

JLGI

วารสารการบริหาร
การปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น
JOURNAL OF LOCAL GOVERNANCE AND INNOVATION

VOLUME 8 ISSUE 2

ISSN 3027-8120 (Print)

MAY – AUGUST 2024

ISSN 2673-0405 (Online)

PROGRAM IN POLITICAL SCIENCE
FACULTY OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES
SURINDRA RAJABHAT UNIVERSITY

กำหนดเผยแพร่ :

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น | Journal of Local Governance and Innovation

ISSN 3027-8120 (Print)

ISSN 2673-0405 (Online)

มีกำหนดเผยแพร่ปีละ 3 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน) / (January – April)

ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม) / (May – August)

ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม) / (September – December)

วัตถุประสงค์ :

เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และผลงานวิจัยทางด้านรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การบริหารการจัดการ สหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การศึกษาและบูรณาการศาสตร์เพื่อการพัฒนา

เงื่อนไขการตีพิมพ์ :

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewer) จากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อยสามท่าน โดยบทความผู้เขียนนอกได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายในและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกคนละหนึ่งท่าน หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกอย่างน้อยสองท่าน ส่วนบทความผู้เขียนภายในได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสาร มีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจากหลากหลายสถาบัน และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ ทั้งนี้จะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้เขียนบทความและผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความเช่นเดียวกัน (Double-Blind Peer Review) และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร ทั้งนี้บทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์จะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างพิจารณาเสนอขอตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้เขียนอื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้เขียนต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อกองบรรณาธิการก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์ สำหรับทัศนะและข้อคิดเห็นของบทความในวารสารฉบับนี้ เป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน ไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง สุขทอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครพร สุขทอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

บรรณาธิการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : อาจารย์ ดร.วิจิตรา โพธิสาร

กองบรรณาธิการ :

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ :

รองศาสตราจารย์ ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริพัฒน์ ลาภจิตร

อาจารย์ ดร.วิโรจน์ ทองปลิว

หน่วยงานภายนอก :

รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.โชติ บดีรัฐ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร วิชัยรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ สนวน

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

อาจารย์ ดร.ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewers)

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความภายใน : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

รองศาสตราจารย์ ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง สุขทอง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันทนา กุลรัตน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภิญญา พิณศรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุไร จันทมัตตุการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัคราพร สุขทอง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ แสงอัมพร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย กากแก้ว
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนา จินดาศรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จงกิจ วงษ์พินิจ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริพัฒน์ ลาภจิตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกื้อ กระแสโลม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีรวัส อินทวิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพจุฑา สุภิมารส สิงคเสลิต
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณะชัย ปฐมสิริวงศ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประดับ เรียนประยูร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทราภรณ์ แก้วกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณรัตน์ พิงคานนท์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อานวย วัฒนกรสิริ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริพัฒน์ ลาภจิตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ธิพันธ์ ผึ้งผาย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ นิธิชัยอนันต์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพัตรา วยะละสุน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน ทดทะศรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขจรศักดิ์ สงวนสัตย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สยาม ระโส
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย เจือจันทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุบลวรรณ สุวรรณกุลสิทธิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร ศูนย์กลาง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ หวังขอบ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาฤทธิ์ นวลนาง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขจรศักดิ์ สงวนสัตย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองอินทร์ ไหวดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประดิษฐ์ ชื่นบาน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิทธิวัตร ศรีสมบัติ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัยชนะรินทร์ ทับมะเรียง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทรงศักดิ์ มีสิทธิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทรงกลด พลพวง
อาจารย์ ดร.จักรพงษ์ เจือจันทร์
อาจารย์ ดร.วิโรจน์ ทองปลิว
อาจารย์ ดร.ศิวาพร พยัคฆนันท์
อาจารย์ ดร.วิจิตรา โพธิสาร
อาจารย์ ดร.ชาติรี เกษโพหนอง
อาจารย์ ดร.จิราวรรณ อยู่เกษม

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความภายนอก

ศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ อีระศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวนารถ พันธุ์เพ็ง
รองศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ ใจอารีย์
รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติธัญญ์ แก่นเพชร
รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ บุญวิเศษ
รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศรีนอก
รองศาสตราจารย์ ดร.สถาพร โภคา
รองศาสตราจารย์ ดร.สัมพันธ์ มุลสาร
รองศาสตราจารย์ ดร.จินณวัตร ปะโคทั้ง
รองศาสตราจารย์ ดร.สมมาตร ผลเกิด
รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ
รองศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์
รองศาสตราจารย์ ดร.เอกพงษ์ วงศ์คำจันทร์
รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติ กิตติเลิศไพศาล
รองศาสตราจารย์ ดร.อัศวินพรณ์ เนื้อไม้หอม
รองศาสตราจารย์ ดร.โชติ บดีรัฐ
รองศาสตราจารย์ ดร.กตัญญู แก้วหานาม
รองศาสตราจารย์ ดร.วรกฤต เลื่อนช้าง
รองศาสตราจารย์ ดร.รัตน์ ปัญญาภา
รองศาสตราจารย์ ดร.กานต์ เนตรกลาง
รองศาสตราจารย์ ดร.เอมอร แสนภูวา
รองศาสตราจารย์ ดร.วสันต์ ปัญญาแก้ว
รองศาสตราจารย์ ดร.พิบูล ภูมิโคกรักษ์
รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวนารถ พันธุ์เพ็ง
รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ ทองทิพย์
รองศาสตราจารย์ ดร.สารภี วรรณตรง
รองศาสตราจารย์ ธงชัย วงศ์เสนา
รองศาสตราจารย์ สมหมาย ชินนาค
รองศาสตราจารย์ บุญยัง หมั่นดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณินนิตย์ ไสยโสภณ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเศษ ชินวงษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา รัตนธรรมเมธี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทีป แพร่มย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรัณย์พัชร ศรีเพ็ญ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
นักวิชาการอิสระ
นักวิชาการอิสระ
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
นักวิชาการอิสระ
นักวิชาการอิสระ
นักวิชาการอิสระ
นักวิชาการอิสระ
นักวิชาการอิสระ
นักวิชาการอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรวัตร ภูระธีรานรัชต์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ หมั่นเทพ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สราสี สันธิจันทร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนิต ศรีประดิษฐ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุเทน วัชรศิโนรส

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดือนเพ็ญพร ชัยภักดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปวีณา คำพุกกะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิงแก้ว ปะติตังโฮ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรัตน์ แจ่มใส

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมปอง สุวรรณภุมมา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญยแสนอ ตริวิเศษ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพชรวิทย์ จันทศิริสิริ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภูมิวิทย์ ไสยโสภณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเพ็ญ อัดไพบูลย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระศักดิ์ วรฉัตร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระสังข์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษกร วัฒนบุตร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.อ. ดร.ศธาอุษ พลโคตร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภิกษิตี กัลยาณมิตร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพันธ์ ชัดขุมแสง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรารถนา แซ่เอ็ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนูรัตน์ อนันทนารถ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ธิลา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไททัศน์ มาลา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยาภานต์ เรืองสุวรรณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทีป พิษทองกลาง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กชกร เดชะคำภู

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครเดช พรหมกัลป์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ลิขิต แก้วหานาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกนต์ แสงโชติ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร วิชัยรัมย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพงษ์ แสงเรณู

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุกัญญา อุตตานนท์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์

นักวิชาการอิสระ

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

มหาวิทยาลัยนครพนม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยนครพนม

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาณี เผือกบัวขาว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อริดา ประสาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนู ศรีทอง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดม ทิพราช

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ ด้านประดิษฐ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระชัย ยศโสธร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธาดิรี มหันตรัตน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ สนวน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระพร ชะโน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุมาวดี เดชธำรงค์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนู ศรีทอง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนุพัชร วรพงศ์พัชร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐชา นัจจนาวกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำพล ชะโยมชัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรฉัตร วรวิกรม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษศิริ ทองเฉลิม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ เลิศสมพร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริวิศ ชูชื่น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนล สวนประดิษฐ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดนัย ลามคำ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บรรจง โสดาดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุทัศน์ กองทรัพย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัมพาพรรณ พงศ์ผลาดิสัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณณวิทย์ หนูประกอบ

อาจารย์ ดร.เบญจวรรณ วงษาดี

อาจารย์ ดร.ดำเกิง โถทอง

อาจารย์ ดร.ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี

อาจารย์ ดร.ปริญญา บริพุฒ

อาจารย์ ดร.ภักดิ์วิทย์ สุขเสน

อาจารย์ ดร.ธนรัชต์ อนุกุล

อาจารย์ ดร.วิยะดา วรานนท์วนิช

อาจารย์ ดร.อัครสิทธิ์ ไชยณรงค์

อาจารย์ ดร.นริศรา ลอยฟ้า

อาจารย์ ดร.ธนรัฐ สะอาดเอี่ยม

อาจารย์ ดร.อุมาพร ไชยสูง

อาจารย์ ดร.ธนุพัชร วรพงศ์พัชร

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยพะเยา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

วิทยาลัยพิษณุพนธ์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

นักวิชาการอิสระ

นักวิชาการอิสระ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

นักวิชาการอิสระ

นักวิชาการอิสระ

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

อาจารย์ ดร.วิภาสิทธิ์ หิรัญรัตน์
อาจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ ขาวสะอาด
อาจารย์ ดร.หัสพร ทองแดง
อาจารย์ ดร.ปิ่นนธร หอมบุญมา
ดร.วิชญ์ณัฐ ทองแมน

นางสาวสุภาพร ลาภจิตร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตสุรินทร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาสุรินทร์
ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ศูนย์การศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์

กองเลขานุการวารสาร :

เลขานุการ : นางปิยนุช ผมพันธ์
ผู้ช่วยเลขานุการ : นางสาวภทพร ศรีโกตะเพชร
ศิลปกรรม : นายณัฐนันท์ แสงสว่าง / นายอนันต์ แสงวงมี
ฝ่ายประชาสัมพันธ์ : นางนุตสรา มิ่งมงคล / นางสาวศศิธร จันครา /
นางสาวอุษณีย์ จะมัวดี / นางสาวรุจิราพร ศาลางาม

Fast-track Indexing System & DOI : อาจารย์ยวีเชียร พรหมแก้ว / นายอธิมาตร เพิ่มพูน

สำนักงาน :

กองบรรณาธิการวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น
สาขารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 38 ชั้น 6
186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000
โทรศัพท์/โทรสาร 044 513 369, 091 835 8558, 088 723 5944
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jlgisrru>
E-mail : jlgisrru@sru.ac.th
ISSN 3027-8120 (Print)
ISSN 2673-0405 (Online)

บทบรรณาธิการ (Editorial)

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 นี้เป็นอีกฉบับที่ทางวารสารมีการใช้ภาพประกอบปกวารสารที่สื่อถึงประเด็นที่เป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์รัฐศาสตร์ สุรินทร์ “ประเพณีบุญเดือนสิงห์” โดยทางสาขารัฐศาสตร์จะจัดขึ้นทุกเดือนสิงหาคมของทุกปี สำหรับกระบวนการดำเนินการของวารสารใช้เกณฑ์คุณภาพการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของวารสารตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดทุกประการ ซึ่งในทุกฉบับและทุกบทความทางวิชาการจะมีบรรจุข้อมูลใน Fast-track Indexing System มีการระบุหมายเลขรหัสทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล หรือตัวระบุวัตถุดิจิทัล (ดีโอไอ) (Digital Object Identifier : DOI) กำกับ และมีการกำหนด Citation ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อเป็นข้อมูลทางบรรณานุกรมที่เป็นไปตามหอสมุดแห่งชาติกำหนด สำหรับการสืบค้นของบทความที่เผยแพร่ในวารสาร ทั้งนี้ มีการบรรจุอยู่ในฐานข้อมูล Google Scholar ในทุกบทความที่เผยแพร่ในวารสารเพื่อสะดวกต่อการสืบค้น อ้างอิง และการนำไปใช้ประโยชน์สำหรับผู้สนใจศึกษา อีกทั้งมีการกำกับคุณภาพวารสารให้เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพวารสารตามเกณฑ์ TCI กำหนดในรอบ 5 (พ.ศ. 2568-2572) นี้ด้วย

โดยบทความในวารสารฉบับนี้ใช้เกณฑ์คุณภาพมาตรฐานเช่นเดียวกับทุกฉบับ กล่าวคือ มีผู้รับผิดชอบจากหลากหลายหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก ซึ่งผลงานทางวิชาการดังกล่าวทางกองบรรณาธิการได้จัดส่งไปให้คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประเมินและตรวจสอบบทความ (Peer Reviewer) อย่างน้อยจำนวน 3 ท่าน พิจารณาแก้ไขเพื่อความสำเร็จของบทความก่อนการเผยแพร่ทางวิชาการที่มาจากหลากหลายหน่วยงานของแต่ละสาขาเป็นผู้พิจารณาเพื่อความสำเร็จของบทความ และมอบให้ผู้มีหน้าที่นำบทความไปปรับปรุงแก้ไขเป็นการเรียบร้อยแล้วก่อนการตีพิมพ์ตามกติกาและรูปแบบการตีพิมพ์เผยแพร่

ขอขอบคุณคณาจารย์ นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปทุกท่านที่ให้ความสนใจร่วมส่งบทความเผยแพร่ในวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น และขอขอบคุณกองบรรณาธิการ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประเมินและตรวจสอบบทความทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม

บรรณาธิการ

สารบัญ (Content)

	หน้า (Page)
กองบรรณาธิการ (Editorial Board)	I
คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewers)	II
บทบรรณาธิการ (Editorial)	VII
บทความวิจัย (Research Articles)	
การเสริมสร้างการพัฒนาศักยภาพแกนนำอาสาสมัครของภาคีเครือข่ายในการดูแล ฟื้นฟูเยียวยาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มคนเปราะบาง Strengthening the Development of the Potential of Volunteer Leaders of Network Partners for the Care, Rehabilitating, and Improving of the Quality of Life of Vulnerable Groups Affected by the Situation of COVID-19 in Saraburi Province อำนวยการ ปิ่นพิลา Amnuay Pinphila	1
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด The Factors Affecting the Selection to Study at the Bachelor's Degree in the Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University เสกสรรค์ สนวา, สุพัฒน์ ศรีบุตรดี และวรฉัตร วรวิรรณ Seksan Sonwa, Supattana Seebutdee and Worachart Wariwan	15
ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามสกลนคร ผ่านการ ถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊กไลฟ์ Causal Factors Influence of Purchasing Intention Indigo-Dyed Fabric products of Sakon Nakhon via Live Streaming on Facebook Live จีระนันต์ เจริญรัตน์, สิริพาพร ยืนสุข, เด่นชัย สมปอง และจิตติ กิตติเลิศไพศาล Jeeranan Charoenrat1, Siripaporn Yuensuk, Denchai Sompong and Jitti Kittilertpaisan	31

สารบัญ (Content)

	หน้า (Page)
การยกระดับมาตรฐานและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มปลานิลลำปะทาว จังหวัดชัยภูมิ	47
Raising Standards and Developing Products to Create Added Value for Lampathao Tilapia, Chaiyaphum Province	
ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี, อูมาวดี เดชธำรงค์, ดาสรินทร์พัชร สุธรรมดี, สามารณ สินทร และเสกสรรค์ สนวา	
Chartnarongsak Sutamdee, Umawadee Dechthamrong, Dasarinpat Suthamdee, Samart Sinthorn and Seksan Sonwa5	
การขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ	67
Community Mobilization Process through the Sisaket's Digital Community Center	
อลงกต แผนสนิท, ประรณนา มะลิไทย และวิษณุ ปัญญาสงค์	
Alonggote Phansanit, Prathana Malithai and Wisanu Panyayong	
การพัฒนาระบบฟาร์มอัจฉริยะในโรงเรือนเลี้ยงนกฟอสเพื่อความสะดวกสบายโดยใช้ สมาร์ตโฟนในการควบคุมสำหรับผู้เพาะเลี้ยงมือใหม่	91
Developing a Smart Farming System in a Forpus Rearing House for Convenience Beginner Farmers by Using a Smartphone to Control	
อานนท์ เพ็ชรอาภรณ์, อัสนา วรารักษ์, สุรีย์พร แดงมูล และฐิตาพร นโมบุญราศรี	
Arnont Phetarphorn, Atsana Vararak, Sureeporn Deangmoon and Thitaporn Manoboonrasri	
แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่น แผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ	109
Guidelines for Improving the Quality of life of Children and Youth in Bankhaimuenpheaw Subdistrict Municipality Mueang Chaiyaphum District	
Chainaiyaphum	
ปณิดา ปัตถม และเศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล	
Panita Patthum and Settawat Chokworakul	

สารบัญ (Content)

	หน้า (Page)
การศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี A Study of Good Governance on Administrative Budget in primary school Under the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area ชวนคิด มะเสนะ Chuankid Masena	133
แนวทางการพัฒนาการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 Guidelines for Developing a Learning Organization Administration for Educational Institution Administrators Under Surin Primary Educational Service Area Office 2 ชรินทร์ทิพย์ ธาดานิธิปิโย และธาดา สิทธิธาดา Charinhip Thadanithipinyo and Thada Siththada	153
การพัฒนาการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาลตำบลพุทไธสง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ Public Development Service Provision in Phutthaisong Municipality Phutthaisong District Buriram Province นุชจรี ยศภูมิมี และเศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล Nuchjaree Yodpumme and Settawat Chokworakul	169
การศึกษาส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อพืชหลังนา (แตงโม) กรณีศึกษาผู้บริโภคในจังหวัดอุบลราชธานี A Study Of The Marketing Mix Affecting Purchasing Decision For After Rice (Watermelon). A Case Study Of Consumers In Ubon Ratchathani Province ศรัญภัทร ธนุผาย, ประสิทธิ์ กุลบุญญา และรัตน์ะ ปัญญาภา Sarunyaphat Thanuphai, Prasit Kunbunya and Rattana Panyapa	185

สารบัญ (Content)

	หน้า (Page)
การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคมในวิทยาลัยครู ปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว A Study of Ethical Behaviors of students in Faculty of Social Science, Pakse Teacher Training College, Champasak Province, Lao People's Democratic Republic Vongpaseut Phothisalath, ชูชีพ ประทุมเวียง และพงษ์ธร สิงห์พันธ์ Vongpaseut Phothisalath, Chucheepratumweang and Pongthorn Singpan	203
ทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม Administrators Delegation Skills Affecting Personnel Management of Educational Institutions in Nakhon Pathom Secondary Education Service Area Office เบญจรัตน์ ปฐมสุริยะพร และธดา สิทธิธาดา Benjarat Pathomsuriyaporn and Thada Siththada	219
ผลกระทบจากปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อประเทศไทย Effects from Disputes in the South China Sea on Thailand วาสนา อันป้อม, สันฐาน ชยนนท์ และวิจิตรา ศรีสอน Wassana Aonpom, Sunthan Chayanon and Wijittra Srisorn	237
สมรรถนะของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม Personal Competency in Nakhon Phanom Provincial Administrative Organization กนิษฐา แสงผา, จารุกัญญา อุดานนท์ และกชกร เดชะคำภู Kanitta Saengpha, Jarukanya Udanont and Kotchakorn Dechakhamphu	249
ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการ สำนักงาน อัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 Factors Affecting the Operational Efficiency of Administrative officers of the Provincial Prosecutor's Office Under the Office of the Prosecutor Region 4 มยุรี ยิ่งแก้ว, จารุกัญญา อุดานนท์ และสำราญ วิเศษ Mayuree Yungkaw, Jarukanya Udanont and Samran Wised	269

สารบัญ (Content)

	หน้า (Page)
ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นจังหวัดนครพนม Efficiency in Implementation of Procurement for Personnel of Local Administration in Nakhon Phanom Province ชนันรุตม์ เลิศอัครพัทธ์, จารุกัญญา อุदानนท์ และกชกร เดชะคำภู Chananrut Loedaukkaraphat, Jarukanya Udanont and Kotchakorn Dechakhamphu	285
การเชื่อมโยงกลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมโอกาสในการส่งต่อภูมิ ปัญญาโดยผู้สูงอายุสู่เครือข่ายพหุวัฒนธรรม Occupational Groups and Proper Labor Market Connection to Enhance the Community Wisdom Pass-on Opportunity by the Elderly to a Multicultural Network ศรัญญา นาเหนือ, สุรีย์ฉาย สุกันธรัตน์, จิรายุ ทรัพย์สิน, วันชัย สุขตาม และสิริพัฒน์ ลาภจิตร Saranya Nanua, Sureechai Sukantararat, Jirayu Supsin, Wanchai Suktam and Siriphat Lapchit	305
การสืบทอดศิลปะการแสดงขอของบัวซอน ถนอมบุญ Inheritance of the Sor Performing Art of Buason Thanomboon ศราวุฒิ โอชะพนม และภักดีกุล รัตนา Sarawoot Okapanom and Pakdeekul Ratana	323
พฤติกรรมการเลียนแบบทางวัฒนธรรมและการรับวัฒนธรรมสมัยนิยมจากเกาหลีของ นักศึกษาไทย Cultural Imitation Behavior and Acceptance of Popular Culture from Korea Among Thai Students รัศมี อ่อนปรีดา, ธนพัชญ์ เผือกพิพัฒน์ และอุบลรัตน์ นีรชกุล Rassamee Onpreeda, Thanapat Pueakpipat and Ubonrat Neerachkul	341

สารบัญ (Content)

	หน้า (Page)
บทบาทสำนักข่าวออนไลน์ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน กรุงเทพมหานคร The Role of Online News Agencies in Affecting Political Participation of People in Bangkok กัญญวรรณ ปิ่นเงิน, ฐิติรัตน์ มานิพารักษ์ และพinya เขียวบุญจันทร์ Kanyawan Pinngern, Thitirat Manipakrak and Panya Khiewbunchan	351
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ กรณีศึกษา : ผ้า ไหมมัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ Factors Affecting Participation in the Continuation of Local Wisdom of Mudmee Silk Case Study: Mudmee Silk in Ban Khwao Subdistrict. Ban Khwao District Chaiyaphum Province พรชนัน ทุลขุนทด Pornchanan Toonkhunthod	367
โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมใน กรุงเทพมหานคร Model of Causal Factors Influencing the Development of Cultural Tourism in Bangkok พinya เขียวบุญจันทร์, สุรีย์พร เขียวบุญจันทร์ และสุภาพร สรสิทธิ์รัตน์ Phanya Khiewboonchan, Sureeporn Khiewboonchan and Suphaphon Sorasittirat3	379
บทความวิชาการ (Academic Articles)	
ปัญหาการออกเสียงภาษาอังกฤษของคนไทยและเทคนิคการสอนเสียงที่เป็นปัญหา English Pronunciation Problems among Thai People and Remedial Techniques ชฎาพร โปคัยสุวรรณ, นกธีรา จวอรรถ, พิเชฐ สัตย์วินิจ และขวัญชนก หนูสง Chadaporn Pokaisawan, Nopthira Jawaut, Pichet Satwinit and Kwanchanok Nusong	391

สารบัญ (Content)

หน้า
(Page)

ภาคผนวก (Appendix)

ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น	409
หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้พิมพ์	410
ในวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น	
จริยธรรมของการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน	423
แบบฟอร์มการส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์	427
ลงวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น	
ใบตอบรับการเป็นสมาชิกวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น	428

การเสริมสร้างการพัฒนาศักยภาพแกนนำอาสาสมัครของภาคีเครือข่าย
ในการดูแลฟื้นฟูเยียวยาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มคนเปราะบาง
อันเนื่องมาจากได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด - 19 จังหวัดสระบุรี
Strengthening the Development of the Potential of Volunteer
Leaders of Network Partners for the Care, Rehabilitating, and
Improving of the Quality of Life of Vulnerable Groups Affected
by the Situation of COVID-19 in Saraburi Province

อำนวยการ ปิ่นพิลา^{1*}
Amnuay Pinphila^{1*}

Received : February 5, 2024; Revised : May 1, 2024; Accepted : May 2, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเสริมสร้างพัฒนาศักยภาพแกนนำอาสาสมัครของภาคีเครือข่ายในการดูแล ฟื้นฟูเยียวยาคุณภาพชีวิตของกลุ่มคนเปราะบาง อันเนื่องมาจากได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด -19 จังหวัดสระบุรี 2) เพื่อเสริมสร้างทักษะพัฒนาแกนนำอาสาสมัครของภาคีเครือข่ายในการดูแล ฟื้นฟูเยียวยาคุณภาพชีวิตของกลุ่มคนเปราะบาง อันเนื่องมาจากได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด -19 จังหวัดสระบุรีและ 3) เพื่อสร้างเครือข่ายและจัดเวทีสาธารณะ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างแกนนำเครือข่าย ในการแก้ไขปัญหาของกลุ่มคนเปราะบางด้านสวัสดิการสังคมของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ในเขตพื้นที่ จังหวัดสระบุรี

¹คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์; Faculty of Liberal Arts and Science, Southeast Asia University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : dr.amnuay_@hotmail.com

Citation : Pinphila, A. (2024). Strengthening the Development of the Potential of Volunteer Leaders of Network Partners for the Care, Rehabilitating, and Improving of the Quality of Life of Vulnerable Groups Affected by the Situation of COVID-19 in Saraburi Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 1-14; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.24>

อันเนื่องมาจากได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด -19 ในการวิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการโดย 1) การสัมภาษณ์เชิงลึก 2) การสนทนากลุ่ม และ 3) การจัดเวทีสาธารณะ เพื่อให้มีการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นแกนนำทั้ง 13 อำเภอ

ผลการวิจัยโดยสรุปพบว่า 1) เพื่อเสริมสร้างพัฒนาศักยภาพแกนนำ ด้านภาวะผู้นำต้องทำให้เป็นตัวอย่างเห็นชัดเจน ด้านจิตอาสาต้องอธิบายให้สมาชิกใหม่มีความเข้าใจถึงการ ที่จะเข้าร่วมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทน ด้านสุขภาพ ส่วนใหญ่ที่มาประชุมหรือทำกิจกรรมร่วมกันมีสุขภาพดี ด้านความรู้ไม่จำเป็นต้องจบระดับปริญญาซึ่งแกนนำมีองค์ความรู้ อยู่ในตัวเอง โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านเวลา แกนนำจะต้องมีเวลาในการทำกิจกรรม โดยจะต้องมีการบอกกล่าวล่วงหน้า และ 2) พบว่าการเสริมสร้างทักษะพัฒนาแกนนำผู้ปฏิบัติงาน มีความรู้เฉพาะในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบเท่านั้น ยังไม่มีความเข้าใจที่ชัดเจน ขาดการบูรณาการในการทำงานร่วมกันและความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับ งบประมาณยังไม่พอเพียงในการดำเนินกิจกรรม และขาดการสนับสนุนเชิงนโยบายด้านการส่งเสริมงานระดับท้องถิ่น สำหรับแนวทางแก้ไข เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานควรปรับปรุงและพัฒนาบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินงานของตนเองให้มีความพร้อมทั้งในด้านความรู้และความเข้าใจอย่างชัดเจน

คำสำคัญ (Keywords) : พัฒนาศักยภาพ, อาสาสมัคร, คุณภาพชีวิต, คนเปราะบาง

Abstract

The objectives of this research were 1) to strengthen and develop the potential of volunteer leaders of network partners in taking care, rehabilitating, and healing the vulnerable people's quality of life due to the impact of the Covid-19 situation in Saraburi province 2) to enhance and develop skills of volunteer leaders of network partners in taking care, restoring, and healing the vulnerable people's quality of life due to the impact of the Covid-19 situation in Saraburi province and 3) to create associate networks and organize a public forum of exchange and learning among network leaders in order to solve the problems of vulnerable people in social welfare of various groups of people in Saraburi province due to the

Citation : อำนวย ปิ่นพิลา. (2567). การเสริมสร้างการพัฒนาศักยภาพแกนนำอาสาสมัครของภาคีเครือข่ายในการดูแลฟื้นฟู

เยียวยาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มคนเปราะบาง อันเนื่องมาจากได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 จังหวัด
สระบุรี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 1-14;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.24>

impact of the COVID-19 situation. The qualitative research is conducted in this research by 1) in-depth interviews, 2) focus group discussions, and 3) public forums to express any opinions and suggestions with the sample group who were leaders in all 13 districts.

The research results were summarized as follows; 1) The leadership is shown with clear examples. As a volunteer, it is necessary to explain to new members understanding that joining the group is to help society without expecting any returns. The health of volunteers attending the meeting or doing activities together is healthy. The Knowledge of volunteers is not required by any degree because the leaders already possess it by adhering to the philosophy of sufficiency economy. In terms of time, the leaders must be available to join activities with prior notice. 2) It found that the operators know only part of their responsibility. There is still no clear understanding. There is a lack of integration in collaboration. The budget is not enough to carry out activities. There is no encouragement at the policy level for local administration support. In order to be prepared in terms of knowledge and clear understanding, the solutions suggested that the operators should develop and improve their roles, tasks, and responsibilities in the operations.

Keywords : Potential Development, Volunteers, Quality of Life, Vulnerable People

บทนำ (Introduction)

จังหวัดสระบุรี มีประชากรผู้สูงอายุหรือกลุ่มคนเปราะบางเพิ่มขึ้น จากปี 2559- 2563 คือในปี 2559 มีผู้สูงอายุ 93,929 คน 97,988 คน 102,582 คน 107,244 คน และ 109,240 คน ในปี 2563 (กรมการปกครอง, 2563) จากข้อมูลจะพบว่าจำนวนผู้สูงอายุของจังหวัดสระบุรี มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี ผู้สูงอายุส่วนใหญ่อยู่ในครอบครัวเพื่อดูแลบ้านและดูแลหลาน มีผู้สูงอายุ น้อยรายที่ประกอบอาชีพนอกบ้าน ประชากรในชุมชนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้าง สภาพปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 1) ด้านสุขภาพ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ประสบ

Citation : Pinphila, A. (2024). Strengthening the Development of the Potential of Volunteer Leaders of Network

Partners for the Care, Rehabilitating, and Improving of the Quality of Life of Vulnerable Groups

Affected by the Situation of COVID-19 in Saraburi Province. **Journal of Local Governance and**

Innovation. 8(2) : 1-14; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.24>

ปัญหาจากภาวะความเสื่อมของร่างกาย และโรคประจำตัว เช่น ความดันโลหิตสูง เบาหวาน หัวใจ จากการศึกษาพบว่า เป็นผลสืบเนื่องจากพฤติกรรมการบริโภค และการใช้ชีวิตก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ โดยจากข้อมูลการจดทะเบียนคนพิการ พบว่า มีผู้สูงอายุที่พิการจำนวน 16,607 ราย คิดเป็น ร้อยละ 16.2 ของจำนวนผู้สูงอายุโดยรวม 2) สภาพเศรษฐกิจและรายได้ของผู้สูงอายุส่วนใหญ่มาจากรายได้จากบุตร และสวัสดิการเบี้ยยังชีพ มีส่วนน้อยที่สามารถทำงานหาเลี้ยงชีพด้วยตนเอง โดยพบว่า มีผู้สูงอายุมากู้เงินเพื่อประกอบอาชีพจำนวน 599 ราย ส่วนพ่อแม่ที่อยู่ในวัยแรงงานส่วนใหญ่จะทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมในชุมชนหรือภายนอก 3) ด้านสังคมและการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ พบว่า มีการจัดกิจกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุ และการจัดตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ ตลอดจนการสมัครเข้าชมรมผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุเกิดการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการนำภูมิปัญญามาพัฒนาชุมชนและ 4) การจัดสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้สูงอายุ เพื่อเป็นการป้องกันไม่ผู้สูงอายุ บาดเจ็บ มีความพิการและมีความปลอดภัยในการดำรงชีวิต (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2565)

ในภาวะการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ยิ่งส่งผลให้การดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ ในจังหวัดสระบุรีเป็นไปด้วยความยากลำบากมากยิ่งขึ้น มีความเสี่ยงทางสุขภาพมากขึ้นด้วย ผู้สูงอายุมีโอกาสติดเชื้อจากบุคคลอื่นที่อยู่ภายในบ้านเดียวกันหรือติดจากบุคคลในชุมชน เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีผลกระทบต่อสุขภาพจิตของผู้สูงอายุเป็นอย่างมาก ไม่ว่าผู้สูงอายุรายนั้น จะเป็นผู้ติดเชื้อหรือไม่ก็ตาม เนื่องจากกลุ่มผู้สูงอายุเป็นกลุ่มคนที่มีความเปราะบางทางด้านร่างกาย คือมีโรคร่วมมาก ภูมิคุ้มกันต่ำ เสี่ยงติดเชื้อง่าย และด้านจิตใจ ที่มีความเครียด วิตกกังวลง่าย มีภาวะซึมเศร้ารุนแรง เครียด และวิตกกังวล ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องหาวิธีการ เพื่อดูแลหรือเยียวยาผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีแนวทางการปฏิบัติตัวเพื่อลดความเครียดและความวิตกกังวลในผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีสามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติสุข ทั้งกายและใจ เนื่องด้วยสถานการณ์ในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมิใช่เป็นการเปลี่ยนด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ

จากสถานการณ์เปลี่ยนแปลงดังที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญของการช่วยเหลือกลุ่มคนเปราะบางหรือผู้สูงอายุจึงได้จัดทำโครงการเสริมสร้างพัฒนาศักยภาพแกนนำอาสาสมัครของภาคีเครือข่ายในการดูแล พันฟูเยียวยาคุณภาพชีวิตของกลุ่มคนเปราะบาง อันเนื่องมาจากได้รับ

Citation : อำนวย ปิ่นพิลา. (2567). การเสริมสร้างการพัฒนาศักยภาพแกนนำอาสาสมัครของภาคีเครือข่ายในการดูแลพันฟู

เยียวยาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มคนเปราะบาง อันเนื่องมาจากได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 จังหวัดสระบุรี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 1-14;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.24>

ผลกระทบจากสถานการณ์โควิด -19 จังหวัดสระบุรีขึ้น เพื่อเสริมงานและเติมเต็มช่วยเหลือในการให้ความรู้ ความสามารถ ด้านสังคมในระดับชุมชน หมู่บ้านและตำบลขึ้นมาอีกเครือข่ายหนึ่งเพื่อการดำเนินการในสังคมให้ครอบคลุม อีกทั้งช่วยเหลือสังคมที่กำลังประสบกับปัญหาที่หลากหลายอยู่ในขณะนี้ ซึ่งจะเป็นการแบ่งเบาภาระทางสังคม และเสริมสร้างเสริมคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อเสริมสร้างพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ให้กับแกนภาคประชาชน เกี่ยวกับสิทธิตามกฎหมายด้านสวัสดิการสังคมของประชาชน อันเนื่องมาจากได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด -19 จังหวัดสระบุรี
2. เพื่อเสริมสร้างทักษะพัฒนาแกนนำภาคประชาชนในการแก้ไขความเหลื่อมล้ำทางสังคม ด้านสวัสดิการทางสังคมของประชาชน อันเนื่องมาจากได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด -19 จังหวัดสระบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพในรูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง การสนทนากลุ่ม และการจัดเวทีสาธารณะ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่ทำการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่ 13 อำเภอ ในจังหวัดสระบุรี ประกอบด้วยแกนนำในระดับอำเภอ ๆ ละ 7 คน วุฒิสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสระบุรี จำนวน 3 คน สมาชิกองค์กรสาธารณะประโยชน์จังหวัดสระบุรี 3 คน และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือรับผิดชอบดูแลเรื่องการจัดสวัสดิการสังคม จากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดสระบุรี จำนวน 3 คน (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดสระบุรี, 2561)
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นแกนนำจากองค์กรต่าง ๆ ทั้ง 13 อำเภอ ของจังหวัดสระบุรี ได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจงของจำนวนประชากรอำเภอละ 7 คน จำนวน 91 คน

Citation : Pinphila, A. (2024). Strengthening the Development of the Potential of Volunteer Leaders of Network

Partners for the Care, Rehabilitating, and Improving of the Quality of Life of Vulnerable Groups Affected by the Situation of COVID-19 in Saraburi Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 1-14; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.24>

1.3 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นแกนนำสมาชิกวุฒิสภาสภาการศึกษาจังหวัดสระบุรี จำนวน 3 คน

1.4 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นแกนนำสมาชิกขององค์กรสาธารณะประโยชน์จังหวัดสระบุรี จำนวน 3 คน ได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจง

1.5 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือรับผิดชอบดูแลเรื่องการจัดสวัสดิการสังคม จากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดสระบุรี จำนวน 3 คน ซึ่งได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจง

กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวทั้ง 100 คน ซึ่งมีภูมิลำเนากระจายครอบคลุมทั้ง 13 อำเภอของจังหวัดสระบุรี

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการสนทนากลุ่ม จำนวน 50 คน ได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจง ทั้ง 13 อำเภอ ของจังหวัดสระบุรี

1.6 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการจัดเวทีสาธารณะ ได้แก่ ผู้สูงอายุ ทั้ง 13 อำเภอ ในเขตจังหวัดสระบุรี จำนวน 65 คน โดยได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย อำเภอละ 5 คน กลุ่มตัวอย่างได้มีการกำหนดคุณสมบัติไว้ ดังนี้ มีภาวะผู้นำ จิตอาสา มีความรู้ พร้อมทั้งจะถ่ายทอดได้ สุขภาพแข็งแรง และมีเวลาในการร่วมทำกิจกรรม โดยการสืบค้นจากทะเบียนประวัติการเกษียณทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งองค์กรต่างๆใน 13 อำเภอของจังหวัดสระบุรี

2. ขอบเขตเนื้อหา ในการวิจัยและศึกษาขอบเขตของเนื้อหาประกอบด้วย ภาวะผู้นำ จิตอาสา ความรู้ สุขภาพ และเวลา

3 ขอบเขตพื้นที่ ขอบเขตพื้นที่ประกอบด้วยพื้นที่ทั้ง 13 อำเภอในจังหวัดสระบุรี

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลการออกปฏิบัติงานภาคสนามในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลักโดยคณะนักวิจัยและผู้ช่วยนักวิจัย จัดเตรียมประเด็นและสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ทั้งนี้เพื่อให้ครอบคลุมประเด็น และตัวแปรต่างๆ ที่ใช้ในการวิจัยและเพื่อให้ได้คำตอบที่สามารถนำไปต่อบทสรุปประสงค์ของการวิจัยได้ จากนั้นได้นำไปสัมภาษณ์เจาะลึกกลุ่มเป้าหมายดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น

Citation : อำนวย ปิ่นพิลา. (2567). การเสริมสร้างการพัฒนาศักยภาพแกนนำอาสาสมัครของภาคีเครือข่ายในการดูแลฟื้นฟู

เยียวยาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มคนเปราะบาง อันเนื่องมาจากการได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 จังหวัดสระบุรี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 1-14;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.24>

4.2. การสนทนากลุ่ม คณะผู้วิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยได้ทำการนัดหมายตัวแทนแต่ละอำเภอ พร้อมทั้งสถานที่ที่จะทำการสนทนากลุ่ม โดยมีการจัดเตรียมประเด็นต่าง ๆ เช่นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับการแก้ไขความเหลื่อมล้ำทางสังคมด้านสวัสดิการสังคมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ และมีการใช้เครื่องบันทึกเสียงเป็นตัวช่วยในการเก็บข้อมูล

4.3. การจัดเวทีสาธารณะ เพื่อให้มีการแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และ เป็นการเติมเต็มข้อมูลอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับประเด็นที่วิจัย โดยคณะผู้วิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยได้กำหนดสถานที่และนัดหมายล่วงหน้ากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุเป็นระยะเวลา 2 วัน 1 คืน และเชิญผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องและความชำนาญเฉพาะด้าน ขึ้นเวทีสาธารณะ เช่น ผู้แทนจากศาลยุติธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สถาบันการศึกษา กระทรวงสาธารณสุข ประชาชนชาวบ้านที่มีความชำนาญโดยเฉพาะเกี่ยวกับสิทธิตามกฎหมายด้านสวัสดิการสังคมของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ในจังหวัดสระบุรีและการแก้ไขความเหลื่อมล้ำทางสังคมด้านสวัสดิการสังคม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัย ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative) โดยอาศัยวิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive) ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย (Research Results)

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึกมีความสอดคล้องกับการสนทนากลุ่มและการจัดเวทีสาธารณะโดยสรุปพบว่า

1. เพื่อเสริมสร้างพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ให้กับแกนนำภาคประชาชนเกี่ยวกับสิทธิตามกฎหมายด้านสวัสดิการสังคมของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ในจังหวัดสระบุรี ต้องมีความเข้าใจร่วมกันในแนวทางการดำเนินงาน ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ประสบการณ์ในหลากหลายอาชีพ และเป็นผู้ทรงภูมิปัญญาในระดับท้องถิ่น ไม่มีอำนาจในการสั่งการ ทำงานเพื่อส่วนรวม มีความพร้อมและอาสาที่จะทำงานเพื่อประเทศชาติโดยแยกตามประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ ความสนใจที่จะให้ความช่วยเหลือในสาขาต่าง ๆ ที่ตนเองมีความชำนาญซึ่ง เป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาสังคมโดยรวมและมีส่วนช่วยในการเตรียมความพร้อมที่จะเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สำหรับด้านสิทธิตามกฎหมายด้านสวัสดิการสังคมของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ในจังหวัดสระบุรี การวิเคราะห์

Citation : Pinphila, A. (2024). Strengthening the Development of the Potential of Volunteer Leaders of Network

Partners for the Care, Rehabilitating, and Improving of the Quality of Life of Vulnerable Groups Affected by the Situation of COVID-19 in Saraburi Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 1-14; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.24>

ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ จิตอาสา ความรู้ สุขภาพและเวลา มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของแกนนำภาคประชาชน

1.1 ด้านภาวะผู้นำ จะต้องเป็นผู้นำตนเอง พัฒนาตนเองก่อน ซึ่งเป็นต้นแบบอย่างที่ดีให้กับสมาชิกด้วยกัน โดยยึดหลักการบริหาร 4 มิติ คือ กาย จิตใจ สังคม และเวลา และอาศัยหลัก 3 อ คือ อาหาร ออกกำลังกายและอารมณ์ ที่สำคัญที่สุดจะต้องมีความเมตตา กรุณา มีคุณธรรมประจำใจ ในฐานะเป็นผู้ที่มีจิตอาสา จึงจะสามารถมีภาวะผู้นำได้อย่างสมบูรณ์ แนวทางที่ทำให้เกิดภาวะผู้นำ จะต้องทำงานแบบมีส่วนร่วมเพื่อกำหนดปัญหาและการแก้ปัญหา มีการกำหนดนโยบาย จุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ให้ชัดเจน ตลอดจนการเข้าถึงทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน มีภาวะผู้นำในการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ

1.2 ด้านจิตอาสา จะต้องเป็นผู้ให้ มีพรหมวิหาร 4 มีจิตอาสาที่แท้จริงเพราะผู้ที่จะเข้าร่วมงานหรือเป็นสมาชิกไม่มีค่าตอบแทน มาด้วยใจ มีความเสียสละส่วนตัว

1.3 ด้านสุขภาพ ต้องมีสุขภาพแข็งแรงรับผิชอบต่อตัวเอง ในการปฏิบัติงาน ช่วยเหลือสังคมในสิ่งที่ตนเองมีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญอยู่ในตัว

1.4 ด้านความรู้ จะต้องมียุทธศาสตร์ความรู้ในตัวเอง และมีความสามารถในตัวเอง พร้อมจะอุทิศให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมและ

1.5 ด้านเวลา เวลาเป็นสิ่งสำคัญมากเพราะแกนนำจะต้องมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน การบริหารเวลาของตัวเอง ในการลงพื้นที่ให้ความรู้กับหน่วยงานต่าง ๆ

2. การเสริมสร้างทักษะพัฒนาแกนนำอาสาสมัครภาคประชาชนในการแก้ไขความเหลื่อมล้ำทางสังคมด้านสวัสดิการสังคมของประชาชน แกนนำที่มีอยู่ในพื้นที่มีทักษะในการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชนแบบมีส่วนร่วม และเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาตนเอง การสร้างเครือข่ายแกนนำในการแก้ไขความเหลื่อมล้ำทางสังคมด้านสวัสดิการสังคม เป็นการสร้างความเข้าใจในแนวทางการดำเนินงานร่วมกันตลอดจนการผนึกกำลังร่วมกันที่จะสร้างองค์ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ด้านความเหลื่อมล้ำทางสังคม มาช่วยกันพัฒนาประเทศโดยประสานและเชื่อมโยงเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อให้แกนนำได้ทำงานสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคมกับหน่วยงานในพื้นที่ จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึกมีความสอดคล้องกับการสนทนากลุ่มและการจัดเวทีสาธารณะ

Citation : อำนวย ปิ่นพิลา. (2567). การเสริมสร้างการพัฒนาศักยภาพแกนนำอาสาสมัครของภาคีเครือข่ายในการดูแลพื้นที่

เฝ้าระวังคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มคนเปราะบาง อันเนื่องมาจากได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 จังหวัดสระบุรี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 1-14;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.24>

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัยดังกล่าว พบว่า

1. การเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้ให้กับแกนนำภาคประชาชนเกี่ยวกับสิทธิตามกฎหมาย ด้านสวัสดิการสังคมของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ในจังหวัดสระบุรี เป็นการสร้างความเข้าใจร่วมกันว่า แกนนำเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ประสบการณ์ในหลากหลายอาชีพและเป็นผู้ทรงภูมิปัญญา ในระดับท้องถิ่น ซึ่งพรทิพย์ อุดมสิน (2557 : 14) ได้กล่าวไว้ว่า เวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นการจัดประชุม หรือดำเนินกิจกรรมเป็นการจัดการประชุม หรือดำเนินกิจกรรมอย่างเป็น กิจจะลักษณะ สม่ำเสมอ เพื่อเป็นเวทีให้บุคลากรในองค์การมีโอกาสพบปะพูดคุยกัน สามารถกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันได้ ทำให้หลายลักษณะ ทั้งที่เป็นทางการ กึ่งทางการ และไม่เป็นทางการ เช่น การสัมมนา การประชุมทางวิชาการที่จัดอย่างสม่ำเสมอ

การวิเคราะห์ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ จิตอาสา ความรู้ สุขภาพและเวลา มีผลต่อการปฏิบัติ หน้าที่ของแกนนำในการปฏิบัติงานด้านภาวะผู้นำ ซึ่งตัวผู้นำเองจะต้องมีพฤติกรรมผู้นำ มีความรู้ มีแรงจูงใจ เป็นตัวอย่างให้กับผู้ร่วมงานได้ เป็นไปตามแนวคิดของจิราพร สามัญ (2558 : 16) ซึ่งกล่าวไว้ว่าภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งใช้อิทธิพลของผู้นำ ต่อบุคคลอื่นหรือกลุ่มคน ในการติดต่อสื่อสาร ประสานงาน กระตุ้น ชักนำ ผลักดันและการจูงใจให้ บุคคลอื่นหรือกลุ่ม ปฏิบัติงานด้วยความยินดี เต็มใจ ความศรัทธาและนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ ของกลุ่มหรือองค์กร และสุภาวดี จิตศิริตนกุล (2557 : 18) สรุปไว้ว่า ภาวะผู้นำหรือความเป็นผู้นำ (Leadership) หมายถึง ศิลปะหรือความสามารถของบุคคลหนึ่งที่จะกระตุ้นจูงใจหรือใช้อิทธิพล ต่อบุคคลอื่นผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติการและอำนวยความสะดวก โดยใช้กระบวนการสื่อความหมายการติดต่อซึ่งกันและกันให้เกิดมีใจร่วมกับตน ดำเนินการ จนกระทั่งบรรลุสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในกาปฏิบัติงานด้านภาวะผู้นำ ซึ่ง ตัวผู้นำเองจะต้องมีพฤติกรรมผู้นำ มีความรู้ มีแรงจูงใจและมีจิตอาสาเป็นตัวอย่างให้กับผู้ร่วมงาน ได้เป็นไปตามที่ ณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์ (2559 : 140) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่าความสำคัญของบุคคลที่มีต่อ สังคมส่วนรวมโดยการเอาใจใส่และการช่วยเหลือ ผู้ที่มีจิตอาสาจะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่อาสา ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม แต่ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมที่ดี ด้านความรู้ มีการคิดอย่างเป็นระบบ องค์ ความรู้แห่งตนเอง แบบแผนความคิด การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันและการเรียนรู้เป็นทีมสอดคล้องกับ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ หรือภูมิปัญญา (Wisdom) ของปีเตอร์ แชน Senge (2017 : 45) ซึ่งกล่าวไว้ว่าความรู้ที่อยู่ในตัวคน/ความรู้โดยนัย (Tacit Knowledge) เป็นความรู้ที่ได้จาก

Citation : Pinphila, A. (2024). Strengthening the Development of the Potential of Volunteer Leaders of Network

Partners for the Care, Rehabilitating, and Improving of the Quality of Life of Vulnerable Groups
Affected by the Situation of COVID-19 in Saraburi Province. *Journal of Local Governance and
Innovation*. 8(2) : 1-14; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.24>

ประสบการณ์ พรสวรรค์ หรือสัญชาตญาณของแต่ละบุคคล การดำรงชีพโดยผู้ที่มีจิตอาสาจะต้องมีเวลาในการทำกิจกรรมรวมกลุ่ม การดูแลตนเองเป็นสิ่งสำคัญ และเป็นความจำเป็นในชีวิตของบุคคล เพื่อดำรงรักษาสุขภาพชีวิต และความเป็นปกติสุขของชีวิต (Well Being) ในการปฏิบัติงานช่วยเหลือสังคมในสิ่งที่ตนเองมีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญอยู่ในตัวเอง เป็นไปตามแนวคิด ทฤษฎีสุขภาพทฤษฎีการดูแลตนเองของโอเร็ม (2018 : 153) ได้อธิบายว่าการรักษาสุขภาพที่เน้นการดำรงชีวิตให้มีความสอดคล้องกับกฎเกณฑ์ธรรมชาติ และมีความสัมพันธ์ทางสังคมอย่างราบรื่น การดำรงชีพโดยผู้ที่มีจิตอาสาจะต้องมีเวลาในการทำกิจกรรมรวมกลุ่ม มีการบริหารเวลาอย่างชัดเจนเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเวลาของ คิม ฮิลล์ (2019 : 24) ได้กล่าวไว้ว่า เวลาเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดและมีลักษณะพิเศษ ต้องกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายชีวิตและการทำงานของ ตนเองอย่างชัดเจน ควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามแผน ทำงานอย่างฉลาดกำหนดตารางเวลาทำงานอย่างเหมาะสม

2. การเสริมสร้างทักษะพัฒนาแกนนำภาคประชาชนในการแก้ไขความเหลื่อมล้ำด้านสวัสดิการสังคมของประชาชน การสร้างเครือข่าย แกนนำ เป็นการสร้างความเข้าใจในแนวทางการดำเนินงานร่วมกันตลอดจนการฝึกกำลังร่วมกันที่จะสร้างความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ด้านภูมิปัญญาในการแก้ไขความเหลื่อมล้ำด้านสวัสดิการสังคม มาช่วยกันพัฒนาประเทศ โดยประสานและเชื่อมโยงเครือข่ายต่าง ๆ หน่วยงานในพื้นที่ซึ่งสอดคล้องกับงานของ สมพันธ์ เตชะอธิกและคณะ (2559 : 96) ได้อธิบายไว้ว่า การเชื่อมโยงของกลุ่มของคนหรือกลุ่มองค์กรที่สมัครใจที่จะแลกเปลี่ยนข่าวสารร่วมกัน หรือทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีการจัดระเบียบโครงสร้างของคนในเครือข่ายด้วยความเป็นอิสระ เท่าเทียมกันภายใต้พื้นฐานของความเคารพสิทธิ เชื่อถือ เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึกมีความสอดคล้องกับการสนทนากลุ่มและการจัดเวทีสาธารณะ โดยสรุปพบว่า

1. การเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้ให้กับแกนนำภาคประชาชนเกี่ยวกับสิทธิตามกฎหมายด้านสวัสดิการสังคมของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ในจังหวัดสระบุรีต้องมีความเข้าใจร่วมกันในแนวทางการดำเนินงานของแกนนำภาคประชาชน ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ประสบการณ์หลากหลายอาชีพและเป็นผู้ทรงภูมิปัญญาโดยแยกตามประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ ความสนใจที่

Citation : อำนวย ปิ่นพิลา. (2567). การเสริมสร้างการพัฒนาศักยภาพแกนนำอาสาสมัครของภาคีเครือข่ายในการดูแลฟื้นฟู

เยียวยาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มคนเปราะบาง อันเนื่องมาจากการได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 จังหวัดสระบุรี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 1-14;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsrru.2024.24>

จะให้ความช่วยเหลือในสาขาต่าง ๆ ที่ตนเองมีความชำนาญซึ่ง เป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาสังคมโดยรวมและมีส่วนช่วยในการเตรียมความพร้อมที่จะเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สำหรับด้านแกนนำภาคประชาชนเกี่ยวกับสิทธิตามกฎหมายด้านสวัสดิการสังคมของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ในจังหวัดสระบุรี เป็นทรัพยากรทางปัญญาที่มีค่าอย่างสูง แต่กลับถูกมองข้ามเนื่องจากปัจจุบันเมื่อมีการเปิดเสรีทางการค้าในระดับท้องถิ่น ไม่มีอำนาจในการสั่งการ ทำงานเพื่อส่วนรวม มีความพร้อมและอาสาที่จะทำงานเพื่อประเทศชาติกับต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น ในด้านภาวะผู้นำต้องทำให้เป็นตัวอย่างเห็นชัดเจน ด้านจิตอาสาต้องอธิบายให้สมาชิกใหม่มีความเข้าใจถึงการ ที่จะเข้าร่วมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทน ด้านสุขภาพ ส่วนใหญ่ที่มาประชุมหรือทำกิจกรรมร่วมกันมีสุขภาพดี ด้านความรู้ ไม่จำเป็นต้องจบระดับปริญญาซึ่งแกนนำมีองค์ความรู้อยู่ในตัวเองโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านเวลา แกนนำจะต้องมีเวลาในการทำกิจกรรมโดยจะต้องมีการบอกกล่าวล่วงหน้า โดยจำแนกตามสาขาของแต่ละท่านที่มีความชำนาญ

2. เพื่อเสริมสร้างทักษะพัฒนาแกนนำภาคประชาชนในการแก้ไขความเหลื่อมล้ำด้านสวัสดิการสังคมของประชาชน แกนนำผู้ปฏิบัติงานมีความรู้เฉพาะในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบเท่านั้น ยังไม่มีความเข้าใจที่ชัดเจน ขาดการบูรณาการในการทำงานร่วมกันและความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการแก้ไขความเหลื่อมล้ำด้านสวัสดิการสังคม งบประมาณยังไม่พอเพียงในการดำเนินกิจกรรม และขาดการสนับสนุนเชิงนโยบายด้านการส่งเสริมงานระดับท้องถิ่น สำหรับแนวทางการแก้ไข เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานควรปรับปรุงและพัฒนาบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินงานของตนเองให้มีความพร้อมทั้งในด้านความรู้และความเข้าใจอย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้ให้กับแกนนำภาคประชาชนเกี่ยวกับสิทธิตามกฎหมายด้านสวัสดิการสังคมของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ในจังหวัดสระบุรี ในระดับท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญกับหน่วยงานของท้องถิ่นตั้งแต่เริ่มแรกของการดำเนินงานและในส่วนของการเสริมสร้างความรู้ความสามารถให้ตัวบุคลากรผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้ตัวบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่

Citation : Pinphila, A. (2024). Strengthening the Development of the Potential of Volunteer Leaders of Network

Partners for the Care, Rehabilitating, and Improving of the Quality of Life of Vulnerable Groups

Affected by the Situation of COVID-19 in Saraburi Province. *Journal of Local Governance and*

Innovation. 8(2) : 1-14; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.24>

ตนเองรับผิดชอบและสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้มากที่สุดในการปฏิบัติหน้าที่ จะได้เกิดความเข้าใจ ความชำนาญ ให้ผลของการดำเนินงานประสบผลสำเร็จ

1.2 ควรมีการกำหนดหน้าที่ภารกิจและบทบาทหน่วยงานของภาครัฐในการดำเนินงานให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน โดยเฉพาะนโยบายกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันหน่วยงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและให้แกนนำภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การเสริมสร้างทักษะพัฒนาแกนนำภาคประชาชนในการแก้ไขความเหลื่อมล้ำด้านสวัสดิการสังคมของประชาชน ควรศึกษาในด้านการมีส่วนร่วมของแกนนำภาคประชาชน ทั้งต่างพื้นที่และหน่วยงานและต่างหน่วยงานในการศึกษาเพื่อเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจและบทบาทของแกนนำภาคประชาชนที่มีต่อสังคมในทุก ๆ ด้านโดยเฉพาะด้านการแก้ไขความเหลื่อมล้ำด้านสวัสดิการสังคม ในพื้นที่สู่ชุมชนแบบมีส่วนร่วม และเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาตนเอง

2.2 การประเมินผลและติดตามผลการดำเนินงานควรมีการประเมิน ติดตามกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานด้านการแก้ไขความเหลื่อมล้ำด้านสวัสดิการสังคมของประชาชน เพื่อให้เกิดการบูรณาการและเชื่อมโยงการดำเนินงานร่วมกัน

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมการปกครอง. (2563). แผนปฏิบัติการราชการกรมการปกครอง พ.ศ.2563 – 2565. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.
- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2565). สังคมผู้สูงอายุในปัจจุบันและเศรษฐกิจในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- จิราพร สามัญ. (2558). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

Citation : อำนวย ปิ่นพิลา. (2567). การเสริมสร้างการพัฒนาศักยภาพแกนนำอาสาสมัครของภาคีเครือข่ายในการดูแลฟื้นฟู

เยียวยาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มคนเปราะบาง อันเนื่องมาจากได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 จังหวัดสระบุรี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 1-14;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisrru.2024.24>

- ณัฐณิชากร ศรีบริบูรณ์. (2559). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของจิตอาสาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรทิพย์ อุดมสิน. (2557). รูปแบบ และเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการความรู้ในงานส่งเสริมการเกษตร หน่วยที่ 2 ในการจัดการความรู้ในงานส่งเสริมการเกษตร นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมพันธ์ เตชะอธิกและคณะ. (2559). ศักยภาพและเครือข่ายผู้นำชาวบ้าน “คู่มือและทิศทางการพัฒนาผู้นำชาวบ้านเพื่อแก้ปัญหาชนบท”. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์.
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดสระบุรี. (2561). รายงานผลการดำเนินงานของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดสระบุรี. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดสระบุรี
- สุภาวดี จิตดิรัตน์กุล. (2557). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของนายกเทศมนตรี กรณีศึกษาเทศบาลเมืองพังงา อำเภอเมือง จังหวัดพังงา. รายงานการศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Kim Hill. (2019). Moving beyond Stereotypes of Men's Foraging Goals. **Current Anthropology**. 51(2) : 265-267.
- Orem, D. E. (2018). **Nursing: Concepts and Practice**. 6th ed. St. Louis, MO : Mosby.
- Peter M. Senge (2017). **The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning**. New York : McMillan.

Citation : Pinphila, A. (2024). Strengthening the Development of the Potential of Volunteer Leaders of Network

Partners for the Care, Rehabilitating, and Improving of the Quality of Life of Vulnerable Groups Affected by the Situation of COVID-19 in Saraburi Province. **Journal of Local Governance and Innovation**. 8(2) : 1-14; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.24>

Citation : อำนวย ปันพิลา. (2567). การเสริมสร้างการพัฒนาศักยภาพแกนนำอาสาสมัครของภาคีเครือข่ายในการดูแลฟื้นฟู

เฝ้าระวังคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มคนเปราะบาง อันเนื่องมาจากได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 จังหวัด
สระบุรี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 1-14;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.24>

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี
คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
The Factors Affecting the Selection to Study at the Bachelor's
Degree in the Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat
University

เสกสรรค์ สนวา^{1*} สุพัตนา ศรีบุตรดี² และวรฉัตร วรวิรรณ³
Seksan Sonwa^{1*}, Supattana Seebutdee² and Worachart Wariwan³

Received : March 21, 2024; Revised : April 5, 2024; Accepted : April 7, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

งานวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของคณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษาคณะนิติรัฐศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 71 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนที่คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด พบว่า ระดับการตัดสินใจต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนที่คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดจัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$; S.D.=0.70) เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า ด้านคุณภาพและผลงานอาจารย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$; S.D.=0.67) ลำดับที่สองคือ ด้านหลักสูตรการเรียนและ

¹⁻³คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด; Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : seksan@reru.ac.th

Citation : Sonwa, S., Seebutdee, S. & Wariwan, W. (2024). The Factors Affecting the Selection to Study at the

Bachelor's Degree in the Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 15-30; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.25>

การสอนคณะนิติรัฐศาสตร์และด้านการบริหารจัดการ ($\bar{x} = 4.12$; S.D.=0.69) และลำดับที่สามคือ ด้านภาพลักษณ์ของคณะนิติรัฐศาสตร์ ($\bar{x} = 4.11$; S.D.=0.66) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ ความต้องการเกี่ยวกับการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ของคณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด พบว่า 1) ควรมีการแนะนำตามโรงเรียน ที่จบมาพร้อมกับการสร้างนักศึกษาเป็นนักประชาสัมพันธ์มืออาชีพ 2) เวลาที่ออกไปแนะนำ ตามโรงเรียน ควรมีการแนะนำทางอาชีพของแต่ละสาขาเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกเรียน 3) คณะควรสร้างคอนเทนต์เกี่ยวกับการเรียนของนักศึกษาแต่ละสาขาเพื่อนำเสนอผ่านสื่อออนไลน์ ให้ตรงตามความต้องการของวัยรุ่น 4) คณะควรมีแนวทางในการลดค่าสมัครแรกเข้า 50% หรือ มีจุดดึงดูดที่น่าสนใจ และ 5) ควรให้รุ่นพี่ที่มีบุคลิกภาพที่ดี หรือ Smart ออกไปแนะนำ ตามโรงเรียนต่าง ๆ

คำสำคัญ (Keywords) : ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ, การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ, คณะนิติรัฐศาสตร์

Abstract

The purpose of this survey research was to study the factors affecting the selection to study at the bachelor's degree in the Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University. A questionnaire was used as a tool for collecting data with 71 first-year students and the data were analyzed using the mean and standard deviation.

The results found that factors affecting the decision to study at the Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University is rated at a high level ($\bar{x} = 4.07$; S.D.=0 . 7 0) when considering each item in order from highest to lowest, the first 3 items were found (1) Terms of quality and work of teachers is at a high level ($\bar{x} = 4.34$; S.D.=0.67) (2) The academic curriculum, teaching and Management ($\bar{x} = 4.12$; S.D.=0.69) and (3) the image of the Faculty of Law and Politics ($\bar{x} = 4.11$; S.D.=0.66)

Citation : เสกสรรค์ สนาว, สุพัฒนา ศรีบุตรดี และวรรณดี วรวิธ. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับ

ปริญญาตรี คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น.

8(2) : 15-30; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.25>

Suggestions regarding the need for selection for undergraduate study the Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University found that 1) There should be guidance at the school they graduate from to help shape students into public relations professionals. 2) There should be career guidance for each field in order to make decisions about choosing to study. 3) Faculty should create content about student studies in each field to present through online media to meet the needs of teenagers. 4) The faculty should have guidelines for reducing the initial application fee by 50 % or have interesting attractions. and 5) Seniors with good or smart personalities should be given advice to various schools.

Keywords : Factors Affecting Decision Making, Admission to Study, Faculty of Law and Politics

บทนำ (Introduction)

การศึกษาเป็นการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์โดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้ การถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม ส่งเสริมและพัฒนาให้คนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย ปัญญา พฤติกรรม และอารมณ์ ผ่านการถ่ายทอดความรู้จากบุคคล สถาบันการศึกษา และสภาพแวดล้อม เพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (เสกสรรค์ สนวา, 2560 : 113) สถาบันการศึกษาของรัฐหรือเอกชนจึงต้องทำหน้าที่ในการเปิดสอนหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสนองต่อการตลาดสมัยใหม่เพิ่มขึ้น จะเห็นว่ามหาวิทยาลัยในปัจจุบันมีการแข่งขันการเปิดหลักสูตรกันเพิ่มขึ้น ตลอดจนปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนรูปแบบใหม่มากมายเช่น การลดค่าเล่าเรียน การลดค่าสมัครแรกเข้า การเรียนและรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นทั้งออนไลน์และออนไซต์ ทำให้บางมหาวิทยาลัยมีจำนวนนักศึกษาเพิ่มมากขึ้น จะเห็นได้ว่า การเรียนแบบออนไลน์ถือเป็นการสนับสนุนกิจกรรมด้านการเรียนการสอนที่เอื้อประโยชน์ให้เกิดกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระบบการศึกษา ตลอดจนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย มีการจัดการและการนำเสนอที่ดีมีประสิทธิภาพ มีความยืดหยุ่น และมีความสะดวกเพิ่มขึ้น ระบบการเรียนการสอนออนไลน์ (online) จึงได้รับความนิยมและถูกนำมาปรับใช้อย่างกว้างขวางมากขึ้น ซึ่งจากงานวิจัยของเสกสรรค์ สนวา และคณะ (2564) พบว่า การปรับตัวของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนออนไลน์ (1) อยากให้มีการเก็บคะแนน

Citation : Sonwa, S., Seebutdee, S. & Wariwan, W. (2024). The Factors Affecting the Selection to Study at the

Bachelor's Degree in the Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University. **Journal of Local Governance and Innovation.** 8(2) : 15-30; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.25>

ทุกครั้งหลังเรียนเสร็จ (2) ปรับการเรียนการสอนตามสถานการณ์ (3) อยากให้มีการสอดแทรกกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมระหว่างเรียน (4) อยากให้มีเนื้อหาและประเด็นการเรียนรู้ใหม่ ๆ และน่าสนใจ (5) เปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถโต้ตอบ และ (6) บรรยายโดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ซึ่งจากการวิจัยนี้เองส่งผลให้ระบบการศึกษามีการเปิดโอกาสให้กับผู้สนใจศึกษาต่อได้มีทางเลือกได้มากขึ้นและง่ายต่อการตัดสินใจเลือกเรียนในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา

ปัจจุบันคณะนิติรัฐศาสตร์มีการจัดการสอนระดับปริญญาตรี 3 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต 2) หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต และ 3) หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต และมีจำนวนนักศึกษาที่สนใจสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อศึกษาต่อในหลักสูตรของคณะมีแนวโน้มลดลง ซึ่งอาจจะมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย เช่น ปัจจัยด้านทางเลือกการตัดสินใจที่หลากหลาย ปัจจัยด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านครอบครัว และอื่น ๆ

ด้วยเหตุนี้เอง จึงทำให้คณะผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ” เพื่อจะได้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนที่คณะนิติรัฐศาสตร์และเพื่อนำผลจากการวิจัยไปพัฒนาและปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์หลักสูตรของคณะนิติรัฐศาสตร์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ ความต้องการการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ของคณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

งานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของคณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ออกแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) รายละเอียด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and research sample)

ประชากร คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีคณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด รหัสนักศึกษา 66 จำนวนทั้งสิ้น 102 คน (ฝ่ายวิชาการ คณะนิติรัฐศาสตร์, 2566)

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีคณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยใช้สูตร Taro Yamane. (Yamane ,1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นเท่ากับร้อยละ 95 ค่าความคลาดเคลื่อนในการเลือกตัวอย่างร้อยละ 5 จะได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา รวม จำนวน 71 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Research Instruments)

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษา ทฤษฎีและแนวคิดต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของคณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จำนวน 50 ข้อ ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรการเรียนและการสอนคณะนิติรัฐศาสตร์ จำนวน 5 ข้อ 2) ด้านคุณภาพและผลงานอาจารย์ จำนวน 5 ข้อ 3) ด้านอุปกรณ์การเรียน จำนวน 5 ข้อ 4) ด้านการบริหารจัดการ จำนวน 7 ข้อ 5) ด้านค่าใช้จ่าย จำนวน 5 ข้อ 6) ด้านภาพลักษณ์ของคณะนิติรัฐศาสตร์ จำนวน 12 ข้อ และ 7) ด้านอื่น ๆ จำนวน 11 ข้อ

ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) โดยถือเกณฑ์การประเมินเป็นคะแนน แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่

ระดับคะแนน	4.21 - 5.00	หมายถึง มีระดับมากที่สุด
ระดับคะแนน	3.41 - 4.20	หมายถึง มีระดับมาก
ระดับคะแนน	2.61 - 3.40	หมายถึง มีระดับปานกลาง
ระดับคะแนน	1.81 - 2.60	หมายถึง มีระดับน้อย
ระดับคะแนน	1.00 - 1.80	หมายถึง มีระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะ ความต้องการเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของคณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งการสร้างแบบสอบถามมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1) ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของคณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

2) กำหนดเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในแบบสอบถามโดยพยายามให้มีขอบเขตครอบคลุม เนื้อหาของเรื่องที่ศึกษามากที่สุดเพื่อเอื้ออำนวยต่อความเข้าใจและทุกคน สามารถตอบคำถามได้

3) การหาคุณภาพของเครื่องมือโดยหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดย นำแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของคณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ทำการประเมินหาค่า ความสอดคล้องภายในเครื่องมือในการวิจัย (Content validity)

4) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเดียวกันกับ ประชากรแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

5) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แบบอัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) มีค่าเท่ากับ 0.898

6) นำแบบสอบถาม มาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามจนถูกต้องสมบูรณ์แล้วจัดพิมพ์และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection)

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อทำเป็นแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Google Forms และเมื่อมีการตอบแบบสอบถามครบแล้วก็ทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ (Data analysis and statistics)

ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติ ดังต่อไปนี้

Citation : เสกสรรค์ สนวา, สุพัฒน์ ศรีบุตรดี และวรรณิต วรรณธ. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับ

ปริญญาตรี คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น.

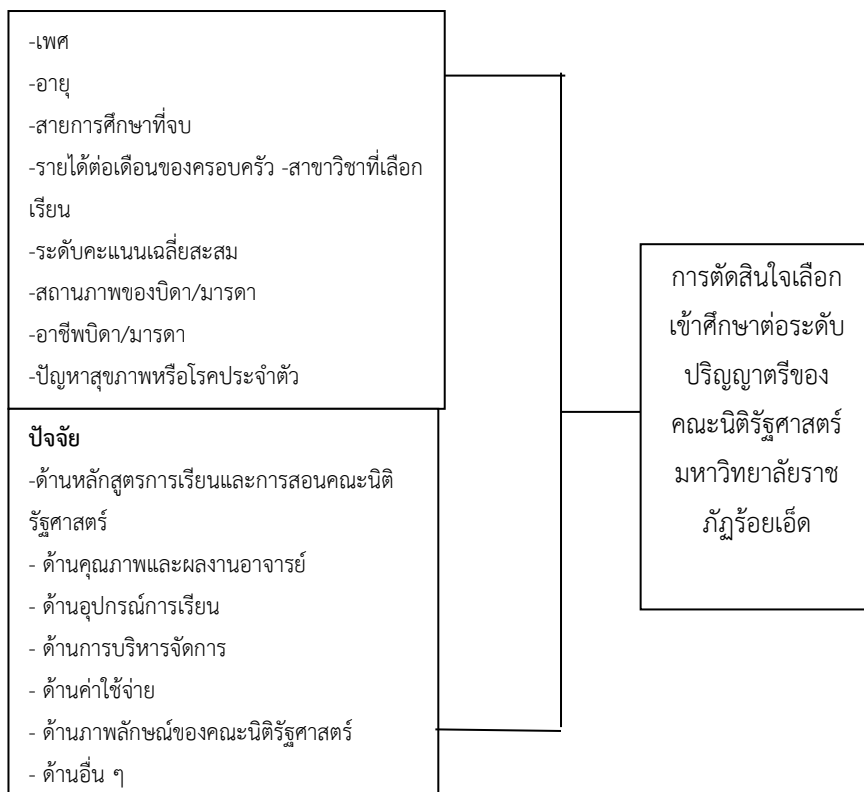
8(2) : 15-30; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.25>

1) ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อแสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2) ระดับการตัดสินใจของการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของคณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามสูตรการหาอันดับค่าเฉลี่ย ดังนี้

ระดับคะแนน	4.21 - 5.00	หมายถึง มีระดับมากที่สุด
ระดับคะแนน	3.41 - 4.20	หมายถึงมีระดับมาก
ระดับคะแนน	2.61 - 3.40	หมายถึง มีระดับปานกลาง
ระดับคะแนน	1.81 - 2.60	หมายถึง มีระดับน้อย
ระดับคะแนน	1.00 - 1.80	หมายถึง มีระดับน้อยที่สุด

3) ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

Citation : Sonwa, S., Seebutdee, S. & Wariwan, W. (2024). The Factors Affecting the Selection to Study at the

Bachelor's Degree in the Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University. **Journal of Local Governance and Innovation**. 8(2) : 15-30; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.25>

ผลการวิจัย (Research Results)

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักศึกษาคณะนิติรัฐศาสตร์ ชั้นปี 1 ได้แก่ เพศ อายุ สายการศึกษา ที่จบ รายได้ต่อเดือนของครอบครัว สาขาวิชาที่เลือกเรียน ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม สถานภาพของบิดา/มารดา อาชีพบิดา/มารดา และปัญหาสุขภาพหรือโรคประจำตัว

ตารางที่ 1 เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	21	29.58
หญิง	50	70.42
รวม	71	100.00

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 70.42 และเพศชาย จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 29.58

ตารางที่ 2 อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
15 - 20 ปี	66	92.96
21 - 25 ปี	5	7.04
30 ปีขึ้นไป	0	0.00
รวม	71	100.00

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 15 - 20 ปี มากที่สุด จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 92.96 รองลงมาคือ มีอายุระหว่าง 21 -25 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.04

Citation : เสกสรรค์ สนาว, สุพัฒน์ ศรีบุตรดี และวรรณิต วรรณ. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับ

ปริญญาตรี คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น.
8(2) : 15-30; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.25>

ตารางที่ 3 สายการศึกษาที่จบของผู้ตอบแบบสอบถาม

สายการศึกษาที่จบ	จำนวน	ร้อยละ
มัธยมศึกษาตอนปลาย	67	94.37
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	1	1.41
การศึกษานอกโรงเรียน (กศน.)	3	4.23
รวม	71	100.00

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สายการศึกษาที่จบมาคือ มัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุด จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 94.37 รองลงมาคือ สายการศึกษาที่จบเป็นการศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.23

ตารางที่ 4 รายได้ต่อเดือนของครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายได้ต่อเดือนของครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	22	30.99
10,0001 – 30,000 บาท	39	54.93
30,0001 – 50,000 บาท	10	14.08
50,0001 บาทขึ้นไป	0	0.00
รวม	71	100.00

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนของครอบครัวระหว่าง 10,0001 – 30,000 บาท มากที่สุด จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 54.93 รองลงมาคือ มีรายได้ต่อเดือนของครอบครัวต่ำกว่า 10,000 บาทจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 30.99 และลำดับถัดมาคือ มีรายได้ต่อเดือนของครอบครัวน้อยสุดระหว่าง 30,0001 – 50,000 บาทจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 14.08

Citation : Sonwa, S., Seebutdee, S. & Wariwan, W. (2024). The Factors Affecting the Selection to Study at the

Bachelor's Degree in the Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 15-30; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.25>

ตารางที่ 5 สาขาวิชาที่เลือกเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม

สาขาวิชาที่เลือกเรียน	จำนวน	ร้อยละ
สาขารัฐประศาสนศาสตร์	15	21.13
สาขารัฐศาสตร์	20	28.17
สาขานิติศาสตร์	36	50.70
รวม	71	100.00

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือกเรียนสาขานิติศาสตร์มากที่สุด จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 50.70 รองลงมาคือ เลือกเรียนสาขาวิชารัฐศาสตร์ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 28.17 และลำดับถัดมาคือ เลือกเรียนสาขารัฐประศาสนศาสตร์น้อยสุด จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 21.13

ตารางที่ 6 ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	จำนวน	ร้อยละ
1.51 – 2.00	1	1.41
2.01 – 2.50	9	12.68
2.51 – 3.00	24	33.80
3.01 - 3.50	20	28.17
3.51 - 4.00	17	23.94
รวม	71	100.00

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ระดับ 2.51 – 3.00 มากที่สุด จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80 รองลงมาคือ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ระดับ 3.01 - 3.50 จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 28.17 และลำดับถัดมาคือ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ระดับ 3.51 – 4.00 จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 23.94

ตารางที่ 7 สถานภาพของบิดา/มารดาของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของบิดา/มารดา	จำนวน	ร้อยละ
สมรส (อยู่ด้วยกัน)	46	64.79
สมรส (แยกกันอยู่)	8	11.27
หย่าร้าง	13	18.31
บิดาเสียชีวิต	3	4.23
มารดาเสียชีวิต	1	1.41
รวม	71	100.00

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพของบิดา/มารดาสมรส (อยู่ด้วยกัน) มากที่สุด จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 64.79 รองลงมาคือ สถานภาพของบิดา/มารดาหย่าร้าง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 18.31 และลำดับถัดมาคือ สถานภาพของบิดา/มารดา สมรส (แยกกันอยู่) จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 11.27

ตารางที่ 8 อาชีพบิดาและมารดาของผู้ตอบแบบสอบถาม

อาชีพบิดาและมารดา	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ	6	8.45
รัฐวิสาหกิจ	1	1.41
ค้าขาย	8	11.27
เกษตรกร	22	30.99
รับจ้างทั่วไป	33	46.48
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	1	1.41
รวม	71	100.00

Citation : Sonwa, S., Seebutdee, S. & Wariwan, W. (2024). The Factors Affecting the Selection to Study at the

Bachelor's Degree in the Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University. **Journal of Local Governance and Innovation**. 8(2) : 15-30; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.25>

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อาชีพของบิดาและมารดารับจ้างทั่วไปมากที่สุด จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 46.48 รองลงมาคือ อาชีพบิดาและมารดาเป็นเกษตรกรจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 30.99 และลำดับถัดมาคือ อาชีพบิดาและมารดาค้าขายจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 11.27

ตารางที่ 9 ปัญหาสุขภาพหรือโรคประจำตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจุบันท่านมีปัญหาสุขภาพหรือโรคประจำตัวหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีโรคประจำตัว	64	90.14
มีโรคประจำตัว	7	9.86
รวม	71	100.00

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพหรือโรคประจำตัวมากที่สุด จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 90.14 และมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพหรือโรคประจำตัวมากที่สุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 9.86

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ตารางที่ 10 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ลำดับ ที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้า ศึกษาต่อระดับปริญญาตรี	ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	ส ่ ว น เบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D	เกณฑ์การประเมิน
1	ด้านหลักสูตรการเรียนและการสอน คณะนิติรัฐศาสตร์	4.12	0.69	มาก
2	ด้านคุณภาพและผลงานอาจารย์	4.34	0.67	มากที่สุด
3	ด้านอุปกรณ์การเรียน	3.98	0.74	มาก
4	ด้านการบริหารจัดการ	4.12	0.69	มาก
5	ด้านค่าใช้จ่าย	3.87	0.67	มาก
6	ด้านภาพลักษณ์ของคณะนิติรัฐศาสตร์	4.11	0.66	มาก
7	ด้านอื่น ๆ	3.97	0.81	มาก
รวม		4.07	0.70	มาก

จากตาราง พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.07 ; S.D.=0.70) เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า ด้านคุณภาพ และผลงานอาจารย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.34 ; S.D.=0.67) ลำดับที่สองคือ ด้านหลักสูตร การเรียนและการสอนคณะนิติรัฐศาสตร์และด้านการบริหารจัดการ ($\bar{x}$ = 4.12 ; S.D.=0.69) และลำดับที่สามคือ ด้านภาพลักษณ์ของคณะนิติรัฐศาสตร์ ($\bar{x}$ = 4.11 ; S.D.=0.66) ตามลำดับ

Citation : Sonwa, S., Seebutdee, S. & Wariwan, W. (2024). The Factors Affecting the Selection to Study at the

Bachelor's Degree in the Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University. **Journal of Local Governance and Innovation**. 8(2) : 15-30; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.25>

ข้อเสนอแนะ ความต้องการเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีคณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

- 1) ควรมีการแนะแนวตามโรงเรียนที่จบมาพร้อมกับการสร้างนักศึกษาเป็นนักประชาสัมพันธ์มืออาชีพ
- 2) ควรมีการแนะแนวทางอาชีพของแต่ละสาขาเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกเรียน
- 3) คณะควรสร้างคอนเทนต์เกี่ยวกับการเรียนของนักศึกษาแต่ละสาขาเพื่อนำเสนอผ่านสื่อออนไลน์ให้ตรงตามความต้องการของวัยรุ่น
- 4) คณะควรมีแนวทางในการลดค่าสมัครแรกเข้า 50% หรือมีจุดดึงดูดที่น่าสนใจ
- 5) ควรให้รุ่นพี่ที่มีบุคลิกภาพที่ดี หรือ Smart ออกไปแนะแนวตามโรงเรียนต่าง ๆ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การอภิปรายผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีคณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด สามารถอภิปรายได้ ดังนี้

การตัดสินใจต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนที่คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดจัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$; S.D.=0.70) เมื่อพิจารณาจำแนก เป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า ด้านคุณภาพและผลงานอาจารย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$; S.D.=0.67) ลำดับที่สองคือ ด้านหลักสูตรการเรียนและการสอนคณะนิติรัฐศาสตร์และด้านการบริหารจัดการ ($\bar{x} = 4.12$; S.D.=0.69) และลำดับที่สามคือ ด้านภาพลักษณ์ของคณะนิติรัฐศาสตร์ ($\bar{x} = 4.11$; S.D.=0.66) ตามลำดับ เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะ อาจารย์ผู้สอนต้องมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ยอมรับซึ่งล้วนมีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนได้ สอดคล้องกับงานของสไบชะจำนงลักษณ์ (2564) วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ที่ระดับมาก ได้แก่ ความมั่นใจในชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยค่าเฉลี่ย (4.08) ความทันสมัยของหลักสูตรค่าเฉลี่ย (4.17) ด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน พบว่า ความหลากหลายเครื่องมือปฏิบัติการค่าเฉลี่ย (4.12) ด้านอาจารย์ผู้สอน พบว่า ประสิทธิภาพของอาจารย์ผู้สอนมีค่าเฉลี่ย (4.29) ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ความสะอาดของอาคารเรียนมีค่าเฉลี่ย (4.19) ด้านสวัสดิการและการบริการมี

Citation : เสกสรรค์ สนาวา, สุพัฒน์ ศรีบุตรดี และวรรณธร วรรณธร. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับ

ปริญญาตรี คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น.

8(2) : 15-30; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.25>

ค่าเฉลี่ย (4.21) ด้านการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนมีค่าเฉลี่ย (4.13) ด้านค่านิยมเกี่ยวกับความรู้ความสามารถ และได้รับการยอมรับในสังคมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ (4.00) และสอดคล้องกับพรรณพนัช จันทา , อัจฉรียา ปราบอริพาย (2558) วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการการศึกษาต่อระดับปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$) เมื่อพิจารณาแยกตามองค์ประกอบ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อภาพลักษณ์อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x} = 4.22$) และรองลงมาอยู่ในระดับดี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ อาจารย์ ($\bar{x} = 4.19$) หลักสูตร ($\bar{x} = 4.08$) การบริหารจัดการ ($\bar{x} = 4.02$) การจัดการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.97$) และเทคโนโลยีและอุปกรณ์การเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.88$) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 คณะนิติรัฐศาสตร์ต้องกำหนดนโยบายการประชาสัมพันธ์หลักสูตรของคณะเชิงรุกเพิ่มขึ้น และมีช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่มีความหลากหลาย เช่น การประชาสัมพันธ์ตามโรงเรียน/สถานศึกษา การทำความร่วมมือกับโรงเรียน/สถานศึกษา การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์

1.2 คณะนิติรัฐศาสตร์ต้องพัฒนาผลงานทางวิชาการให้เป็นที่ยอมรับทั้งในระดับชุมชนท้องถิ่น ระดับชาติและนานาชาติ ตลอดจนการส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาให้สามารถสร้างชื่อเสียงให้กับคณะเพื่อเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียนตามโรงเรียน/สถานศึกษาที่ได้ออกแนะแนว

1.3 ปรับรูปแบบการเรียนการสอนเป็นระบบ Hybrid ในรูปแบบการเรียนแบบออนไลน์และออนไซต์เพื่อเพิ่มช่องทางการเลือกสำหรับการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของคณะนิติรัฐศาสตร์

1.4 ปรับระบบหน่วยกิตหลักสูตรปรับปรุงใหม่ให้ลดลงเพื่อลดเวลาเรียนจาก 4 ปี เหลือ 3 ปีครึ่ง เพื่อดึงดูดความสนใจให้กับนักเรียนหรือผู้ที่สนใจ

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษา คณะนิติรัฐศาสตร์

Citation : Sonwa, S., Seebutdee, S. & Wariwan, W. (2024). The Factors Affecting the Selection to Study at the

Bachelor's Degree in the Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 15-30; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.25>

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักศึกษา
ชั้นปีที่ 1 ของคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

เอกสารอ้างอิง (References)

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน.
- พรรณพนัช จันทา และอัจฉริยา ปราบอริพ่าย. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อระดับ
ปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*.
8(1) : 291 -318.
- สไบเชะ จานงลักษณ์. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. [ออนไลน์].
เข้าถึงได้จาก :
<http://www.repository.rmutt.ac.th/dspace/bitstream/123456789/4077/1/20230313-Research-Subaisa%20J..pdf>. สืบค้น 21 มีนาคม 2567.
- เสกสรรค์ สนวา. (2560). หลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์: ว่าด้วยมิติเชิงพุทธ มิติเศรษฐกิจ
มิติสังคม มิติสุขภาพ มิติการศึกษา และมิติทางการเมือง. มหาสารคาม : อภิชาติการ
พิมพ์.
- เสกสรรค์ สนวา, พงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์, วรฉัตร วรวิรรณ จิราพร บาริศรี และนภัสภรณ์ ภวภูตานนท์ ณ มหาสารคาม. (2564). การปรับตัวด้านการเรียนการสอนภายใต้ยุควิถีใหม่ของ
นักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 5(3) : 1-14.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics an introductory analysis*. New York : Harper & Row.

Citation : เสกสรรค์ สนวา, สุปัตนา ศรีบุตรดี และวรฉัตร วรวิรรณ. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับ

ปริญญาตรี คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น.

8(2) : 15-30; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.25>

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามสกนนคร ผ่านการถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊ก लाईฟ

Causal Factors Influence of Purchasing Intention Indigo-Dyed Fabric products of Sakon Nakhon via Live Streaming on Facebook Live

จิระนันต์ เจริญรัตน์¹ สิริพาพร ยืนสุข^{2*} เด่นชัย สมปอง³ และจิตติ กิตติเลิศไพศาล⁴
Jeeranan Charoenrat¹, Siripaporn Yuensuk^{2*}, Denchai Sompong³
and Jitti Kittilertpaisan⁴

Received : April 23, 2024; Revised : June 7, 2024; Accepted : June 9, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามสกนนคร ผ่านการถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊ก लाईฟ 2) พัฒนาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามสกนนคร ผ่านการถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊ก लाईฟ และ 3) ศึกษาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามสกนนคร ผ่านการถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊ก लाईฟ งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควต้า (Quota Sampling) จากผู้ติดตาม และผู้เคยซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามสกนนคร ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 420 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างด้วยโปรแกรม Mplus ผลการวิจัย พบว่า 1) องค์ประกอบเชิงยืนยันปัจจัยเชิง

¹⁻⁴คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร; Faculty of Management Science, Sakon Nakhon Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : siripaporn.y@snru.ac.th

Citation : Charoenrat, J., Yuensuk, S., Sompong, D. & Kittilertpaisan, J. (2024). Causal Factors Influence of

Purchasing Intention Indigo-Dyed Fabric products of Sakon Nakhon via Live Streaming on Facebook Live. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 31-46;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.26>

สาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามสกนนคร ผ่านการถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊กไลฟ์ พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของโมเดลการวัดตัวแปรสังเกตได้ ซึ่งทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) พัฒนาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามสกนนคร ผ่านการถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊กไลฟ์ พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยพิจารณาจากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความตรงของโมเดลคือ $\chi^2=517.277$, $df=112$, $\chi^2/df=4.62$, $P\text{-value}=0.065$, $CFI=.927$, $TLI=.952$, $RMSEA=.039$, $SRMR=.045$ และ 3) อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามสกนนคร ผ่านการถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊กไลฟ์ พบว่า ปัจจัยแฝงการรับรู้ประโยชน์และทัศนคติต่อการใช้งาน มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมความตั้งใจซื้อ และปัจจัยแฝงความง่ายต่อการใช้งานและการรับรู้ประโยชน์ มีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรมความตั้งใจซื้อ

คำสำคัญ (Keywords) : ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพล, ความตั้งใจซื้อผ้าย้อมคราม, เฟซบุ๊ก ไลฟ์, TAM

Abstract

This research aims to 1) analyze the confirming factor components and causal factor influence of purchasing intention on indigo-dyed fabric products of Sakon Nakhon via live streaming on Facebook Live 2) develop causal factor model influence of purchasing intention on indigo-dyed fabric products of Sakon Nakhon via live streaming on Facebook Live 3) study the direct and indirect of causal factors influence of purchasing intention on indigo-dyed fabric products of Sakon Nakhon via live streaming on Facebook Live. This is a quantitative research. The sample selection would be used by quota sampling with totally of 420 people, who was a fan page facebook and used to purchase indigo. The data analysis was frequency, percentage, mean, standard deviation and structural equation modelling with the Mplus program. The research results found that 1) The confirmatory factors influencing the intention to purchase indigo-dyed fabric products of Sakon Nakhon via live streaming on Facebook Live found that the factor loadings of the model variables were statistically significant at the .05 level. 2) The development of the

Citation : จีระนันต์ เจริญรัตน์, สิริพาพร ยินสุข, เต้นชัย สมปอง และจิตติ กิตติเลิศไพศาล. (2567). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพล

ต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามสกนนคร ผ่านการถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊กไลฟ์. วารสารการบริหารการ

ปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 31-46; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.26>

causal factor model influencing the intention to purchase indigo-dyed fabric products of Sakon Nakhon via live streaming on Facebook Live found that the causal factors are well-aligned with the observed data. Considering the statistics used to assess the model fit, the values are $\chi^2=517.277$, $df=112$, $\chi^2/df=4.62$, $P\text{-value}=0.065$, $CFI=.927$, $TLI=.952$, $RMSEA=.039$, $SRMR=.045$. and 3) The direct and indirect influences of causal factors on the intention to purchase indigo-dyed fabric products of Sakon Nakhon via live streaming on Facebook Live revealed that latent factors of perceived benefits and attitudes towards usage have a direct influence on purchase intention behavior, while latent factors of perceived ease of use and perceived benefits exert an indirect influence on purchase intention behavior.

Keywords : Causal Factors Influence, Purchase Intention Indigo-Dyed, Facebook Live, TAM

บทนำ (Introduction)

ธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นการค้ารูปแบบใหม่ที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย มีข้อดีหลายประการตั้งแต่การเริ่มต้นสร้างธุรกิจและขยายตลาดทำได้ง่าย สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ทุกที่ทุกเวลา สอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจสังคม ที่ผู้บริโภคมีความพร้อมและต้องการความสะดวกในการซื้อสินค้าและบริการ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2561) โดยเฉพาะการซื้อขายสินค้าผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Commerce) คือ ความสามารถในการซื้อสินค้าบริการภายในแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดีย แต่ละแพลตฟอร์มจึงทำการพัฒนาระบบให้ผู้ใช้งานสามารถซื้อสินค้าบนแพลตฟอร์มได้ทันที (Fah Chawanthawat, 2020) และจากรายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2562 พบว่า กิจกรรมยอดฮิตติดอันดับหนึ่งเป็นเวลา 7 ปีซ้อน คือ การใช้โซเชียลมีเดีย สำหรับการขายสินค้าออนไลน์พบว่าช่องทางที่ผู้ขายนิยมใช้เพื่อขายสินค้าและบริการออนไลน์มากที่สุด คือ แฟนเพจ เฟซบุ๊ก (Facebook Fanpage) คิดเป็น 64.0% (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2563)

จังหวัดสกลนครมีการทอผ้าฝ้ายมัยย้อมครามซึ่งคุณสมบัติของฝ้าย้อมคราม มีความโดดเด่น สวมใส่สบายเนื้อผ้านุ่ม อากาศหนาวสวมใส่แล้วอบอุ่น อากาศร้อนใส่แล้วเย็นสบาย และมีกลิ่นหอม

Citation : Charoenrat, J., Yuensuk, S., Sompong, D. & Kittilertpaian, J. (2024). Causal Factors Influence of

Purchasing Intention Indigo-Dyed Fabric products of Sakon Nakhon via Live Streaming on Facebook Live. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 31-46;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.26>

และจากผลการวิจัยในต่างประเทศพบว่าสามารถป้องกันแสงแดด(แสงยูวี)ได้ ผ้าฝ้าย้อมครามจึงเป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดสกลนคร (เพชรไพรริน อุปปิง, 2561) ปัจจุบันจังหวัดสกลนครมีกลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย้อมครามทั้งหมดมากถึง 120 กลุ่มและมีแนวโน้มการขยายตัวเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสกลนคร, 2562) และการทำผ้าฝ้าย้อมครามก็ได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ทั้งในเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การสร้างนวัตกรรม ปรับปรุงตราสินค้า การส่งเสริมการตลาด เทคโนโลยีและการสื่อสาร ส่งผลทำให้เกิดการแข่งขันที่ค่อนข้างรุนแรง (ศศิกานต์ สังข์ทอง, 2562) จังหวัดสกลนครได้ส่งเสริมเพิ่มช่องทางการตลาดเข้าสู่ออนไลน์มากขึ้น การขายออนไลน์ได้มีการตั้งกลุ่มเฟซบุ๊ก ตลาดผ้าฝ้าย้อมครามสกลนครมีการสร้างเพจเฟซบุ๊กเพื่อขายสินค้า รวมไปถึงการถ่ายทอดสดผ่านทางเฟซบุ๊ก ไลฟ์ (Khannakon Phettrakul, 2563) โดยเฉพาะการซื้อขายสินค้าผ่านการถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊ก ไลฟ์ ซึ่งผู้ที่ทำการถ่ายทอดสดจะสามารถสนทนาได้ตอบกับผู้ที่รับชมได้ในทันที ทำให้สะดวกรวดเร็วในการซื้อขายสินค้าออนไลน์ (ณัฐพร วัฒนวรรณ, 2561) จากผลการวิจัย ปิยะวดี ยอดนา และคณะ (2564 : 162) พบว่าแนวทางในการบริหารจัดการด้านผลิตภัณฑ์ผ้าครามเพื่อแก้ไขปัญหา การบริหารด้านการตลาด กลุ่มผู้ผลิตควรกำหนดแผนกลยุทธ์ทางการตลาดโดยการเพิ่มช่องทางการขายให้หลากหลายโดยเฉพาะช่องทางการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต เช่น เพจ ไลน์ เฟซบุ๊ก และการผลิตสินค้าให้ตรงกับความต้องการของตลาด

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมองเห็นถึงปัญหาและโอกาสในการที่จะศึกษาความคิดเห็นของผู้บริโภคที่เคยซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย้อมครามสกลนคร ผ่านการถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊ก ไลฟ์ จึงได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย้อมครามสกลนคร ผ่านการถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊ก ไลฟ์ เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาดของผู้ประกอบการผ้าฝ้าย้อมคราม จังหวัดสกลนคร ซึ่งจะช่วยให้สามารถเพิ่มยอดขาย และกระตุ้นให้เกิดการซื้อผลิตภัณฑ์และธุรกิจประสบความสำเร็จ

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย้อมครามสกลนคร ผ่านการถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊ก ไลฟ์
2. เพื่อพัฒนาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย้อมครามสกลนคร ผ่านการถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊ก ไลฟ์

Citation : จิระนันต์ เจริญรัตน์, สิริพาวร ยินสุข, เด่นชัย สมปอง และจิตติ กิตติเลิศไพศาล. (2567). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพล

ต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย้อมครามสกลนคร ผ่านการถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊ก ไลฟ์. วารสารการบริหารการ

ปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 31-46; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.26>

3. เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามสกนกร ผ่านการถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊กไลฟ์

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขอบเขตการวิจัย

1. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ที่เป็นสมาชิกโซเชียลมีเดีย เฟซบุ๊ก และเป็นผู้ติดตามเพจเฟซบุ๊ก ของร้านค้าที่ทำการถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊ก ไลฟ์ ขายผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามสกนกรจากการเฝ้าติดตาม จำนวน 146,849 คน (ร้านค้าเพจเฟซบุ๊ก ครามศิลป์ ต้นคราม ครามสกล Kram Hug นานาคราม ภูยักรคราม ผ้าครามครูสกล , 2565)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ติดตาม และผู้เคยซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามสกนกร โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ห้องค์ประกอบโดยใช้ขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมควรจะอยู่ในอัตราส่วน 10-20 ต่อ 1 ตัวแปรสังเกตได้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) และ ตัวอย่างที่น้อยที่สุดที่ยอมรับได้ดูจากค่าสถิติ (Hoelter, 1983) ที่ต้องมีค่ามากกว่า 200 จึงจะถือว่าโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane's คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควต้า (Quota Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 420 คน

2. ด้านเนื้อหา งานวิจัยนี้ศึกษาถึงปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามสกนกร ผ่านการถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊ก ไลฟ์ โดยใช้ทฤษฎีการยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model :TAM) ของ Fred Davis (1989) มาประยุกต์ใช้

3. ด้านพื้นที่ ผู้ติดตามเพจเฟซบุ๊ก และผู้เคยซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามสกนกร

4. ด้านเวลา ช่วงการทำวิจัยระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2564 ถึง วันที่ 30 กันยายน

2565

Citation : Charoenrat, J., Yuensuk, S., Sompong, D. & Kittilertpaisan, J. (2024). Causal Factors Influence of

Purchasing Intention Indigo-Dyed Fabric products of Sakon Nakhon via Live Streaming on Facebook Live. Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 31-46;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.26>

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า และแบบปลายเปิด ในการทดสอบ โดยการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability Analysis) จากการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) จากนั้นนำแบบสอบถามหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ใช้เทคนิคการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าอยู่ระหว่าง .80-1.00 อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลอง (Try-out) วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด พบว่าระดับค่าความเชื่อมั่นรวมได้ค่าเท่ากับ 0.93 อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

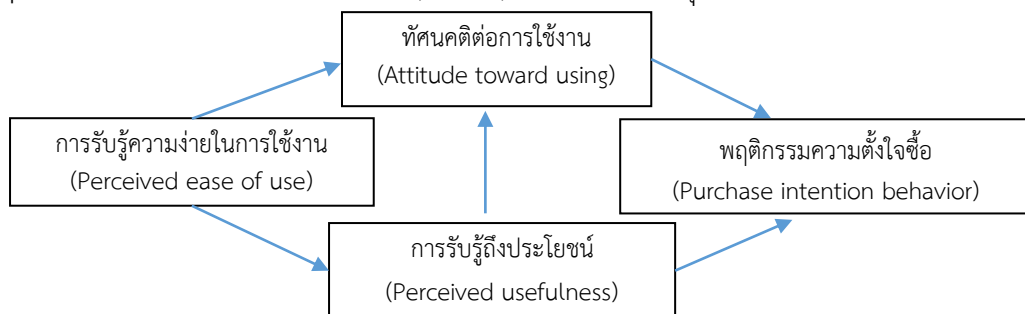
การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการรวบรวมข้อมูลจากผู้ติดตามเพจเฟซบุ๊กที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมคราม และผู้เคยซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามสกนนคร ให้ตอบแบบสอบถามผ่านช่องทางการตอบแบบสอบถามออนไลน์ด้วย Google Forms ด้วยวิธีการผ่านช่องทางสังคมออนไลน์ช่องทางต่างๆ ได้แก่ ไลน์ เฟซบุ๊ก เพราะสามารถเข้าถึงได้ง่ายและสะดวก จากนั้นนำมาทำการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย

สถิติที่ใช้และการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างด้วยโปรแกรม Mplus

ผู้วิจัยได้นำแบบจำลอง ทฤษฎีการยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model : TAM) ของ Davis, et al., (1989) มาประยุกต์ใช้ แสดงในภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

Citation : จิระนันต์ เจริญรัตน์, สิริพพร ยืนสุข, เต้นชัย สมปอง และจิตติ กิตติเลิศไพศาล. (2567). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพล

ต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามสกนนคร ผ่านการถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊ก ไลฟ์. วารสารการบริหารการ

ปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 31-46; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.26>

ผลการวิจัย (Research Results)

1. องค์ประกอบเชิงยืนยันปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามสกนกร ผ่านการถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊ก लाईฟ พบว่า ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของโมเดลการวัดตัวแปรสังเกตได้ ซึ่งทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loadings) ที่มีค่าเกิน .40 (Hair, et al., 2006) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสถิติผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามสกนกร ผ่านการถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊ก लाईฟ

ปัจจัยแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	น้ำหนัก องค์ประกอบ	S.E.	Z-test	R ²
การรับรู้ความ ง่ายในการใช้งาน (Perceived ease of use)	เข้าใช้งาน เฟซบุ๊ก लाईฟ ได้ง่าย (EASE1)	.884	.017	52.654	.781
	เข้าใจและเรียนรู้การซื้อสินค้า ได้ง่าย (EASE2)	.509	.034	14.828	.259
	ซื้อสินค้าผ่านช่องทาง เฟซบุ๊ก लाईฟ ได้เลย โดยไม่ต้องเปลี่ยนใช้โปรแกรมอื่น (EASE3)	.798	.020	40.189	.637
	สามารถรับชมและซื้อสินค้าผ่านการ ถ่ายทอดสด ได้อย่างสะดวก (EASE4)	.921	.014	64.670	.848
	รองรับอุปกรณ์ในการใช้งานที่สะดวกและ ตอบสนองการซื้อขายได้เร็ว (EASE5)	.643	.034	18.634	.177
การรับรู้ถึง ประโยชน์ (Perceived usefulness)	ช่วยให้ท่านสามารถถามคำถามกับผู้ขายได้ ทันที กรณีเกิดข้อสงสัยในตัวสินค้า (USE1)	.421	.035	12.036	.413
	ช่วยให้ผู้ขายปรับปรุงข้อมูลสินค้าให้มีความ ทันสมัยอย่างสม่ำเสมอ (USE2)	.992	.001	848.585	.984
	การซื้อสินค้าช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์การมี ส่วนร่วมระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขาย (USE3)	.996	.001	1070.331	.992
	การซื้อสินค้าช่วยให้ทราบรายละเอียดของ สินค้าจากการนำเสนอของผู้ขาย (USE4)	.979	.002	447.001	.958
	การซื้อสินค้าช่วยให้ทราบถึงวิธีการใช้งาน จากการสาธิตการใช้งานของผู้ขาย (USE5)	.426	.035	12.235	.181

Citation : Charoenrat, J., Yuensuk, S., Sompong, D. & Kittilertpaisan, J. (2024). Causal Factors Influence of

Purchasing Intention Indigo-Dyed Fabric products of Sakon Nakhon via Live Streaming on Facebook
Live. Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 31-46;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsrru.2024.26>

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ปัจจัยแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	น้ำหนักองค์ประกอบ	S.E.	Z-test	R ²
ทัศนคติต่อการใช้งาน (Attitude toward using)	มีความมั่นใจ เชื่อใจ ในตัวผู้ขาย ผู้ขายมีตัวตนจริงและสามารถตรวจสอบได้ (ATT1)	.596	.106	5.640	.355
	มีความมั่นใจร้านค้าน่าเชื่อถือมีการเก็บข้อมูลข้อมูลส่วนตัวของผู้ซื้อเป็นความลับ (ATT2)	.513	.110	4.676	.263
	มีความมั่นใจในวิธีการชำระเงิน เมื่อท่านซื้อสินค้าผ่านช่องทางเพชบุ๊ก ไลฟ์ (ATT3)	.960	.049	7.349	.921
	มีความมั่นใจคุณภาพสินค้าจะตรงกับที่ท่านคาดหวัง ถึงแม้จะไม่สามารถจับต้อง (ATT4)	.487	.035	5.209	.237
	มีความมั่นใจ เชื่อใจ ผู้ขายมีตัวตนจริงและตรวจสอบได้ (ATT5)	.724	.139	5.209	.524
พฤติกรรมความตั้งใจซื้อผ่านเพชบุ๊ก ไลฟ์ (Purchase Intention Behavior through Facebook Live)	จะซื้อสินค้าโดยใช้ช่องทาง เพชบุ๊ก ไลฟ์ ทางช่องทางออนไลน์ในครั้งต่อไป (BEH1)	.934	.046	20.281	.872
	จะแนะนำเพื่อน คนรู้จัก และครอบครัวมาใช้เพชบุ๊ก ไลฟ์ ในการซื้อสินค้า (BEH2)	.439	.105	4.185	.192
	จะเข้ามาเยี่ยมชมการขายสินค้าในเพชบุ๊ก ไลฟ์ อีกอย่างต่อเนื่อง (BEH3)	.553	.051	10.924	.305
	จะพูดในทางที่ดีเกี่ยวกับซื้อสินค้าผ่านทางเพชบุ๊ก ไลฟ์ กับคนอื่น (BEH4)	.824	.044	18.831	.678
	ตั้งใจติดตามและซื้อสินค้าที่สนใจอยู่บ่อยครั้ง (BEH5)	.831	.044	18.914	.690

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

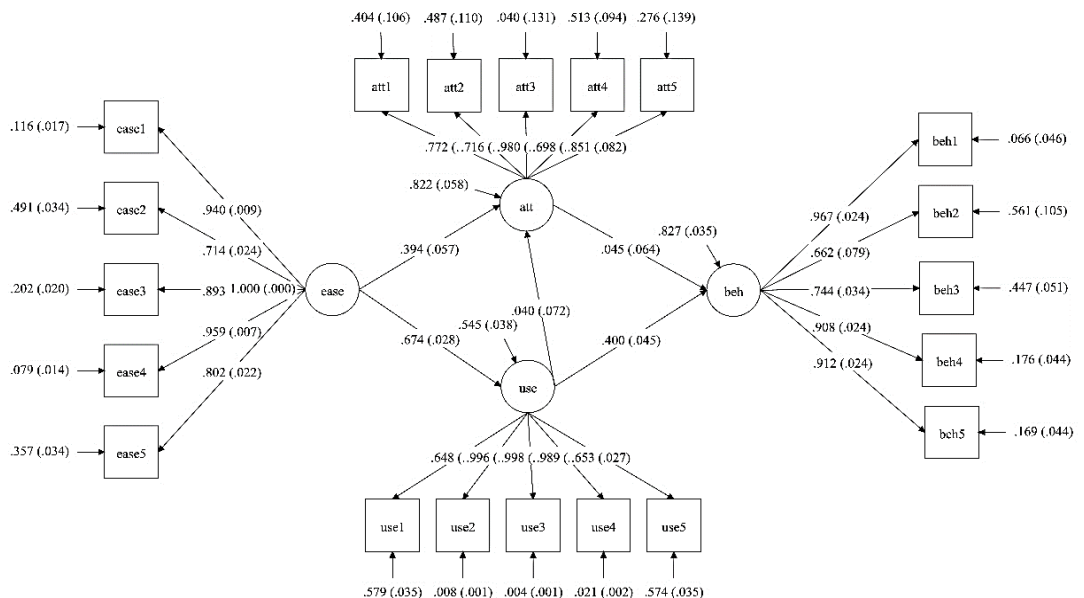
จากตารางที่ 1 สรุปได้ดังนี้

- 1.1 ปัจจัยแฝงการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน มีตัวแปรสังเกตได้ที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ สามารถรับชมและซื้อสินค้าผ่านการถ่ายทอดสดได้อย่างสะดวก โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .921
- 1.2 ปัจจัยแฝงการรับรู้ถึงประโยชน์ มีตัวแปรสังเกตได้ที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ การซื้อสินค้าช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์การมีส่วนร่วมระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขาย โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .996

1.3 ปัจจัยแฝงทัศนคติต่อการใช้งาน มีตัวแปรสังเกตได้ที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ มีความมั่นใจในวิธีการชำระเงิน เมื่อท่านซื้อสินค้าผ่านช่องทางเฟซบุ๊ก โลฟ โดยมิต้านน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .960

1.4 ปัจจัยแฝงพฤติกรรมความตั้งใจซื้อผ่านเฟซบุ๊ก โลฟ มีตัวแปรสังเกตได้ที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ จะซื้อสินค้าโดยใช้ช่องทาง เฟซบุ๊ก โลฟ อีก ในการซื้อสินค้า ทางช่องทางออนไลน์ครั้งต่อไป โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .934

2. พัฒนาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมคราม สกนกร ผ่านการถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊ก โลฟ พบว่า ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุ ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมคราม สกนกร ผ่านการถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊ก โลฟ มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งใช้เกณฑ์ดัชนีตามข้อสรุปของ สุนทรพจน์ ดำรงค์พานิช (2563) โดยได้ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในภาพรวมคือ $\chi^2=517.277$, $df=112$, $\chi^2/df=4.62$, $P\text{-value}=0.065$, $CFI=.972$, $TLI=.952$, $RMSEA=.039$, $SRMR=.045$

ภาพที่ 2 โมเดลเชิงสาเหตุปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมคราม สกนกร ผ่านการถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊ก โลฟ

Citation : Charoenrat, J., Yuensuk, S., Sompong, D. & Kittilertpaisan, J. (2024). Causal Factors Influence of

Purchasing Intention Indigo-Dyed Fabric products of Sakon Nakhon via Live Streaming on Facebook
 Live. Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 31-46;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.26>

จากภาพที่ 2 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (λ) ของปัจจัยแฝงทั้ง 4 ตัว พบว่า ปัจจัยแฝงที่มีน้ำหนักความสำคัญสูงสุดคือ ความง่ายต่อการใช้งาน ($\lambda = 1.000$) พฤติกรรมความตั้งใจซื้อ ($\lambda = .827$) ทศนคติต่อการใช้งาน ($\lambda = .822$) และการรับรู้ประโยชน์ ($\lambda = .545$) ซึ่งทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loadings) ที่มีค่าเกิน .40 (Hair, et al., 2006)

ตารางที่ 2 ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในภาพรวม

ดัชนี	เกณฑ์	ค่าสถิติ
ไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df)	2.00-5.00	4.62
P-Value	>.05	.065
Comparative Fit Index (CFI)	>.95	.972
Tucker-Lewis Index (TLI)	>.95	.952
Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)	<.05	.039
Standardized Root Mean Square Residual (SRMR)	<.05	.045

3. อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้า ย้อมครามสกนกร ผ่านการถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊ก ไลฟ์ พบว่า ปัจจัยแฝงการรับรู้ประโยชน์และ ทศนคติต่อการใช้งาน มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมความตั้งใจซื้อ และปัจจัยแฝงความง่ายต่อการใช้งานและการรับรู้ประโยชน์ มีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรมความตั้งใจซื้อ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์แยกค่าอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวม

ตัวแปรเชิงสาเหตุ	ตัวแปรผล								
	การรับรู้ประโยชน์			ทศนคติต่อการใช้งาน			พฤติกรรมความตั้งใจซื้อ		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
ความง่ายต่อการใช้งาน	.674*	-	.674*	.394*	.027*	.421*	-	.289*	.289*
การรับรู้ประโยชน์	-	-	-	.040*	-	.040*	.400*	.002*	.402*
ทศนคติต่อการใช้งาน	-	-	-	-	-	-	.045	-	.045

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์แยกค่าอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า

2.1 การรับรู้ความง่ายต่อการใช้งานมีอิทธิพลทางตรงต่อการรับรู้ประโยชน์และทัศนคติต่อการใช้งานโดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .674 และ .394 ตามลำดับ และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อทัศนคติต่อการใช้งานและพฤติกรรมความตั้งใจซื้อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .027 และ .289 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

2.2 การรับรู้ประโยชน์มีอิทธิพลทางตรงต่อทัศนคติต่อการใช้งานและพฤติกรรมความตั้งใจใช้งาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .040 และ .400 ตามลำดับ และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรมความตั้งใจซื้อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .002 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

2.3 ทัศนคติต่อการใช้งานมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมความตั้งใจซื้อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .045 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยมีข้อค้นพบและประเด็นที่น่าสนใจ นำมาอภิปราย ดังนี้

1. การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามสกนกร ผ่านการถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊กไลฟ์ ประกอบด้วย ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ 4 ด้านได้แก่ 1) การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน 2) การรับรู้ถึงประโยชน์ 3) ทัศนคติต่อการใช้งาน 4) พฤติกรรมความตั้งใจซื้อ มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งใช้เกณฑ์ดัชนีตามข้อสรุปของ สุนทรพจน์ ดำรงพาณิชย์ (2563) และผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่าปัจจัยแฝงและตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนด แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยีส่งผลต่อการตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามสกนกร ผ่านการถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊กไลฟ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวินีย์ หิงห้อย (2561) ได้ศึกษาเรื่องการยอมรับเทคโนโลยี Facebook Live และความน่าเชื่อถือของเจ้าของ Page ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าบน Facebook พบว่า ปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยีด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้งานปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยีด้านการรับรู้ประโยชน์ ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าของลูกค้า

Citation : Charoenrat, J., Yuensuk, S., Sompong, D. & Kittilertpaisan, J. (2024). Causal Factors Influence of

Purchasing Intention Indigo-Dyed Fabric products of Sakon Nakhon via Live Streaming on Facebook Live. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 31-46;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.26>

บน Facebook อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมลดา พรหมเคี่ยม อ่อน (2564) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยมในการชมเฟซบุ๊ก ไลฟ์ของคนไทย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยมในการชม เฟซบุ๊ก ไลฟ์ ของคนไทย มีระดับความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ประโยชน์ ปัจจัยด้านการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน ปัจจัยด้านการเชื่อถือในการใช้งาน ปัจจัยด้านการปฏิสัมพันธ์ในการใช้งาน ปัจจัยด้านการรับรู้ถึงความหลากหลายทางคุณลักษณะของเฟซบุ๊ก ไลฟ์ โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านความตั้งใจจะรับชมเฟซบุ๊ก ไลฟ์ โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง เนื่องจากการรับชมรายการผ่านเฟซบุ๊ก ไลฟ์ ไม่ยุ่งยากสามารถเข้าถึงได้ง่าย

2. ปัจจัยแฝงการรับรู้ประโยชน์และทัศนคติต่อการใช้งาน มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมความตั้งใจซื้อ และปัจจัยแฝงความง่ายต่อการใช้งานและการรับรู้ประโยชน์ มีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรมความตั้งใจซื้อ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจมาภรณ์ รุ่งประพันธ์ (2565) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นผ่านแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ พบว่าการรับรู้ถึงประโยชน์ (ด้านอิทธิพลทางสังคม) มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อทัศนคติต่อความตั้งใจซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นผ่านแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการรับรู้ความง่ายต่อการใช้งาน (ด้านความง่ายในการใช้งาน) มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อทัศนคติต่อความตั้งใจซื้อสินค้าผ่านแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และทัศนคติต่อการใช้งานมีความสัมพันธ์เชิงบวก ต่อความตั้งใจซื้อสินค้าผ่านแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาศรี พงศ์ธนาพานิช (2566) ได้ศึกษาปัจจัยการตลาดกับการยอมรับเทคโนโลยีต่อความตั้งใจซื้อผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ของนักศึกษากลุ่มเจนเอเรชั่นซี ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยี ได้แก่ การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้ความง่าย มีความสำคัญในระดับมากที่สุด ทัศนคติหรือการรับรู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผ่านช่องทางออนไลน์ซึ่งเป็นปัจจัยกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมในการใช้เทคโนโลยี

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีกิจกรรมที่หลากหลายให้ลูกค้าหรือผู้ชมได้ร่วมสนุกกับกิจกรรมของ เพชบุรี ไลฟ์ เพื่อเป็นการโปรโมตสินค้าให้กับลูกค้าหรือผู้ชมให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดความสนใจ สร้างแรงจูงใจ ในการซื้อโดยมีส่วนลด หรือแจกของรางวัล และทำการถ่ายทอดสดอย่างสม่ำเสมอเพื่อดึงดูดลูกค้า

1.2 สามารถนำโมเดลไปประยุกต์ใช้ร่วมกับทฤษฎีการยอมรับเทคโนโลยีด้านอื่น ๆ เพื่อ เป็นแนวทางในการใช้ ไลฟ์คอมเมอร์ซ (Live Commerce) กับธุรกิจอื่น ๆ ได้ตามความเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาในเขตพื้นที่อื่น ๆ เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยด้านอื่นที่อาจส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจซื้อสินค้าที่แตกต่างกัน เนื่องจากการศึกษาค้างครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้บริโภคที่ซื้อ สินค้าผ่านช่องทางการถ่ายทอดสดผ่านเพชบุรี ไลฟ์ ของผู้บริโภคในจังหวัดสกลนครเท่านั้น

2.2 เนื่องจากในปัจจุบันมีช่องทางการนำเสนอสินค้าที่หลากหลาย ซึ่งอาจมีกลุ่ม ผู้บริโภคที่แตกต่างกัน จึงควรศึกษาสื่อสังคมออนไลน์ประเภทอื่นเพิ่ม เช่น TikTok Line Instagram Shopee Lazada เพื่อทำการเปรียบเทียบ สิ่งที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภค

เอกสารอ้างอิง (References)

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2561). คู่มือเปิดร้านค้าออนไลน์ Easy Online Shop. [ออนไลน์].

เข้าถึงได้จาก : [https://](https://www.dbd.go.th/download/ecommerce_file/pdf/dbd_ecommmanual_openshoponline_6202.pdf)

www.dbd.go.th/download/ecommerce_file/pdf/dbd_ecommmanual_openshoponline_6202.pdf. สืบค้น 10 มีนาคม 2564.

ณัฐพร วัฒนวรรณ. (2561). อิทธิพลของความคิดเห็นของผู้บริโภคที่มีต่อทัศนคติต่อตราสินค้าที่ จำหน่ายผ่านการถ่ายทอดสด การขายเครื่องสำอางทางเพชบุรี ไลฟ์. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา.

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). โมเดลลิשראל: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Citation : Charoenrat, J., Yuensuk, S., Sompong, D. & Kittilertpaisan, J. (2024). Causal Factors Influence of

Purchasing Intention Indigo-Dyed Fabric products of Sakon Nakhon via Live Streaming on Facebook Live. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 31-46;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.26>

- เบญจมาภรณ์ รุ่งประพันธ์. (2565). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นผ่านแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์**. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ ภาควิชาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ประภาศรี พงศ์นาพณิช. (2566). **ปัจจัยการตลาดกับการยอมรับเทคโนโลยีต่อความตั้งใจซื้อผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาในกลุ่มเจนเอเรชั่นซี ในเขตกรุงเทพมหานคร**. วารสารปัญญาภิวัฒน์ 15(2) : 1-15.
- ปิยะวดี ยอดนาอริยา มณีเขียว และ พรกมล สาข้อง. (2564). **แนวทางการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิตผ้าย้อมสีธรรมชาติ:กลุ่มสตรี4 ชุมชนตำบลแพดอำเภอดำรงวิทยาสคร. วารสารปรัชญาปริทรรศน์**. 26(2) : 156-166.
- เพชรไพริน อุปปิง และคณะ. (2561). **โครงการพัฒนาและยกระดับสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในพื้นที่จังหวัดสกลนคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561**. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร.
- ภาวินัย หิงห้อย. (2561). **การยอมรับเทคโนโลยี Facebook Live และความน่าเชื่อถือของเจ้าของPage ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าบน Facebook**. การค้นคว้าอิสระปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัยกรุงเทพ, บัณฑิตวิทยาลัย.
- เมลดดา พรหมเคี่ยมอ่อน. (2563). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยมในการชมเฟซบุ๊กไลฟ์ของคนไทย**. สารนิพนธ์ ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต, วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศศิกันต์ สังข์ทอง. (2562). **โครงสร้างตลาด พฤติกรรมการแข่งขัน และผลการดำเนินงานของตลาดผลิตภัณฑ์คราม จังหวัดสกลนคร**. วารสารบริหารธุรกิจ เทคโนโลยีมหานคร. 16(2) : 126-150.
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงดิจิทัล. (2564). **รายงานผลการสำรวจมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย ปี 2564**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.etda.or.th/th/Useful-Resource/publications/ValueThailand2021.aspx>. สืบค้น 10 มีนาคม 2564.

- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสกลนคร. (2562). **ฝ้าย้อมครามสกลนคร**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://online.pubhtml5.com/eree/fmyd/#p=1>. สืบค้น 15 มีนาคม 2564.
- สุนทรพจน์ ดำรงค์พาณิชย์. (2563). **โปรแกรม Mplus กับการวิเคราะห์ข้อมูลทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. กรุงเทพมหานคร.
- Davis, F.D. (1989). **Perceived usefulness, perceives ease of use, and user acceptance of information technology**. MIS Quarterly, 13(3), 329-340.
- Fah Chawanthawat. (2020). **5 กลยุทธ์ Social Commerce พิชิตใจลูกค้าและเพิ่มยอดขายในปี 2020**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://stepstraining.co/social/5-strategy-social-commerce>. สืบค้น 5 มกราคม 2564.
- Hoelter, J.W. (1983). **The analysis of covariance structures: Goodness-of-fit indices**. Sociological Methods and Research, 11(1), 325-344.
- Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B.J., Anderson, R.E., & Tatham, R.L. (2006). **Multivariate Data Analysis**. (6th ed.). New Jersey: Pearson Education International.
- Khanakon Phettrakul. (2563). **แฟชั่นในยุค COVID-19 กับวิถีชีวิตรูปแบบใหม่ที่ส่งผลให้แบรนด์น้อยใหญ่เร่งปรับตัว**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.ellethailand.com/content/Fashion-New-Normal>. สืบค้น 15 มกราคม 2564.

Citation : Charoenrat, J., Yuensuk, S., Sompong, D. & Kittilertpaian, J. (2024). Causal Factors Influence of

Purchasing Intention Indigo-Dyed Fabric products of Sakon Nakhon via Live Streaming on Facebook Live. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 31-46;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.26>

Citation : จีระนันต์ เจริญรัตน์, สิริพพร ยืนสุข, เด่นชัย สมปอง และจิตติ กิตติเลิศไพศาล. (2567). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพล

ต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามสกนกร ผ่านการถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊ก ไลฟ์. วารสารการบริหารการ
ปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 31-46; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.26>

การยกระดับมาตรฐานและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ปลานิลลำปะทาวจังหวัดชัยภูมิ

Raising Standards and Developing Products to Create Added Value for Lampathao Tilapia, Chaiyaphum Province

ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี^{1*} อุมาวดี เดชธำรงค์² ดาศรินทร์พัชร สุธรรมดี³
สามารถ สินทร⁴ และเสกสรรค์ สนวา⁵

Chartnarongsak Sutamdee^{1*}, Umawadee Dechthamrong²,
Dasarinpat Suthamdee³, Samart Sinthorn⁴ and Seksan Sonwa⁵

Received : March 26, 2024; Revised : June 4, 2024; Accepted : June 9, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์และพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าเพิ่มจากปลานิลเนื่องจากตลาดปลานิลส่วนใหญ่จะขายปลีกและขายส่งปลานิลมีชีวิต หากมีการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ก็จะสามารถช่วยเหลือเกษตรกรให้มีผลผลิตจำหน่ายได้หลากหลายมากขึ้น และจะช่วยสร้างงาน สร้างรายได้แก่เกษตรกร ดังนั้นการวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์การเพาะเลี้ยงปลานิลกระชังลำปะทาวตำบลซบสีทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ 2) เพื่อยกระดับมาตรฐานและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มปลานิลลำปะทาวจังหวัดชัยภูมิ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และวิจัยเชิงปริมาณเพื่อประเมินความพึงพอใจกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ กลุ่มตัวอย่าง

¹⁻⁴คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ; Faculty of Arts and Science, Chaiyaphum Rajabhat University, Thailand.

⁵คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด; Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : sutamdee_22@hotmail.com

Citation : Sutamdee, C., Dechthamrong, U., Suthamdee, D., Sinthorn, S. & Sonwa, S. (2024). Raising Standards and Developing Products to Create Added Value for Lampathao Tilapia, Chaiyaphum Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 47-66;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.27>

ได้แก่ ประชาชนกลุ่มผู้เลี้ยงปลานิลกระชัง และสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงปลานิล จำนวน 50 คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) สถานการณ์การเพาะเลี้ยงปลานิลกระชังลำปะทาว ส่วนใหญ่เลี้ยงปลาเป็นรายได้หลักของครัวเรือน การบริหารจัดการฟาร์มปลานิล พบปัญหาหลัก คือด้านต้นทุนการผลิตที่อาหารมีราคาแพง การจัดจำหน่ายขายให้กับพ่อค้าคนกลางที่เข้าไปรับซื้อเพียงช่องทางเดียว รวมถึงเกษตรกรยังไม่มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วย บริหารจัดการทั้งด้านการผลิตและการจำหน่าย ปัญหาปลานิลอกน้ำ และปลานิลตกเกรด เป็นต้น 2) การยกระดับมาตรฐานและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มปลานิลลำปะทาวจังหวัดชัยภูมิ ได้ดำเนินการโดยจัดกิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ สถานที่ดำเนินการ : วิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงปลานิลกระชังบ้านหัวเขื่อน ตำบลซับสีทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มเป้าหมาย : จำนวน 50 คน ประกอบด้วย เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลกระชังบ้านหัวเขื่อน 50 คน ผลการดำเนินงาน พบว่า สามารถส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปลานิลจากปลานิลที่ตกเกรด และปลานิลน็อกน้ำ ตรงกับความต้องการของตลาดผู้บริโภค สามารถสร้างองค์ความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปลานิลแดดเดียว ซึ่งผลผลิตจากการดำเนินโครงการครั้งนี้ ได้เกิดผลิตภัณฑ์แปรรูปจากปลานิล ดังนี้ ผลิตภัณฑ์ปลานิลแดดเดียว ปลาร้าปลานิล และข้าวเกรียบปลานิล

คำสำคัญ (Keywords) : การยกระดับมาตรฐาน, การพัฒนาผลิตภัณฑ์, การสร้างมูลค่าเพิ่ม, ปลานิล

Abstract

Raising product standards and developing value-added products from tilapia as most tilapia markets retail and wholesale live tilapia. If it is processed into products, it will be able to help farmers have a wider variety of products to sell. and will help create jobs Create income for farmers Therefore, this research has the objectives: 1) to study the situation of tilapia culture in Lam Pathao cages, Sub Si Si Thong Subdistrict. Mueang Chaiyaphum District Chaiyaphum Province 2) To raise standards and develop products to create added value for Lampathao tilapia,

Citation : ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี, อุมาวดี เดชอัมรงค์, ดาครินทร์พัชร สุธรรมดี, สามารถ สินทร และเสกสรรค์ สนวน. (2567).

การยกระดับมาตรฐานและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มปลานิลลำปะทาวจังหวัดชัยภูมิ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 47-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.27>

Chaiyaphum Province. It is participatory action research. and quantitative research to assess the satisfaction of farmers participating in the project. The sample group included the president of the Nile Tilapia Cage Farming Group. and 50 members of the Nile Tilapia Farming Community Enterprise Group used a specific selection method. The research tools used were questionnaires and structured interviews. Group discussion recording form Quantitative data analysis using statistics such as percentage, mean, standard deviation and qualitative data analysis. Using content analysis methods

The research results found that 1) Situation of tilapia culture in Lam Pathao cages. Most of them raise fish as their main household income. The main problem in the management of tilapia farms is the cost of production where food is expensive. Distribution is sold to middlemen who only purchase through one channel. Including farmers still not using digital technology to help. Manage both production and distribution. Problems with fish out of water and fish grade tilapia, etc. 2) Upgrading standards and developing products to create added value for Lampathao tilapia, Chaiyaphum province. It has been carried out by organizing training workshops. Place of operation: Ban Hua Khuean Cage Nile Tilapia Farming Community Enterprise, Sap Si Thong Subdistrict, Mueang Chaiyaphum District Chaiyaphum Province Target group: 50 people, consisting of 50 farmers who raise caged tilapia at Ban Hua Khuean. Results of the work showed that it was able to promote the processing of tilapia products from tilapia that had fallen into grade. and tilapia Matches the needs of the consumer market Can build knowledge on processing sun-dried tilapia products which is the product from this project Processed products from tilapia have been created as follows: sun-dried tilapia products, tilapia fish and tilapia crackers.

Keywords : Raising Standards, Product Development, Adding Value, Tilapia

Citation : Sutamdee, C., Dechthamrong, U., Suthamdee, D., Sinthorn, S. & Sonwa, S. (2024). Raising Standards and Developing Products to Create Added Value for Lampathao Tilapia, Chaiyaphum Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 47-66;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgissru.2024.27>

บทนำ (Introduction)

ในปัจจุบันประเทศไทยตกอยู่ในกระแสโลกาภิวัตน์เกิดการแข่งขันในทุกมิติ และเกิดปัญหาโรคระบาดจากเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ที่ส่งผลกระทบไปทั่วประเทศไทย โดยเฉพาะด้านการประกอบอาชีพที่เกิดการเปลี่ยนแปลงและแข่งขันอย่างเต็มรูปแบบโดยเฉพาะอาชีพหลักของคนไทยคือเกษตรกรรมที่เน้นการผลิตแบบพออยู่พอกินยังนับว่ายังไม่เพียงพอต่อการสร้างรายได้ สร้างอาชีพ และสร้างความมั่นคงของชีวิต ดังนั้นการส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนวิธีการผลิต เน้นการเพิ่มมูลค่าโดยใช้ผลผลิตทางการเกษตรเป็นฐานในการสร้างมูลค่าเพิ่ม สร้างเศรษฐกิจชุมชนที่จะก่อให้เกิดการทำกินสร้างรายได้เสริมเพื่อเลี้ยงตนเองและครอบครัวจึงเป็นทางเลือกหนึ่งซึ่งเป็นทางออกให้กับคนในสังคมชนบท จากผลการสำรวจที่น่าสนใจ พบว่า จุดอ่อนที่สำคัญประการหนึ่งของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือการมีจำนวนคนจนมากที่สุดของประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ 10.3 ของประชากรภาค และส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพของรัฐ ขาดโอกาสในการประกอบอาชีพ เป็นต้น (แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2565-2569) จากผลการศึกษา เรื่องปัญหาการเลี้ยงปลานิลกระชังในเขื่อนลำปะทาว จังหวัดชัยภูมิ ยังพบว่า 1) สาเหตุที่เกษตรกรนิยมเลี้ยงปลากระชัง คือ สามารถอาชีพหลักของครัวเรือน เพราะรายได้จากการเลี้ยงปลานิลกระชังมากกว่ารายได้จากการทำไร่ ทำนา หรือการเกษตรอื่น 2) ปัญหาหลักในการเลี้ยงปลานิลกระชัง คือต้นทุนอาหาร ที่มีราคาแพง เกษตรต้องซื้ออาหารสำเร็จรูปจากท้องตลาดตั้งแต่เริ่มเลี้ยงลูกปลาจนจับขายซึ่ง พบว่าต้นทุนด้านอาหารคิดเป็นร้อยละ 60 ของรายได้ ทั้งนี้ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ คือ การหาอาหารปลาที่สามารถผลิตเองและหรือมีราคาถูกลง เช่นการใช้หญ้าเนเปียร์หรือพืช ธรรมชาติมาเป็นส่วนผสมของอาหารปลา 3) ปัญหารองลงมาคือปัญหาปลาตาย ซึ่งเกิดจากการมีออกซิเจนต่ำ ทำให้ปลาขาดออกซิเจนและตายจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีปัญหาปลาตายที่เกิดจากการมีสภาพแวดล้อมหรือกระชังไม่สะอาด สาเหตุการตายข้างต้นส่งผลให้ทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลกระชังขาดทุน ข้อเสนอแนะสำหรับการแก้ปัญหาเหล่านี้คือ การตรวจสอบสภาพน้ำ และการดูแลทำความสะอาดกระชังปลาอย่างสม่ำเสมอ การติดตั้งเพิ่มออกซิเจนในน้ำ โดยการควบคุมแบบอัตโนมัติผ่านโทรศัพท์มือถือ (เพียงแข ภูผายาง และคณะ, 2563)

ดังนั้น จึงเป็นข้อมูลที่ชี้วัดได้ส่วนหนึ่งว่าอาชีพที่ประชาชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่ทำอยู่ คือ อาชีพเกษตรกรรม การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ยังนับว่าไม่เพียงพอที่จะมีรายได้สร้าง

Citation : ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี, อุมาวดี เดชอัมรงค์, ดาครินทร์พัชร สุธรรมดี, สามารถ สินทร และเสกสรรค์ สนวน. (2567).

การยกระดับมาตรฐานและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มปลานิลลำปะทาวจังหวัดชัยภูมิ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 47-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.27>

ความมั่นคงให้ชีวิตได้นั่นเอง โดยเฉพาะการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ เช่น การเลี้ยงปลานิลกระชังบริเวณเขื่อนลำปะทาว (เขื่อนบน) ของเกษตรกรรายย่อยในจังหวัดชัยภูมิ จากผลการลงพื้นที่ศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลกระชังในพื้นที่บ้านหัวเขื่อน ตำบลเก่ายาคี อำเภอแก้งคร้อ และกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลกระชังบ้านหนองพืผวน ตำบลท่าหินโงม อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ปัญหา ประการแรกที่ทางกลุ่มเกษตรกรประสบอยู่และมีความต้องการอยากพัฒนา คือ การบริหารจัดการระบบการเพาะเลี้ยงปลานิลอย่างมีประสิทธิภาพด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีอยากให้เข้ามาช่วยเรื่องการจัดการระบบน้ำเสีย เพื่อให้ปลาสามารถเจริญเติบโตได้เร็วขึ้น (น้อย ชัยลาภ, สัมภาษณ์ : 13 ต.ค. 2564) ประการที่สอง การยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์และพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าเพิ่มจากปลานิลเนื่องจากตลาดปลานิลส่วนใหญ่จะขายปลีกและขายส่งปลานิลมีชีวิต หากมีการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ก็จะสามารถช่วยเหลือเกษตรกรให้มีผลผลิตจำหน่ายได้หลากหลายมากขึ้น และจะช่วยสร้างงาน สร้างรายได้แก่เกษตรกร และประการที่สาม อยากให้ส่งเสริมยกระดับและพัฒนาระบบการตลาดสมัยใหม่เพื่อส่งเสริมการขายปลานิลลำปะทาว เพราะสถานการณ์โควิด และสภาพทางเศรษฐกิจที่ตกต่ำทำให้ตลาดผู้บริโภคปลานิลลดต่ำลงอย่างมาก (สมพร ชัยลาภ, สัมภาษณ์ : 13 ต.ค. 2564) จากลักษณะดังกล่าวถ้าอาชีพเหล่านี้ได้รับการแก้ไขพัฒนา ก็เกิดกลไกการพัฒนาและยกระดับศักยภาพเศรษฐกิจชุมชนฐานรากของเกษตรกรรายย่อยผู้เลี้ยงปลานิลกระชังแบบครบวงจร ซึ่งจะช่วยให้เศรษฐกิจของชาวบ้านดีขึ้น ลดรายจ่ายและเสริมรายได้เป็นการสร้างอาชีพในชุมชนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังมีผลศึกษาความหลากหลายของผลิตภัณฑ์เป็นยุทธศาสตร์ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ พบว่าประสิทธิภาพในการวางแผนกระบวนการต่าง ๆ ส่งผลให้การดำเนินการพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้อย่างเต็มที่ เช่น การตลาดและเทคนิคการแปรรูปผลิตภัณฑ์ และได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ในบริษัทคัดเลือกอาหารในประเทศไนจีเรีย พบว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่เป็นเครื่องมือสร้างที่เป็นแก่นแท้ที่เป็นไปได้ในระยะยาวถ้าบริหารจัดการได้อย่างถูกต้อง (Ilori, Oke and Sanni, 2000 : 333-342) และยังสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ ที่ได้ให้ความสำคัญและต้องการพัฒนาด้านเกษตรในเชิงพาณิชย์เพราะเป็นสาขาหลักที่สร้างรายได้ให้กับจังหวัด (แผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ, 2566-2570) ดังนั้น โครงการวิจัยเรื่อง การยกระดับมาตรฐานและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มปลานิลลำปะทาวจังหวัดชัยภูมิ ที่ได้เน้นการอยู่ภายใต้แผนงานวิจัย เรื่อง กลไกการพัฒนาและยกระดับ

Citation : Sutamdee, C., Dechthamrong, U., Suthamdee, D., Sinthorn, S. & Sonwa, S. (2024). Raising Standards

and Developing Products to Create Added Value for Lampathao Tilapia, Chaiyaphum Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 47-66;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.27>

ศักยภาพเศรษฐกิจชุมชนฐานรากของเกษตรกรรายย่อยผู้เลี้ยงปลานิลกระชังลำปะทาวแบบครบวงจรในจังหวัดชัยภูมิ เมื่อโครงการวิจัยนี้เสร็จสิ้นจึงจะสามารถตอบโจทย์ของเกษตรกรจนนำไปสู่การพัฒนาและยกระดับศักยภาพเศรษฐกิจชุมชนฐานรากของเกษตรกรรายย่อยผู้เลี้ยงปลานิลกระชังลำปะทาวแบบครบวงจรในจังหวัดชัยภูมิเกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มปลานิลผ่านกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์ และเกิดการพัฒนารูปแบบการตลาดสมัยใหม่เพื่อส่งเสริมการขายปลานิลมีชีวิต และผลิตภัณฑ์อาหารที่แปรรูปจากปลานิล เกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจผู้เลี้ยงปลานิลลำปะทาวจำนวน 50 ครัวเรือน จะสามารถเรียนรู้และเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเองและการจัดการตนเองบนฐานเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะทำให้ชุมชนมีชุดความรู้และนวัตกรรมเพื่อการจัดการตนเองในทุกมิติของการพัฒนาอย่างยั่งยืน เกิดการพัฒนาคน พัฒนาเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วม และความสงบสุข สามารถแก้ปัญหาชุมชนและปรับตัวท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง โดยการทำงานร่วมกับทุกภาคส่วน พึ่งตนเองได้อย่าง มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การเพาะเลี้ยงปลานิลกระชังลำปะทาวตำบลซับสีทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อยกระดับมาตรฐานและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มปลานิลลำปะทาวจังหวัดชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D) เพื่อการพัฒนาทดลอง (Experimental Development) โดยบูรณาการแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน และใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม(PAR) โดยมีกระบวนการ ดังนี้

- 1) ลงพื้นที่เพื่อศึกษาสภาพองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงปลานิลและการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อแก้ไขปัญหาราคาตกต่ำ และปลานิลตกเกรด โดยวิธีการสังเกต

Citation : ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี, อุมาวดี เดชอรัญค์, ดาครินทร์พัชร สุธรรมดี, สามารถ สินทร และเสกสรรค์ สนวา. (2567).

การยกระดับมาตรฐานและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มปลานิลลำปะทาวจังหวัดชัยภูมิ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 47-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.27>

แบบมีส่วนร่วม (Participant observation) การพูดคุย (Oral history) การสนทนากลุ่ม (Focus group) และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (In-depth interview)

2) ลงพื้นที่จัดกิจกรรมการเพิ่มมูลค่าปลานิลผ่านกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปลานิลแดดเดียว ปลาร้า และข้าวเกรียบปลานิล การสร้างตราสินค้าและการขอรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์

3) กิจกรรมจัดเวทีคืนความรู้สู่ชุมชนเป็นการสร้างเครือข่ายถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เกษตรกรที่สนใจการเลี้ยงปลานิลแบบครบวงจร

4) ลงพื้นที่ร่วมประชุมเพื่อสรุปผลงานโดยกระบวนการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR)

5) กิจกรรมการเผยแพร่ ตีพิมพ์วารสารฐานข้อมูลระดับชาติ/นานาชาติ ผลงานวิจัยเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์เพื่อนำเสนอผลการวิจัยต่อสาธารณชน

6) ขั้นตอนตรวจสอบประเมินผล (Check) คณะผู้วิจัยได้แบ่งการประเมินผลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ 1) การติดตามข้อเสนอที่นำเสนอต่อหน่วยราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 2) ลงพื้นที่สำรวจและจัดประชุมกลุ่มย่อย มีการกำหนดตัวชี้วัด คือ วัดความรู้ของผู้เข้าอบรมและวัดความสนใจโดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม สัมภาษณ์กลุ่มเกษตรกรที่สามารถนำเอาความรู้หรือนวัตกรรมไปพัฒนาสู่การส่งเสริม สร้างอาชีพการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปลานิล ยกย่องได้ให้กับตนเองและชุมชน

7) ขั้นตอนการปรับปรุงการดำเนินงานอย่างเหมาะสม (Act) มีการจัดประชุมเพื่อวิเคราะห์ผลสำเร็จของกิจกรรม นำเสนองานต่อผู้เกี่ยวข้อง และมีการจัดทำแผนขยายผล และต่อยอดการปรับปรุงผลการดำเนินงานต่อไป

8) แผนการบริหารความเสี่ยง คณะผู้วิจัยได้กำหนดแผนการดำเนินการวิจัยอย่างเป็นขั้นตอน (PDCA) ประชุมระดมความคิดเพื่อแก้ปัญหาและสรุปผลการดำเนินงานทุกหนึ่งเดือน นำเสนอปัญหาอุปสรรค และการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายโดยมีการมอบหมายหน้าที่การตรวจสอบภาระงานประจำและความก้าวหน้าของโครงการเป็นประจำทุกเดือน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 10 บ้านหัวเขื่อน ตำบลชัยสืทอง อำเภอมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 678 คน (ฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรอำเภอมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ, 2565)

Citation : Sutamdee, C., Dechthamrong, U., Suthamdee, D., Sinthorn, S. & Sonwa, S. (2024). Raising Standards and Developing Products to Create Added Value for Lampathao Tilapia, Chaiyaphum Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 47-66;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.27>

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประธานกลุ่มผู้เลี้ยงปลานิลกระชังลำปะทาวบ้านหัวเขื่อน และสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงปลานิลกระชังลำปะทาวบ้านหัวเขื่อน ตำบลซับสีทองอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 50 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายที่เป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯทุกคน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงปลานิล แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือนที่ได้รับในปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 ระดับความพึงพอใจของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงปลานิลที่เข้าร่วมจัดกิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปลานิล ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยครอบคลุมเนื้อหาความพึงพอใจ 5 ด้าน จำนวน 31 ข้อ ได้แก่ ด้านกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ จำนวน 6 ข้อ ด้านวิทยากร จำนวน 5 ข้อ ด้านกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ 4 ข้อ ด้านสถานที่ จำนวน 5 ข้อ ด้านเนื้อหาที่อบรม จำนวน 5 ข้อ และด้านการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงปลานิลที่เข้าร่วมจัดกิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปลานิล

3.2 เครื่องมือเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบบันทึกการสังเกตแบบมีส่วนร่วม แบบบันทึกการพูดคุย และแบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม และการนำองค์ความรู้ไปปรับใช้ประโยชน์ และอุปกรณ์ที่ใช้บันทึกข้อมูลได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องบันทึกวิดีโอ กล้องถ่ายภาพ เป็นต้น

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม และจัดกิจกรรมฝึกอบรมเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งเก็บจากเครื่องมืออื่นๆด้วยตนเอง โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566 หลังจากนั้น

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม เพื่อนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลผลต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลความพึงใจและการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดำเนินการมีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลคุณภาพใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการศึกษาศถานการณ์การเพาะเลี้ยงปลานิลกระชังลำปะทาวตำบลชัยสืทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิปลานิล (*Oreochromis Niloticus*) เป็นปลาที่นิยมเลี้ยงเพื่อการบริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ เนื่องจากเป็นปลาที่เลี้ยงง่าย โตเร็ว เนื้อมีรสชาติดี การเพาะเลี้ยง ปลานิลในประเทศไทย นั้นมีอัตราการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น โดยส่วนใหญ่เป็น การเลี้ยงเพื่อ การบริโภคภายในประเทศ แต่ได้มีความพยายามปรับปรุงสายพันธุ์และพัฒนาเทคนิคการ เลี้ยงเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีลักษณะและคุณภาพตรงกับความต้องการของตลาดต่างประเทศ เช่น ปลานิลแปลงเพศ ปลานิลทริฟลอยด์ (กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2557 : 34) เลี้ยงเพื่อการบริโภคภายในประเทศ ร้อยละ 90 ที่เหลือร้อยละ 10 จะส่งออกไปยังตลาด ต่างประเทศ สถิติการส่งออกปลานิลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 - 2553 จำนวน 55,939.40 ตัน มูลค่า 3,570.95ล้านบาท (ราคาเฉลี่ย 63.84 บาทต่อกิโลกรัม) โดยผลผลิตปลานิลไทยส่งออก ไปยังกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปมากเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมา คือ กลุ่ม ประเทศตะวันออกกลาง ร้อยละ 30สหรัฐอเมริกา ร้อยละ 20 และอื่น ๆ ร้อยละ 10 เมื่อ พิจารณาด้านมูลค่าการส่งออกปลานิลของไทย พบว่ามีมูลค่าส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกา มาก ที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48 รองลงมาเป็นกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป ร้อยละ 31 และกลุ่มประเทศ ตะวันออกกลาง ร้อยละ 14 และอื่น ๆ ร้อยละ 7 นอกจากนี้ประเทศไทยเองก็มีการนำเข้าปลา นิลและผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่นกัน โดยนำเข้า ปลานิลจากจีนมากที่สุด ร้อย

Citation : Sutamdee, C., Dechthamrong, U., Suthamdee, D., Sinthorn, S. & Sonwa, S. (2024). Raising Standards and Developing Products to Create Added Value for Lampathao Tilapia, Chaiyaphum Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 47-66;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.27>

ละ 88 กลุ่มประเทศ อาเซียน ร้อยละ 7 และกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง ร้อยละ 5 จากปริมาณความต้องการ ปลานิลเพื่อการการบริโภค และการส่งออกที่สูงขึ้น จึงทำให้ปลานิลเป็นปลาน้ำจืดที่นิยมเลี้ยง มากชนิดหนึ่งในประเทศไทย โดยมีการเลี้ยงทั้งในบ่อดิน และใน กระชัง แต่ในปัจจุบันการเลี้ยงปลานิลประสบปัญหาต่าง ๆ ได้แก่ ปัญหาโรคระบาด เกษตรกรขาดความรู้ เกี่ยวกับการ เลี้ยง ปลานิล ทำให้การเลี้ยงปลานิลมีต้นทุนการผลิตสูง ปัญหาในเรื่องของกลิ่นโคลน ปัญหา ด้าน การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว นอกจากนี้ประเทศไทยคู่แข่งโดยเฉพาะจีน มีต้นทุนการผลิตที่ ต่ำกว่าและมีศักยภาพในการผลิตที่มากกว่า ปัญหาด้านการผลิต อาหารมีราคาแพง เกษตรกร ขาดแคลนเงินทุน มีปัญหาเรื่องน้ำเสียและขาดแคลนพันธุ์ปลาในช่วง ด้านการตลาด ราคา ที่เกษตรกรขายได้ต่ำ ในช่วงที่ปลาในท้องตลาดมีมากพอค้าจะมารับซื้อปลาซ้ำ ทำให้สิ้นเปลือง ค่าใช้จ่ายของเกษตรกร เพิ่มขึ้น (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรจังหวัดชัยภูมิ, 2553 : 22)

จังหวัดชัยภูมิ มีแหล่งเลี้ยงปลานิลในกระชังที่สำคัญคือที่เขื่อนลำปะทาว ซึ่งเป็นเขื่อน บนภูเขาที่อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลาง 470 เมตร ขนาดความจุรวม 58 ล้านลูกบาศก์ เมตร ซึ่งเป็นแหล่งผลิตอาหารโปรตีนที่สำคัญสำหรับคนในจังหวัดชัยภูมิและจังหวัดใกล้เคียง โดยมีผู้ประกอบการเลี้ยงปลานิลในกระชัง จำนวน 202 ครัวเรือน ผลผลิตรวม 2,226.5 ตัน คิดเป็นมูลค่ารวม 113.82 ล้านบาท (ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดชัยภูมิ, 2559 : 29) บนภูเขา เกษตรกรส่วนใหญ่จะทำสวนยางพารา ไร่สับปะรด สวนลำไย และไร่มันสำปะหลัง ซึ่งใช้ สารเคมียาปราบศัตรูพืช และปุ๋ยเคมีในอัตราสูงมาก จึงสมควรที่จะได้รับการตรวจสอบและ ติดตามคุณภาพน้ำ ซึ่งมีแนวโน้มจะแย่ลงเนื่องจากพื้นที่ป่าต้นน้ำถูกทำลาย มีพื้นที่เปิดเพื่อทำการเกษตรเพิ่มขึ้น ทำให้มีการปนเปื้อนในแหล่งน้ำและอาหาร ส่งผลต่อคนที่อยู่ในพื้นที่ตอนล่างซึ่งมีรายงานว่าจังหวัดชัยภูมิมีผู้ป่วยที่ได้รับสารพิษจากสารอันตรายทางด้าน เกษตรกรรมสูงสุดเป็นลำดับที่ 6 ของประเทศ เมื่อถึงฤดูน้ำหลาก สารเคมีตกค้างและดินโคลน จากยอดเขาจะไหลลงเขื่อน ทำให้น้ำมีสีขุ่นขาวออกซิเจน อุดหนุนในน้ำสูงขึ้นและเย็นลง ฉับพลันเมื่อมีฝนตก ทำให้ปลาปรับตัวไม่ทัน น็อกน้ำตายแทบทุกปี สร้างความเสียหายให้กับ เกษตรกรเป็นจำนวนมากนอกจากนี้ต้นทุนที่สำคัญที่สุดของการเลี้ยงปลา คือค่าอาหาร ซึ่ง เกษตรกรมีปัญหาในการให้อาหารปลาที่อาจให้มากหรือน้อยเกินไปทำให้ผลผลิตไม่สม่ำเสมอขายไม่ได้ราคา (กรรณิการ์ นิมทรงประเสริฐ, 2558 : 19-22)

เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาเป้าหมายนิยมเลี้ยงปลากระชังซึ่งปัจจุบันถือเป็นอาชีพหลักของ ครัวเรือนงานเกษตรด้านอื่น ๆ เป็นอาชีพเสริม พบว่าสาเหตุการเลี้ยงปลานิลในกระชังได้รับ ความ

Citation : ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี, อุมาวดี เดชอัมรังค์, ดาครินทร์พัชร สุธรรมดี, สามารถ สินทร และเสกสรรค์ สนวน. (2567).

การยกระดับมาตรฐานและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มปลานิลลำปะทาวจังหวัดชัยภูมิ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 47-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.27>

นิยมจากเกษตรกรเป็นอย่างมาก เนื่องจากการเลี้ยงที่ให้ผลผลิตสูง ก่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดในเชิงเศรษฐกิจที่ดีในครัวเรือน ระยะเวลาการเลี้ยงสั้น และให้ผลตอบแทน ค่อนข้างสูงประกอบกับปลานิลเป็นปลาที่เลี้ยงง่าย มีความอดทน เมื่อมีรสชาติดี เป็นที่ ต้องการของตลาด นอกจากนั้นการที่เกษตรกรเลี้ยงปลาให้กับบริษัททำให้ความเสี่ยงด้าน ต่าง ๆ ลดลง ทำให้ครัวเรือนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลามีรายได้เลี้ยงครอบครัว และยึดเป็นอาชีพหลักแทนการเกษตรอย่างอื่นที่ครอบครัวเคยทำ นอกจากนี้การเลี้ยงปลานิลในกระชัง เป็นการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำธรรมชาติ ทั้งช่วยผู้ที่ไม่มียี่ดที่ดินทำกินสามารถเลี้ยงปลาได้ หากปล่อยปลาในอัตราที่เหมาะสมจะทำให้ปลามีอัตราการเจริญเติบโตที่ดีขึ้นสามารถช่วยลดระยะเวลาการเลี้ยงให้สั้นลงได้ นอกจากนี้ยังสะดวกในการดูแลจัดการการเคลื่อนย้าย รวมทั้ง การเก็บเกี่ยวผลผลิตและมีการลงทุนต่ำกว่ารูปแบบการเลี้ยงอื่น ๆ ในขณะที่ผลตอบแทนต่อ พื้นที่สูง อย่างไรก็ตามการเลี้ยงปลานิลในกระชังยังมีข้อจำกัดอยู่บ้าง เช่น ปัญหาน้ำคั่งน้ำซึ่งไม่ สามารถควบคุมได้ และใช้ต้นทุนค่อนข้างสูง เนื่องจากต้องใช้อาหารเม็ดสำเร็จรูปเพียงอย่างเดียว จากข้อมูลจากการสำรวจเกษตรกรที่เลี้ยงสัตว์น้ำในกระชัง 22 ราย พบว่ามีกระชัง จำนวน 428 กระชัง เฉลี่ยรายละ 19 กระชัง พื้นที่กระชังรวม 10,700 ตารางเมตร เฉลี่ยรายละ 486.36 ตารางเมตร ผลผลิตรวม 324,000 กิโลกรัม/รุ่น เฉลี่ยรายละ 14,727 กิโลกรัม/รุ่น หรือเฉลี่ยประมาณ 31 กิโลกรัม/ตารางเมตร/รุ่น มูลค่ารวม 13,932,000 บาท/รุ่น ราคา เฉลี่ย 60 บาท/กิโลกรัม โดยเฉลี่ยแล้วเกษตรกรแต่ละรายสามารถเลี้ยงปลาในกระชังได้ปีละ 2 รุ่น โดยสัตว์น้ำที่เลี้ยงกระชังสำรวจพบเพียงชนิดเดียว คือ ปลานิล ทั้งปลานิลธรรมดาและ ปลานิลแปลงเพศ ส่วนปลานิลแดง(ปลาทับทิม) ไม่นิยมเลี้ยงเนื่องจากไม่ได้รับความนิยมในท้องตลาด (มณฑกาญจน์ ต้นนา นนท์, 2554 : 28); (เริงชัย ต้นสุชาติ และคณะ, 2556 : 17)

2. ผลการยกระดับมาตรฐานและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มปลานิลลำปะทาว จังหวัดชัยภูมิ

1) ผลิตภัณฑ์ปลานิลแดดเดียว

ดำเนินการโดยจัดกิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ สถานที่ดำเนินการ : วิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงปลานิลกระชังบ้านหัวเขื่อน ตำบลซับสีทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ วันเดือนปีที่ดำเนินการ : /21-22 มีนาคม 2566/ กลุ่มเป้าหมาย : จำนวน 50 คน ประกอบด้วย เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลกระชังบ้านหัวเขื่อน 50 คน ผลการดำเนินงาน พบว่า สามารถส่งเสริมการแปรรูป

ผลิตภัณฑ์ปลานิลจากปลานิลที่ตกเกรด และปลานิลน้อยน้ำ ตรงกับความต้องการของตลาดผู้บริโภค สามารถสร้างองค์ความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปลานิลแดดเดียว ซึ่งผลผลิตจากการดำเนินโครงการครั้งนี้ ได้เกิดผลิตภัณฑ์แปรรูปจากปลานิล ดังนี้

ปลา เป็นเนื้อสัตว์ที่คนไทยนิยมนำมารับประทาน เพราะบ้านเรือนแต่ก่อนติดแม่น้ำลำคลอง ทำให้หาทานได้ง่าย ซึ่งจากการที่หาปลาได้จำนวนมาก แต่ทานไม่หมด คนในสมัยก่อนจึงได้หากรรมวิธีในการถนอมเนื้อปลา เพื่อให้เก็บรักษาได้นาน ไว้ทำเป็นอาหารในวันถัดไป จึงได้นำปลาไปดองเค็มแล้วตากแดด จนกลายเป็น ปลาแดดเดียว ซึ่งวัตถุดิบที่ใช้ก็คือ เกลือ ในการดองเค็ม เพราะจะช่วยป้องกันการเติบโตของเชื้อจุลินทรีย์หรือแบคทีเรีย ที่ทำให้เกิดการเน่าเสีย ทำให้เก็บรักษาเนื้อปลาได้นาน โดยปลาที่นิยมนำมาทำปลาแดดเดียวส่วนใหญ่จะเป็นปลาตัวเล็ก ๆ มีความหนาไม่มาก เช่น ปลากระดี่ ปลาหมอ ปลาสลิด

สำหรับการนำปลาแดดเดียวมารับประทาน ส่วนใหญ่นำมาทอดก่อนแล้วจึงรับประทาน เป็นเมนูเสริมกับอาหารอื่น ๆ มากกว่า เช่น รับประทานกับข้าวต้ม เป็นต้น เพราะมีความเค็มมาก จึงอาจไม่เหมาะ หากจะทานเป็นกับข้าวจานหลัก โดยผู้ที่เป็โรคความดันโลหิตสูง หรือผู้ที่ม่ีแนวโน้มจะเป็นโรคความดันโลหิตสูง โรคไต โรคหัวใจ ควรหลีกเลี่ยงในการรับประทาน เนื่องจากปลาเค็มมีปริมาณเกลือโซเดียมเป็นจำนวนมาก อาจส่งผลเสียต่อร่างกายได้

1.1) วัตถุดิบและส่วนประกอบ

- ปลานิล
- น้ำมะนาว
- เครื่องหมูแดง 1 ซ้อนโต๊ะ
- เกลือ 1 ซ้อนชา
- น้ำตาล 1/2 ซ้อนโต๊ะ
- พริกไทยดำ 1/2 ซ้อนโต๊ะ
- ผงปรุงรส 1/2 ซ้อนโต๊ะ
- น้ำมัน 1 ซ้อนโต๊ะ
- ซีอิ๊วขาว 1 ซ้อนโต๊ะ
- น้ำปลา 1 ซ้อนโต๊ะ
- นมสด

Citation : ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี, อุมาวดี เดชอํารงค์, ดาครินทร์พัชร สุธรรมดี, สามารณ สินทร และเสกสรรค์ สนวา. (2567).

การยกระดับมาตรฐานและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มปลานิลลำปะทาวจังหวัดชัยภูมิ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 47-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.27>

1.2) วิธีการทำ

- นำปลาที่คัดเลือกมาล้างให้สะอาด
- ขอดเกร็ด ตัดหัว เอาเครื่องในออก
- แล่เอาเนื้อปลาออกมา หรือถ้าตัวเล็กจะใช้วิธีการตากทั้งตัว โดยตัดส่วนหัวออกนำไปล้างน้ำให้สะอาด ถ้ามีคราบสีดำอยู่ ต้องล้างให้เกลี้ยงเกล
- ล้างดับคาว โดยใช้น้ำมะนาวลูบให้ทั่วเนื้อปลา จากนั้น นำไปล้างน้ำสะอาด
- หั่นเนื้อปลาเป็นชิ้นตามความยาว หรือตามขนาดที่ต้องการ
- เตรียมส่วนผสม ใส่เครื่องหอมแดง 1 ช้อนโต๊ะ เกลือ 1 ช้อนชา น้ำตาล 1/2 ช้อนโต๊ะ พริกไทยดำ 1/2 ช้อนโต๊ะ ผงปรุงรส 1/2 ช้อนโต๊ะ น้ำมัน 1 ช้อนโต๊ะ ซีอิ๊วขาว 1 ช้อนโต๊ะ น้ำปลา 1 ช้อนโต๊ะ นมสด
- คลุกเคล้าให้ส่วนผสมเข้าเนื้อปลา พักทิ้งไว้ 30 นาที
- พอครบเวลาแล้ว นำไปตากแดดทิ้งไว้ 1 วัน หรือกว่าเนื้อปลาจะแห้ง

2) ผลลัพธ์ปลาร้าปลานิล

ดำเนินการโดยจัดกิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ สถานที่ดำเนินการ : วิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงปลานิลกระชังบ้านหัวเขื่อน ตำบลชัยสืทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ วันเดือนปีที่ดำเนินการ : /13 มิถุนายน 2566/ กลุ่มเป้าหมาย : จำนวน 30 คน ประกอบด้วย เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลกระชังบ้านหัวเขื่อน 30 คน ผลการดำเนินงาน พบว่า สามารถส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปลานิลจากปลานิลที่ตกเกรด และปลานิลน้อยคนน้ำ ตรงกับความต้องการของตลาดผู้บริโภค สามารถสร้างองค์ความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปลาร้าปลานิล ซึ่งผลผลิตจากการดำเนินโครงการครั้งนี้ได้เกิดผลิตภัณฑ์แปรรูปจากปลานิล ดังนี้

2.1) วัตถุดิบและส่วนประกอบ

- ปลานิล 8 กิโลกรัม
- เกลือทะเล 900 กรัม
- ข้าวเปลือกคั่วบดละเอียด 1,500 กรัม
- หมักไว้ 20 วัน

2.2) วิธีการทำ

Citation : Sutamdee, C., Dechthamrong, U., Suthamdee, D., Sinthorn, S. & Sonwa, S. (2024). Raising Standards and Developing Products to Create Added Value for Lampathao Tilapia, Chaiyaphum Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 47-66;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.27>

- นำปลามาขูดเกล็ด เอาเครื่องในออก แล้วล้างน้ำสะอาดให้เรียบร้อยเตรียมครกกับสาก นำเกลือสินเธาว์ ที่มีลักษณะเป็นดอกเกลือ มาตำให้พอแหลก ไม่ต้องตำจนละเอียด
- นำข้าวเปลือกมาคั่วในกระทะ เสร็จแล้ว บั่นให้ละเอียด
- นำปลามาคลุกเคล้ากับเกลือและข้าวคั่ว จนเข้าเนื้อ จากนั้น หมักใส่ไว้ในไห หรือขวดโหลพลาสติก ปิดปากให้แน่น หมักทิ้งไว้ 20 วัน
- พอครบเวลาให้นำปลาออกมาใหม่ เทน้ำจากเนื้อปลาออกให้หมด แล้วคลุกเคล้ากับเกลือและข้าวคั่วใหม่อีกรอบ จากนั้น หมักใส่ไว้ในไห หรือ ขวดโหลพลาสติก ปิดปากให้แน่น หมักทิ้งไว้อย่างน้อย 2 – 3 เดือน

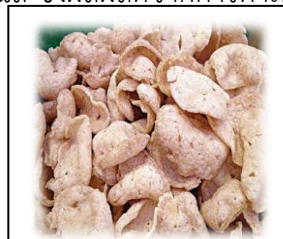

3) ผลิตภัณฑ์ข้าวเกรียบปลานิล

ดำเนินการโดยจัดกิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ สถานที่ดำเนินการ : วิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงปลานิลกระชังบ้านหัวเขื่อน ตำบลชัยสิทธิ์ อำเภอมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ วันเดือนปี ที่ดำเนินการ : /28 สิงหาคม 2566/ กลุ่มเป้าหมาย : จำนวน 50 คน ประกอบด้วย เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลกระชังบ้านหัวเขื่อน 50 คน ผลการดำเนินงาน พบว่า สามารถส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปลานิลจากปลานิลที่ตกเกรด และปลานิลน้อยคนน้ำ ตรงกับความต้องการของตลาดผู้บริโภค สามารถสร้างองค์ความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ข้าวเกรียบปลานิล ซึ่งผลผลิตจากการดำเนินโครงการครั้งนี้ ได้เกิดผลิตภัณฑ์แปรรูปจากปลานิล ดังนี้

3.1) วัตถุดิบและส่วนประกอบ

- แป้งมัน 3 กก.ต่อเนื้อปลา 1 ก.ก.
- เนื้อปลาน้ำจืด (ปลานิล) 1 กก.
- หัวกระเทียม 2 ชีด
- น้ำปลา 10 ช้อนโต๊ะ.
- น้ำตาลทราย 1 ชีด
- เกลือ ครึ่งชีด

Citation : ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี, อุมาวดี เดชอัมรังค์, ดาครินทร์พัชร สุธรรมดี, สามารถ สนิทร และเสกสรรค์ สนวา. (2567).

การยกระดับมาตรฐานและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มปลานิลลำปะทาวจังหวัดชัยภูมิ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 47-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.27>

- น้ำร้อน 1 ถ้วยตวง

1.2) วิธีการทำ

1. ชำแหละปลาเอาแต่เนื้อ นำไปลวกน้ำร้อนพอสุกๆ ดิบๆ แล้วนำมาบดหรือสับให้ละเอียด ถ้าเป็นปลาที่มีกลิ่นความมาให้ล้างน้ำเกลือ 4% ก่อนที่จะนำไปบด
2. นำแป้งมัน เกลือป่น พริกไทยป่น น้ำตาลทรายมาผสมให้เข้ากันดี
3. นำแป้งที่ผสมแล้ว 1 ถ้วยตวงนวดกับน้ำเดือดก่อนเพื่อเป็นเชื้อแล้วจึงค่อยเติมน้ำปลา กระเทียมโขลกละเอียดและแป้งนวดจนเหนียวเป็นเนื้อเดียวกันจนกระทั่งหมดส่วนผสมนานประมาณ 20 นาที การเติมน้ำต้องดูว่าเวลานวดแป้งแห้งไปจึงค่อยเติมน้ำ ถ้าแข็งเกินไปข้าวเกรียบอาจจะแตก แต่ถ้านิ่มเกินไปปั้นแล้วจะไม่กลม
4. นำแป้งและปลาที่ผสมเครื่องเทศเรียบร้อยแล้วมาปั้นเป็นแท่งกลมยาวแล้วใส่ภาชนะที่กรุด้วยใบตอง นึ่งประมาณ 1- 1 ½ ชั่วโมง แล้วแต่ขนาดของท่อนข้าวเกรียบ
5. เมื่อนึ่งเสร็จแล้วตั้งทิ้งไว้ค้างคืนเพื่อให้ผิวนอกแข็งสะดวกในการหั่น
6. หั่นข้าวเกรียบที่นึ่งแล้วเป็นชิ้นบางๆ ด้วยเครื่องหั่นหรือด้วยมือ แล้วตากบนแผงตากข้าวเกรียบ ประมาณ 1-2 ขวด
7. เมื่อแห้งสนิทแล้ว เก็บข้าวเกรียบไว้ในปี๊บ หรือภาชนะที่กันแสงได้เพื่อไม่ให้ข้าวเกรียบเปลี่ยนสี
8. ตั้งไฟกระทะให้ร้อน จากนั้นค่อยๆ ลดไฟลง สม่่าเสมอพร้อมๆ กับนำข้าวเกรียบจากปลาน้ำจืดลงทอด สังเกตถ้าสีออกเหลืองๆ เป็นใช้ได้

2. ผลประเมินระดับความพึงพอใจของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงปลานิลที่เข้าร่วมจัดกิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปลานิล

1) ผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงปลานิลที่เข้าร่วมโครงการแสดงได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 50 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 56 มากที่สุด และเพศชาย จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 44 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุ 51 ปี - 60 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 36 รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุ 61 ปี ขึ้นไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 24 อายุ 41 ปี - 50 ปี จำนวน 8

Citation : Sutamdee, C., Dechthamrong, U., Suthamdee, D., Sinthorn, S. & Sonwa, S. (2024). Raising Standards and Developing Products to Create Added Value for Lampathao Tilapia, Chaiyaphum Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 47-66;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.27>

คน คิดเป็นร้อยละ 16 อายุ 20 - 30 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14 และผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ 31 ปี - 40 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ตามลำดับ

ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่เข้าร่วมจัดกิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปลาชนิดปลานิลพบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรม มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่เกษตรกรมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ 4.98 อยู่ 2 ด้าน คือ ด้านกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ และด้านวิทยากร มีค่าเฉลี่ยที่ 4.98 แยกเป็นรายข้อดังนี้

ด้านกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ ข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยมากที่สุด มี 4 ข้อ คือ 1) มีผังลำดับขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินงานชัดเจน 2) มีความสะดวก รวดเร็ว ดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนด 3) ความชัดเจนในการอธิบาย แนะนำขั้นตอนการดำเนินงาน และ 4) มีการดำเนินงานตามลำดับ ก่อน-หลัง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.98 รองลงมาคือ ขั้นตอนที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนเข้าใจง่าย ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.96

ด้านวิทยากร ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ วิทยากรมีความกระตือรือร้น เอาใจใส่ ค่าเฉลี่ย 5.00 รองลงมาคือ วิทยากรมีความรู้ ทักษะ ในงานด้านที่รับผิดชอบ และ วิทยากรชี้แจงข้อสงสัย ให้คำแนะนำ ให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ 4.98 รองลงมาคือ วิทยากรยิ้มแย้มแจ่มใส มีบุคลิกที่เหมาะสม และการใช้เอกสาร สื่อประกอบการบรรยายและอุปกรณ์ในการอบรม/สัมมนาเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ 4.96

ด้านที่เกษตรกรมีความพึงพอใจรองลงมา คือ 4.96 แยกเป็นรายข้อดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการดำเนินกิจกรรม เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องฉายสไลด์ และเครื่องถ่ายเอกสาร เป็นต้น ค่าเฉลี่ย 4.98 รองลงมาคือ มีป้ายประชาสัมพันธ์กิจกรรมอย่างชัดเจนและน้ำดื่ม อาหารสะอาด เพียงพอ ค่าเฉลี่ย 4.96 รองลงมาคือสถานที่จัดกิจกรรมมีความสะอาด เหมาะสม และมีสถานที่จอดรถสำหรับผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 4.94 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. การศึกษาสถานการณ์ปัญหาการบริหารจัดการฟาร์มปลานิลของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลกระชัง ในเขื่อนลำนะหวาด จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งผลการศึกษาพบว่าอาชีพการเลี้ยงปลานิลกระชังเป็นรายได้หลักของครัวเรือน การบริหารจัดการฟาร์มปลานิลพบปัญหาหลักในการ เลี้ยงปลา คือด้านต้นทุนการผลิตที่อาหารมีราคาแพง การจัดจำหน่ายขายให้กับพ่อค้าคนกลาง ที่เข้าไปรับซื้อ

Citation : ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี, อุมาวดี เดชอัมรังค์, ดาครินทร์พัชร สุธรรมดี, สามารณ สินทร และเสกสรรค์ สนวา. (2567).

การยกระดับมาตรฐานและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มปลานิลลำนะหวาดจังหวัดชัยภูมิ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 47-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.27>

เพียงช่องทางเดียว รวมถึงเกษตรกรยังไม่มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วย บริหารจัดการทั้งด้านการผลิตและการจำหน่าย ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารจัดการฟาร์มปลานิลมีประสิทธิภาพสูงสุด จึงมีข้อเสนอแนะสำหรับกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์จากการวิจัย และผู้สนใจทำการ วิจัยต่อยอด ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย 1) ควรส่งเสริมให้ ลดต้นทุนอาหารของปลานิล เปลี่ยนจากการซื้อทั้งหมดเป็นซื้อบางส่วนและผลิตเองหรือหา แหล่งอาหารที่ราคาถูก 2) ควรส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ด้านการตลาดที่หลากหลาย 3) ควรส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่ที่มีต้นทุนทางการศึกษา หรือมีฐานทุนด้านการใช้เทคโนโลยี ในการจัดจำหน่ายปลานิล 4) ควรส่งเสริมอาชีพ และการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งด้านการแปรรูป ผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย ข้อเสนอแนะสำหรับการต่อยอดงานวิจัย 1) ควรศึกษาต่อยอด งานวิจัย ด้านการลดต้นทุนอาหารของปลานิล 2) ควรศึกษาประเด็น การเลี้ยงปลานิลของกลุ่ม เกษตรกรโดยไม่ผ่านบริษัท 3) ควรศึกษาประเด็นการสร้างเกษตรกรผู้เลี้ยงปลารุ่นใหม่ที่สามารถใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ หรือแอปพลิเคชันในการเลี้ยงปลานิลและจัดจำหน่ายอย่าง เต็มรูปได้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า แนวทางการสนับสนุนส่งเสริมที่องค์กรภาครัฐ เอกชน หรือนักวิจัยจะนำไปส่งเสริมพัฒนานั้นจะต้องสามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด เป็นการสร้างอาชีพเสริมสร้างรายได้แก่เกษตรกรกลุ่มผู้เลี้ยงปลานิลได้อย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยเพียงแข ภูผายาง นราศักดิ์ ภูผายาง และสัญญา รำเพยพัต (2564 : 7-11) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการเลี้ยงปลานิลกระชังในเขื่อนลำปะทาว จังหวัดชัยภูมิ พบว่า พบว่า 1) สาเหตุที่เกษตรกรนิยมเลี้ยงปลากระชัง คือ สามารถอาชีพหลักของครัวเรือน เพราะรายได้จากการเลี้ยงปลานิลกระชังมากกว่ารายได้จาก การทำไร่ ทำนา หรือการเกษตรอื่น 2) ปัญหาหลักในการเลี้ยงปลานิลกระชัง คือต้นทุนอาหาร ที่มีราคาแพง เกษตรต้องซื้ออาหารสำเร็จรูปจากท้องตลาดตั้งแต่เริ่มเลี้ยงลูกปลาจนจับขายซึ่ง พบว่าต้นทุนด้านอาหารคิดเป็นร้อยละ 60 ของรายได้ ทั้งนี้ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ คือ การหาอาหารปลาที่สามารถผลิตเองและหรือมีราคาถูก เช่นการใช้หญ้าเนเปียร์หรือพืช ธรรมชาติมาเป็นส่วนผสมของอาหารปลา 3) ปัญหารองลงมาคือปัญหาปลาตาย ซึ่งเกิดจาก การน็อคน้ำ ทำให้ปลาขาดออกซิเจนและตายจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีปัญหาปลาตายที่เกิด จากการมีสภาพแวดล้อมหรือกระชังไม่สะอาด สาเหตุการตายข้างต้นส่งผลให้ทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลกระชังขาดทุน ข้อเสนอแนะสำหรับการแก้ปัญหานี้คือ การตรวจสอบสภาพน้ำ และการดูแลทำความสะอาดกระชัง

ปลาอย่างสม่ำเสมอ การติดเครื่องเพิ่มออกซิเจนในน้ำโดย การควบคุมแบบอัตโนมัติผ่าน โทรศัพท์มือถือ

2. การดำเนินกิจกรรมฝึกอบรมและพัฒนาเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้การเพิ่มมูลค่าปลานิล ผ่านกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ดำเนินการโดยจัดกิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ สถานที่ดำเนินการ : วิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงปลานิลกระชังบ้านหัวเขื่อน ตำบลซับสีทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มเป้าหมาย : จำนวน 50 คน ประกอบด้วย เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลกระชังบ้านหัวเขื่อน 50 คน ผลการดำเนินงาน พบว่า สามารถส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปลานิลจากปลานิลที่ตกเกรด และปลานิลน้อยคนน้ำ ตรงกับความต้องการของตลาดผู้บริโภค สามารถสร้างองค์ความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปลานิลได้ด้วย ซึ่งผลผลิตจากการดำเนินโครงการครั้งนี้ ได้เกิดผลิตภัณฑ์แปรรูปจากปลานิล ได้แก่ ปลานิลแดดเดียว ปลาร้าปลานิล และข้าวเกรียบปลานิล ซึ่งเกษตรกรสามารถต่อยอดพัฒนาไปเป็นอาชีพเสริมที่สร้างรายได้เพิ่มจากการขายปลานิล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวันเพ็ญ แสงทองพินิจ (2556) ที่ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำพริกปลานิลหยองเสริมแคลเซียมจากก้างปลานิล มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำพริกปลานิลหยองเสริมแคลเซียมจากก้างปลานิล 2) เพื่อวิเคราะห์ปริมาณแคลเซียมในน้ำพริก ปลานิลหยองเสริมแคลเซียมจากก้างปลานิล และ 3) เพื่อวิเคราะห์ค่า Water Activity ในผลิตภัณฑ์น้ำพริก ปลานิลหยองเสริมแคลเซียมจากก้างปลานิลจากการศึกษา ผลิตภัณฑ์น้ำพริกปลานิลหยอง (สูตรมาตรฐาน) จำนวน 3 สูตร พบว่าสูตรที่ 1 ได้รับคะแนนความชอบเฉลี่ย มากสุด จึงเหมาะสมที่นำมาใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ น้ำพริกปลานิลหยองเสริมแคลเซียมจากก้างปลานิลต่อไป จากการศึกษาสูตรการพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำพริกปลานิลหยอง เสริมแคลเซียมจากก้างปลานิลโดยเพิ่มปริมาณ ผงก้างปลานิล 4 ระดับ คือ 0% 5% 10% และ 20% นำไปประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสโดย ผู้ทดสอบ จำนวน 50 คน ด้วยวิธีการทดสอบทางประสาทสัมผัส แบบให้คะแนนความชอบ 9 ระดับ (9 Point Hedonics Scale) จากการประเมินคุณภาพ ทางประสาทสัมผัส พบว่าสูตรที่ 3 ได้รับคะแนน ความชอบเฉลี่ยมากที่สุด จึงเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์น้ำพริกปลานิลหยองเสริมแคลเซียม จากก้างปลานิล ผลจากการวิเคราะห์ปริมาณแคลเซียม ในผลิตภัณฑ์น้ำพริกปลานิลหยองเสริมแคลเซียม จากก้างปลานิล พบว่ามีปริมาณแคลเซียม 504.66 มิลลิกรัม ซึ่งมีปริมาณแคลเซียมเพิ่มมากขึ้นถึง 80.53% และ ผลิตภัณฑ์น้ำพริกปลานิลหยองเสริมแคลเซียมจาก ก้างปลานิลมีค่า Water Activity 0.388

Citation : ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี, อุมาวดี เดชอรัญค์, ดาครินทร์พัชร สุธรรมดี, สามารถ สินทร และเสกสรรค์ สนวน. (2567).

การยกระดับมาตรฐานและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มปลานิลลำปะทาวจังหวัดชัยภูมิ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 47-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.27>

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลที่ได้จากการศึกษา ควรนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดสร้างหลักสูตรการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปลานิลเพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้เกษตรกรในพื้นที่

1.2 หน่วยงานภาครัฐควรให้ความสำคัญกับการใช้มิติทางสังคมด้านวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชนมาเชื่อมโยงกับการพัฒนาด้านอื่น ๆ ซึ่งเป็นการบูรณาการความรู้ทักษะที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกัน เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาปลานิลที่ต่อเนื่องราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการเลี้ยงปลานิล ต้นทุนการเลี้ยงที่จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เพื่อนำมากำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางส่งเสริมการลงทุนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการผลิตการแปรรูปสู่ตลาดโมเดิร์นเทรด

2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับโรคที่เกิดในปลานิล

เอกสารอ้างอิง (References)

น้อย ชัยลาภ. (2564). ปัญหาและอุปสรรคการเลี้ยงปลานิลกระชังเขื่อนลำปะทาว. สัมภาษณ์ : 13 ต.ค.2564.

เพียงแข ภูผายาง, ประมุข ศรีชัยวงษ์, นราศักดิ์ ภูผายาง, ธนากร แสงกุดเลาะ, ปาณิสรา หาดขุนทด และดวงใจ วิชัย. (2563). การส่งเสริมและพัฒนาการแปรรูปปลานิลของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเขื่อนลำปะทาว. ข้อเสนอโครงการวิจัยงบประมาณปกติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563.

เพียงแข ภูผายาง, นราศักดิ์ ภูผายาง และสัณชัย รำเพยพัด. (2564). ปัญหาการเลี้ยงปลานิลกระชังในเขื่อนลำปะทาว จังหวัดชัยภูมิ. วารสารมหาจุฬานาครธรรมศน์. 8(4) : 388-397.

Citation : Sutamdee, C., Dechthamrong, U., Suthamdee, D., Sinthorn, S. & Sonwa, S. (2024). Raising Standards and Developing Products to Create Added Value for Lampathao Tilapia, Chaiyaphum Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 47-66;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.27>

แผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ พ.ศ.2566-2570. (2565). แผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ พ.ศ.2566-2570.

[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :

https://www.chaiyaphum.go.th/page_other/Plan_cyp2561-2564.php. สืบค้น
22 เมษายน 2565.

แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2565-2569 (ฉบับทบทวน). (2565) แผนพัฒนาภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ 2565-2569 (ฉบับทบทวน). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :

https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=9844. สืบค้น 22 เมษายน 2565.

ภัทรพล อาภาษา. (2564). การวิเคราะห์คุณภาพน้ำด้วยเทคนิคการจัดกลุ่มข้อมูล. ปรินญา

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วันเพ็ญ แสงทองพินิจ. (2556). การพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำพริกปลานิลหอยงเสริมแคลเซียมจาก

ก้างปลานิล. วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาพื้นที่. 5(3) : 69-83.

สมพร ชัยลาภ. (2564). แนวทางการพัฒนาการเลี้ยงปลานิลกระชังเขื่อนลำปะทาว. สัมภาษณ์

: 13 ต.ค.2564.

Ilori, M.O, J.S. Oke and S.A. Sanni. (2000). Management of New Product

Development. In Selected Food Companies in Nigeria. **Technovation**. 20(14)

: 333-342.

Citation : ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี, อุมาวดี เดชอัมรงค์, ตาครินทร์พัชร สุธรรมดี, สามารถ สินทร และเสกสรรค์ สนวา. (2567).

การยกระดับมาตรฐานและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มปลานิลลำปะทาวจังหวัดชัยภูมิ. วารสารการบริหารการ
ปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 47-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.27>

การขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ Community Mobilization Process through the Sisaket's Digital Community Center

อลงกต แผนสนิท^{1*} ปราบธนา มะลิไทย² และวิชณุ ปัญญาสงค์³
Alonggote Phansanit^{1*}, Prathana Malithai² and Wisanu Panyayong³

Received : January 22, 2024; Revised : April 22, 2024; Accepted : April 24, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาสภาพปัญหาการขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ 2. เสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ ในการเก็บข้อมูลใช้การวิจัยเชิงคุณภาพโดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจำนวน 7 คน ซึ่งเป็นผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายของศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษทั้ง 7 แห่ง โดยใช้โปรแกรม Atlas.ti ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า ศูนย์ดิจิทัลชุมชนยังขาดการประชาสัมพันธ์ในกิจกรรมต่าง ๆ บุคลากรที่ดูแลศูนย์ยังไม่เพียงพอทำให้ต้องใช้บุคลากรในหน่วยงานทดแทน สถานที่ตั้งศูนย์ดิจิทัลยังตั้งอยู่ในสถานที่ซึ่งปะปนกับสถานที่ทำงานของหน่วยงานราชการทำให้ไม่สะดวกในการเข้าใช้บริการ ขาดภาคีเครือข่ายในการทำงานร่วมกัน อย่างไรก็ตามผู้บริหารยังเห็นว่าศูนย์ดิจิทัลชุมชนควรปรับกระบวนการบริหารงานเพื่อที่จะเป็นศูนย์กลางที่จะพัฒนาทักษะทางดิจิทัลให้แก่ชุมชนเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวและ

¹⁻²วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ; Collage of Law and Government, Sisaket Rajabhat University, Thailand.

³คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์; Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : alonggote4@hotmail.com

Citation : Phansanit, A., Malithai, P. & Panyayong, W. (2024). Community Mobilization Process through the Sisaket's Digital Community Center. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.28>

ชุมชนได้ในอนาคต โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างทักษะดิจิทัลขั้นพื้นฐานให้กับชุมชนอย่างเร่งด่วน สร้างแรงจูงใจกับผู้ที่ยังไม่เห็นความสำคัญของเทคโนโลยี โดยชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ในการใช้ดิจิทัลสำหรับชีวิตประจำวันและนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ โดยมีศูนย์ดิจิทัลชุมชนต้องเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดความรู้

คำสำคัญ (Keywords) : กระบวนการขับเคลื่อน, ชุมชน, ศูนย์ดิจิทัลชุมชน

Abstract

This research consists purposes were (1) Study the problems of community mobilization through the Sisaket Provincial Community Digital Center. (2) Suggesting community mobilization processes through the Sisaket Provincial Community Digital Center. The methodology of this research to collect data, qualitative research was used by collecting data from semi-structured interviews. By conducting in-depth interviews with 7 executives or assigned persons and using the Atlas.ti program to analyze the data. The results of study found that the Community Digital Center still lack of public relations in various activities. The personnel in charge of the center are insufficient, thus requiring personnel in the replacement site. The digital center's location is also located in a place where government offices are intermingled, making accessibility inconvenient and lack of network partners to work together. However, Executives also see that Community digital centers should adjust their administrative processes to become a center for developing digital skills for the community to use in their daily lives and can be used in their careers to create income for families and communities. future It urgently focuses on strengthening basic digital skills for the community. Create motivation for those who still don't understand the importance of technology. It points out the benefits of using digital for daily life and for use in occupations. The community digital center must be the center for knowledge transfer.

Keywords : Community Mobilization Process, Community, Digital Community Center

Citation : อลงกต แผนสนธิ, ปราบธนา มะลิไทย และวิชญ์ ปัญญาพงศ์. (2567). การขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัด

ศรีสะเกษ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.28>

บทนำ (Introduction)

ประเทศไทยมีประเด็นความท้าทายการพัฒนาในหลายมิติทั้งในมิติเศรษฐกิจที่โครงสร้างเศรษฐกิจยังไม่สามารถขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมอย่างเต็มที่ ผลผลิตภาพการผลิตของภาคบริการและภาคเกษตรยังอยู่ในระดับต่ำ คุณภาพและสมรรถนะของแรงงานที่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการในการขับเคลื่อนการพัฒนาของประเทศ มิติทางสังคมที่การยกระดับรายได้ของประชาชน การแก้ปัญหาด้านความยากจนและความเหลื่อมล้ำ และมีมิติของการบริหารจัดการภาครัฐที่ยังขาดความต่อเนื่องและความยืดหยุ่นในการตอบสนองความต้องการในการแก้ปัญหาของประชาชนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562 : 1) ศูนย์ดิจิทัลชุมชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม จำเป็นต้องมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากในฐานะที่ใกล้ชิดกับชุมชนท้องถิ่น โดยปฏิบัติการกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยและความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, ออนไลน์, 2564) ในปี 2565 มีศูนย์ดิจิทัลชุมชนที่กระจายอยู่ทั่วประเทศมากถึง 2,394 ศูนย์ ซึ่งศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษซึ่งมีจำนวน 7 แห่ง ได้แก่ ศูนย์ดิจิทัลชุมชนเทศบาลหนองใหญ่ อ.เมืองจันทร์ ศูนย์ดิจิทัลชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลตูม อ.ศรีรัตนะ ศูนย์ดิจิทัลชุมชนหอคอยศรีลำดวนเฉลิมพระเกียรติ อ.เมืองศรีสะเกษ ศูนย์ดิจิทัลชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลปะอาว อ.อุทุมพรพิสัย ศูนย์ดิจิทัลชุมชนโรงเรียนเทศบาล 1 (วัดเจียงอี) อ.เมืองศรีสะเกษ ศูนย์ดิจิทัลชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลกระแซง อ.กันทรลักษ์ และศูนย์ดิจิทัลชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลพราน อ.ขุนหาญ โดยการจัดตั้งศูนย์ดิจิทัลชุมชนเป็นการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้มีความเท่าเทียมและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม แก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยี โดยในการดำเนินการยังมีปัญหาในการให้บริการต่าง ๆ เช่น การให้บริการประชาชนผู้มารับบริการ หรือปัญหาของผู้รับบริการ ปัญหาเรื่องการบริหารจัดการเวลา ปัญหาในเรื่องของสถานที่ให้บริการ ประชาชนผู้รับบริการไม่ปฏิบัติตามกฎของศูนย์ดิจิทัลชุมชนที่ตั้งไว้ ความยากจนที่เกิดการ

Citation : Phansanit, A., Malithai, P. & Panyayong, W. (2024). Community Mobilization Process through the

Sisaket's Digital Community Center. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.28>

เสียเปรียบเนื่องจากการเข้าไม่ถึงเทคโนโลยี (สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ออนไลน์, 2564)

จากสภาพดังกล่าวข้างต้น ศูนย์ดิจิทัลชุมชนจึงเป็นศูนย์การเรียนรู้ที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนชุมชนเนื่องจากการใช้ชีวิตในยุคการเปลี่ยนแปลงของประเทศไทยเพื่อเข้าสู่ยุคดิจิทัล โดยต้องทำการส่งเสริมความพร้อมการดำเนินงานของศูนย์ดิจิทัลชุมชนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างต่อเนื่อง (ดิษฐาพันธ์ บุตรกุลและศิริณา จิตต์จรัส, 2562) อีกทั้งจากงานวิจัยของ Jerald Hughes & Karl Reiner Lan (2003 : 180-189) ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของเทคโนโลยีดิจิทัลของชุมชนและนวัตกรรมทางด้านเทคโนโลยีเพื่อการการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน โดยที่ Nancy M. Denizard-Thompson et al. (2010 : 456-460) เห็นว่าสิ่งสำคัญในการพัฒนาจะต้องลดความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัลให้กับชุมชน ศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษจึงได้จัดให้บริการประชาชนที่สนใจได้เข้าร่วมอบรมศึกษาหาความรู้ สร้างความพร้อมภาคประชาชนให้เกิดการรับรู้และใช้ประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในพื้นที่ห่างไกล ประชาชนในภาคการเกษตร และผู้มีรายได้น้อย อีกทั้งยังมีผู้ดูแลศูนย์และวิทยากรอิสระที่ดำเนินการเป็นจิตอาสา โดยได้รับการอบรมจากโครงการให้มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้ประกอบการให้สามารถเป็นพ่อค้า แม่ค้า ออนไลน์ สร้างช่องทางการขายเพิ่มรายได้ให้กับตนเองได้ สร้างความปรองดองและภูมิคุ้มกันทางสังคมให้มีความเข้มแข็งจากฐานรากเพื่อสร้างรากฐานของการพัฒนาประเทศ ซึ่งถือเป็นภารกิจหลักของศูนย์ดิจิทัลชุมชน จากที่กล่าวมาข้างต้นจำเป็นที่จะต้องศึกษาสภาพปัญหาการขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ และเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. ศึกษาสภาพปัญหาการขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ
2. เสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ

Citation : อลงกต แผนสนธิ, ปราบธนา มะลิไทย และวิชญ์ ปัญญาพงศ์. (2567). การขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัด

ศรีสะเกษ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.28>

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) เพื่อเป็นการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในของแต่ละศูนย์ดิจิทัลชุมชน และยังมี การเก็บข้อมูลเชิงสำรวจ โดยในการเก็บข้อมูลจะใช้วิธีการกำหนดผู้ให้ข้อมูลเป็นสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งผู้วิจัยได้ กำหนดผู้ให้ข้อมูลเพื่อสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) โดยกำหนดประเด็นการ สัมภาษณ์ต่อผู้บริหารศูนย์ดิจิทัลชุมชน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เพื่อเก็บข้อมูล โดยผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารศูนย์ดิจิทัลชุมชน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จากผู้บริหาร รวมทั้งหมดจำนวน 7 คน ดังนี้

- 1) นายเอกอมร มะโนรัตน์ ผู้บริหารศูนย์ดิจิทัลชุมชนเทศบาลตำบลหนองใหญ่
- 2) นายธวัชชัย วิเศษหมื่น ผู้ดูแลศูนย์ดิจิทัลชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลตูม
- 3) นายณัฐพล หิรัญเรือง ผู้ดูแลศูนย์ดิจิทัลชุมชนหอคอยศรีลำดวนเฉลิมพระเกียรติ
- 4) นายสวัสดิ์ ดวงแก้ว ผู้บริหารศูนย์ดิจิทัลชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลปะอาว
- 5) นางสาวพิศ สังข์สุวรรณ ผู้บริหารศูนย์ดิจิทัลชุมชนโรงเรียนเทศบาล 1 (วัดเจียงอี)
- 6) นายธนาวรรณ สุระชาติ ผู้บริหารศูนย์ดิจิทัลชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบล

กระแซง

- 7) นายดำเนิน ศิริเทศ รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลพราน

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์โดยมีผู้ให้ข้อมูลเป็นสำคัญ (Key Informants) เมื่อทำการเก็บข้อมูลเสร็จสิ้นจึงทำการตรวจสอบข้อมูลโดยใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) จากนั้นผู้วิจัยจะนำข้อมูลทั้งหมดไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม Atlas.ti เพื่อเป็นการสรุปและยืนยันน้ำหนักประเด็นของผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดในลำดับถัดไป

ผลการวิจัย (Research Results)

Citation : Phansanit, A., Malithai, P. & Panyayong, W. (2024). Community Mobilization Process through the

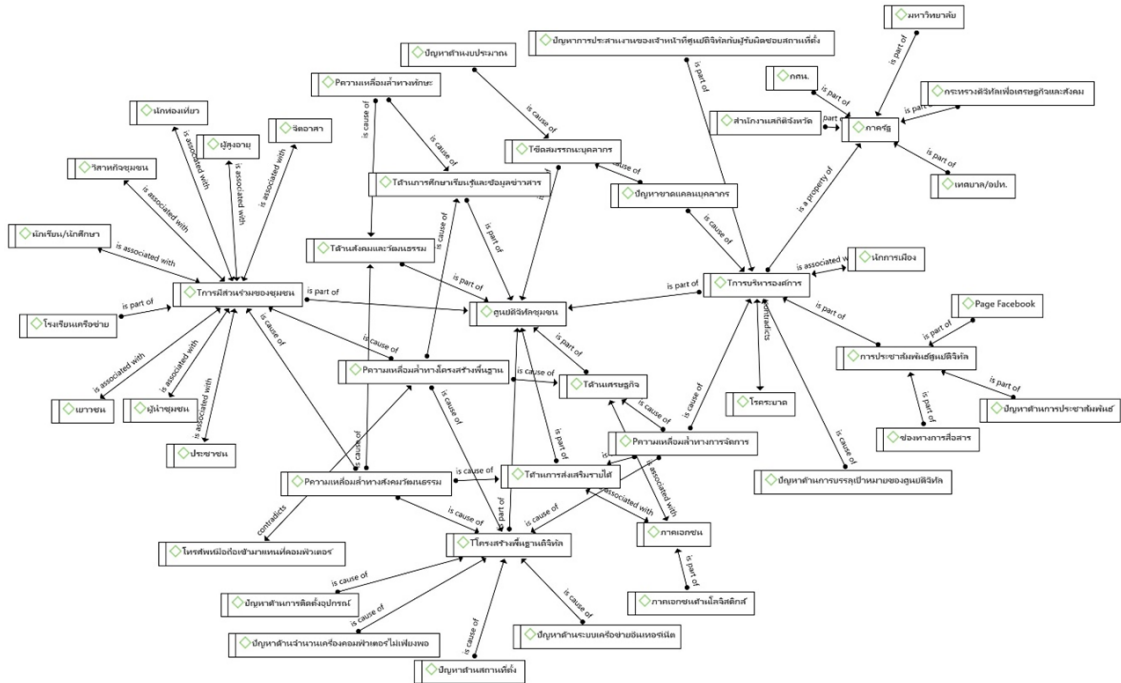

Sisaket's Digital Community Center. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.28>

ดังนี้

ผลการวิจัยสามารถสรุปออกมาได้ดังภาพที่ 1 ที่ปรากฏ โดยผู้วิจัยได้แสดงผลการศึกษา

ภาพที่ 1 ภาพสรุปความสัมพันธ์ของกระบวนการขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชน

ที่มา : อลงกต แผนสนธิ (2565)

จากภาพที่ 1 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของกระบวนการขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนที่ผู้วิจัยได้นำมาทดสอบความสัมพันธ์และรวมไปถึงยังเกิดปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อการกระบวนการขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชน โดยผู้วิจัยดำเนินการประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยจากการสัมภาษณ์ เริ่มด้วยการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจัดระเบียบทางกายภาพของข้อมูล ได้แก่ การถอดเทปแล้วจัดพิมพ์ข้อมูลลงเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม Microsoft Word จากนั้นจึงโอนข้อมูลเข้าสู่โปรแกรม Atlas.ti คัดเลือกข้อความสำคัญ ลงรหัสเนื้อหา เพื่อแยกแยะตีความ และลงน้ำหนัก

Citation : อลงกต แผนสนธิ, ปรารถนา มะลิไทย และวิษณุ ปัญญาองค์. (2567). การขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัด

ศรีสะเกษ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsirru.2024.28>

ประเด็นความเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย สรุปผลการวิเคราะห์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพผ่านการให้ประเด็นน้ำหนักความเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์

ปัจจัยการพัฒนาศักยภาพชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชน	ประเด็นน้ำหนักความเห็น
โครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล	7
ปัญหาด้านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	2
ปัญหาด้านสถานที่ตั้ง	8
ปัญหาด้านจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ	4
ปัญหาด้านการติดตั้งอุปกรณ์	1
การบริหารองค์การ	19
ปัญหาด้านการบรรลุเป้าหมายของศูนย์ดิจิทัล	5
โรคระบาด	9
ปัญหาการประสานงานของเจ้าหน้าที่ศูนย์ดิจิทัลกับผู้รับผิดชอบ	3
นักการเมือง	1
ขีดสมรรถนะบุคลากร	15
ปัญหาขาดแคลนบุคลากร	3
ปัญหาด้านงบประมาณ	3
ความเหลื่อมล้ำทางโครงสร้างพื้นฐาน	8
โทรศัพท์มือถือเข้ามาแทนที่คอมพิวเตอร์	1
ความเหลื่อมล้ำทางการจัดการ	15
ความเหลื่อมล้ำทางทักษะ	9
ความเหลื่อมล้ำทางสังคมวัฒนธรรม	9
การประชาสัมพันธ์ศูนย์ดิจิทัล	7
ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์	6

Citation : Phansanit, A., Malithai, P. & Panyayong, W. (2024). Community Mobilization Process through the

Sisaket's Digital Community Center. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsrru.2024.28>

ปัจจัยด้านบริหารองค์การเป็นปัจจัยที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้น้ำหนักประเด็นมากเป็นอันดับหนึ่ง ถือได้ว่าการบริหารองค์การเป็นอีกปัจจัยที่มีความสำคัญซึ่งศูนย์ดิจิทัลชุมชน 3 แห่งได้เปิดมาเป็นระยะเวลา 2-4 ปี ซึ่งเดิมเป็นศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชนและได้รับการพัฒนาระดับมาเป็นศูนย์ดิจิทัลชุมชน และอีก 4 แห่งเป็นศูนย์ที่เพิ่งจะได้รับการก่อตั้ง ราว 1 ปีแต่ด้วยสถานการณ์โรคโควิด-19 ทำให้ไม่สามารถขับเคลื่อนศูนย์ดิจิทัลชุมชนได้อย่างต่อเนื่องซึ่งการบริหารองค์การอาจประกอบไปด้วยหลายปัจจัยและมีหลายภาคส่วนที่เข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งในทุกองค์ประกอบ โดย “ณัฐพล หิรัญเรือง” ผู้ดูแลศูนย์ดิจิทัลชุมชนหอคอยศรีลำดวนเฉลิมพระเกียรติ ได้พูดถึงนโยบายของผู้บริหารในการจัดตั้งศูนย์ดิจิทัลชุมชนว่า “ความเป็นมาคือ ท่าน สส. มีวิสัยทัศน์อยากให้มีความรู้ดิจิทัลชุมชนแห่งนี้ เป็นจุดศูนย์รวม ดึงดูดผู้สนใจที่มาและมาใช้ประโยชน์ เพราะที่แห่งนี้จุดศูนย์รวมของวัฒนธรรมของจังหวัดศรีสะเกษ เพราะคนเข้ามาชมวิถีก็จะมาใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง จึงขอให้ศูนย์มาจัดตั้งที่แห่งนี้ จัดตั้งเมื่อปี พ.ศ.2563 จัดตั้งมาได้ 2 ปี” อย่างไรก็ตามในแง่ของการบริหารจัดการก็เกิดความเหลื่อมล้ำทางการจัดการโดยการจัดหาเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ทางหน่วยงานต้นสังกัดคือสำนักงานสถิติจังหวัดยังไม่สามารถจัดหาเจ้าหน้าที่เพื่อบริหารศูนย์ดิจิทัลได้อย่างต่อเนื่องทำให้เกิดการขาดแคลนบุคลากร ซึ่งในบางศูนย์ก็มีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์แต่บางศูนย์ก็ไม่ได้มีเจ้าหน้าที่ ทำให้เกิดความแตกต่างด้านประสิทธิภาพในการบริหารองค์การที่ยังไม่เท่าเทียมกัน ในขณะเดียวกัน ในบางศูนย์ดิจิทัลที่มีเจ้าหน้าที่จากสำนักงานสถิติจังหวัดที่มาประจำการประจำศูนย์ก็ยังพบกับปัญหาในการบริหารดังเช่น “สวัสดี ดวงแก้ว” กล่าวว่า “เจ้าหน้าที่ที่ดูแลประจำศูนย์ก็ยังขึ้นกับการดูแลจากสำนักงานสถิติจังหวัด ยังไม่ได้ขึ้นตรงจาก อบต. สายการบังคับบัญชาจึงไม่กล้าเข้าไปมีส่วนร่วม” เนื่องจากเจ้าหน้าที่ไม่ได้เป็นผู้ได้การบังคับบัญชาโดยตรงทำให้เกิดการสั่งการตามสายการบังคับบัญชาที่ไม่ชัดเจน ทำให้การประสานงานเป็นไปได้ด้วยความไม่ราบรื่นถึงแม้จะอยู่ภายใต้สถานที่การทำงานทางกายภาพเดียวกัน ในการบริหารจัดการโครงการพัฒนาชุมชนเพื่อให้เกิดประโยชน์มีการพัฒนาความรู้และเพิ่มศักยภาพต้องใช้ความร่วมมือจากหลายภาคส่วนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเริ่มต้นของการจัดศูนย์ดิจิทัลชุมชนซึ่งถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดย “สมพิศ สังข์สุวรรณ” กล่าวว่า “ถ้าหากเราจะดำเนินการกับชุมชน ต้องให้สำนักงานสถิติจังหวัดเป็นผู้

Citation : อลงกต แผนสนธิ, ปราบธนา มะลิไทย และวิชญ์ ปัญญาพงศ์. (2567). การขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัด

ศรีสะเกษ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.28>

กำหนดการดำเนินโครงการ โรงเรียนให้สถานที่ ให้บริการ แต่ส่วนที่จะดำเนินโครงการอะไร
เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้จะต้องเป็นสำนักงานสถิติมากกว่า ประโยชน์ของเราคือการใช้ในการเรียนการ
สอนเท่านั้น” จะเห็นได้ว่าเมื่อศูนย์ดิจิทัลชุมชนได้เข้าไปตั้งอยู่ในสถานศึกษาทำให้การเข้าถึงทำได้
ยาก

ในการพิจารณาน้ำหนักของประเด็นด้านขีดสมรรถนะบุคลากร มีความสำคัญสำหรับการ
พัฒนาชุมชนเป็นอย่างยิ่งซึ่งผู้ดูแลศูนย์ดิจิทัลจำเป็นต้องมี ทักษะ ความรู้ ความสามารถ ที่จะนำมา
ปรับใช้ในการพัฒนาตามเป้าหมายของชุมชน อาจจะแตกต่างกันออกไปตามบริบทในแต่ละแห่ง โดย
อาศัยเทคโนโลยีเพื่อสร้างนวัตกรรมในการประกอบอาชีพ เสริมสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และ
มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์ดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังต้องมีการอบรมเพิ่ม
ทักษะให้แก่ผู้ดูแลศูนย์ดิจิทัลซึ่งความเห็นของ นาย ธนาวรรณ สุระชาติ “ในการอบรมให้กับผู้ดูแล
ทางส่วนกลางให้เชิญให้ไปอบรมอยู่เสมอ” สอดคล้องกับความเห็นของ “สมพิศ สังข์สุวรรณ”
กล่าวว่า “การพัฒนาผู้ดูแลศูนย์เป็นหน้าที่ของสำนักงานสถิติจังหวัด ในช่วงที่ผ่านมาได้มีการไป
อบรม และประชุม เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์” แสดงให้เห็นว่าทางส่วนกลางมีมติเลิการพัฒนา
อบรมอย่างสม่ำเสมอ รวมไปถึงยังมีการเพิ่มสมรรถนะบุคลากรส่วนอื่น ๆ ในองค์การที่ศูนย์ดิจิทัลได้
ไปตั้งอยู่ แต่อย่างไรก็ดีในศูนย์ดิจิทัลบางแห่งก็ยังไม่ได้รับการสนับสนุนบุคลากรอย่างต่อเนื่องทำให้
เป็นอุปสรรคในการบริหารศูนย์ดิจิทัลชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการบริหารงบประมาณของ
หน่วยงานที่ตั้งศูนย์ดิจิทัลที่มีหน้าที่ในการเข้ามาดูแลซึ่งเป็นบางแห่งโดย นาย ธวัชชัย วิเศษหมื่น ได้
กล่าวว่า “เมื่อก่อนมีอยู่ 1 คน แต่จ้างเพียงแค่ 1 ปีงบประมาณ งบประมาณหมด งบจากทางสถิติ
จังหวัดหมด แต่จะให้ทาง อบต. จ้าง ทางสถิติจังหวัดจ้างอยู่งบประมาณ เดือนละ 13,000 บาท
หากทาง อบต. จะจ้างต่อ ต้องจ้างลักษณะจ้างเหมาบริการ ในงบประมาณ 7,000 บาท ระเบียบรายได้
ลดลงเกือบครึ่ง เจ้าหน้าที่คนดังกล่าวจึงไม่รับ หากจะต้องจ้างในราคา 13,000 บาท ต้องมีการตั้ง
กรอบอัตรากำลัง ในระดับ อบต. อาจจะต้องจ้างในตำแหน่ง ผู้ช่วยนักวิชาการคอมพิวเตอร์ หรือจะ
ตำแหน่งใด ๆ ก็ตามแต่ต้องมีการเขียนกรอบอัตรากำลัง ทางจังหวัดจะดูว่าเหมาะสมหรือไม่ ต้องมี
ปริมาณงานให้ด้วย จะเป็นภาระค่าใช้จ่าย ของ อบต. ด้วย ตำแหน่งนี้จึงปล่อยว่าง ยังไม่มีใครมา

Citation : Phansanit, A., Malithai, P. & Panyayong, W. (2024). Community Mobilization Process through the

Sisaket's Digital Community Center. Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.28>

ทำ” ซึ่งในการให้ข้อมูลนี้สอดคล้องกับในประเด็นปัจจัยด้านบริหารองค์การซึ่งมีความเกี่ยวข้องกันกับการพัฒนาบุคลากรอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ในบางแห่งจำเป็นต้องใช้เจ้าหน้าที่จากในส่วนงานอื่นมาดูแลแทน ดังเช่น “ณัฐพล หิรัญเรือง” ได้กล่าวว่า “เป็นเจ้าหน้าที่ของเทศบาลดูแลส่วนท่องเที่ยว และดูแลศูนย์ดิจิทัลไปด้วย ต้องมีการพัฒนาอบรมเพิ่มความรู้ในงานที่รับผิดชอบ ปัจจุบันยังไม่มีเจ้าหน้าที่จากเทศบาลที่มาประจำดูแลศูนย์ดิจิทัลชุมชนแห่งนี้” ปัจจัยที่สำคัญคือการขาดแคลนบุคลากรทำให้ส่งผลกระทบต่อแผนการพัฒนาขีดความสามารถสมรรถนะของผู้ที่ดูแลศูนย์ดิจิทัล ทำให้ไม่เกิดความต่อเนื่องและไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 ซึ่งได้มีการกำหนดแนวทางวิธีการ ขั้นตอน และรูปแบบต่าง ๆ ในการยกระดับรายได้และสร้างความมั่นคงในอาชีพเพื่อให้ผู้ประกอบการอาชีพมั่นใจว่าถ้าได้นำไปใช้และปฏิบัติจะทำให้การประกอบอาชีพของตนมีความมั่นคงแสดงให้เห็นถึงรัฐให้ความสำคัญกับน้ำหนักประเด็นในปัจจัยด้านการส่งเสริมรายได้ และมุ่งเน้นไปที่การสร้างนวัตกรรมของชุมชนได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สอดคล้องกับนโยบายของศูนย์ดิจิทัลชุมชน โดย”สมพิศ สังข์สุวรรณ” ได้กล่าวว่า “อยากให้นักเรียนมาต่อยอดในอาชีพ โดยการใช้ศูนย์ดิจิทัลชุมชนแห่งนี้ คือสมัยนี้การขายของออนไลน์ เป็นสิ่งสำคัญและเป็นตลาดที่กว้างมาก ถ้าหากนักเรียนมีสินค้า 1 อย่าง อยากขาย อยากให้นักเรียนมาใช้ศูนย์นี้ แต่นักเรียนหลาย ๆ คนก็ยังไม่กล้า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ก็ยังไม่สามารถเริ่มต้นได้ คุณครูจึงต้องมีการแนะนำ ซึ่งครูก็ไม่ได้มีความชำนาญในเรื่องดิจิทัล ครูคอมพิวเตอร์สอนเฉพาะในห้องเรียนก็เต็มเวลา อยากขายของออนไลน์นักเรียนจึงต้องมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง จากยูทูบ หรือสิ่งต่าง ๆ แต่นักเรียนสมัยนี้เรียนรู้เร็วเพราะสื่อต่าง ๆ ต้องการรู้อะไรสามารถเข้าถึงได้ง่าย อยู่ที่บ้านนักเรียนจะสนใจหรือเปล่า ถ้าหากนักเรียนสนใจ โรงเรียนมีบริการให้ ขึ้นอยู่ที่ตัวนักเรียนด้วย” ซึ่งศูนย์ดิจิทัลแห่งนี้ได้มีที่ตั้งอยู่ในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาอาจจะแตกต่างจากแหล่งที่ตั้งที่อยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลที่เห็นความจำเป็นในการส่งเสริมให้มีรายได้เพิ่มขึ้นดังเช่น “เอกอมร มะโนรัตน์” กล่าวว่า “ผู้ตรวจราชการกระทรวงดิจิทัลมาตรวจราชการ เมื่อเห็นความตั้งใจของชาวบ้าน ที่ไม่เหมือนที่อื่น เพราะ ศูนย์ดิจิทัลชุมชนเทศบาลตำบลหนองใหญ่ ที่ตั้งอยู่กลางป่าในชนบท ความตั้งใจคือ

Citation : อลงกต แผนสนธิ, ปราบธนา มะลิไทย และวิชญ์ ปัญญาพงศ์. (2567). การขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัด

ศรีสะเกษ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.28>

การค้าขายเศรษฐกิจปัจจุบันค้าขายตามฟุตบาทไม่ได้ ผลิตและเข้าถึงยาก มีวิธีการเดียวที่จะเข้าถึงลูกค้า คือการตลาดแบบ e-commerce จึงนำศูนย์ดิจิทัลชุมชนเทศบาลตำบลหนองใหญ่ อบรมให้ความรู้ให้กับชาวบ้าน คือความเป็นไปและความเป็นมาที่ได้จัดตั้งศูนย์นี้ขึ้นมา งบประมาณครั้งแรก คือ 1.6 ล้านบาท ประเมินจากการไปศึกษาดูงานที่ญี่ปุ่น จะมี 3 ศูนย์ ในจังหวัดศรีสะเกษ ” นอกจากนี้การขายแบบออนไลน์แล้วยังมีภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมรายได้โดยการเข้ามาเป็นเครือข่ายในภาคโลจิสติกส์ดังเช่น “ดำเนิน ศิริเทศ” ให้ความเห็นว่า “e-commerce ในเรื่องของทุเรียน ก็มีการทำมาเรื่อย ๆ แต่ความเข้าใจในระบบ e-commerce จะยังไม่เข้าใจ เป็นการขายของออนไลน์อย่างเดียว e-commerce เป็นแผนหลักๆของที่นี่ การขนส่งบริษัทเอกชน มีประจำจุด” การรู้เท่าทันทางด้านเทคโนโลยีและการได้รับข้อมูลที่ทันสมัยมีการอัปเดตอย่างสม่ำเสมอจะทำให้ประชาชนได้ไม่เกิดความเสียเปรียบในการทำการค้า ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

สำหรับประเด็นนำหน้าด้านโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล การที่จะก้าวเข้าสู่การพัฒนาชุมชนให้เข้าถึงระบบดิจิทัล และสามารถเรียนรู้ได้อย่างเข้าใจ ต้องมีความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาโทรคมนาคม (Telecommunication) และการแพร่ภาพกระจายเสียง (Broadcast) รวมทั้งการหลอมรวมของเทคโนโลยี (Convergence) โดยที่จะต้องได้รับการสนับสนุนงบประมาณ และมีนโยบายที่จะดำเนินการในเรื่องนี้อย่างจริงจัง อย่างไรก็ตามในการในหลาย ๆ ศูนย์ที่ดำเนินการเป็นที่ตั้งของศูนย์ดิจิทัลยังไม่มีพื้นที่เป็นสัดส่วนที่ชัดเจนทำให้ต้องมีการนำห้องประชุมมาแบ่งพื้นที่เพื่อเป็นที่ตั้งของศูนย์ดิจิทัลชุมชน “เดิมทีห้องประชุมแห่งนี้ คือห้องประชุมสภาแห่งเดิม พื้นที่ห้องอื่นไม่เพียงพอ สำหรับพื้นที่ ๆ ส่วนกลางได้กำหนดมาทั้งความกว้างและตารางเมตรที่กำหนด ” “รัชชัย วิเศษหมื่น” กล่าว และจากการให้ข้อมูลของ “สมพิศ สังข์สุวรรณ” ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเจียงอี ก็ได้ให้ความเห็นที่คล้ายกันคือได้มีการปรับปรุงห้องสมุดเดิมที่นักเรียนไม่ค่อยใช้งานเพราะนักเรียนหันไปใช้การสืบค้นผ่านโทรศัพท์มือถือเป็นหลักทำให้มีคนเข้าใช้บริการห้องสมุดค่อนข้างน้อย ทางโรงเรียนจึงตัดสินใจนำเอาพื้นที่ส่วนหนึ่งมาปรับปรุงเพื่อรองรับการเข้ามาของศูนย์ดิจิทัลชุมชน ทำให้เด็กนักเรียนเข้าไปใช้บริการห้องสมุดมากขึ้นส่งผลทำให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งจำนวนเครื่องในปัจจุบันไม่เพียงพอต่อการใช้งานเนื่องจากศูนย์นี้อยู่ในโรงเรียนทำให้มีผู้

Citation : Phansanit, A., Malithai, P. & Panyayong, W. (2024). Community Mobilization Process through the

Sisaket's Digital Community Center. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsirru.2024.28>

เข้าใช้บริการหลักคือนักเรียนซึ่งมีเป็นจำนวนมาก “ในจำนวนนักเรียน 1,400 คน กับจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ 8 เครื่อง” “สมพิศ สังข์สุวรรณ” กล่าว ในขณะที่เดียวกันศูนย์ดิจิทัลชุมชนที่ตั้งอยู่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลก็มีความต้องการใช้ที่พอเพียงกับจำนวนทรัพยากรที่มีแต่องค์ประกอบอื่นยังไม่ได้มาตรฐาน

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษข้อมูลเชิงคุณภาพผ่านการให้ประเด็นน้ำหนักความเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์

ปัจจัยการพัฒนาศักยภาพชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชน	ประเด็นน้ำหนักความเห็น
การบริหารองค์การ	19
การมีส่วนร่วมของชุมชน	10
จิตอาสา	1
ผู้สูงอายุ	2
นักท่องเที่ยว	1
ประชาชน	10
ผู้นำชุมชน	12
เยาวชน	2
โรงเรียนเครือข่าย	5
นักเรียน/นักศึกษา	14
วิสาหกิจชุมชน	4
ขีดสมรรถนะบุคลากร	15
ด้านเศรษฐกิจ	9
ด้านการศึกษาเรียนรู้และข้อมูลข่าวสาร	24
ด้านการส่งเสริมรายได้	15
ด้านสังคมและวัฒนธรรม	5
ภาครัฐ	2
เทศบาล/อปท.	7
กศน.	2

Citation : อลงกต แผนสนธิ, ปราบธนา มะลิไทย และวิชญ์ ปัญญาองค์. (2567). การขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัด

ศรีสะเกษ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.28>

ปัจจัยการพัฒนาศักยภาพชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชน	ประเด็นน้ำหนักความเห็น
มหาวิทยาลัย	2
สำนักงานสถิติจังหวัด	9
กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	6
ภาคเอกชนด้านโลจิสติกส์	1
การประชาสัมพันธ์ศูนย์ดิจิทัล	7
ช่องทางการสื่อสาร	2
Page Facebook	3

ผลการวิจัยโดยพิจารณาจากน้ำหนักประเด็นการวิเคราะห์จากตารางที่ 2 พบว่าการข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษในภาพรวมผู้ให้สัมภาษณ์ได้น้ำหนักประเด็นมากที่สุดอยู่ที่ด้านการศึกษาเรียนรู้และข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป้าหมายของการจัดตั้งศูนย์ดิจิทัลชุมชนก็เพื่อให้ประชาชนได้มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน นำไปประยุกต์ใช้กับการประกอบอาชีพทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เศรษฐกิจชุมชนเจริญเติบโต ทำให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ อีกทั้งผู้นำชุมชนสามารถติดต่อสื่อสารกับลูกบ้านได้อย่างรวดเร็วสามารถแก้ไขปัญหาของชุมชนได้ครอบคลุมและรวดเร็ว โดยหน่วยงานส่วนกลางได้ให้ความสำคัญกับการจัดตั้งศูนย์ดิจิทัลชุมชนในช่วงระยะแรกเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับชุมชนได้เข้าถึงเทคโนโลยีเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดังเช่น “เอกอมร มะโนรัตน์” ผู้บริหารศูนย์ดิจิทัลชุมชนเทศบาลตำบลหนองใหญ่ ได้กล่าวว่า “ผู้ตรวจราชการกระทรวงดิจิทัลมาตรวจราชการ เมื่อเห็นความตั้งใจของชาวบ้าน ที่ไม่เหมือนที่อื่น เพราะ ศูนย์ดิจิทัลชุมชนเทศบาลตำบลหนองใหญ่ที่ตั้งอยู่กลางป่าในชนบท ความตั้งใจคือ การค้าขายเศรษฐกิจปัจจุบันค้าขายตามฟุตบาทไม่ได้ ผลิตและเข้าถึงยาก มีวิธีการเดียวที่จะเข้าถึงลูกค้า คือการตลาดแบบ e-commerce จึงนำศูนย์ดิจิทัลชุมชนเทศบาลตำบลหนองใหญ่ อบรมให้ความรู้ให้กับชาวบ้าน คือความเป็นไปและความเป็นมาที่ได้จัดตั้งศูนย์นี้ขึ้นมา” และเมื่อก่อตั้งศูนย์ดิจิทัลชุมชนสำเร็จแล้ว “เอกอมร มะโนรัตน์” ผู้บริหารศูนย์

ดิจิทัลชุมชนเทศบาลตำบลหนองใหญ่ ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาศูนย์ดิจิทัลชุมชนเพื่อพัฒนา ด้านการศึกษาเรียนรู้และข้อมูลข่าวสารให้แก่ชุมชนโดยกล่าวว่า “มีการวางแผนการดำเนินงานไว้ จะนำนักเรียน นักศึกษา ชาวบ้าน เป็นการอบรมให้ความรู้ โดยงบประมาณของศูนย์ดิจิทัลชุมชน เทศบาลตำบลหนองใหญ่ มีประมาณ 100,000 บาท แต่ด้วยสถานการณ์โควิด มีโครงการมอบหมาย ให้เจ้าหน้าที่ไปศึกษาดูงานที่จังหวัดขอนแก่น ที่เป็นศูนย์ดิจิทัลที่ดีที่สุดในประเทศไทย อยู่เทศบาล นครขอนแก่น” อย่างไรก็ตามวิถีชีวิตของชุมชนซึ่งเป็นสังคมเกษตรทำให้ขาดความเข้าใจถึง ความสำคัญของเทคโนโลยี ดังที่ “ธวัชชัย วิเศษหมื่น” กล่าว “ประชาชนเป็นสังคมเกษตรกร ทำนา ทำสวน ชีวิตประจำวันส่วนใหญ่จะอยู่ที่สวน ไม่มีความสนใจในเรื่องนี้” สอดคล้องกับความเห็นของ นาย สวัสดิ์ ดวงแก้ว ได้กล่าวเสริมว่า “ช่วงอายุของผู้มาเข้าใช้บริการ เนื่องจากชุมชนค่อนข้างเป็น ชนบท ผู้เข้าใช้บริการจะเป็นเด็ก กลุ่มเป้าหมายจริง ๆ ที่อยากให้เกิดคือ กลุ่มวิสาหกิจต่าง ๆ หรือ กลุ่มที่มีสิ่งของมาจำหน่าย ที่สามารถมาใช้บริการส่วนนี้ได้ ที่เป็นแผนในอนาคต” ซึ่งศูนย์ดิจิทัล ชุมชนได้ตระหนักและมีนโยบายให้มุ่งให้ความรู้ในทุกกลุ่มชุมชน ไม่ว่าจะเป็น ผู้นำชุมชนหรือ นักเรียน

การพิจารณานำหนักประเด็นต่อมาได้แก่ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งมีทั้งใน ระดับองค์การและในระดับบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและการยกระดับพัฒนา รวมไปถึงกลุ่มเป้าหมายที่ศูนย์ดิจิทัลชุมชนได้กำหนดเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการพัฒนา โดยมีภาค ประชาชน ผู้นำชุมชน เยาวชน โรงเรียนเครือข่าย นักเรียน นักศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชน นักท่องเที่ยว ผู้สูงอายุ และจิตอาสา ที่ได้มีบทบาทกับศูนย์ดิจิทัลชุมชน ในหลาย ๆ พื้นที่ในช่วงแรก ได้มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาผู้นำชุมชนก่อนในช่วงระยะเวลาแรกเพื่อให้ผู้นำชุมชนได้ประชาสัมพันธ์และ เชิญชวนให้บุคคลที่สนใจเข้าร่วมพัฒนาตนเองได้เข้ามาใช้บริการ และเพื่อพัฒนาขีดความสามารถใน การติดต่อสื่อสารเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน ดังเช่น นายธวัชชัย วิเศษหมื่น กล่าวว่า “ปัจจุบันในส่วนของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือ อบต. มีความเกี่ยวข้องด้านเทคโนโลยี เช่น เฟสบุ๊ค ไลน์ มีการส่งหนังสือสั่งการ หนังสือเชิญประชุมในกรุปต่าง ๆ จึงความจำเป็นที่จะต้องรู้ บางส่วนจะคิด ว่าใช้ในโทรศัพท์ก็ได้ แต่การรายงานในโทรศัพท์จะเป็นการรายงานด้านอนุภาพ ในกรณีไฟล์ PDF ที่

Citation : อลงกต แผนสนธิ, ปราบธนา มะลิไทย และวิษณุ ปัญญาองค์. (2567). การขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัด

ศรีสะเกษ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.28>

จะต้องไหลมาจากไลน์กลุ่ม และจะต้องมาใช้โปรแกรมอ่านจะคอมพิวเตอร์ มีกรอกข้อมูลลงแบบสอบถาม หรือแบบตอบรับอะไรต่าง ๆ จึงอยากให้ประชาชนเข้าถึง จึงได้จัดโครงการอบรมอย่างน้อยคือการอบรมใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น ให้รู้ว่าอุปกรณ์คอมพิวเตอร์มีอะไรบ้าง อุปกรณ์แสดงผลสิ่งไหนเข้าข้อมูลอะไรบ้าง เมื่อรู้ข้อมูลเหล่านี้แล้วจึงไปสอนในเรื่องโปรแกรมสำเร็จรูป เช่น *Microsoft Office* และ *Application Software*” ในขณะเดียวกันนักเรียน/นักศึกษา ก็เป็นกลุ่มเป้าหมายที่เข้ามาใช้บริการบ่อยครั้ง “ผู้มาใช้บริการส่วนใหญ่คือนักเรียน มีนักเรียนเข้ามาใช้บริการเรื่อย ๆ ประชาชนทั่วไปผู้ใหญ่จะไม่ค่อยเข้ามาใช้บริการ ช่วงปิดภาคเรียนเข้ามาใช้บริการจำนวนมาก” “ดำเนิน ศิริเทศ” กล่าว ซึ่งสอดคล้องกับ “ธนาวรรณ สุระชาติ” ได้กล่าวถึงกระบวนการในการพัฒนาว่า “อยากให้มีการอบรมเยาวชน นักเรียนในเขตตำบลกระแซง เพื่อให้มาเรียนรู้ในส่วนนี้ เพื่อให้พวกเขากลับไปใช้ในชีวิตประจำวัน” ในส่วนของหน่วยงานภาครัฐได้เข้ามาส่งเสริมในระยะแรกเพื่อจัดตั้งศูนย์ดิจิทัลชุมชน ซึ่ง”เอกอมร มะโนรัตน์” กล่าวว่า “ผู้ตรวจราชการกระทรวงดิจิทัลมาตรวจราชการ เมื่อเห็นความตั้งใจของชาวบ้าน ที่ไม่เหมือนที่อื่น เพราะ ศูนย์ดิจิทัลชุมชนเทศบาลตำบลหนองใหญ่ ที่ตั้งอยู่กลางป่าในชนบท ความตั้งใจคือ การค้าขายเศรษฐกิจปัจจุบันค้าขายตามฟุตบาทไม่ได้ ผลผลิตและเข้าถึงยาก มีวิธีการเดียวที่จะเข้าถึงลูกค้า คือการตลาดแบบ e-commerce จึงนำศูนย์ดิจิทัลชุมชนเทศบาลตำบลหนองใหญ่ อบรมให้ความรู้ให้กับชาวบ้าน คือความเป็นไปและความเป็นมาที่ได้จัดตั้งศูนย์นี้ขึ้นมา” แต่อย่างไรก็ดีหลังจากเกิดสถานการณ์โควิด-19 ทำให้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนได้หยุดชะงักลงไป

ในปัจจุบันด้านเศรษฐกิจมีน้ำหนักระเด็นรองลงมาจากประเด็นข้างต้นซึ่งหากพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้มีรากฐานอันมั่นคงจะทำให้ชุมชนมีรายได้ที่มากขึ้นและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน ซึ่งศูนย์ดิจิทัลชุมชนเองก็ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาชุมชนให้ใช้เทคโนโลยีเพื่อที่จะให้ชาวบ้านได้มีรายได้มากขึ้นจากช่องทางออนไลน์อันจะส่งผลทำให้ระบบเศรษฐกิจในชุมชนมีรายได้มากและมีเงินหมุนเวียนในแต่ละตำบลมากยิ่งขึ้น ซึ่ง “สวัสดี ดวงแก้ว” พยายามผลักดันการขายสินค้าโดยใช้เครือข่ายจากการรวมกลุ่มโดยใช้ศูนย์ดิจิทัลชุมชนเป็นศูนย์กลาง ส่วนในอีกหลายๆ ศูนย์ยังได้มีการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนโดยการเสริมสร้างอาชีพและ

Citation : Phansanit, A., Malithai, P. & Panyayong, W. (2024). Community Mobilization Process through the

Sisaket's Digital Community Center. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.28>

อบรมให้ความรู้อย่างต่อเนื่องโดย “ณัฐพล หิรัญเรือง” กล่าวว่า “ขณะนี้ผลิตภัณฑ์ของผู้สูงอายุมาวางจำหน่ายที่นี่ เราสามารถส่งเสริมด้านการตลาดให้กับชุมชน เช่น เมื่อชุมชนมีผลิตภัณฑ์หรือจุดเด่นของชุมชนนั้น ๆ ศูนย์ดิจิทัลชุมชนก็สามารถจัดอบรม หรือนำเทคโนโลยีให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี ใช้สื่อที่ทันสมัย ในการช่วยสนับสนุนในสิ่งที่ผลิตภัณฑ์ในชุมชนมี อาจจะจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ” ในขณะเดียวกันยังมีเครือข่ายความร่วมมือจากภาครัฐที่มีจุดมุ่งหมายที่ต้องการพัฒนาที่ใกล้เคียงกันก็จะทำความร่วมมือซึ่ง “เอกอมร มะโนรัตน์” กล่าวว่า “พัฒนาชุมชนก็จะมาใช้ศูนย์ดิจิทัลชุมชนเสริมสร้างอาชีพให้ชุมชน กลุ่มโคขุน และกลุ่มทอผ้า ประชาชนมาจากตำบลเมืองจันทร์มาใช้จำนวนมาก” แต่อย่างไรก็ดีการให้ความรู้ทางด้านดิจิทัลยังคงเป็นหน้าที่หลักของศูนย์ดิจิทัลชุมชนและยังต้องมีการทำซ้ำและย้ำเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพและการพัฒนากลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน โดย “สวัสดี ดวงแก้ว” เน้นย้ำว่า “ต้องเป็นเรื่องที่ต้องทำซ้ำ ๆ และมีการติดตาม เช่น สัปดาห์นี้เป็นสินค้าหนึ่ง มีผ้าตัวใหม่มาก็มาถ่ายทอดสดแนะนำ โดยผ่านศูนย์ดิจิทัลเรา เมื่อสัปดาห์ถัดไปก็เป็นสินค้าตัวใหม่ ทำไปเรื่อย ๆ และเน้นย้ำตัวเก่าด้วยแบบนี้ว่าจะเกิดประโยชน์มากด้วย สินค้าหากไม่มีการโฆษณาเลยก็จะไปต่อได้ยากอย่างน้อยก็ควรได้เห็นชื่อสินค้าของปะอาว เพราะเราก็ไม่ได้ทำแค่เฉพาะในชุมชนเรา ก็ไปออกนิทรรศการที่เมืองทองมากแล้ว ก็สิ่งที่ยืนยันได้ว่าเราก็พัฒนานะ แต่ตอนนี้เรามาเน้นย้ำในสิ่งที่เราพัฒนาอยู่เพื่อที่จะไม่ให้สูญเปล่า ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด” ซึ่งจะทำให้ประชาชนมีช่องทางการขายส่งผลให้มีรายได้มากขึ้นด้วย

ผลจากการวิจัยพบว่าน้ำหนักประเด็นในการให้ความสำคัญของสังคมและวัฒนธรรมมีน้ำหนักประเด็นที่น้อย เนื่องจากเป้าหมายของการพัฒนาของศูนย์ดิจิทัลชุมชนคือการให้องค์ความรู้ในด้านเทคโนโลยีเป็นหลักความสอดคล้องของการทำประเด็นนี้ร่วมกันจึงมีน้ำหนักที่น้อยแต่อย่างไรก็ตามทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนซึ่งอาจจะแตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่นทำให้รูปแบบของการเผยแพร่ในด้านเนื้อหาอาจมีการให้ความสำคัญของแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน ในบางพื้นที่ได้ให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์ชุมชนซึ่งมีการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นจึงได้นำผลิตภัณฑ์เหล่านั้นมาเป็นจุดขายทางด้านวัฒนธรรมที่ส่งต่อกันมาทางผลิตภัณฑ์ของชุมชนสู่สินค้าที่ทำรายได้ให้แก่ชุมชนอย่างมีเอกลักษณ์และวัฒนธรรม โดย “ธวัชชัย วิเศษหมื่น” กล่าวว่า “ในพื้นที่นี้จะมีผ้าลาวาที่ได้รับการ

Citation : อลงกต แผนสนธิ, ปราบธนา มะลิไทย และวิชญ์ ปัญญารงค์. (2567). การขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัด

ศรีสะเกษ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.28>

ส่งเสริมจากจังหวัด ก่อนหน้านี้ก็มีการรวมกลุ่มผู้ผลิตผ้า มาถ่ายภาพผ้าลาวา ไปสร้างเพจ “ประชาสัมพันธ์” จะเห็นได้ว่าศูนย์ดิจิทัลชุมชนได้มุ่งประชาสัมพันธ์สินค้าที่มีอัตลักษณ์ของท้องถิ่น เพื่อไปสู่การสร้างภาพลักษณ์ของชุมชนผ่านสินค้าชุมชน หากเป็นศูนย์ดิจิทัลชุมชนที่อยู่ในเขตอำเภอ เมืองที่มีความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมก็จะมุ่งไปสู่เป้าหมายที่แตกต่างกับชุมชนที่อยู่ในชนบทโดยเน้นไปที่การพัฒนาสังคมตามเป้าหมายของจังหวัดโดยที่ “ณัฐพล หิรัญเรือง” เสนอว่า “อยากจัดอะไรที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ให้เป็น Sport City ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนในเทศบาล ให้เทศบาลได้ดูแลต่อเนื่อง หากประสบความสำเร็จ ก็จะเปิดกว้างสำหรับประชาชนทั่วไป” ซึ่งปัจจุบันศรีสะเกษ ถือเป็น 1 ใน 6 จังหวัดที่เป็น Sport City เช่นกัน สำหรับศูนย์ดิจิทัลที่ไม่ได้มุ่งเน้นไปทางผลิตภัณฑ์ ก็ได้ให้ความสำคัญกับ 10 วาระของจังหวัดศรีสะเกษพร้อมกับการเผยแพร่องค์ความรู้ที่สืบทอดกัน ทางวัฒนธรรมของพื้นที่

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยเรื่องกระบวนการขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการวิจัยในปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลมี ในด้านการเข้าถึงข้อมูลในปัจจุบันสามารถเข้าถึงได้ง่ายโดยโทรศัพท์มือถือส่วนตัวของประชาชนทำให้ความสำคัญของการใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นหรือทำธุรกรรมต่าง ๆ ทำให้ประชาชนในชุมชนไม่ค่อยให้ความสำคัญกับศูนย์ดิจิทัลเท่าที่ควรถึงแม้จะมีคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ครบครัน และสถานที่ตั้งของศูนย์ดิจิทัลชุมชนโดยส่วนใหญ่ได้ปรับเปลี่ยนจาก ห้องประชุม ห้องสมุด ทำให้เกิดการแชร์พื้นที่ทำให้เข้าใช้งานได้ยาก เช่น หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีประชุมก็จะทำให้ใช้งานศูนย์ดิจิทัลชุมชนลำบากเนื่องจากอยู่ในห้องเดียวกัน ดังนั้น ศูนย์ควรมีแผนงบประมาณที่ชัดเจนในการบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลต่าง ๆ และออกแบบสถานที่ของศูนย์ให้เหมาะสมและมีความเป็นสัดส่วนทำให้ง่ายต่อการเข้าใช้ สอดคล้องกับ สิริมาส จันทน์แดง (2564 : 44-56) ผลการศึกษาพบว่าการพัฒนาต้องมาจากความร่วมมือของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน มูลนิธิ สมาคม และกองทุนต่าง ๆ ด้วยความจริงใจที่จะสนับสนุนการลดช่องว่างทางดิจิทัลในสังคมไทย โดยการสร้างความพร้อมสิ่งต่าง ๆ ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ ได้แก่ 1) โครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ระบบไฟฟ้า ระบบอินเทอร์เน็ต และระบบโทรคมนาคม

2) อุปกรณ์ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต 3) ทักษะการใช้งานระบบเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

2. ปัจจัยด้านการบริหารองค์การ ผลจากการวิจัยแสดงให้เห็นว่าความสำเร็จของศูนย์ดิจิทัลชุมชนขึ้นอยู่กับทิศทางและนโยบายในการบริหารของศูนย์นั้น ๆ แต่องค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารคืองบประมาณในการจ้างงานบุคลากรที่ดูแลศูนย์นั้นยังไม่เพียงพอและในบางศูนย์ก็ไม่มีเจ้าหน้าที่ที่ดูแลโดยตรง และที่สำคัญผู้บริหารที่ดูแลศูนย์ดิจิทัลชุมชนพบว่าการจัดตั้งศูนย์ดิจิทัลชุมชน 2 ปี ที่ผ่านมายังไม่มีโครงการใดที่ประสบความสำเร็จ แสดงให้เห็นถึงการขาดแผนที่จะทำให้ประสบความสำเร็จและยังขาดเป้าหมายที่ชัดเจนไม่ว่าจะเป็นแผนระดับองค์การหรือแผนเป้าหมายในการพัฒนาประชาชนและกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อีกทั้งเมื่อการจัดตั้งศูนย์ดิจิทัลชุมชนได้เข้ามาตั้งอยู่ในหน่วยงานราชการทำให้เกิดความรู้สึกยากต่อการเข้าใช้งาน ศูนย์ดิจิทัลชุมชนต้องกำหนดแผนงานและเป้าหมายที่ชัดเจนผ่านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการบริหารงานและไปสู่เป้าหมายที่ชัดเจนตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนสอดคล้องกับ สัมพันธ์ พลภักดี (2560 : 122-131) พบว่ายุทธศาสตร์ที่สำคัญในการบริหารจัดการการประชาสัมพันธ์ คือ ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพการให้บริการด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารมวลชนให้มีคุณภาพสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยศูนย์ดิจิทัลชุมชนได้มุ่งเน้นการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนสามารถเข้ามาใช้บริการและสืบค้นข้อมูลนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้

3. ด้านขีดสมรรถนะบุคลากร ในการจัดตั้งศูนย์ในช่วงแรกสำนักงานสถิติจังหวัดจะเป็นผู้ดูแลและส่งเจ้าหน้าที่มาประจำศูนย์ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่ดูแลจะขึ้นตรงกับสำนักงานสถิติ และเมื่อเจ้าหน้าที่ไม่ได้ขึ้นตรงกับทางหน่วยงานที่อยู่ในสถานที่ตั้งทำให้การสั่งการหรือการบังคับบัญชาเป็นไปได้ด้วยความไม่ราบรื่น หรือเกิดรอยต่อระหว่างการทำงาน หน่วยงานที่ดูแลศูนย์ดิจิทัลชุมชนต้องพัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมกับความไม่แน่นอนในการบริหารองค์การอยู่เสมอ สอดคล้องกับ ธนพร แยมสุตา (2561 : 170-181) พบว่าหน่วยงานหรือองค์กรใด ๆ ก็ตามที่มีการวัดและวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน และดำเนินการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาคน พัฒนาระบบงานให้สามารถสร้างผลผลิตและผลลัพธ์ขององค์กรให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง โดยเชื่อมโยงกับมิติทางการบริหารจัดการอื่น ๆ

4. ในด้านการมีส่วนร่วมมีอิทธิพลกับทางการพัฒนาศักยภาพชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนมาก โดยมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็น ภาครัฐเริ่มตั้งแต่ต้นนโยบายของกระทรวงดิจิทัลเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในการจัดตั้งศูนย์ดิจิทัลชุมชนและสำนักงานสถิติจังหวัดที่ผลักดันการจัดตั้งเพื่อให้ครอบคลุมกับพื้นที่ในจังหวัดศรีสะเกษ อีกทั้งศูนย์ดิจิทัลชุมชนยังมีเครือข่ายการทำงานร่วมกันกับ โรงเรียนเครือข่าย วิชากิจชุมชน ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาของศูนย์ดิจิทัลภาคเอกชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคการขนส่งโลจิสติกส์ที่ทำหน้าที่ในการขนส่งสินค้าที่ศูนย์ดิจิทัลได้ขับเคลื่อนในด้านการตลาด รวมไปถึงภาคประชาชน แต่อย่างไรก็ตามทุกศูนย์ก็พยายามขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนของพื้นที่อยู่อย่างสม่ำเสมอโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาทดแทนโดยผ่านระบบการประชุมออนไลน์ในแพลตฟอร์มต่าง ๆ และเป้าหมายที่สำคัญจะต้องขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและสร้างความเป็นอัตลักษณ์ให้กับท้องถิ่น แต่อย่างไรก็ตามวิถีชีวิตของประชาชนโดยส่วนใหญ่เป็นสังคมเกษตรกร ทำนา ทำสวน ชีวิตประจำวัน ศูนย์ดิจิทัลชุมชนต้องกระตุ้นบุคคลเหล่านี้ให้เห็นถึงความสำคัญของเทคโนโลยีเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพอันจะส่งผลต่อรายได้ให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งแตกต่างกับความพร้อมของคนชุมชนเมืองจะมีความพร้อมมากกว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กนิษฐิกา ศอกกลาง (2562 : 81-91) ควรมีการให้จัดเวทีชาวบ้าน ให้ชาวได้ออกความคิดเห็นด้านเศรษฐกิจ สำรวจการวางแผนด้านกายภาพ สำรวจปัญหาและจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน มีการสำรวจปัญหาและจัดการปัญหภายในชุมชน และด้านการบริหารและจัดทำแผนในชุมชน

5. ผลการศึกษาปัจจัยด้านการศึกษาเรียนรู้และข้อมูลข่าวสาร ซึ่งการให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ทันสมัยและรวดเร็ว แก่ประชาชนในชุมชนเป็นภารกิจหลักของศูนย์ดิจิทัลชุมชนโดยมุ่งให้ชุมชนทราบถึงประโยชน์ของเทคโนโลยีที่มีผลต่อการค้าขายและการประกอบอาชีพ เพิ่มพูนทักษะทางดิจิทัลให้กับทุกกลุ่มของชุมชนไม่ว่าจะเป็น ผู้นำชุมชน ผู้สูงอายุ เกษตรกร นักเรียนและเยาวชน อีกทั้งยังมุ่งเน้นการสร้างแรงกระตุ้นให้รู้และเท่าทันเหตุการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันกระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะและพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น ในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารยังไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากสถานการณ์โควิด-19 ทำให้ขาดกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และสิ่งสำคัญต้องทำให้ศูนย์ดิจิทัลชุมชนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ทางด้านเทคโนโลยีเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพและชีวิตประจำวันได้ โดยมุ่งเน้นการสร้างทักษะดิจิทัลขั้นพื้นฐานให้แก่ชุมชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางทักษะและรับรู้ประโยชน์ของการใช้เทคโนโลยีในการประกอบอาชีพ สอดคล้องกับ พิกุล มีมานะ, ดุษฎีวัฒน์ แก้ว

อินทร์ และสนุก สิงห์มาตร (2559 : 203-215) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ผลการวิจัยพบว่าคอมพิวเตอร์มีส่วนสำคัญในการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีคุณภาพและเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนของผู้เรียน

6. ผลการวิจัยปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม ทั้งนี้ต้นทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนมีความแตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่นทำให้รูปแบบของการเผยแพร่ในด้านเนื้อหาอาจมีการให้สำคัญของในแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน ในบางพื้นที่ได้ให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์ชุมชนซึ่งมีการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นจึงได้นำผลิตภัณฑ์เหล่านั้นมาเป็นจุดขายทางด้านวัฒนธรรมที่ส่งต่อกันมาทางผลิตภัณฑ์ของชุมชนสู่สินค้าที่ทำรายได้ให้แก่ชุมชนอย่างมีเอกลักษณ์และวัฒนธรรมหากเป็นศูนย์ดิจิทัลชุมชนที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองที่มีความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมก็จะมุ่งไปสู่เป้าหมายที่แตกต่างกับชุมชนที่อยู่ในชนบทโดยเน้นไปที่การพัฒนาสังคมตามเป้าหมายของนโยบายจังหวัดสำหรับศูนย์ดิจิทัลที่ไม่ได้มุ่งเน้นไปทางผลิตภัณฑ์ก็ได้ให้ความสำคัญกับ 10 วาระของจังหวัดศรีสะเกษพร้อมกับการเผยแพร่องค์ความรู้ที่สืบทอดกันทางวัฒนธรรมของพื้นที่นั้น ๆ สอดคล้องกับ อุไรวรรณ แม่บ้าน (2563 : 73-88) ทำการศึกษาวินิจฉัยเรื่อง การบริหารจัดการทุนทางสังคมเพื่อการพัฒนาชุมชนในรูปแบบชุมชนพึ่งตนเอง พบว่ากลยุทธ์การบริหารจัดการที่ชุมชนนำมาใช้ในการพัฒนาชุมชนพึ่งตนเอง คือ การจัดการความรู้ ได้แก่ การสร้างความรู้ การจัดเก็บความรู้ การแบ่งปันความรู้ และการประยุกต์ใช้ความรู้ การบริหารทุนทางสังคมจึงเป็นปัจจัยความสำเร็จหลักของการพัฒนาชุมชนพึ่งตนเองในชุมชนท้องถิ่นไทย

7. การพัฒนาและขับเคลื่อนทางด้านเศรษฐกิจชุมชนของศูนย์ดิจิทัลเองก็ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาชุมชนให้ใช้เทคโนโลยีเพื่อที่จะให้ชาวบ้านได้มีรายได้มากขึ้นจากช่องทางออนไลน์อันจะส่งผลทำให้ระบบเศรษฐกิจในชุมชนมีรายได้มากขึ้นและมีเงินหมุนเวียนในแต่ละตำบลมากยิ่งขึ้นและยังได้มีการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนโดยการเสริมสร้างอาชีพและอบรมให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง โดย รวมไปถึงได้มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากภาครัฐที่มีจุดมุ่งหมายที่ต้องการพัฒนาที่ใกล้เคียงกันก็จะทำความร่วมมือซึ่งกันและกัน โดยทุก ๆ ศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัดศรีสะเกษจะมุ่งเน้นในประเด็นของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนผ่านระบบ e-commerce ผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้ประชาชนมีช่องทางการขายส่งผลให้มีรายได้มากขึ้น ทั้งนี้ศูนย์ดิจิทัลชุมชนจะต้องศูนย์กลางในการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพโดยสร้างนวัตกรรมผ่านองค์ความรู้จากเทคโนโลยีผสานเข้ากับสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ สอดคล้องกับ พัชราภา สิงห์ธนสาร (2557 : 169-204) พบว่าผู้นำชุมชน

Citation : อลงกต แผนสนธิ, ปราบธนา มะลิไทย และวิชญ์ ปัญญาองค์. (2567). การขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัด

ศรีสะเกษ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.28>

ควรให้การสนับสนุนให้ชาวบ้านในชุมชนมีการรวมกลุ่มเศรษฐกิจอย่างจริงจัง และควรจริงจังกับการพัฒนาและเขามาบริหารจัดการเพราะจะมีส่วนสำคัญในการสร้างรายได้ให้กับครอบครัวของสมาชิกและชาวบ้านในชุมชน

8. ผลการวิจัยด้านการส่งเสริมรายได้ของชุมชน เมื่อพิจารณาจากข้อมูลจะพบว่าชุมชนมีการประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้ยังไม่มากเท่าที่ควรเนื่องจากพื้นฐานของชุมชนโดยส่วนมากเป็นเกษตรกรอาจจะยังไม่เห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีแสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำทางทักษะดิจิทัลที่ศูนย์ดิจิทัลชุมชนต้องมุ่งเน้นและให้ความสำคัญเพื่อยกระดับรายได้โดยเน้นให้เกิดการสร้างนวัตกรรมชุมชนผ่านการอบรมจากศูนย์ดิจิทัลชุมชน โดยขยายโอกาสทางการตลาดทำให้เกิดช่องทางการสื่อสารระหว่างผู้ค้ากับผู้ซื้อผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลผ่านช่องทางออนไลน์เมื่อได้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เพื่อเพิ่มช่องทางการขายให้กับผู้ผลิตโดยตรงโดยไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลางทำให้ไม่ถูกเอาเปรียบ ในขณะที่ศูนย์ดิจิทัลที่ตั้งอยู่ในสถานศึกษาก็ได้ให้ความสำคัญในการสร้างทักษะอาชีพให้นักเรียนเพื่อที่จะได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยเน้นไปที่การขายสินค้าออนไลน์ สอดคล้องกับ อมรจิต ขานพิมาย และ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2560 : 213-222) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี ซึ่งเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการวางจำหน่ายให้สอดคล้องกับสถานะของตลาดและผู้บริหารระดับสูงต้องให้ความสำคัญและมีนโยบายที่ชัดเจนในการสนับสนุนการดำเนินงานขององค์การเพื่อส่งเสริมให้เกิดรายได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 กำหนดนโยบาย เป้าหมายศูนย์ดิจิทัลชุมชนให้ชัดเจน มีแผนงานในการบริหารทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่า กำกับ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานศูนย์ดิจิทัลชุมชนอย่างต่อเนื่อง

1.2 ในการจัดเจ้าหน้าที่ดูแลเพื่อมาดูแลศูนย์ดิจิทัลชุมชนในแต่ละศูนย์กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมและสำนักงานสถิติจังหวัดในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดจะต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำอย่างต่อเนื่องในทุกศูนย์เพื่อพัฒนาชุมชนและสร้างความต่อเนื่องในการพัฒนาพื้นที่ไม่เป็นภาระด้านงบประมาณให้กับหน่วยงานที่จัดตั้งศูนย์ดิจิทัลชุมชน

1.3 สร้างภาคีเครือข่ายการพัฒนาชุมชนร่วมกันระหว่างเครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้นำชุมชน และชุมชนในพื้นที่เข้ามาร่วมสนับสนุนการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของศูนย์ดิจิทัลชุมชนอย่างมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน

1.4 พัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในชุมชนให้ครอบคลุมพื้นที่เพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ของเทคโนโลยีได้อย่างต่อเนื่อง

1.5 จัดตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์ดิจิทัลชุมชนโดยใช้ประชาชนในพื้นที่ มีการกำหนดแผนและแนวทางที่ชัดเจน เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและความต้องการของผู้ใช้บริการอย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาในประเด็นด้านความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัลเพื่อแก้ไขปัญหาการเข้าถึงเทคโนโลยีของชุมชน

2.2 ควรเก็บข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐที่จัดตั้งศูนย์ดิจิทัลชุมชนและภาคเอกชนที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการพัฒนาชุมชน เช่น กระทรวงดิจิทัลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานสถิติจังหวัด ภาคการขนส่งสินค้าชุมชน ผู้นำชุมชน นักการเมืองท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง (References)

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2564). โครงสร้างสำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. เข้าถึงได้จาก : <https://www.mdes.go.th>. สืบค้น 16 ธันวาคม 2564.

กนิษฐา ศอกกลาง. (2558). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านธารปราสาท อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา. วารสาร มทร.อีสาน (ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). 2(2) : 81-91.

ดิษฐาพันธ์ บุตรกุลและศิริณา จิตต์จรัส. (2562). การส่งเสริมความพร้อมการดำเนินงานของศูนย์ดิจิทัลชุมชนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย. 11(1) : 241-255.

ดำเนิน ศิริเทศ. (2565, มีนาคม 30). รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลพราน. สัมภาษณ์

Citation : อลงกต แผนสนธิ, ปราบณา มะลิไทย และวิชญ์ ปัญญาพงศ์. (2567). การขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัด

ศรีสะเกษ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.28>

ณัฐพล หิรัญเรือง. (2565, พฤษภาคม 5). ผู้ดูแลศูนย์ดิจิทัลชุมชนหอคอยศรีลำดวนเฉลิมพระเกียรติ.
สัมภาษณ์.

ถวิลวดี บุรีกุล. (2551). การมีส่วนร่วม: แนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการ. กรุงเทพฯ: สถาบัน
พระปกเกล้า. เอกสารประกอบการศึกษาดูงานของคณะกรรมการพัฒนาการเมืองและการ
มีส่วนร่วมของประชาชนวุฒิสภา.

ธนพร แยมสุตา. (2561). การจัดการความรู้ : เครื่องมือขับเคลื่อนสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้และองค์กรขีด
สมรรถนะสูง.วารสารแพทยธานี. 45(1) : 170-181.

ธนาวรรณ สุระชาติ. (2565, พฤษภาคม 2565). ผู้บริหารศูนย์ดิจิทัลชุมชนของค์การบริหารส่วนตำบล
กระแซง. สัมภาษณ์

ธวัชชัย วิเศษหมื่น. (2565, เมษายน 26). ผู้ดูแลศูนย์ดิจิทัลชุมชนของค์การบริหารส่วนตำบลตูม. สัมภาษณ์.

พัชรภา สິงห์ธนาสาร. (2557). การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบริเวณพื้นที่รอบวนอุทยานเขาหลวง เขตอำเภอ
ลาดยาว และอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์. วารสารมหาวิทยาลัยภยัพ. 24(2) : 169-204.

พิกุล มีมานะ ดุษฎีวัฒน์ แก้วอินทร์ และสนุก สิงห์มาตร. (2559). การขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ผ่าน
เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์. ธรรมทรรศน์. 16(3) : 203-215.

สมพิศ สังข์สุวรรณ. (2565, เมษายน 22). ผู้บริหารศูนย์ดิจิทัลชุมชนโรงเรียนเทศบาล 1 (วัดเจียงอี).
สัมภาษณ์.

สวัสดี ดวงแก้ว. (2565, เมษายน 27). ผู้บริหารศูนย์ดิจิทัลชุมชนของค์การบริหารส่วนตำบลปะอาว.
สัมภาษณ์.

สิริมาส จันทน์แดง. (2564). Edtech เทรนด์การศึกษายุคใหม่: การนำมาใช้ลดความเหลื่อมล้ำด้าน
การศึกษาท่ามกลางปัญหาช่องว่างทางดิจิทัล. วารสารสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. 12(3) :
44-56.

สัมพันธ์ พลภักดิ์. (2560). การบริหารจัดการพื้นที่ป่าชายเลนของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ตาม
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย (ฉบับสังคมศาสตร์
และมนุษยศาสตร์). 8(1) : 122-131.

สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). นโยบายและแผนระดับชาติว่า
ด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. เข้าถึงได้จาก : <https://www.onde.go.th>.
สืบค้น 10 ธันวาคม 2564.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). **ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

อมรจิต ขานพิมาย และวิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2560). การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย (สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์)**. 7(3) : 213-222.

อุไรวรรณ แมะบ้าน. (2563). การบริหารจัดการทุนทางสังคมเพื่อการพัฒนาชุมชนในรูปแบบชุมชนพึ่งตนเอง. **วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการ**. 8(2) : 73-88.

เอกอมร มะโนรัตน์. (2565, เมษายน 21). ผู้บริหารศูนย์ดิจิทัลชุมชนหนองใหญ่. สัมภาษณ์

Denizard-Thompson, Nancy M., Feiereisel, Kirsten B., Stevens, Sheila F., Miller, David P. & Wofford, James L. (2010). The Digital Divide at an Urban Community Health Center: Implications for Quality Improvement and Health Care Access. **Journal of Community Health**. 47(4) : 456-460.

Hughes Jerald & Lan Karl Reiner. (2003). The Culture of Digital Community Networks and Its Impact on the Music Industry. **The International Journal on Media Management**. 5(3) : 180-189.

John, Gary & Saks, Alan M. (2001). **Organizational Behavior: Understanding and Managing Life at Work**. (5th ed.). Toronto: Addison Wesley Longman.

Citation : อลงกต แผนสนธิ, ปราบธนา มะลิไทย และวิชญ์ ปัญญาสงค์. (2567). การขับเคลื่อนชุมชนผ่านศูนย์ดิจิทัลชุมชนจังหวัด

ศรีสะเกษ. **วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น**. 8(2) : 67-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsrru.2024.28>

การพัฒนาระบบฟาร์มอัจฉริยะในโรงเรือนเลี้ยงนกฟอสเพื่อความสะดวกสบายโดยใช้สมาร์ทโฟนในการควบคุมสำหรับผู้เพาะเลี้ยงมือใหม่

Developing a Smart Farming System in a Forpus Rearing House for Convenience Beginner Farmers by Using a Smartphone to Control

อานนท์ เพ็ชรอาภรณ์^{1*} อัสนา วรารักษ์² สุรีย์พร แดงมูล³ และฐิตาพร นโมบุญราศรี⁴
Arnont Phetarphorn¹, Atsana Vararak², Sureeporn Deangmoon³
and Thitaporn Manoboonrasri⁴

Received : January 9, 2024; Revised : May 20, 2024; Accepted : May 23, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบฟาร์มอัจฉริยะให้สะดวกสบายสำหรับผู้เพาะเลี้ยงมือใหม่ เพื่อออกแบบระบบควบคุมอุณหภูมิและความชื้นในโรงเรือน ด้วยเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง และเพื่อทดสอบสมรรถนะการควบคุมอุณหภูมิและความชื้นในโรงเรือนผ่านโทรศัพท์มือถือ โดยสร้างโรงเรือนเพาะพันธุ์แบบปิดเพื่อการออกแบบระบบควบคุมอุณหภูมิและ

¹คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต; Faculty of Engineering, Rattana Bundit University, Thailand.

²คณะการสื่อสารดิจิทัล มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต; Faculty of Digital Communication, Rattana Bundit University, Thailand.

³คณะอุตสาหกรรมบริการ มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต; Faculty of Service Industry, Rattana Bundit University, Thailand.

⁴คณะวิเทศธุรกิจ มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต; Faculty of International Business, Rattana Bundit University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : arnont_p@rbac.ac.th

Citation : Phetarphorn, A., Vararak, A., Deangmoon, S. & Manoboonrasri, T. (2024). Developing a Smart Farming System in a Forpus Rearing House for Convenience Beginner Farmers by Using a Smartphone to Control. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 91-108;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.29>

ความชื้นผ่านแอปพลิเคชันการทำฟาร์มอัจฉริยะ สามารถปรับค่าอุณหภูมิและความชื้นผ่านทางโทรศัพท์มือถือ ด้วยเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง เพื่อรักษาระดับอุณหภูมิและความชื้นตามค่าที่ตั้งไว้ 30–33 องศาเซลเซียส และ 55–65 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเป็นอุณหภูมิและความชื้นที่เหมาะสมกับโรงเรือนเพาะพันธุ์นกฟอส ผลการวิจัยพบว่า จากการเก็บรวบรวมข้อมูลอุณหภูมิและความชื้นภายในโรงเรือน และภายนอกโรงเรือน ตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2565 ถึง 23 กุมภาพันธ์ 2566 ด้วยเซนเซอร์ SHT30 ส่งค่าอุณหภูมิและความชื้นมากเก็บบันทึกที่ Google Sheet ทุกๆ 5 นาที อุณหภูมิและความชื้นภายนอกโรงเรือนจะมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นอยู่กับสภาพอากาศของแต่ละฤดู ทำให้ผู้เพาะเลี้ยงมือใหม่ที่ไม่มีความชำนาญหรือดูอาการป่วยของนกไม่เป็นอาจทำให้เกิดการสูญเสียได้ โดยระบบควบคุมอุณหภูมิและความชื้นภายในโรงเรือน สามารถควบคุมอุณหภูมิและความชื้น ด้วยเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (IoT) ผ่านโทรศัพท์มือถือได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และสามารถทำงานได้อย่างถูกต้องในระดับที่ยอมรับได้

คำสำคัญ (Keywords) : ฟาร์มอัจฉริยะ, นกฟอส, สมาร์ทโฟน, อินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง, ผู้เพาะเลี้ยงมือใหม่

Abstract

The purposes of this research are to develop a smart farming system that is convenient for beginner farmers, can automatically adjust the temperature and humidity with the Internet of Things, and to test the performance of temperature and humidity control by smart phone. Building a closed breeding house for designing temperature and humidity through the Smart Farming application. Temperature and humidity can be adjusted via mobile phone with Internet of Things technology. To maintain the temperature and humidity levels at the set values of 30–33 degrees Celsius and 55–65 percent. Which is the temperature and humidity suitable for breeding forpus housed in cage conditions. The results found that the temperature and humidity data inside and outside the house from 18 November 2022 to 23 February 2023 with the SHT30 sensor. Information relating to both internal and external temperature and humidity levels was updated and

Citation : อานนท์ เพ็ชรอาภรณ์, อัสนา วารักษ์, สุรีย์พร แดงมูล และฐิตาพร นโมบุญราศี. (2567). การพัฒนาระบบฟาร์ม

อัจฉริยะในโรงเรือนเลี้ยงนกฟอสเพื่อความสะดวกสบายโดยใช้สมาร์ตโฟนในการควบคุมสำหรับผู้เพาะเลี้ยงมือใหม่.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 91-108;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.29>

recorded every five minutes and sent to respective Google Sheets. The external temperature and humidity the house will change depending on the weather of each season. This makes a beginner breeder does not have expertise or can't see the bird's illness cause loss. The temperature and humidity control system inside the house can be controlled with the Internet of Things (IoT) technology automatically and efficiently through a smart phone accurately and can operate properly at the acceptable level.

Keywords : Smart Farm, Forpus Bird, Smartphone, Internet of Things, Beginner Farmers

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันในด้านต่างๆ เป็นอย่างมาก อินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (Internet of Things; IoT) เป็นเทคโนโลยีที่เชื่อมต่อระหว่างอุปกรณ์ต่างๆ เข้ากับระบบอินเทอร์เน็ตผ่านเซนเซอร์ เพื่อให้เกิดการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้ใช้งาน และอุปกรณ์ต่างๆ ในเครือข่าย ผู้ใช้สามารถสั่งการควบคุมการใช้งานอุปกรณ์ต่างๆ ในเครือข่ายผ่านระบบอินเทอร์เน็ตได้ เช่น ระบบฟาร์มอัจฉริยะ (Smart Farm) เป็นหนึ่งในนวัตกรรมที่ประยุกต์ และบูรณาการหลายศาสตร์มาใช้งานร่วมกันอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปใช้งานในภาคเกษตรกรรมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นทั้งในการลดต้นทุน ผลผลิตที่เพิ่มขึ้น และความสะดวกสบายด้วยโทรศัพท์มือถือ (Smart Phone) (Caria and et al., 2017 : 152-157; Kaewmard and Saiyod, 2014 : 106-112)

นกฟอส ถือได้ว่าเป็นนกเศรษฐกิจที่ได้รับความนิยมของผู้ที่ชื่นชอบในการเลี้ยงนกสวยงามอีกสายพันธุ์หนึ่ง โดยวิธีการเดิมของผู้เพาะเลี้ยงจะเลี้ยงในบ้านพักอาศัย หรือโรงเรือนแบบปิด เพื่อป้องกันอันตรายจากสัตว์ต่างๆ เช่น งู หนู ยุง พาหะนำโรคต่างๆ และสภาวะอากาศที่แปรปรวนตามฤดูกาล เพราะนกฟอสจะไวต่ออุณหภูมิและความชื้นที่แตกต่างกันมากในช่วงกลางวันและกลางคืนจะส่งผลให้นกไม่แข็งแรง และป่วยง่าย ยิ่งถ้านกออกไข่ ไข่ก็จะตายโคม “ตายในระหว่างฟัก” อุณหภูมิและความชื้นจึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ไข่ที่มีเชื้อสามารถฟักออกมาเป็นลูกนก และอยู่รอดจนบินออกมาจากรังได้ เพราะอุณหภูมิที่ต่ำกว่า 30°C จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ทำให้ประสิทธิภาพ

Citation : Phetarphorn, A., Vararak, A., Deangmoon, S. & Manoboonrasri, T. (2024). Developing a Smart Farming

System in a Forpus Rearing House for Convenience Beginner Farmers by Using a Smartphone to Control. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 91-108;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.29>

การย่อยอาหารลดลง และส่งผลกระทบต่ออาการเจริญเติบโตของหมุ่ที่ต่ำกว่า 20°C มักทำให้นกตาย อากาศที่ร้อนจนเกินไปก็เป็นอันตรายพอๆ กัน ทำให้นกสูญเสียน้ำ และอยู่ในภาวะที่เครียดทำให้ เสียชีวิตในที่สุด ความชื้นก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญ รังนกในธรรมชาติที่นกใช้อาศัยอยู่นั้นมีความ อบอุ่นและชื้น ควรจะพยายามจัดให้นกได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ใกล้เคียงกับธรรมชาติมากที่สุด หลังจากฟักออกจากไข่ พ่อ-แม่นกจะช่วยกันป้อนอาหารให้กับลูกนกจนกว่าลูกนกจะออกจากรัง ประมาณ 4-6 สัปดาห์ ในช่วง 2 สัปดาห์แรกจะเป็นช่วงที่อันตรายสำหรับลูกนกแรกเกิด หาก อุณหภูมิร้อนหรือหนาวจนเกินไปอาจทำให้ลูกนกตายได้ และยังมีอิทธิพลในการเจริญเติบโตของลูก นก เพราะถ้าอุณหภูมิสูงมากพ่อ-แม่นกก็จะไม่เข้าไปป้อนอาหารลูกนกทำให้การเจริญเติบโตช้า (Sariwongchan, 2012 : 7-9) ซึ่งทำให้การควบคุมอุณหภูมิและความชื้นในโรงเรือนเพาะพันธุ์มี ความสำคัญเป็นอย่างมาก เพื่อป้องกันการสูญเสียที่จะเกิดขึ้น การแก้ไขปัญหาสามารถทำได้โดยการ ใช้ระบบฟาร์มอัจฉริยะ (Smart Farm) เพื่อควบคุมอุณหภูมิและความชื้นภายในโรงเรือนให้อยู่ใน ระดับที่เหมาะสมกับการเพาะพันธุ์ และการเจริญเติบโตของลูกนกแรกฟักผ่านโทรศัพท์มือถือ ด้วย การตั้งค่าอุณหภูมิและความชื้น เพื่อควบคุมการทำงานของอุปกรณ์ เครื่องวัดความชื้น พัดลม ระบายอากาศ พัดลมทำความเย็น และเครื่องทำความร้อน ให้ทำงานอัตโนมัติ ทำให้สะดวกสบาย สำหรับผู้เพาะเลี้ยงมือใหม่ (Muangprathub and et al., 2019 : 467-474) โดยมีความจำเป็นต่อ การเจริญเติบโต และความสมบูรณ์แข็งแรงของพ่อ-แม่พันธุ์ แก้ปัญหาไข่ตายโคม “ตายในระหว่าง ฟัก” สามารถฟักออกมาเป็นลูกนก และอยู่รอดจนบินออกมาจากรังได้ ทำให้ลดต้นทุนในการใช้ แรงงาน และทำให้อัตราการเพิ่มผลผลิตมากขึ้น ซึ่งเป็นการเพิ่มมูลค่าสำหรับผู้เพาะเลี้ยง โดยความ ระดับความชื้นสัมพัทธ์ที่เหมาะสมสำหรับนกหลายชนิด คือ 55-65% และอุณหภูมิที่ 28-34°C (Sariwongchan, 2012 : 3) การพัฒนาระบบฟาร์มอัจฉริยะให้สะดวกสบายสำหรับผู้เพาะเลี้ยง มือใหม่ จะทำให้เกษตรกร และผู้ที่ต้องการเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์นกสวยงามทุกสายพันธุ์ที่ไม่มี ประสบการณ์ในการเพาะเลี้ยงสามารถที่จะทำการเพาะเลี้ยงได้สะดวกสบาย และประสบปัญหาใน การเพาะเลี้ยงน้อยลง ด้วยการออกแบบระบบควบคุมอุณหภูมิและความชื้นในโรงเรือนแบบปิด สามารถป้องกันอันตรายจากสัตว์ และพาหะนำโรคต่างๆ ทำให้สภาวะอากาศคงที่ไม่แปรปรวนตาม ฤดูกาล ทำให้พ่อ-แม่พันธุ์ไม่เครียด สมบูรณ์แข็งแรง ผสมพันธุ์ได้ตลอดทั้งปี ลูกนกมีอัตราการรอดสูง เหมาะสำหรับการเพาะเลี้ยง โดยเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่งสามารถควบคุมอุณหภูมิ

Citation : อานนท์ เพ็ชรอาภรณ์, อัสนา วารักษ์, สุรีย์พร แดงมูล และฐิตาพร นโมบุญราศี. (2567). การพัฒนาระบบฟาร์ม

อัจฉริยะในโรงเรือนเลี้ยงนกฟอสเพื่อความสะดวกสบายโดยใช้สมาร์ตโฟนในการควบคุมสำหรับผู้เพาะเลี้ยงมือใหม่.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 91-108;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.29>

และความชื้นในโรงเรือนผ่านโทรศัพท์มือถือ ไม่ว่าผู้เพาะเลี้ยงจะอยู่ที่ไหนก็สามารถควบคุมอุณหภูมิและความชื้นในโรงเรือนผ่านโทรศัพท์มือถือได้

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

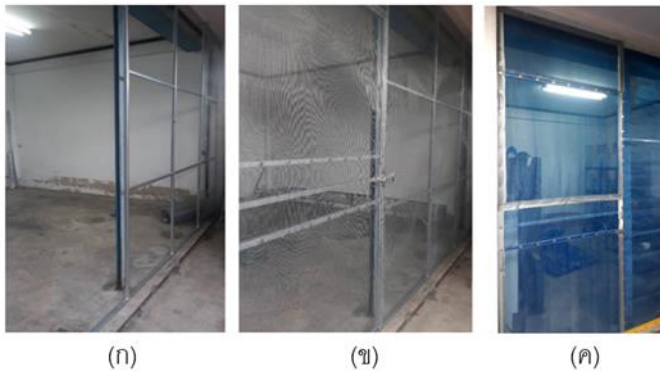
1. เพื่อพัฒนาระบบฟาร์มอัจฉริยะให้สะดวกสบายสำหรับผู้เพาะเลี้ยงมือใหม่
2. เพื่อออกแบบระบบควบคุมอุณหภูมิและความชื้นในโรงเรือน ด้วยเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (IoT) แบบอัตโนมัติ
3. เพื่อทดสอบสมรรถนะการควบคุมอุณหภูมิและความชื้นในโรงเรือน ผ่านโทรศัพท์มือถือ (Smart Phone)

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษานี้มีจุดมุ่งเน้นเพื่อพัฒนาระบบฟาร์มอัจฉริยะในโรงเรือนแบบปิดในการเพาะเลี้ยงนกสวยงามได้หลากหลายสายพันธุ์ เพื่ออำนวยความสะดวกสบายสำหรับผู้เพาะเลี้ยงมือใหม่ โดยใช้เซนเซอร์ SHT30 เป็นตัววัดอุณหภูมิและความชื้นในบริเวณพื้นที่โรงเรือนเลี้ยงนกฟอส เพื่อควบคุมการทำงานของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ทำให้สภาพแวดล้อมภายในโรงเรือนเป็นไปตามค่าอุณหภูมิและความชื้นที่ได้ทำการตั้งค่าเอาไว้ และสามารถควบคุมผ่านแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือได้ โดยจะมีการส่งค่าอุณหภูมิและความชื้นจัดเก็บในฐานข้อมูล (Pitakphongmetha and et al., 2016 : 1-5) ซึ่งมีรายละเอียดวิธีการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

1. การออกแบบและสร้างโรงเรือนเพาะพันธุ์แบบปิด โรงเรือนที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีขนาด 4x4 เมตร (ก) สร้างโครงเหล็กโดยใช้เหล็กกล่องชุปกวาวไนซ์ขนาด 1 นิ้ว (ข) ติดตั้งตาแกรกลวดชุบโครเมียมกันสนิม เพื่อป้องกันอันตรายจากสัตว์ต่างๆ เช่น งู หนู เป็นต้น และ (ค) ติดตั้งมุ้งไนลอนเพื่อป้องกันยุง ภาชนะนำโรคต่างๆ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ติดตั้งโครงเหล็ก ลวดตาข่ายสีเหลี่ยม และมุ้งไนลอน

2. การออกแบบระบบควบคุมอุณหภูมิและความชื้นผ่านแอปพลิเคชัน Smart Farming ลงทะเบียนใช้งานที่ <https://blynk.io> เพื่อสร้าง Project ระบบควบคุมอุณหภูมิและความชื้น โดยเลือกใช้ Hardware เป็นไมโครคอนโทรลเลอร์ Node MCU ESP8266 ทำการติดตั้ง Blynk IoT บน Smart Phone และสร้าง Project ระบบควบคุมอุณหภูมิและความชื้น บน Smart Phone ทำการเขียน Source Code บน Arduino IDE เพื่อ Upload ไปยังบอร์ด Arduino ESP8266 ทำการต่อวงจร เซ็นเซอร์วัดอุณหภูมิและความชื้นด้วย SHT30 และแสดงผลกับบอร์ด Arduino ESP8266 โดยผลที่แสดงบนหน้าจอ LCD สามารถตั้งค่าอุณหภูมิและความชื้นผ่านทาง Smart Phone เพื่อให้รักษาระดับอุณหภูมิและความชื้นตามที่ต้องการ (Serikul and et al., 2018 : 1-6) เมื่อทดสอบผลที่ได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยใช้หลอด LED จำลองสถานะในการทำงานของ Relay ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 การต่อวงจรและการตั้งค่าอุณหภูมิและความชื้นผ่านทาง Smart Phone

Citation : อานนท์ เพ็ชรอาภรณ์, อัสนา วรารักษ์, สุรียพร แดงมูล และฐิตาพร นโมบุญราศี. (2567). การพัฒนาระบบฟาร์ม

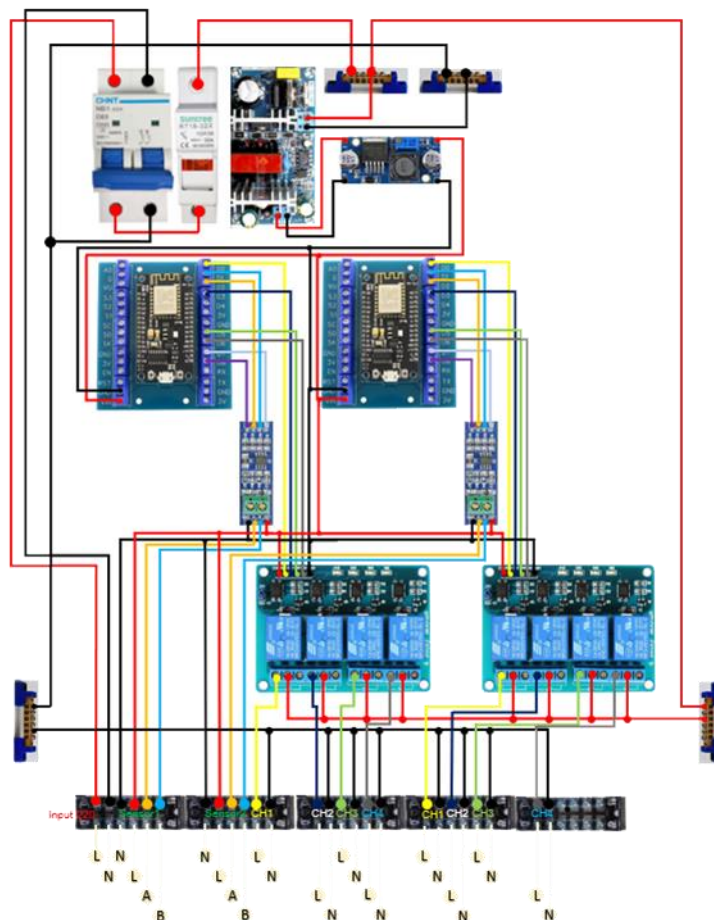

อัจฉริยะในโรงเรือนเลี้ยงนกฟอสเพื่อความสะอาดสบายโดยใช้สมาร์ตโฟนในการควบคุมสำหรับผู้เพาะเลี้ยงมือใหม่.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 91-108;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.29>

เมื่อทดสอบการทำงานของโปรแกรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการแล้ว จึงนำมาต่อกับ Relay เพื่อจ่ายไฟให้กับอุปกรณ์ไฟฟ้า ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 การต่อวงจรจ่ายไฟให้กับอุปกรณ์ไฟฟ้า

Citation : Phetarphorn, A., Vararak, A., Deangmoon, S. & Manoboonrasri, T. (2024). Developing a Smart Farming System in a Forpus Rearing House for Convenience Beginner Farmers by Using a Smartphone to Control. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 91-108;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.29>

เนื่องจากขนาดพื้นที่ของโรงเรือนมีขนาดค่อนข้างใหญ่การใช้ Sensor เพียงจุดเดียว อาจทำให้การควบคุมอุณหภูมิและความชื้นไม่ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดภายในโรงเรือน จึงต้องใช้ Sensor และอุปกรณ์ไฟฟ้าในการควบคุมอุณหภูมิและความชื้นออกเป็น 2 ชุด เพื่อให้ส่งผลอุณหภูมิและความชื้นจาก Sensor1 และ Sensor2 ที่จัดวางไว้ในตำแหน่งที่เหมาะสมภายในโรงเรือน ซึ่ง Sensor แต่ละตัวจะส่งค่าไปยัง ESP8266 เพื่อสั่งให้อุปกรณ์ไฟฟ้าเปิดปิดอัตโนมัติ โดยแบ่งการควบคุมพื้นที่ออกเป็น 2 โซน เพื่อสามารถควบคุมอุณหภูมิและความชื้นตามที่ได้ตั้งค่าไว้ ซึ่งอุปกรณ์ไฟฟ้าที่ใช้ภายในโรงเรือนของแต่ละโซน ดังภาพที่ 4

(ก)

(ข)

(ค)

(ง)

ภาพที่ 4 อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ใช้ในโรงเรือน

รายละเอียดของอุปกรณ์ไฟฟ้าที่ใช้

ภาพรวมในการเชื่อมต่ออุปกรณ์ต่างๆ กับกล่องควบคุมอุณหภูมิและความชื้น โดยที่ตัวกล่องจะมีปลั๊ก 3 ตัว และมีไฟแสดงสถานะของปลั๊กทั้ง 3 ตัว

Citation : อานนท์ เพ็ชรอาภรณ์, อัสนา วรารักษ์, สุรีย์พร แดงมูล และฐิตาพร นโมบุญราศี. (2567). การพัฒนาระบบฟาร์ม

อัจฉริยะในโรงเรือนเลี้ยงนกฟอสเพื่อความสะอาดสบายโดยใช้สมาร์ตโฟนในการควบคุมสำหรับผู้เพาะเลี้ยงมือใหม่.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 91-108;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.29>

1. จะมีไฟจ่ายมายังปลั๊กซ้ายมือ ไฟแสดงสถานะการทำงานสีเขียวติด เมื่ออุณหภูมิสูงกว่าหรือเท่ากับ MaxT จะทำให้พัดลมติดผนังและพัดลมระบายอากาศตัวที่ 1 ติด และจะดับเมื่ออุณหภูมิน้อยกว่าหรือเท่ากับ $(MinT+MaxT)/2$
2. จะมีไฟจ่ายมายังปลั๊กตัวกลาง ไฟแสดงสถานะการทำงานสีเหลืองติด เมื่อความชื้นสูงกว่าหรือเท่ากับ MaxH จะทำให้เครื่องดูดความชื้นและพัดลมระบายอากาศตัวที่ 2 ติด และจะดับเมื่อความชื้นน้อยกว่าหรือเท่ากับ $(MinH+MaxH)/2$
3. จะมีไฟจ่ายมายังปลั๊กตัวกลาง ไฟแสดงสถานะการทำงานสีแดงติด เมื่ออุณหภูมิน้อยกว่าหรือเท่ากับ MinT จะทำให้เครื่องทำความร้อนติด และจะดับเมื่ออุณหภูมิสูงกว่าหรือเท่ากับ $(MinT+MaxT)/2$

(ก) พัดลมติดผนัง กำลังไฟฟ้า 46 วัตต์ ขนาดใบพัด 16 นิ้ว แบบ 3 ใบพัด ความเร็วรอบ 1,113 รอบต่อนาที ขนาด 464x492x340 mm น้ำหนัก 3.6 kg แรงดันไฟฟ้า 220V 50Hz ราคา 980 บาท

(ข) พัดลมระบายอากาศ กำลังไฟฟ้า 30 วัตต์ ขนาดใบพัด 12 นิ้ว ความเร็วรอบ 1,080 รอบต่อนาที ขนาด 418x418x266 mm น้ำหนัก 3.5 kg แรงดันไฟฟ้า 220V 50Hz ราคา 1,095 บาท

(ค) เครื่องดูดความชื้น กำลังไฟฟ้า 90 วัตต์ ครอบคลุมพื้นที่ 21-40 ตร.ม. ขนาด 245x130x375 mm ความจุแทงค์รับน้ำ 2.5 ลิตร ความสามารถในการลดความชื้น 0.6 ลิตร/ชม. แรงดันไฟฟ้า 220V 50Hz ราคา 1,212 บาท

(ง) เครื่องทำความร้อน กำลังไฟฟ้า 1,500 วัตต์ ครอบคลุมพื้นที่ 20-30 ลบ.ม. น้ำหนัก 4.8 kg ขนาด 320x299x346 mm อุณหภูมิหน้าเครื่อง สูงสุด 80°C อุณหภูมิห้อง รักษาระดับได้สูงสุด 40°C แรงดันไฟฟ้า 220V 50Hz ราคา 510 บาท

3. การทดสอบระบบการทำงานของระบบควบคุมอุณหภูมิ และความชื้น เมื่อนำอุปกรณ์เข้าตู้ควบคุมเสร็จเรียบร้อยแล้ว ทำการติดตั้งตู้ควบคุมในโรงเรือน เดินสาย Sensor เดินสายปลั๊กไฟ เพื่อจ่ายไฟให้กับพัดลมติดผนัง พัดลมระบายอากาศ เครื่องดูดความชื้น และเครื่องทำความร้อน ทำการตั้งค่าอุณหภูมิและความชื้นที่ต้องการ โดยตั้งอุณหภูมิในโรงเรือนที่ 30–33°C และความชื้นในโรงเรือนที่ 55–65%

3.1 วิธีการเก็บข้อมูลการวัดอุณหภูมิและความชื้นภายในและภายนอกโรงเรือน โดยภายนอกติดตั้ง 1 จุด บริเวณประตูทางเข้าโรงเรือน อุปกรณ์ที่ใช้คือ Sensor SHT30 กับบอร์ด Arduino ESP8266 ที่เขียนคำสั่งให้ทำการเก็บข้อมูลไว้ที่ Google sheet ทุกๆ 5 นาที ส่วนภายในใช้อุปกรณ์และเขียนคำสั่งเหมือนกับการเก็บข้อมูลภายนอก แตกต่างเพียงนำอุปกรณ์มาติดตั้งบริเวณกึ่งกลางภายในโรงเรือน เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างของอุณหภูมิและความชื้นภายในและภายนอกโรงเรือน

3.2 เพื่อให้เห็นถึงการควบคุมการทำงานของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ที่ควบคุมด้วยโปรแกรมที่ฝังตัวใน ESP8266 โดยใช้เซ็นเซอร์ SHT30 (Astutik and et al., 2019 : 3) โดยการกำหนดค่าตัวแปรที่ใช้ในโปรแกรม Arduino IDE ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การกำหนดค่าตัวแปรที่ใช้ในโปรแกรม Arduino IDE

ตัวแปร	ความหมาย
Temperature	ค่าอุณหภูมิที่ SHT30 วัดค่าได้
Humidity	ค่าความชื้นที่ SHT30 วัดค่าได้
MinT	ค่าอุณหภูมิที่ตั้งไว้เป็นค่าต่ำสุด = 30°C
MaxT	ค่าอุณหภูมิที่ตั้งไว้เป็นค่าสูงสุด = 33°C
MinH	ค่าความชื้นที่ตั้งไว้เป็นค่าต่ำสุด = 55%
MaxH	ค่าความชื้นที่ตั้งไว้เป็นค่าสูงสุด = 65%

การทำงานของพัดลมติดผนังจะทำงานเมื่ออุณหภูมิในโรงเรือน สูงกว่าหรือเท่ากับ 33°C ($\text{Temperature} \geq \text{MaxT}$) โดยทำงานควบคู่ไปกับพัดลมระบายอากาศตัวที่ 1 พัดลมติดผนังจะหยุดเมื่ออุณหภูมิในโรงเรือน ต่ำกว่าหรือเท่ากับ $(30+33)/2$ °C ($\text{Temperature} \leq (\text{MinT} + \text{MaxT})/2$) การทำงานของเครื่องดูดความชื้นจะทำงานเมื่อความชื้นในโรงเรือน สูงกว่าหรือเท่ากับ 65% ($\text{Humidity} \geq \text{MaxH}$) โดยทำงานควบคู่ไปกับพัดลมระบายอากาศตัวที่ 2 เครื่องดูดความชื้นจะหยุดทำงานเมื่อความชื้นในโรงเรือน ต่ำกว่าหรือเท่ากับ $(55+65)/2$ % ($\text{Humidity} \leq (\text{MinT} + \text{MaxT})/2$) การทำงานของเครื่องทำความร้อนจะทำงานเมื่ออุณหภูมิในโรงเรือน ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 30°C ($\text{Temperature} \leq \text{MinT}$) และเครื่องทำความร้อนจะ

Citation : อานนท์ เพ็ชรอาภรณ์, อัสนา วรารักษ์, สุรีย์พร แดงมูล และฐิตาพร นโมบุญราศี. (2567). การพัฒนาระบบฟาร์ม

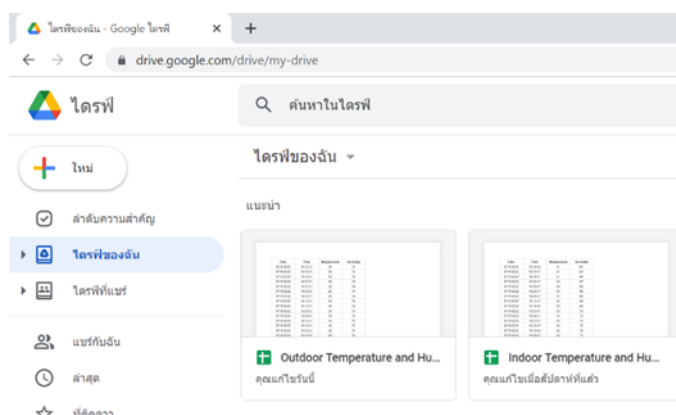
อัจฉริยะในโรงเรือนเลี้ยงนกฟอสเพื่อความสะดวกสบายโดยใช้สมาร์ตโฟนในการควบคุมสำหรับผู้เพาะเลี้ยงมือใหม่.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 91-108;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.29>

หยุดทำงานเมื่ออุณหภูมิในโรงเรือน เท่ากับ $(30+33)/2$ °C ($\text{Temperature} \geq (\text{MinT} + \text{MaxT})/2$) ก็จะเป็นการทดสอบการทำงานของระบบควบคุมอุณหภูมิและความชื้นว่าทำงานได้ถูกต้อง โดยอุณหภูมิและความชื้น สามารถตั้งค่าอุณหภูมิและความชื้นผ่าน Smart Phone ด้วย Score Bar บน Application Blynk IoT ดังภาพที่ 2

อุณหภูมิและความชื้นจะมีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยจะตั้งค่าการส่งค่าจากเซ็นเซอร์ SHT30 มาเก็บไว้ในรูปแบบ Google Sheet โดยมีการเก็บค่าอุณหภูมิและความชื้นทั้งภายนอกและภายในโรงเรือนทุกๆ 5 นาที เพื่อนำค่ามาทำการเปรียบเทียบให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างอุณหภูมิและความชื้น เมื่อภายในโรงเรือนมีระบบฟาร์มอัจฉริยะ (Srivastava, Bajaj and Rana 2018 : 1-5) ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 อุณหภูมิและความชื้นจาก SHT30 มาเก็บไว้ในรูปแบบ Google Sheet

4. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2565 ถึง 23 กุมภาพันธ์ 2566 ทั้ง 3 ช่วงเวลาของทั้งภายในโรงเรือน ภายนอกโรงเรือน มาวิเคราะห์และเปรียบเทียบความแตกต่างที่เกิดขึ้น ซึ่งอุณหภูมิและความชื้นภายในโรงเรือนเป็นไปตามค่าที่ตั้งไว้ควบคุมอุณหภูมิและความชื้น เพื่อให้รักษาระดับอุณหภูมิและความชื้นตามที่ต้องการ

ผลการวิจัย (Research Results)

การพัฒนาระบบฟาร์มอัจฉริยะที่สามารถควบคุมอุณหภูมิและความชื้นให้เหมาะสมแบบอัตโนมัติทำให้ผู้เพาะเลี้ยงมือใหม่สะดวกสบายมากขึ้น เพราะไม่ต้องกังวลกับอากาศที่เปลี่ยนแปลงที่จะส่งผลให้เกิดอันตรายกับนกฟอสที่อยู่ในโรงเรือน สามารถป้องกันสัตว์ และพาหะนำโรคต่างๆ ที่จะเข้ามาในโรงเรือนได้เป็นอย่างดี จากการเดินสำรวจในตอนเช้า และตอนเย็นของทุกๆ วัน ไม่พบหนูหรือุง และตาข่ายไนลอนตาถี่สีเขียวสามารถป้องกันยุงที่จะเป็นพาหะนำโรคต่างๆ ไม่ให้เข้ามาในโรงเรือนได้ ระบบควบคุมอุณหภูมิและความชื้นในโรงเรือน สามารถควบคุมอุณหภูมิ และความชื้นให้เหมาะสมกับโรงเรือนเพาะพันธุ์นกฟอส สามารถทำงานได้อย่างถูกต้องในระดับที่ยอมรับได้ และระบบควบคุมอุณหภูมิและความชื้นในโรงเรือน สามารถควบคุมอุณหภูมิและความชื้น ด้วยเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (IoT) โดยการส่งข้อมูลไปยัง Smart Phone ด้วยการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต และแอปพลิเคชัน Blynk โดยไม่จำกัดระยะห่างระหว่างผู้ส่ง และผู้รับข้อมูลแบบอัตโนมัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากผลที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลของ อุณหภูมิและความชื้นภายในโรงเรือน และอุณหภูมิและความชื้นภายนอกโรงเรือน ทุกๆ 5 นาที ทำให้ภายใน 1 วันจะมีข้อมูลเท่ากับ $(60/5 \times 24) = 288$ ข้อมูล โดยนำค่าของข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ยภายในแต่ละวัน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตารางอุณหภูมิและความชื้นเฉลี่ยภายในโรงเรือนและภายนอกโรงเรือน

วันที่	INDOOR Temperature (°C)	OUTDOOR Temperature (°C)	INDOOR Humidity (%)	OUTDOOR Humidity (%)
18 พ.ย. 2565	31.43	27.90	63.17	88.10
19 พ.ย. 2565	31.37	28.41	62.93	87.16
20 พ.ย. 2565	31.17	28.43	62.60	78.13
21 พ.ย. 2565	31.37	29.70	62.70	73.68
22 พ.ย. 2565	31.53	31.22	62.83	67.41
23 พ.ย. 2565	31.60	29.32	62.93	81.89
24 พ.ย. 2565	31.33	27.70	63.00	94.18

Citation : อานนท์ เพ็ชรอาภรณ์, อัสนา วรารักษ์, สุรีย์พร แดงมูล และฐิตาพร นโมบุญราศี. (2567). การพัฒนาระบบฟาร์ม

อัจฉริยะในโรงเรือนเลี้ยงนกฟอสเพื่อความสะดวกสบายโดยใช้สมาร์โฟนในการควบคุมสำหรับผู้เพาะเลี้ยงมือใหม่.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 91-108;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.29>

25 พ.ย. 2565	31.23	27.96	63.10	90.83
26 พ.ย. 2565	31.47	27.96	62.97	90.57
27 พ.ย. 2565	31.47	27.83	62.87	93.64
28 พ.ย. 2565	31.50	29.36	62.77	84.81
29 พ.ย. 2565	31.40	29.36	62.90	85.21
30 พ.ย. 2565	31.07	29.82	63.13	80.02
1 ธ.ค. 2565	31.40	29.73	62.83	81.50
2 ธ.ค. 2565	31.27	29.42	62.93	75.80
3 ธ.ค. 2565	31.37	28.97	62.83	70.57
4 ธ.ค. 2565	31.30	29.16	62.93	77.25
5 ธ.ค. 2565	31.43	29.79	62.83	72.01
6 ธ.ค. 2565	31.17	28.74	62.97	75.67
7 ธ.ค. 2565	31.37	28.94	62.87	72.42
8 ธ.ค. 2565	31.07	29.36	63.07	71.59
9 ธ.ค. 2565	31.43	29.54	62.87	70.21
10 ธ.ค. 2565	31.50	29.51	62.77	71.20
11 ธ.ค. 2565	31.43	28.61	62.80	67.63
12 ธ.ค. 2565	31.23	28.00	62.70	62.29
13 ธ.ค. 2565	31.63	25.67	62.60	63.40
14 ธ.ค. 2565	31.37	24.67	62.77	58.61
15 ธ.ค. 2565	31.50	25.51	62.83	62.58
16 ธ.ค. 2565	31.70	27.21	62.73	62.44
17 ธ.ค. 2565	31.23	27.38	62.87	58.52
18 ธ.ค. 2565	31.17	24.07	62.80	48.20
19 ธ.ค. 2565	31.07	23.63	62.73	50.77
20 ธ.ค. 2565	30.60	25.32	62.53	53.85
21 ธ.ค. 2565	31.37	26.54	62.50	61.42
22 ธ.ค. 2565	31.10	26.67	62.40	67.91
23 ธ.ค. 2565	31.23	27.40	62.37	58.94

Citation : Phetarphorn, A., Vararak, A., Deangmoon, S. & Manoboonrasri, T. (2024). Developing a Smart Farming

System in a Forpus Rearing House for Convenience Beginner Farmers by Using a Smartphone to Control. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 91-108;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.29>

24 ธ.ค. 2565	31.37	25.78	62.27	60.40
25 ธ.ค. 2565	31.30	24.99	62.37	62.09
26 ธ.ค. 2565	31.43	25.44	62.27	57.87
27 ธ.ค. 2565	31.17	25.46	62.30	59.90
28 ธ.ค. 2565	31.40	25.98	62.33	60.10
29 ธ.ค. 2565	31.30	26.98	62.20	55.59
30 ธ.ค. 2565	31.60	27.91	62.17	52.72
31 ธ.ค. 2565	31.27	28.06	62.07	51.94
1 ม.ค. 2566	31.37	25.06	61.97	51.62
2 ม.ค. 2566	31.57	26.70	62.03	53.09
3 ม.ค. 2566	31.33	27.19	62.17	53.86
4 ม.ค. 2566	31.00	24.97	62.37	53.32
5 ม.ค. 2566	31.30	24.01	62.27	48.51
6 ม.ค. 2566	31.47	23.71	62.33	43.98
7 ม.ค. 2566	31.07	25.69	62.20	47.78
8 ม.ค. 2566	31.17	27.45	62.23	50.15
9 ม.ค. 2566	31.30	30.26	62.43	52.93
10 ม.ค. 2566	30.97	30.07	62.33	67.47
11 ม.ค. 2566	31.23	29.67	62.27	74.55
12 ม.ค. 2566	31.33	29.11	62.33	79.28
13 ม.ค. 2566	31.30	29.11	62.43	79.28
14 ม.ค. 2566	31.50	29.70	62.53	76.31
15 ม.ค. 2566	31.47	30.67	62.57	72.57
16 ม.ค. 2566	31.57	30.20	62.67	75.48
17 ม.ค. 2566	31.70	30.26	62.77	72.00
18 ม.ค. 2566	31.80	30.75	62.83	69.71
19 ม.ค. 2566	31.63	30.76	62.90	71.20
20 ม.ค. 2566	31.50	30.60	62.77	75.04
21 ม.ค. 2566	31.63	29.25	62.83	63.17

Citation : อานนท์ เพ็ชรอาภรณ์, อัสนา วรารักษ์, สุรีย์พร แดงมูล และธิดาพร นโมบุญราศี. (2567). การพัฒนาระบบฟาร์ม

อัจฉริยะในโรงเรียนเลี้ยงนกฟอสเพื่อความสะดวกสบายโดยใช้สมาร์ตโฟนในการควบคุมสำหรับผู้เพาะเลี้ยงมือใหม่.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 91-108;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.29>

22 ม.ค. 2566	31.63	26.89	62.87	54.18
23 ม.ค. 2566	31.70	27.91	62.83	52.72
24 ม.ค. 2566	31.53	28.06	62.73	51.94
25 ม.ค. 2566	31.47	25.05	62.63	51.69
26 ม.ค. 2566	31.60	26.71	62.70	53.09
27 ม.ค. 2566	31.70	27.19	62.83	53.83
28 ม.ค. 2566	31.57	24.97	62.87	53.32
29 ม.ค. 2566	31.47	24.00	62.77	48.42
30 ม.ค. 2566	31.57	23.71	62.80	44.01
31 ม.ค. 2566	31.67	25.69	62.90	47.88
1 ก.พ. 2566	31.73	27.46	62.93	50.14
2 ก.พ. 2566	31.53	30.30	62.87	53.00
3 ก.พ. 2566	31.57	30.07	62.87	67.53
4 ก.พ. 2566	31.43	26.99	62.73	74.57
5 ก.พ. 2566	31.67	29.10	62.83	79.33
6 ก.พ. 2566	31.50	29.11	62.70	82.13
7 ก.พ. 2566	31.60	29.70	62.60	76.31
8 ก.พ. 2566	31.70	30.65	62.70	72.66
9 ก.พ. 2566	31.57	30.22	62.77	75.47
10 ก.พ. 2566	31.63	30.26	62.80	72.04
11 ก.พ. 2566	31.70	30.75	62.80	69.70
12 ก.พ. 2566	31.63	30.76	62.87	71.19
13 ก.พ. 2566	31.70	30.59	62.97	75.01
14 ก.พ. 2566	31.73	31.25	63.07	72.10
15 ก.พ. 2566	31.77	25.99	63.07	93.06
16 ก.พ. 2566	31.87	27.34	63.13	74.50
17 ก.พ. 2566	31.83	27.13	63.23	60.82
18 ก.พ. 2566	31.83	28.53	63.10	56.34
19 ก.พ. 2566	32.03	30.27	63.17	55.01

Citation : Phetarphorn, A., Vararak, A., Deangmoon, S. & Manoboonrasri, T. (2024). Developing a Smart Farming

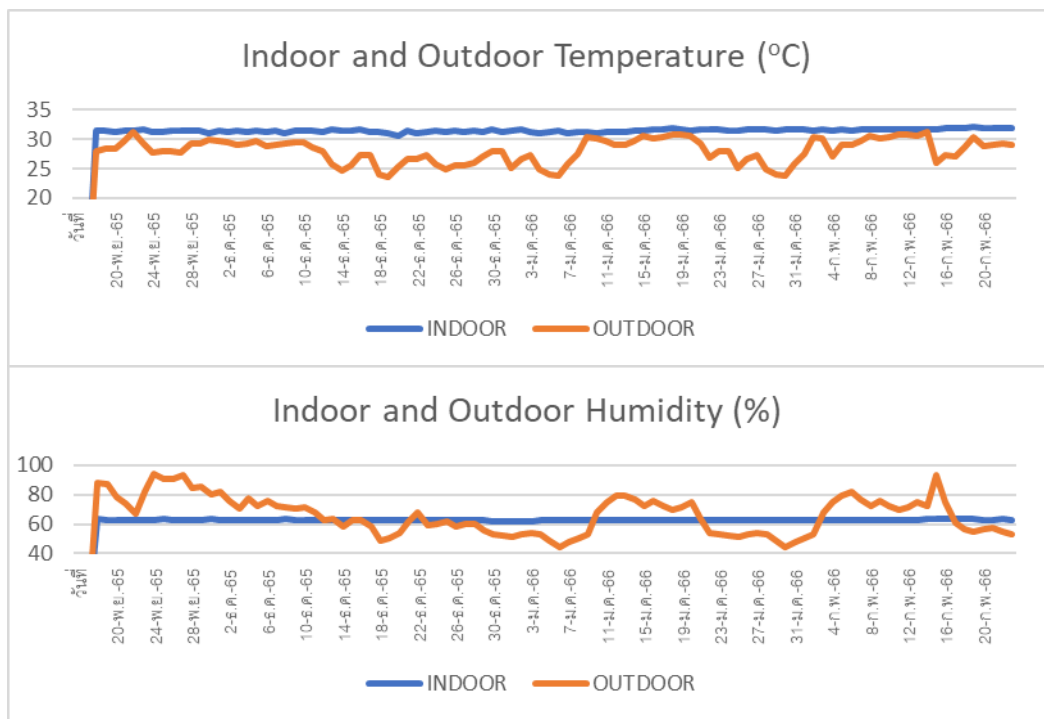

System in a Forpus Rearing House for Convenience Beginner Farmers by Using a Smartphone to Control. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 91-108;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.29>

20 ก.พ. 2566	31.80	28.91	63.00	56.76
21 ก.พ. 2566	31.83	29.13	63.03	57.01
22 ก.พ. 2566	31.93	29.24	63.10	54.51
23 ก.พ. 2566	31.83	28.98	62.90	52.98

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2565 ถึง 23 กุมภาพันธ์ 2566
ได้ผลแสดงในรูปแบบกราฟ ดังแสดงในภาพที่ 6

ภาพที่ 6 กราฟอุณหภูมิและความชื้นจาก SHT30 มาเก็บไว้ในรูปแบบ Google Sheet

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

อภิปรายผลการวิจัย การพัฒนาระบบฟาร์มอัจฉริยะที่สามารถควบคุมอุณหภูมิและความชื้นให้เหมาะสมแบบอัตโนมัติทำให้ผู้เพาะเลี้ยงมือใหม่สะดวกสบายมากขึ้นในการบริหารจัดการภายในโรงเรือนเพาะพันธุ์นกฟอส หากปราศจากระบบโรงเรือนอัจฉริยะ อุณหภูมิและความชื้นเฉลี่ยจะมีการ

Citation : อานนท์ เพ็ชรอาภรณ์, อัสนา วารักษ์, สุรีย์พร แดงมูล และฐิตาพร นโมบุญราศี. (2567). การพัฒนาระบบฟาร์ม

อัจฉริยะในโรงเรือนเลี้ยงนกฟอสเพื่อความสะดวกสบายโดยใช้สมาร์ตโฟนในการควบคุมสำหรับผู้เพาะเลี้ยงมือใหม่.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 91-108;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.29>

เปลี่ยนแปลงขึ้นอยู่กับสภาพอากาศของแต่ละฤดู จะทำให้ผู้เพาะเลี้ยงต้องคอยสังเกตอาการของนกกว่าปกติหรือไม่ ซึ่งถ้าผู้เพาะเลี้ยงไม่มีความชำนาญหรือดูอาการป่วยของนกไม่เป็น อาจทำให้เกิดการสูญเสียได้ (Balducci, Impedovo and Pirlo, 2018 : 38) โดยระบบควบคุมอุณหภูมิและความชื้นภายในโรงเรือนสามารถควบคุมอุณหภูมิและความชื้น ด้วยเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (IoT) แบบอัตโนมัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Serikul, Nakpong, and Nakjuatong, 2018 : 1-6) ตามค่าที่ตั้งอุณหภูมิและความชื้นไว้ที่ (30 – 33 °C) และ (55 – 65 %) ซึ่งเป็นอุณหภูมิและความชื้นที่เหมาะสมกับโรงเรือนเพาะพันธุ์ที่จะทำให้นกฟอสซัมบูรณ์แข็งแรง ไม่เครียด สามารถผสมพันธุ์ได้ตลอดทั้งปี (Sariwongchan, 2012 : 3) โดยสามารถทราบถึงเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิและความชื้นผ่านโทรศัพท์มือถือ (Smart Phone) ได้ตลอดเวลาไม่ว่าจะอยู่ที่ใด

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการทำกรวิจัย คือ Blynk เวอร์ชันเก่า หรือ Old Blynk ได้ปิดการใช้งานทำให้เกิดปัญหาการใช้งาน Application ของ Blynk เวอร์ชันเก่า ที่ได้สร้าง Project เอาไว้ ไม่สามารถทำงานได้ ซึ่งทำให้ต้องศึกษาการใช้งานของ Blynk IoT ตัวใหม่ เพราะมีความแตกต่างจากการสร้าง Project พอสมควร การแก้ปัญหา คือ ต้องทำการสร้าง Application ของ Blynk IoT ขึ้นมาใช้งานทดแทน โดยการสร้าง Project ใหม่ทั้งหมด ทำให้เสียเวลาในการเขียน Source Code บน Arduino IDE และ Upload ไปยัง ESP8266 เพื่อทำการเชื่อมต่อกับ Blynk IoT จึงสามารถควบคุมการทำงานผ่านโทรศัพท์มือถือได้ตามปกติ และอีกปัญหาที่สำคัญไม่น้อยไปกว่ากัน ก็คือ การต่ออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในตู้คอนโทรล ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ อุปกรณ์ Relay 5V ที่รับค่าสัญญาณจาก ESP8266 เมื่อต่อตรงกับโหลดที่กินกระแสไฟสูงๆ เช่น เครื่องทำความร้อน (Heater) ทำให้อุปกรณ์ Relay 5V เกิดความเสียหาย และทำให้ระบบทั้งหมดไม่ทำงาน การแก้ปัญหาคือ ไม่นำอุปกรณ์ไฟฟ้าที่กินกระแสไฟสูงๆ ต่อตรงผ่าน Relay 5V แต่มาต่อผ่านรีเลย์กำลัง (Power Relay) หรือที่นิยมเรียกกันว่าคอนแทกเตอร์ หรือแมกเนติกคอนแทกเตอร์ (Contactor or Magnetic contactor) มาเป็นตัวจ่ายไฟให้กับอุปกรณ์ไฟฟ้าแทน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาการพัฒนาระบบฟาร์มอัจฉริยะในโรงเรือนในมิติอื่น ๆ เพื่อเกิดการนำไปใช้ประโยชน์ที่หลากหลาย

เอกสารอ้างอิง (References)

- Astutik, Y., Murad, Putra, G.M.D., & Setiawati, D.A. (2019). Remote monitoring systems in greenhouse based on NodeMCU ESP8266 microcontroller and Android. In AIP Conference Proceedings. 2199(1) : 030003.
- Balducci, F., Impedovo, D., & Pirlo, G. (2018). Machine learning applications on agricultural datasets for smart farm enhancement. *Machines*. 6(3) : 38.
- Caria, M., Schudrowitz, J., Jukan, A., & Kemper, N. (2017). Smart farm computing systems for animal welfare monitoring. In 2017 40th International Convention on Information and Communication Technology, Electronics and Microelectronics (MIPRO) (pp. 152-157). IEEE.
- Kaewmard, N., & Saiyod, S. (2014, October). Sensor data collection and irrigation control on vegetable crop using smart phone and wireless sensor networks for smart farm. In 2014 IEEE Conference on Wireless Sensors (ICWiSE) (pp. 106-112). IEEE.
- Muangprathub, J., Boonnam, N., Kajornkasirat, S., Lekbangpong, N., Wanichsombat, A., & Nillaor, P. (2019). IoT and agriculture data analysis for smart farm. *Computers and electronics in agriculture*. 156 : 467-474.
- Pitakphongmetha, J., Boonnam, N., Wongkoon, S., Horanont, T., Somkiadcharoen, D., & Prapakornpilai, J. (2016, December). Internet of things for planting in smart farm hydroponics style. In 2016 International Computer Science and Engineering Conference (ICSEC) (pp. 1-5). IEEE.
- Sariwongchan R. (2012). Blossom-headed Parakeet: Raising and caring baby parrots. Searched when March 25, 2022, from <https://www.dnp.go.th/fca16/file/lev5dabk6mzw27v.pdf>.
- Serikul, P., Nakpong, N., & Nakjuatong, N. (2018). Smart farm monitoring via the Blynk IoT platform: case study: humidity monitoring and data recording. In 2018 16th International Conference on ICT and Knowledge Engineering (ICT&KE) (pp. 1-6). IEEE.
- Srivastava, P., Bajaj, M., & Rana, A.S. (2018, February). Overview of ESP8266 Wi-Fi module based smart irrigation system using IOT. In 2018 Fourth International Conference on Advances in Electrical, Electronics, Information, Communication and Bio-Informatics (AEEICB) (pp. 1-5). IEEE.

Citation : อานนท์ เพ็ชรอาภรณ์, อัสนา วรารักษ์, สุรีย์พร แดงมูล และฐิตาพร นโมบุญราศี. (2567). การพัฒนาระบบฟาร์มอัจฉริยะในโรงเรือนเลี้ยงนกฟอสเพื่อความสะดวกสบายโดยใช้สมาร์ตโฟนในการควบคุมสำหรับผู้เพาะเลี้ยงมือใหม่. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*. 8(2) : 91-108;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.29>

แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้าน
คำหยื่นแก้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
Guidelines for Improving the Quality of life of Children and
Youth in Bankhaimuenpheaw Subdistrict Municipality
Mueang Chaiyaphum District Chaiyaphum

ปณิตา ปัตถม^{1*} และเศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล²
Panita Patthum¹ and Settawat Chokworakul²

Received : February 26, 2024; Revised : April 29, 2024; Accepted : April 30, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านคำหยื่นแก้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ 2) เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านคำหยื่นแก้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ อายุ และสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านคำหยื่นแก้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ เด็กที่มีอายุ 12-15 ปี และเยาวชนที่มีอายุ 16-17 ปี จำนวน 181 คน วิจัยโดยใช้แบบสอบถามนำผลมาวิเคราะห์ด้วยสถิติแบบเชิงพรรณนา และนำผลจากแบบสอบถามด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านละ 1 ข้อ มาสร้างแบบสอบถาม สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

¹⁻²คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา; Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : panita.07112532@gmail.com

Citation : Patthum, P. & Chokworakul, S. (2024). Guidelines for Improving the Quality of life of Children and Youth in Bankhaimuenpheaw Subdistrict Municipality Mueang Chaiyaphum District Chaiyaphum.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 109-132;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.30>

ผลการศึกษา พบว่า 1) ระดับคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการศึกษา รองลงมา คือ ด้านสังคม และด้านสุขภาพอนามัย ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนจำแนกตามเพศไม่แตกต่างกัน จำแนกตามอายุแตกต่างกัน และจำแนกตามสถานภาพสมรสของผู้ปกครองแตกต่างกัน และ 3) แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน ด้านสุขภาพอนามัย ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ เชิญชวน ประชาสัมพันธ์ความรู้ข้อดีการออกกำลังกาย หรือทำกิจกรรมต่างๆ ให้เด็กและเยาวชนตระหนักถึงผลดีการออกกำลังกาย จัดพื้นที่สำหรับออกกำลังกายในชุมชน และปรับปรุงพื้นที่อยู่เสมอ ด้านการศึกษา ควรส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้รับความเสมอภาคเท่าเทียมในการรับทุนการศึกษา หาแหล่งทุนใหม่ๆ และประชาสัมพันธ์ให้ทราบ และให้คำปรึกษาแนะนำ และด้านสังคม ควรจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมให้เด็กและเยาวชนได้ร่วมทำกิจกรรม ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ปลุกจิตสำนึกให้ตระหนักเรื่องสิ่งแวดล้อม มอบรางวัลเพื่อเชิดชูเกียรติ

คำสำคัญ (Keywords) : คุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน, การพัฒนาเด็กและเยาวชน, แนวทางการพัฒนาเด็กและเยาวชน

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the level of quality of life of children and youth in Bankhaimuenpheaw Subdistrict Municipality Mueang Chaiyaphum District Chaiyaphum. 2) compare the quality of life of children and youth in Bankhaimuenpheaw Subdistrict Municipality Mueang Chaiyaphum District Chaiyaphum, classified by gender, age and marital status of the parents and 3) study the guidelines for development the quality of life of children and youth in Bankhaimuenpheaw Subdistrict Municipality Mueang Chaiyaphum District Chaiyaphum.

The sample group used in the research included children aged 12-15 years and youth aged 16-17 years, 181 people, research used questionnaires and results

Citation : ปณิดา ปัตตุม และเศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล. (2567). แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาล

ตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2)

: 109-132; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.30>

were analyzed with descriptive statistics. the results from the questionnaire each aspect with the lowest average, 1 item on each aspect, to create the questionnaire. and interviewed 9 people by specific selection.

The results of the research showed that 1) the level of quality of life of children and youth the overall picture is at a high level, considering each aspect, it was found that it was at a high level in 3 aspects, the aspect with the highest average was education, the social aspect and health aspect, respectively 2) The results of the comparison the quality of life of children and youth classified by gender were not different, classified by ages were different and classified by the marital status of the parents different and 3) Guidelines for development the quality of life of children and youth, Health aspect, activity to promote exercise regularly, invite and publicize knowledge about the benefits of exercise, do various activities so that children and youth aware of the beneficial effects of exercise, organize space for exercising in the community and improving the area. In education aspect, promoted effective learning, create opportunities for children and youth to receive equal scholarships, find new sources of capital and publicizing information and giving advice and recommendations and the social aspect, environmental activities should be organized for children and youth participated in activities, public relations to provide knowledge, cultivate awareness of the environment, giving awards to honor.

Keywords : Quality of Life of Children and Youth, Development of Children and Youth, Guidelines for Development of Children and Youth

บทนำ (Introduction)

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ กล่าวว่า ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญในการยกระดับการ

Citation : Patthum, P. & Chokworakul, S. (2024). Guidelines for Improving the Quality of life of Children and

Youth in Bankhaimuenpheaw Subdistrict Municipality Mueang Chaiphaphum District Chaiphaphum.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 109-132;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.30>

พัฒนาประเทศในทุกมิติไปสู่เป้าหมายการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วในอีก 20 ปีข้างหน้า ดังนั้น จำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนา และยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่ง “คนไทย ในอนาคตจะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้าน และมีสุขภาพที่ดี ในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580, 2561 : 30) ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข และการศึกษา โดยเฉพาะสำหรับผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส โดยในด้านบริการสาธารณสุข เน้นการกระจายทรัพยากรและเพิ่มบุคลากรทางการแพทย์ การพยาบาลให้กระจายไปยังพื้นที่อำเภอ ตำบล เพื่อให้สามารถดูแลประชาชนได้อย่างทั่วถึง ด้าน การศึกษาเน้นการสร้างโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพที่เป็นมาตรฐานเสมอกัน โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร ยากจนและกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ การจัดให้มี มาตรการ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580, 2561 : 38)

แนวโน้มสถานการณ์เด็กและเยาวชนในศตวรรษที่ 21 พบว่า โครงสร้างประชากร ปี 2563 ประชากรเด็กและเยาวชนมีแนวโน้มลดลงต่อเนื่อง โดยปี 2562-2563 พบสัดส่วน ประชากรวัยเด็ก มีน้อยกว่าวัยสูงอายุ ยิ่งประชากรเด็กมีน้อยลง ประชากรเด็กยังต้องได้รับความ สนใจในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีมากยิ่งขึ้นด้วย ในขณะที่เด็กและเยาวชนมีแนวโน้มไม่ได้เติบโตมา ด้วยการเลี้ยงดูจากพ่อและแม่สูงขึ้น ข้อมูลเหล่านี้สะท้อนสภาพการณ์ของโครงสร้างสังคมสูงอายุ และแนวโน้มของครอบครัวข้ามรุ่น หรือครอบครัวหัวงกลางที่เด็กและเยาวชนอยู่ร่วมกับผู้สูงอายุ มากกว่าการอยู่ร่วมกับพ่อแม่ ดังนั้น ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนจึงจำเป็นต้องเริ่มต้นจากการ วางแผนด้านประชากรและการวางแผนครอบครัวเพื่อให้เด็กมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป (คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2563 : ก)

ปัจจัยสาเหตุของแนวโน้มปัญหาเด็กและเยาวชน อาจวิเคราะห์ปัจจัยสาเหตุได้ 4 กลุ่ม ดังนี้ 1) ปัญหาจากความพร้อมของมารดา หากมารดามีการฝากครรภ์ตามเกณฑ์ มีการตั้งครรภ์แบบ คุณภาพ ย่อมส่งผลให้เด็กในครรภ์มารดา มีความสมบูรณ์ และมีแนวโน้มที่จะคลอดและเติบโตด้วย พัฒนาการอย่างสมวัย 2) ปัญหาจากข้อจำกัดหรือการเลี้ยงดูที่ไม่ดีพอจากครอบครัว หากเด็กได้รับ

การเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิด และดูแลด้วยความรักความอบอุ่นจากครอบครัว ไม่ถูกปล่อยให้อยู่โดยลำพัง ย่อมเป็นการส่งเสริมพัฒนาการที่ดีของเด็ก เติบโตอย่างสมส่วน และป้องกันเด็กจากภัยอันตรายรอบตัวได้ เช่น การจมน้ำ ปัญหายาเสพติด ปัญหาความขัดแย้งภายในครอบครัวและโรงเรียน เป็นต้น 3) ปัญหาจากภัยสังคม เป็นกรณีที่เด็กและเยาวชนเป็นเหยื่อจากภัยสังคม จากสภาพสังคมเสี่ยงภัย (Risk society) หรือสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ไม่มีความมั่นคงปลอดภัย ซึ่งสมาชิกในสังคมตั้งแต่ครอบครัว คนในชุมชน สมาชิกในโรงเรียน และสมาชิกในสังคมต้องร่วมกันดูแลเด็กและเยาวชน เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นแก่เด็กและเยาวชน เช่น ปัญหาการถูกล่วงละเมิดทางเพศ และปัญหาการใช้สื่อออนไลน์ เป็นต้น 4) ปัญหาจากความเหลื่อมล้ำทางสังคม เป็นกรณีที่เด็กและเยาวชนเป็นเหยื่อจากโครงสร้างทางสังคมที่ไม่เท่าเทียม หรือมีความเหลื่อมล้ำ ไม่ว่าจะเป็นความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ความเหลื่อมล้ำในกระบวนการยุติธรรม และความเหลื่อมล้ำทางสังคมต่างๆ ที่ทำให้เด็กและเยาวชนไม่สามารถเข้าถึงสวัสดิการพื้นฐาน หรือสิทธิพึงมีที่ควรได้รับเพื่อการมีชีวิตที่ดี ซึ่งในส่วนนี้จำเป็นต้องได้รับการพิจารณาแก้ปัญหาด้วยการออกกฎหมายหรือมาตรการป้องกันและแก้ปัญหาจากหน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก เช่น ปัญหาของเด็กพิการ ปัญหาของเด็กและเยาวชนด้อยโอกาส จากความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ปัญหาเด็กขาดโอกาสบนท้องถนน เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด และโครงสร้างสังคมที่ก่อให้เกิดปัญหาการว่างงาน รวมถึงกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ด้วย (คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2563 : ค-ง)

เทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกช่วงวัย โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติ โดยเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว เป็นหนึ่งใน 4 เทศบาลตำบลในเขตพื้นที่ของอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ตั้งอยู่ในพื้นที่ของตำบลบ้านค่าย มีพื้นที่ประมาณ 5.344 ตารางกิโลเมตร มีจำนวน 1,705 ครัวเรือน ประชากรทั้งหมด 5,244 คน ประชากรส่วนใหญ่ทำนา ข้าวเจ้า 80% ข้าวเหนียว 5% ปลูกพืชไร่ 10% พืชผักสวนครัว 5% (เทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว, 2565) ในประชากรทั้งหมดมีเด็กและเยาวชนช่วงอายุ 12-17 ปี จำนวน 325 คน ซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น เป็นวัยที่กำลังมีปัญหามากมายหลายด้าน

Citation : Patthum, P. & Chokworakul, S. (2024). Guidelines for Improving the Quality of life of Children and

Youth in Bankhaimuenpheaw Subdistrict Municipality Mueang Chaiyaphum District Chaiyaphum.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 109-132;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.30>

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้วอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตาม เพศ อายุ และสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง ซึ่งจะนำไปสู่การศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งทางเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ และช่วยป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตาม เพศ อายุ และสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยขอบเขตการศึกษาและวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตด้านพื้นที่การศึกษา คือ เขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย การวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นกับกลุ่มตัวอย่างเด็กที่มีอายุ 12-15 ปี และเยาวชนที่มีอายุ 16-17 ปี ในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 181 คน จากประชากร จำนวน 325 คน

Citation : ปณิตา ปัทม และเศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล. (2567). แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาล

ตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2)

: 109-132; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.30>

(เทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว, 2565 : 2) โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) (บุญชุม ศรีสะอาด, 2560 : 41) การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified sampling) โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล ลักษณะแบบสอบถามเป็นการกำหนดคำตอบให้เลือก ส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ที่ได้รับทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา และด้านสังคม ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแบบวิธีของ Likert โดยมีระดับการวัด 5 ระดับ (บุญชุม ศรีสะอาด, 2560 : 121) และส่วนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended question) และการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) โดยการนำผลการวิจัยจากการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ในข้อค้นพบที่มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด 1 อันดับแรก ในแต่ละด้านมาสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 9 คนจากผู้ทรงคุณวุฒิในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว

ขอบเขตเนื้อหาการศึกษา ได้แก่ ระดับคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตาม เพศ อายุ และสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง และแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความถูกต้อง และความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแต่ละข้อคำถาม จากนั้นคำนวณหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (ประยุกต์ใช้แนวทางการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเทคนิค IOC) ใช้ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 และนำไปทดลองใช้ (Try out) กับเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน หาค่าความ

เชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ α (Cronbach's alpha coefficient) ของ Cronbach โดยใช้ค่าความเชื่อมั่นที่อยู่ในระดับ 0.7 ขึ้นไป ซึ่งมีจำนวนคำถามทั้งหมด 43 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.869 ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง ส่วนแบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้สร้างจากข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดจากข้อมูลทั้ง 3 ด้านๆ ละ 1 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยการให้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งข้อมูลในการตอบแบบสอบถามจะไม่เป็นการระบุตัวตนของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผู้วิจัยจะดำเนินการขอความยินยอมจากทั้งเด็ก เยาวชน และผู้ปกครอง ในการยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย ส่วนแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการประสานงาน และสัมภาษณ์เอง

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้ง 3 ส่วนมาจัดทำวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์หาค่า t-test of Independent สำหรับการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-Way ANOVA สำหรับการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 3 กลุ่ม ขึ้นไป หากพบว่ามีความสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบรายคู่เพื่อหาความแตกต่าง ด้วยวิธีของ LSD (Least Significant Difference Test) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลในการสัมภาษณ์ โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาแล้วนำเสนอข้อมูลเป็นแบบความเรียง

ผลการวิจัย (Research Results)

จากการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตาม เพศ อายุ และสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง และ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ซึ่งผลการศึกษสามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

Citation : ปณิตา ปัทม และเศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล. (2567). แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาล

ตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2)

: 109-132; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.30>

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศหญิง จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 ส่วนใหญ่มีอายุ 12-15 ปี จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 71.30 และส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสของผู้ปกครองสมรส จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 51.40

2. ระดับคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมและรายด้าน

คุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ	ร้อยละ		ความหมาย	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านสุขภาพอนามัย	3.70	0.61	มาก	3
2. ด้านการศึกษา	3.91	0.49	มาก	1
3. ด้านสังคม	3.84	0.56	มาก	2
รวม	3.82	0.51	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการศึกษา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.49) รองลงมา คือ ด้านสังคม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.56) และด้านสุขภาพอนามัย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.61) ตามลำดับ

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

จากผลการศึกษา พบว่า ด้านสุขภาพอนามัย เด็กและเยาวชน เสนอความคิดเห็นอยากให้เด็กทุกคนมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงไม่เจ็บป่วย ด้านการศึกษา เด็กและเยาวชนเสนอให้มีการพัฒนาระบบการศึกษาในโรงเรียน ให้มีครูผู้สอนเพิ่ม และ ด้านสังคม เด็กและเยาวชน เสนออยากให้มีการแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน มีการร่วมกันช่วยทำความสะอาด บำรุงรักษาป่าไม้ และลดการขับรถเสียงดัง ผิดเลน

4. เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตาม เพศ อายุ และสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ

เพศ	คุณภาพชีวิต			ค่า	
	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ชาย	86	3.87	0.47	1.132	.259
หญิง	95	3.78	0.53		
รวม	181	3.82	0.51		

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว
อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามอายุ

อายุ	คุณภาพชีวิต			ค่า	
	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
12-15 ปี	129	3.76	0.55	-3.388*	.001
16-17 ปี	52	3.98	0.33		
รวม	181	3.82	0.51		

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว
อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง

สถานภาพ สมรสของ ผู้ปกครอง	คุณภาพชีวิต			ค่า	
	N	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig
โสด	60	3.81	0.51	11.276*	.000
สมรส	93	3.94	0.44		
อื่นๆ	28	3.45	0.55		
รวม	181	3.82	0.51		

จากตารางที่ 2-4 การศึกษาวิจัยเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศที่แตกต่างกัน พบว่า คุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามอายุที่แตกต่างกัน พบว่า คุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรสของผู้ปกครองที่แตกต่างกัน พบว่า คุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัด

Citation : Patthum, P. & Chokworakul, S. (2024). Guidelines for Improving the Quality of life of Children and

Youth in Bankhaimuenpheaw Subdistrict Municipality Mueang Chaiyaphum District Chaiyaphum.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 109-132;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.30>

ชัยภูมิ ที่มีเพศแตกต่างกัน พบว่า คุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน และเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ที่มีอายุ และสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

5. แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ด้านสุขภาพอนามัย ให้มีการออกกำลังกายอย่างน้อย 15 นาทีทุกวัน ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่า ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ เชิญชวนและประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับข้อดีของการออกกำลังกาย หรือทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อที่เด็กและเยาวชนจะได้ตระหนักถึงผลดีของการออกกำลังกาย จัดให้มีพื้นที่ไว้สำหรับออกกำลังกายในชุมชน และปรับปรุงพื้นที่สำหรับการออกกำลังกายอยู่เสมอ

ด้านการศึกษา ให้มีโอกาสดำเนินการรับทุนการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่า ควรมีการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้รับความเสมอภาคเท่าเทียมในการได้รับทุนการศึกษา หาแหล่งทุนการศึกษาใหม่ๆ และประชาสัมพันธ์ให้เด็กและเยาวชนทราบ และการให้คำปรึกษาและแนะนำ

ด้านสังคม ให้มีการเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมที่ชุมชน หรือหน่วยงานต่างๆ จัดขึ้น ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่า ควรจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เข้าร่วมทำกิจกรรม ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ปลุกจิตสำนึกให้เด็กและเยาวชนตระหนักเรื่องสิ่งแวดล้อม มอบรางวัลเพื่อเชิดชูเกียรติ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว นำผลการวิจัยมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ระดับคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

Citation : ปณิตา ปัทม และเศรษฐวัฒน์ โชควรรณ. (2567). แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาล

ตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2)

: 109-132; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.30>

ด้านการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 1 ครอบครัวสนับสนุนให้ท่านได้รับการศึกษามัคบังคับ (9 ปี คือ ป.1-ม.3) รองลงมา คือ ข้อ 10 ท่านคิดว่าการศึกษามีประโยชน์กับท่านมากน้อยเพียงใด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 11 ท่านมีโอกาสได้รับทุนการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ เรื่องแสงอร่าม (2560) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของผู้เรียนในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านวิชาการ นักเรียนมีระดับความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือครูพานักเรียนออกไปเรียนหรือทำกิจกรรมนอกห้องเรียน รองลงมา คือ ครูของนักเรียนใช้สื่อการเรียนการสอนที่น่าสนใจครูและโรงเรียนจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นหรือความสามารถ เช่น การโต้วาที การตอบปัญหาวิชาการ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามข้อสงสัยในบทเรียน และครูของนักเรียนมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิสูตรณ์ วีระชันคำ (2561) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ด้านการเรียนรู้อยู่ในระดับดี

ด้านสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 7 ท่านได้รับเงินในการดำรงชีวิตจากผู้ปกครอง รองลงมา คือ ข้อ 12 ท่านพอใจในสภาพแวดล้อมที่ท่านอาศัยอยู่ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 10 ท่านเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมที่ชุมชน หรือหน่วยงานต่างๆ จัดขึ้น ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ เรื่องแสงอร่าม (2560) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของผู้เรียนในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน นักเรียนมีระดับความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมกับจำนวน ผู้เรียน รองลงมาคือ โรงเรียนของนักเรียนมีสถานที่บรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเรียน ห้องน้ำในโรงเรียน

Citation : Patthum, P. & Chokworakul, S. (2024). Guidelines for Improving the Quality of life of Children and

Youth in Bankhaimuenpheaw Subdistrict Municipality Mueang Chaiyaphum District Chaiyaphum.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 109-132;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.30>

สะอาดและถูกหลักสุขอนามัย ห้องเรียนไม่มีเสียงดังรบกวนในขณะที่เรียน และห้องเรียนมีสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนอยู่ในสภาพสมบูรณ์พร้อมต่อการใช้งาน ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของอุไรวรรณ รุ่งไธรัญ ยูนันท์ ตามกาล และศิษฐา อ่อนแก้ว (2561) ได้ศึกษาการศึกษาคุณภาพชีวิตเด็กเยาวชนและผู้สูงอายุในครอบครัวแห่งกลาง ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนในครอบครัวแห่งกลาง ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมอยู่ในระดับกลางๆ ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างรับรู้ถึงการมีความสัมพันธ์ และการดูแลช่วยเหลือระหว่างทางจากครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ซึ่งจะเห็นกลุ่มตัวอย่าง มีการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน มีการแข่งกีฬาร่วมกันระหว่างเด็กในตำบลเดียวกัน หรือการรับฟังกิจกรรมให้ความรู้ต่างๆ หน่วยงาน ส่วนท้องถิ่นจัดให้ รวมถึงในกลุ่มตัวอย่างบางคนมีการเข้าร่วมเป็นสภาเด็กและเยาวชนถือเป็นการได้พัฒนา ความรู้และศักยภาพได้แลกเปลี่ยนและรู้จักกับคนเพิ่มขึ้น ทำให้มีสังคมและเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติรัตน์ วิระชันคำ (2561) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตและและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ด้านสังคมอยู่ในระดับดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ มานะ รุจิระยรรยง (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์ถาวร กรณีศึกษา มูลนิธิครอบครัวพลีชีพสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตด้านสังคมอยู่ในระดับมาก เด็กทุกคนในทุกครอบครัวได้รับการศึกษาตามมาตรฐานที่ดีตามสมควร อย่างเท่าเทียมกัน มูลนิธิมีมาตรฐานทางสังคมเพื่อให้ทุกครอบครัวให้ความมั่นคงในด้านของความรู้แก่เด็กทุกคนที่จะได้เข้ารับการศึกษาย่างเท่าเทียม โดยที่ทุกคนสมควรจะต้องจบปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย

ด้านสุขภาพอนามัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ข้อ 1 ท่านมีความพึงพอใจต่อสุขภาพโดยรวมของท่านในขณะนี้ รองลงมา คือ ข้อ 11 ท่านพอใจกับการนอนหลับของท่าน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 4 ท่านออกกำลังกายอย่างน้อย 15 นาทีทุกวัน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญภา กลุณภาดล (2559) ได้ศึกษาการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตครอบครัวด้วยโปรแกรมภาษารัก ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตครอบครัวของวัยรุ่นในจังหวัดชลบุรี ด้านความอยู่ดีมีสุขด้านร่างกายอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ เรืองแสงอร่าม (2560) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา

พิเศษ ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของผู้เรียนในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านร่างกาย นักเรียนมีระดับความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือนักเรียนได้รับประทานอาหารที่ถูกหลักโภชนาการในโรงเรียนสะอาด รองลงมาคือ โรงเรียนมีน้ำดื่มที่สะอาดไว้บริการนักเรียน นักเรียนได้รับการตรวจสุขภาพเป็นประจำทุกปี นักเรียนได้ออกกำลังกายและเล่นกีฬาในโรงเรียน และนักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรม การแข่งขัน กีฬาภายในโรงเรียน ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรวรรณ รุ่งไธญ์ ยูนันท์ ตามกาล และศรีฐา อ่อนแก้ว (2561) ได้ศึกษาการศึกษาคุณภาพชีวิตเด็กเยาวชนและผู้สูงอายุในครอบครัว แห้วกลาง ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตของเด็ก และเยาวชนในครอบครัวแห้วกลาง ด้านร่างกายอยู่ในระดับกลางๆ ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีร่างกาย ที่สมบูรณ์แข็งแรงดี จะเห็นได้จากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีอาการเจ็บป่วยเรื้อรัง โรคติดต่อ หรือ โรคประจำ แต่ได้รับการดูแลทางด้านสุขภาพ อนามัยตามสภาพที่เหมาะสม โดยมีผู้สูงอายุที่อาศัย อยู่ด้วยและญาติพี่น้องให้ละแวกใกล้เคียงที่ให้การดูแล รวมถึงบริการต่างๆ จากชุมชน ที่มีส่วนใน การดูแลสุขภาพของเด็กและเยาวชน นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กและเยาวชนกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ มีการ ทำกิจกรรมยามว่าง หรือการเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา มีการแข่งขันกีฬากับทางโรงเรียนและชุมชน ทั้งเพศหญิงและชาย จึงส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตในด้านร่างกายที่ดี สอดคล้องกับ งานวิจัยของ จิตติรัตน์ วิระชันคำ (2561) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ คุณภาพชีวิตของนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ด้านร่างกายอยู่ในระดับดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ มานะ รุจิระยรรยง (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กใน ครอบครัวอุปถัมภ์ถาวร กรณีศึกษา มูลนิธิครอบครัวพลีชีพสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพ ชีวิตด้านร่างกายอยู่ในระดับมาก ทุกครอบครัวให้การดูแลและความปลอดภัย เมื่ออยู่ในบ้านทุก ครอบครัวมีการดูแลสุขภาพตลอดเวลา ทุกครอบครัวมีที่พักอาศัยที่สะอาดและปลอดภัย มูลนิธิจะมีงบประมาณเพื่อเด็กทุกคนจะได้รับการตรวจสุขภาพร่างกาย การฉีดวัคซีนอย่างครบถ้วน ครอบครัว ให้ความสำคัญมากกับสุขภาพที่ดีของเด็ก เพราะหากมีความสมบูรณ์ด้านร่างกายที่ดี ก็จะส่งผลดีต่อ ด้านสภาพจิตใจด้วย ทุกครอบครัวได้จัดการดูแลเรื่องอาหารที่ถูกสุขลักษณะและ มีสารอาหารครบ ทั้ง 5 หมู่ จัดรูปแบบอาหารเพื่อจะช่วยให้เด็กมีความสุขในการรับประทานอาหาร ไม่รู้สึกเบื่ออาหาร

Citation : Patthum, P. & Chokworakul, S. (2024). Guidelines for Improving the Quality of life of Children and

Youth in Bankhaimuenpheaw Subdistrict Municipality Mueang Chaiyaphum District Chaiyaphum.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 109-132;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.30>

มีสุขภาพที่ดี ร่างกายแข็งแรงเด็กที่เข้ามาอยู่ในครอบครัวอุปถัมภ์ ถาวรในมูลนิธิครอบครัวเฟลิกซ์นั้น เด็กจะได้รับการดูแลในด้านสุขภาพอย่างดี จะมีการตรวจ สุขภาพสม่ำเสมอ จะมีการออกกำลังกาย เล่นกีฬาเป็นประจำ เด็กจะมีความสุขและสุขภาพที่ดี มีร่างกายที่เจริญเติบโตสมส่วนตามวัย ตามเกณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุข

ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จากการศึกษาวิจัย พบว่า ด้านสุขภาพอนามัย เด็กและเยาวชน เสนอความคิดเห็นอยากให้เด็กทุกคนมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ไม่เจ็บป่วย ด้านการศึกษา เด็กและเยาวชนเสนอให้มีการพัฒนาระบบการศึกษาในโรงเรียนให้มีครูผู้สอนเพิ่ม และ ด้านสังคม เด็กและเยาวชน เสนออยากให้มีการแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน มีการร่วมกันช่วยทำความสะอาด บำรุงรักษาป่าไม้ และลดการขับรถ เสี่ยงดัง ผิดเลน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ เรืองแสงอร่าม (2560) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ด้านร่างกาย ผู้บริหารและครูได้ให้นักเรียนรับประทานอาหารเช้า ถูกหลักโภชนาการในโรงเรียนสะอาด โรงเรียนมีน้ำดื่มที่สะอาดไว้บริการนักเรียน นักเรียนได้รับการตรวจสุขภาพเป็นประจำทุกปี นักเรียนได้ออกกำลังกายและเล่นกีฬาในโรงเรียน และนักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน ด้านวิชาการ ผู้บริหารและครูควรให้ความสำคัญในการพัฒนานักเรียนในการด้านวิชาการ เช่น การส่งเสริมวิชาการเพื่อให้นักเรียน มีทักษะของการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้ต่อยอดองค์ความรู้ให้กับตนเอง ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการเรียนรู้ในอนาคตระยะยาวด้านวิชาการ และครูควรได้รับการพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนให้มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรวรรณ รุ่งไธัญ ยรนนท์ ตามกาล และศรีฐา อ่อนแก้ว (2561) ได้ศึกษาการศึกษาคุณภาพชีวิตเด็กเยาวชนและผู้สูงอายุในครอบครัวแห่วงกลาง ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในประเทศไทย พบว่า ควรพัฒนาทักษะของเจ้าหน้าที่รวมทั้งแกนนำเครือข่ายเด็กและเยาวชนในพื้นที่ในประเด็นของความสามารถในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย การสร้างความไว้วางใจ การโน้มน้าวชักจูง และพัฒนาหรือสร้างผู้นำชุมชนรุ่นใหม่ (ที่ไม่ได้หมายถึงเฉพาะคนวัยหนุ่มสาว) ที่มีทักษะ ความสามารถรอบด้าน ทักษะที่ดีในการพัฒนาตนเองและชุมชน เพราะผู้นำชุมชนจะเป็นปัจจัยสำคัญของการขับเคลื่อนการพัฒนาต่างๆ ในชุมชนซึ่งรวมถึงคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนทุกกลุ่มด้วย

Citation : ปณิตา ปัทม และเศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล. (2567). แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาล

ตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2)

: 109-132; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.30>

2. การเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่าย หมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ด้านการจำแนกตามเพศ พบว่า คุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของเพศ โดยอธิบายเรียงลำดับจาก มากไปหาน้อย พบว่า เด็กและเยาวชนเพศชาย มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก และ เด็กและเยาวชนเพศหญิง มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ วิเคราะห์โดยหาค่า t -test of Independent เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ เพศ พบว่า ได้ค่าสถิติที่คำนวณ (t) เท่ากับ 1.132 ค่า (Sig) เท่ากับ .259 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศที่แตกต่างกันระดับคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ไม่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรวรรณ รุ่งไธรัญ ยรนนท์ ตามกาล และศรีฐา อ่อนแก้ว (2561) ได้ศึกษาการศึกษาคุณภาพชีวิตเด็กเยาวชนและผู้สูงอายุในครอบครัวแห่งกลาง ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตเด็กเยาวชนที่มีเพศต่างกันมีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิติรัตน์ วีระชันคำ (2561) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตของนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่มีเพศต่างกันมีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการจำแนกตามอายุ พบว่า คุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของอายุ โดยอธิบายเรียงลำดับจาก มากไปหาน้อย พบว่า เด็กและเยาวชนอายุ 16-17 ปี มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก และ เด็กและเยาวชนอายุ 12-15 ปี มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ วิเคราะห์โดยหาค่า t -test of Independent เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ อายุ พบว่า ได้ค่าสถิติที่คำนวณ (t) เท่ากับ -3.388 ค่า (Sig) เท่ากับ .001 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุที่แตกต่างกันระดับคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขต

Citation : Patthum, P. & Chokworakul, S. (2024). Guidelines for Improving the Quality of life of Children and

Youth in Bankhaimuenpheaw Subdistrict Municipality Mueang Chaiyaphum District Chaiyaphum.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 109-132;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.30>

เทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญภา กลุณชาติ (2559) ได้ศึกษาการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตครอบครัวด้วยโปรแกรมภาษารัก ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตครอบครัวของวัยรุ่นจำแนกตามอายุมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการจำแนกตามสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง พบว่า คุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง โดยอธิบายเรียงลำดับจาก มากไปหาน้อย พบว่า เด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพสมรสของผู้ปกครองสมรส มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ เด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพสมรสของผู้ปกครองโสด มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก และเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพสมรสของผู้ปกครองอื่นๆ มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ วิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนทางเดียว One-Way ANOVA เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง พบว่า ได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ 11.276 ค่า (Sig.) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ สถานภาพสมรสของผู้ปกครองที่แตกต่างกันระดับคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญภา กลุณชาติ (2559) ได้ศึกษาการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตครอบครัวด้วยโปรแกรมภาษารัก ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตครอบครัวของวัยรุ่นจำแนกตามสัมพันธภาพในครอบครัวมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ เรืองแสงอร่าม (2560) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีสถานภาพสมรสของผู้ปกครองและสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ด้านสุขภาพอนามัย เพื่อให้เด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้วมีการออกกำลังกายอย่างน้อย 15 นาทีทุกวัน ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการออกกำลังกายสม่ำเสมอ เชิญชวนและประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับข้อดีของการออกกำลังกาย หรือทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เด็กและเยาวชนจะได้ตระหนักถึงผลดีของการออกกำลังกาย จัดให้มีพื้นที่ไว้สำหรับออกกำลังกายในชุมชน และปรับปรุงพื้นที่สำหรับการออกกำลังกายอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ เรืองแสงอร่าม (2560) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ด้านร่างกาย ผู้บริหารและครูได้ให้นักเรียนรับประทานอาหารเช้า ที่ถูกหลักโภชนาการในโรงเรียนสะอาด โรงเรียนมีน้ำดื่มที่สะอาดไว้บริการนักเรียน นักเรียนได้รับการตรวจสอบสุขภาพเป็นประจำทุกปี นักเรียนได้ออกกำลังกายและเล่นกีฬาในโรงเรียน และนักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันกีฬภายในโรงเรียน

ด้านการศึกษา เพื่อให้เด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้วให้มีโอกาสได้รับทุนการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ควรมีการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้รับความเสมอภาคเท่าเทียมในการได้รับทุนการศึกษาหาแหล่งทุนการศึกษาใหม่ๆ และประชาสัมพันธ์ให้เด็กและเยาวชนทราบ และการให้คำปรึกษาและแนะนำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ เรืองแสงอร่าม (2560) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า คุณภาพชีวิตของนักเรียนกับด้านวิชาการ ผู้บริหารและครูควรให้ความสำคัญในการพัฒนานักเรียนในการด้านวิชาการ เช่น การส่งเสริมวิชาการเพื่อให้นักเรียน มีทักษะของการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้ต่อยอดองค์ความรู้ให้กับตนเอง ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการเรียนรู้ในอนาคตระยะยาว ด้านวิชาการ และครูควรได้รับการพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนให้มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน

ด้านสังคม เพื่อให้เด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้วให้มีการเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมที่ชุมชน หรือหน่วยงานต่างๆ จัดขึ้น ควรจัดกิจกรรม ด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เข้าร่วมทำกิจกรรม ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ปลุกจิตสำนึกให้เด็กและเยาวชนตระหนักเรื่องสิ่งแวดล้อม มอบรางวัลเพื่อเชิดชูเกียรติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรวรรณ รุ่งไธัญ ยุรนนท์ ตามกาล และศรีษฐา อ่อนแก้ว (2561) ได้ศึกษาการศึกษาคุณภาพชีวิต

Citation : Patthum, P. & Chokworakul, S. (2024). Guidelines for Improving the Quality of life of Children and

Youth in Bankhaimuenpheaw Subdistrict Municipality Mueang Chaiyaphum District Chaiyaphum.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 109-132;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.30>

เด็กเยาวชนและผู้สูงอายุในครอบครัวแห่งกลางในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในประเทศไทยพบว่า ควรพัฒนาทักษะของเจ้าหน้าที่รวมทั้งแกนนำเครือข่ายเด็กและเยาวชนในพื้นที่ในประเด็นของความสามารถในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย การสร้างความไว้วางใจ การโน้มน้าวชักจูง และพัฒนาหรือสร้างผู้นำชุมชนรุ่นใหม่ (ที่ไม่ได้หมายถึงเฉพาะคนวัยหนุ่มสาว) ที่มีทักษะ ความสามารถรอบด้าน ทักษะที่ดีในการพัฒนาตนเองและชุมชน เพราะผู้นำชุมชนจะเป็นปัจจัยสำคัญของการขับเคลื่อนการพัฒนาต่างๆ ในชุมชนซึ่งรวมถึงคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนทุกกลุ่มด้วย

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

จากผลการวิจัยสามารถนำเสนอประเด็นมาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ปรากฏดังผังความเชื่อมโยง ดังภาพที่ 1 ดังนี้

Citation : ปณิตา ปัทม และเศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล. (2567). แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาล

ตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2)

: 109-132; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.30>

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการศึกษา เทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว และหน่วยงานต่างๆ รวมถึงสถาบันครอบครัว ต้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้วได้มีโอกาสได้รับทุนการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นเป็นลำดับแรก

1.2 ด้านสังคม เทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว และหน่วยงานต่างๆ รวมถึงสถาบันครอบครัว ต้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้วได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมที่ชุมชน หรือหน่วยงานต่างๆ จัดขึ้นเป็นลำดับแรก

1.3 ด้านสุขภาพอนามัย เทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว และหน่วยงานต่างๆ รวมถึงสถาบันครอบครัว ต้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้วได้ออกกำลังกายอย่างน้อย 15 นาทีทุกวันเป็นลำดับแรก

1.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม เทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว และหน่วยงานต่างๆ รวมถึงสถาบันครอบครัว ต้องร่วมมือกัน เช่น เทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว ต้องจัดทำกิจกรรมโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว ทั้ง 3 ด้าน ส่วนหน่วยงานต่างๆ ในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้วที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนทั้ง 3 ด้าน ก็ต้องมีการจัดกิจกรรมเช่นเดียวกันกับเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว และครอบครัวของเด็กและเยาวชน ต้องให้เวลากับเด็กและเยาวชน เพื่อช่วยอบรมสั่งสอน คอยเป็นกำลังใจให้เด็กและเยาวชน เพราะว่าเด็กและเยาวชนในช่วงอายุ 12-17 ปี ส่วนใหญ่จะยังอาศัยอยู่กับผู้ปกครองเป็นหลัก

1.5 การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน จำแนกตาม เพศ อายุ และสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง ควรจะต้องมีการสำรวจข้อมูล และใช้วิธีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกันออกไป เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

1.6 การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน ด้านสุขภาพอนามัย เทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้วต้องมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกายในด้านต่างๆ จัดหาพื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมการออกกำลังกาย พร้อมปรับปรุงพื้นที่การออกกำลังกายอยู่เสมอ ส่วนหน่วยงานต่างๆ ด้านสาธารณสุขในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้วก็ต้องมีการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการออกกำลังกายเช่นเดียวกัน และครอบครัวของเด็กและเยาวชน ต้องมีการเชิญชวนให้เด็กและเยาวชนได้เข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกายต่างๆ ทั้งที่หน่วยงานต่างๆ จัดขึ้น และกิจกรรมภายในครอบครัวด้วย เพราะว่าเด็กและเยาวชนในช่วงอายุ 12-17 ปี ส่วนใหญ่จะยังอาศัยอยู่กับผู้ปกครองเป็นหลักการที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้นในด้านสุขภาพอนามัยจำเป็นต้องเริ่มต้นจากครอบครัวเป็นหลัก

1.7 การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน ด้านการศึกษา เทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้วต้องมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้านต่างๆ เพื่อที่เด็กและเยาวชนจะได้มีความรู้ความสามารถมีโอกาสที่จะได้รับความเสมอภาคเท่าเทียม ในการได้รับทุนการศึกษา ควรมีการหาแหล่งทุนการศึกษาใหม่ๆ มาประชาสัมพันธ์ให้เด็กและเยาวชนทราบ และมีหน่วยบริการให้คำปรึกษาและแนะนำที่เกี่ยวข้องกับทุนการศึกษาโดยตรง ส่วนหน่วยงานต่างๆ ด้านการศึกษาในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้วก็ต้องมีการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้ต่างๆ เช่นเดียวกัน และครอบครัวของเด็กและเยาวชน ต้องดูแลเอาใจใส่และคอยให้กำลังใจแก่เด็กและเยาวชนในเรื่องของการเรียน เพื่อให้เด็กและเยาวชนเห็นว่าครอบครัวของตนเองเอาใจใส่จะทำให้เด็กและเยาวชน มีกำลังใจในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ตลอดเวลาได้เป็นอย่างดี

1.8 การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน ด้านสังคม เทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้วต้องมี การจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติจนเป็นที่ประจักษ์แก่เด็กและเยาวชนได้ตระหนักเรื่องสิ่งแวดล้อมและมีการประชาสัมพันธ์ให้เด็กและเยาวชนรับทราบอย่างทั่วถึง และมอบรางวัลเพื่อเชิดชูเกียรติ ส่วนหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ด้านสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว ก็ต้องมีการจัดกิจกรรมการส่งเสริมสิ่งแวดล้อมต่างๆ เช่นเดียวกัน และครอบครัวของเด็กและเยาวชน ต้องมีการพาเด็กและเยาวชนออกไปทำกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เห็นประโยชน์ของการทำกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นภายในอำเภอเดียวกัน เพื่อที่จะได้นำผลการศึกษาของแต่ละพื้นที่มาเปรียบเทียบกับ

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง (References)

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2563). รายงานการพัฒนาเด็กและเยาวชน
ประจำปี 2563. กรุงเทพฯ: (ม.ป.ท.).

จิตรัตน์ วีระชันคำ. (2561). คุณภาพชีวิตและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของ
นักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดอำนาจเจริญ. วารสารโรงพยาบาล
สกลนคร. 21(2) : 129-138.

เทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว. (ม.ป.ป.). ข้อมูลหน่วยงาน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก
<https://www.bankhaimuenpheaw.go.th>. สืบค้นเมื่อ 1 เมษายน 2565.

เทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว. (2565). รายชื่อประชากรในเขตเทศบาลตำบลบ้านค่าย
หมื่นแผ้ว. ชัยภูมิ: สำนักงานทะเบียนอำเภอเมืองชัยภูมิ.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ประสิทธิ์ เรืองแสงอร่าม. (2560). คุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายใน
โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. Veridian E-
Journal Silpakorn University. 10(2) : 546-557.

เพ็ญภา กุลนภาดล. (2559). การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตครอบครัวด้วยโปรแกรมภาษารัก.
วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 22(2) : 233-246.

มานะ รุจิระยรรยง. (2563). การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์ถาวร กรณีศึกษา
มูลนิธิครอบครัวเฟลิกซ์สุราษฎร์ธานี. วารสารมหาจุฬานาครทรรศ. 7(8) : 298-410.

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580. (2561, 13 ตุลาคม). ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ 135 ตอนที่ 82
ก. น. 30-38.

Citation : Patthum, P. & Chokworakul, S. (2024). Guidelines for Improving the Quality of life of Children and

Youth in Bankhaimuenpheaw Subdistrict Municipality Mueang Chaiyaphum District Chaiyaphum.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 109-132;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.30>

อุไรวรรณ รุ่งไธรัญ, ยุรนนท์ ตามกาล และศิรฐา อ่อนแก้ว. (2561). การศึกษาคุณภาพชีวิตเด็ก
เยาวชนและผู้สูงอายุในครอบครัวแห่วงกลาง ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ในประเทศไทย (รายงานวิจัย). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Citation : ปณิตา ปัตทุม และเศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล. (2567). แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาล

ตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2)

: 109-132; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.30>

การศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณ
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุบลราชธานี

A Study of Good Governance on Administrative Budget in primary
school Under the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational
Service Area

ชวนคิด มะเสนะ^{1*}

Chuankid Masena^{1*}

Received : February 28, 2024; Revised : April 21, 2024; Accepted : April 24, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน 3) เพื่อศึกษาแนวทาง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี ตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 375 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการ

¹คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี; Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : Chuankid.m@ubru.ac.th

Citation : Masena, C. (2024). A Study of Good Governance on Administrative Budget in primary school Under

the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 133-152; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.31>

วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนจำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า โรงเรียนควรมีการดำเนินการในแต่ละด้านดังนี้ หลักนิติธรรม ควรมีการอบรมและศึกษาคู่มือการปฏิบัติงานด้านการเงิน บัญชีและพัสดุให้เข้าใจ หลักคุณธรรม ควรมีการจัดสรรงบประมาณตามจุดเน้น ภารกิจและความสำคัญของโรงเรียน หลักความโปร่งใส โรงเรียน ควรมีการนำเสนอผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบและเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ หลักการมีส่วนร่วม ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณ หลักความรับผิดชอบ ควรกำหนดภาระหน้าที่และคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการด้านงบประมาณที่ชัดเจน หลักความคุ้มค่า ควรมีคณะกรรมการติดตามประเมินผลและรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณตามโครงการต่าง ๆ

คำสำคัญ (Keywords) : หลักธรรมาภิบาล, การบริหารงบประมาณ, โรงเรียนประถมศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to 1) study Good Governance on Administrative Budget in primary Schools 2) compare the implement of Good Governance on Administrative Budget in primary Schools categorized by position, education degree, experience and 3) study suggestion on way to apply Good Governance on Administrative Budget in primary Schools in Under the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area. The sampling of 375 in total consisted of directors and teachers. The research instrument was five rating scale

Citation : ขวนคิด มะเสนะ. (2567). การศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น.

8(2) : 133-152; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.31>

questionnaires which gained 0.97 index of reliability. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, t-test, content analysis and also F-test in case of statistical significances were apparently different.

The results showed that 1) The comment of school directors and teachers on Good Governance on Administrative Budget in primary Schools in Ubon Ratchatani reached high level generally. 2) the implement of Good Governance on Administrative Budget in primary Schools in Ubon Ratchatani divided by position, education degree, experience held no different opinions. 3) Guidelines for using Governance principles in budget management in primary schools include the following aspects: Legal principles: Train and studying financial, accounting, and procurement manuals to enhance understanding. Moral principles: Allocating budgets based on priorities, missions, and the importance of the school. Transparency principles: Presenting school operation results to the school committee and disseminating them through the website. Participatory principles: promoting the involvement of stakeholders in policy-making regarding budget management. Responsibility principles: Clearly defining the responsibilities and appointing a budget committee with specific tasks. Value principles: Establishing a committee to monitor and evaluate the results and report budget expenditure according to various projects.

Keywords : Good Governance, Administrative Budget, Primary Schools

บทนำ (Introduction)

การกำหนดนโยบายสาธารณะเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ได้กำหนดให้มีการใช้บริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการบริหารให้บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพของสังคม จากผลการจัดอันดับดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันขององค์กรได้สะท้อนให้เห็นว่าการคอร์รัปชันของประเทศไทยยังคงอยู่ในระดับสูง จากคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของไทยที่จัดอันดับโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ ตั้งแต่ปี 2560-2563 อันดับ

Citation : Masena, C. (2024). A Study of Good Governance on Administrative Budget in primary school Under

the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area. **Journal of Local Governance and Innovation.** 8(2) : 133-152; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.31>

การทุจริตของไทยลดลงมาถึง 8 อันดับ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2564 : สื่อออนไลน์) ซึ่งรัฐบาลควรมีมาตรการในการแก้ไขปัญหายาอย่างเป็นรูปธรรม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 39 ได้ กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยัง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2553 : 1) และ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 35 ได้กำหนดให้ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งถือได้ว่าเป็นการปฏิรูประบบราชการ ไทยขึ้นมาใหม่ เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ ในการบริหารจัดการของสถานศึกษามีหน้าที่ให้บริการ ด้านการศึกษาแก่ประชาชน ทำให้การบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันมีความเป็นอิสระ จนนำไปสู่ กระบวนการทุจริตคอร์รัปชัน เช่น การรับเงินส่วนต่างจากการจัดซื้อ และจัดจ้าง การเสนอราคาเพื่อ รับการประเมินราคาที่เกินจริง เป็นต้น ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องปฏิรูปการดำเนินงานต่าง ๆ ให้อยู่ ภายใตกรอบของกฎหมาย โดยยึดหลักของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาลใน สถานศึกษามีขอบข่ายการบริหารงาน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหาร งานทั่วไป ซึ่งถือเป็นหลักสำคัญในขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ บรรลุเป้าหมาย

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้าง ระบบบริหารกิจการ บ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 ภายใต้อำนาจสำคัญ 6 หลัก ได้แก่ หลัก นิติธรรม และหลักคุณธรรม หลักความมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ และหลัก ความคุ้มค่า ซึ่งการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลนี้ เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคม ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน สร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประเทศ (กรมการปกครอง, 2542 : 26-27) การบริหารงานงบประมาณของ สถานศึกษาเน้นการบริหารให้มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้น ผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน มีการจัดผลประโยชน์จากทรัพย์สินของ โรงเรียน รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการมาใช้ ในการบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา การบริหารงบประมาณจึงให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มี ประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีต่อผู้เรียน การบริหารงบประมาณจึงให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อ ระบบการจัดการศึกษาทั้งระบบ ดังนั้น การบริหารจัดการที่มี ประสิทธิภาพ มีประสิทธิภาพ เท่าเทียม

Citation : ขวนคิด มะเสนะ. (2567). การศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น.

8(2) : 133-152; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.31>

กัน จึงส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา จากผลการวิจัยของ แสงเทียน จิตรโชติ (2562 : 81-93) ที่ได้ศึกษาวินิจฉัยเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษาขยายโอกาส ในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่า มีสภาพการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส ทั้ง 10 ด้าน คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการตอบสนอง ด้านหลักการรับผิดชอบต่อ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักประสิทธิภาพ และด้านหลักประสิทธิภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นหากผู้บริหารสถานศึกษานำหลักการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาย่อมส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้มีข้อมูลการประเมินความโปร่งใสด้านงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ระบุว่า ความเสียหายของงบประมาณจากข้อร้องเรียนในปี พ.ศ.2563 มีมูลค่ามากกว่า 90,000 ล้านบาท โดยมีการเบิกจ่ายเงินเป็นเท็จ การทุจริตจัดซื้อจัดจ้างและการยกยอกทรัพย์สินของทางราชการ อย่างไรก็ตาม การทุจริตสามารถเกิดขึ้นได้ในทุกขั้นตอนในกระบวนการงบประมาณ หากเป็นขั้นตอนการจัดหาและอนุมัติงบประมาณส่วนใหญ่จะหาหลักฐานการตรวจสอบได้ยาก แต่เป็นขั้นตอนที่สร้างความเสียหายกับเศรษฐกิจและสังคมอย่างมาก เพราะทำให้การจัดสรรทรัพยากรผิดพลาด (สำนักงานงบประมาณของรัฐบาล 2564 : 1)

ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษานับว่าเป็นกลไกที่สำคัญในการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการบริหารโดยองค์คณะบุคคลพึ่งตนเอง มุ่งประโยชน์ต่อผู้เรียน ทำงานด้วยความรับผิดชอบ มีอิสระ มีการประสานกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาและมีการประเมินตรวจสอบเป็นระยะอย่างโปร่งใส การบริหารการศึกษาด้วยหลักธรรมาภิบาล จึงนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องสร้างขึ้นเป็นคุณสมบัติประจำตัวของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารงานมีความเป็นธรรม มีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ (จันทร์ศรี ภูตอริยวัฒน์, 2560 : 107) ที่ผ่านมสถานศึกษามักประสบปัญหาในเรื่อง การร้องเรียนการทุจริต สาเหตุของการร้องเรียนมักจะมาจากการใช้อำนาจรัฐที่ไม่ถูกต้อง การขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่อง กฎ ระเบียบ และความไม่ชัดเจนในการสั่งการ การขาดคุณธรรม จริยธรรมในการบริหารงาน ทั้งนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เป็นหน่วยงานที่มีการบริหารจัดการในฐานะนิติบุคคลมีการบริหารงานงบประมาณ ซึ่งเป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จทั้งในองค์กรขนาดเล็กและองค์กรขนาดใหญ่ ผู้บริหาร

Citation : Masena, C. (2024). A Study of Good Governance on Administrative Budget in primary school Under

the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 133-152; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.31>

สถานศึกษาพึงตระหนัก คือ ความถูกต้อง ความสุจริต ความโปร่งใส ความคุ้มค่าและผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 1-2)

ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อที่จะนำข้อมูล มาใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี จำแนกตามตำแหน่งระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. การวิจัย การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี จำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี ปีการศึกษา

2566 จำนวน 10,315 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1,028 คน และครูผู้สอน จำนวน 9,287 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1, 2, 3, 4, 5)

1.2 ตัวอย่าง ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี จำนวน 375 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 37 คน และครูผู้สอน จำนวน 338 ได้มาโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970: 607-610)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ตำแหน่ง

3.1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

3.1.1.2 ครูผู้สอน

3.1.2 ระดับการศึกษา

3.1.2.1 ปริญญาตรี

3.1.2.2 สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.3 ประสบการณ์ทำงาน

3.1.3.1 ต่ำกว่า 10 ปี

3.1.3.2 ตั้งแต่ 10-20 ปี

3.1.3.3 มากกว่า 20 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาตามแนวคิดของนักการศึกษาและได้สรุปขอบข่ายการใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา ออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ 6) หลักความคุ้มค่า

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวิธีของ Likert โดยมีโครงสร้างแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

Citation : Masena, C. (2024). A Study of Good Governance on Administrative Budget in primary school Under

the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 133-152; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.31>

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เป็นแบบสอบถาม ที่ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาตามแนวคิดของนักการศึกษา และได้ข้อสรุปขอบข่ายการใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษาออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ หลักนิติธรรม หลัก คุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ลักษณะ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า Rating Scale 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert มีระดับคะแนน คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน งบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี (ปลายเปิด) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา

5. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้าง และพัฒนาเครื่องมือโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารงบประมาณ เพื่อเป็นแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม แล้ว นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) กำหนดเกณฑ์การเลือกข้อคำถามตั้งแต่ 0.60ขึ้นไป แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตาม ที่ผู้เชี่ยวชาญ เสนอแนะ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00

5.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่างจำนวน 50 ชุด จากนั้นนำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ Alpha ของ (Cronbach Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 และปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถามเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 ข้อมูลเชิงปริมาณผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนโดยการตรวจสอบ ความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนและนำคะแนน ที่ได้ไปคำนวณหา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

สำเร็จรูปและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) เมื่อพบความแตกต่างทดสอบรายคู่ด้วยวิธี Scheffe'

6.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี ด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ความถี่ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เพื่อบรรยายข้อมูลทั่วไป

7.2 สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statics) ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ถ้าพบความแตกต่างจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe'

ผลการวิจัย (Research Results)

1. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X}$ = 4.28) 2) ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X}$ = 4.26) 3) ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X}$ = 4.25) 4) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X}$ = 4.23) 5) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X}$ = 4.20) และ 6) ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X}$ = 3.98)

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี จำแนก
ตามตำแหน่ง n=375

รายการ	ตำแหน่ง				t	p
	ผู้อำนวยการ		ครูผู้สอน			
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S		
1. หลักนิติธรรม	4.06	.45	3.91	.50	4.11**	.00
2. หลักคุณธรรม	4.38	.49	4.20	.56	4.36**	.00
3. หลักความโปร่งใส	4.36	.49	4.19	.55	4.14**	.00
4. หลักการมีส่วนร่วม	4.31	.51	4.12	.58	4.42**	.00
5. หลักความรับผิดชอบ	4.34	.49	4.19	.55	3.59**	.00
6. หลักความคุ้มค่า	4.34	.46	4.14	.57	4.85**	.00
รวม	4.30	.43	4.12	.49	4.77**	.00

**แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตารางที่ 1 พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี จำแนกตามระดับการศึกษา n=375

รายการ	ระดับการศึกษา				t	p
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S		
1. หลักนิติธรรม	3.96	.50	3.99	.48	-0.66	.46
2. หลักคุณธรรม	4.24	.55	4.30	.53	-1.33	.18
3. หลักความโปร่งใส	4.25	.57	4.27	.51	-0.45	.65
4. หลักการมีส่วนร่วม	4.15	.62	4.23	.52	-1.61	.13
5. หลักความรับผิดชอบ	4.21	.54	4.27	.52	-1.25	.21
6. หลักความคุ้มค่า	4.17	.56	4.25	.52	-1.79	.19
รวม	4.16	.50	4.22	.46	-1.31	.19

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 รองลงมา คือ ด้านหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 ด้านหลักรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 ด้านหลักความคุ้มค่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ด้านหลักการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ส่วนด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวน ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

รายการ		SS	df	Ms	F	Sig
1. หลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.34	2	0.17	0.73	.48
	ภายในกลุ่ม	154.26	652	0.24		
	รวม	154.60	654			
2. หลักคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.41	2	0.71	2.47	.09
	ภายในกลุ่ม	186.73	652	0.29		
	รวม	188.14	654			
3. หลักความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	0.76	2	0.38	1.35	.26
	ภายในกลุ่ม	183.76	652	0.28		
	รวม	184.52	654			
4. หลักการมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	4.36	2	2.18	7.13**	.00
	ภายในกลุ่ม	199.31	652	0.31		
	รวม	203.68	654			
5. หลักความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	0.74	2	0.37	1.34	.26
	ภายในกลุ่ม	181.10	652	0.28		
	รวม	181.84	654			
6. หลักความคุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	1.04	2	0.52	1.84	.16
	ภายในกลุ่ม	184.76	652	0.28		
	รวม	185.80	654			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.15	2	0.58	2.593	.076
	ภายในกลุ่ม	144.74	652	0.22		
	รวม	145.89	654			

**แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านหลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่

รายการ	ประสบการณ์ทำงาน		ต่ำกว่า 10 ปี	ระหว่าง 10-20 ปี	มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป
		$\bar{X}$	4.07	4.24	4.27
4. หลักการมีส่วนร่วม	ต่ำกว่า 10 ปี	4.07	-	.01**	.00**
	ตั้งแต่ 10-20 ปี	4.24	-	-	.85
	มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	4.27	-	-	-

**แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตารางที่4 เมื่อพิจารณารายคู่ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงาน ตั้งแต่ 10-20 ปีและมากกว่า 20 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. แนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี พบว่า 1) หลักนิติธรรม โรงเรียนควรมีการจัดซื้อและจัดจ้างให้ถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบ มีการอบรมและศึกษาคู่มือการปฏิบัติงานด้านการเงิน บัญชีและพัสดุให้เข้าใจก่อนการปฏิบัติ 2) หลักคุณธรรม สถานศึกษาควรมีการจัดสรรงบประมาณ กระจายไปตามลำดับความสำคัญและความต้องการของแต่ละฝ่าย มีการจัดสรรงบประมาณตามจุดเน้น ภารกิจและความสำคัญของโรงเรียน 3)หลักความโปร่งใส สถานศึกษาควรเปิดเผยรายงานการใช้เงินต่อสาธารณะ มีการนำเสนอผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษา

ทราบและเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ 4) หลักการมีส่วนร่วม ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน 5) หลักความรับผิดชอบ ควรกำหนดภาระหน้าที่และคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการด้านงบประมาณที่ชัดเจน สร้างความเข้าใจ ให้บุคลากรในการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ 6) หลักความคุ้มค่า ควรมีคณะกรรมการติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานการใช้งบประมาณในการดำเนินการโครงการต่าง ๆ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัยผู้วิจัยนำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความ โปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักการมีส่วนร่วมและด้านหลักนิติธรรม อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่รับผิดชอบงานมีความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี มีการจัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการ ดำเนินงานงบประมาณให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบและข้อบังคับของการบริหารงานงบประมาณ ทำให้การดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ก่อให้เกิดผลดีต่อทางราชการ การทำงานมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล มีความโปร่งใสตรวจสอบได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จีรวรรณ มีภูมิ และเชาวนี แก้วมโน (2565 : 1871) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้อง กับแสงเทียน จิตโรตติ (2562: 81-93) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงบประมาณตาม หลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษาขยายโอกาส ในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่า สภาพการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานีทั้ง 10 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนีย์ ตาทิพย์ (2559 : 23) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องศึกษาสภาพการดำเนินงานการบริหารการเงิน ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ระดับการดำเนินงานการบริหารการเงินตามหลักธรรมาภิบาลในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

Citation : ขวนคิด มะเสนะ. (2567). การศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น.

8(2) : 133-152; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.31>

2. การเปรียบเทียบระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี จำแนกตามตำแหน่งระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องมาจากการปฏิบัติงานในสถานศึกษาทั้งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษา จะต้องปฏิบัติงานโดยอาศัยหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักพื้นฐาน ภายใต้กฎหมาย ระเบียบและแนวปฏิบัติที่ถูกต้อง มีคุณธรรมและจรรยาบรรณที่ดีงาม มีการแต่งตั้งคณะกรรมการทำงานรับผิดชอบร่วมกัน เน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมและการติดตามตรวจสอบเพื่อความโปร่งใสและความผิดชอบร่วมกันทุกฝ่ายเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ดี ซึ่งแตกต่างจากส่วนครูผู้สอนที่มีบทบาทหน้าที่เฉพาะบางเรื่องที่ได้รับมอบหมายจึงทำให้มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับวรารักษ์ ธนากุลจิรวัฒน์ และพรณี สุวดี (2560 : 309) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา จำแนกตามเพศ ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากถึงแม้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ต่างให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาล มีความเข้าใจในวิธีการ/ขั้นตอนการปฏิบัติงาน และตัวชี้วัดความสำเร็จเกี่ยวกับการใช้งบประมาณในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น เป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องบริหารจัดการ ให้มีประสิทธิภาพสถานศึกษา จึงต้องมีการจัดการและวางแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องเหมาะสมกับงบประมาณที่มีอยู่ และให้มีการประสานงานการทำงานร่วมกันกับบุคลากรของแต่ละฝ่ายในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สถานศึกษา สอดคล้องกับ สำ เนื ยง มณีฉาย, ชูติปภา ทะสะภาค และณัฐณภรณ์ เกอนราจินดาวัฒน์ (2564 : 74) ได้ศึกษา การใช้หลัก

ธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ อำเภอมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ วันทินี ภูธรมะ(2563 : 81) ได้ศึกษา การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ วีระพงษ์ ก้านกิ่งและ ขวนคิด มะเสนะ (2560 : 47) ที่ได้ศึกษา สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 พบว่า ข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารงบประมาณของแต่ละสถานศึกษา จะต้องยึดกฎหมายระเบียบปฏิบัติที่ถูกต้อง มีการดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ มีขั้นตอนการการวางแผนอย่างเป็นระบบชัดเจน มีการจัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานงบประมาณให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบและข้อบังคับของการบริหารงานงบประมาณของทางราชการ เพื่อให้การบริหารงบประมาณของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ สอดคล้องมัชฌิมา วงษ์จันทร์เพ็ง, สุวิมล โพธิ์กลิ่น และสุปิยา ทาปทา (2564 : 475-489) ได้ศึกษาวิจัยการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ด้วยเหตุผล การบริหารงบประมาณ จะสถานศึกษาจะต้องดำเนินการตามที่ได้รับจัดสรรมาตามจำนวนนักเรียน ซึ่งผู้บริหารจะต้องดำเนินการตามระเบียบของทางราชการจึงทำให้ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับจารุวัฒน์ ปาสาโก, จิราภรณ์ ผันสว่างและกฤตยากร ลดาวัลย์ (2566 : 37-50) ได้ศึกษาวิจัยการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานพบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่าง

3. แนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี โรงเรียนควรมีการดำเนินการในแต่ละด้านดังนี้ หลักนิติธรรม ควรมีการอบรมและศึกษาคู่มือการปฏิบัติงานด้านการเงิน บัญชีและพัสดุให้เข้าใจ หลักคุณธรรม ควรมีการจัดสรรงบประมาณตามจุดเน้น ภารกิจและความสำคัญของโรงเรียน หลักความโปร่งใส โรงเรียน ควรมีการนำเสนอผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบและเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ หลักการมีส่วนร่วม ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณ หลักความรับผิดชอบ ควรกำหนดภาระหน้าที่และคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการด้านงบประมาณที่ชัดเจน หลักความคุ้มค่า ควรมีคณะกรรมการติดตามประเมินผลและรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณตามโครงการต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของวีระพงษ์ ก้านกึ่ง และชวนคิด มะเสนะ (2560 : 48) ได้วิจัยเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 พบว่า การกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบในงานงบประมาณไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐระบบ อิเลคทรอนิกส์ (e-GP) การเบิกจ่ายงบประมาณไม่ตรงตามแผนงาน/โครงการระบบบัญชีไม่เป็นปัจจุบัน มีความล่าช้า นอกจากนี้ จันทรัมย์ ภูติอริยวัฒน์ (2560 : 108-110) เสนอแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาแต่ละด้านไว้ดังนี้ 1) หลักนิติธรรม ผู้บริหารกำกับติดตามการจัดซื้อจัดจ้างและดำเนินการด้านพัสดุให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการและใช้จ่ายงบประมาณการเงิน บัญชีและพัสดุแต่ละหมวดอย่างชัดเจน 2) หลักคุณธรรม ผู้บริหารกำกับติดตามครูและบุคลากรใช้จ่ายงบประมาณด้วยความสุจริต จัดสรรงบประมาณพื้นฐานให้นักเรียนอย่างเป็นธรรม 3) หลักความโปร่งใส มีคณะกรรมการตรวจสอบภายใน ด้านการเงินการบัญชีและการพัสดุ มีแผนการใช้จ่ายเงินตามแผนงาน เปิดเผยแพร่การใช้จ่ายงบประมาณให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบ 4) หลักการมีส่วนร่วม มีคณะกรรมการตรวจสอบ มีผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินการบัญชีและการพัสดุเป็นคณะทำงานร่วมกันจัดทำบัญชีการเงินการรับจ่ายการจำหน่ายพัสดุ 5) หลักความรับผิดชอบ มีคณะกรรมการตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบถ่วงดุลและการส่งเสริมความรับผิดชอบการปฏิบัติงานการเงินในสถานศึกษา และ 6) หลักความคุ้มค่า มีคณะกรรมการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ เพื่อทราบมีความคุ้มค่าการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการอบรมผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบด้านงบประมาณ และให้ศึกษาคู่มือการบริหารงบประมาณให้เข้าใจในการปฏิบัติที่ชัดเจน ปฏิบัติตามระเบียบการบริหารการเงินบัญชีและพัสดุอย่างเคร่งครัดเพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดและก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบราชการได้

1.2 ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการติดตามตรวจสอบการดำเนินการใช้งบประมาณและรายงานผลการใช้งบประมาณตามไตรมาส มีปฏิทินการดำเนินงานของโครงการเพื่อให้เป็นไปตามแผนงบประมาณและเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความคุ้มค่าต่อการพัฒนาสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมการปกครอง. (2542). ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542. ราชกิจจานุเบกษา, 116 (สิงหาคม 2542).
- จันทร์ศม ภูติอริยวัฒน์. (2560). ธรรมาภิบาลในการบริหารการศึกษากับความเป็นเลิศในผลลัพธ์ด้านบุคลากร. วารสารบริหารการศึกษา มศว. 14(6) : 107-110
- จารุวัฒน์ ปาสาโก, จิราภรณ์ พันสว่าง และกฤตยากร ลดาวัลย์. (2566). การบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์. 7(1) : 37-50.
- จิรวรรณ มีภูมิ และเชาวนี แก้วมโน. (2565). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2. การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 13.

- ทัศนีย์ ตาทิพย์. (2559). ศึกษาสภาพการดำเนินงานการบริหารการเงินตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- มัชฌิมา วงษ์จันทร์เพ็ญ, สุวิมล โพธิ์กลิ่น และสุปิยา ทาปทา. (2564). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วารสาร มจร. อุบลปริทรรศน์. 6 (3) : 475-489.
- วรารณณ์ ธนากุลจิราวัฒน์ และพรณี สุวัตถิ. (2560). ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา. วารสารศิลปการ ศึกษาศาสตร์วิจัย. 9 (2) : 309.
- วันทีนิ ภูธรรมะ. (2563). การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเบรือ จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วีระพงษ์ ก้านกิ่ง และชวนคิด มะเสนะ. (2017). สภาพ ปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 29. Journal of Ratchathani Innovative social Sciences. 1(1) : 47-48.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. ราชกิจจานุเบกษา. 127 (กรกฎาคม).
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) 2020 ประเทศไทย. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก: https://www.nacc.go.th/files/article/attachments /26809121fcc59b1 65111ad494e9b86f2f5b8f4f.pdf?bclid=IwAR3vSo0yUq2roujwywWWXQ4r UCowf6 yiuo2ceRp5JC_sLY_.
2564. สืบค้น 1 สิงหาคม 2564.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟิก.
- สำนักงานงบประมาณของรัฐสภา. แนวทางการป้องกันและลดความสูญเสียงบประมาณจากการทุจริต. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2564.

สำเนียง มณีฉาย, ชูติปภา ทะสะภาค และณัฐณภรณ์ เอกนราจินดาวัฒน์. (2564). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม. วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. 4 (1): 74.

แสงเทียน จิตรโชติ. (2560). แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษาขยายโอกาสในเขตอำเภอดงหลวง จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

Krejcie, R.V., and Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30(3) : 607-610.

แนวทางการพัฒนาการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2
Guidelines for Developing a Learning Organization Administration
for Educational Institution Administrators Under Surin Primary
Educational Service Area Office 2

ชรินทร์ทิพย์ ธาดานิธิปัญโญ^{1*} และธาดา สิทธิธาดา²
Charinthip Thadanithipinyo^{1*} and Thada Siththada²

Received : March 15, 2024; Revised : May 25, 2024; Accepted : June 1, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพความคาดหวังการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา และเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 142 คน และครูผู้สอน จำนวน 142 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 สภาพปัจจุบัน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

¹⁻²บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา; Graduate School, Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : s65561802009@ssru.ac.th

Citation : Thadanithipinyo, C. & Siththada, T. (2024). Guidelines for Developing a Learning Organization Administration for Educational Institution Administrators Under Surin Primary Educational Service Area Office 2. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 153-168;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgissru.2024.32>

โดยด้านการจัดระบบการบริหารองค์กร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านกระบวนการกลุ่ม ส่วนสภาพความคาดหวัง ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการจัดระบบการบริหารองค์กร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการกระจายภาระงาน ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น 3 ลำดับแรก คือ ด้านการกระจายภาระงาน ($PNI_{modified} = 0.594$) ด้านการวินิจฉัยสั่งการ ($PNI_{modified} = 0.428$) และด้านการประสานงาน ($PNI_{modified} = 0.343$) ตามลำดับ 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 พบว่า สิ่งที่ต้องพัฒนามากที่สุด คือ ด้านการกระจายภาระงาน โดยใช้แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม สอดคล้องตามความสามารถของบุคลากร เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดภาระงานตามบทบาทและหน้าที่ของแต่ละกลุ่มงานทั้ง 4 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหารวิชาการ ฝ่ายบริหารงบประมาณ ฝ่ายบริหารงานบุคคล และฝ่ายบริหารทั่วไป ใช้วิจารณ์ญาณและการวิเคราะห์ศักยภาพและความสามารถในการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา แต่ละคน เพื่อให้งานที่มอบหมายนั้นตรงกับความสามารถของผู้ที่ได้รับมอบหมาย รองลงมา คือ ด้านการวินิจฉัยสั่งการ โดยมอบหมายงานอย่างเป็นระบบ เป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจน ใช้ข้อมูลและสารสนเทศที่ทันสมัยในการบริหารองค์กร และใช้หลักการ PDCA ในระบบงานของสถานศึกษาทั้ง 4 ฝ่าย เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และด้านการประสานงาน โดยเน้นการสร้างเครือข่าย นำเทคโนโลยีมาช่วยเป็นการเชื่อมโยงของกลุ่มคนหรือกลุ่มองค์กร เพื่อทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร สร้างบุคลากรที่มีทักษะในการประสานงาน ใช้ระบบการสื่อสารที่ชัดเจน เข้าใจได้ง่าย จัดให้บุคลากรในองค์กรทำงานสัมพันธ์และสอดคล้องกัน เพื่อให้เป้าหมายขององค์กรบรรลุตามที่กำหนดไว้

คำสำคัญ (Keywords) : การพัฒนา, การบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objective of this research is to investigate the present situation and anticipated outcomes management of the learning organization of school administrators. It proposes guidelines for the development of the management of the learning organization of school administrators under the Surin Primary Educational Service Area Office, District 2, using a sample group of 142 school

Citation : ชรินทร์ทิพย์ ธาตานธิธิญโญ และธดา สิทธิธาดา. (2567). แนวทางการพัฒนาการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ

ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 153-168; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.32>

administrators 142 teachers, And important information providers, namely 5 qualified people, collecting data using questionnaires and semi-structured interviews, analyzing data by calculating the percentage, average, the standard deviation of the required value and analyzing the content of the interview.

The results showed that 1) the management of the learning organization of the school administrators under the Office of the Primary Educational Service Area of Surin District 2, the current condition, the overall picture is at a high level. The average of the organization management system is the highest, whereas the average of the group process is the second highest. The expectation condition is the most overall level. The organizational management system is followed by the workload distribution as having the highest average. The first 3 necessary needs analysis results are the workload distribution ($PNI_{\text{modified}} = 0.594$). Diagnosis ($PNI_{\text{modified}} = 0.428$) and coordination ($PNI_{\text{modified}} = 0.343$), respectively. 2) Guidelines for the development of the management of the learning organization of school administrators under the Surin Primary Educational Service Area Office 2 found that the most important thing to develop is the workload distribution. By using participatory management guidelines, the ability of personnel To be able to work effectively and determine the workload according to the roles and duties of each group of four departments, namely academic management, budget management, personnel management, and general management. Use judgment and analysis of the potential and ability of each subordinate to make the assigned work match the ability of the assigned person. They were followed by the diagnosis. By systematically Assigning, using information, and modern information in the organization management, And using the PDCA principle in the work systems of all four schools to achieve the objectives and goals of the organization that have been set out effectively and in coordination. By focusing on creating a network, Bring

Citation : Thadanithipinyo, C. & Siththada, T. (2024). Guidelines for Developing a Learning Organization

Administration for Educational Institution Administrators Under Surin Primary Educational Service Area Office 2. **Journal of Local Governance and Innovation**. 8(2) : 153-168;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.32>

technology to help link groups of people or groups of organizations. To make an information exchange Create personnel with the skills to coordinate and Create a clear communication system.

Keywords : Development, Management of the Learning Organization, School Administrators

บทนำ (Introduction)

ยุทธศาสตร์ชาติ ปี พ.ศ. 2561 - 2580 เน้นการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้มีบทบาทในการกำกับหรือให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการปฏิบัติงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์ พร้อมทั้งจะปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก นโยบายการศึกษา ปี พ.ศ. 2566 เน้นพัฒนาผู้บริหารการศึกษา รวมถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการจัดการฐานข้อมูล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษา ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ผ่าน Active-Learning และ Assessment for Learning เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566)

เมื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ยุคแห่งโลกาภิวัตน์ เกิดความเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านสังคมและวัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ตลอดจนระบบการจัดการศึกษา ทำให้ประเทศไทยเกิดความตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการและพัฒนาระบบการศึกษา ดังเห็นได้จากการปฏิรูปการศึกษาอันเนื่องมาจากกระแสความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคม ส่งผลให้องค์กรจะต้องพัฒนาระบบการศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ บุคลากรต้องร่วมมือในการพัฒนาร่วมกัน เพื่อเพิ่มศักยภาพภายในองค์กรอย่างต่อเนื่อง บุคลากรมีความสามารถและความเชี่ยวชาญที่ต่างกัน จึงมีความจำเป็นต้องผนวกความรู้ดังกล่าว เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (สุรัตน์ ดวงชาต, 2559) โดยเป็นแนวทางการพัฒนาที่ส่งผลให้ดำรงอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและเทคโนโลยี ส่งผลให้บุคลากรในองค์กรมีโอกาสดึกษาหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองและหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพในการทำงาน และสามารถถ่ายทอดความรู้ไปสู่เพื่อนร่วมงานได้

ทั้งนี้ จากที่กล่าวความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาหาแนวทางการพัฒนาการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน

Citation : ชรินทร์ทิพย์ ธาตานิธิบุญ และธดา สิทธิธาดา. (2567). แนวทางการพัฒนาการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ

ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 153-168; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.32>

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 เพื่อศึกษาหาข้อมูลเป็นแนวทางในการพัฒนาให้แก่องค์กรแห่งการเรียนรู้ เพราะสถานศึกษามีความสำคัญต่อการส่งเสริมความรู้และความสามารถ ตลอดจนร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์กร เป็นกระบวนการทำงานที่ส่งผลให้องค์กรมีคุณภาพ อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญในการขับเคลื่อนให้แก่องค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยผลการวิจัยในครั้งนี้ จะก่อให้เกิดองค์กรแห่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงขององค์กรอย่างเป็นรูปธรรม โดยนำไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ดีในอนาคต อันจะเชื่อมโยงและนำไปสู่การพัฒนาสังคมและประเทศชาติที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพความคาดหวังการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา มี 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการวางแผนงาน 2) ด้านการจัดระบบการบริหารองค์กร 3) ด้านกระบวนการกลุ่ม 4) ด้านการประสานงาน 5) ด้านการวินิจฉัยสั่งการ และ 6) ด้านการกระจายภาระงาน

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 218 แห่ง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2566 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณตามสูตรของทาโร่ ยามาเน (Taro Yamane, 1973) ระดับความสำคัญทางสถิติ

Citation : Thadanithipinyo, C. & Siththada, T. (2024). Guidelines for Developing a Learning Organization

Administration for Educational Institution Administrators Under Surin Primary Educational Service

Area Office 2. Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 153-168;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.32>

เท่ากับ 0.05 ซึ่งเป็นขนาดตัวอย่างที่มีความเหมาะสมและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผลการศึกษาวิจัยได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 142 แห่ง

ผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย คือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน 2) ครูผู้สอน จำนวน 1 คน จากกลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 รวมทั้งสิ้น 284 คน โดยการสร้างแบบสอบถามออนไลน์ (Google Forms) สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพความคาดหวังการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 จากนั้นนำหนังสือเสนอต่อผู้อำนวยการเขตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วนำหนังสือที่ผ่านการพิจารณาแล้วเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ได้แก่ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ จำนวน 4 คน และรองผู้อำนวยการชำนาญการ จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน โดยคัดเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด

การวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพความคาดหวัง การบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพความความคาดหวังการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 โดยให้คะแนนตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของของลิเคิร์ท มีความเที่ยงตรง (Validity) เท่ากับ 0.33-1.00 และความเชื่อมั่น (Reliability) ของหัวข้อสภาพปัจจุบัน เท่ากับ .962 และหัวข้อสภาพความคาดหวัง เท่ากับ .978

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชาสัมพันธ์การตอบแบบสอบถามเป็นหนังสือราชการ และจัดทำเอกสารโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Average) ค่าร้อยละ (Percentage) และความต้องการจำเป็นด้วยเทคนิค Modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$)

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)

ระยะที่ 2 เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

1. ขั้นตอนในการ

1.1 นำผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในระยะที่ 1 มาจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา

1.2 การแปลผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.3 สร้างเครื่องมือในการสัมภาษณ์

1.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

1.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปใช้จริงต่อไป

2. กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ จำนวน 4 คน และรองผู้อำนวยการชำนาญการ จำนวน 1 คน ได้มาโดยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 5 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่กำหนดไว้ จำนวน 5 คน

Citation : Thadanithipinyo, C. & Siththada, T. (2024). Guidelines for Developing a Learning Organization

Administration for Educational Institution Administrators Under Surin Primary Educational Service

Area Office 2. Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 153-168;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.32>

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) การสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

ผลการวิจัย (Research Results)

1) สภาพปัจจุบันการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการจัดระบบการบริหารองค์กร มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือ ด้านกระบวนการกลุ่ม สภาพความคาดหวังการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการจัดระบบการบริหารองค์กร มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือ ด้านการกระจายภาระงาน และผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ใน 3 ลำดับแรกคือ ด้านการกระจายภาระงาน ด้านการวินิจฉัยสั่งการ และด้านการประสานงาน ตามลำดับ

2) แนวทางการพัฒนาการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 พบว่า สิ่งที่ต้องพัฒนามากที่สุดคือ ด้านการกระจายภาระงาน โดยใช้แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม สอดคล้องตามความสามารถของบุคลากร เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดภาระงานตามบทบาทและหน้าที่ของแต่ละกลุ่มงานทั้ง 4 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหารวิชาการ ฝ่ายบริหารงบประมาณ ฝ่ายบริหารงานบุคคล และฝ่ายบริหารทั่วไป ใช้วิจารณ์ญาณและการวิเคราะห์ศักยภาพและความสามารถในการทำงานของผู้ได้บังคับบัญชาแต่ละคน เพื่อให้งานที่มอบหมายนั้นตรงกับความสามารถของผู้ที่ได้รับมอบหมาย รองลงมา คือ ด้านการวินิจฉัยสั่งการ โดยมอบหมายงานอย่างเป็นระบบ เป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจน ใช้ข้อมูลและสารสนเทศที่ทันสมัยในการบริหารองค์กร และใช้หลักการ PDCA ในระบบงานของสถานศึกษาทั้ง 4 ฝ่าย เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรที่ได้กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ และด้านการประสานงาน โดยเน้นการสร้างเครือข่าย นำเทคโนโลยีมาช่วยเป็นการเชื่อมโยงของกลุ่มคนหรือกลุ่มองค์กร เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร สร้างบุคลากร

Citation : ขรินทร์ทิพย์ ธาดานิติภิญโญ และธดา สิทธิธาดา. (2567). แนวทางการพัฒนาการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ

ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 153-168; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.32>

ที่มีทักษะในการประสานงาน ใช้ระบบการสื่อสารที่ชัดเจน เข้าใจได้ง่าย จัดให้บุคลากรในองค์กรทำงานสัมพันธ์และสอดคล้องกัน เพื่อให้เป้าหมายขององค์กรบรรลุตามที่กำหนดไว้

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 พบว่า สภาพปัจจุบัน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันชนก อางปุ (2564) ที่ได้ศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ในเขตภาคกลาง และจากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ 1) ด้านการกระจายภาระงาน 2) ด้านการวินิจฉัยสั่งการ 3) ด้านการประสานงาน โดยผู้วิจัยนำประเด็นดังกล่าวมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ด้านการกระจายภาระงาน

1.1 สภาพปัจจุบัน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และปานกลาง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารไม่ได้เปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาองค์กร มีโครงสร้างการบริหารที่ซับซ้อน กระจายงานไม่เท่าเทียม รวมทั้งไม่ได้สนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สันติ โอชะพนม และคณะ (2566 : 91) ได้ศึกษาปัจจัยยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.2 สภาพความคาดหวัง โดยภาพรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษา มีความคาดหวังให้มีการจัดการศึกษาดูงานให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษธร หนูฤทธิ์ (2562 : 257) ได้ศึกษา วัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐาน โดยพบว่าการพัฒนาบุคลากรเป็นสิ่งสำคัญที่สถานศึกษานำมาใช้เป็นกลยุทธ์หรือยุทธวิธี เพื่อนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมาย

Citation : Thadanithipinyo, C. & Siththada, T. (2024). Guidelines for Developing a Learning Organization

Administration for Educational Institution Administrators Under Surin Primary Educational Service

Area Office 2. Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 153-168;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.32>

1.3 ความต้องการจำเป็น พบว่า ผู้บริหารสร้างโอกาสให้บุคลากรไปศึกษาดูงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน มีความต้องการจำเป็นสูงสุดทั้งนี้ การเสริมสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ทำให้บุคลากรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วริศรา คำเพ็ญ และคณะ (2562 : 16) ได้ศึกษาระดับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ อาจเนื่องจากนโยบายของรัฐบาลมุ่งเน้นในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เอื้อให้สมาชิกทุกคนเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในรูปแบบการทำงานอย่างสร้างสรรค์และเป็นทีม

1.4 แนวทางในการพัฒนาการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 พบว่า ผู้บริหารควรเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม สร้างแรงจูงใจในการทำงานและการเสริมแรงทางบวก เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ใช้วิจารณ์ญาณและการวิเคราะห์ศักยภาพและความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ในขณะเดียวกันผู้รับงานก็จะมีความสุขและเต็มใจที่ได้ทำงานตามความถนัดของตน (put the right man on the right job) สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา ดีดวงพันธ์. (2565 : 184) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี มี 6 องค์ประกอบ คือ 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว 3) การมีความคิดสร้างสรรค์ 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 5) การทำงานเป็นทีม 6) การมีจินตนาการ ซึ่งต้องมีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความสามารถในการวิเคราะห์ศักยภาพและความสามารถของบุคลากรในองค์กร

2. ด้านการวินิจฉัยสั่งการ

2.1 สภาพปัจจุบัน ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีการแบ่งสายการบังคับบัญชาอย่างชัดเจน ผู้บริหารมอบหมายงานโดยคำนึงถึงฝ่ายงานและหลักการใช้บุคลากรได้ตรงกับความสามารถ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนะ สุทธิประภา (2566 : 218)

Citation : ขรินทร์ทิพย์ ธาดานิติภิญโญ และธดา สิทธิธาดา. (2567). แนวทางการพัฒนาการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ

ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 153-168; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.32>

พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษาของต้นสังกัด ถ่ายทอดให้แก่ครูในสถานศึกษารับรู้และเข้าใจ ดำเนินการจัดทำแผนงานและโครงการที่ตอบสนองแต่ละตัวชี้วัดของกลยุทธ์ กำหนดครูผู้รับผิดชอบชัดเจน โดยผู้บริหารสถานศึกษาให้คำปรึกษา คำชี้แนะ แนวทาง สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูในสถานศึกษาในการปฏิบัติงาน

2.2 สภาพความคาดหวัง ภาพรวมและรายชื่อยามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า ผู้บริหารมอบหมายงานโดยคำนึงถึงฝ่ายงานและหลักการใช้บุคลากรได้ตรงความสามารถ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริจินดา แจ่มแจ้ง (2560) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญของสถานศึกษาที่ต้องจัดตั้งคณะกรรมการของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบวัดผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ของสถานศึกษาอย่างแท้จริง

2.3 ความต้องการจำเป็น พบว่า มีการกำหนดภาระงานและวัตถุประสงค์ของตำแหน่งงานที่ชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อน มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากหากมีการกำหนดภาระงานและวัตถุประสงค์ของงานที่ชัดเจน จะสามารถป้องกันการทำงานที่ซ้ำซ้อนในแต่ละฝ่ายได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กานต์พิชชา ชูวงษ์ (2562 : 106) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี โดยนำรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมาปรับให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน เพื่อให้บรรลุตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่กำหนด มีโครงสร้างระบบงานควบคุมตามโครงสร้างของสายงาน มีการแบ่งแยกและระบุหน้าที่ให้ทราบอย่างชัดเจน ส่งเสริมให้ครูทำหน้าที่ตามความรู้ความสามารถของตนเองได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถสร้างองค์ความรู้และแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง

2.4 แนวทางในการพัฒนาการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 พบว่า ควรมีการวินิจฉัยสั่งการโดยมอบหมายงานอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารต้องมีข้อมูลและสารสนเทศที่ทันสมัยถูกต้อง มีข้อมูลเพียงพอ ควบคุมกำกับให้เป็นไปตามระบบการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม เลือกคนให้เหมาะสมกับงาน กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ขอบเขตของงาน ระยะเวลาดำเนินงานอย่างชัดเจน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชรา โพธิ์พัฒนชัย. (2564 : 103). ได้ศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัด

Citation : Thadanithipinyo, C. & Siththada, T. (2024). Guidelines for Developing a Learning Organization

Administration for Educational Institution Administrators Under Surin Primary Educational Service

Area Office 2. Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 153-168;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.32>

สำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร พบว่า แนวทางการพัฒนาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรอบรู้แห่งตน 2) ด้านแบบแผนทางความคิด 3) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 4) ด้านการเรียนรู้เป็นทีม และ 5) ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ โดยมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานอย่างเหมาะสมและมีการควบคุมกำกับให้เป็นไปวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน

3. ด้านการประสานงาน

3.1 สภาพปัจจุบัน ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารใช้การสื่อสารเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมขององค์กรที่มีความเชื่อถือไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีเทคนิคการประสานงาน การประเมินผลการปฏิบัติงาน/ กิจกรรม/ โครงการต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ แผ้วพลสง (2560) กล่าวว่า การประสานงาน ร่วมมือ ร่วมใจทำงานเป็นทีม ที่เน้นความมีส่วนร่วมและความร่วมมือจากการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือดำเนินกิจกรรม ส่งผลให้กิจกรรมดำเนินการไปได้อย่างมีศักยภาพและบรรลุเป้าหมาย

3.2 สภาพความคาดหวัง ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีเทคนิคการประสานงาน การประเมินผลการปฏิบัติงาน/ กิจกรรม/ โครงการต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับสูงสุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการประสานงานต้องการความร่วมมือ ร่วมใจในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรญา รัตนดิลก ณ ภูเก็ต และคณะ (2563 : 131-132) ที่ได้กล่าวไว้ว่า องค์กรที่มุ่งส่งเสริมสร้างพลังอำนาจในการบริหารให้กับบุคลากรในทุกระดับและบุคลากรสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ใช้โครงสร้างการบริหารงานแบบไม่เป็นทางการ ควบคุมการปฏิบัติงานมากกว่าโครงสร้างที่เป็นทางการ จะส่งผลให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์หรืออยู่รอดและเติบโตก้าวหน้าได้อย่างต่อเนื่อง

3.3 ความต้องการจำเป็น พบว่า ผู้บริหารมีความเอื้ออาทร และมีความจริงใจต่อบุคลากรในองค์กร มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากหากผู้บริหารมีความเอื้ออาทร มีความจริงใจ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคลากรในองค์กร จะส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จ เกิดความสุข เกิดประสิทธิภาพในการทำงานที่ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูนิวริฐธรรมานุศาสน์ (2564) ได้กล่าวถึงรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการไว้ว่า ความเอื้ออาทรต่อกันกับบุคลากร

ในองค์กรด้วยความจริงใจ ความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จะส่งผลให้มีการวางแผน เพื่อพัฒนาระบบการทำงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

3.4 แนวทางในการพัฒนาการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 พบว่า ควรเน้นการสร้างเครือข่าย ใช้เทคโนโลยีมาเชื่อมโยงกลุ่มคนหรือกลุ่มองค์กร เพื่อให้มีการติดต่อ สร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารระหว่างกัน โดยระบบการสื่อสารที่ชัดเจน ไม่ทับซ้อน จัดให้บุคลากรในองค์กรทำงานสัมพันธ์ และสอดคล้องกัน เพื่อให้เป้าหมายขององค์กรบรรลุตามที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรยา สัจจะเขตต์. (2564 : 110) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า สถานศึกษามีแนวทางการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างครอบคลุมและสามารถ ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดทำแผนการจัดเก็บข้อมูลโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สร้างฐานข้อมูลออนไลน์ให้เข้าถึงง่าย สะดวกต่อการนำมาใช้และรวดเร็วต่อการรวบรวม สนับสนุน การจัดอบรมบุคลากรให้มีสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา โดยบุคลากรภายในที่มี ความเชี่ยวชาญ และรับฟังเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่พบ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการวางแผนงาน ควรส่งเสริมพัฒนาการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีการจัดการปัญหาอย่างเป็นระบบ โดยวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา และวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสม ใช้ข้อมูลทางด้านสถิติประกอบการวางแผนงานและการตัดสินใจ สนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน เพื่อพัฒนาองค์กรมากขึ้น

1.2 ด้านการจัดระบบการบริหารองค์กร ผู้บริหารควรกระตุ้น ส่งเสริมโอกาสในการ เรียนรู้ของบุคลากรในองค์กร เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นตามเป้าหมายที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ มากขึ้น

1.3 ด้านกระบวนการกลุ่ม ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรตระหนักถึง ความสำคัญของการทำงานร่วมกับบุคลากรอื่นมากยิ่งขึ้น

Citation : Thadanithipinyo, C. & Siththada, T. (2024). Guidelines for Developing a Learning Organization

Administration for Educational Institution Administrators Under Surin Primary Educational Service

Area Office 2. Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 153-168;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.32>

1.4 ด้านการประสานงาน ผู้บริหารควรมีความเอื้ออาทร และความจริงจังต่อบุคลากรในองค์กรมากยิ่งขึ้น

1.5 ด้านการวินิจฉัยสั่งการ ควรกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานแต่ละตำแหน่งอย่างชัดเจน กำหนดภาระงานและวัตถุประสงค์ของตำแหน่งงานที่ชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อน

1.6 ด้านการกระจายภาระงาน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรไปศึกษาดูงาน เพื่อนำความรู้ที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ด้านการกระจายภาระงาน ควรศึกษาการพัฒนาศักยภาพบุคลากร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

2.2 ด้านการวินิจฉัยสั่งการ ควรศึกษาภาระงานที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงานของบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

2.3 ด้านการประสานงาน ควรศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กานต์พิชชา ชูวงศ์. (2562). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี. *บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์*. 7(2) : 106.
- จินตนา ดิดวงพันธ์. (2565). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร. *มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร*.
- ชนะ สุทธิประภา. (2566). การบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2. *มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น*.

Citation : ขรินทร์ทิพย์ ธาตานิธิบุญ และธดา สิทธิธาดา. (2567). แนวทางการพัฒนาการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ

ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*. 8(2) : 153-168; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.32>

ณรงค์ แผ้วพลสง. (2560). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน

ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษา 11

ในทัศนะของครู. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพมหานคร.

นงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวาณิช. (2550). การวิจัยและประเมินความต้องการจำเป็น.

กรุงเทพฯ : ธรรมดาเพรส.

นุชรา โพธิ์พัฒนชัย. (2564). การศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัด

สำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยรังสิต.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). วิธีการสร้างสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

พงษ์ธร หนูฤทธิ์. (2562). วัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วารสารวิชาการ

มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. 10(1) : 257.

พระครูนิวริฐธรรมานุศาสน์. (2564). รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการเชิงพุทธของโรงเรียน

พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 4. วารสารวิจัยวิชาการ. 4(2).

วรญา รัตนดิลก ณ ภูเก็ต และคณะ. (2563). วัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการ

เรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช. มหาวิทยาลัยราชภัฏ

นครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช.

วิศรา คำเพ็ญ และคณะ. (2562). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรที่ส่งผลต่อความเป็น

องค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร. วารสารรัชต์ภาคย์. 13(28) : 16.

วันชนก อาจปฐ. (2564). แนวทางการพัฒนาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในเขตภาค

กลาง.มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.

วีรยา สัจจะเขตต์. (2564). การพัฒนาแนวทางการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขยาย

โอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. (วิทยานิพนธ์

การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา). มหาสารคาม:

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

Citation : Thadanithipinyo, C. & Siththada, T. (2024). Guidelines for Developing a Learning Organization

Administration for Educational Institution Administrators Under Surin Primary Educational Service

Area Office 2. Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 153-168;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.32>

- สมประสงค์ ยะดิน. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการองค์กรเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของกองบัญชาการกองทัพไทย พื้นที่แจ้งวัฒนะ. วารสาร สมาคมนักวิจัย. 24(3) : 284.
- สันติ โอชะพนม และคณะ. (2566). การพัฒนาปัจจัยยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น. วารสารวิชาการรัตนบุศย์. 5(2) 91.
- สิรินดา แจ่มแจ้ง. (2560). การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สุรัตน์ ดวงชาทม. (2559). การพัฒนาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ : กรณีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สุรีย์พร บุญถนอม. (2560). องค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กลุ่มวิจัยและพัฒนานโยบาย สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561–2580. (2561, ตุลาคม 8). ราชกิจจานุเบกษา, น. 56.
- Garvin, D. A., Edmonson, A. C., & Gino, F. (2008). Is yours a learning organization? Harvard Business Review. 86. 109-115.
- Yamane, Taro. (1973). Statistics an introductory analysis. New York Harper & Row.

Citation : ชรินทร์ทิพย์ ธาตานิธิปัญญา และธดา สิทธิธาดา. (2567). แนวทางการพัฒนาการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ

ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 153-168; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsrru.2024.32>

การพัฒนาการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาลตำบลพุทไธสง
อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์
Public Development Service Provision in Phutthaisong
Municipality Phutthaisong District Buriram Province

นุชจรี ยศภูมิ^{1*} และเศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล²
Nuchjaree Yodpumme^{1*} and Settawat Chokworakul²

Received : March 15, 2024; Revised : May 1, 2024; Accepted : May 1, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดบริการสาธารณะ ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพุทไธสง 2) แนวทางการพัฒนาการจัดบริการสาธารณะที่เหมาะสมกับความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพุทไธสง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพุทไธสง ที่มีอายุ 18 – 90 ปี ได้กลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) จำนวน 378 คน เครื่องมือที่ใช้ใน การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมี 2 ลักษณะ คือแบบตรวจรายการและมาตราส่วนประมาณค่าวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ คำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำผลมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติแบบเชิงพรรณนา นำข้อมูลจาก ผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม ในด้านแต่ละด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านละ 1 ข้อ มาสร้างแบบสอบถาม และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 10 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการจัดบริการสาธารณะ ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพุทไธสง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาโครงสร้าง

¹⁻²คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา; Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : maprangnuchjareeyodpumme605@gmail.com

Citation : Yodpumme, N. & Chokworakul, S. (2024). Public Development Service Provision in Phutthaisong

Municipality Phutthaisong District Buriram Province. *Journal of Local Governance and Innovation*.

8(2) : 169-184; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.33>

พื้นฐานและโลจิสติกส์ รองลงมาได้แก่ ด้านการพัฒนาคนและสังคมด้านการเสริมสร้างพัฒนาเศรษฐกิจ และด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และด้านการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส ตามลำดับ

2) แนวทางการพัฒนาการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาล ตำบลพุทไธสง โดยรวมระดับการบริการอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมและการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รองลงมาได้แก่ ด้านการพัฒนาคนและสังคม ด้านการเสริมสร้างพัฒนาเศรษฐกิจ และด้านการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส และด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์มี ตามลำดับ

คำสำคัญ (Keywords) : การจัดบริการสาธารณะ, การพัฒนาบริการสาธารณะ, แนวทางการบริการสาธารณะ

Abstract

The research aimed to : 1) study the level of Public Development Service Provision in Phutthaisong Municipality and 2) to find Guidelines Development Service Provision in Phutthaisong Municipality The research populations had been 18-90 year-old determined by the Taro Yamane's sample size and the proportional random sampling method were the 378 local people in the area of Phutthaisong Municipality and research informers were 10 people. Research tools were divided with 2 types used for check list and collecting data was 5 rating scales questionnaire. Data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation.

The results of the study found that: 1) A study of the Public Development Service Provision in Phutthaisong Municipality was in a moderate level of all aspects. The first three aspects of public service with a high level of reception were, administration management while the next was in Infrastructure and logistics development and the lowest was in Effective and transparent management

2) A guideline of the Public Development Service Provision in Phutthaisong Municipality was in a moderate level of all aspects. The first three aspects of public

Citation : นุชจรี ยศภูมิมี และเศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล. (2567). การพัฒนาการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาลตำบลพุทไธสง

อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 169-184;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.33>

service with a high level of reception were, Infrastructure and logistics development while the next was people society development, strengthen economic development, Effective and transparent management and was in Infrastructure and logistics development.

Keywords : Development of Public Service, Guidelines of Public Service, Management of Public Service

บทนำ (Introduction)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 65 กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติ การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 มีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2560 โดยกำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อรับผิดชอบในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติกำหนดวิธีการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติในการติดตาม การตรวจสอบ และการ ประเมินผล รวมทั้งกำหนดมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ทุกภาคส่วนดำเนินการ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2566 (กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ, เทศบาลตำบลพุทไธสง, 2566 : 25)

การบริการสาธารณะและความต้องการของประชาชนถือเป็นบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งของเทศบาลตำบลพุทไธสง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ เทศบาลตำบลพุทไธสง เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถือเป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมพัฒนา “ บ้านเมืองให้น่าอยู่” เทศบาลตำบลพุทไธสงได้จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 - 2570) ซึ่งประกอบด้วยนโยบายด้านการพัฒนาการบริหารจัดการองค์กรเทศบาลให้มีประสิทธิภาพ ยุทธศาสตร์ ของเทศบาลตำบลพุทไธสง (พ.ศ. 2566 - 2570) คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ ยุทธศาสตร์ ที่ 2 การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างพัฒนาเศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาคนและสังคม และยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนา

Citation : Yodpummee, N. & Chokworakul, S. (2024). Public Development Service Provision in Phutthaisong

Municipality Phutthaisong District Buriram Province. *Journal of Local Governance and Innovation.*

8(2) : 169-184; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.33>

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย (กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ, เทศบาลตำบลพุทไธสง, 2566 : 77)

ดังนั้น การจัดบริการสาธารณะ ของเทศบาลตำบลพุทไธสง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ จะต้องสอดคล้องกับความต้องการและความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่งเทศบาลตำบลพุทไธสง สามารถบริหารจัดการและปกครองดูแลตัวเองได้ มีความสามารถที่จะรับรู้สภาพการเปลี่ยนแปลงของปัญหาต่างๆ และแก้ไขปัญหาเหล่านั้นที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้ดีและรวดเร็วกว่าราชการส่วนกลาง และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นให้ได้มากที่สุดอย่างแท้จริง ตามนโยบายด้านการพัฒนาการบริหารจัดการองค์กรเทศบาลให้มีประสิทธิภาพ ยุทธศาสตร์ ของเทศบาลตำบลพุทไธสง (พ.ศ. 2566 - 2570) รวมทั้งการดำเนินงานให้ครอบคลุมในอนาคตให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และตรงตามความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดบริการสาธารณะ ของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลพุทไธสง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดบริการสาธารณะที่เหมาะสม กับความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพุทไธสง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยขอบเขตการศึกษาและวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้ ขอบเขตด้านพื้นที่ทำการศึกษา คือ เขตเทศบาลตำบลพุทไธสง ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย การวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นกับกลุ่มตัวอย่างนำประชากร ที่เป็นประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพุทไธสง ที่มีอายุระหว่าง 18 – 90 ปี จำนวน 378 คน คนคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามแนวคิด ของทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973 : 1088)

โดยแบบสอบถาม เพื่อสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดบริการสาธารณะของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลพุทไธสง อำเภอพุทไธสง ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert Rensis, 1967 : 90 - 95) ดังนี้ แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน คือส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะ

Citation : นุชจรี ยศภูมิ และเศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล. (2567). การพัฒนาการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาลตำบลพุทไธสง

อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 169-184;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.33>

ส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลลักษณะแบบสอบถามเป็นการกำหนดคำตอบให้เลือกตอบ (Check list) เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน ส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดบริการสาธารณะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพุทไธสง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลพุทไธสง (พ.ศ. 2566 - 2570) และส่วนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended question) และการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) อาศัยความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์การทำงาน และนำผลการวิจัยจากการศึกษาแนวทางการจัดบริการสาธารณะตามความต้องการของประชาชน ในข้อค้นพบที่มีระดับค่าเฉลี่ยการบริการน้อยที่สุด 1 อันดับแรก ในแต่ละด้านมาสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อสัมภาษณ์เกี่ยวกับ การศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดบริการสาธารณะของประชาชน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัย ได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความถูกต้อง และ ความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแต่ละข้อคำถาม จากนั้นคำนวณหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (ประยุกต์ใช้แนวทางการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเทคนิค IOC) ใช้ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.94 และนำไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพุทไธสง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ α (Cronbach's alpha coefficient) ของ Cronbach โดยใช้ค่าความเชื่อมั่นที่อยู่ในระดับ 0.7 ขึ้นไป ซึ่งมีจำนวนคำถามทั้งหมด 27 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยรวม เท่ากับ 0.96 ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง ส่วนแบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้สร้างจากข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดจากข้อมูลทั้ง 5 ด้าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยการให้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งข้อมูลในการตอบแบบสอบถามจะไม่เป็นการระบุตัวตนของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผู้วิจัยจะดำเนินการขอความยินยอมจากกลุ่มตัวอย่าง ในการยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย ส่วนแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการประสานงาน และสัมภาษณ์เอง ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้ง 3 ส่วนมา

จัดทำวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความเรียบร้อย ความถูกต้องสมบูรณ์ ในการตอบแบบสอบถาม แล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์และถูกต้องมาลงรหัสไว้ การวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามการนำเสนอผลการวิจัยตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) ด้วยการคำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) โดยจำแนกตามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ในการบรรยายลักษณะโดยทั่วไปของปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาลตำบลพุทไธสง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ (percent) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) กำหนดค่าตัวแปร เป็นการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามในด้านต่างๆ โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้ (Best, J.W., 1977 : 182 และบุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 121) การวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามการนำเสนอผลการวิจัยตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดบริการสาธารณะของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลพุทไธสง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลพุทไธสง (พ.ศ. 2566 - 2570) ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ และการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามการนำเสนอผลการวิจัยตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended question) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดบริการสาธารณะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพุทไธสง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลว่ามีปัญหา และข้อเสนอแนะใดบ้าง ที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะ

กรอบแนวคิด

การศึกษาในครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดบริการสาธารณะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามนโยบายด้านการพัฒนาการบริหารจัดการองค์กรเทศบาลให้มีประสิทธิภาพ ตามนโยบายด้านการพัฒนาการบริหารจัดการองค์กรเทศบาลให้มีประสิทธิภาพ ยุทธศาสตร์ ของเทศบาลตำบลพุทไธสง (พ.ศ. 2566 - 2570) ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และโปร่งใสยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างพัฒนาเศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาคนและสังคม

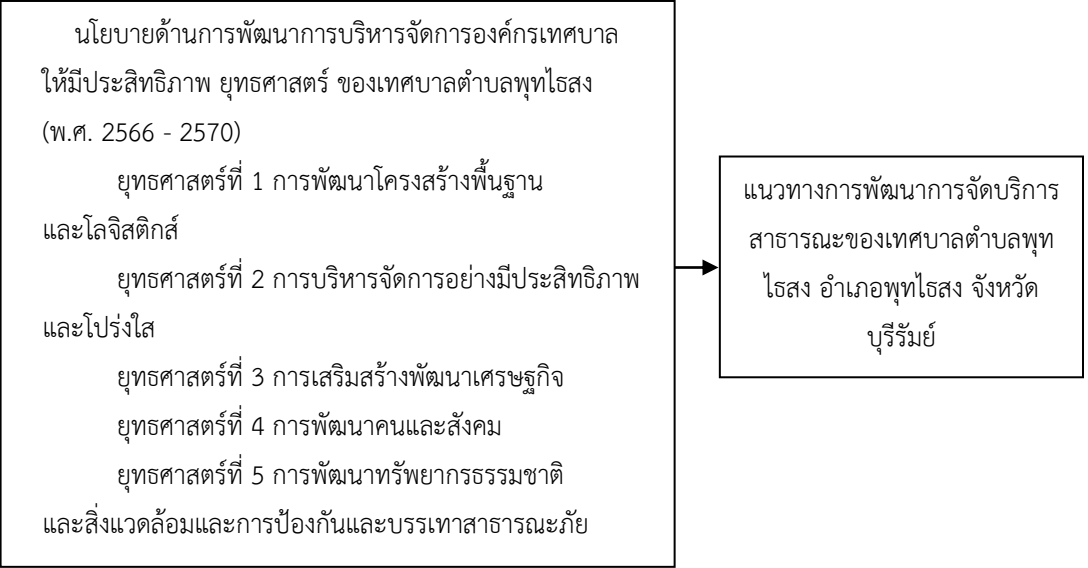
Citation : นุจรี ยศภูมิมี และเศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล. (2567). การพัฒนาการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาลตำบลพุทไธสง

อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 169-184;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.33>

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการป้องกันและบรรเทา
สาธารณภัย มาใช้ในการกำหนดกรอบการวิจัย ดังนี้

ผลการวิจัย (Research Results)

1. การวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการพัฒนาการบริหาร
สาธารณะ ที่เหมาะสมกับความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพุทไธสง

ข้อที่	การพัฒนาการบริหารสาธารณะ	ระดับการพัฒนา		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์	3.35	0.36	ปานกลาง
2	ด้านการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส	3.32	0.37	ปานกลาง
3	ด้านการเสริมสร้างพัฒนาเศรษฐกิจ	3.33	0.37	ปานกลาง
4	ด้านการพัฒนาคนและสังคม	3.34	0.37	ปานกลาง
5	ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	3.33	0.37	ปานกลาง
โดยรวม		3.35	0.36	ปานกลาง

Citation : Yodpumme, N. & Chokworakul, S. (2024). Public Development Service Provision in Phutthaisong

Municipality Phutthaisong District Buriram Province. Journal of Local Governance and Innovation.
8(2) : 169-184; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.33>

จากผลการวิเคราะห์ พบว่า ระดับการพัฒนาการจัดบริการสาธารณะที่เหมาะสมกับความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพุทไธสง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ รองลงมาได้แก่ ด้านการพัฒนาคนและสังคม ด้านการเสริมสร้างพัฒนาเศรษฐกิจ และด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมและการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และโปร่งใส ตามลำดับ

2. แนวการจัดบริการสาธารณะที่เหมาะสมกับความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพุทไธสง โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยพิจารณาระดับคะแนนเฉลี่ย

ข้อที่	การบริการสาธารณะ	ระดับการบริการ		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์	3.26	0.30	ปานกลาง
2	ด้านการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส	3.28	0.32	ปานกลาง
3	ด้านการเสริมสร้างพัฒนาเศรษฐกิจ	3.31	0.34	ปานกลาง
4	ด้านการพัฒนาคนและสังคม	3.32	0.34	ปานกลาง
5	ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	3.33	0.37	ปานกลาง
โดยรวม		3.30	0.31	ปานกลาง

จากผลการวิเคราะห์ พบว่า ระดับการจัดบริการสาธารณะที่เหมาะสมกับความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพุทไธสง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รองลงมาได้แก่ ด้านการพัฒนาคนและสังคม ด้านการเสริมสร้างพัฒนาเศรษฐกิจ

และด้านการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส และด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และโลจิสติกส์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. การพัฒนาการจัดบริการสาธารณะที่เหมาะสมกับความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพุทไธสง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัย พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีประเด็นค้นพบที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1.1 การพัฒนาการจัดบริการสาธารณะที่เหมาะสมกับความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพุทไธสง ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ พบว่า โดยรวมมีการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงว่า การบริหารพัฒนาการจัดบริการสาธารณะที่เหมาะสมกับความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพุทไธสง ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ส่วนใหญ่ยังมีการพัฒนา ปรับปรุงระบบอย่างต่อเนื่องตามบริบทพื้นที่ ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัย ได้เล็งเห็นความสำคัญการพัฒนาการจัดบริการสาธารณะที่เหมาะสมกับความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพุทไธสง เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้รับบริการเกิดความน่าเชื่อถือ อำนวยความสะดวกด้านบริบทพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับเสาวลักษณ์ ดีมัน (2560 : 82-92) พบว่าระดับการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีการพัฒนาระบบคมนาคมให้อยู่ในสภาพที่ได้มาตรฐาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแปลงยาว มีระบบการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ชุมชน มีการจัดสร้างระบบการชลประทาน และตรวจสอบหาแหล่งน้ำ ดังนั้น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแปลงยาว ควรมีการขยายเขตไฟฟ้า การติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่างครอบคลุมให้ทุกพื้นที่ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแปลงยาว ควรมีการให้บริการน้ำประปาในท้องถิ่นโดยน้ำประปามีคุณภาพมีมาตรฐาน ปลอดภัยแก่ประชาชน

1.2 การพัฒนาการจัดบริการสาธารณะที่เหมาะสมกับความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพุทไธสง ด้านการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส พบว่าโดยรวมมีการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงว่า เทศบาลตำบลพุทไธสง ประชาชนต้องการให้เทศบาลจัดบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน เทศบาลตำบลพุทไธสงเท่าที่ควร และสิ่งที่ต้องเร่งปรับปรุงคือเทศบาลตำบลพุทไธสง ควรมีการส่งเสริมพัฒนา “บ้านเมืองให้น่าอยู่”

Citation : Yodpummee, N. & Chokworakul, S. (2024). Public Development Service Provision in Phutthaisong

Municipality Phutthaisong District Buriram Province. Journal of Local Governance and Innovation.

8(2) : 169-184; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.33>

ตอบสนองความต้องการของประชาชน ให้ได้รับบริการสาธารณะให้เร่งด่วนที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญด้านการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส โดยมุ่งเน้นให้เกิดการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล แล้วก่อให้เกิดประโยชน์ต่อความต้องการของประชาชนสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับ อำนวย บุญรัตน์โมตรี (2558 : 27-28) พบว่า หลักความเสมอภาค (the principle of equal) เนื่องจากการจัดทำบริการสาธารณะไม่ได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อผู้ใดผู้หนึ่งเป็นการเฉพาะ แต่มีจุดมุ่งหมายเพื่อประชาชนโดยส่วนรวม ประชาชนจึงย่อมได้รับสิทธิหรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะนั้นอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม เป็นบริการที่รัฐจัดทำขึ้นแล้วจะต้องให้บริการแก่ประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกันจะเลือกปฏิบัติไม่ได้ รวมทั้งความเสมอภาคในด้านราคาค่าบริการและการบริการ และองค์กรที่จัดทำบริการต้องทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้หลายช่องทางและง่ายต่อการรับบริการ ไม่มีความสลับซับซ้อน

1.3 การพัฒนาการจัดบริการสาธารณะที่เหมาะสมกับความต้องการของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลพุทไธสง ด้านการเสริมสร้างพัฒนาเศรษฐกิจ พบว่าโดยรวมมีการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงว่า เทศบาลตำบลพุทไธสง ควรมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้อยู่ดี กินดี สร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ด้วยการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ สนับสนุนสินค้าชุมชนและยกระดับวิสาหกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งสร้างพลังสังคมพลังชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ซึ่งสอดคล้องกับ ไททัศน์ มาลา (2558 : บทคัดย่อ) พบว่าการบริหารจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในภาพรวมมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐานอยู่ในระดับสูงที่สุด รองลงมาคือด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบสังคม ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยวและด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตามลำดับ ทั้งนี้ พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐานที่อยู่ในระดับสูงสุดเนื่องจากโครงสร้างพื้นฐานเป็นงานที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตและการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ต่อไป ส่วนด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อยู่ในระดับต่ำที่สุดเนื่องจากยังขาดข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและมีข้อจำกัดในการพัฒนาทักษะด้านภาษาและวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกันอย่างมาก

1.4 การจัดบริการสาธารณะที่เหมาะสมกับความต้องการ ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพุทไธสง ด้านการพัฒนาคนและสังคม พบว่า โดยรวมมีการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง

ซึ่งแสดงว่า เทศบาลตำบลพุทไธสงควรตระหนัก เห็นความสำคัญใน ความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน เทศบาลตำบลพุทไธสง โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และเทศบาลตำบลพุทไธสง มีการเสริมสร้างความเข้มแข็ง และหลักประกันความปลอดภัยของ ชุมชน ดูแลรักษาชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับ กิธนาพนธ์ โภราสี. (2560 : บทคัดย่อ). พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริการสาธารณะตามยุทธศาสตร์การ พัฒนาของเทศบาลตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงครามมีความคิดเห็นของประชาชนต่อการ จัดบริการสาธารณะตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ย มากที่สุด คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านสังคม อยู่ในระดับมาก

1.5 การจัดบริการสาธารณะที่เหมาะสมกับความต้องการ ของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลพุทไธสง ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย พบว่าโดยรวมมีการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลางซึ่งแสดงว่าเทศบาลตำบลพุทไธสง ควร มีแผนเผชิญเหตุ แผนเพื่อเตรียมความพร้อมต่อภัยพิบัติหรือภาวะฉุกเฉิน ในการรับรองกรณี เกิดสภาวะวิกฤติหรือเหตุการณ์ฉุกเฉินภายในเขตเทศบาล ควรมีการจัดตั้งดูแลระบบบำบัดน้ำเสีย มี การส่งเสริมการปลูกต้นไม้ในพื้นที่ที่อยู่อาศัยและป่าไม้ และเทศบาลตำบลพุทไธสง มีการจัดตั้งดูแล ระบบกำจัดขยะ และสิ่งปฏิกูลที่ถูกสุขลักษณะ ที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับ เฉลิม เกียรติชัย และ ประชัน คณะวัน (2556 : บทคัดย่อ) พบว่าด้านการพัฒนาระบบ สาธารณูปโภครองลงมา คือ ด้านสาธารณสุข ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการจัดการ สิ่งแวดล้อมและมลพิษต่างๆ ตามลำดับ และจากการศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มี จำนวนมากที่สุด คือควรจัดให้มีรถเก็บขยะเข้าไปเก็บขยะในเขตชุมชน รองลงมา คือ ควรส่งเสริม ด้านการประกอบอาชีพให้กับประชาชนในเขตเทศบาลให้มากขึ้น และควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการดำเนินโครงการต่างๆ เกี่ยวกับบริการสาธารณะ ตามลำดับ จากความคิดเห็นของ ประชาชนเกี่ยวกับบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลอุทุมมธรรม อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่างๆ ดังนั้น ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เทศบาลตำบลอุทุมมธรรม ควรเน้นการบริหารการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

ในการปรับปรุงทัศนให้สวยงาม และมีมาตรการขจัดมลพิษ โดยการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ และให้ประชาชนมีส่วนร่วม

2. แนวการจัดบริการสาธารณะที่เหมาะสมกับความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลพุไธสง โดยรวมผลการวิจัย พบว่า การจัดบริการสาธารณะที่เหมาะสมกับความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพุไธสง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ซึ่งแสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความต้องการระดับบริการของเทศบาลตำบลพุไธสง ให้มีแนวทางการพัฒนา ระดับบริการการจัดบริการสาธารณะในทุกด้าน ทั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญของ จัดบริการสาธารณะที่สนองความต้องการของประชาชนเป็นหลัก มุ่งเน้นถึงความต้องการด้านต่างๆ ของประชาชน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล การทำงานที่โปร่งใส ใส่ใจหลักธรรมาภิบาล ซึ่งสอดคล้องกับ กลขยยรรถ สมองคุณ (2560 : บทคัดย่อ) พบว่า ความต้องการของประชาชนที่มีต่อแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิต ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลวังซ้อง อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านส่งเสริมการพัฒนามี ส่วนร่วมของเทศบาลและประสิทธิภาพบุคลากร รองลงมาตามลำดับคือด้านการป้องกันและส่งเสริม สุขภาพของประชาชนด้านการช่วยเหลือสงเคราะห์ พัฒนาคูณภาพชีวิต เด็ก สตรี ผู้สูงอายุผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส และด้านการพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชนและแนวทาง การส่งเสริมความต้องการของประชาชนที่มีต่อแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตควรที่จะ ปรับภูมิทัศน์สวนสาธารณะและปรับปรุงสวนออกกำลังกาย การจัดระเบียบตลาดสดและดูแล ความสะอาดเพื่อให้เกิดการสร้างชุมชนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จัดตั้งสถานประกอบการเพื่อเป็น ศูนย์รวมในการประกอบอาชีพของประชาชนผู้ว่างงานและผู้ด้อยโอกาสในชุมชน มีการจัดระเบียบ การจราจรและปรับปรุงถนน ส่งเสริมการฝึกอบรมบุคลากรของเทศบาลให้มีความเป็นมืออาชีพ ตลอดจนคณะผู้บริหารต้องหมั่นลงพื้นที่พบประชาชน อันจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาชุมชนอย่าง ยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ พบว่า ควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการอย่างครบถ้วนเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ควรมีช่องทางการสื่อสารและร้องทุกข์เมื่อระบบสาธารณูปโภคขัดข้องหรือแจ้งการซ่อมบำรุงแก่ประชาชนอำนวยความสะดวกสบายด้านระบบสาธารณูปโภค

1.2 ด้านการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส พบว่า ควรมีการวางแผนงาน ประชุมผู้นำท้องถิ่น ปรีกษาหารือการพัฒนาชุมชนให้มีสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจที่สามารถยกระดับชุมชนให้ดีขึ้น ส่งเสริมพัฒนา “บ้านเมืองให้น่าอยู่” ภายใต้บริบทความสมดุลของระบบเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและประชาชนควรจัดตั้งกองทุนเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจให้ชุมชนมีรายได้ เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาระบบเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

1.3 ด้านการเสริมสร้างพัฒนาเศรษฐกิจ พบว่า ควรเพิ่มศักยภาพของเศรษฐกิจฐานรากให้สามารถสร้างรายได้ กระจายรายได้สู่ชุมชน มีการจัดตั้งกองทุนในการเพิ่มศักยภาพของเศรษฐกิจ ฐานรากให้สามารถสร้างรายได้ กระจายรายได้สู่ชุมชน

1.4 ด้านการพัฒนาคนและสังคม พบว่า ควรมีระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในเขตเทศบาลเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา การทะนุบำรุงรักษาศาสนา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นที่ดี

1.5 ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พบว่า ควรมีการจัดตั้งดูแลระบบบำบัดน้ำเสียที่เป็นระบบในตลาดพุทไธสง มีช่องทางการร้องเรียน ร้องทุกข์ ไว้สำหรับประชาชน ผู้รับบริการ มีแหล่งเรียนรู้การจัดการระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในเขตเทศบาลเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีแหล่งกำจัดขยะ สิ่งปฏิกูลที่เพียงพออย่างเป็นระบบ และสามารถสร้างรายได้ จากการคัดแยกขยะ เพื่อเป็นกองทุนให้กับเจ้าหน้าที่

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริการสาธารณะตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลพุทไธสง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์

Citation : Yodpumme, N. & Chokworakul, S. (2024). Public Development Service Provision in Phutthaisong

Municipality Phutthaisong District Buriram Province. Journal of Local Governance and Innovation.

8(2) : 169-184; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.33>

2.2 ควรศึกษาแนวทางส่งเสริมการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมการบริการสาธารณะ
ของเทศบาลตำบลพุทไธสง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์

เอกสารอ้างอิง (References)

- กลขยรรณ สมองคุณ. (2560). การศึกษาความต้องการของประชาชนที่มีต่อแผนยุทธศาสตร์
การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตของประชาชน ในเขตเทศบาล ตำบลวงษ์อ้อมอำเภอราม
พิราม จังหวัดพิษณุโลก. การศึกษาค้นคว้าอิสระ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการจัดการภาครัฐ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ เทศบาลตำบลพุทไธสง. (2566). แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566
- 2570). เทศบาลตำบลพุทไธสง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์.
- กิตนาพนธ์ โกรราสี. (2560). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริการสาธารณะตาม
ยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัด
นครพนม. วิทยานิพนธ์ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสน
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เฉลิม เกียรติชัย และประชัน คะเนวัน. (2556). ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการให้บริการ
สาธารณะ ของเทศบาลตำบลอุ่มอธรรม อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารวิชาการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. 5(1) : 17 – 33.
- ไททัศน์ มาลา. (2558). การบริหารจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อ
เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. หลักสูตรปริญญาตรี
ประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย
ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- เสาวลักษณ์ ตีมนัน. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา วิทยานิพนธ์หลักสูตรรัฐ
ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราช
นครินทร์.

- อำนาจ บุญรัตน์ไมตรี. (2559). แนวคิดการจัดทำบริการสาธารณะของรัฐและองค์กรปกครอง
ท้องถิ่น วารสารการเมืองการปกครอง ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 กันยายน 2558 - กุมภาพันธ์
2559 การบริหารการจัดการ-การบริหารทรัพยากรมนุษย์-นโยบาย.
- Best, J. W. (1977). **Research in Education (3 rd ed)**. New Jersey: Prentice hall Inc.
- Cronbach, L. (1970). **Essentials of Psychological Test (5th ed.)**. New York: Harper
Collins.
- Likert, Rensis. (1967). **The Human Organization: Its Management and Value**.
New York: McGraw-Hill Book.
- Yamane T. (1967). **Elementary Sampling Theory**. New Jersey: Prentice - Hall.

Citation : นุชจรี ยศภูมิมี และเศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล. (2567). การพัฒนาการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาลตำบลพุทไธสง

อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 169-184;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.33>

การศึกษาส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อพืชหลังนา
(แตงโม) กรณีศึกษาผู้บริโภคในจังหวัดอุบลราชธานี

A Study Of The Marketing Mix Affecting Purchasing Decision
For After Rice (Watermelon). A Case Study Of Consumers In
Ubon Ratchathani Province

ศรัญภัทร ธนุผาย^{1*} ประสิทธิ์ กุลบุญญา² และรัตนะ ปัญญาภา³
Sarunyaphat Thanuphai^{1*} Prasit Kunbunya² and Rattana Panyapa³

Received : March 5, 2024; Revised : March 27, 2024; Accepted : March 31, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคในการเลือกซื้อแตงโม ในจังหวัดอุบลราชธานี 2) เพื่อศึกษาส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อแตงโมของผู้บริโภคในจังหวัดอุบลราชธานี 3) เพื่อศึกษาส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อพืชหลังนา (แตงโม) โดยรวบรวมข้อมูลจากผู้บริโภคที่ซื้อพืชหลังนา (แตงโม) จำนวน 400 ราย โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลและทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 52.5 โดยมีอายุอยู่ในช่วง 21-30 ปี ร้อยละ 63.50 มีสถานภาพโสด ร้อยละ 85.8 เป็นนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 53.00 มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท ร้อยละ 55.50 และมีจำนวนสมาชิก

¹⁻²คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี; Faculty of Humanities and Social Sciences, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand.

³คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี; Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : Chuankid.m@ubru.ac.th

Citation : Thanuphai, S., Kunbunya, P. & Panyapa, R. (2024). A Study Of The Marketing Mix Affecting Purchasing Decision For After Rice (Watermelon). A Case Study Of Consumers In Ubon Ratchathani Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 185-202;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.34>

5- 7 คน ร้อยละ 68.80 ซึ่งพฤติกรรมการซื้อแตงโมของผู้บริโภค ซื้อในช่วงเย็น ร้อยละ 44.30 การซื้อ 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์ ร้อยละ 80.80 ค่าใช้จ่ายในการซื้อต่ำกว่า 50 บาท ร้อยละ 43.00 ตัดสินใจตนเอง ร้อยละ 76.50 ตลาดสด ร้อยละ 62.50 ซึ่งส่วนใหญ่ซื้อมาบริโภคเอง ร้อยละ 91.80 โดยในภาพรวมส่วนประสมทางการตลาดอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.35 กระบวนการตัดสินใจซื้อแตงโมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.21 ส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อแตงโมพบว่า มีตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร ที่สามารถพยากรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการขาย ซึ่งสามารถพยากรณ์ส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อแตงโม (R^2) ได้ร้อยละ 78.40 ตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปร มีค่าเป็นบวก แสดงว่าเมื่อผู้บริโภคมีด้านผลิตภัณฑ์ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาดมากขึ้นจะมีผลให้ส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อพืชหลังนา (แตงโม) ผู้บริโภคในจังหวัดอุบลราชธานี มากขึ้นเช่นกัน

คำสำคัญ (Keywords) : การตัดสินใจซื้อ, ส่วนประสมทางการตลาด, แตงโม, จังหวัดอุบลราชธานี

Abstract

This research aims to 1) study consumer behavior in purchasing watermelon, 2) study the marketing mix that affects the decision to purchase watermelon, and 3) compare the marketing mix that affects the decision to purchase the latter plant. Rice fields (watermelons) of consumers in Ubon Ratchathani province. The sample group consisted of 400 consumers who purchased rice crops (watermelons). A questionnaire was used as a data collection tool. Data were analyzed by descriptive statistics and multiple regression analysis. The results of the research were found: 1) Most consumers are female, 52.5 percent, with an age range of 21-30 years, 63.50 percent have single status, 85.8 percent are students, 53.00 percent have an income not exceeding 10,000. baht, 55.50 percent and there are 5-7 members, 68.80 percent; 2) Watermelon purchasing behavior of consumers Buying in the evening 44.30 percent, buying 1-2 times a week 80.80 percent, purchase costs less than 50 baht 43.00 percent, self-

Citation : ศรีญภัทร ธนผาย, ประสิทธิ์ กุลบุญญา และรัตนะ ปัญญาภา. (2567). การศึกษาส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการ

ตัดสินใจซื้อพืชหลังนา (แตงโม) กรณีศึกษาผู้บริโภคในจังหวัดอุบลราชธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 185-202; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.34>

determination 76.50 percent, fresh market 62.50 percent, most of which are bought for self-consumption 91.80 percent Overall, the marketing mix is at the highest level, with an average of 4.35. Watermelon purchasing decision process. is at the highest level, with an average of 4.21; and 3) the marketing mix that affects the decision to buy watermelon It was found that there were 3 independent variables that could be predicted with statistical significance ($p < 0.01$), namely: product Distribution channel and sales promotion which can predict the marketing mix that affects the watermelon purchasing decision (R^2) at 78.40 percent. All 3 variables have positive values, that is, when consumers have product Distribution channel and in terms of promoting more marketing, it will result in a marketing mix that influences the decision to purchase rice crops (watermelons) for consumers in Ubon Ratchathani province more as well.

Keywords : Purchasing Decision, Marketing Mix, Watermelon, Ubon Ratchathani

บทนำ (Introduction)

การพัฒนาการเกษตรนั้นเป็นสิ่งสำคัญสำหรับประเทศไทย และหากการเกษตรเกิดการพัฒนามากขึ้น ก็จะส่งผลต่อเศรษฐกิจของไทยเพิ่มมากขึ้น หนึ่งในการพัฒนาการเกษตรที่สำคัญ คือ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โดยหน่วยงานภาครัฐได้มีโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป็นงานนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ต้องมีการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานจากทุกหน่วยงานในสังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้ ศพก. เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2561 : 25) แต่ปัจจุบันเกษตรกรจำนวนมากยังขาดความรู้ ด้านการตลาดส่วนใหญ่สามารถผลิตได้ แต่ไม่สามารถขายได้ จึงทำให้สินค้าเกษตรไม่สามารถเพิ่มราคาด้วยตนเอง โดนโก่งราคา ทำให้รายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย หากเกษตรกรสามารถจัดการด้านตลาดได้ หรือมีหน่วยงานเข้ามาช่วยก็จะช่วยให้สามารถพัฒนาตลาดได้ (กรุงเทพธุรกิจ, 2565) ดังนั้นจึงทำให้เกิดนโยบายด้านการส่งเสริมเกษตรในการพัฒนากลไกการตลาดเพื่อ

Citation : Thanuphai, S., Kunbunya, P. & Panyapa, R. (2024). A Study Of The Marketing Mix Affecting Purchasing Decision For After Rice (Watermelon). A Case Study Of Consumers In Ubon Ratchathani Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 185-202;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.34>

เพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้า และให้นักศึกษาเน้นเรื่องพัฒนาช่องทางการตลาดให้เกษตรกรมากขึ้น เป็นโครงการสำคัญภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากในปี 2565 (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2565 : ไม่มีเลขหน้า) ผลไม้เป็นผลผลิตทางการเกษตร และเป็นพืชที่ทุกคนควรบริโภคเป็นประจำทุกวัน ไม่มาก ก็น้อยแตกต่างกันไป เนื่องจากผลไม้ประกอบไปด้วยสารอาหารที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ หลายอย่าง ได้แก่ วิตามิน แร่ธาตุต่าง ๆ เซลลูโลส และไฟเบอร์ ซึ่งช่วยในระบบการย่อยอาหาร และ การขับถ่ายของร่างกาย ช่วยให้ระบบกลไกต่าง ๆ ของร่างกายดำเนินไปเป็นปกติ ช่วยให้เกิดพลังงาน มีความต้านทานต่อโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ของร่างกาย และยังช่วยให้ร่างกายฟื้นหายจากโรคได้อย่างรวดเร็ว การบริโภคผลไม้ต่าง ๆ ในปริมาณที่เหมาะสม เป็นประจำจะช่วยให้ร่างกายมีสุขภาพที่ดี และแข็งแรง ไม่เจ็บป่วยง่าย(อาทิตย์ อุทรัง, 2550 : 61) ซึ่งแตงโมเป็นผลไม้ที่ช่วยคลายร้อน คลายความเครียด ด้วยคุณสมบัติอุดมด้วยสารอาหาร ที่ให้ประโยชน์กับร่างกาย ส่งผลดีต่อระบบภูมิคุ้มกัน ช่วยป้องกันการติดเชื้อ รักษาแผลให้หายเร็ว ลดความเสี่ยงการเกิดโรคมะเร็ง โรคหัวใจ ในสภาวะที่มีแรงกดดันมากมายในยุคปัจจุบัน การรับประทานแตงโมสามารถช่วยลดความตึงเครียดได้ (ฐานเศรษฐกิจ, 2563 : ไม่มีเลขหน้า) ซึ่งนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีการส่งเสริมการปลูกพืชหลังนาในปัจจุบันรัฐบาลได้มีนโยบายลดพื้นที่การทำนาปรัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่นาในเขตชลประทานและนอกเขตชลประทาน เนื่องจากประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง ราคาข้าวตกต่ำต้นทุน การผลิตสูง ผลตอบแทนต่ำ ดังนั้นทางราชการจึงส่งเสริมให้เกษตรกร หันมาปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อย ได้แก่ พืชไร่และพืชผักต่างๆ นอกจากจะใช้ พื้นที่นาได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังช่วยเพิ่มรายได้ ให้แก่ครอบครัวอีกทางหนึ่ง (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2560 : 1) ซึ่งแตงโมเป็นพืชหลังนาที่ได้รับการส่งเสริมสร้างรายได้ในฤดูแล้งถือเป็นพืชเศรษฐกิจที่สามารถทำรายได้แก่เกษตรกรเป็นจำนวนมาก เนื่องจากเป็นพืชที่ปลูกง่าย ปลูกได้ทั่วทุกภูมิภาคในประเทศไทยจังหวัดอุบลราชธานีเป็นพื้นที่เพื่อการเกษตรจำนวน 5.84 ล้านไร่ แบ่งเป็นพื้นที่เพื่อการทำนา 4.39 ล้านไร่ พื้นที่ทำไร่ 0.673 ล้านไร่ พื้นที่ไม้ผลไม้น้ำมัน 0.503 ล้านไร่ (สำนักเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอุบลราชธานี, 2565 : 37) มีการปลูกพืชหลังนาแตงโม มีพื้นที่ 1,922 ไร่ มีเกษตรกร 624 ราย (กรมพัฒนาที่ดิน, 2564) ทำให้มีปริมาณผลผลิตจำนวนมาก และมีการส่งขายทั้งแบบเหมาสวนแบบเหมาไร่ และการขายปลีก ซึ่งอาจพิจารณา เช่น

Yanpitak, P. . (2023). The Influence of Online Marketing on Online Purchasing Decisions. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3(6), 1005–1020.

Citation : ศรีญภัทร ฐนผาย, ประสิทธิ์ กุลบุญญา และรัตนะ ปัญญาภา. (2567). การศึกษาส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการ

ตัดสินใจซื้อพืชหลังนา (แตงโม) กรณีศึกษาผู้บริโภคในจังหวัดอุบลราชธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 185-202; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.34>

<https://doi.org/10.60027/iarj.2023.272786> พบว่า การตลาดดิจิทัลผ่านการโฆษณาทางอีเมล และโซเชียลมีเดียมีผลเชิงบวกต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ออนไลน์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 การวิจัยนี้ยังเน้นถึงผลกระทบที่สำคัญของการตลาดดิจิทัล รวมถึงการตลาดผ่านโซเชียลมีเดียและการตลาดบนมือถือ ต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค ท้ายที่สุดแล้ว บริษัทต่างๆ จำเป็นต้องวางกลยุทธ์และปรับตัวให้เข้ากับโลกดิจิทัลและเทคโนโลยี ตลอดจนส่งเสริมการตลาดผ่านสื่อออนไลน์เพื่อแข่งขันในสภาพแวดล้อมทางธุรกิจในปัจจุบัน

Ulfah, I., Sumarwan, U., and Nurrochmat, D. R. (2016 : 33) ที่ทำการศึกษา เรื่อง ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อความต้องการซื้อเครื่องดื่มผลไม้ในเมืองโบกอร์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อความต้องการซื้อเครื่องดื่มผลไม้ 2) เพื่อกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดของเครื่องดื่มผลไม้ในร้านอาหารที่มีเครื่องดื่มผลไม้ในเมืองโบกอร์ การวิจัยนี้ดำเนินการโดยใช้วิธีบรรยายเชิงสำรวจ เก็บข้อมูลในแบบสอบถาม ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็นด้วยเทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก ตัวแปรที่วัดได้คือปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของ 7P ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ สถานที่ ราคา การส่งเสริมการขาย หลักฐานทางกายภาพ กระบวนการ และผู้คน การวิเคราะห์ที่ใช้คือการวิเคราะห์เชิงพรรณนาและการวิเคราะห์จำแนก ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าราคาและลักษณะเป็นสองปัจจัยที่แยกแยะพฤติกรรมผู้บริโภค ซึ่งหมายความว่าความตั้งใจซื้อ (ความปรารถนา) ระหว่างผู้บริโภคที่ซื้อและบริโภคที่ไม่ซื้อเครื่องดื่มผลไม้ได้รับผลกระทบจากปัจจัยด้านราคาและทางกายภาพ

Istiqomatin, T., Setiadi, A., and Ekowati, T. (2021 : 120). ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคในการซื้อกล้วยหอมคาเวนดิชที่ตลาดสมัยใหม่ในเมืองเซมารัง การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาส่วนประสมทางการตลาดของการตัดสินใจซื้อกล้วยคาเวนดิชและวิเคราะห์ผลของส่วนประสมทางการตลาดต่อการตัดสินใจซื้อกล้วยคาเวนดิชที่ตลาดสมัยใหม่ใน Semarang งานวิจัยนี้ดำเนินการที่ตลาดสมัยใหม่ในเซมารัง ได้แก่ Gela Supermarket, Ada Swalayan, Superindo และ Giant การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสำรวจ ผู้ตอบแบบสอบถาม 100 คนถูกสุ่มตัวอย่างการวิจัย ตัวแปรอิสระที่ใช้ ได้แก่ สินค้า ราคา สถานที่ และการส่งเสริม ส่วนตัวแปรตามคือการตัดสินใจ การวิเคราะห์เชิงพรรณนาแสดงให้เห็นว่า

Citation : Thanuphai, S., Kunbunya, P. & Panyapa, R. (2024). A Study Of The Marketing Mix Affecting Purchasing Decision For After Rice (Watermelon). A Case Study Of Consumers In Ubon Ratchathani Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 185-202;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.34>

ตัวแปรของผลิตภัณฑ์ที่มีค่าเฉลี่ย 4.14 ตัวแปรของราคาคือ 3.65 ตัวแปรของสถานที่คือ 4.32 ตัวแปรของการส่งเสริมการขายคือ 3.26 และตัวแปรของการตัดสินใจซื้อคือ 3.85 การวิเคราะห์ทางสถิติที่ดำเนินการแสดงให้เห็นว่าการทดสอบ f ตัวแปรด้านผลิตภัณฑ์ ราคา สถานที่ และการส่งเสริมส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคในการซื้อกล้วยคาเวนดิชด้วย ค่า f -count เท่ากับ 26.378 นอกจากนี้ ผลการทดสอบค่า t ของตัวแปรผลิตภัณฑ์ ราคา และโปรโมชั่นมีผลบางส่วนต่อการตัดสินใจซื้อกล้วยคาเวนดิชของผู้บริโภค โดยมี ค่า t -count เท่ากับ 1.984 นอกจากนี้ ตัวแปรสถานที่ไม่ได้มีผลบางส่วนต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคที่จะซื้อที่ Modern Market ใน Semarang

ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสำคัญเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อพีชหลังนา (แตงโม) กรณีศึกษาผู้บริโภคในจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อให้ทราบพฤติกรรมผู้บริโภคในการเลือกซื้อแตงโม ทราบผลการวิจัยและนำผลที่ได้มาปรับใช้จะทำให้สามารถสร้างได้เปรียบทางการแข่งขันได้

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคในการเลือกซื้อแตงโม ในจังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อแตงโมของผู้บริโภคในจังหวัดอุบลราชธานี
3. เพื่อศึกษาส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อพีชหลังนา (แตงโม) กรณีศึกษาผู้บริโภคในจังหวัดอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ คือผู้บริโภคแตงโม ในจังหวัดอุบลราชธานี เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

จากการคำนวณจากสูตร Cochran (Cochran อ้างใน กัลยา วาณิชยปัญญา, 2554 : 45) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ใช้ขนาดตัวอย่างอย่างน้อย 384 คน จึงจะสามารถประมาณค่าร้อยละ โดยมีความผิดพลาดไม่เกินร้อยละ 5 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95% เพื่อความสะดวกในการ

Citation : ศรีญภัทร ธนุผาย, ประสิทธิ์ กุลบุญญา และรัตนะ ปัญญาภา. (2567). การศึกษาส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการ

ตัดสินใจซื้อพีชหลังนา (แตงโม) กรณีศึกษาผู้บริโภคในจังหวัดอุบลราชธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 185-202; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.34>

ประเมินผลและการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ถือได้ว่าผ่านเกณฑ์ตามเงื่อนไขกำหนด คือ ไม่น้อยกว่า 384 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) เก็บแบบสอบถามผ่าน Google Forms.

วิธีวิจัยและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเศรษฐกิจและสังคมของผู้บริโภคที่ซื้อแตงโม

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการซื้อแตงโมของผู้บริโภคในจังหวัดอุบลราชธานี

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อแตงโม ในจังหวัดอุบลราชธานี เป็นคำถามที่เกี่ยวกับปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด

โดยเป็นแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ท (Likert Scale) ซึ่งมีเกณฑ์ให้คะแนนตามระดับความสำคัญ 5 ระดับ ดังนี้ ไสวอำทอง (2546: ไม่มีเลขหน้า)

มากที่สุด	กำหนดให้คะแนนเท่ากับ 5
มาก	กำหนดให้คะแนนเท่ากับ 4
ปานกลาง	กำหนดให้คะแนนเท่ากับ 3
น้อย	กำหนดให้คะแนนเท่ากับ 2
น้อยที่สุด	กำหนดให้คะแนนเท่ากับ 1

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

4.21-5.00 หมายถึง มีความสำคัญต่อการตัดสินใจซื้อในระดับมากที่สุด

3.41-4.20 หมายถึง มีความสำคัญต่อการตัดสินใจซื้อในระดับมาก

2.61-3.40 หมายถึง มีความสำคัญต่อการตัดสินใจซื้อในระดับปานกลาง

1.81-2.60 หมายถึง มีความสำคัญต่อการตัดสินใจซื้อในระดับน้อย

1.00-1.80 หมายถึง มีความสำคัญต่อการตัดสินใจซื้อในระดับน้อยที่สุด

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

Citation : Thanuphai, S., Kunbunya, P. & Panyapa, R. (2024). A Study Of The Marketing Mix Affecting Purchasing Decision For After Rice (Watermelon). A Case Study Of Consumers In Ubon Ratchathani Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 185-202;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.34>

ในการวิจัยเชิงปริมาณผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า ข้อมูลจากเอกสาร ตำราทางวิชาการ ข้อความทางวิชาการ วารสาร สื่อ สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตและแนวทางในการจัดทำแบบสอบถามให้สอดคล้องกับ ประเด็นปัญหา และวัตถุประสงค์
2. สร้างแบบสอบถาม มาจากรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด และพฤติกรรมผู้บริโภค
3. จัดพิมพ์แบบสอบถามที่ร่างไว้ และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบขอคำแนะนำ และพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสอบถามฉบับร่างของการวิจัยครั้งนี้ ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมในวัตถุประสงค์จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณา แนะนำ และปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปเก็บข้อมูลเพื่อให้อ่านแล้ว มีความเข้าใจง่ายและชัดเจน ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษานี้เป็นการศึกษาส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อพืชหลังนา (แตงโม) กรณีศึกษาผู้บริโภคในจังหวัดอุบลราชธานี โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากข้อมูลแบบสอบถาม 400 ชุด จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ที่ตัดสินใจซื้อแตงโม ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจาก Google form และนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์โดยใช้หลักการทางสถิติ
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบถึงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อพืชหลังนา (แตงโม) กรณีศึกษาผู้บริโภคในจังหวัดอุบลราชธานี สามารถวิเคราะห์ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำแบบสอบถามที่ได้รับมารวบรวมตรวจสอบข้อมูล (Editing) การลงรหัส (Coding) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาจัดระเบียบข้อมูลประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้จะใช้การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) นำเสนอข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาโดยบรรยายถึงลักษณะทั่วไป ทั้งรูปแบบตาราง ข้อความ และบรรยายเกี่ยวกับข้อมูลเศรษฐกิจและสังคม และพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อ โดยนำมาแจกแจงจำนวน และนำมาเสนอเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับอิสระและตัวแปรตาม และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เป็นการวิเคราะห์เพื่อหาสมการพยากรณ์อิทธิพล และทิศทางของตัวแปรอิสระ

ผลการวิจัย (Research Results)

ข้อมูลเศรษฐกิจและสังคมของผู้บริโภคที่ซื้อแตงโม

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 52.5 รองลงมาเป็นเพศชาย ร้อยละ 47.5 โดยมีอายุเฉลี่ย 25.73 ผู้บริโภคมีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.5 รองลงมามีอายุไม่เกิน 20 ปี ร้อยละ 16.3 อายุ 31-40 ปี ร้อยละ 15.8 และอายุ 41 ปีขึ้นไป ร้อยละ 4.5 สถานภาพสมรสพบว่าโสด ร้อยละ 85.8 แต่งงาน/สมรส/อยู่ร่วมกัน ร้อยละ 12.8 และอื่นๆ (แยกทาง/หย่าร้าง/ม่าย) ร้อยละ 1.5 โดยมีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา มากที่สุด ร้อยละ 53.0 รองลงมาพนักงานบริษัทเอกชน/ลูกจ้าง ร้อยละ 14.0 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ/พนักงาน ร้อยละ 12.8 เจ้าของกิจการ/ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 11.30 และรับจ้างทั่วไป/ไม่ได้ทำงานประจำ ร้อยละ 5.0 และเกษตรกร ร้อยละ 4.0 มีรายได้ ไม่เกิน 10,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 55.5 รองลงมา 10,000 – 20,000 บาท ร้อยละ 21.3 รายได้ 20,001 – 30,000 บาท ร้อยละ 15.8 และ

Citation : Thanuphai, S., Kunbunya, P. & Panyapa, R. (2024). A Study Of The Marketing Mix Affecting Purchasing Decision For After Rice (Watermelon). A Case Study Of Consumers In Ubon Ratchathani Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 185-202;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.34>

มากกว่า 40,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 7.5 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวน 5-7 คน มากที่สุด ร้อยละ 68.8 มากกว่า 7 คน ร้อยละ 22.5 จำนวน 2-4 คน ร้อยละ 6.8 จำนวนต่ำกว่า 2 คน ร้อยละ 2.0

ข้อมูลพฤติกรรมการซื้อแตงโมของผู้บริโภค จังหวัดอุบลราชธานี

จากการศึกษาพบว่า ช่วงเวลาในการซื้อแตงโมของผู้บริโภค ซื้อในช่วงเย็นมากที่สุด ร้อยละ 44.3 รองลงมาช่วงเช้า ร้อยละ 28.0 ช่วงบ่าย ร้อยละ 27.8 ซึ่งจำนวนในการซื้อใน 1 สัปดาห์ ซื้อเพียง 1-2 ครั้ง มากที่สุด ร้อยละ 80.8 รองลงมาซื้อ 3-4 ครั้ง ร้อยละ 15.3 ซื้อ 5-6 ร้อยละ 2.5 และซื้อ 7 ครั้งขึ้นไป ร้อยละ 1.5 โดยในการซื้อแต่ละครั้ง ซื้อต่ำกว่า 50 บาท มากที่สุด ร้อยละ 43.0 รองลงมา ซื้อใน 50 -100 บาท ร้อยละ 33.0 และน้อยที่สุด ซื้อในราคา 151 – 200 บาท ร้อยละ 4.3 ซึ่งในการตัดสินใจ พบว่า ตัดสินใจซื้อด้วยตนเอง มากที่สุด ร้อยละ 76.5 รองลงมา ร้อยละ 20.3 และบุคคลอื่นที่ทำงาน ร้อยละ 3.3 โดยส่วนใหญ่ ซื้อมาจากตลาดสด ร้อยละ 62.5 รองลงมาเป็นจากสวนเกษตรกร ร้อยละ 30.2 และซูเปอร์มาร์เก็ต ร้อยละ 6.5 โดยเกือบทั้งหมดซื้อมาเพื่อบริโภคเอง ร้อยละ 91.5 มีเพียงร้อยละ 8.3 ซื้อเป็นของฝาก

ส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อแตงโม ในจังหวัดอุบลราชธานี

จากการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อแตงโมในจังหวัดอุบลราชธานี มี 3 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านในด้านผลิตภัณฑ์ ค่าเฉลี่ย 4.30 ซึ่งสามารถอธิบายย่อๆ พบว่า สินค้ามีรสชาติดี ค่าเฉลี่ย 4.48 สด สะอาด ถูกสุขอนามัย ปลอดภัย ค่าเฉลี่ย 4.38 มีเพียงการระบุแหล่งที่มาหรือสถานที่ผลิต ค่าเฉลี่ย 4.06 อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านราคา ค่าเฉลี่ย 4.33 การตั้งราคาขายแตงโมสอดคล้องกับราคาในตลาด ค่าเฉลี่ย 4.32 มีป้ายแสดงราคาที่ชัดเจน ค่าเฉลี่ย 4.38 มีหลายระดับราคาให้เลือก ค่าเฉลี่ย 4.32 ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ค่าเฉลี่ย 4.36 และ การจัดเรียงสินค้าสะดวกต่อการเลือกซื้อ ค่าเฉลี่ย 4.38 ทำเลที่ตั้งของร้านมีความสะอาด ค่าเฉลี่ย 4.37 ป้ายหน้าร้านสามารถจดจำได้ง่ายและมองเห็นได้ชัดเจน ค่าเฉลี่ย 4.36 และด้านการส่งเสริมการตลาด ค่าเฉลี่ย 4.05 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายย่อๆ พบว่า มีการโฆษณาผ่านสื่อต่าง ๆ ในฤดูแตงโม เช่น โทรทัศน์ วิทยุ สื่อออนไลน์ ค่าเฉลี่ย 3.93 มีการแสดงสินค้า/การทดลองชิมสินค้า ณ จุดขาย ค่าเฉลี่ย 4.06 และ มีการลดราคาในเทศกาลสำคัญเมื่อซื้อจำนวนมาก ค่าเฉลี่ย 4.17

กระบวนการตัดสินใจซื้อแตงโมของผู้บริโภคใน จังหวัดอุบลราชธานี

จากการศึกษาพบว่า พบว่ามี 3 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาทางด้าน (1) ด้านการรับรู้ปัญหา ค่าเฉลี่ย 4.39 แตงโมเป็นผลไม้ที่มีคุณภาพ ค่าเฉลี่ย 4.46 แตงโมเป็นผลไม้ที่มีรสชาติอร่อยกว่า ผลไม้ทั่วไป ค่าเฉลี่ย 4.25 แตงโมเหมาะสำหรับผู้บริโภคที่รักสุขภาพ และกระหายน้ำ ค่าเฉลี่ย 4.49 (2) ด้านการประเมินผลทางเลือก ค่าเฉลี่ย 4.24 ราคาของแตงโมของแต่ละร้าน ค่าเฉลี่ย 4.25 สถานที่จัดจำหน่ายของแตงโมแต่ละร้าน ค่าเฉลี่ย 4.30 และ (3) ด้านพฤติกรรมภายหลังการซื้อ รู้สึกพอใจรสชาติของแตงโม ค่าเฉลี่ย 4.45 ส่วนในระดับมาก มี 2 ด้าน คือ (4) ด้านแสวงหาข้อมูล ค่าเฉลี่ย 4.00 ก่อนที่จะซื้อแตงโมท่านได้รับข้อมูลจากพ่อค้าหรือแม่ค้า ค่าเฉลี่ย 4.05 ก่อนที่จะซื้อแตงโมท่านได้รับข้อมูลจาก ญาติพี่น้อง เพื่อนหรือบุคคลรอบข้าง ค่าเฉลี่ย 3.95 ก่อนที่จะซื้อแตงโมท่านได้รับข้อมูลจาก ผู้ที่เคยมีประสบการณ์ในการบริโภคแตงโมมาก่อน ค่าเฉลี่ย 4.34 (5) ด้านการตัดสินใจซื้อ ค่าเฉลี่ย 4.20 สื่อโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ค่าเฉลี่ย 4.06 มีผู้นำหรือผู้ที่เคยซื้อมาทานแล้ว ค่าเฉลี่ย 4.14 คุณภาพของสินค้าดีทำให้ซื้อซ้ำร้านเดิมทุกครั้ง ค่าเฉลี่ย 4.42

ความสัมพันธ์ส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อแตงโม ในจังหวัดอุบลราชธานี

จากการศึกษาพบว่า ส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อแตงโม พบว่ามีตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร ที่สามารถพยากรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านกสณวงเสริมการขาย ซึ่งสามารถพยากรณ์ส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อแตงโม (R^2) ได้ร้อยละ 78.40 มีความคาดเคลื่อนในการพยากรณ์ $SE_{est} = 0.393$ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ ตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปร มีค่าเป็นบวก กล่าวคือ เมื่อผู้บริโภคมีด้านผลิตภัณฑ์ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาดมากขึ้นจะมีผลให้ส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อพืชหลังนา (แตงโม) ผู้บริโภคในจังหวัดอุบลราชธานี มากขึ้นเช่นกัน ซึ่งสรุปเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานตามลำดับ ได้ดังนี้

$$\text{สมการคะแนนดิบ} \quad Y' = 0.583 + 0.226(1) + 0.270(3) + 0.319(4)$$

$$\text{สมการคะแนนมาตรฐาน} \quad Z' = 0.228(1) + 0.259(3) + 0.443(4)$$

Citation : Thanuphai, S., Kunbunya, P. & Panyapa, R. (2024). A Study Of The Marketing Mix Affecting Purchasing Decision For After Rice (Watermelon). A Case Study Of Consumers In Ubon Ratchathani Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 185-202;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.34>

$$\text{Multiple } R^2 = 0.784 \text{ SE}_{\text{est}} = 0.393 \text{ F} = 358.346 \text{ Sig. F} = 0.00$$

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ เพื่อพยากรณ์ระหว่างส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อพืชหลังนา (แตงโม) กรณีศึกษาผู้บริโภคในจังหวัดอุบลราชธานี

ตัวแปร	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
คงที่	.583	.118		4.962	.000
(1) ด้านผลิตภัณฑ์	.226	.041	.228	5.446	.000
(2) ด้านราคา	.045	.047	.044	.955	.340
(3) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	.270	.046	.259	5.855	.000
(4) ด้านการส่งเสริมการตลาด	.319	.028	.443	11.596	.000

$$\text{Multiple } R^2 = 0.784 \text{ SE}_{\text{est}} = 0.393 \text{ F} = 358.346 \text{ Sig. F} = 0.00$$

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการอภิปรายผลการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาดังนี้

1) ศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคในการเลือกซื้อแตงโมในจังหวัดอุบลราชธานี จากการศึกษาพบว่า เหตุผลในการตัดสินใจซื้อแตงโมเพราะรสชาติ และดีบร้อน สถานที่ในการเลือกซื้อคือซื้อที่ตลาดสด/ตลาดนัด ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยในการซื้อแตงโม ประมาณ 50 บาท ซึ่งบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อเป็นตัวผู้บริโภคเองซึ่งสอดคล้องกับ อาทิตย์ อุทธรัง (2550 : 61-69) ได้ศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคในการตัดสินใจซื้อผลไม้สดตัดแต่งในร้านค้าปลีกสมัยใหม่ ในจังหวัดเชียงใหม่พบว่า ผู้บริโภคนิยมซื้อเพราะราคาไม่แพง ส่วนมากตัดสินใจในการซื้อเอง และสอดคล้องกับ อุดุลย์ ก่องระบาง (2549 : 51-56) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อผลไม้สดของผู้บริโภคในตลาดสดแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่พบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่มีแนวคิดของตนเองในการซื้อรองลงมาคือ การซื้อแต่ละครั้งผู้ขายหรือตัวสินค้ามีส่วนในการจูงใจ ความถนัดในการซื้อในช่วงฤดูกาลที่ผลผลิตกลางสาดออกจำหน่ายซื้อในปริมาณน้อยมาก (1-3 ครั้ง) แหล่งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับทราบคือจากการแนะนำจากคนรู้จัก ดังนั้น นักการตลาดหรือผู้จัดจำหน่ายกลางสาตจึงควรกระตุ้นหรือ

Citation : ศรีญภัทร ฐนผาย, ประสิทธิ์ กุลบุญญา และรัตนะ ปัญญาภา. (2567). การศึกษาส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการ

ตัดสินใจซื้อพืชหลังนา (แตงโม) กรณีศึกษาผู้บริโภคในจังหวัดอุบลราชธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 185-202; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.34>

แสวงหาวิธีการที่จะทำให้ผู้บริโภคซื้อ ลางสาดให้บ่อยขึ้น เช่น เพิ่มช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับ
ผู้บริโภค เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการตัดสินใจซื้อมากยิ่งขึ้น

2) ศึกษาส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อแตงโมของผู้บริโภคในจังหวัด
อุบลราชธานี พบว่า ส่วนประสมทางการตลาด กรณีศึกษาผู้บริโภคใน จังหวัดอุบลราชธานี ภาพรวม
มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้บริโภคให้ความสำคัญกับส่วนประสมทาง
การตลาดมาก อาจเป็นพื้นหลังนา (แตงโม) เป็นผลไม้ที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน สะอาดมีแหล่งที่มา
หรือสถานที่ผลิตอย่างชัดเจน จึงทำให้ผู้บริโภคมั่นใจในสินค้า ช่องทางการตลาดที่เข้าถึงผู้บริโภค ซึ่ง
สอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่าผู้บริโภคมีความคิดเห็นต่อส่วนประสมทางการตลาดด้านช่อง
ทางการจัดจำหน่ายที่สุด รองลงมาคือ ด้านราคา ด้านผลิตภัณฑ์ และด้านการส่งเสริมการตลาด ซึ่ง
สอดคล้องกับแนวคิดของ แอสแซล (Assael 1995 : 267) กล่าวว่า กระบวนการตัดสินใจซื้อของ
ผู้บริโภคเป็นกระบวนการที่ผู้บริโภคตัดสินใจว่าจะซื้อผลิตภัณฑ์หรือบริการใด และจะซื้อที่ไหน ซึ่ง
แนวทางที่ผู้บริโภคใช้ในการตัดสินใจนั้นเป็นผลโดยตรงมาจากกลยุทธ์การตลาดของนักการตลาด
เป็นต้น ดังนั้นเกณฑ์ที่ผู้บริโภคใช้ในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้า จึงเป็นแนวทางสำคัญที่นักการตลาด
ควรศึกษาเพื่อนำไปบริหารจัดการกลยุทธ์การตลาดให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งยังสอดคล้องกับ
งานวิจัยของ ชิตาวรรณ จงเกรียงไกร (2557 : 112-123) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการบริโภคชา
ผลไม้โอชาเยของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความพึงพอใจ
ต่อส่วนประสมทางการตลาดบริการต่อชาผลไม้โอชาเย โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ
งานวิจัยของ ศิตาพร สืบอักษร และพัชรชาติ ศรีบุญเรือง (2560 : 1002) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทาง
การตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกซื้อผัก/ผลไม้สดของผู้บริโภค กรณีศึกษาร้านโกลเด้น
เพลซ สาขามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า ส่วนผสมทางการตลาดที่มีผลต่อการ
ตัดสินใจในการซื้อผัก/ผลไม้ของผู้บริโภคโดยรวมอยู่ในระดับมากกระบวนการตัดสินใจซื้อแตงโมของ
ผู้บริโภคใน จังหวัดอุบลราชธานีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้านเหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับ
ดลนัสม์ โพธิ์ฉาย (2562 : 87-93) พบว่า การตัดสินใจบริโภคผลไม้พรีเมียม ภาพรวมอยู่ในระดับ
มากที่สุด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการแสวงหาข้อมูล ด้านการรับรู้ปัญหา และด้านการประเมินผล
ทางเลือก ดังนั้น นักการตลาดควรสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคว่าจะได้บริโภคผลไม้มาก
ดี และมีราคาถูก เช่น การส่งเสริมการตลาดลางสาด ด้วยการแสดงเครื่องหมายผลไม้ปลอดสารพิษ

Citation : Thanuphai, S., Kunbunya, P. & Panyapa, R. (2024). A Study Of The Marketing Mix Affecting Purchasing
Decision For After Rice (Watermelon). A Case Study Of Consumers In Ubon Ratchathani Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 185-202;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.34>

ของผู้ขายเพื่อรับประกันความปลอดภัย และสร้างความมั่นใจในผลิตภัณฑ์ให้กับผู้บริโภค การส่งเสริมการตลาดโดยการให้ส่วนลดเงินสด หรือส่วนปริมาณตามเกณฑ์ที่ผู้ขายกำหนด เพื่อกระตุ้นให้เกิดการตัดสินใจซื้อมากยิ่งขึ้น

3) ศึกษาส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อพืชหลังนา (แตงโม) โดยรวบรวมข้อมูลจากผู้บริโภคที่ซื้อพืชหลังนา (แตงโม) พบว่า จากการวิเคราะห์ส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อพืชหลังนา (แตงโม) ผู้บริโภคในจังหวัดอุบลราชธานี มีตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร ที่สามารถพยากรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาดซึ่งสามารถพยากรณ์ส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อพืชหลังนา (แตงโม) (R^2) ได้ร้อยละ 78.40 สอดคล้องกับ ภรณ์แย้มพันธ์ (2559 : 70-71) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ผักและผลไม้แปรรูปตราดอยคำ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ผักและผลไม้แปรรูปตราดอยคำ มีทั้งหมด 3 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากค่าสัมประสิทธิ์ของสมการถอยจากมากไปน้อย คือ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านบุคคลและระบบการจัดคิว และด้านผลิตภัณฑ์ ดังนั้น ผู้จำหน่ายพืชหลังนา (แตงโม) ควรให้ความสำคัญกับปัจจัยทางการตลาดด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านผลิตภัณฑ์ เนื่องจากว่าผู้บริโภคแตงโมเป็นกลุ่มที่ให้ความสำคัญเรื่องคุณภาพของผลิตภัณฑ์และราคา ซึ่งจะเห็นได้จากการที่ผู้บริโภคมีความพึงพอใจในด้านผลิตภัณฑ์ และด้านราคา อยู่ในระดับมากที่สุดแสดงให้เห็นว่าหากแตงโมจะมีราคาที่สูง แต่เมื่อเทียบกับคุณภาพของสินค้าหรือรสชาติที่ได้รับ รวมถึงผู้จำหน่ายแตงโมควรมีช่องทางการจัดจำหน่ายที่หลากหลายที่มีความสอดคล้องกับผู้บริโภค และการจัดรายการส่งเสริมการตลาด เช่น การส่งเสริมการขายในงานเทศกาลประจำปี การส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การส่งเสริมการตลาดพืชหลังนา(แตงโม)ควรมีการแสดงป้าย ราคาที่หลากหลาย เพื่อให้ทางเลือกแก่ผู้บริโภค

1.2 ควรจัดหาหรือพัฒนาวิธีการชำระเงินผ่านระบบออนไลน์ที่มีความปลอดภัยและมีช่องทางการชำระเงินที่หลากหลาย

Citation : ศรีัญภัทร ธนุผาย, ประสิทธิ์ กุลบุญญา และรัตนะ ปัญญาภา. (2567). การศึกษาส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการ

ตัดสินใจซื้อพืชหลังนา (แตงโม) กรณีศึกษาผู้บริโภคในจังหวัดอุบลราชธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 185-202; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.34>

1.3 หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการปลูกพื้นหลังนา (แตงโม) และการให้ความรู้การปลูกให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ และการสร้างตลาดที่เพิ่มมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาในครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามออนไลน์ที่มีการเข้าไปใช้บริการ จึงยังขาดข้อมูลจากส่วนของลูกค้าที่เข้าไปซื้อสินค้าจากหน้าร้าน ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการเก็บจากช่องทางหน้าร้านด้วยเพื่อให้ผลการวิจัยที่ครอบคลุมขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาปัญหาและความต้องการในการบริโภคแตงโม ของผู้บริโภคเพื่อทราบถึงสาเหตุและใช้วางกลยุทธ์ทางการตลาดและขยายกลุ่มลูกค้าเป้าหมายออกไป

2.3 ควรมีการศึกษางานวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายครอบคลุม และนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

2.4 ควรศึกษาถึง จุดแข็ง จุดอ่อน ในองค์ประกอบต่างๆ ของบริการและการผลิต เพื่อนำมาปรับกลยุทธ์ในการบริหารและการผลิตให้สอดคล้องต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

กรมพัฒนาที่ดิน. (2564). แนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสมตามฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก AGI-MAP. อุบลราชธานี : กรมพัฒนาที่ดิน.

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2560). การปลูกพืชหลังนา. กรุงเทพฯ : บริษัท นิเวศธรรมดาการพิมพ์ (ประเทศไทย) จำกัด.

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2562). คู่มือโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ : กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร.

กรุงเทพธุรกิจ. (2565). ทำไมเกษตรกรไทยถึงจน และแก้ไขได้อย่างไร. [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก : <https://www.bangkokbiznews.com/blogs/>. สืบค้น 8 สิงหาคม 2566.

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2554). การวิเคราะห์สถิติ : สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Citation : Thanuphai, S., Kunbunya, P. & Panyapa, R. (2024). A Study Of The Marketing Mix Affecting Purchasing Decision For After Rice (Watermelon). A Case Study Of Consumers In Ubon Ratchathani Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 185-202;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.34>

- ดลนัสม์ โพธิ์ฉาย. (2562). ปัจจัยทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจบริโภคผลไม้พรีเมียม
กรณีศึกษาผู้บริโภคในอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ภรณ์ แยมพันธ์. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ผักและผลไม้แปรรูป
ตราดอยคำ. วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2541). การบริหารการตลาด. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2543). หลักการตลาด. กรุงเทพฯ : ซีรฟิล์มและไซเท็กซ์
- ศิตาพร สืบอักษร และพัชราวดี ศรีบุญเรือง. (2560). ปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรม
ตัดสินใจเลือกซื้อผัก/ผลไม้สดของผู้บริโภค กรณีศึกษา ร้านไกลเดินเพลช สาขา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศรีสุภา สหชัยเสรี. (2546). การตลาดในยุคเศรษฐกิจใหม่ : แนวคิดและทฤษฎี. กรุงเทพฯ : ทิปปัง
พอยท์.
- สุดาพร กุณทลบุตร. หลักการตลาดสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. 2549.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2566). โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับ
สินค้าเกษตร. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.oae.go.th>. สืบค้น 26 มกราคม
2566.
- สำนักเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอุบลราชธานี. (2565). แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของ
จังหวัดอุบลราชธานี (พ.ศ. 2561-2565). อุบลราชธานี. สำนักเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
อุบลราชธานี.
- ไสว อ้าทอง. (2546). ทศนคติของพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ต่อ
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการป่าไม้
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อารยา องค์เอี่ยม และพงศ์ธรา วิจิตเวชไพศาล. (2561). การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย.
วารสารวิสิญญ์. 44(1) : 36-42.

- อาทิตย์ อุทรวง. (2560). พฤติกรรมของผู้บริโภคในการตัดสินใจซื้อผลไม้สดตัดแต่งในร้านค้าปลีกสมัยใหม่ ในจังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อดุลย์ ก่องระบาง. (2549). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อผลไม้สดของผู้บริโภคในตลาดสดแม่ริม อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Assael, Henry. (1995). **Customer Behavior and Marketing Action**. P210,213,217. 5th ed. The United of America: International Thomson Publishing.
- Kotler, P. **Marketing management**. Upper Saddle River : Pearson Prentice Hall. 2000.
- Istiqomatin, T., Setiadi, A., & Ekowati, T. 2021. “Effect of Marketing Mix on Consumer Purchase Decisions to Buy Cavendish Banana at Modern Markets in Semarang. Agriecobis,” *Journal of Agricultural Socioeconomics and Business*. 4,2 (October 2021) : 120-132.
- Ulfah, I., Sumarwan, U., & Nurrochmat, D. R. 2016. “Marketing mix factors that influence the desire to purchase fruit beverages in the city of Bogor,” *Indonesian Journal of Business and Entrepreneurship (IJBE)*, 2,1 (January
- Yanpitak, P. ., Tabsuri, P. ., & Teerachaiyapat, C. . (2023). **Digital Marketing for Consumer Repurchases. Interdisciplinary Academic and Research Journal**, 3(1), 147–162. <https://doi.org/10.14456/iarj.2023>

การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม
ในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว

A Study of Ethical Behaviors of students in Faculty of Social
Science, Pakse Teacher Training College, Champasak Province,
Lao People's Democratic Republic

Vongpaseut Phothisalath^{1*} ชูชีพ ประทุมเวียง² และพงษ์ธร สิงห์พันธ์³
Vongpaseut Phothisalath^{1*}, Chucheepratumweang² and Pongthorn Singpan³

Received : December 27, 2023; Revised : May 11, 2024; Accepted : May 14, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (2) เปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปากเซ จำแนกตามเพศ และสถานภาพการอยู่อาศัย (3) ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปากเซ ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปาก จำนวน 148 คน โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จของ Krejcie and Morgan เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .92 สถิติที่ใช้

¹⁻³คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี; Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : vongpaseut.pG63@ubru.ac.th

Citation : Phothisalath, V., Pratumweang, C. & Singpan, P. (2024). A Study of Ethical Behaviors of students in Faculty of Social Science, Pakse Teacher Training College, Champasak Province, Lao People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 203-218;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.35>

ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ (t-test และ การทดสอบ f-test และทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของ Scheffe' ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. เปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามสถานภาพการอยู่อาศัย โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคมในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีดังนี้ (1) วิทยาลัยควรส่งเสริม ดูแลนักศึกษาในเรื่องความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย เช่น การทำการบ้าน การสนใจการเรียนให้มากขึ้น ให้โรงเรียนปลูกฝังเรื่องการพูดจาให้สุภาพ และไม่พูดนินทาผู้อื่นให้มากขึ้น (2) ให้นักศึกษามีกิจกรรมและให้นักศึกษามีจิตสาธารณะมากขึ้น (3) ให้คุณครูดูแลเรื่องการแกล้งเพื่อนที่อ่อนแอกว่า และสอนเรื่องการไม่เอาเปรียบผู้อื่นให้มากขึ้น (4) ให้วิทยาลัยดูแลเรื่องความมีระเบียบ วินัยในการอยู่ร่วมกันให้มากขึ้น เช่น การเข้าแถว การรอคิว (5) ให้วิทยาลัยสร้างนิสัยในการประหยัดให้มากขึ้น ทั้งการประหยัดพลังงาน ประหยัดเงิน (6) ให้วิทยาลัยจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาให้มากขึ้น เช่น พานักศึกษาไปทำบุญที่วัด มีเทศน์ที่วิทยาลัยเดือนละครั้ง (7) ให้วิทยาลัยรณรงค์เรื่องการรักษาความสะอาดให้มากขึ้น ควรมีกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี มีน้ำใจกันในกลุ่มเพื่อนให้มากขึ้น

คำสำคัญ (Keywords) : พฤติกรรมทางจริยธรรม, วิทยาลัยครูปากเซ, สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

Abstract

The purposes of this study were (1) to study the students' ethical behavior in Faculty of social science Pakse Teacher Training College, Champasak Province, Lao People's Democratic Republic (2) To compare the students' ethical behavior in Faculty of social science. in Pakse Teacher Training College, Champasak Province, Lao People's Democratic Republic classified by gender, sex and residence (3) to study the recommendations

Citation : Vongpaseut Phothisalath, ชูชีพ ประทุมเวียง และพงษ์ธร สิงห์พันธ์. (2567). การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของ

นักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคมในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสาร
การบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 203-218; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.35>

about students' Ethical behavior in Faculty of social science Pakse Teacher Training College. The sample group in this study are 148 students from the Faculty of social science, Pakse Teacher Training College by determining the sample size from the table of Krejcie and Morgan used as tools in this research that was a 5-point questionnaire with a reliability of .92 for the whole questionnaire. The statistics used were percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test, and pairwise difference test by Scheffe's method. The research findings were as follows:

1. The students' ethical behavior in Faculty of social science Pakse Teachers Training College, Champasak Province, Lao People's Democratic Republic as a whole, was at a high level.

2. The comparison of students' ethical behavior in Faculty of social science, Pakse Teachers Training College, Champasak Province, Lao People's Democratic Republic classified by gender, the overall difference was statistically significant at the .01, classified by sex and residence status overall are not different.

3. The suggestions on students' ethical behavior in Faculty of social science in Pakse Teacher Training College are as follows: (1) The school should promote take care of students in Responsibilities in assigned tasks, such as doing homework, paying more attention in learning. (2) The college should rise awareness for students in the faculty to say politely and do not gossip about others. (3) Let students have more activities and being volunteers (4) The teachers in the faculty should take care of burying in the college, teach about Not taking advantage of others and the college should take care of orderliness Discipline in living together, such as lining up, waiting in a queue. (5) The college should rise awareness for students in saving energy, saving money, allowing. (6) The college should organize more religious-related activities, such as taking students to make merit at the temple. There was a sermon at the college once a month. Make

Citation : Phothisalath, V., Pratumweang, C. & Singpan, P. (2024). A Study of Ethical Behaviors of students in Faculty of Social Science, Pakse Teacher Training College, Champasak Province, Lao People's Democratic Republic. **Journal of Local Governance and Innovation**. 8(2) : 203-218;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.35>

the school campaign more clean. There should be activities that build unity. Be more considerate among friends.

Keywords : Moral Behaviors, Pakse Teacher Training College, Lao People's Democratic Republic

บทนำ (Introduction)

สังคมลาวเป็นสังคมครอบครัวมีความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย มีการอาศัยพึ่งพากัน มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน แต่ปัจจุบันสังคมมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านวัตถุสูงมาก อันเนื่องมาจากความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้การดำรงชีวิตมีความสะดวกสบาย คนในสังคมจึงมีความต้องการทางด้านวัตถุมาก พยายามทุกวิถีทางที่จะให้ได้วัตถุนสนองความต้องการของตน ก่อให้เกิดความเห็นแก่ตัว จริยธรรมและคุณธรรมของคนในสังคมเริ่มเสื่อมลง ทำให้ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมมากขึ้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้ย่อมเป็นอุปสรรคต่อความเจริญ และความสงบสุขของประเทศ ลักษณะนิสัยต่าง ๆ ของเด็กและเยาวชนมิได้เป็นไปตามแนวทางที่สังคมพึงประสงค์ เนื่องจากสภาพแวดล้อมเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาจริยธรรม และวัฒนธรรมที่ดีงาม โดยเฉพาะในเด็กและเยาวชนยุคปัจจุบันที่ได้รับผลกระทบทั้งทางความคิด และพฤติกรรมต่าง ๆ ส่งผลให้ปัญหาในเด็กและเยาวชนทวีความรุนแรง และมีความซับซ้อนมากขึ้น โดยมีสาเหตุหลักมาจากความมีคุณธรรม จริยธรรมในคนรุ่นใหม่อ่อนแอลงเป็นอย่างมาก (พงษ์สวัสดิ์ พงษ์สุวรรณ, 2562 : 60)

กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา (2558 : 17-19) วิสัยทัศน์ถึงปี พ.ศ. 2573 และยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาและกีฬาของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ระยะ 10 ปี (2559-2568) เป็นแผนยุทธศาสตร์เกี่ยวกับความก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการศึกษา สิ่งสำคัญคือการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ให้มีคุณภาพและตอบสนองได้ตามความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อนำประเทศให้หลุดพ้นออกจากความด้อยพัฒนาภายในปี พ.ศ. 2563 นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการและกีฬาของ สปป. ลาว ยังได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาและกีฬาระยะ 5 ปีแรก (2559-2563) หนึ่งในยุทธศาสตร์ดังกล่าวนี้ ได้มีการกำหนดสมรรถภาพครูแห่งชาติเพื่อการเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคและสากล ด้วยการสร้างมาตรฐานเพื่อรองรับนักศึกษาครูที่สำเร็จหลักสูตรสร้างครู สามารถบรรลุสมรรถภาพขั้นต่ำสุดที่ต้องการ สำหรับการสอนในระดับการศึกษาก่อนวัยเรียน ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา

Citation : Vongpaseut Phothisalath, ชูชีพ ประทุมเวียง และพงษ์ธร สิงห์พันธ์. (2567). การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของ

นักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคมในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 203-218; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.35>

กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง (2533: 29) โรงเรียนหรือสถาบันทางการศึกษามักได้รับการพิจารณาว่าเป็นสถาบันที่มีบทบาทเด่นที่สุดในการเสริมสร้างจริยธรรมให้กับเด็กและเยาวชน และถือว่าเป็นหน้าที่หลักอย่างหนึ่งโดยเริ่มจากการให้การศึกษาที่เน้นด้านคุณธรรมจริยธรรมเพื่อให้เยาวชนมีพฤติกรรมทางด้านจริยธรรมที่เหมาะสม ดังนั้นก่อนที่การที่นักศึกษาจะจบออกไป นั้น ต้องเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณภาพ ซึ่งได้กำหนดคุณลักษณะทางจริยธรรมไว้ในหลักสูตรรวม 13 ด้าน ได้แก่ ความใฝ่รู้ ความขยัน ความอดทน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัย การตรงต่อเวลา ความสามัคคี การเสียสละ ความเมตตากรุณา กตัญญูกตเวที ความยุติธรรม และความเป็นผู้มีวัฒนธรรมและการปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นจุดประสงค์ และสาระในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งที่ผ่านมานักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก ได้ตระหนักถึงการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นทั้งด้านวิชาการ และการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมควบคู่ไปด้วย อย่างไรก็ตามกลับพบปัญหาของนักเรียนที่มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นปัญหาพฤติกรรมการพูดจา การแต่งกายไม่เหมาะสม ปัญหายาเสพติด และปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่าง ๆ ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่มีได้จำกัดอยู่เพียงแคในสถานศึกษา แต่กลับเป็นปัญหาที่ขยายวงกว้างในสังคมปัจจุบันอีกด้วย

ดังนั้นการที่ผู้ศึกษาสนใจเรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก” เพราะผู้ศึกษามีอาชีพเป็นครู มีความผูกพันและเกี่ยวข้องกับการศึกษามาตลอดระยะเวลากว่า 20 ปี สังเกตพบว่าพฤติกรรมการแสดงออกในด้าน จริยธรรมของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดี แต่เมื่อเวลาผ่านไป สังคมเปลี่ยนไปเด็กนักเรียนนักศึกษา มีพฤติกรรมด้านจริยธรรมแปลกไปจากเดิม จึงตัดสินใจทำการศึกษาเรื่องนี้ เพื่อหาแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

Citation : Phothisalath, V., Pratumweang, C. & Singpan, P. (2024). A Study of Ethical Behaviors of students in

Faculty of Social Science, Pakse Teacher Training College, Champasak Province, Lao People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 203-218;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.35>

2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำแนกตามเพศ และสถานภาพการอยู่อาศัย

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว” นี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ ตำรา เอกสาร วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปากเซ วิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 235 คน

1.2 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว นักศึกษา จำนวน 148 คน โดยการกำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางสำเร็จของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยใช้ชั้นเรียนเป็นตัวแบ่งชั้นภูมิ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิดและปลายเปิด แบ่งออก 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ สถานภาพการอยู่อาศัย

ตอนที่ 2 แบบวัดพฤติกรรมทางจริยธรรมในแต่ละด้าน มีคำถามเชิงบวกและคำถามเชิงลบ การแปลผลเป็นตรงข้ามกัน กล่าวคือ คำถามเชิงบวกถ้าตอบมากแปลผลเป็นคะแนนพฤติกรรม

ทางจริยธรรมมาก คำถามเชิงลบ ถ้าตอบมาก แปลผลเป็นคะแนนพฤติกรรมทางจริยธรรมน้อยแบ่งระดับในการวัดออกเป็น 5 ระดับโดยกำหนดค่าระดับ ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง นักศึกษามีพฤติกรรมทางจริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง นักศึกษามีพฤติกรรมทางจริยธรรม อยู่ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง นักศึกษามีพฤติกรรมทางจริยธรรม อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง นักศึกษามีพฤติกรรมทางจริยธรรม อยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง นักศึกษามีพฤติกรรมทางจริยธรรม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สำหรับวัดค่าตัวแปรทั้งหมด โดยได้ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคำถามที่เป็นข้อคำถามเชิงบวก (Positive) ที่สร้างขึ้นจำนวน 60 ข้อ โดยกำหนดการวัดค่าตัวแปรซึ่งเป็นการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของแบบสอบถาม โดยใช้หลักทางคณิตศาสตร์ 0.51 ขึ้นไปปิดเป็นเลขจำนวนเต็ม เกณฑ์ที่ใช้เป็นดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.51–5.00 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.51–4.50 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.51–3.50 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.51–2.50 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00–1.50 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาจากตำรา เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนประกอบด้วย ด้านความมุ่งมั่น ด้านความอดทน ด้านความประหยัด ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านการเสียสละ ด้านความเมตตากรุณา ด้านกตัญญูกตเวที และด้านความเป็นผู้มีวัฒนธรรมและการปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี

Citation : Phothisalath, V., Pratumweang, C. & Singpan, P. (2024). A Study of Ethical Behaviors of students in

Faculty of Social Science, Pakse Teacher Training College, Champasak Province, Lao People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 203-218;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.35>

3.2 กำหนดกรอบแนวคิดและเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม ทั้งชนิดปลายปิดและปลายเปิด

3.3 นำร่างแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจ วิจารณ์ แก้ไข เสนอแนะ ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและความถูกต้องของแบบสอบถาม

3.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงตามข้อ 3 เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) และความครอบคลุมของเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ

3.5 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำผลการตอบแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach)

3.6 นำแบบสอบถามมาปรับปรุง แล้วเสนอมหาวิทยาลัยที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบพิจารณาจัดพิมพ์และนำไปใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ถึงผู้บริหารวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการทำวิจัย

4.2 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ถึงผู้บริหารวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการทำวิจัยและแจกแบบสอบถาม

4.3 ผู้วิจัยใช้การส่งแบบสอบถามให้แก่ผู้ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งคือคุณครูในกลุ่มผู้บริหารวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อนำแบบสอบถามไปมอบให้ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยแจกแบบสอบถามจำนวน 148 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน 148 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

Citation : Vongpaseut Phothisalath, ชูชีพ ประทุมเวียง และพงษ์ธร สิงห์พันธ์. (2567). การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของ

นักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคมในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 203-218; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.35>

5.2 วิเคราะห์พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคมในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3 ทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคมในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กับข้อมูลทั่วไปด้านเพศ ใช้การทดสอบที (t-test) ส่วนสถานภาพการอยู่อาศัยใช้การทดสอบเอฟ (F-test) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffé

5.4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคมในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยเรื่องนี้ มีสถิติที่ใช้ในการทำวิจัย 2 ประเภท ได้แก่

6.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.2 สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบที และการทดสอบเอฟ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffé

ผลการวิจัย (Research Results)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือด้านความเป็นผู้มีวัฒนธรรมและการปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี

Citation : Phothisalath, V., Pratumweang, C. & Singpan, P. (2024). A Study of Ethical Behaviors of students in Faculty of Social Science, Pakse Teacher Training College, Champasak Province, Lao People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 203-218;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.35>

อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านกตัญญูตเวที อยู่ในระดับมาก และด้านความเมตตากรุณา อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านความประหยัด อยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่าง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านมุงหมั่น ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านกตัญญูตเวที และด้านความเป็นผู้มีวัฒนธรรมและการปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความอดทน ด้านความประหยัด ด้านการเสียสละ ด้านความเมตตากรุณา ไม่แตกต่างกัน

2.1 พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกัน

2.2 พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำแนกตามสถานภาพการอยู่อาศัย โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีดังนี้

3.1 โรงเรียนควรส่งเสริม ดูแลนักศึกษาในเรื่องความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย เช่น การทำการบ้าน การสนใจการเรียนให้มากขึ้น

3.2 ให้โรงเรียนปลูกฝังเรื่องการพูดจาให้สุภาพ และไม่พูดนินทาผู้อื่นให้มากขึ้น

3.3 ให้นักศึกษามีกิจกรรมและให้นักศึกษามีจิตสาธารณะมากขึ้น

3.4 ให้คุณครูดูแลเรื่องการกลั้วเพื่อนที่อ่อนแอกว่า และสอนเรื่องการไม่เอาเปรียบผู้อื่นให้มากขึ้น

3.5 ให้วิทยาลัยดูแลเรื่องความมีระเบียบวินัยในการอยู่ร่วมกันให้มากขึ้น เช่น การเข้าแถว การรอคิว

3.6 ให้วิทยาลัยสร้างนิสัยในการประหยัดให้มากขึ้น ทั้งการประหยัดพลังงาน ประหยัดเงิน

3.7 ให้วิทยาลัยจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาให้มากขึ้น เช่น พานักศึกษาไปทำบุญที่วัด มีเทศน์ที่วิทยาลัยเดือนละครั้ง

3.8 ให้โรงเรียนรณรงค์เรื่องการรักษาความสะอาดให้มากขึ้น

3.9 ควรมีกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี มีน้ำใจกันในหมู่เพื่อนให้มากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า วิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้นโยบาย และได้กำกับให้นักศึกษามีจริยธรรมจึงเป็นสาเหตุให้อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยสิริยา พรมรัตน์ (2551 : 173) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน นักเรียนโรงเรียนมูลนิธิวัดศรีอุบลรัตนาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ซึ่งจำแนกตามเพศ อาชีพ และรายได้ของผู้ปกครองประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนมูลนิธิวัดศรีอุบลรัตนารามจังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2549 รวมทั้งสิ้นจำนวน 2,252 คน ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนมูลนิธิวัดศรีอุบลรัตนาราม จังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2549 จำนวน 335” ผลการศึกษาพบว่า 1) คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนมูลนิธิวัดศรีอุบลรัตนาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยภาพรวมและทุกด้าน มีคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ความกตัญญูต่อบุคคล ด้านการปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความเมตตา กรุณา ด้านวินัยความรับผิดชอบ และด้านความประหยัด และการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันทนา หนูนะ (2551: 117) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนโรงเรียนราชเวชพิศาล อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลจากการศึกษาพบว่า โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านได้ผลดังนี้

1.1 พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านการเสียสละ ด้านความเมตตา กรุณา ด้านความกตัญญูต่อบุคคล และด้านความเป็นผู้มีวัฒนธรรม

Citation : Phothisalath, V., Pratumweang, C. & Singpan, P. (2024). A Study of Ethical Behaviors of students in

Faculty of Social Science, Pakse Teacher Training College, Champasak Province, Lao People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 203-218;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.35>

และการปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี โดยรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าใน 6 ด้าน ที่กล่าวมานั้น จะเป็นด้านที่นักศึกษาได้ทำการปฏิบัติอยู่เป็นกิจวัตรประจำวันของนักศึกษาอยู่ตลอดเวลา ด้วยจึงทำให้อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยโอภาส อินโสม (2552 : 67) ได้ทำวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียนต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในกลุ่มเครือข่าย การเรียนรู้พนา อำเภอพนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม” ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียนต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในกลุ่มเครือข่าย การเรียนรู้พนา อำเภอพนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสุบุญนำ พรรณผัก (2554 : 158) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดบรมนิวาส เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดบรมนิวาส เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร มีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ด้านความมุ่งมั่น ด้านความอดทน ด้านความประหยัด และด้านความซื่อสัตย์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าทั้ง 4 ด้าน นั้น เป็นจริยธรรมที่เป็นนามธรรมที่ต้องได้รับการปลูกฝังด้วยระยะที่นานมาก และเป็นพฤติกรรมที่อยู่ ด้านในของจิตใจของนักศึกษาที่แสดงออกมามากมาย จึงเป็นสาเหตุให้อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยจรัสรัตน์ บุตรบุญชู (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนบ้านคลองสิบบ่ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลลักษณ์ เวชประสิทธิ์ (2560 : 82) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของเด็ก ปฐมวัยโรงเรียนในกลุ่มบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 การ วิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัยโรงเรียนในกลุ่ม บ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านทุก ด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัย ครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ดังนี้

Citation : Vongpaseut Phothisalath, ชูชีพ ประทุมเวียง และพงษ์ธร สิงห์พันธ์. (2567). การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของ

นักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคมในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสาร การบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 203-218; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.35>

2.1 พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจะต้องเกี่ยวข้องกับเพศโดยที่เพศชายเป็นเพศที่จะมีสภาพการเป็นอยู่อย่างง่ายไม่ได้ยึดติดกับสิ่งใดมากมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยวิไลลักษณ์ เวชประสิทธิ์ (2560 : 82) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัยโรงเรียนในกลุ่มบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัย โรงเรียนในกลุ่มบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 โดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยโรงเรียนในกลุ่มบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 จำนวน 148 คนเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .21-.80 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .85 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการทดสอบที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe test ผลการวิจัย พบว่า 1) พฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัย โรงเรียนในกลุ่มบ้านค่ายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ด้านความสะอาดอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัย โรงเรียนในกลุ่มบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 12.1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน ความขยันและด้านความมีน้ำใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความประหยัด ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีวินัย ด้านความสุภาพ ด้านความสะอาด และด้านความสามัคคี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำแนกตามสถานภาพการอยู่อาศัย โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวนั้นเป็นพฤติกรรมของนักศึกษาแต่ละคนที่ติดตัวเองมาจากการรับรู้และเกิดจากการฝึกตนเอง

Citation : Phothisalath, V., Pratumweang, C. & Singpan, P. (2024). A Study of Ethical Behaviors of students in

Faculty of Social Science, Pakse Teacher Training College, Champasak Province, Lao People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 203-218;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.35>

ในด้านต่าง ๆ โดยที่นักศึกษานั้นได้เกิดการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ โดยไม่ได้เกี่ยวข้องกับการอยู่อาศัยกับใครเลย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชุตินา สันทรัพย์ (2559 : 55) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามสภาพครอบครัว โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่าง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า พฤติกรรมทาง จริยธรรมนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความเป็นผู้มีวัฒนธรรม และการปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากข้อค้นพบนี้คณะผู้บริหารและคณาจารย์วิทยาลัยควร สนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษารักษามาตรฐานพฤติกรรม ทางจริยธรรมให้อยู่ในระดับมาก อีกทั้งพัฒนาให้อยู่ใน ระดับมากที่สุด ส่วนน้อยที่สุดคือ ด้านความประหยัด การเป็นนักศึกษาสมควรอย่างยิ่งที่ต้องมีความประหยัด แต่ผลการวิจัยกลับออกมาต่างกว่าทุกด้าน การศึกษาระดับปริญญาตรีต้องใช้ความอดทนเพื่อศึกษาให้จบตามหลักสูตร หากไม่มีความประหยัด แล้วก็ยากที่จะศึกษาให้จบได้ ดังนั้นคณะผู้บริหาร คณาจารย์ต้องรีบ ส่งเสริมให้นักศึกษามีจริยธรรมด้านนี้

เสนอกำหนดวิชาการศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรม เข้าในหลักสูตรการเรียนการสอนในสาขาวิทยาศาสตร์สังคม ในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูในโรงเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคมในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

Citation : Vongpaseut Phothisalath, ชูชีพ ประทุมเวียง และพงษ์ธร สิงห์พันธ์. (2567). การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของ

นักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคมในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสาร
การบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 203-218; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.35>

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการนำหลักธรรมไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันและทำการพัฒนาพฤติกรรมเพื่อให้ นักศึกษานำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้อย่างเหมาะสม

2.3 ควรศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมในนักเรียนเพศหญิงและเพศชายของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ และกีฬา สปป ลาว. (25580). **หลักสูตรการศึกษา**. ลาว : โรงพิมพ์ศึกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2534). **หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุงพ.ศ.2533**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- จรีรัตน์ บุตรบุญชู. (2556). การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองสิบแปด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชุติมา สังทรัพย์. (2559). พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสุจริต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วันทนา หนูนะ. (2551). การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนโรงเรียนราชเวชพิศาล อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช. นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- วิไลลักษณ์ เวชประสิทธิ์. (2560). พฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัยโรงเรียนในกลุ่มบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สิริยา พรหมรัตน์. (2551). การศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง นักเรียนโรงเรียนมูลนิธิวัดศรีอุบลรัตนาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 1. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สุบุญนำ พรหมผัก. (2554). พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลายโรงเรียนวัดบรมนิวาส เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

โอภาส อินโสม. (2552). ศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายการเรียนรู้พนา
อำเภอพนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำนาจเจริญ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

Citation : Vongpaseut Phothisalath, ชูชีพ ประทุมเวียง และพงษ์ธร สิงห์พันธ์. (2567). การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของ

นักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สังคมในวิทยาลัยครูปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสาร
การบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 203-218; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.35>

ทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานบุคคลของ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม
Administrators Delegation Skills Affecting Personnel
Management of Educational Institutions in Nakhon Pathom
Secondary Education Service Area Office

เบญจรัตน์ ปฐมสุริยะพร^{1*} และธดา สิทธิธาดา²
Benjarat Pathomsuriyaporn^{1*} and Thada Siththada²

Received : March 22, 2024; Revised : May 27, 2024; Accepted : June 1, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหาร
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม 2) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานบุคคล
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์
ระหว่างทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม และ 4) เพื่อศึกษาทักษะการมอบหมายงานของ
ผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา นครปฐม ประชากรที่ศึกษา คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา นครปฐม จำนวน 29 แห่ง กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากร โดยใช้ตารางการประมาณ
ขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 28 แห่ง
ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษากลุ่มบริหารงานบุคคล

¹⁻²บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา; Graduate School, Suan Sunandha Rajabhat
University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : 65561802007@ssru.ac.th

Citation : Pathomsuriyaporn, B. & Siththada, T. (2024). Administrators Delegation Skills Affecting Personnel
Management of Educational Institutions in Nakhon Pathom Secondary Education Service Area Office.
Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 219-236;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgissru.2024.36>

หรือหัวหน้าฝ่ายบุคคล และครูผู้สอน รวมทั้งสิ้น 308 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม โดยภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง .906 ถึง .956 และ 4) ทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม ได้แก่ ด้านการพิจารณาบุคลากร ด้านการสร้างความจูงใจ ด้านเทคนิคการมอบหมายงาน ด้านการกำหนดขอบเขตภาระงาน และด้านการติดตามการทำงาน มีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรเท่ากับ .984 ค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 96.80 ค่าความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นจากการพยากรณ์เท่ากับ .128 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Y} = 0.646 + 0.407X_2 + 0.107X_6 + 0.160X_3 + 0.151X_1 + 0.249X_4$$

$$\hat{Z} = 0.363Z_2 + 0.112Z_6 + 0.162Z_3 + 0.159Z_1 + 0.234Z_4$$

คำสำคัญ (Keywords) : ทักษะการมอบหมายงาน, การบริหารงานบุคคล, มัธยมศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to study: 1) the level of delegation skills of executives in Nakhon Pathom secondary education service area office; 2) the level of personnel management of educational institutions in Nakhon Pathom secondary education service area office; 3) the relationship between administrators delegation skills and personnel management of educational institutions in Nakhon Pathom secondary education service area office and 4) the administrators delegation skills affecting personnel

Citation : เบลูจรัตน์ ปฐมสุริยะพร และธิดา สิทธิธาดา. (2567). ทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงาน

บุคคลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 219-236; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.36>

management of educational institutions in Nakhon Pathom secondary education service area office. The population were 29 schools in Nakhon Pathom secondary education service area office. The samples of 28 schools were selected through the Table of Krejcie & Morgan. The respondents were school administrators, head of personnel management subdivision and teacher total 308 persons by simple random sampling. The research instruments were a questionnaires 5-level rating scale. The statistic used for analyzing were the percentage, mean, standard deviation, Pearson product moment correlation and stepwise multiple regression analysis. The research found that 1) the level of delegation skills of executives in Nakhon Pathom secondary education service area office were high in overall. 2) the level of personnel management of educational institutions in Nakhon Pathom secondary education service area office were high in overall. 3) the administrators delegation skills and personnel management of educational institutions in Nakhon Pathom secondary education service area office had a correlation in the same direction and there is a positive correlation statistically significant at the .01 level with a correlation between .906 and .956. and 4) the administrators delegation skills affecting personnel management of educational institutions in Nakhon Pathom secondary education service area office were consideration of personnel, motivation aspect, technical of delegation, defining the workload scope and work tracking. the multiple correlation coefficient of standard variable and predictive variable was .984, the prediction power level of 96.80 %, and the predictive error was .128, had significant at .05 levels. The regression equations in raw scores and standard score were

$$\hat{Y} = 0.646 + 0.407X_2 + 0.107X_6 + 0.160X_3 + 0.151X_1 + 0.249X_4$$

$$\hat{Z} = 0.363Z_2 + 0.112Z_6 + 0.162Z_3 + 0.159Z_1 + 0.234Z_4$$

Keywords : Delegation Skills, Personnel Management, Secondary Educational

Citation : Pathomsuriyaporn, B. & Siththada, T. (2024). Administrators Delegation Skills Affecting Personnel

Management of Educational Institutions in Nakhon Pathom Secondary Education Service Area Office.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 219-236;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.36>

บทนำ (Introduction)

จากการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยในมิติต่าง ๆ ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยในภาพรวมมีแนวโน้มที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากผลของการยกระดับสุขภาวะ การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา และระดับรายได้ที่เพิ่มขึ้นตามดัชนีการพัฒนามนุษย์ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ สะท้อนว่าคนไทยทุกช่วงวัยมีความรู้ความสามารถโดยรวมเพิ่มขึ้น แต่กลับพบว่ามีทักษะด้านการอ่านหรือการศึกษาหาความรู้ลดลง และมีจำนวนเยาวชนที่ไม่ได้เรียนและไม่ได้ทำงานใด ๆ เพิ่มขึ้น ทำให้ศักยภาพของเยาวชนกลุ่มนี้ไม่ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์และไม่ได้ได้รับการพัฒนา ซึ่งประเด็นด้านการพัฒนาทุนทรัพยากรมนุษย์เชิงคุณภาพเป็นความท้าทายที่สำคัญของไทยมาโดยตลอด จากระบบและคุณภาพการศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ทั้งยังขาดความเชื่อมโยงระหว่างระบบการศึกษาและตลาดแรงงาน และยังไม่มียุทธศาสตร์ข้อมูลอุปสงค์และอุปทานกำลังคนของประเทศเพื่อประกอบการวางแผนพัฒนากำลังแรงงาน ที่จะช่วยระบุถึงสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นของงานแต่ละอาชีพซึ่งเป็นสิ่งที่ภาคธุรกิจให้ความสำคัญมากกว่าคุณวุฒิทางการศึกษา จึงเป็นข้อจำกัดในการผลิตและยกระดับทักษะแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและทิศทางการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศสู่ฐานนวัตกรรม ที่มีแนวโน้มความต้องการทักษะที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมไปถึงทักษะที่เทคโนโลยีไม่สามารถทดแทนได้ โดยเฉพาะทักษะทางพฤติกรรม อาทิ ทักษะมนุษย์ การคิดเชิงวิพากษ์ การทำงานเป็นทีม หรือความคิดสร้างสรรค์ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566 : 11-12)

สถานศึกษาถือเป็นสถาบันการศึกษาหลักที่สำคัญในการพัฒนาประเทศชาติตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีจุดมุ่งหมายในการถ่ายทอดความรู้ วัฒนธรรม และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของคนในสังคมไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (2545 : 2) มาตรา 4 ได้ให้ความหมายของ “สถานศึกษา” ไว้ว่าหมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานทางการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา และมาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยอาศัยแรงขับเคลื่อนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหาร

Citation : เบญจรัตน์ ปฐมสุริยะพร และธาดา สิทธิธาดา. (2567). ทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงาน

บุคคลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 219-236; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.36>

สถานศึกษาจะต้องดำเนินงานตามนโยบายหรือวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความเป็นผู้นำ พร้อมทั้งจะปรับเปลี่ยนและเปลี่ยนแปลงกล้าตัดสินใจ มีความเด็ดขาด มีทักษะการแก้ปัญหา มีความเข้าใจผู้อื่น มีความไว้วางใจและพร้อมที่จะมอบหมายงานให้ผู้อื่นทำแทน ซึ่งทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหาร เป็นทักษะการบริหารที่ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการ เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารเป็นบทบาทที่มีความสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรเข้าใจงานในภาพรวม เข้าใจหลักวิธีการมอบหมายงาน เทคนิคการมอบหมายงาน มีการแนะนำและติดตาม ให้การสนับสนุนงานที่มอบหมายแก่ผู้รับมอบหมายงาน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพของงานให้ดียิ่งขึ้น (มงคล กรัตตะนุตตะ, ม.ป.ป. : ออนไลน์)

การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา เป็นการตอบสนองภารกิจของหน่วยงานโดยยึดหลักการกระจายอำนาจ ระบบคุณธรรมและหลักธรรมาภิบาล (กระทรวงศึกษาธิการ, ม.ป.ป. : 3) เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว มีอิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติมีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อให้การดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคลถูกต้อง รวดเร็ว เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลสนองต่อความต้องการของหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา 2. เพื่อส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและมีจิตสำนึกในการปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ให้เกิดผลสำเร็จตามหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ 3. เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานเต็มตามศักยภาพ โดยยึดมั่นในระเบียบวินัย จรรยาบรรณอย่างมีมาตรฐานแห่งวิชาชีพ 4. เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ การบริหารบุคคลของสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับบุคลากร ในการได้มาซึ่งบุคคลดี มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับงานเข้ามาปฏิบัติงาน เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยหน่วยงานต้องสามารถดึงดูด อารังรักษา และพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานสามารถทำภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตามความมุ่งหมาย

Citation : Pathomsuriyaporn, B. & Siththada, T. (2024). Administrators Delegation Skills Affecting Personnel

Management of Educational Institutions in Nakhon Pathom Secondary Education Service Area Office.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 219-236;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.36>

ทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม ที่ผ่านมา พบว่า การมอบหมายให้กับผู้ใต้บังคับบัญชายังขาดความชัดเจน ผู้ใต้บังคับบัญชามีประสบการณ์ในการทำงานน้อย การสนับสนุนงบประมาณ และอุปกรณ์ยังไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ทำให้ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ดังนั้น ทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารถือเป็น “ปรัชญา” การบริหารจัดการที่ผู้บริหารมอบหมายความรับผิดชอบให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาพร้อมกับอำนาจที่จำเป็นในการดำเนินงานที่ได้รับมอบหมาย เมื่อมีการมอบหมายอำนาจอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพของการทำงาน และความพึงพอใจของผู้ใต้บังคับบัญชาจะเพิ่มขึ้น ส่งผลดีต่อการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา และส่งผลต่อคุณภาพสถานศึกษา ซึ่งผู้จัดทำจะกล่าวถึง ทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม เพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาทักษะการมอบหมายงานในการบริหารงานบุคคลให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม
4. เพื่อศึกษาทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 607-610)

Citation : เบญจรัตน์ ปฐมสุริยะพร และธาดา สิทธิธาดา. (2567). ทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงาน

บุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม. วารสารการบริหารการปกครองและ

นวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 219-236; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.36>

ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูล สถานศึกษาละ 11 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน 2) รองผู้อำนวยการสถานศึกษา กลุ่มบริหารงานบุคคลหรือหัวหน้าฝ่ายบุคคล จำนวน 1 คน และ 3) ครูผู้สอน จำนวน 9 คน รวมทั้งสิ้น 308 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) รายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (แห่ง)	กลุ่ม ตัวอย่าง (แห่ง)	ผู้ให้ข้อมูล			รวม (คน)
		ผู้อำนวยการ สถานศึกษา (คน)	รองผู้อำนวยการสถานศึกษา กลุ่มบริหารงานบุคคลหรือ หัวหน้าฝ่ายบุคคล (คน)	ครูผู้สอน (คน)	
29	28	28	28	252	308

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ คือ ทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหาร ได้แก่ 1) การกำหนดขอบเขตภาระงาน 2) การพิจารณาบุคลากร 3) เทคนิคการมอบหมายงาน 4) การติดตามการทำงาน 5) การประเมินผล 6) การสร้างแรงจูงใจ

ตัวแปรตาม คือ การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 2) การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง 3) การประเมินผลการปฏิบัติงาน 4) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ เพื่อสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่อง ทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามกรอบแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1961)

Citation : Pathomsuriyaporn, B. & Siththada, T. (2024). Administrators Delegation Skills Affecting Personnel

Management of Educational Institutions in Nakhon Pathom Secondary Education Service Area Office.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 219-236;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.36>

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามกรอบแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1961)

4. การตรวจคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่มีความเที่ยงตรงของเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านมา วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง ผลปรากฏว่ารายข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในช่วงระหว่าง 0.33-1.00 แปลผลได้ว่าข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในช่วงระหว่าง 0.67-1.00 อยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำข้อคำถามมาใช้ได้ จำนวน 62 ข้อ ส่วนข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องน้อยกว่า 0.50 นำไปใช้ไม่ได้ จำนวน 2 ข้อ

การหาค่าความเชื่อมั่น ผู้วิจัยดำเนินการนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทำการทดสอบ (try out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา เป็นสถานศึกษา จำนวน 3 แห่ง ประกอบด้วยผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา กลุ่มบริหารงานบุคคลหรือหัวหน้าฝ่ายบุคคล และครูผู้สอน สถานศึกษาละ 10 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน และทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัค = .996

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 1 โดยใช้ตัวแปรเชิงคุณภาพ คือ ค่าความถี่ และร้อยละ

วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 จากการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r_{xy}) (Hinkle, D.E., 1998 : 120)

การวิเคราะห์ทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย (Research Results)

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม

Citation : เบญจรัตน์ ปฐมสุริยะพร และธาดา สิทธิธาดา. (2567). ทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงาน

บุคคลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 219-236; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.36>

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาานครปฐม โดยรวมทุกด้าน

ทักษะการมอบหมายงาน ของผู้บริหาร	n = 308		แปลผล	อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการกำหนดขอบเขตภาระงาน	3.79	.74	มาก	5
2. ด้านการพิจารณาบุคลากร	4.01	.63	มาก	1
3. ด้านเทคนิคการมอบหมายงาน	3.81	.72	มาก	3
4. ด้านการติดตามการทำงาน	3.86	.67	มาก	2
5. ด้านการประเมินผล	3.80	.57	มาก	4
6. ด้านการสร้างแรงจูงใจ	3.70	.74	มาก	6
รวมเฉลี่ย	3.74	.72	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาานครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.74, S.D. = .72) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพิจารณาบุคลากรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.01, S.D. = .63) รองลงมาคือ ด้านการติดตามการทำงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.86, S.D. = .67) ด้านเทคนิคการมอบหมายงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.81, S.D. = .72) ด้านการประเมินผลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.80, S.D. = .57) ด้านการกำหนดขอบเขตภาระงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.79, S.D. = .74) และด้านการสร้างแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.70, S.D. = .74) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารงานบุคคล
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม โดยรวมทุกด้าน

การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา	n = 308		ระดับ	อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	3.94	.68	มาก	1
2. การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง	3.81	.68	มาก	3
3. การประเมินผลการปฏิบัติงาน	3.80	.71	มาก	4
4. การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	3.91	.75	มาก	2
รวมเฉลี่ย	3.92	.71	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่าการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.92, S.D. = .71) เมื่อพิจารณาประเด็นการดำเนินงานจากมากไปหาน้อยดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.94, S.D. = .68) รองลงมาคือ การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.91, S.D. = .75) การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.81, S.D. = .68) และการประเมินผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.80, S.D. = .71) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	Y _{tot}	ระดับความสัมพันธ์
X ₁	1.000	-	-	-	-	-	.916**	สูงมาก
X ₂	.875**	1.000	-	-	-	-	.956**	สูงมาก
X ₃	.855**	.884**	1.000	-	-	-	.920**	สูงมาก
X ₄	.867**	.920**	.879**	1.000	-	-	.954**	สูงมาก
X ₅	.840**	.867**	.809**	.931**	1.000	-	.906**	สูง
X ₆	.873**	.852**	.849**	.944**	.918**	1.000	.918**	สูงมาก
X	-	-	-	-	-	-	.948**	สูงมาก

** p < .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม พบว่าด้านการกำหนดขอบเขตภาระงาน (X₁) ด้านการพิจารณาบุคลากร (X₂) ด้านเทคนิคการมอบหมายงาน (X₃) ด้านการติดตามการทำงาน (X₄) ด้านการประเมินผล (X₅) และด้านการสร้างแรงจูงใจ (X₆) กับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (p < .01) ซึ่งมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง .906 ถึง .956 มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันและมีความสัมพันธ์ทางบวก โดยด้านการพิจารณาบุคลากร (X₂) ด้านการติดตามการทำงาน (X₄) ด้านเทคนิคการมอบหมายงาน (X₃) ด้านการสร้างแรงจูงใจ (X₆) และด้านการกำหนดขอบเขตภาระงาน (X₁) มีความสัมพันธ์กัน

ภายในตัวแปรอยู่ในระดับสูงมาก และด้านการประเมินผล (X₅) มีความสัมพันธ์กันภายในตัวแปรอยู่ในระดับสูง หากพิจารณารายด้านพบว่า ทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม สูงสุดคือ ด้านการพิจารณาบุคลากร (X₂) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .956 รองลงมา ได้แก่ ด้านการติดตามการทำงาน (X₄) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .954 ด้านเทคนิคการมอบหมายงาน (X₃) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .920 ด้านการสร้างแรงจูงใจ (X₆) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .918 ด้านการกำหนดขอบเขตภาระงาน (X₁) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .916 และด้านการประเมินผล (X₅) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .906 ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม

ทักษะการมอบหมายงาน ของผู้บริหาร	b	SE _b	β	t	Sig.t
Constant	.646	.048		5.144*	.001
ด้านการพิจารณาบุคลากร (X ₂)	.407	.035	.363	11.507*	.001
ด้านการสร้างแรงจูงใจ (X ₆)	.107	.033	.112	3.218*	.001
ด้านเทคนิคการมอบหมายงาน (X ₃)	.160	.024	.162	6.589*	.001
ด้านการกำหนดขอบเขตภาระงาน (X ₁)	.151	.024	.159	6.253*	.001
ด้านการติดตามการทำงาน (X ₄)	.249	.046	.234	5.471*	.001
R = .984 R ² = .968 Adj R ² = .967 SEE = .128 F = 1826.418 a = .646					

** p < .05

จากตารางที่ 5 พบว่า ด้านการพิจารณาบุคลากร (X₂) ด้านการสร้างแรงจูงใจ (X₆) ด้านเทคนิคการมอบหมายงาน (X₃) ด้านการกำหนดขอบเขตภาระงาน (X₁) และด้านการติดตามการ

ทำงาน (X_4) สามารถร่วมกันพยากรณ์การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น ได้ร้อยละ 96.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .407, .107, .160, .151 และ .101 ตามลำดับ และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ .363, .112, .162, .159 และ .234 ตามลำดับ ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรเกณฑ์ (การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา) และตัวแปรพยากรณ์ ($X_2 X_6 X_3 X_1 X_4$) มีค่าเท่ากับ .984 และอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 96.80 และค่าความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นจากการพยากรณ์เท่ากับ .128

สมการพยากรณ์ทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น ในรูปแบบคะแนนดิบ มีดังนี้

$$\hat{Y} = a + B_2X_2 + B_6X_6 + B_3X_3 + B_1X_1 + B_4X_4 \quad (\text{สมการที่ 1})$$
$$= 0.646 + 0.407X_2 + 0.107X_6 + 0.160X_3 + 0.151X_1 + 0.249X_4$$

สมการพยากรณ์ทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน มีดังนี้

$$\hat{Z} = \beta_2Z_2 + \beta_6Z_6 + \beta_3Z_3 + \beta_1Z_1 + \beta_4Z_4 \quad (\text{สมการที่ 2})$$
$$= 0.363Z_2 + 0.112Z_6 + 0.162Z_3 + 0.159Z_1 + 0.234Z_4$$

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. ทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารเป็นทักษะที่ผู้บริหารต้องใช้พิจารณาและวิเคราะห์ศักยภาพและความสามารถในการทำงานของบุคลากร ซึ่งจะทำให้ผู้บริหารทราบถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของบุคลากร จะสามารถจัดสรรงานตามทักษะและความสนใจของบุคลากรนั้นได้ การมอบหมายที่มีประสิทธิภาพยังเกี่ยวข้องกับการติดตามและประเมินผลของบุคลากร และแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาเชื่อถือความคิดเห็นและการตัดสินใจของบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัตรญา ละม้ายแข และสุทธิพงศ์ บุญผดุง (2566 : 786) ศึกษาเรื่อง ทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผลการศึกษา

Citation : Pathomsuriyaporn, B. & Siththada, T. (2024). Administrators Delegation Skills Affecting Personnel

Management of Educational Institutions in Nakhon Pathom Secondary Education Service Area Office.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 219-236;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.36>

พบว่า การมอบหมายงานอย่างมีประสิทธิภาพจะเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาเร่งพัฒนาศักยภาพของตนให้เหนือกว่าบุคลากรทุกคนในองค์กร เป็นตัวกระตุ้นแรงจูงใจในการทำงานของผู้รับมอบหมายงาน และเป็นตัวกระตุ้นให้กระบวนการทำงานภายในองค์กรคล่องตัว และรวดเร็ว การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้เพราะการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิพัฒน์พงษ์ พงกะพันธ์ (2564 : 51) ศึกษาวิจัย การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษามุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัวอิสระภายใต้กฎหมายระเบียบเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการศึกษาและมีความรู้ ความสามารถ มีขวัญและกำลังใจได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติมีความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพ

2. ความสัมพันธ์ของทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม พบว่า มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง .906 ถึง .956 มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันและมีความสัมพันธ์ทางบวก ซึ่งมีความสัมพันธ์กันภายในตัวแปรอยู่ในระดับสูงมาก ทั้งนี้หากพิจารณาความสัมพันธ์ของทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาแล้ว พบว่า การมอบหมายงานของผู้บริหารจะเกี่ยวข้องกับบุคคลในองค์กรศึกษามากที่สุด ซึ่งอยู่ในหน่วยงานของการบริหารงานบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของ Farid Mohammad Qawasmeh, et al. (2024 : 326) ศึกษาวิจัย ประสิทธิภาพของการจัดการทรัพยากรมนุษย์ของผู้บริหารในสถาบันการศึกษาของจอร์แดน ผลการวิจัยพบว่า แนวทางปฏิบัติด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลที่มีประสิทธิภาพ จะเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารทรัพยากรบุคคล เพื่อยกระดับประสิทธิผลของการบริหารทรัพยากรบุคคล และช่วยให้บุคลากรมีส่วนร่วมและมีประสิทธิผลมากขึ้น

3. ทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม พบว่า ด้านการพิจารณาบุคลากร ด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านเทคนิคการมอบหมายงาน ด้านการกำหนดขอบเขตภาระงาน และด้านการติดตาม

Citation : เบลุจรัตน์ ปฐมสุริยะพร และธาดา สิทธิธาดา. (2567). ทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงาน

บุคคลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 219-236; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.36>

การทำงาน สามารถร่วมกันพยากรณ์การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม ได้ร้อยละ 96.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การพิจารณาบุคลากรเป็นวิธีการให้ได้มาซึ่งบุคคลที่เหมาะสมกับงาน โดยผู้บริหารสถานศึกษามีโอกาส ในการคัดเลือกบุคลากรด้วยวิธีต่าง ๆ ที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพร ใจคำปัน (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัย การบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอฮอด จังหวัด เชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นว่า มีการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร บุคลากรในเรื่อง การวางแผนใช้บุคลากรให้ได้ประโยชน์สูงสุด การใช้แผนปฏิบัติงานควบคู่กับการ ทำงาน การมีคำสั่งแต่งตั้งให้บุคลากรเข้าปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน การประชุมชี้แจงแก่บุคลากรก่อน เริ่มปฏิบัติงาน การส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองได้อย่างอิสระ การพิจารณาความดีความชอบ อย่างยุติธรรม และการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของตน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานบุคคล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐมที่กล่าวมาข้างต้น มีความสำคัญ เป็นอย่างมากต่อการบริหารงานบุคคล เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ผู้บริหารสถานศึกษาและ หน่วยงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม ควรนำทักษะการมอบหมายงาน ดังกล่าว ไปพิจารณาเพื่อกำหนดเป็นนโยบายหรือแนวทางในการพัฒนาความสามารถของผู้บริหาร สถานศึกษา และระบบการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดประสิทธิผลทางการบริหารงานต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหาร ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้าน การกำหนดขอบเขตภาระงาน ด้านการพิจารณาบุคลากร ด้านเทคนิคการมอบหมายงาน ด้านการ ติดตามการทำงาน ด้านการประเมินผล และด้านการสร้างแรงจูงใจ ส่งผลต่อการบริหารงานบุคคล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม ดังนั้น ผู้บริหาร สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม ควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็น ข้อมูลในการพัฒนาการทักษะการมอบหมายงาน ทั้ง 5 ด้าน ให้อยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพต่อสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนในทุก ๆ ด้าน

Citation : Pathomsuriyaporn, B. & Siththada, T. (2024). Administrators Delegation Skills Affecting Personnel

Management of Educational Institutions in Nakhon Pathom Secondary Education Service Area Office.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 219-236;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.36>

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา เพื่อนำผลข้อมูลการวิจัยที่ได้มาประกอบการพัฒนาและแก้ไขปัญหาการบริหารงานด้านบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาความคาดหวังของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำหรับใช้ในการบริหารงานตามโครงสร้างการกระจายอำนาจ 4 ฝ่าย ได้แก่ กลุ่มบริหารงานวิชาการ กลุ่มบริหารงานงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารงานทั่วไป เพื่อร่วมกันพัฒนาการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา ให้มีประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (ม.ป.ป.). **คู่มือการปฏิบัติงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ฉัฐญา ละม้ายแข. (2566). ทักษะการมอบหมายงานของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล **Delegation Skill of School Administrators in The Digital Age**. ใน การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 5. (น. 786-792). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- พิพัฒน์พงษ์ พงกะพันธ์. (2564). การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา The Personnel Administration of Institutional Administrators. **วารสารการบริหารการศึกษาวัดบัณฑิต**. 21(2) : 51-57.
- มงคล กรัตะนุดตะ. (ม.ป.ป.). **5 เทคนิคการมอบหมายงาน และติดตามงานลูกน้องให้ได้ทั้งงานและได้ทั้งใจ**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.drfish.training>. สืบค้น 25 สิงหาคม 2566.

- สมพร ใจคำปัน. (2547). **การบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่**. (ปริญญามหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสาม พ.ศ. 2566-2570**. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- Farid Mohammad Qawasmeh, Sarah Yousef Alnafisi, Rateb Almajali, Bandar Saud Alromaih, Mamdouh Mosaad Helali, Haron Ismail al-lawama. (2024). Effectiveness of Human Resources Management Among Managers. Jordanian Educational Institutions: A Comprehensive Study. Migration Letters. 21(2) : 283-294.
- Hinkle, D.E. (1998). **Applied Statistics for the Behavioral Sciences**. Boston: Houghton Mifflin.
- Krejcie & Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30(3) : 607 – 610.
- Likert, Rensis. (1961). **New Pattern of Management**. New York: McGraw – Hill.

Citation : Pathomsuriyaporn, B. & Siththada, T. (2024). Administrators Delegation Skills Affecting Personnel

Management of Educational Institutions in Nakhon Pathom Secondary Education Service Area Office.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 219-236;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.36>

ผลกระทบจากปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อประเทศไทย

Effects from Disputes in the South China Sea on Thailand

วาสนา อันป้อม^{1*} สันฐาน ชยนนท์² และวิจิตรา ศรีสอน³
Wassana Aonpom^{1*} Sunthan Chayanon² and Wijitra Srisorn³

Received : May 20, 2024; Revised : August 25, 2024; Accepted : August 25, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยเรื่อง ผลกระทบจากปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ 2) เพื่อศึกษาผลกระทบของประเทศไทยต่อปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหามาจากผลกระทบข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อประเทศไทย โดยการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการเก็บแบบสัมภาษณ์ จำนวน 17 คน ได้แก่ นักวิชาการ 4 คน กรมการตำรวจระหว่างประเทศ 3 คน นักการเมือง 4 คน ทหารเรือ 4 คน และ นักการทูต 2 คน ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ในการอ้างสิทธิและอำนาจอธิปไตยเหนือพื้นที่ต่างๆ ในทะเลจีนใต้ 3 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 การอ้างสิทธิและอำนาจอธิปไตยเหนือพื้นที่ต่างๆ ในทะเลจีนใต้ประเทศจีนและได้หวนอ้างสิทธิ์โดยยึดจากเส้นประ 9 เส้น โดยไม่ได้ระบุหลักฐาน ประวัติศาสตร์หรือกฎหมายที่ไม่ชัดเจน และการอ้างสิทธิและอำนาจอธิปไตยเหนือพื้นที่ต่างๆ ในทะเลจีนใต้ประเทศฟิลิปปินส์ มาเลเซีย เวียดนาม ตามหลักกฎหมายทางทะเล ค.ศ. 1982 และการกำหนดเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ประเด็นที่ 2 ผลประโยชน์แห่งชาติและทรัพยากรธรรมชาติในทะเลจีนใต้ พบว่า การอ้างสิทธิและอำนาจอธิปไตยเหนือพื้นที่ในทะเลจีนใต้ นโยบายต่างประเทศที่มีผลต่อข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ของประเทศที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้นมีความสำคัญมาก ประเด็นที่ 3

¹⁻³วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา; College of Politics and Government, Suan Sunandha Rajabhat, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : s63484944005@ssru.ac.th

Citation : Aonpom, W., Chayanon, S. & Srisorn, W. (2024). Effects from Disputes in the South China Sea on Thailand. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 237-248;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsrru.2024.37>

ยุทธศาสตร์และเส้นทางเดินเรือ พบว่า ทะเลจีนใต้เป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการตั้งฐานทัพและการเคลื่อนกำลังทางยุทธศาสตร์ของชาติมหาอำนาจโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาและทะเลจีนใต้เป็นเส้นทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่สุดที่เชื่อมโยงระหว่างมหาสมุทรแปซิฟิกกับมหาสมุทรอินเดียในการขนส่งหรือการเดินเรือที่สั้นที่สุดนี้

2) ผลกระทบของประเทศไทยต่อปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ 2 ประเด็น พบว่าประเด็นที่ 1 ด้านเศรษฐกิจ พบว่า การค้าและเส้นการค้าทางทะเลระหว่างประเทศ การทำความตกลงทางการค้าแบบทวิภาคีและพหุภาคีเป็นกลไกที่ใช้ในการเจรจาต่อรอง และกรอบความร่วมมือภายใต้ ASEAN Plus Three Cooperation (ATP) และการประชุมว่าด้วยเรื่องขนส่งของอาเซียน ประเด็นที่ 2 การทูตการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธีและการเจรจาแบบพหุภาคีระดับอาเซียน การทหาร การขยายความร่วมมือด้านความมั่นคงกับกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงของประเทศเพื่อนบ้าน

3) แนวทางแก้ไขปัญหามาจากผลกระทบข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อประเทศไทย พบว่า ใช้การเจรจาและสรุป Code of Conduct in the South China Sea และปฏิบัติตามเอกสารปฏิญญาว่าด้วยการปฏิบัติของภาคีฝ่ายต่าง ๆ ในทะเลจีนใต้ และยอมรับในกฎบัตรสหประชาชาติ หลักกฎหมายทางทะเล 1982 และสนธิสัญญา TAC ว่าคู่พิพาททุกประเทศ

คำสำคัญ (Keywords) : ผลกระทบ, ปัญหาข้อพิพาท, ทะเลจีนใต้, ประเทศไทย

Abstract

The Research on Effects from disputes in the South China Sea on Thailand has objectives to: 1) To study the state of disputes in the South China Sea. 2) To study the impact of Thailand on disputes in the South China Sea and 3) To study solutions to problems arising from the impact of disputes in South China on Thailand. By qualitative research by collecting interviews with 17 people, including 4 academics, 3 from the Department of International Trade, 4 politicians, 4 navy officers, and 2 diplomats. The results of The Research found that

1) Conditions of disputes in the South China Sea regarding claims of rights and sovereignty over various areas in the South China Sea, 3 issues are: Issue 1: Claims of rights

Citation : วาสนา อันป้อม, สันฐาน ขยันทน์ และวิจิตรรา ศรีสอน. (2567). ผลกระทบจากปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อ

ประเทศไทย. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 237-248;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.37>

and sovereignty over various areas in the South China Sea, China and Taiwan claim based on the 9-dash line. It does not include historical evidence or unclear laws. and claims and sovereignty over various areas in the South China Sea, the Philippines, Malaysia, and Vietnam, according to the 1982 Maritime Law and the determination of the Exclusive Economic Zone. Issue 2: National interests and natural resources in the South China Sea. It was found that claims and sovereignty over areas in the South China Sea Foreign policy affecting disputes in the South China Sea of countries involved in that area is very important. Issue 3: Strategy and shipping routes. It was found that the South China Sea is an important strategic point for setting up military bases and moving strategic forces of great powers. Only the United States and the South China Sea are the most important strategic routes linking the Pacific Ocean and the Indian Ocean in this shortest shipping or maritime route.

2) Thailand's impact on 2 issues of disputes in the South China Sea. It was found that issue 1 was economic. It was found that trade and international maritime trade routes Bilateral and multilateral trade agreements are mechanisms used in negotiations. and the cooperation framework under ASEAN Plus Three Cooperation (ATP) and the ASEAN Transport Conference. Issue 2: Diplomacy, conflict management by peaceful means and multilateral negotiations at the ASEAN level. Military, expanding security cooperation with the armed forces and security agencies of neighboring countries.

3) The solution to the problem arising from the impact of the dispute in the South China Sea on Thailand was found to be to use the negotiation and conclusion of the Code of Conduct in the South China Sea and to act in accordance with the documents in the Declaration on Conduct of the Parties. in the South China Sea and accepts the United Nations Charter of the Principles of the Law of the Sea 1982 and the TAC Treaty that all disputing countries.

Keywords : Effects, Disputes, South China Sea, Thailand

Citation : Aonporn, W., Chayanon, S. & Srisorn, W. (2024). Effects from Disputes in the South China Sea on

Thailand. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 237-248;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.37>

บทนำ (Introduction)

ปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้นับว่าเป็นปัญหาที่ไม่ได้เพิ่งเกิดขึ้นในปัจจุบันแต่ปัญหาดังกล่าวกลับเป็นปัญหาใหม่ที่เผยให้เห็นถึงแง่มุมอื่นๆ ที่มีความหลากหลายมากขึ้นโดยประเทศผู้อ้างสิทธิ์ที่เกี่ยวข้อง โดยข้อพิพาทในทะเลจีนใต้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการอ้างสิทธิ์การครอบครองดินแดนเหนือหมู่เกาะสแปรตลีย์และหมู่เกาะพาราเซล ในหมู่เกาะสแปรตลีย์มีประเทศผู้อ้างสิทธิ์ จำนวน 6 ประเทศ ได้แก่ จีน ฟิลิปปินส์ เวียดนาม มาเลเซีย บรูไน และไต้หวัน ส่วนในหมู่เกาะพาราเซลมีประเทศผู้อ้างสิทธิ์ จำนวน 3 ประเทศ คือ จีน เวียดนาม และไต้หวัน (สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 2559, น.3)

สภาพปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ เมื่อพิจารณาสภาพปัญหาความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันแล้วพบว่ามีสาเหตุมาจากประวัติศาสตร์ในการอ้างกรรมสิทธิ์เหนือหมู่เกาะบางแห่งในทะเลจีนใต้ และผลจากกฎหมายระหว่างประเทศในเรื่องการอ้างสิทธิ์อาณาเขตทางทะเล ทำให้หลายประเทศอันประกอบด้วยสาธารณรัฐประชาชนจีน(รวมถึงไต้หวัน) เวียดนาม ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และบรูไน ต่างอ้างกรรมสิทธิ์เพื่อครอบครองพื้นที่ในบริเวณนั้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งหมู่เกาะพาราเซลและหมู่เกาะสแปรตลีย์ ซึ่งเป็นหมู่เกาะขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์และความมั่นคงทางการเมืองและเศรษฐกิจ โดยประเทศจีนและเวียดนามนั้นได้ใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เป็นข้ออ้างในการครอบครองพื้นที่ทั้งหมดในทะเลจีนใต้ ในขณะที่อนุสัญญาแห่งสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้เปิดโอกาสให้รัฐชายฝั่งสามารถประกาศขยายเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐตนเองจึงทำให้เกิดผลประโยชน์ขัดกันระหว่างรัฐพิพาท ทั้งในลักษณะทวิภาคี อาทิ ระหว่างจีนกับฟิลิปปินส์ จีนกับเวียดนาม จะเห็นได้ว่าในทะเลจีนใต้มีถึง 6 ประเทศคือ จีน เวียดนาม ฟิลิปปินส์ ไต้หวัน มาเลเซียและบรูไนที่อ้างกรรมสิทธิ์หรือยืนยันอำนาจอธิปไตยของตนเหนือพื้นที่ดังกล่าวจนเกิดเป็นพื้นที่ทับซ้อนหลายแห่งในขณะที่หลายพื้นที่ของทะเลจีนใต้ก็มีหลายประเทศที่อ้างสิทธิ์หรืออำนาจอธิปไตย ทะเลจีนใต้นั้นเป็นทะเลปิดและเป็นส่วนหนึ่งของมหาสมุทรแปซิฟิกครอบคลุมอาณาบริเวณตั้งแต่ประเทศสิงคโปร์ไปจนถึงช่องแคบไต้หวัน รวมทั้งอ่าวตังเกี๋ยและอ่าวไทยทะเลจีนใต้เป็นเส้นทางการจราจรทางทะเลที่คับคั่งมากมีเรือบรรทุกสินค้าขนาดใหญ่ใช้เส้นทางในทะเลจีนใต้ จึงจัดได้ว่าเป็นเส้นทางขนส่งทางเรือที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของโลก จากนั้นเป็นที่เชื่อว่าได้พื้นทะเลมีน้ำมันและแก๊สธรรมชาติสำรองขนาดใหญ่ในเรื่องของผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและทรัพยากรธรรมชาติ และยุทธศาสตร์และการค้าระหว่างประเทศตามที่กล่าวมาทำให้เป็นประเด็นที่

Citation : วาสนา อันป้อม, สันฐาน ขยันทน์ และวิจิตรา ศรีสอน. (2567). ผลกระทบจากปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อ

ประเทศไทย. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 237-248;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.37>

เป็นมูลเหตุเบื้องต้นของปัญหาคือเรื่องการอ้างกรรมสิทธิ์ของทะเลอาณาเขตและหมู่เกาะต่างๆ ในทะเลจีนใต้ (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2559) น. 1

ผลกระทบที่มีต่อประเทศไทย สถานการณ์และสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับปัญหาความขัดแย้งในทะเลจีนใต้โดยตรง และไม่ได้เกี่ยวข้องแต่ต้องได้รับผลกระทบด้วยในฐานะที่เป็นรัฐสมาชิกอาเซียนนั้น ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อด้านการเมืองระหว่างประเทศและด้านเศรษฐกิจ ปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ไม่ได้เกี่ยวข้องแต่เพียงเรื่องอธิปไตยเหนือดินแดนและเขตแดนทางทะเล ซึ่งส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพ ความมั่นคง และความสงบสุขของภูมิภาคโดยรวมเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวพันกับการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเล เสรีภาพและความปลอดภัยในการเดินเรือ รวมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอีกด้วย แม้ว่าจะมีประเทศในภูมิภาคอาเซียน 10 ประเทศ ที่เป็นคู่พิพาทในปัญหาความขัดแย้งทะเลจีนใต้ แต่ประเทศอื่น ๆ ซึ่งเป็นสมาชิกย่อมได้รับผลกระทบไปด้วย ความแตกแยกในอาเซียนอันเนื่องมาจากปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นภายหลังศาลอนุญาโตตุลาการซึ่งตั้งขึ้นภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 มีคำตัดสินข้อพิพาทระหว่างฟิลิปปินส์กับจีนในกรณีทะเลจีนใต้ เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2559 โดยมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า จีนไม่มีสิทธิเหนือทรัพยากรบริเวณน่านน้ำ และไม่มีสิทธิอ้างข้อมูลทางประวัติศาสตร์ใด ๆ เหนือน่านน้ำในทะเลจีนใต้ ส่วนแผนที่สันประกำหนดเขตแดน 9 เส้น ที่จีนใช้อ้างกรรมสิทธิ์เหนือพื้นที่กว่าร้อยละ 90 ของทะเลจีนใต้นั้น ก็ไม่สามารถนำมาใช้อ้างสิทธิ์เหนือพื้นที่พิพาทได้ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลได้ ขณะที่รัฐบาลจีนได้ออกมาแสดงความเห็นว่า จีนไม่ยอมรับคำตัดสินของศาลต่อมาในการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนที่นครเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2559 ที่ประชุมไม่สามารถลงเรื่องการออกแถลงการณ์ร่วมเกี่ยวกับการแก้ไขข้อพิพาททะเลจีนใต้ตามที่ศาลอนุญาโตตุลาการได้มีคำตัดสินดังกล่าว เพราะสมาชิกอาเซียนบางประเทศให้การสนับสนุนจีน จีนเป็นมหาอำนาจทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การทหาร และการทูต จีนได้ให้ความสำคัญในการมุ่งเน้นการพัฒนาและความร่วมมือกับนานาประเทศ โดยเฉพาะกับประเทศในกลุ่มอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรอบความร่วมมือด้านการค้าและเขตการค้าเสรีอาเซียน - จีน ความสัมพันธ์ภายใต้กรอบ ASEAN plus three ซึ่งจะเห็นได้ว่าปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้มีอิทธิพลด้านเศรษฐกิจต่อการค้าและเขตการค้าเสรีและเส้นการค้าทางทะเลระหว่างประเทศ ด้าน

การเมืองระหว่างประเทศในผลประโยชน์ของชาติ การทูต การทหาร การเมืองกับอาเซียนรวมถึงประเทศไทยในฐานะสมาชิกอาเซียนเป็นอย่างยิ่ง (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2559 : 2-3)

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้
2. เพื่อศึกษาผลกระทบของประเทศไทยต่อปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้
3. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหามาจากผลกระทบข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษาวิจัยเรื่องผลกระทบจากปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อประเทศไทยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการได้มาซึ่งข้อมูลผู้วิจัยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 17 คน ประกอบด้วย กลุ่มนักวิชาการ จำนวน 4 คน กลุ่มกรรมการระหว่างประเทศ จำนวน 3 คน กลุ่มนักการเมือง จำนวน 4 คน กลุ่มทหารเรือ จำนวน 4 คน กลุ่มนักการทูต จำนวน 2 คน เป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (semi-structured interview) และการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และตรวจสอบแบบสามเส้า (data triangulation)

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัยเรื่อง ผลกระทบจากปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า

- 1) สภาพปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ในการอ้างสิทธิและอำนาจอธิปไตยเหนือพื้นที่ต่างๆในทะเลจีนใต้ 3 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 การอ้างสิทธิและอำนาจอธิปไตยเหนือพื้นที่ต่างๆในทะเลจีนใต้ ประเทศจีนและได้หันอ้างสิทธิ์โดยยึดจากเส้นประ 9 เส้น โดยไม่ได้ระบุหลักฐานประวัติศาสตร์หรือกฎหมายที่ชัดเจนเพื่อบรรองสิทธิของจีนในพื้นที่นั้น และการอ้างสิทธิและอำนาจอธิปไตยเหนือพื้นที่ต่างๆในทะเลจีนใต้ประเทศฟิลิปปินส์ มาเลเซีย เวียดนามและบรูไนโดยการอ้างสิทธิ์ตามหลักกฎหมายทางทะเล ค.ศ. 1982 และการกำหนดเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศฟิลิปปินส์ มาเลเซีย เวียดนามและบรูไนในทะเลจีนใต้ ประเด็นที่ 2 ผลประโยชน์แห่งชาติและทรัพยากรธรรมชาติในทะเลจีนใต้

Citation : วาสนา อันป้อม, สันฐาน ขยันทน์ และวิจิตรา ศรีสอน. (2567). ผลกระทบจากปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อ

ประเทศไทย. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 237-248;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.37>

พบว่า การอ้างสิทธิและอำนาจอธิปไตยเหนือพื้นที่ในทะเลจีนใต้จะส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์แห่งชาตินโยบายต่างประเทศที่มีผลต่อข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ของประเทศที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้นมีความสำคัญมากโดยเฉพาะในแง่ของการแข่งขันเกี่ยวกับทรัพยากรทางทะเลและการกำหนดเส้นแบ่งแยกเขตอากาศและทางทะเลส่งผลความมั่นคงทางทหารที่เพิ่มขึ้นในพื้นที่ทะเลจีนใต้อาจเป็นเหตุการณ์ที่เสี่ยงต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่เลวร้ายเนื่องจากการเพิ่มพลังทางทหารอาจทำให้เกิดการแข่งขันหรือขัดแย้งในพื้นที่ทะเลจีนใต้ และความต้องการในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจในทะเลจีนใต้อาจเป็นเหตุให้เกิดการแข่งขันทรัพยากร เช่นการแข่งขันในการทำประมงที่มีค่าในทะเล เช่น การค้าเดินเรือ การประกอบกิจการที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อม และการเข้าถึงทรัพยากรทางทะเลที่สำคัญ เช่น น้ำมัน ก๊าซ ธรรมชาติ และการประมง ประมง ประเด็นที่ 3 ยุทธศาสตร์และเส้นทางเดินเรือ พบว่า ทะเลจีนใต้เป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการตั้งฐานทัพต่อประเทศที่มีบริเวณพื้นที่ในทะเลจีนใต้และเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญต่อการเคลื่อนกำลังทางยุทธศาสตร์ของชาติมหาอำนาจ โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา และทะเลจีนใต้เป็นเส้นทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่สุดที่เชื่อมโยงระหว่างมหาสมุทรแปซิฟิกกับมหาสมุทรอินเดียในการขนส่งหรือการเดินเรือที่สั้นที่สุดนี้ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งสินค้าและสินค้าเข้าออกของประเทศได้

2) ผลกระทบของประเทศไทยต่อปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ 2 ประเด็น พบว่าประเด็นที่ 1 ด้านเศรษฐกิจ การค้าและเส้นทางการค้าทางทะเลระหว่างประเทศ การทำความเข้าใจการตกลงทางการค้าแบบทวีภาคีและพหุภาคีเป็นกลไกที่ใช้ในการเจรจาต่อรองเกี่ยวกับเงื่อนไขการค้าระหว่างหลายประเทศพร้อมกัน และกรอบความร่วมมือในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) เน้นการสร้างพื้นที่การค้าและการลงทุนที่เสรีในภูมิภาค โดยมุ่งเน้นการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจภายในภูมิภาค การสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และการเสนอแนวทางสนับสนุนและเสริมสร้างการร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิก และกรอบความร่วมมือภายใต้ ASEAN Plus Three Cooperation (ATP) เน้นการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจในภูมิภาค โดยมุ่งเน้นในด้านการสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างโครงข่ายขนส่ง และการประชุมว่าด้วยเรื่องขนส่งของอาเซียน (ASEAN Transport Ministers Meeting: ATM) เป็นการรวมกันของรัฐมนตรีว่าด้วยเรื่องขนส่งจากประเทศสมาชิกในอาเซียน เพื่อพิจารณาและตัดสินใจเกี่ยวกับมาตรการและแผนการดำเนินงานที่จะช่วยอำนวยความสะดวกในการขนส่ง ลดอุปสรรค และลดต้นทุนในการดำเนินธุรกิจในภูมิภาค ผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อประเทศไทย

Citation : Aonpom, W., Chayanon, S. & Srisorn, W. (2024). Effects from Disputes in the South China Sea on

Thailand. Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 237-248;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.37>

อาจเกิดขึ้นในรูปแบบของการเพิ่มโอกาสในการส่งออกสินค้า การลดค่าใช้จ่ายในการขนส่ง และการสร้างพื้นฐานโครงสร้างพื้นฐานทางการขนส่งที่ ประเด็นที่ 2 ผลกระทบของประเทศไทยต่อปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ด้านการเมืองและความมั่นคง พบว่า การทูตการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี และการเจรจาแบบพหุภาคีระดับอาเซียนกับจีนหมายถึงการพัฒนาความร่วมมือและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนกับจีน การทหารการขยายความร่วมมือด้านความมั่นคงกับกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงของประเทศเพื่อนบ้าน เป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการร่วมมือระหว่างประเทศในด้านการป้องกันอันตรายและการต่อต้านความไม่มั่นคง โดยมีการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีทางทหาร ฝึกอบรมร่วม และพัฒนากลยุทธ์ร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างความพร้อมในการป้องกันต่อการข่มขู่และการก่อการร้าย การเมืองการยอมรับกฎบัตรสหประชาชาติเกี่ยวกับกฎหมายทะเลในทะเลจีนใต้หมายถึงการยอมรับข้อบังคับและกฎระเบียบที่กำหนดโดยสหประชาชาติในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลในพื้นที่นั้น โดยทั่วไปแล้ว กฎหมายทะเลและกฎระเบียบที่ถูกต้องมักจะช่วยสร้างความเป็นระเบียบและความสงบสุขในพื้นที่น้ำที่มีข้อพิพาทหรือข้อขัดแย้งระหว่างประเทศต่างๆ

3) แนวทางแก้ไขปัญหามาจากผลกระทบข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อประเทศไทย พบว่า ใช้การเจรจาและสรุป COC ให้เป็นกลไกมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมความไว้วางใจผ่านการส่งเสริมความร่วมมือเพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธีระหว่างภาคีที่เกี่ยวข้องโดยตรงจัดการกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ และป้องกันมิให้เกิดปัญหาในพื้นที่โดย COC ควรเป็นเอกสารที่มีองค์ประกอบ และปฏิบัติตามเอกสารปฏิญญาว่าด้วยการปฏิบัติของภาคีฝ่ายต่าง ๆ ในทะเลจีนใต้ (Declaration on the Conduct of Parties in the South China Seas: DOC) ลงนามโดยจีนและประเทศสมาชิกอาเซียนเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน ค.ศ. 2002 ที่ประเทศกัมพูชา และยอมรับในกฎบัตรสหประชาชาติ (UN Charter) หลักกฎหมายทางทะเล (UNCLOS 1982) และสนธิสัญญา TAC ว่าคู่พิพาททุกประเทศ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

สภาพปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ในการอ้างสิทธิและอำนาจอธิปไตยเหนือพื้นที่ต่างๆในทะเลจีนใต้ 3 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 การอ้างสิทธิและอำนาจอธิปไตยเหนือพื้นที่ต่างๆในทะเลจีนใต้ประเทศจีนและไต้หวันอ้างสิทธิ์โดยยึดจากเส้นประ 9 เส้น โดยไม่ได้ระบุหลักฐานประวัติศาสตร์หรือกฎหมายที่ไม่ชัดเจน และการอ้างสิทธิและอำนาจอธิปไตยเหนือพื้นที่ต่างๆในทะเลจีนใต้

Citation : วาสนา อันป้อม, สันฐาน ขยันทน์ และวิจิตรา ศรีสอน. (2567). ผลกระทบจากปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อ

ประเทศไทย. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 237-248;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsrru.2024.37>

ประเทศฟิลิปปินส์ มาเลเซีย เวียดนาม ตามหลักกฎหมายทางทะเล ค.ศ. 1982 และการกำหนดเขตเศรษฐกิจจำเพาะ สอดคล้องกับ นาวาเอกดุษฎีวัฒน์ เชนันดี(2556) เรื่อง ปัญหาข้อพิพาททะเลจีนใต้ (ตอน 2) กรณีศึกษาความชอบธรรมของเส้นประเก้าจุดและสิทธิในน้ำประวัตินาฬศาสตร์ ประเด็นที่ 2 ผลประโยชน์แห่งชาติและทรัพยากรธรรมชาติในทะเลจีนใต้ พบว่า การอ้างสิทธิและอำนาจอธิปไตยเหนือพื้นที่ในทะเลจีนใต้ นโยบายต่างประเทศที่มีผลต่อข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ของประเทศที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้นมีความสำคัญมาก สอดคล้องกับ วาญุน ศาลาอนุฎลกิจ (2559) เรื่อง นโยบายต่างประเทศของจีนในสมัยเลขาธิการพรรคและประธานาธิบดีสีจิ้นผิงต่อการณพิพาทเกี่ยวกับหมู่เกาะสแปรตลี้ระหว่าง ค.ศ. 2012-2015 ประเด็นที่ 3 ยุทธศาสตร์และเส้นทางเดินเรือ พบว่า ทะเลจีนใต้เป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการตั้งฐานทัพและการเคลื่อนกำลังทางยุทธศาสตร์ของชาติมหาอำนาจโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาและทะเลจีนใต้เป็นเส้นทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่สุดที่เชื่อมโยงระหว่างมหาสมุทรแปซิฟิกกับมหาสมุทรอินเดียในการขนส่งหรือการเดินเรือที่สั้นที่สุดนี้ สอดคล้องกับ ธรรมรัตน์ รัตนมณี (2562) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ความขัดแย้งระหว่างจีนกับสหรัฐในทะเลจีนใต้ที่มีผลต่อบทบาทของไทยในอาเซียน

2) ผลกระทบของประเทศไทยต่อปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ 2 ประเด็น พบว่าประเด็นที่ 1 ด้านเศรษฐกิจ พบว่า การค้าและเส้นการค้าทางทะเลระหว่างประเทศ การทำความตกลงทางการค้าแบบทวิภาคีและพหุภาคีเป็นกลไกที่ใช้ในการเจรจาต่อรอง และกรอบความร่วมมือภายใต้ ASEAN Plus Three Cooperation (ATP) และการประชุมว่าด้วยเรื่องขนส่งของอาเซียน สดคล้องกับ ธรรมรัตน์ รัตนมณี (2562) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ความขัดแย้งระหว่างจีนกับสหรัฐในทะเลจีนใต้ที่มีผลต่อบทบาทของไทยในอาเซียน ประเด็นที่ 2 การทูตการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธีและการเจรจาแบบพหุภาคีระดับอาเซียน การทหารการขยายความร่วมมือด้านความมั่นคงกับกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงของประเทศเพื่อนบ้าน สอดคล้อง ศิโรตม์ ภาคสุวรรณ (2560) เรื่อง อาเซียนและความขัดแย้งในทะเลจีนใต้

3) แนวทางแก้ไขปัญหาที่มาจากผลกระทบข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อประเทศไทย พบว่า ใช้การเจรจาและสรุป Code of Conduct in the South China Sea และปฏิบัติตนตามเอกสารปฏิญญาว่าด้วยการปฏิบัติของภาคีฝ่ายต่าง ๆ ในทะเลจีนใต้ และยอมรับในกฎบัตรสหประชาชาติหลักกฎหมายทางทะเล 1982 และสนธิสัญญา TAC ว่าคู่พิพาททุกประเทศสอดคล้องกับ ปถุณต์ อภิรัตน์ (2560) เรื่อง ไทยต่อทะเลจีนใต้และการมองไปข้างหน้า

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 นโยบายส่งเสริมความมั่นคงของเศรษฐกิจ การเมือง การทูต การทหารและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

1.2 การเจรจาและสรุป COC ให้เป็นกลไกประสิทธิภาพในการส่งเสริมความไว้วางใจผ่านการส่งเสริมความร่วมมือเพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธีระหว่างภาคีที่เกี่ยวข้องโดยตรง จัดการกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ และป้องกันมิให้เกิดปัญหาในพื้นที่โดย COC ควรเป็นเอกสารที่มีองค์ประกอบ

1.3 ปฏิบัติตนตามเอกสารปฏิญญาว่าด้วยการปฏิบัติของภาคีฝ่ายต่าง ๆ ในทะเลจีนใต้ (Declaration on the Conduct of Parties in the South China Seas: DOC) ลงนามโดยจีนและประเทศสมาชิกอาเซียนเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน ค.ศ. 2002 ที่ประเทศกัมพูชา

1.4 ประเทศไทยควรเป็นประธานประชุมแนวทางการจัดทำประมวลการปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Framework of a Code of Conduct) จัดทำขึ้นในการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน-จีนว่าด้วยการปฏิบัติตามปฏิญญาว่าด้วยการปฏิบัติของภาคีฝ่ายต่าง ๆ ในทะเลจีนใต้ (ASEAN-China Senior Officials' Meeting on the Implementation of the DOC: SOM on DOC)

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพพร้อมกับเชิงปริมาณเพื่อทราบข้อค้นพบเชิงประจักษ์มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- ดุลยวัฒน์ เชนันดี. (2556). ปัญหาข้อพิพาททะเลจีนใต้ (ตอน 2) กรณีศึกษา ความชอบธรรมของเส้นประเก้าจุดและสิทธิในน้ำประวัติศาสตร์. นวการิปัตยสาร. 86.
- ธรรมรัตน์ รัตนมณี. (2562). ความขัดแย้งระหว่างจีนกับสหรัฐฯ ในทะเลจีนใต้ที่มีผลต่อบทบาทของไทยในอาเซียน. กรุงเทพฯ : สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ.

Citation : วาสนา อันป้อม, สันฐาน ขยันท และวิจิตรา ศรีสอน. (2567). ผลกระทบจากปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อ

ประเทศไทย. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 237-248;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.37>

ปฤณต์ อภิรัตน์. (2560). ไทยต่อทะเลจีนใต้และการมองไปข้างหน้า. สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ, กรุงเทพฯ : กระทรวงการต่างประเทศ.

วายนุ ศาลานุกุลกิจ. (2558). นโยบายต่างประเทศของจีนในสมัยเลขาธิการพรรคและประธานาธิบดีสีจิ้นผิงต่อกรณีพิพาทเกี่ยวกับหมู่เกาะสแปรตลีย์. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :
<http://www.copag.msu.ac.th/conference4/files/PDF/19.7.Wayoon%20Salanukulkit%20915-936.pdf>. สืบค้น 9 ตุลาคม 2566.

ศิริโรตม์ ภาคสุวรรณ. (2560). อาเซียนและความขัดแย้งในทะเลจีนใต้. วารสารเอเชียพิจาร. 4(8) : 59-87.

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. (2559). เอกสารศึกษาเฉพาะกรณีบริบทและทิศทางการเสริมสร้างความมั่นคงร่วมทะเลจีนใต้. ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ.

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. (2556). ประเทศไทยกับกรณี the South China Sea ตอนที่ 2. บทความวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคงของประเทศรายสัปดาห์. 19(56) : 1-2.

สำนักเลขาธิการวุฒิสภา. (2559). ปัญหาความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ ผลกระทบที่มีต่ออาเซียน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://edoc.parliament.go.th>. สืบค้น 31 สิงหาคม 2565.

Citation : วาสนา อันป้อม, สันฐาน ขยันท และวิจิตรา ศรีสอน. (2567). ผลกระทบจากปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อ

ประเทศไทย. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 237-248;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.37>

สมรรถนะของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม

Personal Competency in Nakhon Phanom Provincial Administrative Organization

กนิษฐา แสงผา^{1*}, จารุกัญญา อุดานนท์² และกชกร เดชะคำภู³
Kanitta Saengpha^{1*}, Jarukanya Udanont² and Kotchakorn Dechakhamphu³

Received : May 7, 2024; Revised : June 9, 2024; Accepted : June 9, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม 2) เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนมจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประชากร คือ บุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม จำนวน 299 คน และได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา โดยคำนวณจากสูตรของ Yamane ได้จำนวน 172 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ใช้สถิติ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัย พบว่า

- 1) ระดับสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.87$)
- 2) เปรียบเทียบสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนมจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ผลการศึกษวิจัย พบว่า ระดับการศึกษา อายุการทำงาน

¹⁻³คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม; Faculty of Arts and Sciences, Nakhon Phanom University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : kanitta2518a@gmail.com

Citation : Saengpha, K., Udanont, J. & Dechakhamphu, K. (2024). Personal Competency in Nakhon Phanom

Provincial Administrative Organization. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 249-268; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.38>

ตำแหน่งสายงาน มีสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครพนม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ (Keywords) : สมรรถนะ, สมรรถนะบุคลากร, องค์การบริหารส่วนจังหวัด

Abstract

This research objectives were 1) to study the level of main competencies in the work of personnel of the Nakhon Phanom Provincial Administrative Organization 2) to compare the main competencies in the work of personnel of the Nakhon Phanom Provincial Administrative Organization classified by personal factors. The population was personnel affiliated with the organization. There were 299 people in the Nakhon Phanom Provincial Administrative Organization and the sample group used in the study was determined. Calculated from Yamane's formula for 172 people using a questionnaire as a data collection tool. And the statistics used to analyze the data include descriptive statistics consisting of frequency, percentage, mean, and standard deviation. and inferential statistics using t-test statistics and one-way analysis of variance. The results found that the level of main competencies in the performance of Nakhon Phanom Provincial Administrative Organization personnel was at a high level ($\bar{X} = 3.87$) when comparing the main competencies in The work performance of Nakhon Phanom Provincial Administrative Organization personnel was classified according to personal factors. The research results found that Education, Working, and age, level Different line positions have different main competencies in the work of Nakhon Phanom Provincial Administrative Organization personnel, statistically significant at the .05 level.

Keywords : Competency, Personal Competency, Provincial Administrative Organization, Nakhon Phanom

Citation : กนิษฐา แสงผา, จารุกัญญา อุดานนท์ และกชกร เดชะคำภู. (2567). สมรรถนะของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัด

นครพนม. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 249-268;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsrru.2024.38>

บทนำ (Introduction)

ปัจจัยที่สำคัญของการขับเคลื่อนองค์กรไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน หรือองค์กรไม่แสวงหากำไร คือ "ทรัพยากรมนุษย์" เนื่องจากทรัพยากรมนุษย์เป็นทรัพยากรที่สามารถเพิ่มมูลค่า (Value Added) ให้กับองค์กรได้เมื่อเทียบกับทรัพยากรทั้งหมดที่มีอยู่ในองค์กร (Daly et al., 2017) เพราะว่าเป็นทรัพยากรที่เป็นทุนที่มีค่าในการสร้างนวัตกรรมการปฏิบัติงานและให้ผลตอบแทนกับองค์กรในรูปแบบของขีดความสามารถทางการแข่งขัน (Competitive Advantage) หรือสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันได้ในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะยุคโลกาภิวัตน์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นพลวัต การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้องค์กรต้องมีการปรับตัวอยู่ตลอดเวลา (Ulrich & Dulebohn, 2015; Miller & Douglass, 2016)

การเพิ่มสมรรถนะบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพที่จะส่งมอบการให้บริการสาธารณะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ต้องเพิ่มศักยภาพและความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองความต้องการของระบบที่เปลี่ยนแปลงไป (อินยวัฒน์ รัตนศักดิ์, 2555) ซึ่ง "การปกครองส่วนท้องถิ่น" หรือเรียกอีกอย่างคือ "การปกครองท้องถิ่น" เป็นรูปแบบการปกครองของท้องถิ่นเพื่อลดภาระของรัฐบาลโดยการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองเพื่อการสนองตอบต่อความต้องการของชุมชน (นครินทร์ เมฆไตรรัตน์, 2546) จะได้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และตรงกับความต้องการของชุมชนนั้น ๆ มีหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา 250) ที่สำคัญ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่ในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ และด้านการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา 251) ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องใช้ระบบคุณธรรมและต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและจำเป็นของแต่ละท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบการจัดให้มีมาตรฐานที่สอดคล้องกันเพื่อให้สามารถพัฒนาร่วมกันหรือการสับเปลี่ยนบุคลากรระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันได้ ซึ่งการขับเคลื่อนการดำเนินงานต่าง ๆ จำเป็นต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานที่จะก่อให้เกิดงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นว่ามีความสำคัญอย่างมากเพราะเป็นองค์กรของภาครัฐที่อยู่ในพื้นที่และใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดมีบทบาทหน้าที่ในการเข้าถึง

พัฒนาครอบคลุมในทุกด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม คุณภาพชีวิตของประชาชน และมีความเป็นอิสระในการดำเนินงานภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งปัจจุบันภาครัฐส่วนกลางได้มีการถ่ายโอนภารกิจหลายอย่างให้กับส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการรับผิดชอบมากขึ้น ซึ่งภารกิจหลายอย่างเป็นงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้น จากสถานการณ์ดังกล่าวองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถที่พร้อมจะรองรับภาระหน้าที่ที่เพิ่มมากขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับขีดความสามารถและมาตรฐานการทำงานให้อยู่ในระดับสูงและเทียบเท่าเกณฑ์สากล พร้อมตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น (รมิดา ชาอิรัตน์, 2560; Leamvijarn and Atthakorn, 2018)

องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม เป็นรูปแบบการปกครองราชการส่วนท้องถิ่นอีกรูปแบบหนึ่งที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด โดยในการขับเคลื่อนนโยบายการจัดบริการสาธารณะ จำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรในองค์กรเป็นสำคัญ และทรัพยากรที่เป็นปัจจัยหลักก็คือบุคลากรขององค์กรตามแผนอัตรากำลัง 3 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ที่มีโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ ภารกิจ อำนาจหน้าที่ และการบริหารงานที่เหมาะสมไม่ซ้ำซ้อนตามประกาศคณะกรรมการกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ก.ถ.) เรื่อง มาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 4) ลงวันที่ 26 ธันวาคม 2557 ได้กำหนดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงระบบบริหารงานบุคคลของพนักงานส่วนท้องถิ่นไปเป็นระบบแท่ง (Broadband) และได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับการสรรหา การแต่งตั้ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน การให้พ้นจากตำแหน่ง การเพิ่มพูนประสิทธิภาพและเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการ จะต้องคำนึงถึงความรู้ ทักษะและ “สมรรถนะที่จำเป็น” ซึ่งมีการกำหนดเป็นบัญชีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นเพื่อให้คณะกรรมการกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น (ก.จ., ก.ท. และ ก.อบต.) ได้นำสมรรถนะดังกล่าวไปใช้ในการกำหนดในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นทุกประเภทตำแหน่งและทุกระดับ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนมทุกระดับตำแหน่งและทุกระดับสายงาน ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ซึ่งจะเป็นข้อมูลหรือแนวทางการพัฒนาข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นตามนโยบายการขับเคลื่อนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในองค์กรที่ต้องการพัฒนาและ

ส่งเสริมการทำงานเพื่อประโยชน์สุขประชาชนเป็นหลัก อันเป็นอำนาจและหน้าที่ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดไว้ในหมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา 249-มาตรา 254)

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนมจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดประชากร คือ บุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม จำนวน 299 คน และได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา โดยคำนวณจากสูตรของ Yamane (1973) ที่ใช้ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ร้อยละ 5 หรือ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 172 คน

การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาสู่การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นในการเก็บข้อมูลประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) และคำถามเกี่ยวกับระดับสมรรถนะหลักการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ได้กำหนดขอบเขตเนื้อหา (1) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (2) การยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (3) ความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (4) การบริการเป็นเลิศ (5) การทำงานเป็นทีม โดยใช้วิธีการวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ได้ตรวจสอบความครอบคลุมของเครื่องมือในด้านเนื้อหา (Content Validity) ด้านโครงสร้างและรูปแบบ (Structure and Format) ด้านการใช้ภาษา

Citation : Saengpha, K., Udanont, J. & Dechakhamphu, K. (2024). Personal Competency in Nakhon Phanom

Provincial Administrative Organization. Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 249-

268; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.38>

(Wording) จำนวน 5 คน และนำแบบสอบถามไปทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำไปทดสอบ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 30 ชุด โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) โดยวิธีการคำนวณของ Cronbach (1970) โดยกำหนดเกณฑ์ว่าต้องมีค่า 0.70 ขึ้นไปข้อคำถามถึงจะมีความเชื่อมั่นถึงเกณฑ์ที่ยอมรับ (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์และอัจฉรา ชานีประศาสน์, 2545) และผลการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นได้ค่าเท่ากับ 0.851

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างระหว่างเดือนเมษายน-พฤษภาคม 2564 ใช้วิธีการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ ซึ่งใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอ้างอิง ได้แก่ สถิติ t-test กับกลุ่มตัวแปรสองกลุ่ม และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวกับกลุ่มตัวแปรที่มากกว่าสองกลุ่มขึ้นไป ทั้งนี้เมื่อวิเคราะห์แล้วพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จะทำการเปรียบเทียบคู่ด้วยวิธี Least Significant Difference (LSD.) ต่อไป

ผลการวิจัย (Research Results)

บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนมที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 62.79 ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 52.33 และมีอายุการทำงานมากกว่า 7 ปีขึ้นไป จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 65.12

ตารางที่ 1 ผลการการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเชิงพรรณนา ระดับสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงาน
ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม

สมรรถนะหลักในการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ สมรรถนะหลัก
ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	3.73	0.406	มาก
ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม	4.03	0.289	มาก
ด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน	3.58	0.500	มาก
ด้านการบริการเป็นเลิศ	3.81	0.427	มาก
ด้านการทำงานเป็นทีม	4.20	0.412	มาก
รวม	3.87	0.315	มาก

จากตารางที่ 1 ระดับสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.87) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{X}$ =4.20) รองลงมาคือ ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม ($\bar{X}$ =4.03) ด้านการบริการเป็นเลิศ ($\bar{X}$ =3.81) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X}$ =3.73) และด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน ($\bar{X}$ =3.58) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วน
จังหวัดนครพนมโดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

สมรรถนะหลักในการปฏิบัติงาน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	ระหว่างกลุ่ม	1.347	2	0.674	4.235	0.02*
	ภายในกลุ่ม	26.883	169	0.159		
	รวม	28.231	171			
2. ด้านการยึดมั่นในความ ถูกต้องและจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.218	2	0.109	1.312	0.27
	ภายในกลุ่ม	14.052	169	0.083		
	รวม	14.270	171			
3. ด้านความเข้าใจในองค์กร และระบบงาน	ระหว่างกลุ่ม	1.979	2	0.990	4.094	0.02*
	ภายในกลุ่ม	40.855	169	0.242		
	รวม	42.834	171			
4. ด้านการบริการเป็นเลิศ	ระหว่างกลุ่ม	.180	2	0.090	0.492	0.61
	ภายในกลุ่ม	30.968	169	0.183		
	รวม	31.149	171			
5. ด้านการทำงานเป็นทีม	ระหว่างกลุ่ม	1.682	2	0.841	5.188	0.01*
	ภายในกลุ่ม	27.406	169	0.162		
	รวม	29.088	171			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.734	2	0.367	3.813	0.02*
	ภายในกลุ่ม	16.264	169	0.096		
	รวม	16.998	171			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 การเปรียบเทียบสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาของบุคลากรองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีระดับสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน โดยภาพรวม มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกัน จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์

ด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน และด้านการทำงานเป็นทีม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Least Significant Difference : LSD) ของระดับสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม จำแนกตามระดับการศึกษา โดยดำเนินการดังนี้

ในภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกัน จำนวน 2 คู่ ได้แก่ บุคลากรที่มีระดับการศึกษาอนุปริญญา/ปวส. แตกต่างกับ ระดับการศึกษาปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ตามลำดับ

ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ พบว่า มีความแตกต่างกัน จำนวน 2 คู่ ได้แก่ บุคลากรที่มีระดับการศึกษาอนุปริญญา/ปวส. แตกต่างกับ ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และบุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี แตกต่างกับ ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ตามลำดับ

ด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน พบว่า มีความแตกต่างกัน จำนวน 2 คู่ ได้แก่ บุคลากรที่มีระดับการศึกษาอนุปริญญา/ปวส. แตกต่างกับ ระดับการศึกษาปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ตามลำดับ

ด้านการทำงานเป็นทีม พบว่า มีความแตกต่างกัน จำนวน 2 คู่ ได้แก่ บุคลากรที่มีระดับการศึกษาอนุปริญญา/ปวส. แตกต่างกับ ระดับการศึกษาปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ตามลำดับ

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วน
จังหวัดนครพนมโดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามตำแหน่งสายงาน

สมรรถนะหลักในการปฏิบัติงาน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	ระหว่างกลุ่ม	2.438	3	0.813	5.294	0.00*
	ภายในกลุ่ม	25.792	168	0.154		
	รวม	28.231	171			
2. ด้านการยึดมั่นในความ ถูกต้องและจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.852	3	0.284	3.554	0.02*
	ภายในกลุ่ม	13.419	168	0.080		
	รวม	14.270	171			
3. ด้านความเข้าใจในองค์กร และระบบงาน	ระหว่างกลุ่ม	4.763	3	1.588	7.005	0.00*
	ภายในกลุ่ม	38.072	168	0.227		
	รวม	42.834	171			
4. ด้านการบริการเป็นเลิศ	ระหว่างกลุ่ม	3.009	3	1.003	5.989	0.00*
	ภายในกลุ่ม	28.139	168	0.167		
	รวม	31.149	171			
5. ด้านการทำงานเป็นทีม	ระหว่างกลุ่ม	3.975	3	1.325	8.865	0.00*
	ภายในกลุ่ม	25.113	168	0.149		
	รวม	29.088	171			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2.711	3	0.904	10.625	0.00*
	ภายในกลุ่ม	14.288	168	0.085		
	รวม	16.998	171			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 การเปรียบเทียบสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนมโดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามตำแหน่งสายงาน พบว่า ตำแหน่งสายงานของบุคลากรองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัันมีระดับสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน โดยภาพรวม มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกัน ในทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Least Significant Difference : LSD) ของระดับสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม จำแนกตามตำแหน่งสายงาน โดยดำเนินการดังนี้

ภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกัน จำนวน 4 คู่ ได้แก่ บุคลากรที่มีตำแหน่งสายงานทั่วไป แตกต่างกับตำแหน่งสายงานวิชาการ และอำนวยการ ตามลำดับ และบุคลากรที่มีตำแหน่งสายงานวิชาการ แตกต่างกับ ตำแหน่งสายงานอำนวยการ และบุคลากรที่มีตำแหน่งสายงานอำนวยการ แตกต่างกับ ตำแหน่งสายงานบริหาร ตามลำดับ

ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ พบว่า มีความแตกต่างกัน จำนวน 2 คู่ ได้แก่ บุคลากรที่มีตำแหน่งสายงานทั่วไป แตกต่างกับ ตำแหน่งสายงานอำนวยการ และบุคลากรที่มีตำแหน่งสายงานวิชาการ แตกต่างกับ ตำแหน่งสายงานอำนวยการ ตามลำดับ

ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม พบว่า มีความแตกต่างกัน จำนวน 2 คู่ ได้แก่ บุคลากรที่มีตำแหน่งสายงานทั่วไป แตกต่างกับ ตำแหน่งสายงานอำนวยการ และบุคลากรที่มีตำแหน่งสายงานวิชาการ แตกต่างกับ ตำแหน่งสายงานอำนวยการ ตามลำดับ

ด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน พบว่า บุคลากรที่มีตำแหน่งสายงาน มีความแตกต่างกัน จำนวน 3 คู่ ได้แก่ บุคลากรที่มีตำแหน่งสายงานทั่วไป แตกต่างกับ ตำแหน่งสายงานอำนวยการ และบุคลากรที่มีตำแหน่งสายงานวิชาการ แตกต่างกับ ตำแหน่งสายงานอำนวยการ และบุคลากรที่มีตำแหน่งสายงานอำนวยการ แตกต่างกับ ตำแหน่งสายงานบริหาร ตามลำดับ

ด้านการบริการเป็นเลิศเป็นรายคู่ พบว่า มีความแตกต่างกัน จำนวน 3 คู่ ได้แก่ บุคลากรที่มีตำแหน่งสายงานทั่วไป แตกต่างกับ ตำแหน่งสายงานอำนวยการ และบุคลากรที่มีตำแหน่งสายงานวิชาการ แตกต่างกับ ตำแหน่งสายงานอำนวยการ และบุคลากรที่มีตำแหน่งสายงานอำนวยการ แตกต่างกับ ตำแหน่งสายงานบริหาร ตามลำดับ

ด้านการทำงานเป็นทีม พบว่า มีความแตกต่างกัน จำนวน 4 คู่ ได้แก่ บุคลากรที่มีตำแหน่งสายงานทั่วไป แตกต่างกับ ตำแหน่งสายงานวิชาการและอำนวยการ และบุคลากรที่มีตำแหน่งสายงานวิชาการ แตกต่างกับ ตำแหน่งสายงานอำนวยการ และบุคลากรที่มีตำแหน่งสายงานอำนวยการ แตกต่างกับ ตำแหน่งสายงานบริหาร ตามลำดับ

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วน
จังหวัดนครพนมโดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุการทำงาน

สมรรถนะหลักในการปฏิบัติงาน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	ระหว่างกลุ่ม	3.415	3	1.138	7.705	0.00*
	ภายในกลุ่ม	24.816	168	0.148		
	รวม	28.231	171			
2. ด้านการยึดมั่นในความ ถูกต้องและจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.227	3	0.409	5.267	0.02*
	ภายในกลุ่ม	13.044	168	0.078		
	รวม	14.270	171			
3. ด้านความเข้าใจในองค์กร และระบบงาน	ระหว่างกลุ่ม	10.173	3	3.391	17.443	0.00*
	ภายในกลุ่ม	32.661	168	0.194		
	รวม	42.834	171			
4. ด้านการบริการเป็นเลิศ	ระหว่างกลุ่ม	3.356	3	1.119	6.762	0.00*
	ภายในกลุ่ม	27.793	168	0.165		
	รวม	31.149	171			
5. ด้านการทำงานเป็นทีม	ระหว่างกลุ่ม	4.878	3	1.626	11.282	0.00*
	ภายในกลุ่ม	24.211	168	0.144		
	รวม	29.088	171			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4.054	3	1.351	17.541	0.00*
	ภายในกลุ่ม	12.944	168	0.077		
	รวม	16.998	171			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 การเปรียบเทียบสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนมโดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุการทำงาน พบว่า สมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนมโดยภาพรวม จำแนกตามอายุการทำงาน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน

Citation : กนิษฐา แสงผา, จารุกัญญา อุดานนท์ และกชกร เดชะคำภู. (2567). สมรรถนะของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 249-268;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.38>

พบว่า สมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ทุกด้านมีความแตกต่างกัน ในทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Least Significant Difference : LSD) ของระดับสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม จำแนกตามอายุการทำงาน โดยดำเนินการดังนี้

จำแนกตามอายุการทำงาน โดยภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกัน จำนวน 3 คู่ ได้แก่ อายุการทำงานน้อยกว่า 2 ปี แตกต่างกับ อายุการทำงาน 5-7 ปี และอายุการทำงานมากกว่า 7 ปีขึ้นไป และอายุการทำงาน 2-4 ปี แตกต่างกับ อายุการทำงานมากกว่า 7 ปีขึ้นไป

ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ พบว่า มีความแตกต่างกัน จำนวน 2 คู่ ได้แก่ อายุการทำงานน้อยกว่า 2 ปี แตกต่างกับ อายุการทำงานมากกว่า 7 ปีขึ้นไป และอายุการทำงาน 2-4 ปี แตกต่างกับ อายุการทำงานมากกว่า 7 ปีขึ้นไป

ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม พบว่า มีความแตกต่างกัน จำนวน 2 คู่ ได้แก่ อายุการทำงานน้อยกว่า 2 ปี แตกต่างกับ อายุการทำงานมากกว่า 7 ปีขึ้นไป และอายุการทำงาน 2-4 ปี แตกต่างกับ อายุการทำงานมากกว่า 7 ปีขึ้นไป

ด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน พบว่า มีความแตกต่างกัน จำนวน 4 คู่ ได้แก่ อายุการทำงานน้อยกว่า 2 ปี แตกต่างกับ อายุการทำงาน 2-4 ปี อายุการทำงาน 5-7 ปี และอายุการทำงานมากกว่า 7 ปีขึ้นไป ตามลำดับ และอายุการทำงาน 2-4 ปี แตกต่างกับ อายุการทำงานมากกว่า 7 ปีขึ้นไป

ด้านการบริการเป็นเลิศ พบว่า มีความแตกต่างกัน จำนวน 2 คู่ ได้แก่ อายุการทำงานน้อยกว่า 2 ปี แตกต่างกับ อายุการทำงานมากกว่า 7 ปีขึ้นไป และอายุการทำงาน 2-4 ปี แตกต่างกับ อายุการทำงานมากกว่า 7 ปีขึ้นไป

ด้านการทำงานเป็นทีม พบว่า มีความแตกต่างกัน จำนวน 3 คู่ ได้แก่ อายุการทำงานน้อยกว่า 2 ปี แตกต่างกับ อายุการทำงานมากกว่า 7 ปีขึ้นไป และอายุการทำงาน 2-4 ปี แตกต่างกับ อายุการทำงานมากกว่า 7 ปีขึ้นไป และอายุการทำงาน 5-7 ปี แตกต่างกับ อายุการทำงานมากกว่า 7 ปีขึ้นไป

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ระดับสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม ด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน ด้านการบริการเป็นเลิศ ด้านการทำงานเป็นทีม พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และอยู่ในระดับมากทุกด้าน เนื่องจากสมรรถนะของบุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญอย่างมากในการปฏิบัติงานที่จะเพิ่มขีดความสามารถให้กับองค์การในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เพราะสมรรถนะเป็นปัจจัยช่วยให้พัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อให้ส่งผลไปสู่การพัฒนาองค์การ ซึ่งสอดคล้องกับเบญญาภา เอกวัตร และพิชญ์ เฉลิมวัฒน์ (2556) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะการปฏิบัติงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่าอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน จะเห็นได้ว่าองค์กรได้ให้ความสำคัญกับสมรรถนะการปฏิบัติงานบุคลากรถือเป็นทุนมนุษย์ที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับอรพรรณ ผิวอ่อนดี, บรรพต กิตติสุนทร และมนูญ จันทรสมบูรณ์ (2562) ศึกษาเรื่อง สมรรถนะการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาล เทศบาลตำบลนครชัยศรี อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม พบว่าอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ซึ่งบุคลากรได้ให้ความสำคัญและมุ่งมั่นพยายามที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน อีกทั้ง ชัยวุฒิ เทโพธิ์ และพงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต (2560) มองว่าแม้เจ้าหน้าที่หรือบุคลากรที่มีมีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน แต่ก็ต้องดำเนินงานภายใต้มาตรฐานการเดียวกัน เนื่องจากต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการ แนวทาง และวิธีปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน จึงทำให้บุคลากรในองค์กรต้องพัฒนาสั่งสมทักษะความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน และเมื่อพิจารณารายด้านสามารถอภิปรายได้ดังนี้

ด้านการงานเป็นทีม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของทิวพร พรหมจอม , ขาติชัย อุดมกิจมงคล และสัญญาครณ์ สวัสดิ์ไธสง (2561) ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการมองเป้าหมายเดียวกันในการทำงานโดยบุคลากรมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อร่วมงาน และให้ความร่วมมือในการทำงานกับเพื่อนร่วมงาน มีการประสานความร่วมมือกันเป็นทีม และรับรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตน และทำหน้าที่ของตนในทีมให้สำเร็จ สอดคล้องกับ สุภาภรณ์ ประทุมชั้น (2557) ที่มุ่งเน้นสมรรถนะหลักด้านการงานเป็นทีมมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เพราะการทำงานในองค์กรไม่สามารถขับเคลื่อนได้ด้วยเพียงคนเดียวได้จำเป็นต้องอาศัยบุคลากรหลายหลายตำแหน่ง หน้าที่ ร่วมปฏิบัติงาน เช่นเดียวกับ ชัยวุฒิ เทโพธิ์ และพงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต

Citation : กนิษฐา แสงผา, จารุกัญญา อุดานนท์ และกชกร เดชะคำภู. (2567). สมรรถนะของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัด

นครพนม. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 249-268;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsrru.2024.38>

(2560) ที่ทีมจะต้องดำเนินงานร่วมกัน ปฏิบัติงานร่วมกันฉันท์พี่และเพื่อนร่วมงาน เพื่อสร้างบรรยากาศในการทำงาน ให้งานมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับปัญห ข พรหมประเสริฐ (2565) ได้ศึกษาอิทธิพลการทำงานเป็นทีมที่ต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ อาจเป็นเพราะองค์กรมีคำสั่งจัดตั้งคณะทำงานในการกิจด้านต่าง ๆ ตามระเบียบในการปฏิบัติงาน มีการจัดประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินงาน กำหนดเป้าหมาย มีคำสั่งมอบหมายงานแต่ละบุคคลที่ชัดเจนรวมถึงมีการติดตามผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม อยู่ในระดับมาก อันเนื่องมาจากบุคลากรมีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความถูกต้องตามหลักกฎหมาย จริยธรรม และระเบียบวินัย โดยยึดมั่นและแน่วแน่ในจรรยาบรรณหลักคุณธรรม ยุติธรรมและปฏิบัติตนกับผู้อื่นอย่างเท่าเทียม ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของทิวาพร พรหมจอม, ชาติชัย อุดมกิจมงคล และสัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง (2561) ศึกษาเรื่องประสิทธิผลการปฏิบัติตามสมรรถนะหลักของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ถูกต้อง โปร่งใสที่องค์กรกำหนดได้ สอดคล้องกับไพลิน วาริขันธุ์, สิริندا กมลเขต และปาริชา มารี เคน (2561) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาบุคลากรตามสมรรถนะของพนักงานเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร พบว่าการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส ซื่อสัตย์ สุจริต อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ด้านการบริการเป็นเลิศ อยู่ในระดับมาก โดยเต็มใจช่วยเหลือและแก้ปัญหาให้กับผู้รับบริการได้พร้อมเต็มใจในการให้บริการ มีอธยาชัยไมตรีอันดี และให้บริการที่ผู้รับบริการต้องการได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของทิวาพร พรหมจอม, ชาติชัย อุดมกิจมงคล และสัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง (2561) ศึกษาเรื่องประสิทธิผลการปฏิบัติตามสมรรถนะหลักของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยบุคลากรให้บริการด้วยความยิ้มแย้ม แจ่มใส เป็นมิตร เต็มใจต้อนรับ ติดต่อสื่อสาร ตอบข้อซักถาม รายงานความคืบหน้าและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ผู้มาใช้บริการ สอดคล้องกับศศิธร ศรีอินทร์ และชยุตภวานันท์กุล (2562) โดยการศึกษาาระดับสมรรถนะบุคลากรเพื่อรองรับยุทธศาสตร์ที่ 6 ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ อยู่ในระดับมาก โดยบุคลากรมีความพากเพียรพยายามและตั้งใจทำงานให้ดีพร้อมทั้งสามารถทำงานได้ผลงานตามเป้าหมายที่วางไว้ หรือตามมาตรฐานขององค์กรตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของทิวพร พรหมจอม, ขาดิชัย อุดมกิจมงคล และสัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง (2561) ศึกษาเรื่องประสิทธิผลการปฏิบัติตามสมรรถนะหลักของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน และสอดคล้องกับศศิธร ศรีอินทร์ และชยุต ภวานันท์กุล (2562) โดยการศึกษาระดับสมรรถนะบุคลากรเพื่อรองรับยุทธศาสตร์ที่ 6 ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน อยู่ในระดับมาก โดยบุคลากรเข้าใจเทคโนโลยีระบบกระบวนการทำงานและมาตรฐานในงานอีกทั้งยังเข้าใจกระแสภายนอกกับผลกระทบโดยรวมต่อเทคโนโลยี ระบบหรือกระบวนการทำงานของหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของทิวพร พรหมจอม, ขาดิชัย อุดมกิจมงคล และสัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง (2561) ศึกษาเรื่องประสิทธิผลการปฏิบัติตามสมรรถนะหลักของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน และสอดคล้องกับศศิธร ศรีอินทร์ และชยุต ภวานันท์กุล (2562) โดยการศึกษาระดับสมรรถนะบุคลากรเพื่อรองรับยุทธศาสตร์ที่ 6 ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

เมื่อเปรียบเทียบสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนมจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

อายุการทำงาน แตกต่างกัน มีสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องพฤษพงษ์ ฤทธิโคตร , เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร และยุภาพร ยุภาศ (2560) ศึกษาการประเมินสมรรถนะหลักของบุคลากรภาครัฐที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร และสอดคล้องกับวุฒิชัย อารักษ์โพชนงค์ , โญธิกา ผลาเลิศ, พรทิพย์ คำฟัก ,พัชรพร นิลน้อยศรี และพีรวิษญ์ สุนทรนันท์ (2561) ซึ่งจากการผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ, วุฒิการศึกษา, สำนัก/กอง/หน่วยงานที่สังกัด, ประเภทของสถานภาพการทำงาน และตำแหน่งประเภทที่แตกต่างกันส่งผลต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรภาครัฐที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาครที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และ .05

ระดับการศึกษา ต่างกัน มีสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม แตกต่างกัน สอดคล้องสอดคล้องกับวุฒิชัย อารักษ์โพชนงค์ และคณะ (2561) ศึกษาการประเมินสมรรถนะหลักของบุคลากรภาครัฐที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งจากการผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ, วุฒิการศึกษา, สำนัก/กอง/หน่วยงานที่สังกัด, ประเภทของสถานภาพการทำงาน และตำแหน่งประเภทที่แตกต่างกันส่งผลต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรภาครัฐที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาครที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และ .05

ตำแหน่งสายงาน ต่างกัน สมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องพฤษพงษ์ ฤทธิโคตร , เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร และยุภาพร ยุภาศ (2560) เรื่อง การประเมินสมรรถนะหลักของบุคลากรภาครัฐที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร และสอดคล้องกับของวุฒิชัย อารักษ์โพชนงค์ และคณะ (2561) ศึกษาการประเมินสมรรถนะหลักของบุคลากรภาครัฐที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ, วุฒิการศึกษา, สำนัก/กอง/หน่วยงานที่สังกัด, ประเภทของสถานภาพการทำงาน และตำแหน่งประเภทที่แตกต่างกันส่งผลต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรภาครัฐที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาครที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และ .05

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารควรเน้นสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานในเรื่องอุตสาหกรรมมาเนจเม้นท์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ท้าทาย หรือได้ผลงานที่โดดเด่นและแตกต่างอย่างไม่มีใครทำได้มาก่อน การวิเคราะห์ผลได้ผลเสีย และสามารถตัดสินใจได้แม้จะมีความเสี่ยงเพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย และควรปรับปรุงวิธีการทำงานเพื่อพัฒนาผลงานให้โดดเด่นเกินเป้าหมายมาตรฐานที่องค์กรกำหนด

1.2 ควรเน้นสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานในเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความถูกต้องตามหลักกฎหมาย จริยธรรม และระเบียบวินัย การยึดมั่นและแน่วแน่ใน

จรรยาบรรณหลักคุณธรรม ยุติธรรมและปฏิบัติตนกับผู้อื่นอย่างเท่าเทียม และอุทิศตนเพื่อองค์กรและเทศบาล

1.3 ควรเน้นสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานในเรื่อง การมองภาพรวมแล้วปรับเปลี่ยนหรือปรับปรุงระบบให้มีประสิทธิภาพขึ้น การเข้าใจเชื่อมโยงของระบบและกระบวนการทำงานของตนกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่ติดต่อกันอย่างชัดเจน และเข้าใจกระแสภายนอกกับผลกระทบโดยรวมต่อเทคโนโลยี ระบบหรือกระบวนการทำงานของหน่วยงาน

1.4 ควรเน้นสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานในเรื่อง การมองการณ์ไกลและสามารถให้บริการที่เป็นประโยชน์อย่างแท้จริงและยั่งยืนให้กับผู้รับบริการ การให้บริการที่เกินความคาดหวังในระดับทั่วไปของผู้รับบริการ และความเข้าใจและให้บริการตรงตามความต้องการที่แท้จริงของผู้รับบริการได้

1.5 ควรเน้นสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานในเรื่อง การรับบทบาทหน้าที่ของตน และทำหน้าที่ของตนในทีมให้สำเร็จ และการรักษามิตรภาพที่ดี ให้การสนับสนุน และช่วยเหลือเพื่อนร่วมทีมเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ และรับฟังความคิดเห็น และประสานความร่วมมือของสมาชิกในทีม

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม

2.2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากรของบุคลากรองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

2.3 ศึกษาปัญหา อุปสรรค ในการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากรของบุคลากรองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง (References)

ชัยวุฒิ เทโพธิ์ และพงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต. (2560). แนวทางการส่งเสริมสมรรถนะที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. 11(1) : 135-150.

- ทิวาพร พรหมจอม, ขาดิชัย อุดมกิจมงคล และสัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง. (2561). ประสิทธิภาพการปฏิบัติตามสมรรถนะหลักของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร. **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**. 15(71) : 97-106.
- ธัญวัฒน์ รัตนศักดิ์. (2555). **การบริหารราชการไทย**. เชียงใหม่ : คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. (2546). **ทิศทางการปกครองท้องถิ่นไทยและต่างประเทศเปรียบเทียบ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- เบญญาภา เอกวัตร และพิษณุ เฉลิมวัฒน์. (2556). การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะการปฏิบัติงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. **วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย**. 5(1) : 292-306.
- พฤษพงษ์ ฤทธิโคตร, เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร และยุภาพร ยุภาศ. (2560). ความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานบุคคลเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**. 11(3) : 343-352
- ไพลิน วาริษฐ์, สิริธดา กมลเขต และปาริชา มารี เคน. (2561). แนวทางการพัฒนาบุคลากรตามสมรรถนะของพนักงานเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**. 12(3) : 233-241.
- รมิดา ชาธิรัตน์. (2560). **สมรรถนะหลักการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วุฒิชัย อารักษ์โพชนงค์, โยธิกา ผลเลิศ และพรทิพย์ คำฟัก. (2561). การประเมินสมรรถนะหลักของบุคลากรภาครัฐที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร. **วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ**. 5(1) : 208-239.
- ศศิธร ศรีอินทร์ และชยุต ภาวนันท์กุล. (2562). การศึกษาระดับสมรรถนะบุคลากรเพื่อรองรับยุทธศาสตร์ที่ 6 ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. **วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**. 7(1) : 82-95.

- ศศิธร ศรีอินทร์ และชยุตภวภานันท์กุล. (2562). การศึกษาระดับความสาคัญของสมรรถนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. **ICMSIT 2019: 6th International Conference on Management Science, Innovation, and Technology 2019 Faculty of Management Science, Suan Sunandha Rajabhat University**. 404-414.
- สุภาภรณ์ ประทุมขันธ์. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างการมุ่งเน้นสมรรถนะหลักกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานปฏิบัติการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อรพรรณ ผิวอ่อนดี, บรรพต กิตติสุนทร และมนูญ จันทร์สมบูรณ์. (2562). สมรรถนะการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาล เทศบาลตำบลนครชัยศรี อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม. **วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น**. 3(3) : 29-38.
- Daly, P., Ninglekhu, S., Hollenbach, P., Barenstein, J.D., & Nguyen, D. (2017) Situating local stakeholders within national disaster governance structures: rebuilding urban neighborhoods following the 2015 Nepal earthquake. **Environ Urban**. 29(2) : 403–424.
- Leamvijarn, S., and Atthakorn, S. (2018). Human Resource Management Plan and Human Resource Development Plan :The Guideline of Method to Improve Higher Educational Institution in Thailand. **Journal of Research and Development Institute, Rajabhat Maha Sarakham University**. 5(1) : 345-358.
- Miller, M., & Douglass, M. (2016) Introduction: decentralizing disaster governance in urbanizing Asia. **Habitat International**. 52 : 1–4.
- Ulrich, D., & Dulebohn, J.H. (2015). Are we there yet? What's next for HR? **Human Resource Management Review**. 25(2) : 188–204.

Citation : กนิษฐา แสงผา, จารุกัญญา อุดานนท์ และกชกร เดชะคำภู. (2567). สมรรถนะของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัด

นครพนม. **วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น**. 8(2) : 249-268;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.38>

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการ
สำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4
Factors Affecting the Operational Efficiency of Administrative
officers of the Provincial Prosecutor's Office Under the Office
of the Prosecutor Region 4

มยุรี ยังแก้ว^{1*} จารุกัญญา อดานนท์² และสำราญ วิเศษ³
Mayuree Yungkaw^{1*}, Jarukanya Udanont² and Samran Wised³

Received : May 3, 2024; Revised : June 4, 2024; Accepted : June 9, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 2) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 จำนวน 153 คน โดยการใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

¹⁻³คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม; Faculty of Arts and Sciences, Nakorn Phanom University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : yea0622389803@gmail.com

Citation : Yungkaw, M., Udanont, J. & Wised, S. (2024). Factors Affecting the Operational Efficiency of Administrative officers of the Provincial Prosecutor's Office Under the Office of the Prosecutor Region 4. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 269-284;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.39>

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการ สำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเวลา มากที่สุด ($\bar{X} = 4.30$) รองลงมา คือ ด้านปริมาณงาน ($\bar{X} = 4.25$) ส่วนด้านค่าใช้จ่าย ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.20$) 2) ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน มากที่สุด ($\bar{X} = 4.28$) รองลงมาคือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ($\bar{X} = 4.18$) ส่วนด้านความก้าวหน้าในหน้าที่งาน ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.91$) 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน และด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน มีนัยสำคัญทางสถิติ ตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 ได้ร้อยละ 52.40 ($R^2 = 0.524$) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ 0.740 ($R = 0.740$)

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 1.541 + .227 (X_1) + .225 (X_2) + .212 (X_3)$$

$$\hat{Z} = .320 (Z_1) + .311 (Z_2) + .220 (Z_3)$$

แนวทางในการปฏิบัติงาน ควรมีแผนการปฏิบัติงานในการจัดสรรทรัพยากร เพื่อลดความซ้ำซ้อนของงาน การใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงานอย่างคุ้มค่าเหมาะสมกับลักษณะงาน และใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

คำสำคัญ (Keywords) : ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน, ข้าราชการธุรการ, สำนักงานอัยการจังหวัด

Abstract

There are three objectives of this research. The first is to educate a level of operational efficiency of administrative officials of the office of Public prosecution Region 4. The second is to educate a level of factors affecting on operational efficiency of administrative officials of the office of Public prosecution Region 4. Finally, there is to educate factors affecting on operational

Citation : มยุรี ยิ่งแก้ว, จารุกัญญา อุดานนท์ และสำราญ วิเศษ. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของ

ข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 269-284; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.39>

efficiency of administrative officials of the office of Public prosecution Region 4. This research emphasizes on quantitative research by using a survey research. A group of example of quantitative research is administrative officials of the Office of Provincial Public Prosecution within the office of Public prosecution Region 4. There are 153 people. Obtained using the sample size calculation formula of Yumane Taro, a equipment used for collecting. Aggregate data into questionnaires. Statistics used in data analysis include frequency distribution, percentage, mean, standard deviation and multiple regression analysis.

The results demonstrated that 1) the highest average result of a level of operational efficiency of administrative officials of the office of Public prosecution Region 4 is ($\bar{x} = 4.24$). As mentioned above, the highest aspect is time ($\bar{x} = 4.30$). The second is workload ($\bar{x} = 4.25$). The expense is a lowest ($\bar{x} = 4.20$) 2) a level of factors affecting on operational efficiency is ($\bar{x} = 4.07$). As mentioned above, achievement of work performance is highest ($\bar{x} = 4.28$). The second is a relationship with colleagues ($\bar{x} = 4.18$). Finally, it is a progression of occupation ($\bar{x} = 3.91$). 3) Factors affecting work efficiency include being accepted and respected, work environment. and success in operations Statistically significant All three independent variables were able to predict the performance of administrative officials in the Provincial Attorney's Office. Under the jurisdiction of the Prosecutor's Office Region 4, the score was 52.40 percent ($R^2 = 0.524$), significant at the 0.05 level, with a multiple correlation coefficient equal to 0.740 ($R = 0.740$).

By displaying the decay equation in the form of raw scores and standard scores, as follows:

$$\hat{Y} = 1.541 + .227 (X_1) + .225 (X_2) + .212 (X_3)$$

$$\hat{Z} = .320 (Z_1) + .311 (Z_2) + .220 (Z_3)$$

Keywords : Operational Efficiency, Administrative Officers, Provincial Prosecutor's Office

Citation : Yungkaw, M., Udanont, J. & Wised, S. (2024). Factors Affecting the Operational Efficiency of

Administrative officers of the Provincial Prosecutor's Office Under the Office of the Prosecutor
Region 4. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 269-284;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.39>

บทนำ (Introduction)

สังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ การติดต่อสื่อสารที่สามารถทำได้โดยไม่มีขอบเขตจำกัด สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของบุคลากรในองค์กรอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (นิยม รัฐอมฤต, 2550) การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วส่งผลให้องค์กรต่าง ๆ ต้องปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ เช่น การปรับเปลี่ยนโครงสร้างขององค์กร การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยในการทำงาน เพื่อให้องค์กรสามารถทำงานได้อย่างรวดเร็วและมีมาตรฐานการปฏิบัติงานเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้งานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ทำให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร (ปฐวิภา ภูมิภาณุรักษ์ และเพ็ญพร ปุกหุต, 2565)

ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมีความสำคัญต่อองค์กรเป็นอย่างมาก เนื่องจากการสร้างประสิทธิภาพในการทำงานและการเพิ่มศักยภาพที่มีอยู่ในตัวบุคคลให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายที่องค์กรได้กำหนด การพัฒนาทรัพยากรบุคคลในองค์กรเป็นการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งต้องกำหนดเป้าหมายทั้งในระดับองค์กรและระดับบุคคล การที่บุคลากรในองค์กรจะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับความร่วมมือ ความเสียสละ และทุ่มเทในการทำงานอย่างจริงจังเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (ธนภรณ์ พรหมฉาย, 2565 : 11)

องค์กรอัยการเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ มีอำนาจและหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และกฎหมาย การบริหารงานบุคคล งบประมาณและการดำเนินการอื่นขององค์กรอัยการ ให้มีความเป็นอิสระ โดยให้มีระบบเงินเดือนและค่าตอบแทนเป็นการเฉพาะตามความเหมาะสมจากบทบัญญัติข้างต้นสนับสนุนให้องค์กรอัยการมีอิสระในการบริหารงานบุคคล ซึ่งอาจเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร ให้สามารถปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กรได้ แต่ยังพบว่าบุคลากรในองค์กรยังยึดติดกับการทำงานในรูปแบบเดิม ๆ ระบบในการปฏิบัติงานยังซ้ำซ้อน ขาดความรู้และเทคนิคในการปฏิบัติงาน การนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาประยุกต์ใช้ในการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้สภาพแวดล้อมยังไม่เอื้อต่อการทำงานเท่าที่ควร ซึ่งอาจจะทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานลดลง (กาญจนาพร วงศ์อาจ, 2565 : 3)

Citation : มยุรี ยิ่งแก้ว, จารุกัญญา อุดานนท์ และสำราญ วิเศษ. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของ

ข้าราชการอัยการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 269-284; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisrru.2024.39>

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการ สำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4
2. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 จำนวน 247 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 จำนวน จำนวน 153 คน ได้จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1973)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม สร้างขึ้นโดยการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งครอบคลุมเนื้อหา

Citation : Yunkaw, M., Udanont, J. & Wised, S. (2024). Factors Affecting the Operational Efficiency of

Administrative officers of the Provincial Prosecutor's Office Under the Office of the Prosecutor Region 4. Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 269-284;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.39>

และวัตถุประสงค์ในการศึกษา ตามกรอบแนวคิดของตัวแปรต้นและตัวแปรตามของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการ สำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการสร้างแบบสอบถาม 2) กำหนดขอบเขตของคำถามและโครงสร้างของแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดการศึกษาและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์ 3) นำแบบสอบถามฉบับร่างที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง 4) การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไข และผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้วไปทำการทดสอบ (Try out) จำนวน 30 คน กับประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างของข้าราชการธุรการ สำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 จากนั้นนำมาทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้วิธีของ Cronbach's Alpha ค่าความเชื่อมั่นที่ 0.95 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงสมบูรณ์แล้ว ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดดังต่อไปนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความอนุเคราะห์ในการแจก แบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 ได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 153 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 โดยผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยหาค่าต่าง ๆ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Percentage) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

Citation : มยุรี ยิ่งแก้ว, จารุกัญญา อุดานนท์ และสำราญ วิเศษ. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของ

ข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 269-284; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.39>

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมานในการหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ (Sample Correlation) ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) (ธานินทร์ ศิลป์จาร, 2550) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยก่อนการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบตัวแปรอิสระว่ามีความสัมพันธ์กันเองหรือไม่ (Multicollinearity) โดยใช้ค่า Variance Inflation Factor (VIF) และค่า Tolerance ผลการทดสอบพบว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันเอง

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการศึกษาระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการ สำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 ดังนี้

ตารางที่ 1 ระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการ สำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยภาพรวม

ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน	($\bar{x}$)	S.D.	แปลความ
1. ด้านคุณภาพงาน	4.23	.46	มากที่สุด
2. ด้านปริมาณงาน	4.25	.46	มากที่สุด
3. ด้านเวลา	4.30	.45	มากที่สุด
4. ด้านค่าใช้จ่าย	4.20	.54	มาก
รวม	4.24	.44	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.24) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเวลา มากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.30) รองลงมา คือ ด้านปริมาณงาน ($\bar{x}$ = 4.25) ส่วนด้านค่าใช้จ่าย ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x}$ = 4.20) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4

Citation : Yunkaw, M., Udanont, J. & Wised, S. (2024). Factors Affecting the Operational Efficiency of

Administrative officers of the Provincial Prosecutor's Office Under the Office of the Prosecutor Region 4. Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 269-284;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.39>

ตารางที่ 2 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการ
สำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 โดยภาพรวม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน	($\bar{x}$)	S.D.	แปลความ
1. ด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน	4.28	.46	มากที่สุด
2. ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ	3.93	.62	มาก
3. ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่งาน	3.91	.63	มาก
4. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	4.18	.57	มาก
5. ด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน	4.03	.61	มาก
รวม	4.07	.46	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.07) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน มากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.28) รองลงมา คือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ($\bar{x}$ = 4.18) ส่วนด้านความก้าวหน้าในหน้าที่งาน ได้ค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด ($\bar{x}$ = 3.91) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการ สำนักงาน
อัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของ บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม	B	S.E.	Beta	t	sig
a ค่าคงที่ (Constant)	1.541	.242		6.378	.000***
1. ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ X_1	.227	.059	.320	3.884	.000***
2. ด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน X_2	.225	.050	.311	4.465	.000***
3. ด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน X_3	.212	.075	.220	2.818	.005**

$R = 0.740, \quad R^2 = 0.524, \quad \text{Adj. } R^2 = 0.515, \quad F = 54.768$

**** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01**

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05**

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 โดยรวมและทุกด้าน มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พบว่า มี 3 ตัวแปรได้แก่ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ (X_1) ด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน (X_2) และด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน (X_3) มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ ± 242 สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 ได้ร้อยละ 52.40 ($R^2 = 0.524$) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ 0.740 ($R = 0.740$)

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 1.541 + 0.227 (X_1) + 0.225 (X_2) + 0.212 (X_3)$$

$$\hat{Z} = 0.320 (Z_1) + 0.311 (Z_2) + 0.220 (Z_3)$$

ปัจจัยที่ส่งผลประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 ได้แก่ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ($Beta = 0.227$) ด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ($Beta = 0.225$) และด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ($Beta = 0.212$)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและระดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 และเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการ สำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 สามารถอภิปรายผลการศึกษได้ดังนี้

Citation : Yungkaw, M., Udanont, J. & Wised, S. (2024). Factors Affecting the Operational Efficiency of

Administrative officers of the Provincial Prosecutor's Office Under the Office of the Prosecutor Region 4. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 269-284;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.39>

ผลการศึกษาระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการ สำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเวลา มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านปริมาณงาน ส่วนด้านค่าใช้จ่าย ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเพราะข้าราชการธุรการ สำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 มีความสามารถในการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ด้วยความถูกต้อง สามารถปฏิบัติงานเสร็จทันเวลา มีคุณภาพได้มาตรฐาน และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าให้มากที่สุด สอดคล้องกับ พัชรี พันธุ์แดงไทย (2564 : 77) ได้ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณภาพงาน ด้านปริมาณงาน ด้านเวลาและด้านค่าใช้จ่าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรสายสนับสนุนของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ มีความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงาน โดยใช้กลยุทธ์หรือเทคนิคต่าง ๆ ที่เหมาะสม เพื่อที่จะสร้างสรรค์ผลงานให้มีคุณภาพ สิ้นเปลืองต้นทุนค่าใช้จ่ายและเวลาในการปฏิบัติงานให้น้อยที่สุด ตอบสนองนโยบายและก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัย สอดคล้องกับของอนุชา กาญจนกุลไพศาล (2560 : 11) กล่าวว่าไว้ว่า ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน คือ การที่บุคคลปฏิบัติงานอย่างเต็มที่เต็มกำลังและความสามารถ โดยใช้เทคนิคหรือประสบการณ์สร้างผลงานให้ได้ตามมาตรฐาน ทั้งในด้านคุณภาพงาน ปริมาณงาน ที่ทำได้ โดยผลงานที่ได้จะต้องทันต่อเวลาที่กำหนดหรือใช้เวลาและค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานให้น้อยที่สุด

ผลการศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการ สำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ส่วนด้านความก้าวหน้าในหน้าที่งาน ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 มีความคิดหรือมีทัศนคติที่แสดงออกในเชิงบวกของบุคคลเป็นแรงกระตุ้นหรือผลักดันให้เกิดความมุ่งมั่นและความคาดหวังที่จะประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ พัชรี พันธุ์แดงไทย (2564 : 76) ได้ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ พบว่า ระดับความคิดเห็นปัจจัยแรงจูงใจที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมมีระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ประกอบด้วย ด้าน

Citation : มยุรี ยิ่งแก้ว, จารุกัญญา อุดานนท์ และสำราญ วิเศษ. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของ

ข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 269-284; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.39>

ความต้องการเพื่อการดำรงชีพ ด้านความต้องการด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านความต้องการความเจริญก้าวหน้า ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการได้รับการยอมรับ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ ด้านนโยบายการบริหาร ด้านการปกครองบังคับบัญชา และด้านสภาพแวดล้อมการทำงานแสดงให้เห็นว่าแรงจูงใจมีส่วนสำคัญในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐณัย ไทยถาวร (2561) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียน ระดับประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัดในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 โดยรวมทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน และด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .227, .225 และ .212 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานปฏิบัติงาน ทั้ง 5 ด้าน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานได้เพียงร้อยละ 52.40 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 47.6 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น สอดคล้องกับ มณฑกา รัตนโสภา (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยจูงใจที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการ ธุรการส่วนกลาง สำนักงานอัยการสูงสุด พบว่า ปัจจัยจูงใจมีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน และด้านความมั่นคงในการทำงาน ส่วนด้านอื่นมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากแต่ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

ปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 คือ ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน สามารถอภิปรายผลเพิ่มเติมได้ดังนี้

ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงานมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แต่ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ในความเห็นของผู้ศึกษาคิดว่า ในตำแหน่งต่าง ๆ ของสำนักงานอัยการสูงสุด มีโครงสร้างในตำแหน่งงานที่สูงขึ้นเป็นลำดับโดยกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและยุติธรรม และในแต่ละปีสำนักงานอัยการสูงสุดจะมีการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะความรู้ในการปฏิบัติงาน มีการสนับสนุนทุนการศึกษา เพื่อเพิ่มโอกาสความก้าวหน้าในหน้าที่งาน ที่ได้อยู่แล้วจึงไม่

Citation : Yunkaw, M., Udanont, J. & Wised, S. (2024). Factors Affecting the Operational Efficiency of

Administrative officers of the Provincial Prosecutor's Office Under the Office of the Prosecutor Region 4. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 269-284;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.39>

ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิ่นทาร์ย์ เสกขุนทด (2564) ซึ่งศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ของบุคลากร กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ เนื่องจากความก้าวหน้าในหน้าที่การงานนั้น บางครั้งอาจเกิดจากความไม่เป็นธรรมในการคัดเลือกบุคลากร ให้เกิดความก้าวหน้าหรือมีการโยกย้ายบุคลากรที่ไม่ตรงกับสายงาน ทำให้บุคลากรบางส่วนขาดความเชื่อมั่น และส่งผลต่อการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ

ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แต่ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ความเห็นของผู้ศึกษาคิดว่า การทำงานร่วมกันของข้าราชการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน มีการแลกเปลี่ยนรับฟังความคิดเห็นกับเพื่อนร่วมงาน รวมถึงการได้รับความร่วมมือในการทำงานจากเพื่อนร่วมงาน มีการช่วยเหลือกันด้วยความเต็มใจรู้จักการทำงานเป็นทีม ทุกคนสามารถจัดการกับความขัดแย้งของเพื่อนร่วมงานได้เป็นอย่างดี และรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ซึ่งมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานดีอยู่แล้ว จึงไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของ ข้าราชการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สภารัตน์ เริงอารมณ์ (2564) ซึ่งศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมซึ่งผลการวิจัย พบว่าด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์กร ไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงาน ปลัดกระทรวงกลาโหม เนื่องจากข้าราชการให้ความร่วมมือและเต็มใจช่วยเหลือผู้บังคับบัญชา เพื่อน ร่วมงาน หรือผู้ใต้บังคับบัญชา ในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้าง ความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในองค์กร ทำให้เกิดบรรยากาศและความสัมพันธ์ที่ดีอยู่แล้ว

ปัจจุบันความสำคัญของการสร้างแรงจูงใจเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้การบริหารงานประสบความสำเร็จ โดยเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของบุคลากรในองค์กร องค์กรใดที่มีการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน ย่อมส่งผลให้องค์กรนั้น ๆ บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ มีความเจริญก้าวหน้า เพราะบุคลากร ดังกล่าวจะทุ่มเทพลังงานและความสามารถอย่างเต็มที่ เพื่อให้ผลงานสำเร็จตามนโยบายและเป้าหมายขององค์กร นอกจากนั้น ยังมีบุคคลอีกส่วนหนึ่งซึ่งเชื่อว่าการสร้าง

Citation : มยุรี ยังแก้ว, จารุกัญญา อุดานนท์ และสำราญ วิเศษ. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของ

ข้าราชการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 269-284; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.39>

แรงจูงใจให้ บุคคลมุ่งมั่นทำงานให้เจริญก้าวหน้ายังช่วยเสริมสร้างความเป็นคนที่สมบูรณ์ให้แก่ผู้นั้น ช่วยให้ใช้ชีวิต อย่างมีความหมาย และช่วยสร้างคนให้ได้ดีได้ เพราะการทำงานเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต มนุษย์ทำให้ ชีวิตมีคุณค่าอีกด้วย ผู้บริหารที่ดีต้องทำความเข้าใจในพฤติกรรมของสมาชิกในองค์กรที่มีผลต่อการ ทำงานของสมาชิกเพื่อให้องค์การบรรลุเป้าหมาย (ชนภรณ์ พรณราย, 2565 : 105) และยังสอดคล้องกับ วิเชียร วิทย์อุดม (2553 : 178) การจูงใจและการสร้างแรงจูงใจมีความจำเป็น ต่อกระบวนการเพิ่มผลผลิตทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้บุคลากรมีความ กระตือรือร้น ช่วยให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จได้ตามวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์กร การจูงใจ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อ พฤติกรรมการแสดงออกและการตอบสนองต่อความต้องการทำงาน ของบุคคล ผู้บริหารสามารถเลือกใช้สื่อหรือเครื่องมือที่จะช่วยตอบสนองความต้องการของบุคลากร ในหน่วยงานนั้นๆ ซึ่งอาจมีความแตกต่างกันไปตามความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ควรแสดงออกถึงการยอมรับในเรื่องการปฏิบัติงาน หรือการแสดงความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน อาจแสดงออกในรูปของการยกย่อง ชมเชย เพื่อให้บุคลากรมีกำลังใจในการปฏิบัติงาน

1.2 ด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ควรให้ความสำคัญด้านสภาพแวดล้อมในการ ปฏิบัติงานของบุคลากร เช่น การจัดสถานที่ในการปฏิบัติงานให้เหมาะสม มีสิ่งอำนวยความสะดวก มีอุปกรณ์อุปกรณ์ที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และสถานที่ตั้งของหน่วยงานสะดวกต่อการเดินทาง

1.3 ด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ผู้บังคับบัญชาควรกำหนดขั้นตอนในการ ปฏิบัติงาน ที่ชัดเจน และติดตามให้ข้าราชการสุรการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จตามเป้าหมาย ถูกต้องตามระเบียบและทันเวลาที่กำหนด เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของข้าราชการสุรการ เพื่อนำปัญหา และอุปสรรคมาดำเนินการปรับปรุงและแก้ไข บุรณาการในการพัฒนาประสิทธิภาพในการ ปฏิบัติงานต่อไป

Citation : Yunkaw, M., Udanont, J. & Wised, S. (2024). Factors Affecting the Operational Efficiency of

Administrative officers of the Provincial Prosecutor's Office Under the Office of the Prosecutor
Region 4. Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 269-284;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.39>

2.2 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงตามความคิดเห็นของข้าราชการธุรการ สำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4 เพื่อช่วยยืนยันข้อมูลทางสถิติให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- กาญจนาพร วงศ์อาจ. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านงานธุรการ สังกัดสำนักงานอัยการสูงสุด ในเขตพื้นที่ภาค 6. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ณัฐดนัย ไทยถาวร. (2561). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนระดับประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ธนภรณ์ พรรณราย. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นิยม รัฐอมฤต. (2550). สภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวโน้มการบริหารเปลี่ยนแปลงสังคมโลกและสังคมไทยภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- ปิ่นทारीย์ เสกขุนทด. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรกรมการค้าภายในกระทรวงพาณิชย์. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พัชรี พันธุ์แดงไทย. (2564). แรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- มณฑกา รัตน์โสภา. (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการธุรการส่วนกลาง. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิเชียร วิทยอุดม. (2553). องค์การและการจัดการ. นนทบุรี : ธนัชการพิมพ์.
- สภารัตน์ เรืองอารมณ์. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงาน ปลัดกระทรวงกลาโหม. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Citation : มยุรี ยิ่งแก้ว, จารุกัญญา อุดานนท์ และสำราญ วิเศษ. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของ

ข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 269-284; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.39>

- สุพจน์ อภิรักษ์ธำรา และ ปฐิมา ถนิมกาญจน์. (2565). บรรยากาศองค์กรและคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน. วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา. 16(2) : 44-58.
- อนุชา กาญจนกุลไพศาล. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงงานผลิตยา องค์การเภสัชกรรม. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. (3rd ed.). New York : Harper and Row.

Citation : Yungkaw, M., Udanont, J. & Wised, S. (2024). Factors Affecting the Operational Efficiency of

Administrative officers of the Provincial Prosecutor's Office Under the Office of the Prosecutor
Region 4. **Journal of Local Governance and Innovation**. 8(2) : 269-284;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.39>

Citation : มยุรี ยิ่งแก้ว, จารุกัญญา อุดานนท์ และสำราญ วิเศษ. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของ

ข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการจังหวัด ในสังกัดสำนักงานอัยการภาค 4. วารสารการบริหารการปกครองและ
นวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 269-284; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsrru.2024.39>

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากร
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม
Efficiency in Implementation of Procurement for Personnel of
Local Administration in Nakhon Phanom Province

ชนันรุต เลิศอัครพัทธ์^{1*} จารุกัญญา อุดานนท์² และกชกร เดชะคำภู³
Chananrut Loedaukkaraphat^{1*}, Jarukanya Udanont²
and Kotchakorn Dechakhamphu³

Received : May 8, 2024; Revised : June 3, 2024; Accepted : June 9, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม และ 2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างคือ บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดนครพนม ทั้งหมด 104 แห่ง ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 337 คน โดยคำนวณจากสูตรของทาโร ยามาเน่ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา สถิติเชิงอนุมานโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง

ผลการวิจัย พบว่า ระดับการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) และระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด

¹⁻³คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม; Faculty of Arts and Sciences, Nakhon Phanom University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : aof_it53@hotmail.com

Citation : Loedaukkaraphat, C., Udanont, J. & Dechakhamphu, K. (2024). Efficiency in Implementation of

Procurement for Personnel of Local Administration in Nakhon Phanom Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 285-304; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.40>

นครพนม พบว่า มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงหรือการผันแปรทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก 2) ด้านขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการในการปฏิบัติงาน 3) ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม ได้ร้อยละ 31.40 ($R^2 = 0.314$) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ 0.560 ($R = 0.560$)

โดยแสดงสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$\hat{Y} = 2.862 + 0.196(X_1) + 0.262(X_2) - 0.152(X_3)$$

$$\hat{Z} = 0.330(X_1) + 0.346(X_2) - 0.213(X_3)$$

คำสำคัญ (Keywords) : ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน, การจัดซื้อจัดจ้าง, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the efficiency level of procurement operations of personnel in local government organizations in Nakhon Phanom Province and 2) to analyze factors affecting the efficiency of procurement operations of personnels. Local Administrative Organization, Nakhon Phanom Province Using a questionnaire as a tool to collect data with a sample group, namely Personnel in local government organizations in Nakhon Phanom Province, a total of 104 locations, totaling Sampling 337 people, and the statistics used to analyze the data include descriptive statistics, inferential statistics using Pearson's correlation coefficient, Linear multiple regression analysis. Research Result found that the level of operational factors in procurement was at a high level ($\bar{x} = 3.92$) and the level of operational efficiency was at a high level ($\bar{x} = 4.19$) and the factors affecting on the efficiency of procurement operations of personnel of local government organizations in Nakhon Phanom Province, it was found that there were effects on changes or variations in all 3 areas: 1) the environment and facilities, 2) the process and duration. Carry out work performance 3) Motivation

Citation : ชนินทร์จัน เลิศอัศวพันธ์, จารุกัญญา อุดานนท์ และกชกร เตชะคำภู. (2567). ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการ

จัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรม
ท้องถิ่น. 8(2) : 285-304; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.40>

aspect of work performance able to predict the efficiency of procurement operations of personnel of local administrative organizations in Nakhon Phanom Province at 31.40 percent ($R^2 = 0.314$), statistically significant at the 0.05 level. with a multiple correlation coefficient equal to .560 ($R = .560$).

By displaying the decay equation in the form of raw scores and standard scores, as follows:

$$\hat{Y} = 2.862 + 0.169(X_1) + 0.262(X_2) - 0.152(X_3)$$

$$\hat{Z} = 0.330(X_1) + 0.346(X_2) - 0.213(X_3)$$

Keywords : Efficiency of Performance, Procurement, Local Administration

บทนำ (Introduction)

จากการปฏิรูประบบราชการของประเทศไทยเพื่อปรับเปลี่ยนไปสู่การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Administration) ซึ่งมุ่งเน้นการทำงานที่ยึดผลลัพธ์เป็นหลักและส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านโครงสร้างของหน่วยงาน กระทรวง ทบวง กรม บทบาทหน้าที่ภาครัฐ การปรับปรุงรูปแบบการบริหารงาน และการปรับเปลี่ยนแนวทางการบริหารงานทรัพยากรบุคคลภาครัฐ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศได้และสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ฟิลลิปส์ จิระประยุต, 2556; Ticu, 2021) คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการจึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการ พ.ศ. 2556 ถึง พ.ศ. 2567 เพื่อเป็นกรอบทิศทางในการดำเนินการพัฒนาระบบราชการให้สามารถขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนระบบราชการคือการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ส่งผลให้พัฒนาองค์กรให้ก้าวสู่เป้าหมายและพร้อมปฏิบัติราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2560) ในยุคกระแสโลกาภิวัตน์เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็วโดยองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต่างให้ความสำคัญกับทรัพยากรมนุษย์พร้อมกับการแสวงหาเครื่องมือต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (เสาวนีย์ สมันต์ศรีพร, 2560; Uktam & Guzaloy, 2022) เช่น การบริหารทรัพยากรบุคคลโดยใช้สมรรถนะเป็นพื้นฐาน ถือได้ว่าเป็นเครื่องมือที่ได้รับความนิยมนำมาใช้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานของบุคลากร รวมถึงภาคราชการของไทยที่ให้ความสำคัญในการ

Citation : Loedaukkaraphat, C., Udanont, J. & Dechakhamphu, K. (2024). Efficiency in Implementation of

Procurement for Personnel of Local Administration in Nakhon Phanom Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 285-304; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.40>

พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จึงได้นำแนวคิดระบบสมรรถนะมาปรับใช้เพื่อสนับสนุนให้ข้าราชการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับหน้าที่และส่งเสริมในการปฏิบัติหน้าที่และภารกิจที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหากองค์กรใดมีทุนมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรย่อมทำให้องค์กรก้าวไปในทิศทางที่พึงประสงค์ได้ (Cromwell & Kolb, 2004; ธาริณี อภัยโรจน์, 2563; Zoder, 2021; Brightson, 2022; Zhihua, 2023)

การบริหารงานพัสดุ (Procurement Administration) เป็นงานที่มีความเสี่ยงในเรื่องของการเกิดข้อผิดพลาดเนื่องจากเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย ระเบียบคำสั่ง มติคณะรัฐมนตรีรวมทั้งแนวปฏิบัติของทางราชการที่มีการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ ทำให้ผู้ที่รับผิดชอบงานด้านพัสดุต้องหมั่นศึกษาติดตามและเป็นผู้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง (ทัศนีย์ เสียงดัง, 2560) โดยยึดหลักการบริหารพัสดุด้านความโปร่งใส ตรวจสอบได้และเป็นธรรมทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนตามที่กำหนดและพร้อมทันต่อความต้องการของผู้ใช้งานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ลดความเสี่ยงและความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน (Gebreyesus, 2022) ซึ่งจะมีผลความรับผิดชอบตามกฎหมายต่อผู้ที่เกี่ยวข้องงานพัสดุมิมีความสำคัญต่อการดำเนินงานของหน่วยงานเนื่องจากพัสดุเป็นเครื่องมือที่สำคัญต่อการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบของภาครัฐ ซึ่งผู้ที่รับผิดชอบต้องมีความรู้ความเข้าใจ กฎระเบียบและขั้นตอนเกี่ยวกับงานพัสดุจะสามารถทำให้หน่วยงานนั้นประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ สามารถมีการดำเนินงานที่จะก่อให้เกิดความคล่องตัว ลดเวลา และประหยัดงบประมาณทันต่อเหตุการณ์ที่ผู้ใช้มีความจำเป็นต้องใช้งานและวรัลक्षण วรณวิจิตร (2561 : 12) ได้ระบุว่า การบริหารพัสดุเป็นการนำเอาวิทยาการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนและสนองความต้องการในการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงการทำงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานไปสู่การปฏิบัติงานที่ถูกต้องมีแนวทางและวิธีการปฏิบัติที่ตรงกันกับภายใต้คำสั่งกฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ (พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 : 9) การจัดซื้อจัดจ้างที่มีประสิทธิภาพในองค์กรรัฐวิสาหกิจ (ภาครัฐ) นั้นมีพื้นฐานมากจากความถูกต้องในการดำเนินการตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับที่ออกมาเพื่อควบคุมดูแลงานจัดซื้อจัดจ้างหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเมื่อมีการใช้งานจริงต้องมีการแก้ไขปรับปรุง และติดตามว่าเหมาะสมกับการทำงานของหน่วยงานรัฐหรือไม่อย่างไร และพัฒนาต่อเพื่อปรับแก้ไขให้เกิดความเหมาะสม ซึ่งการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้มีประสิทธิภาพนั้น ต้องเริ่มมาจากการกำหนด

Citation : ชนินทร์ เลิศอัครพัทธ์, จารุกัญญา อุดานนท์ และกชกร เดชะคำภู. (2567). ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการ

จัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรม
ท้องถิ่น. 8(2) : 285-304; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.40>

กลยุทธ์หรือนโยบายด้านการจัดซื้อจัดจ้างจากฝ่ายบริหาร โดยจะเน้นสำหรับงานจัดซื้อสินค้าหรือการจัดการพนักงาน การติดตามประเมินผล ดัชนีชี้วัดเพื่อใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน การวัดผลงานที่เกิดขึ้นตามจริงและเป็นธรรม การปรับระดับ การให้รางวัล การเลื่อนระดับตามผลงาน การมีมาตรฐานเงินเดือนที่สูงพอ การลงโทษ การบังคับใช้กฎ การเขียนบทลงโทษที่ชัดเจน การบังคับใช้กฎอย่างจริงจัง การพัฒนาบุคลากรที่ไม่มีผลงาน การพัฒนาจริยธรรมของพนักงาน การกำหนดแผนสำรอง การสนับสนุนความต่อเนื่อง งานบริหารการกำหนดนโยบาย/กลยุทธ์ สร้างค่านิยมภายในองค์กร หัวหน้างานต้องมีความรู้เชิงเทคนิคของงานที่ต้องมีความเข้าใจในขั้นตอนกระบวนการภาพรวมของงานจัดซื้อจัดจ้าง การสื่อสารภายในองค์กร การมีส่วนร่วมของพนักงาน การจัดการองค์กร แยกหน่วยงานออกตามหน้าที่ คนต้องพอเพียงกับงาน เจ้าของงานผู้จัดทำรายละเอียดข้อกำหนด หน่วยงานจัดซื้อที่ทำหน้าที่ดำเนินการในระบบ (Electronic Government Procurement: e-GP) หน่วยงานตรวจสอบภายในที่ดำเนินการเป็นอิสระไม่ขึ้นตรงกับหน่วยงานใด การแบ่งอำนาจการอนุมัติเพื่อเหมาะสมกับงานที่ดำเนินการสาธารณะ การประกาศขั้นตอน การดำเนินงานขององค์กรการประกาศแผนการจัดซื้อจัดจ้าง การรับพิจารณา รายละเอียดข้อกำหนด การประกาศผลการ จัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนกระบวนการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้าง มีคณะกรรมการทบทวน การตั้งงบประมาณและการวางแผนงาน ความคุ้มค่าของการดำเนินการ และราคากลางที่กำหนด ความเหมาะสมและเป็นไปได้ของแผนดำเนินการ และวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง กำหนดขั้นตอน ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรให้ชัดเจนและแบ่งแยกหน้าที่ผู้รับผิดชอบในแต่ละขั้นตอน (วันทนี แสนภักดี, พรทิพย์ วีระสวัสดิ์ และธิดา พาหอม, 2553) การดำเนินการโดยใช้กระบวนการนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานภายใน เพื่อนำข้อมูลลงสู่ระบบ e-GP ในครั้งเดียว เพื่อลดปัญหาความไม่เสถียรของระบบ ซึ่งในองค์กรต้องมีการปลูกฝังค่านิยมเพื่อให้เกิดเป็นความเข้าใจร่วมกันของบุคลากรทั้งเรื่องของความรู้ความสามารถและจำนวน ภาระการกำกับดูแลของหัวหน้างาน และค่านิยมภายในองค์กรนั้น ๆ (นครพนม, 2566) ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางจังหวัดนครพนม ที่ต้องการพัฒนาทักษะความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารงานพัสดุของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการเพิ่มประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี (สุทธิคุณ วิริยะกุล, 2558 : 5)

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานพัสดุ เป็นการดำเนินงานที่ต้องอาศัยบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานถูกต้อง ครบถ้วนตามกระบวนการ คำนวณ ค่าตรงเวลา ให้

งานบรรลุผลตรงตามวัตถุประสงค์และบรรลุเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ โดยการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ได้อย่างคุ้มค่าสามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ทุกฝ่ายและตัวชี้วัดประสิทธิภาพปัจจัยการปฏิบัติงานพิจารณาได้จาก 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยด้านขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการในการปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งในแต่ละองค์กรทั้งภาครัฐหรือเอกชน ถือว่าการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเป็นสิ่งที่สำคัญของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในองค์กรต่าง ๆ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในองค์กรถือเป็นหัวใจสำคัญของการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จของการดำเนินงาน ดังนั้น ทุกองค์กรจำเป็นต้องบริหารและพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะ ความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ในการบริหารงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพพร้อมยกระดับเป็นองค์กรสมรรถนะสูง จากที่กล่าวมาจะเห็นว่าการศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม จะเกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง ลดความความเสี่ยง ลดข้อร้องเรียนจากการปฏิบัติงาน มีความคุ้มค่า โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล สามารถนำไปเป็นแนวทางวางแผนพัฒนาบุคลากร การปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษาครั้งนี้เป็นการเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

Citation : ชนันทน์ เลิศอัครพันธ์, จารุกัญญา อุดานนท์ และกชกร เดชะคำภู. (2567). ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการ

จัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรม
ท้องถิ่น. 8(2) : 285-304; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.40>

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดประชากร คือ บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดนครพนม ทั้งหมด 104 แห่ง ที่ปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง รวมจำนวน 2,126 คน และได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณจากสูตรของ Yamane (1973) จำนวน 337 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) ส่วนที่ 2 ปัจจัยการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง และส่วนที่ 3 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง โดยส่วนที่ 2 และ 3 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ได้ความตรงของเนื้อหา (Index of Item-objective Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.97-1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่ประชากรกลุ่มตัวอย่างโดยทดลองใช้กับบุคลากรองค์กรบริหารส่วนจังหวัดนครพนม จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาความเชื่อมั่นของข้อมูล (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของคอนบาค (Cronbach, 1951) ซึ่งกำหนดเกณฑ์ความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ต้องมีค่ามากกว่า 0.7 (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์และ อัจฉรา ชำนิประศาสน์, 2545) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.896 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้คือมีค่ามากกว่า 0.60

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการศึกษากับบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดนครพนม กลุ่มตัวอย่างในการขอข้อมูลและตอบแบบสอบถาม จำนวน 337 คน ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ.2567 ได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวนร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยหาค่าต่าง ๆ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Percentage) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard

Deviation) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมานในการหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ (Sample Correlation) ของเพียร์สัน (Pearson’s Product Moment Correlation Coefficient) (ธานินทร์ ศิลป์จาร, 2550) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยก่อนการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบตัวแปรอิสระว่ามีความสัมพันธ์กันเองหรือไม่ (Multicollinearity) โดยใช้ค่า Variance Inflation Factor (VIF) และค่า Tolerance ผลการทดสอบพบว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันเอง

ผลการวิจัย (Research Results)

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 54.90 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 41.54 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 59.64 เป็นบุคลากรข้าราชการ จำนวน 337 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 และมีอายุการทำงาน ระหว่าง 5-10 ปี จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 28.40

ตารางที่ 1 ระดับปัจจัยการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม ในภาพรวม (n=337)

ข้อ	ปัจจัยการปฏิบัติงาน	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ
1	ด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก	3.88	0.60	มาก
2	ด้านขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการในการปฏิบัติงาน	3.97	0.51	มาก
3	ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน	3.84	0.67	มาก
4	ด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน	3.98	0.50	มาก
รวม		3.92	0.57	มาก

จากตารางที่ 1 ระดับปัจจัยการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.92) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม ด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.98) รองลงมาคือ ด้านขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.97)

ด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$) และด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม ในภาพรวม (n=337)

ข้อ	ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ
1	ด้านปริมาณงาน	4.24	0.535	มากที่สุด
2	ด้านคุณภาพงาน	4.04	0.662	มาก
3	ด้านความรวดเร็ว	4.25	0.703	มากที่สุด
4	ด้านความประหยัดหรือคุ้มค่าของทรัพยากร	4.23	0.748	มากที่สุด
รวม		4.19	0.469	มาก

จากตารางที่ 2 ระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนมในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.19$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม โดยทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านความรวดเร็ว ($\bar{x} = 4.25$) รองลงมาคือ ด้านปริมาณงาน ($\bar{x} = 4.24$) และด้านความประหยัดหรือคุ้มค่าของทรัพยากร ($\bar{x} = 4.23$) ส่วนที่น้อยที่สุด คือ ด้านคุณภาพงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม

ตัวแปร	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม			
	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก X ₁	1	0.756**	0.408**	0.053
ปัจจัยด้านขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการในการปฏิบัติงาน X ₂		1	0.512**	0.262**
ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน X ₃			1	0.501**
ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน X ₄				1

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regressions Analysis : MRA) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม	B	S.E.	Beta	t	sig
a ค่าคงที่ (Constant)	2.862	0.167		17.101	0.00*
ด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก X ₁	0.196	0.041	0.330	4.753	0.00*
ด้านขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการในการปฏิบัติงาน X ₂	0.262	0.056	0.346	4.686	0.00*
ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน X ₃	-0.152	0.038	-0.213	-4.034	0.00*

R = 0.560 R² = 0.314
* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 ผลวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม พบว่า มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงหรือการผันแปรทั้งหมด 3 ตัวแปร แสดงว่า ตัวแปรอิสระ ทั้ง 3 ตัวแปร สามารถอธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จังหวัดนครพนม ได้ร้อยละ 31.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .560 ($R = .560$)

ซึ่งสามารถสร้างเป็นสมการพยากรณ์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม ในรูปของสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) และสมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ดังนี้

$$\hat{Y} = 2.862 + 0.196(X_1) + 0.262(X_2) - 0.152(X_3)$$

$$\hat{Z} = 0.330(X_1) + 0.346(X_2) - 0.213(X_3)$$

ปัจจัยที่ส่งผลประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก ($Beta = 0.196$) ด้านขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการในการปฏิบัติงาน ($Beta = 0.262$) และด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ($Beta = 0.152$)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ระดับการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนมภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรเป็นภารกิจที่มีความเสี่ยงเกี่ยวข้องกับงบประมาณ ดังนั้นบุคลากรที่ปฏิบัติงานในด้านนี้จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในกฎระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญฯ โคชา, ปิยนิษฐ์ โชติวนิช และอัยดา พรเจริญ (2564) ให้ความสำคัญกับผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุเพราะเป็นหนึ่งในเรื่องที่สำคัญต่อการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพโดยหลักการปฏิบัติงานพัสดุต้องให้สอดคล้องและมีแนวทางการดำเนินงานที่เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 อย่างเคร่งครัด โดยจะต้องนำเอาความรู้ ความสามารถที่ได้จากการปฏิบัติงานมาใช้ในการพัฒนางานพัสดุของตนเอง (คำไพ ไชยนัด, ปาริชามารี เคน และประสิทธิ์ คชโคตร, 2557)

เกี่ยวกับระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้ผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจ และปฏิบัติได้ถูกต้องตามระเบียบที่กำหนดการบริหารงบประมาณหรือการจัดซื้อจัดจ้าง รองลงมาคือ ด้านขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการในการปฏิบัติงาน เนื่องจากการจัดซื้อจัดจ้างมีกรอบระยะเวลาในการดำเนินการที่ชัดเจนในการปฏิบัติงาน เช่นเดียวกับยาวรักษ์ ฉัตรวิไล, ละมัย ร่มเย็น และจิตติ กิตติเลิศไพศาล (2561) โดยบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านพัสดุของแต่ละส่วนราชการจะต้องมีการดำเนินการจัดทำแผนการกำหนดความต้องการพัสดุให้ทันตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ เพื่อจะได้จัดหาพัสดุได้ทันเวลาต่อการใช้งานของผู้ใช้พัสดุ ทั้งนี้ควรนำเอาสถิติการใช้พัสดุ 3 ปี ย้อนหลังมาเป็นแนวทางในการวางแผนกำหนดความต้องการพัสดุด้วย เพื่อจะได้ทราบถึงความต้องการใช้พัสดุ รวมถึงขั้นตอนการดำเนินการตามกฎหมาย อันเนื่องมาจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานพัสดุนั้นมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุควรได้รับการพัฒนาทักษะกระบวนการทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่องานในหน้าที่และองค์กร (ฐิญาภัสสร โคษา, ปิยกนิษฐ์ โชติวนิช และอัยรดา พรเจริญ, 2564) ด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นปัจจัยพื้นฐานในการปฏิบัติงานที่องค์กรจะต้องมีความพร้อมในการสนับสนุนให้การปฏิบัติงานดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ ณิชกุลธิ์ โสภาสุวรรณ และวิศรา เหล่าบำรุง (2556) โดยแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเป็นแรงเสริมให้บุคลากร สอดคล้องกับฐิญาภัสสร โคษา, ปิยกนิษฐ์ โชติวนิช และอัยรดา พรเจริญ (2564) กล่าวว่าการสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานที่ดีแล้วยังถือว่าเป็นแรงจูงใจหนึ่งที่ช่วยผลักดันให้เกิดความสำเร็จในหน้าที่การงานของบุคลากร โดยทำให้บุคลากรมีกำลังใจ ความคาดหวังต่อความสำเร็จของงานในหน้าที่ตนเองเพราะสิ่งที่ปฏิบัติดังกล่าวนั้นต่างก็เป็นความต้องการความสำเร็จของบุคคล และความคาดหวังของหน่วยงานที่มีต่อประสิทธิภาพของงานตามตัวชี้วัดความสำเร็จ ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรที่รับผิดชอบการจัดซื้อจัดจ้างที่เกี่ยวข้องกับพัสดุมิการให้บริการตามกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุต่อผู้มีส่วนได้เสียโดยยึดหลักความเท่าเทียมกัน ทันเวลา ความเพียงพอ ต่อเนื่อง และบริการอย่างก้าวหน้า สอดคล้องกับฐิญาภัสสร โคษา, ปิยกนิษฐ์ โชติวนิช และอัยรดา พรเจริญ (2564) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านพัสดุของศาลในสังกัดสำนักงานยุติธรรมประจำภาค 3 และสุพิศ ขำพงษ์ไผ่ (2567) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการ

ปฏิบัติงานภายใต้พระราชบัญญัติและระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพัสดุสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วการปฏิบัติงานบุคลากรต่างปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายและก่อให้เกิดประสิทธิภาพ และทำงานอย่างเต็มความสามารถด้วยความเต็มใจและสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตน อาสาทำ (2562) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุในมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุในมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม พบว่ามี 3 ด้าน ที่สามารถอธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม ได้ร้อยละ 31.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .560 ($R = .560$) ได้แก่ 1) ด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากว่าบุคลากรจำเป็นต้องปฏิบัติงานในสภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัย และเหมาะสมในการปฏิบัติงาน ที่จะเอื้อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับวิชฌุณณ์ โคตมี, สามารถ อัยกร และจิตติ กิตติเลิศไพศาล (2565) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดบึงกาฬ ผลการศึกษา พบว่า การบริหารงานพัสดุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดบึงกาฬอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณ = .250 และยังสอดคล้องกับเฉลิมชัย อุทการ (2562) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ปัจจัยของการบริหารงานพัสดุที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของนักวิชาการพัสดุในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยของการบริหารงานพัสดุ ด้านการจัดหาพัสดุ ด้านการควบคุมพัสดุ ด้านการซ่อมบำรุง และด้านการจำหน่ายพัสดุ มีความสัมพันธ์และมีผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุโดยรวม สอดคล้องกับเจตนา สายศรี, สามารถ อัยกร และจิตติ กิตติเลิศไพศาล (2566) ศึกษาอิทธิพลของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของข้าราชการและบุคลากรกรมการปกครอง ในจังหวัดสกลนคร พบว่า ผู้บริหารของกรมการปกครองในจังหวัดสกลนคร ให้ความสนใจในการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อเกื้อหนุนให้บุคลากรสามารถทำงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพการเอาใจใส่ในความรู้สึกนึกคิดของบุคลากรเพื่อให้บุคลากรสามารถทำงานได้

Citation : Loedaukkaraphat, C., Udanont, J. & Dechakhamphu, K. (2024). Efficiency in Implementation of

Procurement for Personnel of Local Administration in Nakhon Phanom Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 285-304; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.40>

อย่างเต็มประสิทธิภาพย่อมทำให้บุคลากรอยากทำงานอยู่ร่วมกับองค์กรมากที่สุด และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของสามารถ อัยกร (2563) พบว่าพบว่าสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมของบุคลากรมากที่สุด 2) ด้านขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการในการปฏิบัติงาน เนื่องจากบุคลากรจะต้องอาศัยความรู้ ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานในระยะเวลาที่กำหนดเมื่อเทียบกับมาตรฐานการปฏิบัติงานระยะเวลาดำเนินการในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ อัครเดช ไม่จันทร์ (2560) พบว่า ความรวดเร็วในการปฏิบัติงานส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับชาตรี คนงานดี (2563) กล่าวว่าในการจัดซื้อจัดจ้างจำเป็นต้องใช้ผู้ปฏิบัติงานที่มีตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะหรือเชี่ยวชาญเฉพาะในการปฏิบัติงานด้านนี้ จึงจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูงสุด และสอดคล้องกับสุนิสา ปิยะภาโส เจษฎา นกน้อย และสัญญา ลี้แก่กุล (2561) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของบุคลากร : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการในการปฏิบัติงานส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และ 3) ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เนื่องจากแรงจูงใจเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนประสิทธิภาพที่จะเกิดขึ้น โดยเฉพาะเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างที่จะต้องดำเนินการตามระเบียบข้อบังคับ ดังนั้น แรงจูงใจเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมให้บุคลากรสามารถที่จะปฏิบัติงานภายใต้วัฒนธรรมองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ สุภารัตน์ กุลโชติ (2566) ศึกษาแรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากรสังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า ปัจจัยแรงจูงใจมีผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากรสังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา สอดคล้องกับกรรณก พรประดิษฐ์ (2562) พบว่า แรงจูงใจส่งผลต่อส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานสายปฏิบัติการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร หากบุคลากรมีความเอื้อเฟื้อ เอื้ออาทรต่อกัน ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างราบรื่น ประกอบกับสวัสดิการ รายได้อื่น ๆ ช่วยยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวได้ดีขึ้น และสุนิสา ปิยะภาโส, เจษฎา นกน้อย และสัญญา ลี้แก่กุล (2561) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของบุคลากร : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

Citation : ชนันรจน์ เลิศอัครพัทธ์, จารุกัญญา อุดานนท์ และกชกร เดชะคำภู. (2567). ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการ

จัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรม
ท้องถิ่น. 8(2) : 285-304; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.40>

ผลการศึกษาพบว่า พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานภายใต้พระราชบัญญัติและระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ของผู้ปฏิบัติงานในด้านการจัดซื้อจัดจ้างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย โดยมีปัจจัยด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 องค์กรควรส่งเสริมพัฒนาด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นส่วนสนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากรให้เอื้อต่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

1.2 องค์กรควรส่งเสริมการจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management) ในด้านขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานที่พร้อมสามารถถ่ายทอดในองค์กร พร้อมมีการจัดประชุมในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และกระบวนการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง

1.3 องค์กรควรเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้กับบุคลากร เพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัญหา และอุปสรรคที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม

2.2 ควรศึกษาในเชิงคุณภาพในการศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม

2.3 ศึกษาในประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม

เอกสารอ้างอิง (References)

- คำไพ ไชยนัด, ปาริชามารี เคน และประสิทธิ์ คชโคตร. (2557). แนวทางการแก้ปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีสอบราคาของเทศบาลตำบล:กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์*. 3(1) : 149-168.
- เจตนา สายศรี, สามารถ อัยกร และจิตติ กิตติเลิศไพศาล (2566) ศึกษาอิทธิพลของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของข้าราชการและบุคลากรกรมการปกครอง ในจังหวัดสกลนคร. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*. 17(2) : 136-151.
- เฉลิมชัย อุทการ. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านการบริหารงานพัสดุกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานบุคลากรทางด้านพัสดุในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. *วารสารการบัญชีและการจัดการ*. 8 (3) : 24 – 33.
- ชาตรี คนงานดี. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานภายใต้พระราชบัญญัติและระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ของผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. *วารสารสารสนเทศ*. 19(1) : 37-48.
- ฐิณาสสร โคษา, ปิยนันท์ โชติวนิช และอัยรดา พรเจริญ. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านพัสดุของศาลในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมประจำภาค 3. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*. 16(2) : 9-23.
- ทัศนีย์ เสียงดัง. (2560). กลยุทธ์การบริหารงานพัสดุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2550). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ : วีอินเตอร์ พรินท์.
- ธารณี อภัยโรจน์. (2553). การศึกษาสมรรถนะหลักเพื่อการพัฒนาบุคลากร : กรณีศึกษาสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา. *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหิดล*.

Citation : ชนันทน์ เลิศอัครพันธ์, จารุกัญญา อุดานนท์ และกชกร เดชะคำภู. (2567). ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการ

จัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*. 8(2) : 285-304; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.40>

- นครพนม. (2566). **แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2566 - 2570**. นครพนม : สำนักงาน
จังหวัดนครพนม
- ฟิลลิปส์ จิระประยุต. (2556). **การนำเครื่องมือการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่มาใช้ในหน่วย
ธุรกิจน้ำมันบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เยาวรักษ์ ฉัตรวิไล, ละมัย ร่มเย็น และจิตติ กิตติเลิศไพศาล. (2561). **วารสารบัณฑิตศึกษา**. 15(71)
: 46-56.
- รัตนา อาสาทำ. (2562). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุในมหาวิทยาลัย
ราชภัฏภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2560). **พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.
2560**. [https://www.prakanedu.go.th/wp-content/uploads/2018/06/
%E0%B8%9E%E0%B8%B1%E0%B8%AA%E0%B8%94%E0%B8%B860.pdf](https://www.prakanedu.go.th/wp-content/uploads/2018/06/%E0%B8%9E%E0%B8%B1%E0%B8%AA%E0%B8%94%E0%B8%B860.pdf)
- ลัดดาวลย์ เพชรโรจน์ และ อัจฉรา ชำนิประศาสน์. (2562). **สถิติสำหรับการวิจัยและเทคนิคการใช้
SPSS**. ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญติ่มนังคงการพิมพ์.
- วรลักษณ์ วรรณวิจิตร. (2551). **ความพึงพอใจต่อการบริหารงานคลังและพัสดุ
คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วันทนี แสนภักดี, พรทิพย์ วีระสวัสดิ์ และธิดา พาหอม. (2553). **การจัดการพัสดุและ
สำนักงาน**. กรุงเทพฯ : ธรรมกมลการพิมพ์.
- วิชญกรณ์ โคตมี, สามารณ อัยกร และจิตติ กิตติเลิศไพศาล. (2565). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ
การบริหารงานพัสดุของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดบึงกาฬ**. **วารสารบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**. 19(87) : 85-93.
- สามารณ อัยกร. (2563). **อิทธิพลของสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิง
นวัตกรรมของบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**. **วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา**.
14(1) : 170-184.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2560). **คู่มือการประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.

สุทธิคุณ วิริยะกุล. (2558). **ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจกับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานปลัด กระทรวงกระทรวงการต่างประเทศ**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.

สุนิสา ปิยะภาโส, เจษฎา นกน้อย และสัณชัย ลั้งแท้กุล. (2561). ความรู้□ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้าง□และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของบุคลากร: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย. **วารสารเศรษฐศาสตร์□และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ**. 10(1) : 21-45.

สุพิศ ขำพงษ์ไผ่. (2567). **ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานภายใต้พระราชบัญญัติและระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพัสดุสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุพรรณบุรี**. **วารสารศาสตร์สาธารณสุขและนวัตกรรม**. 4(1) : 14-26.

เสาวนีย์ สมันต์ตรีพร. (2560). **การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในภาครัฐกิจในยุคการเปลี่ยนแปลง**. **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี**. 6(1) : 1-16.

อัครเดช ไม่จันทร์. (2560). **ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน กลุ่มอุตสาหกรรมติดตั้งเครื่องจักรสานการผลิตในจังหวัดสงขลา**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

Brightson, B.J. (2022). **A Critical Review of Competency Modeling Theory:**

Quantitative Exploration of an HR Competency Model. Dissertation

Cromwell, S.E., & Kolb, J.A. (2004). **An Examination of Work-Environment Support Factors Affecting Transfer of Supervisory Skills Training to the Workplace**.

Human Resource Development Quarterly. 15(4) : 449–471.

Cronbach, L.J. (1970). **Essentials of psychological testing**. 3 rd ed. New York: Harper & Row.

Citation : ชณันรจัน เลิศอัครพท์, จารุกัญญา อุดานนท์ และกชกร เดชะคำภู. (2567). ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการ

จัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม. **วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น**. 8(2) : 285-304; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.40>

- Gebreyesus, S.A. (2022). The Role of Auditors' Competency in Public Expenditure Management the case of Ethiopia's Ministry of Finance and Public Procurement and Property Administration Agency. **Journal of Economic and Social Development (JESD) – Resilient Society**. 9(2) : 53-59.
- Maesschalck, J. (2004). The Impact of new Public Management Reforms on public servants ethics: towards a theory. **Public Administration**. 82(2) : 465–489
- Ticu, D. (2021). New tendencies in public administration: from the new public management (NPM) and new governance (NG) to e-government. **MATEC Web of Conferences**. 342 : 08002
- Uktam, K., & Guzaloy, K. (2022). Assessing the effectiveness of human resource management system in public administration. **Inderscience Research**. 3(6) : 349-354.
- Yamane, T. (1973). **Statistics an introductory analysis**. New York : Harper & Row.
- Zhihua, Z. (2023). The HRM Model Based on Competency Model in the Context of New Age Intelligence. **Wireless Communications and Mobile Computing**. 23 : 1-13.
- Zoder, N. E. (2021). The case for diversity and inclusion in your workplace. **Leadership Excellence**. 38(2) : 75–78.

Citation : ชมนันรจน์ เลิศอัครพัทธ์, จารุกัญญา อุดานนท์ และกชกร เตชะคำภู. (2567). ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการ

จัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรม
ท้องถิ่น. 8(2) : 285-304; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.40>

การเชื่อมโยงกลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมโอกาส
ในการส่งต่อภูมิปัญญาโดยผู้สูงอายุสู่เครือข่ายพหุวัฒนธรรม
Occupational Groups and Proper Labor Market Connection to
Enhance the Community Wisdom Pass-on Opportunity by the
Elderly to a Multicultural Network

ศรัญญา นาเหนือ^{1*} สุรีย์ฉาย สุกันธรัตน์² จิรายุ ทรัพย์สิน³

วันชัย สุขตาม⁴ และสิริพัฒน์ ลาภจิตร⁵

Saranya Nanua^{1*}, Sureechai Sukantararat², Jirayu Supsin³,

Wanchai Suktam⁴ and Siriphat Lapchit⁵

Received : September 6, 2023; Revised : May 2, 2024; Accepted : May 2, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการเชื่อมโยงกลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมโอกาสในการส่งต่อภูมิปัญญาโดยผู้สูงอายุสู่เครือข่ายพหุวัฒนธรรม ชุมชนบ้านตะเคียน ต.ตะเคียน อ.กาบเชิง จ.สุรินทร์ เป็นการวิจัยเป็นแบบผสมผสานวิธี โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการเก็บแบบสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มกับกลุ่มเป้าหมายที่เลือกแบบเจาะจง จำนวน 10 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาและวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามกับตัวแทนผู้สูงอายุใน

¹⁻²คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์; Faculty of Management Science, Surindra Rajabhat University, Thailand.

³⁻⁵คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์; Faculty of Humanities and Social Sciences, Surindra Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : saranya.n@srru.ac.th

Citation : Nanua, S., Sukantararat, S., Supsin, J., Suktam, W. & Lapchit, S. (2024). Occupational Groups and Proper Labor Market Connection to Enhance the Community Wisdom Pass-on Opportunity by the Elderly to a Multicultural Network. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 305-322;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.41>

ชุมชนเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 30 คน การวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า การเชื่อมโยงกลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมโอกาสในการส่งต่อภูมิปัญญาชุมชนโดยผู้สูงอายุสู่เครือข่ายพหุวัฒนธรรมในชุมชนบ้านตะเคียน ผู้สูงอายุในชุมชนใช้วัฒนธรรมเดียวกันที่ประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์เขมร ลาว กูย ในการดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ มีอาชีพทำงานด้านเกษตรกรรมเป็นหลัก การสร้างงานจะเกิดจากกิจกรรมในชุมชน โดยเฉพาะกิจกรรมทางศาสนา และการทำกิจกรรมร่วมกันผ่านช่องทางในการเรียนของโรงเรียน ผู้สูงอายุเพื่อสุขภาพะ วัดสันติวิเวก ต. ตะเคียน อ.กาบเชิง จ.สุรินทร์ ด้านโอกาสในการเชื่อมโยงกลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เกิดจากภูมิปัญญาชุมชนโดยผู้สูงอายุ จากศักยภาพของคนในวัยแรงงานไปจนถึงวัยผู้สูงอายุ โดยการสำรวจตัวเองและประเมินได้มีระดับความคิดเห็นใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคมสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ ในภาพรวมนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยโอกาสในด้านสังคมสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 3.76$) โอกาสด้านสุขภาพกาย ($\bar{x} = 3.56$) และโอกาสด้านจิตใจ ($\bar{x} = 3.52$) แสดงให้เห็นว่าการเข้าสังคมหรือรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมในชุมชนอยู่เสมอและมีสภาพความเป็นอยู่อย่างเหมาะสม สำหรับผู้สูงอายุที่มีศักยภาพที่พร้อมทั้งด้านร่างกายและจิตใจ กลับมีความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตแบบมีความสุข สงบ และค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{x} = 3.10$) พบว่า มีความต้องการที่จะร่วมมือในการพัฒนาอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเอง ใช้จ่ายตามความจำเป็น มีความสามารถหรือฝีมือในการสร้างรายได้ให้ตนเอง การออม อยู่ในระดับปานกลาง และความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาในด้านอาชีพแก่ชุมชนเพื่อให้เกิดการสร้างงานในชุมชนอยู่ในระดับน้อย

คำสำคัญ (Keywords) : ผู้สูงอายุ, อาชีพ, ภูมิปัญญา, พหุวัฒนธรรม

Abstract

This research aims to study the linkage between professions and appropriate job markets to promote opportunities for the elderly to transfer knowledge to the cultural network community of Takhian Village, Takhian Subdistrict, Kab Choeng District, Surin Province. Mixed-method research combines qualitative research

Citation : ศรีญา นาเหนือ, สุริยฉาย สุกันธรัตน์, จิรายุ ททรัพย์สิน, วันชัย สุขตาม และสิริพัฒน์ ลาภจิตร. (2567). การเชื่อมโยง

กลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมโอกาสในการส่งต่อภูมิปัญญาโดยผู้สูงอายุสู่เครือข่ายพหุวัฒนธรรม.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 305-322;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsirru.2024.41>

through interviews and group discussions with selected target groups, totalling 10 individuals. Content analysis and quantitative research were conducted by collecting data from questionnaires with representatives of the elderly in the community as the main data providers, totaling 30 individuals. Data analysis was conducted using computer programs, utilizing statistical methods such as frequency, percentage, mean, and standard deviation.

Research findings reveal that linking professions and suitable job markets promotes opportunities for knowledge transfer among the elderly to the cultural network community of Tahitian Village. The elderly in the community share the same culture, predominantly consisting of Khmer, Lao, and Kuay ethnic groups, in their way of life. Agriculture is the primary occupation, and job creation stems from community activities, particularly religious activities, and joint activities through elderly learning channels for well-being, such as at Santiwivek Temple, Takhian Subdistrict, Kab Choeng District, Surin Province. Opportunities for linking professions and job markets arising from community knowledge among the elderly indicate that from the working-age population to the elderly, there are self-assessment and evaluation levels of opinions on four aspects: physical health, mental health, socio-environmental, and economic aspects. Overall, they are at a moderate level, with the highest average opportunity in the socio-environmental aspect ($\bar{x} = 3.76$), followed by physical health ($\bar{x} = 3.56$) and mental health ($\bar{x} = 3.52$). It indicates that socializing or grouping for community activities is regular and suitable for living. The elderly who are physically and mentally capable are satisfied with living a happy and peaceful life, with the average level at a moderate level in terms of economics ($\bar{x} = 3.10$). It was found that there is a desire to collaborate in developing professions to generate income for themselves, spending according to necessity, having the ability or skills to generate income for themselves and saving at a

Citation : Nanua, S., Sukantarat, S., Supsin, J., Suktam, W. & Lapchit, S. (2024). Occupational Groups and Proper

Labor Market Connection to Enhance the Community Wisdom Pass-on Opportunity by the Elderly to a Multicultural Network. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 305-322;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.41>

moderate level. The ability to transfer knowledge and expertise in professions to the community to create jobs is at a low level.

Keywords : Elderly, Occupation, Wisdom, Multicultural

บทนำ (Introduction)

จังหวัดสุรินทร์ เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ชายแดน ใน 4 อำเภอ ได้แก่ บัวเชด สังขะ กาบเชิง พนมดงรัก ประชากรผู้สูงอายุในพื้นที่ยังมีความเลื่อมล้ำในการเข้าถึงการบริการของรัฐบาล ประชากรของจังหวัดสุรินทร์มีหลายกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งได้แก่ เขมร ลาว ส่วย ปัญหาสำคัญที่พบด้านผู้สูงอายุ คือ ความมั่นคงในคุณภาพชีวิต การเข้าถึงการรักษาพยาบาล ขาดแรงงานท้องถิ่น ว่างแรงงานย้ายไปทำงานในเมือง ทำให้ชุมชนมีแต่ผู้สูงอายุอยู่บ้านเลี้ยงหลาน เป็นภาระที่ไม่สามารถไปรวมกลุ่มในการพัฒนาชุมชนได้ ในขณะเดียวกันในพื้นที่ชนบท ชายแดนจังหวัดสุรินทร์พบว่า มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นพลังสำคัญให้กับชุมชน แต่ยังขาดการถ่ายทอดองค์ความรู้ ด้วยความไม่สะดวกในการเดินทาง อายุมาก ภาระทางครอบครัว ภูมิปัญญาที่พบดังกล่าว อาทิเช่น ด้านวัฒนธรรม ด้านผ้าไหม ด้านสุขภาพ ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการเกษตร ด้านวิสาหกิจชุมชน ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน ดังนั้นการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการเพื่อพัฒนาชุมชนชายแดนของจังหวัดสุรินทร์ จึงเป็นประเด็นการพัฒนาที่ดี น่าสนใจ และอยู่บนพื้นฐานของรากเหง้าวิถีชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนอีกด้วย การส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้สูงอายุ เป็นอีกแนวทางหนึ่งในการส่งเสริมความมีคุณค่าของผู้สูงอายุในการสร้างรายได้ให้กับตนเอง การใช้ทรัพยากรที่เกิดในชุมชนโดยอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่น และหลักฐานเชิงประจักษ์ที่สามารถเห็นได้ชัดเจนจะส่งผ่านไปตามผลิตภัณฑ์ชุมชน ดังนั้น หากมีการรวมกลุ่มอย่างจริงจัง โดยความร่วมมือของคนในชุมชนหลาย ๆ วัย มีการบริหารจัดการที่ดีในการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เกิดจากทักษะ ภูมิปัญญาผู้สูงอายุและถ่ายทอดสู่คนวัยแรงงาน เป็นการส่งผลทางบวกต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุเป็นอย่างดี ส่งเสริมการมีอาชีพ มีการจ้างงานในกิจกรรมของผลิตภัณฑ์ชุมชน ผู้คนในแต่ละวัยที่มีส่วนร่วมย่อมสามารถสร้างรายได้ให้กับตนเองได้ และผู้สูงอายุในพื้นที่ก็สามารถพึ่งพาตนเองทำให้มีคุณภาพชีวิตในช่วงปลายของชีวิตได้ดี จากเหตุผลดังกล่าวและเพื่อให้สามารถบูรณาการในการพัฒนาและสร้างสมดุลคุณภาพสังคมสูงวัยในพื้นที่ชายแดนจังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาวิจัย การเชื่อมโยงกลุ่มอาชีพและตลาด

Citation : ศรัญญา นาเหนือ, สุริยฉาย สุนันธรัต, จิรายุ ทรัพย์สิน, วันชัย สุขตาม และสิริพัฒน์ ลาภจิตร. (2567). การเชื่อมโยง

กลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมโอกาสในการส่งต่อภูมิปัญญาโดยผู้สูงอายุสู่เครือข่ายพหุวัฒนธรรม.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 305-322;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.41>

งานที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมโอกาสในการส่งต่อภูมิปัญญาโดยผู้สูงอายุสู่เครือข่ายพหุวัฒนธรรมชุมชนในอำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นพื้นที่ชายแดนของจังหวัดสุรินทร์ในพื้นที่หนึ่งที่ยังมีโอกาสนในการพัฒนาศักยภาพสังคมสูงวัยของชุมชนได้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

เพื่อศึกษาการเชื่อมโยงกลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมโอกาสในการส่งต่อภูมิปัญญาโดยผู้สูงอายุสู่เครือข่ายพหุวัฒนธรรม ชุมชนบ้านตะเคียน ต.ตะเคียน อ.กาบเชิง จ.สุรินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ดำเนินการวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ วิจัยเชิงปริมาณ สันทนากลุ่มและดำเนินการกิจกรรมปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยมีขอบเขตการศึกษาและวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย

1.1 โดยใช้หลักการชุมชนเรียนรู้ แลกเปลี่ยนศักยภาพชุมชนให้มีความรู้ ทักษะและการถ่ายทอดความรู้ด้านอาชีพและรายได้

1.2 เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามเพื่อหาระดับโอกาสในการเชื่อมโยงกลุ่มอาชีพและตลาดงานโดยใช้แบบวัดศักยภาพบุคคลเป็นการวัดความพร้อมที่เกี่ยวข้อกับด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคมสิ่งแวดล้อมและด้านเศรษฐกิจ

1.3 สันทนากลุ่มเป็นการหาแนวคิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและการใช้ทรัพยากรในชุมชนของตนเองเพื่อเชื่อมโยงในการสร้างเครือข่ายให้เกิดกลุ่มอาชีพและตลาดงานกับ ผู้นำชุมชน ผู้นำหน่วยงานท้องถิ่น(องค์การบริหารส่วนตำบลตะเคียน) และผู้สูงอายุในชุมชน

1.4 ดำเนินกิจกรรมปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับผู้สูงอายุในชุมชนเพื่อจุดประกายในการสร้างอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ

2. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย - ได้แก่ ผู้สูงอายุชุมชนอำเภอกาบเชิง และ ผู้สูงอายุชุมชนบ้านตะเคียน ต.ตะเคียน อ.กาบเชิง จ.สุรินทร์ จำนวนกลุ่มเป้าหมายในการตอบแบบสอบถามจำนวน 30 คนและกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้มีความรู้ทางอาชีพ จำนวน 10 คน

3. ขอบเขตพื้นที่และระยะเวลาในการทำวิจัย พื้นที่วิจัย ได้แก่ อำเภอกาบเชิง และ บ้านตะเคียน อ.กาบเชิง จ.สุรินทร์ ระยะเวลาดำเนินการวิจัย 1 ปี ตุลาคม พ.ศ. 2564 – กันยายน พ.ศ. 2565

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสำรวจข้อมูล แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และประเด็นการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการยกร่างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล นำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม จำนวน 3 ท่าน แล้วดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้ 0.84 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ภาคสนามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้ 1) ลงสำรวจชุมชน 2) เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ 3) เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม 4) เก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่มและจัดกิจกรรมปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับผู้สูงอายุในชุมชนเพื่อจุดประกายในการสร้างอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ ทั้งนี้การสนทนากลุ่มเป็นการนำผลวิจัยที่ได้จากการเก็บข้อมูลทั้งจากการสัมภาษณ์และแบบสอบถามมาใช้เป็นข้อมูลประกอบ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลในแต่ละขั้นตอนร่วมกับปราชญ์ท้องถิ่นด้านภูมิปัญญา ผู้นำชุมชน ผู้สูงอายุในชุมชน ผู้นำระดับหน่วยงานภาครัฐ ทีมนักวิจัยและนักศึกษา

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิจัยการเชื่อมโยงกลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมโอกาสในการส่งต่อภูมิปัญญาโดยผู้สูงอายุสู่เครือข่ายพหุวัฒนธรรม ชุมชนบ้านตะเคียน อ.กาบเชิง จ.สุรินทร์ ปรากฏผลดังนี้

1. กลุ่มอาชีพในผู้สูงอายุที่อยู่ในชุมชน มีอาชีพหลัก ได้แก่ อาชีพเกษตรกรรม โดยการทำนา อาชีพรองลงมาได้แก่ ทำไม้กวาดทางมะพร้าว ทอผ้าไหม ค้าขาย จักสาน ทำขนม เลี้ยงสัตว์ ทำข้าวหมาก ทอเสื่อ ส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพภายในครัวเรือน มีรายได้เพียงพอใช้จ่าย

Citation : ศรีญา นาเหนือ, สุริยฉาย สุตันธรัตน์, จิรายุ ทรัพย์สิน, วันชัย สุขตาม และสิริพัฒน์ ลาภจิตร. (2567). การเชื่อมโยง

กลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมโอกาสในการส่งต่อภูมิปัญญาโดยผู้สูงอายุสู่เครือข่ายพหุวัฒนธรรม.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 305-322;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.41>

2. ผู้สูงอายุในชุมชนบ้านตะเคียน มีทักษะภูมิปัญญาด้านอาชีพในการส่งต่อภูมิปัญญาน้อยมาก ส่วนใหญ่ใช้ทักษะความสามารถด้านฝีมือหรือภูมิปัญญาในท้องถิ่นที่สามารถใช้ประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเองเท่านั้น ทักษะความสามารถด้านฝีมือหรือภูมิปัญญาในท้องถิ่นที่สามารถใช้ประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเอง ได้แก่ 1) มีด้านศิลปหัตถกรรม ประเภท ทอผ้าไหม ทอเสื่อ ทำไม้กวาด 2) ด้านการเกษตร 3) ด้านวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ชุมชน 4) ด้านศิลปวัฒนธรรม

3. ลักษณะของครอบครัวที่อาศัยอยู่ ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว รองลงมาครอบครัวเดี่ยวที่มีสมาชิกในครอบครัวเป็นผู้ดูแลความเป็นอยู่พื้นฐาน และมีผู้สูงอายุบางคนที่ไม่มีคนดูแล ส่วนลักษณะของครอบครัวที่อาศัยอยู่ เป็นครอบครัวขยาย ทุกคนมีครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวเป็นผู้ดูแลความเป็นอยู่พื้นฐาน

4. การเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพ หรือ กลุ่มวิสาหกิจ ส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิก และที่เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพ หรือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ กลุ่มปุ๋ยเกษตรอินทรีย์ กลุ่มทอผ้าไหม กลุ่มไม้กวาดทางมะพร้าว

5. ด้านระดับความคิดเห็นของการหาโอกาสการเชื่อมโยงกลุ่มอาชีพและตลาดงาน โดยการวัดศักยภาพบุคคลในท้องถิ่นสู่การเชื่อมโยงกลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมโอกาสในการส่งต่อภูมิปัญญาชุมชนโดยผู้สูงอายุสู่เครือข่ายพหุวัฒนธรรม โดยสำรวจตัวเองและประเมินเหตุการณ์หรือความรู้สึกที่เป็นจริง ทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคมสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ รายละเอียดภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

Citation : Nanua, S., Sukantarat, S., Supsin, J., Suktam, W. & Lapchit, S. (2024). Occupational Groups and Proper

Labor Market Connection to Enhance the Community Wisdom Pass-on Opportunity by the Elderly to a Multicultural Network. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 305-322;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.41>

ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นของการหาโอกาสการเชื่อมโยงกลุ่มอาชีพและตลาดงาน โดยการวัด
ศักยภาพบุคคลในท้องถิ่นสู่การเชื่อมโยงกลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมโอกาสใน
การส่งต่อภูมิปัญญาชุมชนโดยผู้สูงอายุสู่เครือข่ายพหุวัฒนธรรม โดยภาพรวม

ความคิดเห็นรายด้าน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านสุขภาพกาย	3.56	1.013	มาก
ด้านจิตใจ	3.52	1.014	มาก
ด้านสังคมสิ่งแวดล้อม	3.76	.917	มาก
ด้านเศรษฐกิจ	3.10	.988	ปานกลาง
โดยภาพรวม	3.48	0.163	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความคิดเห็นด้านโอกาสในการเชื่อมโยงกลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เกิดจากภูมิปัญญาชุมชนโดยผู้สูงอายุ จากศักยภาพของคนในวัยแรงงานไปจนถึงวัยผู้สูงอายุสู่การเชื่อมโยงกลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมโอกาสในการส่งต่อภูมิปัญญาชุมชนโดยผู้สูงอายุสู่เครือข่าย พหุวัฒนธรรม มีระดับความคิดเห็นใน 4 ด้าน ในภาพรวมนั้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ศักยภาพของคนในวัยแรงงานไปจนถึงวัยผู้สูงอายุ ด้านสังคมสิ่งแวดล้อม ด้านสุขภาพกาย และด้านจิตใจ อยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านสังคมสิ่งแวดล้อม ($\bar{x}=3.76$) ด้านสุขภาพกาย ($\bar{x}=3.56$) และด้านจิตใจ($\bar{x}=3.52$) ตามลำดับ และอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{x}=3.10$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ระดับความคิดเห็นศักยภาพของคนในวัยแรงงานไปจนถึงวัยผู้สูงอายุสู่การเชื่อมโยงกลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมโอกาสในการส่งต่อภูมิปัญญาชุมชนโดยผู้สูงอายุสู่เครือข่ายพหุวัฒนธรรมด้านสังคมสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมนั้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านสังคมสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่ศักยภาพของคนในวัยแรงงานไปจนถึงวัยผู้สูงอายุ อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สภาพความ

เป็นอยู่ของตนเองเหมาะสม ($\bar{x}=3.90$) ชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัยดีในแต่ละวัน ($\bar{x}=3.86$) รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตแต่ละวัน ($\bar{x}=3.80$) มีการเข้าสังคมหรือการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมในชุมชนอยู่เสมอ ($\bar{x}=3.76$) ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ อาศัยผู้อื่นในการเดินทางเวลาต้องออกไปทำธุระนอกบ้าน ($\bar{x}=3.46$)

ระดับความคิดเห็นศักยภาพของคนในวัยแรงงานไปจนถึงวัยผู้สูงอายุสู่การเชื่อมโยงกลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมโอกาสในการส่งต่อภูมิปัญญาชุมชนโดยผู้สูงอายุสู่เครือข่ายพหุวัฒนธรรมด้านสุขภาพกาย ในภาพรวมนั้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านสุขภาพกาย ส่วนใหญ่ศักยภาพของคนในวัยแรงงานไปจนถึงวัยผู้สูงอายุ อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตในแต่ละวัน ($\bar{x}=3.90$) มีความสามารถในการทำงานได้เหมือนเดิมแม้อายุจะมากขึ้น ($\bar{x}=3.83$) มีกำลังเพียงพอที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ในแต่ละวันทั้งเรื่องงานหรือการดำเนินชีวิตประจำวัน ($\bar{x}=3.70$) และสามารถไปไหนมาไหนด้วยตัวเองได้ดี ($\bar{x}=3.66$) ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การเจ็บปวดทางร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวดตามตัว ทำให้ท่านไม่สามารถทำในสิ่งที่ต้องการมากนักน้อยเพียงใด ($\bar{x}=2.70$)

ระดับความคิดเห็นศักยภาพของคนในวัยแรงงานไปจนถึงวัยผู้สูงอายุสู่การเชื่อมโยงกลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมโอกาสในการส่งต่อภูมิปัญญาชุมชนโดยผู้สูงอายุสู่เครือข่ายพหุวัฒนธรรมด้านจิตใจ ในภาพรวมนั้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ศักยภาพของคนในวัยแรงงานไปจนถึงวัยผู้สูงอายุ อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีความพึงพอใจกับการดำเนินชีวิตในขณะนี้ (เช่น มีความสุข ความสงบ มีความหวัง) ($\bar{x}=3.86$) มีความพึงพอใจในความเป็นอยู่ของตนเอง ($\bar{x}=3.83$) มีสมาธิในการทำงานต่าง ๆ ได้ดี ($\bar{x}=3.76$) มีความตระหนักถึงคุณค่าในตนเองเหมือนเดิมแม้จะเข้าสู่วัยสูงอายุ ($\bar{x}=3.70$) ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ มีความรู้สึกไม่ดี รู้สึกเหงา เศร้า หดหู่ สิ้นหวัง วิตกกังวลบ่อยขึ้นจนเป็นความเครียด ($\bar{x}=2.42$)

ระดับความคิดเห็นศักยภาพของคนในวัยแรงงานไปจนถึงวัยผู้สูงอายุสู่การเชื่อมโยงกลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมโอกาสในการส่งต่อภูมิปัญญาชุมชนโดยผู้สูงอายุสู่เครือข่ายพหุวัฒนธรรมด้านเศรษฐกิจ ในภาพรวมนั้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.10$) เมื่อ

Citation : Nanua, S., Sukantararat, S., Supsin, J., Suktam, W. & Lapchit, S. (2024). Occupational Groups and Proper

Labor Market Connection to Enhance the Community Wisdom Pass-on Opportunity by the Elderly to a Multicultural Network. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 305-322;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.41>

พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านสังคมสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่ศักยภาพของคนในวัยแรงงานไปจนถึงวัยผู้สูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีความต้องการที่จะร่วมมือในการพัฒนาอาชีพเพื่อสร้างงานให้กับตนเอง ($\bar{x}=3.40$) มีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็น ($\bar{x}=3.30$) มีความสามารถหรือฝีมือในด้านใดด้านหนึ่งในการสร้างรายได้ให้กับตนเอง ($\bar{x}=3.20$) มีการออมเพื่อเตรียมความพร้อมในวัยสูงอายุ ($\bar{x}=3.13$) ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ สามารถถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญาในด้านอาชีพแก่ชุมชนเพื่อให้เกิดการสร้างงานในชุมชน ($\bar{x}=2.46$)

6. ผลสรุปแนวทางการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภูมิปัญญาท้องถิ่นและการใช้ทรัพยากรในชุมชนของผู้สูงอายุชุมชนอำเภอกาบเชิง และผู้สูงอายุชุมชนบ้านตะเคียน ต.ตะเคียน อ.กาบเชิง จ.สุรินทร์ พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ตอบในทิศทางเดียวกัน โดยสรุปประเด็นสำคัญ มีรายละเอียดแยกตามรายด้าน ดังนี้

6.1 ด้านการสร้างผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรชุมชน อาทิ จักสาน ผ้าไหม สมุนไพร พืชเกษตร

- 1) การสร้างผลิตภัณฑ์นั้น ด้านพืชเกษตร ควรจะเรียนรู้การแปรรูปพืชทางการเกษตรเพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าและเก็บรักษาสินค้าได้นานยิ่งขึ้น
- 2) ควรมีการปลูกพืชเกษตรที่สามารถขายสร้างรายได้ให้มากขึ้น
- 3) การทำยาก้อน และพืชทางการเกษตร
- 4) ควรมีการแปรรูปพืชสมุนไพร เช่น การต้มน้ำสมุนไพรเพื่อจำหน่าย
- 5) ควรให้มีการปลูกพืชที่ใช้เป็นวัตถุดิบในการจักสาน
- 6) ควรมีการรวมกลุ่มในการปลูกพืชสมุนไพรเพื่อการค้า เป็นการสร้างรายได้
- 7) ควรส่งเสริมการให้คนในชุมชนจัดตั้งกลุ่มอาชีพตามความสนใจของตนเอง

6.2 ด้านการเกิดกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหรือการสร้างเครือข่าย

- 1) ด้านวิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายชุมชน ควรมีหน่วยงานภาครัฐมาแนะนำส่งเสริมด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับองค์กรชุมชนอย่างใกล้ชิด

Citation : ศรีญา นาเหนือ, สุริยฉาย สุนทรรัตน์, จิรายุ ทรัพย์สิน, วันชัย สุขตาม และสิริพัฒน์ ลาภจิตร. (2567). การเชื่อมโยง

กลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมโอกาสในการส่งต่อภูมิปัญญาโดยผู้สูงอายุสู่เครือข่ายพหุวัฒนธรรม.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 305-322;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.41>

- 2) ควรส่งเสริม กลุ่มในตำบลที่มีอยู่ ได้แก่ กลุ่มปุ๋ยเกษตรอินทรีย์ กลุ่มทอผ้าไหม หมู่ 9 กลุ่มทอผ้าไหม หมู่ 1 กลุ่มสมุนไพร กลุ่มพืชผักปลอดสารพิษ กลุ่มโคกระบือ กลุ่มนาแปลงใหญ่

6.3 ด้านการผสมผสานด้านวัฒนธรรมชาติพันธุ์

- 1) ควรมีการผสมผสานวัฒนธรรมชาติพันธุ์ที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นในแต่ละด้าน เพื่อพัฒนาเป็นอัตลักษณ์สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
- 2) ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างชาติพันธุ์ อย่างต่อเนื่องทุกกลุ่มชาติพันธุ์ใช้วัฒนธรรมเดียวกัน ดังเดิม ได้แก่ เขมร จะมีมากที่บ้านสกล บ้านตะเคียน บ้านรุน จะมีอยู่ประมาณ 10 % ของครัวเรือน นอกนั้นหลายเชื้อชาติอยู่ร่วมกัน ซึ่งเป็นลาวส่วนใหญ่ ประมาณ 70-80 % มีชาติพันธุ์อยู่ 2-3 หลัง ผู้สูงอายุจะใช้คำสอนของศาสนา และการเข้าประกอบพิธีทางศาสนา นำในการผสมผสานวัฒนธรรมร่วมกัน

6.4 ด้านงานบุญประเพณีในชุมชน

- 1) ควรมีการปรับเปลี่ยนประเพณีให้มีความเหมาะสม ตามยุคสมัยใหม่และควรมีการสืบทอดประเพณีที่ดีอยู่กับชุมชน
- 2) การทำบุญในวันออกพรรษา และ เข้าพรรษา ที่ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุออกมาทำบุญพร้อมลูกหลาน
- 3) งานบุญประเพณีในชุมชน ได้แก่ งานบุญสู่ขวัญข้าว แขนโพนตา บุญข้าฮะ มีเคารพศาลปู่ตาประจำหมู่บ้าน และผู้สูงอายุจะเป็นเจ้าภาพในงานบุญกฐินทอดวัดในตำบล
- 4) มีงานบุญในหมู่บ้านเป็นประจำทุกปี

6.5 ด้านอื่น ๆ การถวายเพลพระ ในช่วงเข้าพรรษาในครบทุกวัดในตำบลโดยความร่วมมือจากผู้สูงอายุ

สรุปผลการวิเคราะห์จากข้อมูลแบบสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม จากการจัดกิจกรรมปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการให้ความรู้เพื่อพัฒนาทักษะด้านอาชีพและการเพิ่มรายได้ของผู้สูงอายุจุด

ประกอบในการสร้างอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อเพิ่มคุณค่าและศักยภาพในการประกอบอาชีพให้ผู้สูงอายุ ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มโอกาสในการทำงาน ลดการพึ่งพิง และลดภาระการเลี้ยงดูของครอบครัว มีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมประเทศชาติ และเป็นการรองรับสังคมผู้สูงอายุในอนาคต ได้มีการจัดสนทนากลุ่ม นำผลข้อมูลของการวัดศักยภาพของคนในวัยแรงงานไปจนถึงวัยผู้สูงอายุ ในแต่ละด้าน มาวิเคราะห์เพื่อศึกษาการเชื่อมโยงกลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมโอกาสในการส่งต่อภูมิปัญญาของผู้สูงอายุสู่เครือข่ายพหุวัฒนธรรม ชุมชนบ้านตะเคียน ต.ตะเคียน อ.กาบเชิง จ.สุรินทร์ร่วมกัน สามารถสรุปผลจากการสนทนากลุ่ม ได้ดังนี้

ด้านสุขภาพกาย พบว่า ผู้สูงอายุสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตในแต่ละวันได้ตามปกติ และยังคงมีความสามารถในการทำงานได้เหมือนเดิมแม้ว่าจะอายุมากขึ้น มีความเจ็บปวดทางร่างกายบ้างตามอวัยวะของวัย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวดตามร่างกาย

ด้านจิตใจ พบว่า ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจกับการดำเนินชีวิต มีความสุขในการดำเนินชีวิต มีความสงบและมีความหวัง รวมถึงพอใจในความเป็นอยู่ของตน และรู้จักคุณค่าของตนเองเป็นอย่างดี มีความพร้อมในการเป็นผู้สูงอายุ มีความภูมิใจในตนเองและเอื้ออาทรต่อผู้อื่น ซึ่งความสุขทางด้านจิตใจ จะส่งผลต่อสุขภาพทางร่างกายที่แข็งแรง แต่บางครั้งก็จะคิดถึงลูกหลานที่อยู่ห่างไกล ทำให้รู้สึกเหงา เป็นบางเวลาโดยเฉพาะเวลาเจ็บป่วย

ด้านสังคมสิ่งแวดล้อม พบว่า ผู้สูงอายุมีความรักในพื้นที่สภาพความเป็นอยู่ของตน เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยเอง มีบุตรหลานคอยดูแล มีสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ดี มีการเข้าสังคม เข้ากิจกรรมทางศาสนา รู้สึกปลอดภัยมั่นคง มีการรวมกลุ่มทอผ้า หรือช่วยกิจกรรมของชุมชน ข้อดีของการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ไม่มีบุตรหลานดูแล จะมีความรู้สึกโดดเดี่ยวว่าเหงา หรือรู้สึกว่า ตนเองไม่มีความหมาย ดังนั้น การเข้าร่วมกิจกรรมด้านต่าง ๆ จะทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น ทั้งด้านสุขภาพกายและจิตใจจะดีขึ้นไปด้วย แม้ว่าการเข้าร่วมกิจกรรม จะมีบ้างที่ไปไหนมาไหนต้องคอยให้ผู้อื่นรับส่งอยู่ แต่ถ้าหากสามารถเดินทางด้วยเท้าได้ ก็จะเดินกันไป

ด้านเศรษฐกิจ พบว่า มีเงินพอใช้ตามความจำเป็น มีอาชีพที่สามารถสร้างงานให้กับตนเอง และต้องการการส่งเสริมด้านอาชีพ อยากมีเงินออมเมื่อมีอายุมากขึ้นกว่านี้ ส่วนใหญ่สามารถประกอบอาชีพพอหาเลี้ยงตนเองได้ แต่ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญาในด้านอาชีพ

Citation : ศรีญา นาเหนือ, สุริยฉาย สุนันธรัด, จิรายุ ทรัพย์สิน, วันชัย สุขตาม และสิริพัฒน์ ลาภจิตร. (2567). การเชื่อมโยง

กลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมโอกาสในการส่งต่อภูมิปัญญาของผู้สูงอายุสู่เครือข่ายพหุวัฒนธรรม.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 305-322;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.41>

เพื่อให้เกิดการสร้างงานส่วนใหญ่ยังไม่สามารถทำได้ เนื่องจากความรู้ ภูมิปัญญาที่เกิดขึ้นในชุมชนนั้น เป็นสิ่งที่ทุกคนสามารถทำได้ในระดับที่ยังชีพ

สรุปประเด็นของการเชื่อมโยงกลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมโอกาสในการส่งต่อ ภูมิปัญญาโดยผู้สูงอายุสู่เครือข่ายพหุวัฒนธรรม ดังนี้

1. วัฒนธรรมในพหุวัฒนธรรม (เขมร ลาว กูย) ใช้วัฒนธรรมเดียวกัน ลักษณะของการดำเนินชีวิต และความเป็นอยู่ อยู่บนพื้นฐานการใช้ชีวิตเดียวกันในชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ทั้งนี้ ศาสนาเปรียบเสมือนที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ เมื่อคนเข้าสู่สังคมสูงวัย และมีผู้สูงอายุในชุมชน วัยสูงอายุถือว่าเป็นวัยที่ให้ความสำคัญทางศาสนาและส่วนใหญ่จะนำหลักคำสอนข้อคิดทางศาสนามาช่วยในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

2. อาชีพในชุมชนหลัก ๆ ประกอบด้วย 1) ทำนา 2) ปลุกพืชผลทางการเกษตร 3) ปลุกพืชสมุนไพร 4) ทอผ้า 5) จักสาน และ 6) ค้าขาย

3. ลักษณะการดำเนินงาน เป็น การทำอาชีพภายในชุมชน ทำภายในครัวเรือน และมีการรวมกันเป็นกลุ่ม เช่น กลุ่มทอผ้าไหม การค้าขาย ขายในตลาดชุมชน

4. โอกาสในการส่งต่อภูมิปัญญาโดยผู้สูงอายุสู่เครือข่ายพหุวัฒนธรรม สามารถดำเนินการได้ดังนี้

1) เกิดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านช่องทางของโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อสุขภาวะ วัดสันติวิเวก ต. ตะเคียน อ.กาบเชิง จ.สุรินทร์

2) หน่วยงานภาครัฐมีการสนับสนุนการจัดทำโครงการพัฒนาอาชีพจากวิทยากรภายนอกสู่ชุมชน หรือ จากชุมชนสู่ชุมชน โดยให้ความสนใจต่อความถนัดและความสนใจของผู้สูงอายุ คำนึงถึงระดับสมรรถนะในด้านต่าง ๆ ของผู้สูงอายุ

3) ควรสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของกลุ่มอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม มีวิธีการในการสร้างแรงจูงใจ เสริมกำลังใจผู้สูงอายุในการทำงานให้มากขึ้น

4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องสร้างเครือข่ายผู้สูงอายุ โดยมีโครงสร้างด้านความเชื่อมโยงกันกับการสร้างอาชีพเข้าด้วยกันอย่างเป็นรูปธรรม

5) มีการส่งเสริม และสำรวจความต้องการของผู้สูงอายุอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการสร้างระบบบริหารจัดการที่ดี และส่งเสริมด้านอาชีพหลังเกษียณอายุให้มากขึ้น เพื่อลดความเครียดในบั้นปลายของชีวิต

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ศึกษาการเชื่อมโยงกลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมโอกาสในการส่งต่อภูมิปัญญาของผู้สูงอายุสู่เครือข่ายพหุวัฒนธรรม ชุมชนบ้านตะเคียน ต.ตะเคียน อ.กาบเชิง จ.สุรินทร์ การวัดศักยภาพบุคคลในท้องถิ่นสู่การเชื่อมโยงกลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมโอกาสในการส่งต่อภูมิปัญญาชุมชนของผู้สูงอายุสู่เครือข่ายพหุวัฒนธรรม โดยสำรวจตัวเองและประเมินเหตุการณ์หรือความรู้สึกที่เป็นจริง ทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม สิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ ของชุมชนบ้านตะเคียน ต.ตะเคียน อ.กาบเชิง จ.สุรินทร์

ในภาพรวมนั้น อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ศักยภาพของคนในวัยแรงงานไปจนถึงวัยผู้สูงอายุ ด้านสังคมสิ่งแวดล้อม ด้านสุขภาพกาย และด้านจิตใจ อยู่ในระดับมากถึง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย และอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ

ทั้งนี้ ด้านสังคมสิ่งแวดล้อม พบว่า ผู้สูงอายุมีความรักในพื้นที่สภาพความเป็นอยู่ของตน เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยเอง มีบุตรหลานคอยดูแล มีสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ดี มีการเข้าสังคม เข้ากิจกรรมทางศาสนา รู้สึกปลอดภัยมั่นคง นอกจากนี้ยังมีการรวมกลุ่มทอผ้า หรือช่วยกิจกรรมของชุมชน ข้อดีของการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ไม่มีบุตรหลานดูแล จะมีความรู้สึกโดดเดี่ยว ว้าเหว หรือรู้สึกว่า ตนเองไม่มีความหมาย ดังนั้น การเข้าร่วมกิจกรรมด้านต่าง ๆ จะทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น ทั้งด้านสุขภาพกายและจิตใจจะดีขึ้นไปด้วย สอดคล้องกับการศึกษาของเจษฎานกน้อยและวรรณภรณ์ บริพันธ์ (2560) ที่ว่าผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตในองค์ประกอบด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสุขภาพ และด้านจิตใจอยู่ในระดับสูง ดังจะเห็นได้จากการที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยเอง มีบุตรหลานคอยดูแล มีการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี สะดวกและปลอดภัยแก่การใช้ชีวิต และมีความสุขในการดำเนินชีวิต

Citation : ศรีญา นาเหนือ, สุริยฉาย สุนันธรัต, จิรายุ ทรัพย์สิน, วันชัย สุขตาม และสิริพัฒน์ ลาภจิตร. (2567). การเชื่อมโยง

กลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมโอกาสในการส่งต่อภูมิปัญญาของผู้สูงอายุสู่เครือข่ายพหุวัฒนธรรม.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 305-322;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.41>

ด้านสุขภาพกาย พบว่า ผู้สูงอายุสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตในแต่ละวันได้ตามปกติ และยังคงมีความสามารถในการทำงานได้เหมือนเดิมแม้ว่าจะอายุมากขึ้น มีความเจ็บปวดทางร่างกายบ้างตามอวัยวะของวัย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวดตามร่างกาย

ด้านจิตใจ พบว่า ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจกับการดำเนินชีวิต มีความสุขในการดำเนินชีวิต มีความสงบและมีความหวัง รวมถึงพอใจในความเป็นอยู่ของตน และรู้จักคุณค่าของตนเองเป็นอย่างดี มีความพร้อมในการเป็นผู้สูงอายุ มีความภูมิใจในตนเองและเอื้ออาทรต่อผู้อื่น ซึ่งความสุขทางด้านจิตใจจะส่งผลต่อสุขภาพทางร่างกายที่แข็งแรง แต่บางครั้งก็จะคิดถึงลูกหลานที่อยู่ห่างไกล ทำให้รู้สึกเหงาเป็นบางเวลาโดยเฉพาะเวลาเจ็บป่วย สอดคล้องกับนนทยา อธิธิชินบัญชา (2559) พบว่า ผู้สูงอายุในจังหวัดศรีสะเกษ มองเห็นคุณค่าตนเองอยู่ในระดับสูงมาก ในด้านความภาคภูมิใจในตนเอง มองตนเองในแง่ดี มีความเคารพนับถือตนเอง มองว่ายังมีอะไรให้ทำอีกมากมายในชีวิต และตนเองมีคุณค่าเท่าเทียมกับผู้อื่น

ด้านเศรษฐกิจ พบว่า มีเงินพอใช้ตามความจำเป็น มีอาชีพที่สามารถสร้างงานให้กับตนเอง และต้องการการส่งเสริมด้านอาชีพ อยากมีเงินออมเมื่อมีอายุมากขึ้นกว่านี้ ส่วนใหญ่สามารถประกอบอาชีพพอหาเลี้ยงตนเองได้ แต่ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญาในด้านอาชีพเพื่อให้เกิดการสร้างงานส่วนใหญ่ยังไม่สามารถทำได้ เนื่องจากความรู้ ภูมิปัญญาที่เกิดขึ้นในชุมชนนั้น เป็นสิ่งที่ทุกคนสามารถทำได้ในระดับที่ยังชีพของตนเอง สอดคล้องกับโชติกา สิงหาเทพและคณะ (2561) พบว่า บทบาทในการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือการนำความรู้ถ่ายทอดสู่ชุมชนเป็นการทำที่ค่อนข้างยุ่งยาก เมื่อทำเสร็จแล้วสินค้ามีราคาถูกลง จึงทำให้การถ่ายทอดภูมิปัญญาสู่ชุมชนนั้น เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จำกัดแค่ในกลุ่มผู้สูงอายุเองและการเชื่อมโยงกลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมโอกาสในการส่งต่อภูมิปัญญาโดยผู้สูงอายุสู่เครือข่ายพหุวัฒนธรรมจากอาชีพในชุมชนของผู้สูงอายุที่มีการดำเนินชีวิตภายในวัฒนธรรมเดียวกันทั้งกลุ่มชาติพันธุ์เขมร ลาว และกวย ได้แก่ การทำนา การปลูกพืชผลทางการเกษตร การปลูกพืชสมุนไพร การทอผ้า การจักสาน และการค้าขาย ดังนั้นโอกาสในการส่งต่อภูมิปัญญาโดยผู้สูงอายุสู่เครือข่ายพหุวัฒนธรรม สามารถดำเนินการได้ จากกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านช่องทางของโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อสุขภาวะ วัดสันติวิเวก ต.ตะเคียน อ.กาบเชิง จ.สุรินทร์ และมีหน่วยงานภาครัฐมีการสนับสนุนการจัดทำโครงการพัฒนาอาชีพจากวิทยากรภายนอกสู่ชุมชน หรือ จากชุมชนสู่ชุมชน โดยให้เป็นไปตามความถนัดและความสนใจของ

ผู้สูงอายุ คำนึงถึงระดับสมรรถนะในด้านต่าง ๆ ของผู้สูงอายุ ซึ่ง สอดคล้องกับ Hampson (1985) พบว่า นโยบายภาครัฐและการสนับสนุนจากเอกชนในชับบบเวเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันการมีงานของผู้สูงอายุ ซึ่งมีความสำคัญในการส่งเสริมเศรษฐกิจของชุมชนได้ ควรสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของกลุ่มอาชีพ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม มีวิธีการในการสร้างแรงจูงใจ เสริมกำลังใจผู้สูงอายุในการทำงานให้มากขึ้น การสร้างเครือข่ายผู้สูงอายุ โดยมีโครงสร้างด้านความเชื่อมโยงกันกับการสร้างอาชีพเข้าด้วยกันอย่างเป็นรูปธรรม และต้องมีการส่งเสริม และสำรวจความต้องการของผู้สูงอายุอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ที่เอื้อให้เกิดการสร้างระบบบริหารจัดการที่ดี และส่งเสริมด้านอาชีพหลังเกษียณอายุให้มากขึ้น เพื่อลดความเครียดในบั้นปลายของชีวิต สอดคล้องกับลิขิตา เถลิ้มพลโยธิน, นิศาชล รัตนมณี และประสพชัย พสุนนท์ (2561) พบว่า เมื่อผู้สูงอายุได้ประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของตนเองและกลุ่มผู้สูงอายุในชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมดำเนินงาน ร่วมแบ่งปันผลประโยชน์ และร่วมกันประเมินผลการดำเนินงานร่วมกันแล้ว จะส่งผลให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในมิติ สังคม เศรษฐกิจและสภาพแวดล้อม สอดคล้องกับภาวดี ทะไกรราชและคณะ (2558) พบว่า ผู้สูงอายุมีแนวคิดในการนำองค์ความรู้และภูมิปัญญาในด้านต่าง ๆ มาถ่ายทอดเพื่อให้เกิด เด็ก เยาวชน บุคคลทั่วไปได้เรียนรู้ โดยปัจจัยเกื้อหนุนได้แก่ การมีส่วนร่วม ความสนใจ ความถนัดของผู้สูงอายุและผลประโยชน์ที่ได้รับ การสร้างกลุ่มเครือข่ายและการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชน

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

จากงานวิจัยนี้ ผลสะท้อนในศักยภาพของผู้สูงอายุ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคมสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ ทำให้ทราบว่า ผู้สูงอายุ มีความพร้อมต่อการเชื่อมโยงกลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมโอกาสในการส่งต่อภูมิปัญญาโดยผู้สูงอายุสู่เครือข่ายพหุวัฒนธรรมในระดับปานกลาง ยังคงมีความรู้ภูมิปัญญาเฉพาะส่วนบุคคลที่สามารถช่วยในการดำรงชีพ มีความเป็นอยู่เรียบง่าย มีการรวมกลุ่มที่เน้นด้านกิจกรรมของหน่วยงานท้องถิ่น บุญประเพณี และการร่วมพิธีทางศาสนาในวันสำคัญ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงหาแนวทางในการส่งต่อภูมิปัญญาของผู้สูงอายุสู่เครือข่ายพหุวัฒนธรรม ในด้านการรวบรวมภูมิปัญญาที่ชุมชนได้มีการปฏิบัติในการ

Citation : ศรีญา นาเหนือ, สุริยฉาย สุตันธรัตน์, จิรายุ ทรัพย์สิน, วันชัย สุขตาม และสิริพัฒน์ ลาภจิตร. (2567). การเชื่อมโยง

กลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมโอกาสในการส่งต่อภูมิปัญญาโดยผู้สูงอายุสู่เครือข่ายพหุวัฒนธรรม.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 305-322;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.41>

ส่งเสริมให้เกิดอาชีพ โดยจัดทำเป็นคู่มือ ความรู้ด้านอาชีพชุมชน เพื่อประโยชน์ในการส่งต่อความรู้ ภูมิปัญญาอย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านสุขภาพกายและด้านจิตใจ ควรมีการส่งเสริมการให้กำลังใจสำหรับผู้สูงอายุที่มีความเจ็บปวดทางร่างกายและมีหน่วยงานด้านการดูแลสุขภาพกายและจิตใจอย่างต่อเนื่อง ด้านสังคมสิ่งแวดล้อม ควรมีการส่งเสริมกิจกรรมทางสังคม การเข้าร่วมกิจกรรมด้านต่าง ๆ จะทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น ทั้งด้านสุขภาพกายและจิตใจจะดีตามไปด้วย

1.2 ด้านเศรษฐกิจ ควรมีการจัดพื้นที่ในการแสดงความสามารถด้านภูมิปัญญา การเชิดชูเกียรติ การถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญาในด้านอาชีพเพื่อให้เกิดการสร้างงาน เนื่องจากความรู้ ภูมิปัญญาที่เกิดขึ้นในชุมชนนั้น เป็นสิ่งที่ทุกคนสามารถทำได้ในระดับที่ยังชีพ แต่ถ้ามีการจัดพื้นที่แสดงความสามารถจะเกิดความภาคภูมิใจและให้ความสำคัญกับการสร้างรายได้

1.3 หน่วยงานภาครัฐในแต่ละระดับ ควรเข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มในการพัฒนาอาชีพให้มีความต่อเนื่องแก่ผู้สูงอายุ

1.4 ควรมีการจัดตั้งเครือข่ายด้านกิจกรรมพัฒนาอาชีพและส่งเสริมการสร้างรายได้ในรูปแบบของการตลาด กรณีเป็นการรวมกลุ่มด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ

1.5 ควรมีการส่งเสริมผู้นำชุมชนที่มีความสามารถให้เกิดทักษะของการสอนและถ่ายทอดความรู้อย่างมีระบบ

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผู้สูงอายุทั้งหมดในพื้นที่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและสมบูรณ์มากขึ้น สามารถรับฟัง หรือทราบปัญหา หรือความต้องการที่แท้จริงเพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมด้านการส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุ

2.2 ควรศึกษากลุ่มสังคมสูงวัยและผู้ที่มีบทบาทในการดูแลผู้สูงอายุในแง่ด้านสุขภาพ เพื่อเตรียมความพร้อมของกลุ่มสังคมสูงวัย ให้สามารถเข้าสู่วัยผู้สูงอายุได้อย่างมีคุณภาพจิตใจและร่างกายที่ดี

Citation : Nanua, S., Sukantarat, S., Supsin, J., Suktam, W. & Lapchit, S. (2024). Occupational Groups and Proper Labor Market Connection to Enhance the Community Wisdom Pass-on Opportunity by the Elderly to a Multicultural Network. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 305-322;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.41>

เอกสารอ้างอิง (References)

- เจษฎา นกน้อย และวรรณภรณ์ บริพันธ์. (2560). คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดสงขลา. **วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์**. 9(3) : 94-105.
- โชติกา สิงหาเทพ, ธนิกานต์ ศรีจันทร์ และเสาวนีย์ จันทสังข์. (2561). **บทบาทของผู้สูงอายุในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลโคกมั่งงอย อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ**. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ : สถาบันพระปกเกล้า.
- นันทยา อิทธิชินบัญชา. (2559). แนวทางการสร้างอาชีพเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับผู้สูงอายุในจังหวัดศรีสะเกษ. **วารสารปัญญาภิวัฒน์**. 8(1) : 111-121.
- ภาวดี ทะไกรราช. (2558). “การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน ในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ.”. **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์**. 7(1) : 39-61.
- ลิขิตา เณิมพลโยธิน, นิตาชล รัตนมณี และประสพชัย พหุนนท์. (2561). ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ตำบลแหลมใหญ่ อำเภอเมืองจังหวัดสมุทรสงคราม : งานวิจัยแบบผสมผสานวิธีการ. **Veridian E-Journal, Silpakorn University ISSN 1906-3431**. 11(2) : 3280-3294.
- Hampson, J. (1985). Elderly People and Social Welfare in Zimbabwe. **Ageing and Society**. 5(1) : 39-67.

Citation : ศรีัญญา นาเหนือ, สุริยฉาย สุกันธรัตน์, จิรายุ ทรัพย์สิน, วันชัย สุขตาม และสิริพัฒน์ ลาภจิตร. (2567). การเชื่อมโยง

กลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมโอกาสในการส่งต่อภูมิปัญญาโดยผู้สูงอายุสู่เครือข่ายพหุวัฒนธรรม.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 305-322;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.41>

การสืบทอดศิลปะการแสดงของบัวซอน ถนอมบุญ Inheritance of the Sor Performing Art of Buason Thanomboon

ศราวุฒิ โอฆะพนม^{1*} และภักดีกุล รัตนา²
Sarawoot Okapanom^{1*} and Pakdeekul Ratana²

Received : December 29, 2023; Revised : August 29, 2024; Accepted : August 29, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้คือ เพื่อศึกษาการสืบทอดการแสดงของบัวซอน ถนอมบุญ โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร สัมภาษณ์ สังเกตการณ์ และสอบถามบุคคลที่เกี่ยวข้อง ใช้แนวคิดเรื่องการสืบทอดวัฒนธรรมเป็นกรอบคิดในการศึกษา โดยมองเรื่องบุคคล พื้นที่ และเวลา ในการสืบทอดศิลปะการแสดง

ผลการศึกษาพบว่า การสืบทอดศิลปะการแสดงของ บัวซอน ถนอมบุญกระทำผ่านแนวคิดการสืบทอดทางวัฒนธรรม ผ่านการแสดง การสร้างสรรค์บทประพันธ์ขอ การสอนและการบรรยายในสถาบันการศึกษา รวมทั้งการเผยแพร่ผลงานการแสดงผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ บัวซอน ถนอมบุญ ได้รับความรู้ศิลปะการแสดงในหลายช่วงวัย เริ่มต้นจากวัยเด็กที่เรียนรู้และฝึกฝนการแสดงจากแม่ครูคำปัน จากนั้นได้เข้าสู่อาชีพช่างขอ และมีผลงานการแสดงขอ ผ่านสื่อและการอัดแผ่นเสียง ต่อมาบัวซอน ถนอมบุญ ได้หยุดพักการแสดงขอเพื่อสั่งสมความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมะ หลังจากนั้นได้กลับมาสู่วงการขอ อีกครั้ง เมื่ออายุ 45 ปีและเริ่มมีบทบาทใหม่ในฐานะแม่ครูขอที่มีชื่อเสียง การสืบทอดศิลปะการแสดงของบัวซอน ถนอมบุญปรากฏในหลายบทบาท คือ บทบาทในฐานะเป็นช่างขอที่มีทักษะความสามารถด้านการขับขอจนได้รับการยกย่องเป็นครูภูมิปัญญาไทยและศิลปินแห่งชาติ และกลายเป็นแรงบันดาลใจด้านการขับขอแก่คนรุ่นใหม่ บทบาทในฐานะต้นแบบครูภูมิปัญญาด้านการขับขอล้านนาทั้งด้านการประพันธ์บทขอและด้านการแสดงการ

¹⁻²ลัณนาศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; Lan Na Studies, Chiang Mai University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : tana.nok22@gmail.com

Citation : Okapanom, S. & Ratana, P. (2024). Inheritance of the Sor Performing Art of Buason Thanomboon.

ข้าบซอล้านนา รวมถึงบทบาทการถ่ายทอดและเผยแพร่ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับศิลปะการแสดงซอล้านนาในพื้นที่สื่อ เช่น ฝามซอล้านนาที่มีผู้คนมาชมการแสดงของแม่ครูบัวซอน สื่อนานาสื่อทั้งรายการวิทยุโทรทัศน์และการอัดแผ่นเสียง และสื่อดิจิทัลที่มีการเผยแพร่การแสดงซอล้านนาออนไลน์ ผลการศึกษาก่อให้เกิดความรู้เกี่ยวกับการสืบทอดศิลปะการแสดงซอล้านนาซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการสืบทอดศิลปะการแสดงซอล้านนาแขนงอื่น เพื่อเป็นการรักษาและเผยแพร่วัฒนธรรมของล้านนาให้ยั่งยืน

คำสำคัญ (Keywords) : การสืบทอด, ศิลปะการแสดงซอล้านนา, บัวซอน ฦอมบุญ

Abstract

This research aimed to examine the inheritance of the *sor* performing art of Buason Thanomboon. It was achieved by collecting documentary evidence and utilizing interviews, observations, and inquiring with individuals affiliated with Buason Thanomboon. The paradigm of cultural inheritance provided a framework for analyzing the interaction between individuals, spatial dynamics, and temporal dimensions in inheriting and acquiring the artistic tradition of *sor* performance.

The study found that Buason Thanomboon's *sor* performing art was passed down using the cultural inheritance paradigm. It included performance, *sor* verse composition, pedagogy, practices, discourse in educational institutions, and sharing performance works across different media platforms. Buason Thanomboon acquired a profound understanding of the intricacies surrounding the practice of *sor*, a traditional performing art, at various stages throughout her life. From an initial phase, she assimilated knowledge and refined her abilities in the art of *sor* performance under her esteemed mentor, Mae Kru Khampan. Subsequently, she embarked upon a career in *sor* performing, dedicating her efforts to the artistry of *sor* performing across various media platforms and producing *sor*-related recordings. Afterward, Buason Thanomboon, in her pursuit of intellectual enrichment, suspended her *sor* performances to amass a comprehensive understanding of worldly and spiritual wisdom. She re-entered the *sor* profession at 45 and assumed novel position as a renowned "sor teacher-mother."

The manifestation of Buason Thanomboon's *sor* performing art inheritance had been observed across various roles, notably as a proficient *sor* performing adept in the art of *sor* performing. Her exceptional abilities and contributions to the field eventually led to her being bestowed esteemed titles of "Thai wisdom teacher" and "National Artist," solidifying her status with the as a source of inspiration for the upcoming generation. Subsequently, she assumed the esteemed role model position in executing a Lan Na *sor* performing art. It encompassed the art of *sor* verse composition and the meticulous execution of a Lan Na *sor* performance.

Furthermore, she actively contributed to transmitting and disseminating knowledge about the art of performing *sor*. It was achieved through various media platforms, such as "Pham Sor" or *sor* performance venues, where individuals would gather to witness her remarkable performances. These media space encompassed traditional analog mediums, including radio, television, recorded recordings, and contemporary digital platforms, wherein arrangements were distributed via online media channels. This research enhances knowledge regarding the value of Lan Na *sor* performing arts, presenting potential implications for the inheritance of other divisions within the Lan Na performing arts. This study endeavors to contribute towards the longterm preservation and sustainability of the Lan Na culture.

Keywords : Inheritance, Sor Performance Art, Buason Thanomboon

บทนำ (Introduction)

ขอเป็นศิลปะการแสดงพื้นบ้านในล้านนาอย่างหนึ่งที่มีมาช้านาน มีลักษณะเป็นการขับร้องแบบเพลงปฎิพากย์ คือ ร้องโต้ตอบกันไปมาระหว่างชายหญิง เป็นการแสดงที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างความบันเทิงให้แก่ผู้ฟังผู้ชมในงานต่าง ๆ พร้อมกับสอดแทรกความรู้ไปด้วย โดยเนื้อหาที่ศิลปินผู้ขับขานมาถ่ายทอดมีเรื่องราวหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นวิถีชีวิตทั่วไป เหตุการณ์สำคัญในบ้านเมือง

Citation : Okapanom, S. & Ratana, P. (2024). Inheritance of the Sor Performing Art of Buason Thanomboon.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 323-340;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsrru.2024.42>

เศรษฐกิจ ศาสนา วัฒนธรรมประเพณี และซอยังมีบทบาทเป็นสื่อพื้นบ้านเพื่อใช้เผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ทั้งจากหน่วยงานรัฐและเอกชนให้คนทั่วไปได้รับรู้และเข้าใจในเรื่องนั้น อีกด้วย (จันทร์เพ็ญ ซาติพันธ์, 2530)

ในลำนานาเรียกศิลปินพื้นบ้านที่ขับซอว่า “ช่างซอ” ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่ และสืบสานการแสดงซอให้ยังคงดำรงอยู่ในสังคม ปัจจุบันมีกระแสความนิยมการแสดงจากถิ่นอื่น เช่น การร้องเพลงลูกทุ่ง หรือการร้องเพลงเพื่อเต้นรำแบบตะวันตก ช่างซอจึงมีการปรับตัวและปรับเปลี่ยนรูปแบบการแสดงให้เป็นที่ยอมรับ แม้กระนั้นการแสดงซอแบบอนุรักษ์นิยมดั้งเดิมก็ยังคงได้รับความนิยมอยู่ โดยเฉพาะนักแสดงที่มีชื่อเสียงมานาน ซึ่งมักจะมีลูกศิษย์เป็นช่างซอรุ่นต่อมา ช่างซอระดับพ่อครูแม่ครูที่มีชื่อเสียงในแถบลำนานามีอยู่หลายท่าน หนึ่งในนั้นคือ “แม่ครูบัวซอน ถนอมบุญ” ที่รู้จักกันดีในวงการซอในนาม “บัวซอน เมืองพร้าว” (อรพิน ลือพันธ์, 2544) ซึ่งเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพช่างซอ มีชื่อเสียงโด่งดัง เป็นที่ยอมรับในด้านซอปฏิภาณ มีไหวพริบดี ใช้ถ้อยคำไพเราะ คมคาย มีน้ำเสียงจับใจผู้ฟัง และยังได้สร้างสรรค์ผลงานซอไว้มากมาย ไม่ว่าจะเป็นการประพันธ์บทขับซอ (เครื่องซอ) หลายบท และได้บันทึกผลงานการแสดงซอลงสื่อต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีบทบาทด้านการเป็นครูผู้ถ่ายทอดความรู้ด้านการขับซอแก่ลูกศิษย์จำนวนมาก

ปัจจุบันนี้ (พ.ศ. 2566) แม่ครูบัวซอน ถนอมบุญ ชราภาพและหยุดรับงานแสดงแล้ว แม้ว่าความทรงจำจะเริ่มเลือนรางลง แต่ความจำส่วนที่เกี่ยวกับศิลปะการแสดงซอยังคงแม่นยำ ดังนั้นการสัมภาษณ์เรื่องราวที่เกี่ยวกับประสบการณ์ เพื่อเก็บบันทึกข้อมูลจึงเป็นเรื่องสำคัญเร่งด่วนที่ต้องรีบกระทำในช่วงเวลาที่ความทรงจำของแม่ครูบัวซอนยังพอมีอยู่ ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลถึงศิลปะการแสดงซอ คือความไร้พรมแดนของการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีออนไลน์ ทำให้ความเคลื่อนไหวของข้อมูล เรื่องราวศิลปะการแสดงจากทั่วโลก ได้เข้ามาสู่การรับรู้ของคนลำนานาผ่านอินเทอร์เน็ต การสร้างจุดเด่นเพื่อดึงดูดความสนใจของการแสดงต่าง ๆ จึงมีความเข้มข้น มีการใช้กลยุทธ์ในการแข่งขันสูงเพื่อดึงดูดผู้ชม ส่งผลให้การแสดงซอของศิลปินลำนานาก็ต้องปรับตัว ดังนั้นรูปแบบดั้งเดิมของการขับซอเริ่มถูกแทนที่ หรือมีการแทรกความทันสมัยเข้ามาจนศิลปะการแสดงที่เป็นอัตลักษณ์ของชาวไทยวนลำนานา จึงค่อย ๆ คลายลง การขับซอที่เคยเป็นอัตลักษณ์อันโดดเด่นของชาวไทยวนอาจจะถูกปรับเปลี่ยนไปจนไม่เหลือเค้ารางเดิม หากไม่มีใครเข้าใจหรือจดจำได้ในเรื่องราวการแสดงที่เคยเป็นอัตลักษณ์ของชาวไทยวนลำนานานี้ การแสดงซอแบบต่าง ๆ ก็คงปรับเปลี่ยน

เป็นการแสดงที่ใกล้เคียงการแสดงต่าง ๆ ที่มาจากต่างวัฒนธรรม หากไม่มีข้อมูลจากผู้รู้ในเรื่องการขับขอมันก็ดูไว้อย่างเพียงพอและมีความน่าเชื่อถือ

อนึ่ง การจะดำรงศิลปะการแสดงเอาไว้ให้เป็นอัตลักษณ์ของชาวไทยวนล้านนานั้น นอกจากการส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนการขับขอมในวิชาเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านแล้ว การกระตุ้นให้ได้รับรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ โดยการนำเสนอให้มากขึ้นตลอดจนการสร้างสีสัน นำความทันสมัยมาเพิ่มเติมเพื่อเรียกร้องความสนใจจากผู้ชมรุ่นใหม่แล้ว การเก็บบันทึกข้อมูล เพื่อการค้นหาและอ้างอิงได้สะดวกก็เป็นสิ่งที่ต้องกระทำควบคู่กันไป เพื่อให้มีฐานข้อมูลหลักไว้เปรียบเทียบกับกลางข้อมูลที่ปรับเปลี่ยนบนความหลากหลายและเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็วผ่านการสื่อสารออนไลน์ อันมีส่วนให้มีความผูกพันติดเป็นไปได้ง่าย หากไม่มีฐานข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงไว้ให้ศึกษาแล้วการเปลี่ยนแปลงไปของการแสดงขอมอาจจะเป็นอย่างไรทิศทาง จนไม่เหลือเค้าโครงของศิลปวัฒนธรรมล้านนาอย่างสิ้นเชิง

ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล ในประเด็นการสืบทอดการแสดงขอมของแม่ครูบัวซอน ถนอมบุญ ศิลปินแห่งชาติ ซึ่งได้แสดงอัตลักษณ์ที่ควรเป็นเยี่ยงอย่างและมีวิถีไทยวนปรากฏในผลงานชัดเจน ตลอดจนมีการสืบทอดศิลปะการแสดงขอม ผู้ศึกษาสนใจในเรื่งดังกล่าวเพื่อบันทึกไว้เป็นส่วนหนึ่งของข้อมูลศิลปวัฒนธรรมล้านนาในช่วงสมัยปัจจุบัน เพื่อให้ล้านนาชนรุ่นต่อไปได้มีข้อมูลไว้ค้นคว้า เมื่อสนใจจะเรียนรู้เรื่องราวของบรรพชนเรื่องการขับขอม ซึ่งเป็นวัฒนธรรมส่วนหนึ่งที่มีความหมายและมีบทบาทต่อสังคมล้านนามายาวนาน

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

เพื่อศึกษาการสืบทอดศิลปะการแสดงขอม ของบัวซอน ถนอมบุญ

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษานี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะเรื่อง “การสืบทอด” ศิลปะการแสดงขอม ของบัวซอน ถนอมบุญ โดยรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ สังเกต และสอบถามบุคคลที่เกี่ยวข้อง

1) รวบรวมข้อมูลเอกสาร กำหนดประเด็นที่สนใจ คือ การสืบทอดการแสดงขอมของแม่ครูบัวซอน ถนอมบุญ ผู้ซึ่งเป็นแม่ครูผู้สอนการขับขอมให้ผู้วิจัย แล้วทำการทบทวนเอกสารและ

Citation : Okapanom, S. & Ratana, P. (2024). Inheritance of the Sor Performing Art of Buason Thanomboon.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 323-340;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.42>

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดประเด็นที่ต้องการศึกษาไม่ให้ซ้ำซ้อน ค้นหากรอบแนวคิดเพื่อนำมาใช้ในการศึกษาเรื่องที่สนใจ

2) รวบรวมข้อมูลภาคสนาม

2.1) สังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ไปร่วมงานแสดงของที่แม่ครูบัวซอนไปทำงาน

2.2) สัมภาษณ์วิทยากรและผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ บัวซอน หนองบุญ ช่างซอ ที่เป็นลูกศิษย์ของบัวซอน หนองบุญ จำนวน 11 คน นักดนตรีที่เคยทำงานร่วมกับบัวซอน หนองบุญ จำนวน 11 คน ผู้ชม ผู้ฟัง ที่ติดตามผลงานของบัวซอน หนองบุญ จำนวน 10 คน

2.3) เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประวัติส่วนตัว การแสดงซอ และผลงานการประพันธ์บทซอ ตลอดจนความคิดเห็นต่าง ๆ ของบุคคลรายล้อมที่มีต่อวิทยากรหลัก บัวซอน หนองบุญ

2.4) เรียบเรียงข้อมูล สรุปผลการศึกษาและนำเสนอในรูปแบบรายงานการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การสืบทอดศิลปะการแสดงซอของ บัวซอน หนองบุญ” ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเรื่อง การสืบทอดวัฒนธรรมมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ซึ่งมีหลักการดังนี้

แนวคิดเรื่องการสืบทอดวัฒนธรรม

วัฒนธรรมมีความหมาย ดังนี้ 1) วัฒนธรรม คือผลรวมของทุกสิ่งซึ่งเป็นความจริงองงามที่สังคมนั้นๆ ได้ทำไว้หรือได้ส่งสมมา 2) วัฒนธรรม คือผลงานสร้างสรรค์ทางศิลปะและพุทธิปัญญาทุกแขนง 3) วัฒนธรรม คือสิ่งที่ป็นขนบธรรมเนียมประเพณีตกทอดมาจากบรรพบุรุษและ 4) วัฒนธรรม คือ สิ่งที่มีค่าแสดงรสนิยมของผู้ดีหรือชนชั้นสูงที่มีการศึกษาและฐานะดี (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2551)

อมรา พงศาพิชญ์ (2547) อธิบายเรื่องการสืบทอดวัฒนธรรม ไว้ว่า เมื่อวัฒนธรรม คือระบบสัญลักษณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้นและมีใช้เกิดขึ้นโดยสัญชาตญาณ การถ่ายทอดวัฒนธรรมที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด คือการที่พ่อแม่สอนลูกว่าอะไรควรทำและไม่ควรทำในสังคมไทย เช่นสอนให้ไหว้ผู้ที่อาวุโสกว่า ผู้น้อยไม่ควรยืนค้ำศีรษะผู้ใหญ่ นอกจากนี้การที่แม่สอนให้ลูกทำอาหารไทยก็เป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมไทยเหมือนกัน การสอนลักษณะนี้เป็นการสอนถึงพฤติกรรมและเป็นการถ่ายทอดระบบสัญลักษณ์ด้วย การถ่ายทอดวัฒนธรรม คือ การสอนให้คนรุ่นหลังรู้ถึงระบบสัญลักษณ์ของสังคม หลักที่สมาชิกของสังคมใช้ยึดเป็นแนวประพฤติปฏิบัติ นั่นคือบรรทัดฐานและค่านิยม ที่สมาชิกของสังคมยึดเป็นหลักพฤติกรรม ดังนั้นแนวคิด วิธีการทำงาน ตลอดจนการ

ประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ ย่อมจะต้องสอดคล้องกับค่านิยมของสังคมนั้นโดยอัตโนมัติ กาถ่ายทอดวัฒนธรรมย่อมเปลี่ยนไปตามกาลเวลา แต่ค่านิยมและหลักใหญ่ที่ใช้เป็นกฎเกณฑ์ของสังคมก็ยังไม่เปลี่ยนไป

หากเรานิยามวัฒนธรรมว่าเป็นสิ่งที่ไม่คงที่ไม่ตายตัวสามารถเปลี่ยนแปลง ปรับแต่งให้เข้ากับยุคสมัยได้ การสืบทอดทางวัฒนธรรมจึงไม่ใช่เพียง การรับไว้ (Recieve) การรักษา (Maintain) และการส่งผ่าน (Transmit) วัฒนธรรม หากแต่เป็นการเรียนรู้ที่จะรับ (Recieve) เรียนรู้ที่จะเลือก (Select) เรียนรู้ที่จะใช้ (Using) และเรียนรู้ที่จะพัฒนา (Develop) วัฒนธรรมให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการและวิถีชีวิตของมนุษย์ภายใต้บริบททางสังคมของพื้นที่และเวลาแห่งยุคสมัยนั้น (ณัฐวิวัฒน์ สุทธิโยธิน, 2556)

การสืบทอดทางวัฒนธรรม พิจารณาได้เป็น 3 มิติ คือ มิติบุคคล (human) เป็นการสืบทอดทางวัฒนธรรมจากบุคคลกลุ่มหนึ่งไปยังบุคคลอีกกลุ่มหนึ่ง มิติพื้นที่ (space) เป็นการสืบทอดทางวัฒนธรรมจากสถานที่หนึ่งไปยังสถานที่อื่นที่หนึ่ง มิติเวลา (time) เป็นการสืบทอดทางวัฒนธรรมจากช่วงเวลาหนึ่งไปยังอีกช่วงเวลาหนึ่ง เมื่อเรานิยามวัฒนธรรมว่าเป็นสิ่งที่ไม่คงที่ไม่ตายตัว แต่สามารถเปลี่ยนแปลง ปรับแต่งวัฒนธรรมให้เข้ากับยุคสมัยได้ (ณัฐวิวัฒน์ สุทธิโยธิน, 2556; ทับทิม เป้งผล, 2564)

ทับทิม เป้งผล (2564) ให้ความหมายโดยสรุปของการสืบทอดทางวัฒนธรรม (cultural inheritance) ว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนา (learning and development) ของมนุษย์เพื่อที่จะรักษาอัตลักษณ์ของแบบแผนของความคิด ความเชื่อ วิถีทาง และแนวปฏิบัติของตนเองไว้ โดยอาศัยกระบวนการในการสืบทอดทางวัฒนธรรมซึ่งเป็นกระบวนการที่มีลักษณะเป็น การไหลเวียนอย่างต่อเนื่องกันไปอย่างไม่รู้จบ การสืบทอดทางวัฒนธรรมในที่นี้หมายถึงการสืบทอดในสิ่งที่ประกอบ ด้วยแนวคิด (concept) รูปแบบ (form) และเนื้อหา (content) และวิธีการ (method) ที่ใช้ในการสืบทอดวัฒนธรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้กล่าวมานี้ เป็นแนวทางการศึกษาการสืบทอดศิลปะการแสดงของ บัวซอน ถนอมบุญ ที่มีต่อผลการดำรงอยู่ของการแสดงอยู่ในล้านนา ซึ่งบัวซอนมีบทบาทเป็นผู้สืบทอดที่เป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับจากผู้นิยมฟังขอ และสถาบันการศึกษา ว่าเป็นแม่ครูขอแบบ เชียงใหม่ และเป็นช่างขอที่มีปฏิภาณไหวพริบยอดเยี่ยมและใช้ภาษาที่คมคายทั้งการขับขอและการ

ประพันธ์บทขับซอ จนกระทั่งได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติประจำปี พ.ศ. 2555 สาขา ศิลปะการแสดง (เพลงพื้นบ้าน-การขับซอ)

ผลการวิจัย (Research Results)

ความหมายและลักษณะของศิลปะการแสดงซอ

คำว่า “ซอ” ในภาษาล้านนาหมายถึง การขับร้อง หรือการขับขานบทร้อยกรองที่มีทำนอง โดยเฉพาะ ในความหมายกว้างหมายถึงการขับร้องเพลงที่มีทำนองและเนื้อร้องที่หลากหลาย แต่ในความหมายแคบจะหมายถึงเฉพาะศิลปะการขับขานของชาวไทวนที่มีทำนองเป็นแบบแผน โดยเฉพาะ ซึ่งต่างจากการขับขานบทร้อยกรองของกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ซอในล้านนา มีรูปแบบการแสดง 2 แบบ คือซอแบบเชียงใหม่และซอแบบน่าน ซึ่งเป็นการแสดงพื้นบ้านที่มีลักษณะคล้ายกัน คือ เป็นการแสดงเพื่อความบันเทิงและเป็นการขับขานแบบเพลงปฎิพากย์ คือมีช่างซอชายหญิงขับซอโต้ตอบกัน ซึ่งซอเชียงใหม่และซอน่านก็มีข้อแตกต่างกัน คือ 1). พื้นที่ของผู้นิยมฟังซอแบบเชียงใหม่ คือ บริเวณ เชียงใหม่ ลำพูน เชียงราย ลำปาง พะเยา แม่ฮ่องสอน ตาก อุตรดิตถ์ ส่วนพื้นที่ที่มีผู้นิยมฟังซอแบบน่าน คือ บริเวณแพร่ น่าน อุตรดิตถ์ 2). ทำนองซอที่ช่างซอแบบเชียงใหม่ใช้ในการขับซอ ได้แก่ ตั้งเชียงใหม่ จะบุ ละม้าย เชียงแสน ปันฝ้าย พม่า เจียว ลับแล ล่องน่าน อื้อ ส่วนทำนองที่ช่างซอน่านใช้ขับซอคือ ลับแลและล่องน่านเท่านั้น 3). ดนตรีประกอบ ซอเชียงใหม่ใช้ดนตรีบรรเลงคือวงปี่ซุมสาม หรือปี่ซุมห้าและซิง ส่วนซอน่าน ใช้สะล้อและซิงในการบรรเลงประกอบการขับซอ

ดังนั้น การขับขานที่เรียกว่า “ซอแบบเชียงใหม่” นั้น จะมีดนตรีบรรเลงประกอบหลักคือเครื่องเป่าที่ทำจากไม้ไผ่ ที่เรียกว่า “ปี่” ประกอบไปด้วย จำนวนปี่สามเลา ซึ่งทำจากไม้ไผ่ลำเดียวกัน แบ่งเป็นปี่สามขนาด เรียกว่า “ปี่ซุมสาม” ปี่ขนาดใหญ่ เรียกว่า “ปี่แม่” ขนาดกลาง เรียกว่า “ปี่กลาง” และขนาดเล็ก เรียกว่า “ปี่ก้อย” ล้วนทำด้วยทองเหลืองเป่าประสานเสียงกัน โดยเสียงปี่ที่เป็นทำนองหลักคือ เสียง “ปี่ก้อย” ซึ่งเป็นปี่ขนาดเล็กสุด การประสานเสียงปี่ทั้งสามขนาดทำให้ได้เสียงสูง ดังนั้นช่างซอจึงขับซอด้วยเสียงสูงที่เรียกว่า “ซอเข้าปี่” (ทรงศักดิ์ ปรารงค์ วัฒนากุล, 2539: 12)

ลักษณะและความสำคัญของการแสดงขอ

ลำดับการแสดงขอเชียงใหม่ และการนับถือผีครูของช่างขอเชียงใหม่ ซึ่งมีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ ได้แก่ มีขั้นตอนการแสดงขอตามลำดับหกขั้นตอน และจารีตของช่างขอ คือการนับถือผีครูขอ ขอเชียงใหม่ตามปกติจะเป็นการขอแบบ “ขอถ้อง” คือการขอโต้ตอบกันของช่างขอชายหญิง โดยทั่วไปจะแสดงบนผามขอ ซึ่งจะเป็นไปตามลำดับขั้นตอนของขนบการแสดงดังที่กล่าวถึงข้างต้นนี้อาจจะปรับเปลี่ยนตามโอกาสและจังหวะเวลาของการขับขอ แต่โดยทั่วไปมีลำดับขั้นตอน ดังนี้ (อรพิน ลือพันธ์, 2544: 29-30)

1) ไหว้ครูขอ ช่วงแรกของการแสดงช่างขอจะทำพิธีไหว้ครู เริ่มตั้งแต่การไหว้ระลึกถึงครูก่อนก้าวขึ้นผามขอ และเมื่อขึ้นนั่งบนผามแล้ว จะทำพิธีไหว้ครูก่อนเริ่มการแสดง แต่ก็มีข้อยกเว้นได้ช่างขออาจจะยังไม่ไหว้ครูในตอนเริ่มต้นขอ หากมีคนรอฟังชอยู่มาก จะบรรเลงโหมโรงด้วยปี่และเสียงซึงก่อนแล้วตามด้วยการขับขอโต้ตอบกัน เมื่อมีโอกาสได้พักหรือช่วงที่เรียกว่า “ปลง” ขอ จึงจะเริ่มทำพิธีไหว้ครูทุกครั้งที่ทำการแสดง

2) โหมโรง ช่วงนี้นักดนตรีบรรเลงเพลงต่าง ๆ นำไปก่อน เพื่อเป็นการโหมโรงให้ผู้คนที่อยู่ละแวกใกล้เคียงได้ทราบว่าชอกำลังจะเริ่มแสดงแล้ว เป่าปี่บรรเลงด้วยทำนองเฉพาะ ผู้ชมผู้ฟังทยอยเดินมาสู่บริเวณงานแล้วช่างปี่จะเป่าบรรเลงเพลงที่ผู้คนคุ้นหู เช่น เพลงปราสาทไหว ฤๅษีหลงถ้ำ และเพลงหมูเหาขาวเหนือ

3) เกริ่น เมื่อนักดนตรีบรรเลงเพลงโหมโรงแล้ว จะบรรเลงเพลงปี่ซุ่มห้า เพื่อเริ่มเข้าสู่การขับขอ ต่อไป จะบรรเลงเพลงตั้งเชียงใหม่ ซึ่งเป็นทำนองแรกที่ช่างขอทุกคนถือเป็นขนบในการขอ เมื่อจบเพลงตั้งเชียงใหม่แล้วจะต่อด้วยทำนองจะปูและทำนองละม้ายตามลำดับ ซึ่งทั้งสามทำนองนี้จะบรรเลงและขับขอโดยไม่หยุดเว้นระยะ ทั้งสามทำนองถือเป็นการทักทายผู้ชม หรือบางครั้งขอไหว้คุณแก้วทั้งสามและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายแล้วบอกให้ทราบว่าวันนี้จะมาขอเรื่องอะไร บอกประวัติเรื่องราวของงานพอสังเขป และที่สำคัญคือการแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับเจ้าภาพของงาน

4) ไต่คารม ช่วงนี้ช่างขอเริ่มขอทักทายกัน เกี้ยวพาราสี หยอกล้อต่อว่าต่อขานกัน ซึ่งช่วงนี้ช่างขอจะต้องใช้ไหวพริบปฏิภาณในการคิดคำมาขอตอบโต้กันอย่างทันควัน ถ้าผู้ชมถูกใจ พอใจในโวหารก็จะฮือฮาและร้องคำว่า “แซ่” โดยตะโกนดัง ๆ โห่ดัง ๆ การตอบโต้คารมของช่างขอคู่ถ้องอาจเป็นคำขอที่เต็มไปด้วยคำลามก เพื่อเป็นการสร้างความตลกขบขัน ครั้นเครื่องคึกคัก ก่อนที่จะขอเข้าสู่เนื้อหาต่อไป ทำนองขอที่โต้ตอบกัน ส่วนมากเป็นทำนองละม้าย

Citation : Okapanom, S. & Ratana, P. (2024). Inheritance of the Sor Performing Art of Buason Thanomboon.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 323-340;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.42>

5) เนื้อหา หลังจากที่เขาซอซอโต้ตอบกันไปมาได้ระยะหนึ่งโดยใช้ทำนองละม้าย ต่อไปจึงเริ่มเข้าสู่เนื้อหา ซางซออาจเปลี่ยนทำนองใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหา เพื่อไม่ให้ผู้ฟังเบื่อหน่าย ทำนองที่นิยมขอได้แก่ อือ พม่า เจี้ยว หรือเสเลเมา เนื้อหาที่ซอจะว่าด้วยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงาน เช่น กล่าวถึงพิธีการขั้นตอนต่าง ๆ หรือขอให้ความรู้แทรกคติข้อคิดสอนใจในการดำเนินชีวิตแก่ผู้ฟังไปด้วยเมื่อขอได้ประมาณสองชั่วโมง ซางซอจะพักช่วงเพื่อพักผ่อน และรับประทานอาหาร เมื่อเวลา 12.00 จะเริ่มซอต่ออีกในเวลา 13.00 นาฬิกา ถ้าซางซอยังไม่ได้ไหว้ครูในช่วงเริ่มต้นแต่แรกก็จะทำพิธีไหว้ครูในช่วงนี้ หลังหยุดซอ และก่อนไปกินข้าว ต้องไหว้ครูให้เรียบร้อยทุกครั้งที่ได้ไปแสดง จะไม่มีการงดไหว้ครูอย่างเด็ดขาด ซึ่งเจ้าภาพจะเตรียมขันไหว้ครูตั้งไว้ให้บนผามขอให้ซางซอชายหนึ่งชุดหญิงหนึ่งชุด เป็นธรรมเนียมในการแสดงชอบบนผาม

6) บทลา เมื่อเริ่มการแสดงในช่วงบ่ายไปเรื่อย ๆ ในตอนท้ายก่อนจบการแสดงซอ ซางซอบางคนอาจใช้ทำนองอือหรือพม่าในการกล่าวลาหรือบางคนอาจใช้ทำนองเดียวกับที่ขอในช่วงเนื้อหา ซอจบรวดเดียวไปเลยก็มี ซึ่งในช่วงใกล้จะลงสุดท้ายนี้ซางซอจะขอขอภัยผู้ฟังเพื่อออกตัวว่าตนอาจผิดพลาด ซอยังไม่เก่ง และขอเชิญสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้มาช่วยปกป้องคุ้มครองทุกคน พร้อมกับขออวยพรให้ทุกคนมีความสุขและขอปิดเคราะห์ปัดโศกให้ด้วยแล้วจึงยุติการซอ

ลำดับขั้นตอนการซอทั้งหมดนี้จะเป็นไปตามลำดับหากเป็นการขึ้นผามซอจริงตามงานต่าง ๆ แต่ถ้าเป็นการซอสาธิต ซอประกวด หรือแสดงละครซอก็ไม่จำเป็นต้องดำเนินขั้นตอนไปตามขนบการซอดังกล่าว

การนับถือผีครูซอ

“ผีครูซอ” “ผีครู” หรือ “ครูซอ” เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ซางซอใช้เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ ซางซอจึงต้องปรนนิบัติครูเป็นธรรมเนียมที่จะเลิกเสียไม่ได้ตราบดีที่ยังประกอบอาชีพซางซอ การนับถือผีครูเป็นเรื่องที่เคร่งครัดของผู้ที่ต้องแสดงฝีมือในงานศิลปะชั้นสูงแขนงต่าง ๆ สุรสิงห์สำรวม ฉิมพะเนาว์ (2527: 15) ได้สรุปความหมายของซอไว้ว่าเป็นการขับร้องอย่างหนึ่งของชาวล้านนาที่แตกต่างกับการขับร้องแบบอื่น ที่สำคัญที่สุดคือจะต้องมีดนตรีประกอบเสมอ และเป็นการขับร้องอาชีพซึ่งเป็นการขับร้องชนิดเดียวของชาวล้านนาที่ต้องมีคณะหรือมีวง และเป็นการขับร้องแบบเดียวที่จะต้องมีการ “ถือครู” เช่นเดียวกับศิลปะชั้นสูงอื่น ๆ

ประสิทธิ์ เสียวสิริพงศ์ (2530: 4) ได้กล่าวถึงธรรมเนียมการนับถือผีครูไว้ว่า ผู้ที่ประกอบอาชีพนักแสดงซอ จะมีการนับถือผีครูอย่างเคร่งครัด ผีครูที่นับถือนั้นมีทุกระดับนับจากครูปัจจุบันที่ได้เรียนขับซอด้วย นับขึ้นไปจนถึงที่สุดของครูเรียกว่า “ครูเค้า ครูปลาย ครูตาย ครูยัง” นักแสดงซอ

หรือช่างขอ จะต้องทำพิธีไหว้ครูประจำปี เรียกว่า “การเลี้ยงครู” และมีการไหว้ครูในวาระที่ลูกศิษย์ เรียนรู้การขับขอลได้เก่งแล้ว จนสามารถแยกไปประกอบอาชีพได้เอง เรียกว่าการไหว้ครูเพื่อ “แบ่งผี ครอบครู” ส่วนศุภนิจ ไชยวรรณ (2545) ศึกษาถึงกระบวนการสืบทอดเพลงขอพินบ้านของจังหวัด เชียงใหม่ พบว่า มีการสืบทอดความเชื่อที่ยังไม่เปลี่ยนแปลงคือ การขึ้นครู การไหว้ครู และการขึ้น ชันตั้งน้อยเวลาขอบนผาม และการเคารพครูที่ได้สั่งสอนมา

การไหว้ครูที่ช่างขอทุกคนต้องทำจะเกิดขึ้นเป็นระยะตลอดช่วงเวลาที่เข้าสู่วงการขอ เริ่ม ตั้งแต่การไหว้ครูเพื่อขอเป็นลูกศิษย์ในครั้งแรกที่ไปเรียนขอ เมื่อเรียนขอไปจนมีความรู้ มีทักษะการ ขอจนสามารถออกรับงานแสดงเองได้ ก็จะไปไหว้ครูเพื่อแบ่งผีครูไปตั้งหิ้งผีครูที่บ้านช่างขอเอง ระหว่างที่รับงานแสดงขอทุกครั้งที่ยื่นแสดงบนผามขอจะต้องไหว้ครูเสมอ และมีการไหว้ครูประจำปี ที่เรียกว่า การเลี้ยงครู นอกจากนี้แล้วช่างขอบางคนอาจขอบนบานต่อครูในเรื่องการงาน เรื่องรายได้ ถ้าเป็นไปได้ตามที่ได้อบบนบานครูไว้ก็จะทำการไหว้ครูเป็นครั้งคราวไปตามที่ได้บนไว้ จะเห็นว่ามีจารีต ในความประเพณีของช่างขอ คือการเคารพผีครูโดยมีความเชื่อว่าผู้ที่เคารพสักการะครูอย่าง สม่าเสมอจะประสบความสำเร็จในการทำงานและอยู่เย็นเป็นสุข หากใครไม่เคารพสักการะครูมักจะพบ กับความวิบัติไม่เจริญ ดังนั้น ผีครูจึงเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นขวัญกำลังใจ เป็นที่พึ่งอันสำคัญและเป็น ธรรมเนียมที่เคร่งครัด

จากธรรมเนียมการไหว้ผีครูของนี้เป็นสิ่งบ่งชี้ว่า “การแสดงขอ” เป็นงานศิลปะที่มีร่องรอย รากเหง้าความเป็นมาอย่างเป็นระบบ การประกอบพิธีไหว้ผีครูที่สืบทอดมาแต่สมัยโบราณนั้นไม่ต่าง จากงานแสดงชั้นสูงแขนงต่าง ๆ ที่สืบทอดกันมา เช่น โขน มโนราห์ งานช่างสิบหมู่ รวมทั้งงานที่ เป็นศาสตร์โบราณแขนงอื่น เช่น การแพทย์พื้นบ้าน โหราศาสตร์ จิตรกรรม ประติมากรรม ซึ่งป็น ศาสตร์ศิลป์เพื่อการดำรงชีวิตมีการสืบทอดกันมาเป็นวิธียึดโยงกันไว้ระหว่างศิษย์กับครูด้วยการ ประกอบพิธีกรรมไหว้ครูที่จริงจังเคร่งครัด

งานแสดงขอนั้นมีเหตุปัจจัยหลายอย่างที่สามารถก่อให้เกิดความเครียด ความเหนื่อยล้าจากการ เป็นนักแสดง ซึ่งไม่สามารถทำตามใจตัวเองอย่างอิสระ ช่วงเวลาการแสดงขอซึ่งยาวนานทั้งวันอีกทั้ง ช่างขอและนักดนตรีต้องพบปะผู้คนหลากหลาย ต้องมีการเดินทางไกลเพื่อไปทำการแสดงในที่ต่าง ๆ มีความเสี่ยงอุบัติเหตุ และอาจมีอุปสรรคปัญหาเกิดขึ้นได้เสมอ นอกจากนี้การกระทบกระทั่งมัก เกิดขึ้นเมื่อทำการแสดงอยู่ท่ามกลางผู้คนหลากหลายอารมณ์ และการต้องใช้ปฏิภาณไหวพริบในการ ขับขานบทขอ ปัจจัยเหล่านี้ทำให้เกิดความทุกข์ขึ้นได้ การพึ่งพาสิ่งศักดิ์สิทธิ์จึงเป็นทางออกที่ดี ทำ

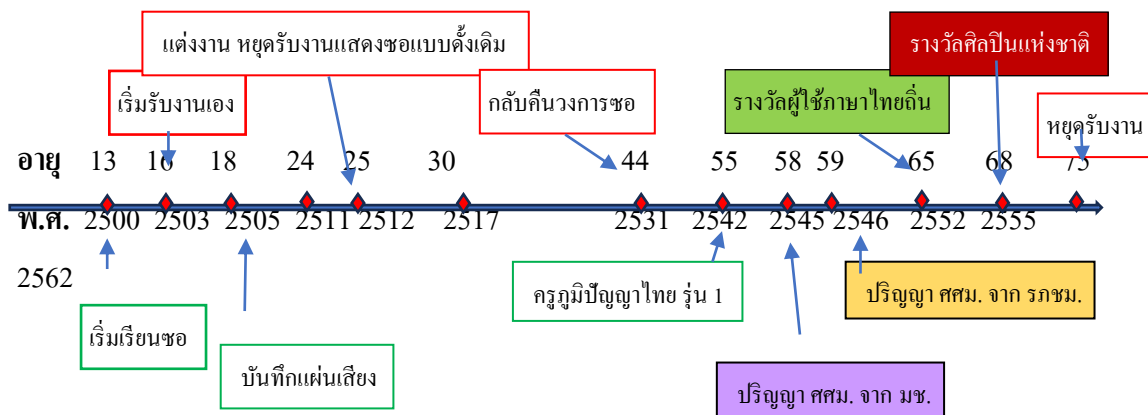
ให้เกิดความอบอุ่นใจและเชื่อมั่นในการแสดงทุกครั้ง การไหว้ครูขोजึงเป็นการแสดงออกด้วยความเต็มใจของช่างขอทุกคน การเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์ของผีครูก็เป็สิ่งที่ช่างขอและนักดนตรีไม่เคยปฏิเสธ จึงอาจกล่าวได้ว่าตราบใดที่ยังมีการแสดงขอ ตราบนั้นยังมีการไหว้ผีครูขอเสมอไม่เปลี่ยนแปลงด้วยเหตุผลของความเชื่อและการตอบสนองทางใจดังกล่าว

ขอถือเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่เป็นหลักฐานแสดงถึงภูมิปัญญาทางด้านภาษาของชาวล้านนา เพราะการแสดงขอ เป็นการขับขานที่ต้องใช้ภาษาเป็นสื่อสำคัญ ทั้งภาษาพูด และความหมายของภาษาที่ใช้สื่อออกไปถ้อยคำที่ใช้ขับขอ เป็นบทกวีที่นำเสนอเรื่องราว เร้าอารมณ์ความรู้สึกคนฟังเพราะผู้ฟังขอไม่ได้ฟังเพียงเสียงไพเราะผ่านหู แต่เนื้อหาเรื่องราวที่สื่อออกไปก็มีความหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งภูมิปัญญาในการใช้คำและเสียงสัมผัส อรพิน ลือพันธ์ (2544:84) กล่าวว่า การใช้คำต่าง ๆ ในบทขอนั้นจะเป็นแบบ “กลอนพาไป” ซึ่งมีทั้งให้รับสัมผัสและคล้องจองกันทำให้เกิดเสียงไพเราะ ดังนั้น บทกวีที่นำมาขับขอที่สื่อสารทั้งความหมายของเรื่องราวและเสียงของคำที่ไพเราะน่าฟัง การสรรคำมาใช้สื่อที่ให้ความรู้สึกดีและมีความหมายที่น่าสนใจเป็นคุณสมบัติของผู้มีภูมิปัญญาในการใช้ภาษา

นอกจากจะเป็นศิลปะการแสดงที่ให้ความบันเทิงแล้ว ขอยังมีบทบาทสำคัญในการสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิต ความเชื่อ ค่านิยม และขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ของชาวล้านนาอย่างดียิ่ง เพราะขอเป็นผลงานวรรณกรรมที่ช่างขอขับร้องขึ้นสด ๆ ในเหตุการณ์หรือเรื่องราวต่าง ๆ หรือ ขอตามเนื้อหาที่ได้เขียนขึ้นนับว่าเป็นการบันทึกเรื่องราวในวิถีชีวิตชาวล้านนาไว้อย่างหลากหลาย กล่าวถึงการดำรงชีวิตแบบต่าง ๆ และสะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาของชาวล้านนาในด้านต่าง ๆ (สิริกร ไชยมา. 2543: 54)

ประวัติและผลงานของบัวซอน ถนอมบุญ

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูลประวัติและผลงานของบัวซอน ถนอมบุญ โดยการสัมภาษณ์และสอบถาม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความชัดเจนและถูกต้องของข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2564 และพบว่าแม่ครูบัวซอนให้เข้าพบและถ่ายคลิปลงการสัมภาษณ์ให้คำอธิบาย ตอบคำถามที่ผู้วิจัยได้เตรียมไว้เป็นรายประเด็นที่ศึกษา ตลอดจนเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยที่ช่วยให้มองเห็นมิติชีวิตที่ชัดเจนขึ้นในความเป็นศิลปินและครูภูมิปัญญา ผู้วิจัยได้สรุปและเรียบเรียงไว้ตามเส้นเวลา (Time line) ของอายุบัวซอน ถนอมบุญ ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงกิจกรรมที่เกิดขึ้นในชีวิตของบัวซอน ถานอมบุญ ตั้งแต่เริ่มเข้าสู่วงการแสดงขอ (อายุ 13 ปี) จนกระทั่งหุ่ยครับงานแสดง (อายุ 75 ปี)

บัวซอน ถานอมบุญ เกิดเมื่อวันเสาร์ วันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2487 ที่บ้านต๋นรุ่ง ตำบลป่าต๋ม อำเภอฟัว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นบุตรคนสุดท้องในจำนวนพี่น้องสี่คน ของนายไฉและนางหนู ถานอมบุญ ซึ่งมีอาชีพทำไร่และค้าขายเส้นขนมจีน บัวซอนเรียนหนังสือจบชั้นประถมศึกษาปีที่สี่ เมื่ออายุ 11 ปี ที่โรงเรียนในหมู่บ้านที่อยู่ห่างจากตัวอำเภอฟัว ประมาณ 40 กิโลเมตร

หลังจบ ป. 4 แล้ว บัวซอน ถานอมบุญ ฝึกเล่นลิเก จนออกรับงานแสดงได้ ยายของบัวซอน ไม่ส่งเสริมให้เล่นลิเกจึงนำไปฝากแม่ครูคำป็น เมาใสเพื่อให้ฝึกการแสดงขอ ได้ไปอาศัยอยู่ที่บ้านแม่ครูคำใสที่บ้านทุ่งหลวง ที่อยู่ละแวกเดียวกับที่ว่าการอำเภอฟัว ฝึกขับขอด้วยความขยัน อดทน จนออกรับงานแสดงได้ตั้งแต่อายุ 13 ปี ได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวดขับขอ ในงานเปิดที่ว่าการอำเภอ เมื่อปี พ.ศ. 2500 โดยใช้ชื่อในการประกวดว่า “บัวซอน เมืองฟัว” ซึ่ง บัวซอนใช้ชื่อนี้ในวงการขอมาจนปัจจุบัน ต่อมาได้ย้ายตามแม่ครูคำป็นเข้ามาอยู่ในอำเภอมืองเชียงใหม่ และรับงานแสดงขอต่าง ๆ เป็นเวลา 3 ปี บัวซอนจึงขอแบ่งชั้นครู แยกออกมาจากแม่ครูคำป็นขณะที่มีอายุ 16 ปี เพื่อความสะดวกในการรับงานแสดงขอมากยิ่งขึ้น มีคู่ขอฝ่ายชายหลายคนที่มีชื่อเสียง ทำให้บัวซอนขอเก่งมากขึ้นจึงทำให้มีงานจ้างมาก และมีชื่อเสียงโด่งดังเป็นที่รู้จักไปทั่วภาคเหนือ ต่อมาในปี พ.ศ. 2503 ทางห้างหุ่ยนิมเจริญได้เชิญชวนไปขอออกอากาศที่สถานีวิทยุ วปท. 2 เชียงใหม่ ชื่อเสียงของบัวซอนจึงกระจายไปทุกพื้นที่ที่สามารถรับคลื่นวิทยุเอเอ็ม

เมื่ออายุ 18 ปี บัวซอนก็มีโอกาสได้บันทึกแผ่นเสียงครั้งแรกโดยห้างแผ่นเสียงนครพานิช เชียงใหม่เป็นการขอแบบปฏิพากย์เรื่องน้ำตาเมียหลวง โดยขอร่วมกับนายบุญศรี หอมสะอาด และนางศรีอ่อน พาทะขัน ซึ่งเป็นที่นิยมชมชอบและมีกระแสตอบรับอย่างท่วมท้นจึงมีการบันทึกแผ่นเสียงออกมาอย่างต่อเนื่องได้แก่ ขอเรื่องหาคู่รัก ขอเรื่องลูกแก้วเมียขวัญ ขอประวัติกลิ่น ทั้งสามเรื่องนี้ บัวซอนขอคู่กับนายบุญศรี หอมสะอาด ส่วนขอเรื่องพัฒนาการท้องถิ่น ขอเรื่องทรัพย์สินีประการ ขอเงี้ยวเกี้ยวสาว ขอผิวเมียแบ่งทรัพย์สินและขอผิวเมียผัดกัน ทั้งห้าเรื่องนี้ได้ขอคู่กับนายศรีมา บ้านพอน (วิหวัส ทิโน, 2564: 173)

ต่อมาห้างขายยารัตนเวช ถนนช่วงเมรุ จ. เชียงใหม่ได้ติดต่อบัวซอนให้เข้ามาเป็นช่างขอในสังกัดคณะขอ “สีโพธิ์แดง” ได้รับเงินเดือน เดือนละ 600 บาทและได้สิทธิพิเศษคือตอนกลางวันสามารถรับงานขอเองได้ทั่วไป ซึ่งเป็นสิทธิที่แตกต่างจากช่างขอคนอื่นที่มาเข้าสังกัดเป็นพนักงานรายเดือนของห้างฯ การแสดงขอเริ่มมีการปรับเป็นละครขอ และได้ไปแสดงในรายการโทรทัศน์ช่อง 8 ลำปาง ในขณะที่การแสดงขอแบบดั้งเดิมก็ยังคงมีผู้ว่าจ้างอยู่เสมอทำให้คิวงานบัวซอนจึงแน่น

เมื่ออายุ 25 ปี บัวซอน สมรสกับนายสมพร อินตา อาศัยอยู่ที่บ้านในอำเภอพร้าว บัวซอนหยุดรับงานแสดง เพื่อทุ่มเทเวลาในการดูแลครอบครัวและเลี้ยงลูก 2 คน ระหว่างนั้นก็ทำงานในไร่ในนา เลี้ยงหมูเลี้ยงไก่ เหมือนวิถีชีวิตในชนบททั่วไป แม้จะหยุดรับงานแสดงสดบนผามขอแล้ว แต่ยังรับงานขออัดแผ่นเสียงกับห้างแผ่นเสียงนครพานิช เชียงใหม่ เจ้าเดิม โดย ขอคู่กับนายจันทร์ทิพย์ เรือนรักเรา นายทองคำ สามชุ่ม นาปิ่นแก้ว พรหมรักษ์ และนายศรีพล หลักดี (วิหวัส ทิโน, 2564: 173)

หลังจากหยุดพักงานแสดงขอไป 19 ปี (พ.ศ. 2512 ถึง พ.ศ. 2531) บัวซอนได้กลับมารับงานขอแบบดั้งเดิม (ขอบนผาม) อีกครั้งเมื่อปี พ.ศ. 2531 บัวซอน อายุ 44 ปีได้ย้ายครอบครัวเข้ามาอยู่ที่อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่แล้ว การกลับเข้ามาวงการขออีกครั้ง เป็นช่วงที่ต้องเผชิญอุปสรรคปัญหาในชีวิตหลายอย่าง บัวซอนอดทนและพัฒนาตนเองโดยศึกษาธรรมะของพระพุทธศาสนาอย่างจริงจัง และได้สร้างสรรค์บทขอขึ้นใช้ในการแสดงเอง ส่วนมากบทขอจึงมีเนื้อหาเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับคำสอนของพระพุทธเจ้า โดยอธิบายเป็นภาษาง่าย ๆ และทำนองที่ฟังแล้วจับใจ นอกจากนี้ยังได้ประพันธ์บทขอและบทช่วยในเรื่องเกี่ยวกับสังคมและการประชาสัมพันธ์ข่าวสารจากทางราชการและที่โดดเด่นคือ การเขียนบทขอประวัติพระสงฆ์

ในยุคสมัยปัจจุบัน การขอแบบดั้งเดิมที่เคยสืบทอดกันมาช้านานได้แปรเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการขอไปมาก คือมีการนำบทขอไปขอประกอบดนตรีสากลสมัยใหม่ ปรับทำนองและจังหวะ คึกคักมากขึ้น จึงทำให้มีการขับขอออกมาเหมือนการร้องเพลงทั่วไป ช่างขอเรียกการขอลักษณะนี้ว่า “ขอสตรีง” บ้าง “ขอประยุกต์” บ้าง และ “ขอสมัย” บ้าง (กองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม, 2557: 13) รูปแบบการแสดงขอปรับไปตามยุคสมัยเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ว่าจ้าง ดังนั้น จากการชอบนผามเพียงคู่เดียว ขอทั้งวัน ก็เริ่มมีช่างขอหลายคู่มาลัดกันขึ้นชอบนผามเดียวกันในหนึ่งวัน และวงการขอ เริ่มมีละครขอและขอสตรีงซึ่งเป็นการขับขอกับเครื่องดนตรีสมัยใหม่ ซึ่งได้รับความนิยมมาก ซึ่งบัวซอนแสดงขอแบบดั้งเดิมและละครขอเท่านั้น แต่จะไม่รับงานแสดงขอสตรีง

จากผลงานการแสดงและผลงานการสร้างสรรค์บทขอ ตลอดจนความสามารถด้านการเป็นวิทยากร การสอนลูกศิษย์ ทำให้บัวซอนได้รับรางวัลยกย่องอีกมากมายจนกระทั่งได้รับรางวัลศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง (การแสดงพื้นบ้าน-การขับขอ) เมื่อ พ.ศ. 2555 ขณะที่บัวซอนอายุ 68 ปี ทำให้ได้ทำงานเพื่อสังคมในบทบาทของศิลปินแห่งชาติ คือการถ่ายทอดความรู้เรื่องการขับขอให้แก่โรงเรียน องค์กร สถาบันการศึกษา ตลอดจนผู้สนใจทั่วไป และยังคงรับงานแสดงขอแบบดั้งเดิมไปพร้อมกับงานบรรยายและงานรับเชิญไปเผยแพร่เรื่องขอล้านนา นอกจากรับงานแสดงชอบนผามขอทั่วไปแล้ว ยังมีผลงานขับช้อย ขับขอ เผยแพร่ในสื่อรูปแบบใหม่ ที่พัฒนาขึ้นตามยุคสมัย เช่น เทปคาสเซต แผ่นซีดี จนกระทั่งเข้าสู่ยุคสื่อดิจิทัลและสื่อออนไลน์ จนกระทั่ง พ.ศ. 2562 บัวซอนได้หยุดรับงานแสดงขอในทุกรูปแบบในวัย 75 ปี เนื่องจากความชราภาพ และปัจจุบัน บัวซอนพักอาศัยอยู่กับลูกสาวที่บ้าน ในอำเภอมะแมริม จังหวัดเชียงใหม่

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ท่ามกลางกระแสความนิยมต่อการแสดงร่วมสมัยจากกรุงเทพ หรือการเต้นรำจังหวะสนุกสนานจากประเทศตะวันตกที่ถูกนำเสนอผ่านสื่อโทรทัศน์ และสื่อออนไลน์เพราะมีความเป็นสากลและมีกลุ่มผู้ชมที่กว้างขวางกว่า ทำให้กระแสการแสดงท้องถิ่นแทบไม่มีพื้นที่บนสื่อสมัยใหม่ ผู้ประกอบอาชีพช่างขอจึงต้องมีการปรับตัวและพัฒนาทักษะของตนให้เป็นที่ยอมรับ ช่างขอบัวซอนเมืองพร้าว ชื่อในวงการขอของบัวซอน ถนอมบุญ ผู้มีชื่อเสียงมากในด้านการขอปฏิภาณ มีไหวพริบดี ใช้น้ำเสียงไพเราะคมคาย มีน้ำเสียงจับใจผู้ฟัง ตลอดระยะเวลาที่ประกอบอาชีพการแสดงขอ บัวซอนยังได้สร้างสรรค์ผลงานบทขอไว้มากมาย ซึ่งผลงานการแสดงขอเกือบทั้งหมดของบัวซอนถูก

เผยแพร่ตามสื่อและช่องทางต่าง ๆ มาอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีผู้สนใจจำนวนมากมาฝากตัวเป็นลูกศิษย์ ดังนั้นไม่เพียงแต่บทบาทด้านการสร้างสรรค์ผลงานขอในสถานะศิลปิน บัณฑิตยังมีบทบาทด้านการเป็นครูผู้ถ่ายทอดความรู้และฝึกฝนการขับซอแก่ลูกศิษย์ซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่ให้ตระหนักถึงคุณค่าของซอพื้นเมืองและช่วยกันสืบสานให้ดำรงอยู่ต่อไปด้วย

จากประเด็นการศึกษาเรื่อง การสืบทอดการแสดงซอของบัณฑิต อนุมบุญ ผู้วิจัยใช้แนวคิด การสืบทอดวัฒนธรรมเป็นกรอบคิดในการศึกษา โดยมองเรื่องมิติบุคคล มิติพื้นที่ และมิติเวลา ในการสืบทอดการแสดงศิลปะการขับซอ ซึ่งมีการผลิต เผยแพร่และบริโภค และเกิดการผลิตซ้ำ เป็นวงจรต่อเนื่องกันไป อันส่งผลให้ศิลปะการขับซอ ยังคงดำรงอยู่แม้จะมีการปรับรูปแบบ ปรับเนื้อหา หรือปรับวิธีการนำเสนอไปบ้าง แต่โครงสร้างหลักของสิ่งเหล่านั้นยังคงมีอยู่

ความหมายของการสืบทอดวัฒนธรรม ของบัณฑิตเรื่องศิลปะการแสดงซอนั้น บัณฑิตได้นำเสนอผ่านแนวคิดอนุรักษนิยม นำเสนอในรูปแบบการแสดง การสร้างสรรค์บทประพันธ์บทซอ การสอน และการบรรยาย ส่วนมิติในการสืบทอดศิลปะการแสดงซอ ของบัณฑิต สามารถวินิจฉัยได้ทั้งในมิติบุคคล มิติสถานที่และมิติเวลา

ในส่วนของมิติบุคคล บัณฑิต ได้รับความรู้มาจากแม่ครูคำปันแล้วส่งต่อวิชาความรู้ในด้านศิลปะการแสดงซอผ่านไปสู่ลูกศิษย์ซึ่งลูกศิษย์ของบัณฑิตก็จะทำหน้าที่สืบทอดให้ลูกศิษย์ไปอีกในอนาคตเนื้อหาที่ส่งไปสู่ลูกศิษย์ คือ วิธีซอ บทซอ และขนบธรรมเนียมปฏิบัติที่เป็นจารีตของช่างซอ ส่วนการสืบทอดซอไปยังผู้ฟังในฐานะนักแสดงผู้ให้ความบันเทิงแก่ผู้ชม สิ่งที่สืบทอดไปคือข้อมูลและความคิดความเชื่อ ส่วนการที่ไปสอนหรือบรรยายได้ผ่านความรู้เกี่ยวกับศิลปะการแสดงซอไปสู่ นักเรียน นักศึกษา และนักวิชาการนั้น เป็นการส่งต่อความรู้ในเชิงวิชาการเพื่อเก็บบันทึกข้อมูลและนำไปศึกษาค้นคว้าและต่อยอดต่อไป

มิติพื้นที่ เป็นการสืบทอดศิลปะการแสดงผ่านพื้นที่สื่อ ซึ่งส่งผลให้เกิดการแพร่กระจายข้อมูลและความรู้เรื่องศิลปะการแสดงซอ กระจายออกไปอย่างกว้างขวางขึ้น ในแง่พื้นที่สื่อที่เล็กที่สุดของการแสดงซอ คือบริเวณผามซอ พื้นที่รอบเวทีการแสดงคือพื้นที่ที่มีผู้คนมาชม คือมารับการสืบทอดศิลปะการแสดงซอ สิ่งของคนในพื้นที่เล็ก (รอบผามซอ) ได้รับคือเนื้อหาที่ช่างซอขับซอให้ได้ยินได้ฟัง หลังจากนั้นการแสดงซอสดก็ถูกนำเข้าสู่อินเทอร์เน็ต เช่น รายการวิทยุ เทปเพลง แผ่นเสียง แผ่นซีดี ล้วนเป็นสื่อที่มีข้อจำกัดในการนำเสนอคนฟังพร้อมกันได้จำนวนหนึ่ง วัสดุออนไลน์สามารถเดินทางแพร่กระจายข้อมูลไปได้ไกล เพราะพกพาสะดวกแต่ก็ยังมีข้อจำกัดในการกระจายข้อมูลไปในพื้นที่ต่าง ๆ พอเปลี่ยนผ่านสู่สื่อดิจิทัล เช่นสื่อออนไลน์ทั้งหลายไม่ว่าจะเป็น เฟซบุ๊ก ไลน์ ทิกท

อก หรือยุบ จะเห็นว่าข้อมูล ความสนุก ความบันเทิงจากการขับขื่อนั้นสามารถกระจายไปในพื้นที่สื่อออนไลน์อย่างไร้ขีดจำกัด

มิติเวลา เป็นเวลาในชีวิตของบัวซอน ถนอมบุญที่มีกิจกรรมเกี่ยวกับการสืบทอดศิลปะการแสดงขอเกิดขึ้นคือในช่วงแรกเป็นช่วงเรียนรู้ สัมผัสความรู้และประสบการณ์ในการแสดงขอ ในช่วงที่หยุดรับงานแสดงแล้วไปอยู่ดูแลครอบครัวเป็นช่วงของการเรียนรู้ชีวิตครอบครัวเมื่อกลับมารับงานแสดงขออีกครั้งจึงได้ใช้ประโยชน์จากช่วงเวลาที่พักผ่อนและช่วงเรียนรู้ชีวิตครอบครัวทำให้สามารถแต่งบทขอได้ดี มีข้อมูลจากธรรมชาติที่เป็นประโยชน์ต่อคนทุกกลุ่มและได้ทำการสืบทอดโดยการสอน การแสดงและการบรรยาย

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

การสืบทอดศิลปะการแสดงขอทั้งสามมิติ เกิดขึ้นบนฐานของความรู้และข้อมูลชุดเดียวกัน เพียงแต่จะมองผ่านกรอบใด อย่างไรก็ตาม แหล่งข้อมูลหลักและผู้แสดงคนสำคัญ คือบัวซอน ถนอมบุญช่างขอผู้ได้รับการยกย่องว่าเป็น “แม่ครู” ซึ่ง บัวซอน มีความรู้และทักษะการแสดงตลอดจนการสืบทอดศิลปะแขนงนี้ในทุกด้าน จนได้รับการยกย่องจากได้รับรางวัลศิลปินแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2555 อันทรงเกียรติอย่างเต็มภาคภูมิ การถ่ายทอดความรู้เรื่องการขับขอให้แก่โรงเรียนองค์กร สถาบันการศึกษา ตลอดจนผู้สนใจทั่วไป และยังคงรับงานแสดงขอแบบดั้งเดิมไปพร้อมกับงานบรรยายและงานรับเชิญไปเผยแพร่เรื่องขอล้านนา

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาแนวอัตลักษณ์ของพื้นที่ภาคเหนือในมิติอื่น ๆ เพิ่ม

เอกสารอ้างอิง (References)

- กองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม. (2557). *เปิดบ้านศิลปินแห่งชาติ นางบัวซอน ถนอมบุญ*. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม.
- จันทร์เพ็ญ ขาดิพันธ์. (2530). *การรับข่าวสารด้านจริยธรรมจากสื่อพื้นบ้านประเภทขอของประชาชนอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Citation : Okapanom, S. & Ratana, P. (2024). Inheritance of the Sor Performing Art of Buason Thanomboon.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 323-340;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsrru.2024.42>

- ณัฐวัฒน์ สุทธิโยธิน. (2556). การสืบทอดทางวัฒนธรรม. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://nattawats.blogspot.com/2013/04/cultural-inheritance.html>. สืบค้น 15 เมษายน 2556.
- ทรงศักดิ์ ปรางค์วัฒมากุล. (2539). ความหมายและลักษณะของการเล่นพื้นบ้าน ดนตรีพื้นบ้าน และนาฏศิลป์พื้นบ้าน. ที่ระลึกงานส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยภูมิภาค ครั้งที่ 5 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทับทิม เป้งมล. (2564). กระบวนการสืบทอดวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลาหู่ดำ ในกลุ่มเด็กและเยาวชนพื้นที่การท่องเที่ยวชุมชนบ้านจำโบ อำเภอบางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน
- วิทวัส ทิโน. (2564). ตามรอยช่างขอล้านนาในอดีต. กรุงเทพฯ : บริษัททริปปี้ล กรุ๊ป จำกัด.
- ศุภนิจ ไชยวรรณ. (2547). กระบวนการสืบทอดเพลงขอพื้บ้านของจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สิริกร ไชยมา. (2543). ขอ: เพลงพื้บ้านล้านนา ภูมิปัญญาชาวเหนือ. แพร่ : หจก.แพร่ไทยอุตสาหกรรมพิมพ์. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
- สุรสิงห์สำรวม นิมพะเนา. (2527). คลองเจือแห่งพระเจ้ากือนา : ม.ป.พ, ม.ป.ป
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2551). หนังสือที่ระลึกเปิดศูนย์เรียนรู้ขอล้านนา บัวซอน เมืองพร้าว. กรุงเทพฯ : กระทรวงวัฒนธรรม.
- อมรา พงศาพิชญ์. (2547). ความหลากหลายทางวัฒนธรรม : กระบวนทัศน์และบทบาทในประชาสังคม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรพิน ลือพันธ์. (2544). การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมบทขอของบัวซอน เมืองพร้าว. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวรรณกรรมล้านนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พฤติกรรมเลียนแบบทางวัฒนธรรมและการรับวัฒนธรรมสมัยนิยม
จากเกาหลีของนักศึกษาไทย
Cultural Imitation Behavior and Acceptance of Popular Culture
from Korea Among Thai Students

รัศมี อ่อนปรีดา^{1*} ธนพัชญ์ เผือกพิพัฒน์² และอุบลรัตน์ นีรชกุล³
Rassamee Onpreeda^{1*}, Thanapat Pueakpipat² and Ubonrat Neerachkul³

Received : January 17, 2024; Revised : August 29, 2024; Accepted : August 29, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการยอมรับวัฒนธรรมเกาหลีของนักศึกษาไทย เพื่อศึกษาพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักศึกษาไทยด้านพฤติกรรมส่วนตัวดำเนินการโดยวิธีวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่เป็นนักศึกษาจำนวน 385 คน กลุ่มตัวอย่างไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงได้ใช้วิธีการคำนวณโดยใช้สูตร W.G. Cochran (1953) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ที่ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence :IOC) อยู่ระหว่าง 0.7–1.00 มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.87 สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

¹⁻²คณะนิติศาสตร์และการปกครอง มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต; Faculty of Law and Government, Rattana Bundit University, Thailand.

³คณะการจัดการธุรกิจและการเงิน มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต; Faculty of Business and Finance Management, Rattana Bundit University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : rassameeon@gmail.com

Citation : Onpreeda, R., Pueakpipat, T. & Neerachkul, U. (2024). Cultural Imitation Behavior and Acceptance of Popular Culture from Korea Among Thai Students. *Journal of Local Governance and Innovation*.

ผลการวิจัยพบว่าระดับการยอมรับวัฒนธรรมเกาหลีของนักศึกษาไทย ส่วนใหญ่รับวัฒนธรรมเกาหลีผ่าน ละครเกาหลี มีความถี่ในการรับชม/รับฟัง มากกว่า 6 วัน/สัปดาห์ ระยะเวลาการรับชม/รับฟัง มากกว่า 3 - 4 ชั่วโมง /ครั้ง ติดตามภาพยนตร์ ละคร และเพลง เป็นระยะเวลา 3 - 4 ปี รับชม ภาพยนตร์, ละคร (ซีรีส์), เพลงเกาหลีจากช่องทาง แอปพลิเคชัน และชื่นชอบประเภทสื่อบันเทิงและโรแมนติก ติดตามเพราะชื่นชอบนักแสดงนำ จึงสรุปได้ว่านักศึกษาไทยยอมรับวัฒนธรรมสมัยนิยมเกาหลีจากการชมภาพยนตร์และซีรีส์ (ละครเกาหลี) ร่วมกับชื่นชอบในตัวนักแสดงนำจึงเกิดการยอมรับการใช้ชีวิตปกติตามแบบภาพยนตร์และนักแสดงเปลี่ยนวิถีวัฒนธรรมเดิม ๆ ไปรับวัฒนธรรมใหม่ๆ ตามสมัยนิยม ไม่ใช่การเปลี่ยนวัฒนธรรมหลักในการดำรงชีวิต ฉะนั้นผู้ปกครองและครูอาจารย์ควรทำความเข้าใจและยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

คำสำคัญ (Keywords) : พฤติกรรมเลียนแบบ, พฤติกรรมเลียนแบบทางวัฒนธรรม, วัฒนธรรมสมัยนิยม

Abstract

The research has an objective. To study the level of acceptance of Korean culture among Thai students. To study the behavior and behavioral changes of Thai students in terms of personal behavior, data were collected using quantitative research methods from a population of 385 students. sample group The exact population is unknown. Therefore, a calculation method was used using the W.G. Cochran (1953) formula at a confidence level of 95% at a tolerance of $\pm 5\%$. The tool used was a questionnaire. The Index of Item Objective Congruence (IOC) was between 0.7–1.00. There is trustworthiness. (Reliability) is equal to 0.87. Statistics for data analysis include mean, standard deviation.

The results of the research found that the level of acceptance of Korean culture among Thai students. Most receive Korean culture through Korean dramas. The frequency of watching/listening is more than 6 days/week. The duration of watching/listening is more than 3 - 4 hours/time. Follow movies, dramas, and songs for a period of 3 - 4 years. Watch movies, dramas (series), Korean songs from

Citation : รัตมี อ่อนปรีดา, ธนพัชญ์ เผือกพิพัฒน์ และอุบลรัตน์ นีระกุล. (2567). พฤติกรรมการเลียนแบบทางวัฒนธรรมและการ

รับวัฒนธรรมสมัยนิยมจากเกาหลีของนักศึกษาไทย. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) :

341-350; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.43>

channels and applications and like detective and romantic genres. Follow because you like the lead actor. Therefore, it can be concluded that Thai students accept Korean popular culture from watching movies and series (Korean dramas) along with liking the leading actors. Therefore, there is an acceptance of living a normal life according to the movies and actors change their old cultural ways to embrace new cultures according to what is popular. not a change. Main culture of life. Therefore, parents and teachers should understand and accept the changes that have occurred.

Keywords : Imitative Behavior, Cultural Imitation Behavior, Popular Culture

บทนำ (Introduction)

คนไทยหลงใหลวัฒนธรรมต่างชาติ เกิดขึ้นมาตั้งแต่ยุคก่อนจะมีระบบการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต เห็นได้จากศิลปกรรมและวัฒนธรรมหลาย ๆ อย่างของไทยที่มีลักษณะใกล้เคียงกับศิลปะจากประเทศเพื่อนบ้าน ในสมัยรัชการที่ 4 คนไทยนิยมดนตรีแบบลาว กระแสความนิยมในดนตรีลาว หากเรียกให้ทันกับยุคปัจจุบันอาจเรียกว่า “L-POP” คนไทยในสมัยรัชกาลที่ 4 นิยมหรือคลั่งไคล้เป็นอย่างมาก มีนักดนตรีไทยบางคนขายเครื่องดนตรีที่เป็นของไทย หันไปนิยม “ลาวแคน” แทน (เสมียนอัคนี, 2564) ในยุคปัจจุบันกระแสความนิยมเกาหลี หรือ Korean Wave ได้แพร่ขยายไปทั่วทั้งเอเชียซึ่งไทยก็เป็นหนึ่งในเอเชียนั้น โดยเฉพาะ กระแสเพลงเคป๊อป (K-POP) (ชลนิภา รุ่งเรืองศรี และจารุณี มุมบ้านเช่า, 2562) มีศิลปินนักร้อง ที่มีชื่อเสียงช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ให้กับประเทศเกาหลีได้และเผยแพร่วัฒนธรรม

หลายปีที่ผ่านมากระแสความนิยมเกาหลีแผ่ขยายเข้ามาในหลากหลายกลุ่มของคนไทย หลากหลายรูปแบบ อาทิ ภาพยนตร์ ซีรีส์ เพลง อาหาร การแต่งกาย เป็นต้น สิ่งที่ได้กล่าวมา ไม่ใช่วัฒนธรรมในลักษณะของเอกลักษณ์ประจำชาติ หากเป็นวัฒนธรรมที่ได้รับความนิยม หรือกล่าวได้ว่าเรารับวัฒนธรรมเกาหลีเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมหลักของไทย สำหรับคนไทยการรับวัฒนธรรมต่างชาติ เป็นไปตามกระแสนิยมในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ เท่านั้นขึ้นอยู่กับความนิยมและการนำเสนอของสื่อซึ่งเป็นไปตามกลไกของวัฒนธรรมนิยม

Citation : Onpreeda, R., Pueakpipat, T. & Neerachkul, U. (2024). Cultural Imitation Behavior and Acceptance of

Popular Culture from Korea Among Thai Students. **Journal of Local Governance and Innovation.**

8(2) : 341-340; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.43>

วัฒนธรรมสมัยนิยมเกิดขึ้น เปลี่ยนแปลง และเสื่อมสลายไปตามกระแสความนิยมของคนในสังคม เป็นวัฒนธรรมการบริโภคที่เป็นไปตามกลไกการตลาดและเป็นวัฒนธรรมของคนหนุ่มสาว(วัยรุ่น,วัยทำงาน) (พัฒนา กิตติอาษา, 2546) ปัจจุบันคนไทยหลายๆ กลุ่ม โดยเฉพาะนักศึกษาเกิดความนิยมในความเป็นเกาหลี และมีการเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลีในหลาย ๆ ด้าน หากจะแบ่งวัฒนธรรมสมัยนิยมเกาหลีซึ่งเป็นที่นิยมของนักศึกษาไทยสามารถแบ่งได้ 4 ประเภท ตามลักษณะความสนใจคือ 1) ละครโทรทัศน์ (ซีรีย์) และดารานักแสดง 2) ดนตรี และศิลปิน เค-ป๊อป 3) แฟชั่น เครื่องแต่งกาย 4) อาหาร และการเปิดรับสื่อของแฟนคลับ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้แต่ละบุคคลสามารถเข้าถึงและรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศิลปินที่ตนเองชื่นชอบ ได้ใกล้ชิด และเข้าถึงตัวตนศิลปินได้ง่าย รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมร่วมกัน และศิลปินสามารถเข้าถึงกลุ่มแฟนคลับที่ติดตามผลงานของตนเองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ได้ส่งผลให้เกิดความใกล้ชิด ความประทับใจ และชื่นชอบต่อศิลปินมากขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพฤติกรรมการเลียนแบบทางวัฒนธรรมและการรับวัฒนธรรมสมัยนิยมจากเกาหลีของนักศึกษาไทย ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารในปัจจุบันทำให้กลุ่มนักศึกษาติดตาม ภาพยนตร์ ละครโทรทัศน์ (ซีรีย์) และเพลง จากเกาหลีได้อย่างรวดเร็วและตลอดเวลาโดยรับจากกลุ่มสังคมออนไลน์ที่อยู่ในรูปแบบ กลุ่มข่าว บอร์ด และแพลตฟอร์มของสังคมออนไลน์ ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยนี้จะช่วยให้บุคคลนอกกลุ่มเข้าใจนักศึกษาเหล่านี้มากขึ้นและเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ทางด้านสังคม และการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างนักศึกษาไทยกับครู อาจารย์ และผู้ปกครอง จะได้เข้าใจนักศึกษาไทยถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางวัฒนธรรมและการเลียนแบบในลักษณะต่าง ๆ ตามภาพยนตร์ ละครโทรทัศน์ (ซีรีย์) และเพลงเกาหลี แล้วหาแนวทางแก้ไขและปรับความเข้าใจพร้อมคำแนะนำที่ถูกต้องเพื่อไม่ให้โดยวัฒนธรรมเกาหลีกลืนจนหลงลืมวัฒนธรรมอันดีงามของไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการยอมรับวัฒนธรรมเกาหลีของนักศึกษาไทย
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักศึกษาไทยด้านพฤติกรรม

ส่วนตัว

Citation : รัศมี อ่อนปรีดา, ธนพัชญ์ เผือกพิพัฒน์ และอุบลรัตน์ นีรชกุล. (2567). พฤติกรรมการเลียนแบบทางวัฒนธรรมและการ

รับวัฒนธรรมสมัยนิยมจากเกาหลีของนักศึกษาไทย. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) :

341-350; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.43>

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาไทยในมหาวิทยาลัยที่สนใจและชื่นชอบวัฒนธรรมเกาหลี ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร แต่ด้วยไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงได้ใช้วิธีการคำนวณโดยใช้สูตร W.G. Cochran (1953) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ที่ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ จำนวน 385 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาข้อมูล จากตำรา งานวิจัย และการสอบถามจากผู้ที่มีประสบการณ์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม แบบเลือกตอบเพียงข้อเดียว (Multiple Choice)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเพื่อต้องการทราบถึง ช่องทางการรับวัฒนธรรมเกาหลี ได้แก่ 1. ภาพยนตร์เกาหลี 2.ละครเกาหลี 3. เพลงเกาหลี และ แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมมารับวัฒนธรรมเกาหลี ใช้แบบสอบถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแบบของไลเคิร์ต (Likert's Scale) มีค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.7-1.00 และความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.87

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 385 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยได้ให้กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบข้อคำถามในแบบสอบถามตามความเป็นจริง เมื่อตรวจสอบความถูกต้องของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยกระบวนการทางสถิติ พร้อมศึกษาเพิ่มเติมข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ สื่อสารสนเทศออนไลน์ บทความวิชาการต่างๆ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนวัฒนธรรมตามสมัยนิยม รวมถึงการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นปฐมภูมิ ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการหาข้อมูลโดยการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของแฟนคลับศิลปินเกาหลี

4. การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS มาวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ความเที่ยงตรง

Citation : Onpreeda, R., Pueakpipat, T. & Neerachkul, U. (2024). Cultural Imitation Behavior and Acceptance of

Popular Culture from Korea Among Thai Students. *Journal of Local Governance and Innovation*.

8(2) : 341-340; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.43>

ของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence : IOC) และนำข้อมูลจากการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) และค่าการถดถอย (Multiple Regression) โดยใช้เกณฑ์การแปลความความค่าเฉลี่ยดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย (Research Results)

การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเลียนแบบทางวัฒนธรรมและการรับวัฒนธรรมสมัยนิยมจากเกาหลีของนักศึกษาไทย ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัยดังนี้คือ

1. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาไทยในมหาวิทยาลัยที่สนใจและชื่นชอบวัฒนธรรมเกาหลี ประกอบด้วย ปัจจัยเพศ และอายุ พบว่า นักศึกษาไทยในมหาวิทยาลัยที่สนใจและชื่นชอบวัฒนธรรมเกาหลี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.23 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 33.77 มีอายุมากกว่า 18-20 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 37.66 รองลงมาคือมีอายุ 24-26 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.06 และมีอายุ 21-23 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.27

2. สรุปผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการรับวัฒนธรรมเกาหลี นักศึกษาไทยในมหาวิทยาลัยที่สนใจและชื่นชอบวัฒนธรรมเกาหลีผ่านช่องทางสื่อ พบว่า โดยภาพรวม นักศึกษาไทยในมหาวิทยาลัยที่สนใจและชื่นชอบวัฒนธรรมเกาหลี ส่วนใหญ่รับวัฒนธรรมเกาหลีผ่าน ละครเกาหลี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.67 รองลงมาคือ เพลงเกาหลี คิดเป็นร้อยละ 29.87 และทางภาพยนตร์น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.45 ตามลำดับ

2.1 สรุปผลการวิเคราะห์ความถี่ในการรับชม/รับฟัง ภาพยนตร์ ละคร และเพลง พบว่า นักศึกษาไทยในมหาวิทยาลัยที่สนใจและชื่นชอบวัฒนธรรมเกาหลี ส่วนใหญ่มีความถี่ในการรับชม/รับฟัง มากกว่า 6 วัน/สัปดาห์ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.60 รองลงมาคือความถี่ในการรับชม/รับฟัง 5-6 วัน/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 23.38 ความถี่ในการรับชม/รับฟัง 3-4 วัน/สัปดาห์ คิดเป็น

Citation : รัศมี อ่อนปรีดา, ธนพัชญ์ เผือกพิพัฒน์ และอุบลรัตน์ นีรชกุล. (2567). พฤติกรรมการเลียนแบบทางวัฒนธรรมและการ

รับวัฒนธรรมสมัยนิยมจากเกาหลีของนักศึกษาไทย. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) :

341-350; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.43>

ร้อยละ 19.22 และความถี่ในการรับชม/รับฟัง 1- 2 วัน/สัปดาห์ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.81 ตามลำดับ

2.2 สรุปผลการวิเคราะห์ ระยะเวลาในการรับชม/รับฟัง ภาพยนตร์ ละคร และเพลง พบว่า นักศึกษาไทยในมหาวิทยาลัยที่สนใจและชื่นชอบวัฒนธรรมเกาหลี ส่วนใหญ่มีระยะเวลา การรับชม/รับฟัง มากกว่า 3 - 4 ชั่วโมง /ครั้ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.14 รองลงมาคือระยะเวลา การรับชม/รับฟัง 1- 2 ชั่วโมง /ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 26.49 ระยะเวลา การรับชม/รับฟัง 5 - 6 ชั่วโมง /ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 18.96 และระยะเวลา การรับชม/รับฟัง น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.40 ตามลำดับ

2.3 สรุปผลการวิเคราะห์ ระยะเวลาในการติดตามภาพยนตร์ ละคร และเพลง พบว่า นักศึกษาไทยในมหาวิทยาลัยที่สนใจและชื่นชอบวัฒนธรรมเกาหลี ส่วนใหญ่ติดตามภาพยนตร์ ละคร และเพลง ระยะเวลา 3 - 4 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.74 รองลงมาคือติดตามภาพยนตร์ ละคร และเพลง ระยะเวลา 1- 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.97 ติดตามภาพยนตร์ ละคร และเพลง ระยะเวลา 5 - 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.26 และติดตามภาพยนตร์ ละคร และเพลง ระยะเวลา มากกว่า 6 ปี น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.03 ตามลำดับ

2.4 สรุปผลการวิเคราะห์ช่องทางในการรับวัฒนธรรมผ่าน ภาพยนตร์, ละคร (ซีรีย์), เพลง เกาหลี พบว่า นักศึกษาไทยในมหาวิทยาลัยที่สนใจและชื่นชอบวัฒนธรรมเกาหลี ส่วนใหญ่รับชม ภาพยนตร์, ละคร (ซีรีย์), เพลงเกาหลีจากช่องทาง แอปพลิเคชัน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.40 รองลงมาคือรับชม ภาพยนตร์, ละคร (ซีรีย์), เพลงเกาหลีจากช่องทางเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 32.47 รับชม ภาพยนตร์, ละคร (ซีรีย์), เพลงเกาหลีจากช่องทางเคเบิลทีวี/จาน ดาวเทียม คิดเป็นร้อยละ 16.10 และรับชม ภาพยนตร์, ละคร (ซีรีย์), เพลงเกาหลีจากช่องทาง สถานีโทรทัศน์/ ทีวีดิจิทัล น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.03 ตามลำดับ

2.5 สรุปผลการวิเคราะห์ประเภท ของภาพยนตร์, ละคร (ซีรีย์), เพลงเกาหลี ที่ส่งผลต่อการรับวัฒนธรรมเกาหลี พบว่า จำนวนและร้อยละของประเภทภาพยนตร์, ละครโทรทัศน์ (ซีรีย์) เกาหลีที่ ชื่นชอบมากที่สุด ของนักศึกษาไทยในมหาวิทยาลัยที่สนใจและชื่นชอบวัฒนธรรมเกาหลี ส่วนใหญ่รับชม ชื่นชอบประเภทสืบสวนและประเภทโรแมนติก มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.40 รองลงมาคือ ประเภทแอคชั่น คิดเป็นร้อยละ 16.10, ประเภทย้อนยุค/ประวัติศาสตร์ คิดเป็นร้อย

ละ 13.25, ประเภทแฟนตาซี คิดเป็นร้อยละ 12.99 ,ประเภทชีวิตโศกเศร้า คิดเป็นร้อยละ 11.69 และประเภทตลก คิดเป็นร้อยละ 11.17 ตามลำดับ

2.6 สรุปผลการวิเคราะห์เหตุผลสำคัญที่ทำให้รับชมภาพยนตร์, ละครโทรทัศน์ (ซีรีย์) เกาหลี ของนักศึกษาไทยในมหาวิทยาลัยที่สนใจและชื่นชอบวัฒนธรรมเกาหลี พบว่า จำนวนและร้อยละ เหตุผลสำคัญที่ทำให้รับชมภาพยนตร์, ละครโทรทัศน์ (ซีรีย์) เกาหลี ของนักศึกษาไทยในมหาวิทยาลัย ที่สนใจและชื่นชอบวัฒนธรรมเกาหลี ส่วนใหญ่มาจากเหตุผลในความชื่นชอบนักแสดงนำ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.12 รองลงมาคือ เนื้อหาของละครและการดำเนินเรื่องน่าสนใจ คิดเป็นร้อยละ 23.12, ชื่นชอบเพลงประกอบละครมีความไพเราะ คิดเป็นร้อยละ 17.40, เพื่อนำเรื่องราวไปสนทนากับผู้อื่น คิดเป็นร้อยละ 12.21, เพื่อหาความบันเทิงใจ ผ่อนคลายความเครียด คิดเป็นร้อยละ 11.69 และมีความสนใจเรื่องราวเกี่ยวกับประเทศเกาหลีเพื่อเปิดประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 10.91 ตามลำดับ

3. สรุปการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับวัฒนธรรมเกาหลี ด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านอาหารเกาหลี การแต่งกายเลียนแบบศิลปินเกาหลี และด้านการใช้ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางค์ โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และการหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า การยอมรับวัฒนธรรมเกาหลีและระดับพฤติกรรมการเลียนแบบทางวัฒนธรรมจากสื่อบันเทิงเกาหลีโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.64$) และ (S.D.= 0.84) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การรับรู้วัฒนธรรมเกาหลี ผ่านละครเกาหลี(ซีรีย์เกาหลี)ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.10$) รองลงมาคือการรับรู้วัฒนธรรมเกาหลีผ่านภาพยนตร์เกาหลีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.08$) การรับรู้วัฒนธรรมเกาหลี ผ่านศิลปินนักร้องเกาหลี อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.19$) ส่วนพฤติกรรมการยอมรับวัฒนธรรมเกาหลี ด้านการแต่งกายแฟชั่นตามแบบศิลปินเกาหลีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.94$) รองลงมาคือ ด้านการรับประทานอาหารสไตล์เกาหลีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.70$) ด้านการใช้เครื่องสำอางค์แบรนด์ของเกาหลี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.69$) และด้านการทำตามแบบศิลปินเกาหลีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.25$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเลียนแบบทางวัฒนธรรมและการรับวัฒนธรรมสมัยนิยมจากเกาหลีของนักศึกษาไทย ซึ่งผู้วิจัยมีประเด็นจะอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้คือ

1. **ศึกษาระดับการยอมรับวัฒนธรรมเกาหลีของนักศึกษาไทย** ศึกษาระดับการยอมรับวัฒนธรรมเกาหลีของนักศึกษาไทย นักศึกษาไทยในมหาวิทยาลัยที่สนใจและชื่นชอบวัฒนธรรมเกาหลี ส่วนใหญ่รับวัฒนธรรมเกาหลีผ่าน ละครเกาหลี อยู่ในระดับมาก มีความถี่ในการรับชม/รับฟัง มากกว่า 6 วัน/สัปดาห์ ระยะเวลา การรับชม/รับฟัง มากกว่า 3 - 4 ชั่วโมง /ครั้ง ติดตามภาพยนตร์ ละคร และเพลง ระยะเวลา 3 - 4 ส่วนใหญ่รับชม ภาพยนตร์, ละคร (ซีรีย์), เพลงเกาหลีจากช่องทาง แอปพลิเคชัน ชื่นชอบประเภทสื่อบสวนและประเภทโรแมนติกและส่วนใหญ่ชื่นชอบนักแสดงนำ ทั้งนี้จึงสรุปได้ว่านักศึกษาไทยยอมรับวัฒนธรรมสมัยนิยมเกาหลีจากการชมภาพยนตร์และซีรีย์ (ละครเกาหลี) ร่วมกับชื่นชอบในตัวนักแสดงนำจึงเกิดการยอมรับการใช้ชีวิตปกติตามแบบภาพยนตร์และนักแสดงเปลี่ยนวิถีวัฒนธรรมเดิม ๆ ไปรับวัฒนธรรมใหม่ ๆ ตามสมัยนิยม

2. **ศึกษาพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักศึกษาไทยด้านพฤติกรรมส่วนตัว** ผลวิจัย ด้านการแต่งกายแฟชั่น การใช้เครื่องสำอางค์ และการทำผม ตามแบบศิลปินเกาหลี นักศึกษาไทยมักแต่งกายในเวลาปกติและเวลาเข้าเรียนตามแฟชั่นสมัยนิยมเกาหลี ไม่ว่าจะเป็นเสื้อผ้า การตัดและทำสีผม รวมทั้งแบรนด์เครื่องสำอางค์ เพราะสร้างความมั่นใจให้กับตนเอง และได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนว่ามีความทันสมัย รวมทั้งด้านการรับประทานอาหารสไต์เกาหลี นักศึกษาไทยมักสังสรรค์ พบปะพูดคุยกันในบ้านอาหารสไต์เกาหลี ตามสมัยนิยมและรู้สึกชื่นชอบในรสชาติของอาหาร

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

นักศึกษาไทยยอมรับวัฒนธรรมสมัยนิยมเกาหลีจากการชมภาพยนตร์และซีรีย์ (ละครเกาหลี) ร่วมกับชื่นชอบในตัวนักแสดงนำจึงเกิดการยอมรับการใช้ชีวิตปกติตามแบบภาพยนตร์และนักแสดงเปลี่ยนวิถีวัฒนธรรมเดิม ๆ ไปรับวัฒนธรรมใหม่ ๆ ตามสมัยนิยม ไม่ใช้การเปลี่ยน

Citation : Onpreeda, R., Pueakpipat, T. & Neerachkul, U. (2024). Cultural Imitation Behavior and Acceptance of

Popular Culture from Korea Among Thai Students. *Journal of Local Governance and Innovation*.

8(2) : 341-340; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.43>

วัฒนธรรมหลักในการดำรงชีวิต ฉะนั้นผู้ประกอบการและครูอาจารย์ควรทำความเข้าใจและยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวัฒนธรรมเลียนแบบประเทศอื่นๆ ที่คาดว่าจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในกลุ่มนักศึกษาไทย อาทิ ญี่ปุ่น จีน ที่นำเสนอผ่านช่องทางอื่น ๆ อีก เช่น เว็บไซต์ หรือแพลตฟอร์มของสังคมออนไลน์

2. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมเลียนแบบในรูปแบบอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการแต่งกาย อาหาร และแฟชั่นจากวัฒนธรรมเลียนแบบอันเกิดจากสื่อละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์

3. ควรศึกษาวิธีการสอดแทรกวัฒนธรรมเลียนแบบเกาหลีที่อยู่ในสื่อบันเทิง เพื่อนำมาปรับใช้กับการสอดแทรกวัฒนธรรมไทยที่อยู่บนสื่อบันเทิงไทย

เอกสารอ้างอิง (References)

- จินดา จำเริญ. (2545). **สารานุกรมเกี่ยวกับเกาหลี**. กรุงเทพฯ : บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ชลนิภา รุ่งเรืองศรี และจารุณี มุมบ้านเช่า (2562). **กระแสการขึ้นชอบคิลปินเคป็อป (K-POP) เกาหลีในประเทศไทย**. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- นทิพา บุชปวรรณ และนาวัน วงศ์สมบูรณ์. (2563). **ความสำเร็จในการเผยแพร่กระแสวัฒนธรรมเกาหลี (Korean Wave): บทบาทของรัฐบาลและอุตสาหกรรมสื่อบันเทิง**. สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- พัฒนา กิตติอาษา.(2546). **ท้องถิ่นนิยม**. กรุงเทพฯ : โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์.
- เสมียนอัคนี (2564).**คนไทยสมัย ร. 4 หลงใหล “L-POP” นักหนา เคยนิยมกันมาก่อน K-POP**
อิ ต กั น ส มั ย นี . [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : https://www.silpa-mag.com/Culture/article_74832. สืบค้น 12 สิงหาคม 2566.

Citation : รัศมี อ่อนปรีดา, ธนพัชญ์ เผือกพิพัฒน์ และอุบลรัตน์ นีรชกุล. (2567). พฤติกรรมการเลียนแบบทางวัฒนธรรมและการ

รับวัฒนธรรมสมัยนิยมจากเกาหลีของนักศึกษาไทย. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 341-350; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.43>

บทบาทสำนักข่าวออนไลน์ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

The Role of Online News Agencies in Affecting Political
Participation of People in Bangkok

กัญญวรรณ ปิ่นเงิน^{1*} ฐิติรัตน์ มานิพารักษ์² และพัญยา เขียวบุญจันทร์³
Kanyawan Pinngern^{1*}, Thitirat Manipakrak² and Panya Khiewbunchan³

Received : February 2, 2024; Revised : August 29, 2024; Accepted : August 29, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสำนักข่าวออนไลน์ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทสำนักข่าวออนไลน์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตกรุงเทพมหานคร เป็นวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยในกรุงเทพมหานครและติดตามข่าวสารของสำนักข่าวออนไลน์ จำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบผสม (Mixed-method Sampling) เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean)

¹คณะการสื่อสารดิจิทัล มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต; Faculty of Digital Communication, Rattana Bundit University, Thailand.

²คณะนิติศาสตร์และการปกครอง มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต; Faculty of Law and Government, Rattana Bundit University, Thailand.

³คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต; Faculty of Education, Rattana Bundit University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : ying108rbac@gmail.com

Citation : Pinngern, K., Manipakrak, T. & Khiewbunchan, P. (2024). The Role of Online News Agencies in

Affecting Political Participation of People in Bangkok. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 351-366; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.44>

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) และ การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation)

ผลการวิจัย พบว่า 1) ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศและอาชีพแตกต่างกันจะมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นอายุและการศึกษาไม่แตกต่าง 2) พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสำนักข่าวออนไลน์ ได้แก่ ความถี่และระยะเวลาแตกต่างกันจะมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) บทบาทสำนักข่าวออนไลน์มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ (Keywords) : บทบาทของสำนักข่าวออนไลน์, การมีส่วนร่วมทางการเมือง, พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร

Abstract

The objective of this research is to compare the political participation of people in Bangkok. Classified by demographic characteristics to compare the political participation of people in Bangkok. Classified according to behavior of exposure to political news from online news agencies and study the relationship between the role of online news agencies and the political participation of people in Bangkok. It is a quantitative research method. The sample group was 400 people who lived in Bangkok and followed news from online news agencies using a mixed sampling method. The tool used is a questionnaire. Statistics used in data analysis include percentage, frequency, mean, standard deviation, t-test statistics, analysis of variance (ANOVA) and Coefficient analysis (Pearson Correlation).

The results of the research found that 1) Demographic characteristics, including different genders and occupations, will have different political participation. Statistically significant at the .05 level, except that age and education

Citation : กัญญวรรณ ปิ่นเงิน, อธิรัตน์ มานพารักษ์ และพินยา เขียวบุญจันทร์. (2567). บทบาทสำนักข่าวออนไลน์ที่ส่งผลต่อการ

มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในกรุงเทพมหานคร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น.

8(2) : 351-366; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.44>

are not different. 2) Behavior of exposure to political news from online news agencies, namely different frequencies and durations will have different political participation. Statistically significant at the .05 level. 3) The role of online news agencies is related to political participation of people in Bangkok. Statistically significant at the .01 level.

Keywords : The Role of Online News Agencies, Political Participation, News Exposure Behavior

บทนำ (Introduction)

เมื่อกล่าวถึงคำว่า “สื่อมวลชน” แต่เดิมมักจะหมายถึงสื่อดั้งเดิม (Traditional Media) ที่มีหน้าที่รายงานเหตุการณ์ ข้อเท็จจริงต่างๆที่เกิดขึ้น ซึ่งปรากฏเป็น “ข่าว” ให้อ่านจากหนังสือพิมพ์ ฟังเสียงจากวิทยุหรือดูผ่านจอโทรทัศน์ อย่างไรก็ตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้เกิดอินเทอร์เน็ต คำว่า หนังสือพิมพ์ออนไลน์ จึงเกิดขึ้นจากสื่อดั้งเดิมเช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน ต่างก็มีเว็บไซต์เป็นช่องทางในการนำเสนอข่าวสาร ทำให้ประชาชนสามารถรับรู้เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้จากทั่วโลกอย่างสะดวก รวดเร็ว เมื่อมีผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในแต่ละปี รวมถึงการเกิดขึ้นของสื่อใหม่ (New Media) ซึ่งก็คือ สำนักข่าวออนไลน์ที่สร้างขึ้นโดยใช้ช่องทางของสื่อออนไลน์ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ต่างพยายามทำหน้าที่และแข่งขันเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่รวดเร็ว ทันเหตุการณ์ โดยคำนึงถึงความต้องการของประชาชนผู้บริโภคเป็นหลัก โดยเฉพาะการรายงานข่าวการเมือง จะเห็นได้จากการเลือกตั้ง ส.ส.เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2566 ทุกสำนักข่าวต่างพยายามนำเสนอในทุกแพลตฟอร์ม ตั้งแต่การลงสมัคร ส.ส.ทั้งแบบบัญชีรายชื่อและแบ่งเขต การหาเสียงของผู้สมัคร ส.ส. การแสดงวิสัยทัศน์ของว่าที่นายกรัฐมนตรีจากพรรคการเมืองต่างๆ การเลือกตั้งล่วงหน้า จนกระทั่งวันลงคะแนนเลือกตั้งจริง การรายงานบรรยากาศการเลือกตั้งในแต่ละพื้นที่ทั่วประเทศ การรายงานผลการเลือกตั้งและการจัดตั้งรัฐบาลโดยพรรคเพื่อไทยเป็นแกนนำ มีนายเศรษฐา ทวีสิน ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี จวบจนปัจจุบันที่รัฐบาลได้เข้ามาบริหารประเทศ มีการประกาศนโยบายต่างๆ เป็นที่สนใจแก่ประชาชนว่าจะสามารถดำเนินนโยบายตามที่หาเสียงไว้ได้มากน้อยเพียงใด รวมถึงท่าทีของฝ่ายค้านในการทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลก็เป็นที่จับตาของประชาชนเช่นเดียวกัน

Citation : Pinngern, K., Manipakrak, T. & Khiewbunchan, P. (2024). The Role of Online News Agencies in

Affecting Political Participation of People in Bangkok. *Journal of Local Governance and Innovation*.

8(2) : 351-366; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.44>

ทั้งนี้ McQuail (ศรุต อติการิ, 2564) กล่าวว่า สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ การให้ข้อมูลข่าวสาร (Information) การทำหน้าที่ประสานสัมพันธ์ (Correction) การทำหน้าที่สืบสานวัฒนธรรม (Continuity) การให้ความบันเทิง (Entertainment) และการระดมสรรพกำลัง (Mobilization) ทั้งรณรงค์ทางการเมือง เศรษฐกิจ ศาสนา เพื่อให้เกิดการเคลื่อนไหวทางสังคม หรือเมื่อสังคมเกิดวิกฤติและต้องการความร่วมมือร่วมใจ ซึ่งการระดมสรรพกำลัง (Mobilization) ถือเป็นบทบาทสำคัญที่สำนักข่าวออนไลน์ในฐานะสื่อมวลชนควรตระหนักและเห็นความสำคัญต่อบทบาทดังกล่าวเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอันจะส่งผลต่อการขับเคลื่อนประเทศไทยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ประเด็นการพัฒนาและเสริมสร้างการเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขให้มีเสถียรภาพและมีธรรมาภิบาลเห็นแก่ประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

จากประเด็นดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาบทบาทสำนักข่าวออนไลน์ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงการทำงานของสำนักข่าวออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสำนักข่าวออนไลน์
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นต่อบทบาทสำนักข่าวออนไลน์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ประชากรที่อยู่ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยในกรุงเทพมหานครและติดตามข่าวสารของสำนักข่าวออนไลน์ซึ่งไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยในกรุงเทพมหานครและติดตามข่าวสารของสำนักข่าวออนไลน์ซึ่งไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรกรณีไม่ทราบจำนวนประชากรของ Cochran

Citation : กัญญวรรณ ปิ่นเงิน, วิจิตรรัตน์ มานิพารักษ์ และพณยา เขียวบุญจันทร์. (2567). บทบาทสำนักข่าวออนไลน์ที่ส่งผลต่อการ

มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในกรุงเทพมหานคร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น.

8(2) : 351-366; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.44>

(1953) กำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้ขนาดตัวอย่าง 400 คน ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบผสม (Mixed-method Sampling) ดังนี้ การสุ่มแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) **ขั้นตอนที่ 1** ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ติดตามข่าวสารผ่านสำนักข่าวออนไลน์โดยผู้วิจัยส่งลิงค์แบบสอบถามออนไลน์ไปยังกล่องจดหมาย (e-mail) โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง **ขั้นตอนที่ 2** ใช้วิธีสุ่มแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) โดยขอให้กลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลไปแล้วในการสุ่มขั้นตอนที่ 1 แนะนำเพื่อนร่วมเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ติดตามข่าวสารผ่านสำนักข่าวออนไลน์เพื่อให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามให้ผู้ที่ถูกกลุ่มตัวอย่างแนะนำทำแบบสอบถามด้วยตนเอง จนได้แบบสอบถามครบ 400 ชุด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสำนักข่าวออนไลน์ ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของสำนักข่าวออนไลน์ ส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมานั้นจะมีการตรวจสอบคุณภาพของความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 ท่าน จากนั้นรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์การวิจัยด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ผลการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม มีดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ 0.75 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จำนวน 30 คน และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธี Cronbach's Coefficient Alpha เพื่อทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.89 ถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อถือได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากส่งลิงค์แบบสอบถามออนไลน์ที่ส่งกลับมายังกล่องจดหมาย (e-mail) และตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อคำถาม และได้รับแบบสอบถามที่ตอบสมบูรณ์มา 400 ชุดตามที่กำหนดไว้จึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องและสมบูรณ์ของข้อมูลทุกชนิดก่อนที่จะนำมาลงรหัส โดยทำการประมวลผลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) และ การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation) เพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัย (Research Results)

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 51.8 อายุระหว่าง 29 – 39 ปี จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 38.0 การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 52.3 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5

พฤติกรรม的开รับข่าวสารการเมืองจากสำนักข่าวออนไลน์ พบว่า สำนักข่าวออนไลน์ที่ติดตาม 5 อันดับแรก คือ สำนักข่าวทุเดย์ จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 รองลงมา คือ เดอะสแตนด์การ์ด จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 17.3 โฟสทูเดย์ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 เดอะรีพอร์ตเตอร์ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 และสำนักข่าวอิศรา จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.3

ความถี่ในการติดตาม 5-6 วันต่อสัปดาห์ จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 ระยะเวลาที่ติดตามแต่ละครั้งประมาณ 1 ชั่วโมง จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 32.3

รูปแบบเนื้อหาทางการเมืองที่ติดตามจากสำนักข่าวออนไลน์ 3 อันดับแรก คือ รายงานข่าวประจำวัน จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 29.5 รายงานสด (Live) จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 และคลิปวิดีโอสรุปเหตุการณ์สำคัญ จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3

ประเด็นทางการเมืองที่ติดตามจากสำนักข่าวออนไลน์ 5 อันดับแรก คือ นโยบายการดำเนินงานของรัฐ จำนวน 368 คน คิดเป็นร้อยละ 92.0 รัฐบาลและฝ่ายค้าน จำนวน 345 คน คิดเป็นร้อยละ 86.3 สถานการณ์ทางการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน จำนวน 341 คน คิดเป็น

ร้อยละ 85.3 การทุจริตคอร์รัปชัน จำนวน 335 คน คิดเป็นร้อยละ 83.8 และการเลือกตั้งระดับประเทศและท้องถิ่น จำนวน 285 คน คิดเป็นร้อยละ 71.3 (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

เหตุผลที่ติดตามข่าวสารทางการเมืองจากสำนักข่าวออนไลน์ คือ สนใจและติดตามสถานการณ์ทางการเมืองอย่างเท่าทันมากที่สุด จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5 รองลงมา คือ เพื่อนำข่าวสารที่ได้ไปใช้ในการสนทนากับผู้อื่น จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 นำเสนอข้อมูลเจาะลึกมากกว่าสื่ออื่นๆ จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 นำเสนอความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ วิเคราะห์น่าเชื่อถือ จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 17.3 และนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3

ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทสำนักข่าวออนไลน์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อบทบาทสำนักข่าวออนไลน์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บทบาทสำนักข่าวออนไลน์อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงตามลำดับ คือ บทบาทในการรายงานข่าวสารด้านการเมือง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 รองลงมาคือ บทบาทแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ วิเคราะห์การเมือง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 และบทบาทในการให้ความรู้ด้านการเมือง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54

การมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องการเมืองกับครอบครัว เพื่อนๆ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 รองลงมาคือ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองด้วยการโพสต์แสดงความคิดเห็นผ่านโซเชียลมีเดีย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 ร่วมฟังอภิปรายทางการเมือง รณรงค์หาเสียงของกลุ่มการเมือง พรรคการเมือง และผู้สมัครรับเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงการเลือกตั้งระดับประเทศหรือท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 โน้มน้าวชักจูงผู้อื่นไปใช้สิทธิเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 คัดค้านหรือประท้วงต่อนโยบายของรัฐที่ไม่เห็นด้วยหรือคิดว่าไม่เป็นธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 ส่วนประเด็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง คือ การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของพรรคการเมือง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 และเป็นผู้ที่ทำงานให้กับนักการเมืองหรือพรรคการเมือง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพแตกต่างกันจะมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองจำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์

การมีส่วนร่วมทางการเมือง	เพศ		อายุ		ระดับการศึกษา		อาชีพ	
	t	Sig	F	Sig	F	Sig	F	Sig
ภาพรวม	2.793	.005*	.646	.630	1.771	.152	4.925	.001*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองจำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ พบว่า เพศแตกต่างกันจะมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าเพศชาย อาชีพต่างกันจะมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ส่วนอายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสำนักข่าวออนไลน์ ได้แก่ ความถี่ และระยะเวลาแตกต่างกันจะมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองจำแนกตามพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมือง	ความถี่		ระยะเวลา	
	F	Sig	F	Sig
ภาพรวม	5.567	.001*	4.342	.005*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองจำแนกตามพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสำนักข่าวออนไลน์ พบว่า ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกัน

กันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสาร 5-6 วันต่อสัปดาห์จะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสาร 2-3 วันต่อสัปดาห์

ระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารประมาณ 1 ชั่วโมงจะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารน้อยกว่า 30 นาที

สมมติฐานที่ 3 ความคิดเห็นต่อบทบาทสำนักข่าวออนไลน์มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างความคิดเห็นต่อบทบาทสำนักข่าวออนไลน์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ความคิดเห็นต่อบทบาท สำนักข่าวออนไลน์	การมีส่วนร่วมทางการเมือง		
	ค่าความสัมพันธ์ (r)	ค่า Sig.	ระดับ ความสัมพันธ์
บทบาทการรายงานข่าวสารทางการเมือง	.967**	.000	สูง
บทบาทการให้ความรู้ทางการเมือง	.993**	.000	สูง
บทบาทแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ทาง การเมือง	.987**	.000	สูง
ภาพรวม	.991**	.000	สูง

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นต่อบทบาทสำนักข่าวออนไลน์มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.991 แสดงว่าตัวแปรทั้งสอง มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันระดับสูงมาก กล่าวคือ เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่สำนักข่าวออนไลน์มีบทบาทในการนำเสนอข่าวสาร ให้ความรู้ แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ทางการเมืองมากก็จะทำให้มีส่วนร่วมทางการเมืองมากด้วย

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสำนักข่าวทูเดย์มากที่สุด จากการสำรวจ Digital News Report 2023 ของสถาบันรอยเตอร์สเพื่อการศึกษาด้านวารสารศาสตร์ (Reuters Institute for the Study of Journalism) พบว่า สำนักข่าวทูเดย์เป็น 1 ใน 3 สื่อออนไลน์ที่มีจำนวนการเข้าถึงรายสัปดาห์ (Weekly Reach) มากที่สุด ด้วยคะแนน 24% (Jantima and Dhanaraj, 2023) และปีที่ผ่านมาสำนักข่าวทูเดย์ได้เปิดตัวโปรเจกต์ใหม่ชื่อว่า “TODAY59” บนแพลตฟอร์มโซเชียลต่างๆ ทั้ง TikTok, Facebook Reels, IG Reels และ YouTube Shorts เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถรับฟังสรุปข่าวภายในเวลาไม่เกิน 59 วินาที

รูปแบบเนื้อหาทางการเมืองที่ติดตามจากสำนักข่าวออนไลน์มากที่สุด คือ การรายงานข่าวประจำวัน จากการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ปี 2565 พบว่า 10 กิจกรรมออนไลน์ยอดนิยมของชาวไทยที่สนใจสังคมออนไลน์นั้นการอ่านโพสต์/ข่าว/บทความ/หนังสือพิมพ์ออนไลน์อยู่ในอันดับที่ 6 29.51% (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2566) ทั้งนี้การติดตามข่าวสารจากสื่อมวลชนของผู้รับสารมีเหตุผลเกี่ยวกับการประโยชน์ 6 ประการ ได้แก่ ต้องการรู้เหตุการณ์ คำแนะนำ ใช้ในการสนทนา สร้างความตื่นตัว เสริมความมั่นใจในความคิดเห็นของตน และความบันเทิง (McCombs and Becker, 1978) ดังนั้นสำนักข่าวออนไลน์ควรพัฒนาเนื้อหาข่าวให้มีคุณภาพ ถูกต้อง มีความสมดุลและเป็นธรรม กระชับและตรงประเด็น มีความเป็นกลาง มีการระบุแหล่งที่มาของข้อมูลที่ชัดเจนเหมาะสม ใช้ภาษาที่ดีและทันต่อเหตุการณ์

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อบทบาทสำนักข่าวออนไลน์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บทบาทสำนักข่าวออนไลน์อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงตามลำดับ คือ บทบาทในการรายงานข่าวสารด้านการเมือง รองลงมาคือ บทบาทแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ วิเคราะห์การเมือง และบทบาทในการให้ความรู้ด้านการเมือง สอดคล้องกับงานวิจัยของเลอภพ โสรัตน์, สมาน งามสนิท, บุญเรือง ศรีเหรียญและชาญชัย จิตรเหล้าอาพร (2554) พบว่า บทบาทของสื่อมวลชนในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ได้แสดงบทบาทชัดเจนใน 3 บทบาท คือ บทบาทการถ่ายทอดความรู้ ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง บทบาทการเป็นเครื่องมือตรวจสอบทางการเมือง และบทบาทเป็นพื้นที่ประสานความเข้าใจทางการเมือง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมทางการเมืองภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องการเมืองกับครอบครัว เพื่อนๆ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ

Citation : กัญญวรรณ ปิ่นเงิน, อธิรัตน์ มานพารักษ์ และพินยา เขียวบุญจันทร์. (2567). บทบาทสำนักข่าวออนไลน์ที่ส่งผลต่อการ

มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในกรุงเทพมหานคร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น.

8(2) : 351-366; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.44>

การเมืองด้วยการโพสต์แสดงความคิดเห็นผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย ร่วมฟังอภิปรายทางการเมือง วรรณคดีหาเสียงของกลุ่มการเมือง พรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียง การเลือกตั้งระดับประเทศหรือท้องถิ่น โนมินาซ์จากผู้อื่นไปใช้สิทธิเลือกตั้ง คัดค้านหรือประท้วงต่อนโยบายของรัฐที่ไม่เห็นด้วยหรือคิดว่าไม่เป็นธรรม ส่วนประเด็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง คือ การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของพรรคการเมือง และเป็นผู้ที่ทำงานให้กับนักการเมืองหรือพรรคการเมือง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพัฒน์ ผาสุโก (2559) พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากสองด้าน และอยู่ในระดับปานกลางหนึ่งด้าน เรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และด้านการร่วมกิจกรรมทางการเมือง ตามลำดับ

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ แตกต่างกันจะมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

เพศและอาชีพแตกต่างกันการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของฐิติศน์ ชาติน้ำเพชร (2564) และโอภาส จิตระยนต์ (2565) พบว่า เพศและอาชีพที่แตกต่างกันการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ส่วนอายุและระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐสุวัชร เสงี่ยม (2560) พบว่า อายุ ระดับการศึกษาต่างกันการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสำนักข่าวออนไลน์ ได้แก่ ความถี่ และระยะเวลาแตกต่างกันจะมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

ความถี่และระยะเวลาการเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกันจะมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของภัทริกา จุฑาทู (2563) พบว่า ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารผ่านอินเทอร์เน็ตมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลเมืองเมืองปัก ตำบลเมืองปัก อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชลี เอกศาสตร์ (2555) พบว่า พฤติกรรมการแสวงหาข่าวสารการเมืองผ่านเฟซบุ๊กมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งตัวแปรความถี่ในการ

แสวงหาข้อมูลข่าวสารผ่านเฟซบุ๊กต่อสัปดาห์ และระยะเวลาในการแสวงหาข่าวสารการเมืองผ่านเฟซบุ๊กต่อครั้ง

สมมติฐานที่ 3 ความคิดเห็นต่อบทบาทสำนักข่าวออนไลน์มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตกรุงเทพมหานคร

ความคิดเห็นต่อบทบาทสำนักข่าวออนไลน์มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าสำนักข่าวออนไลน์มีบทบาทในการนำเสนอข่าวสาร ให้ความรู้ แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ทางการเมืองมากก็จะทำให้มีส่วนร่วมทางการเมืองมากด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑิพร ลิ้มวรารักษ์ (2562) พบว่า การจุดประเด็นและนำเสนอข่าวสารของสื่อออนไลน์ มีแนวโน้มที่นำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนทัศนคติและความคิดทางการเมือง และวิพากษ์วิจารณ์ได้ง่ายที่สุด ประชาชนสามารถเป็นได้ทั้งผู้รับสาร และส่งต่อข่าวสาร ตลอดจนแสดงผลสนับสนุนหรือคัดค้านนโยบายของรัฐได้โดยง่าย และอาจเป็นผู้ส่งต่อข้อมูล ข่าวสารได้อีกด้วย ขณะเดียวกันการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผ่านสื่อออนไลน์ อาจนำไปสู่การยกระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับประชาธิปไตยในระดับที่สูงขึ้นได้

การวิจัยครั้งนี้ได้ข้อค้นพบใหม่ คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตกรุงเทพมหานครได้รับอิทธิพลจากบทบาทของสำนักข่าวออนไลน์อยู่ในระดับสูง ทั้ง 3 บทบาท คือ บทบาทการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง บทบาทการให้ความรู้ทางการเมือง และบทบาทแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ทางการเมือง ดังนั้นสำนักข่าวออนไลน์ควรนำแนวคิดของ Michael Schudson มาประยุกต์ใช้ในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองให้สอดคล้องกับบทบาทของสื่อมวลชนในสังคมประชาธิปไตย 7 ประการ (Friedrich-Ebert-Stiftung Thailand Office ,2013 อ้างถึงในวันชัย สุขตาม, จิรายุ ทรัพย์สิน และสุรศักดิ์ ชะมารัมย์, 2563) ได้แก่

1. สื่อควรที่จะให้ข้อมูลที่เป็นธรรมและรอบด้านแก่สาธารณชน และทำให้บุคคลต่างๆ ในสังคมสามารถที่จะตัดสินใจต่างๆ โดยอาศัยข้อมูลที่รอบด้านดังกล่าวได้
2. สื่อควรที่จะนำเสนอแนวทางและกรอบแนวคิดที่ถูกต้องและมีเหตุผลในการช่วยให้สาธารณชนเข้าใจถึงบริบททางการเมืองที่ซับซ้อน โดยสื่อควรส่งเสริมในการวิเคราะห์และอธิบายการเมืองในรูปแบบที่ทำให้ประชาชนเข้าถึงได้และสามารถที่จะเลือกในการปฏิบัติตนได้อย่างมีเหตุผล

Citation : กัญญวรรณ ปิ่นเงิน, จูติรัตน์ มานีพารักษ์ และพันยา เขียวบุญจันทร์. (2567). บทบาทสำนักข่าวออนไลน์ที่ส่งผลต่อการ

มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในกรุงเทพมหานคร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น.

8(2) : 351-366; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsrru.2024.44>

3. สื่อควรทำหน้าที่เป็นพาหนะร่วมในการที่จะทำให้ทุกมุมมองในสังคมของกลุ่มการเมืองต่างๆ ได้รับการนำเสนออย่างเป็นธรรม
4. สื่อควรนำเสนอทั้งปริมาณและคุณภาพของข่าวที่ผู้คนต้องการ ตลาดควรจะเป็นบรรทัดฐานในการผลิตข่าวของสื่อต่างๆ
5. สื่อควรเป็นตัวแทนสาธารณะและพูดแทนและพูดถึงประโยชน์สาธารณะเป็นหลักในการที่จะทำให้รัฐบาลต้องรับผิดชอบในการกระทำต่างๆ
6. สื่อควรจะแสดงถึงความเห็นอกเห็นใจและสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน เพื่อให้คนในสังคมส่วนใหญ่มองเห็นภาพของคนทั่วไปในโลก และชนชั้นนำก็จะเข้าใจถึงความเป็นไปในสังคมมากขึ้นอีกด้วย
7. สื่อควรสร้างพื้นที่ในการสนทนาแลกเปลี่ยนระหว่างประชาชนทั่วไป ซึ่งไม่ใช่เพื่อการสร้างความรู้ความเข้าใจในการตัดสินใจทางประชาธิปไตยแต่ยังเป็นกระบวนการในการส่งเสริมประชาธิปไตยอีกด้วย

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 สำนักข่าวออนไลน์ควรนำเสนอเนื้อหาทางการเมืองโดยเลือกใช้โซเชียลมีเดียให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้บริโภค เช่น กลุ่มวัยรุ่นนำเสนอคลิปข่าวการเมืองสั้นๆ ข้อมูลของนักการเมืองรุ่นใหม่ โดยใช้ติ๊กต็อก (TikTok), อินสตาแกรม (Instagram) และเอกซ์ (X) กลุ่มวัยทำงานและผู้สูงวัย ควรนำเสนอคลิปวิเคราะห์การเมือง และอินโฟกราฟิกที่เป็นเกร็ดความรู้ทางการเมืองโดยใช้เฟซบุ๊ก (Facebook) , ยูทูบ (YouTube) และไลน์ (LINE)
 - 1.2 สำนักข่าวออนไลน์ควรนำเสนอข่าวการเมืองระดับประเทศและท้องถิ่น รวมถึงข่าวการเมืองระหว่างประเทศเพื่อให้ประชาชนได้ข้อมูลที่ครบถ้วน รอบด้าน
 - 1.3 สำนักข่าวออนไลน์ควรเสนอข้อมูลเกี่ยวกับระบบการเมืองการปกครองในระดับท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างความรู้เข้าใจการพัฒนาระบบการเมือง เช่น การกระจายอำนาจทางการเมืองสู่ท้องถิ่น

1.4 สำนักข่าวออนไลน์ควรจัดให้มีการแสดงออกทางความคิดอย่างสร้างสรรค์ทางการเมืองผ่านสื่อโซเชียลมีเดียด้วยการจัดโครงการวิพากษ์การเมืองไทยด้วยใจทุกGEN เพื่อนำเสนอมุมมองในการแก้ไขปัญหาทางการเมืองผ่านคนทุกช่วงวัย

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) หรือการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) เพื่อช่วยให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและนำมาใช้พัฒนาบทบาทสำนักข่าวออนไลน์ให้สามารถนำเสนอเนื้อหาทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบบทบาทสำนักข่าวออนไลน์และสำนักข่าวจากสื่อดั้งเดิม เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ซึ่งมีขอบเขตที่กว้างกว่าเดิม เพื่อความหลากหลายของข้อมูล

เอกสารอ้างอิง (References)

- ณัฐสุวัชร เส็งกิ่ง. (2560). การมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองไม้แดง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภัทริกา จุฑาทู. (2563). อิทธิพลของสื่อที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลเมืองเมืองปัก ตำบลเมืองปัก อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา. วารสารการเมืองการปกครอง. 12 (1) : 243-261.
- ภูริทัศน์ ชาดิน้ำเพชร. (2564). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน. วารสารวิชาการไทยวิจัยและการจัดการ. 2(1) : 42-55.
- เลอภพ โสรรัตน์, สมาน งามสนธิ, บุญเรือง ศรีเหรียญ และชาญชัย จิตรเหล้าอาพร. (2554). บทบาทสื่อมวลชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไทย. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. 5(3) : 117-129.
- วันชัย สุขตาม จิรายุ ทรัพย์สิน และสุรศักดิ์ ชะมารัมย์. (2563). รัฐศาสตร์ แนวคิดพื้นฐานสู่การปฏิบัติในยุคดิจิทัล. กรุงเทพฯ : โพธิ์เพชร.

- วุฒิพร ลิ้มวราภัส .(2562). กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ กรณีศึกษา
โพสต์ทูเดย์และแนวหน้า. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์.
- ศรุต อติการิ. (2564). บทบาทหน้าที่สื่อของผู้สื่อข่าวการเมืองภาคประชาชน : สำนักข่าว
ออนไลน์ The Reporters. (สารนิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต)
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2566). รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้
อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2565. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :
<https://www.etda.or.th/th/Useful-Resource/publications/iub2022.aspx>. สืบค้น
25 พฤศจิกายน 2566.
- สุพัฒ ฆาสุโก. (2559). การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนอำเภอรัตน
บุรี จังหวัดสุรินทร์. วารสารธรรมทศน์. 16 (3) : 177-190.
- อัญชลี เอกศาสตร์.(2555). การแสวงหาข่าวสารทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊กและการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหา
บัณฑิต) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- โอภาส จิตรระยงค์ .(2565). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วน
ตำบลหน้าพระธาตุ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี. (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Cochran,W.G. (1953). **Sampling Techniques**. New York: John Wiley & Sons.Inc.
- Friedrich-Ebert-Stiftung Thailand Office (2013). บทบาทและหน้าที่ของสื่อในภาวะการเมือง
ขัดแย้ง. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.supinya.com/wp-content/uploads/2013/12/Media-Freedom-and-Quality_Final.pdf. สืบค้น 30
พฤศจิกายน 2566.
- Jantima Kheokao & Dhanaraj Kheokao. (2023). **Thailand Digital News Report 2023**
[Online]. เข้าถึงได้จาก : <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/digital-news-report/2023/thailand>. สืบค้น 28 พฤศจิกายน 2566.

McCombs, M.E. and Becker, L.B. (1979). **Using Mass Communication Theory**. New Jersey : Princ-Hall.

Citation : กัญญวรรณ ปิ่นเงิน, อุดิรัตน์ มานิพารักษ์ และพันยา เขียวบุญจันทร์. (2567). บทบาทสำนักข่าวออนไลน์ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในกรุงเทพมหานคร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น.

8(2) : 351-366; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.44>

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่
กรณีศึกษา : ผ้าไหมมัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ
Factors Affecting Participation in the Continuation of Local
Wisdom of Mudmee Silk Case Study: Mudmee Silk in Ban
Khwao Subdistrict. Ban Khwao District Chaiyaphum Province

พรชนัน ทูลขุนทด^{1*}

Pornchanan Toonkhunthod^{1*}

Received : February 4, 2024; Revised : August 29, 2024; Accepted : August 29, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ กรณีศึกษา: ผ้าไหมมัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ และศึกษาการมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ กรณีศึกษา: ผ้าไหมมัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ดำเนินการโดยวิธีวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 370 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multiple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence :IOC) อยู่ระหว่าง 0.9 -1.00 มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.95 สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) และวิธีการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis)

¹คณะนิติศาสตร์และการปกครอง มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต; Faculty of Law and Government, Rattana Bundit University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : kung.chanan@hotmail.com

Citation : Toonkhunthod, P. (2024). Factors Affecting Participation in the Continuation of Local Wisdom of Mudmee Silk Case Study: Mudmee Silk in Ban Khwao Subdistrict. Ban Khwao District Chaiyaphum Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 367-378;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.45>

ผลการวิจัยพบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ กรณีศึกษา:ผ้าไหมมัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิพบว่า ประเภทของลวดลายมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และการออกแบบลวดลายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด การมีส่วนร่วมการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ กรณีศึกษา:ผ้าไหมมัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิพบว่า ผู้นำมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การส่งเสริมกิจกรรมของชุมชน การสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น การปลูกจิตสำนึกของคนในชุมชน และการจัดการความรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ปัจจัยทั้งหมดรวมกันพยากรณ์ $R^2 = 0.761$ คิดเป็นร้อยละ 76.10

คำสำคัญ (Keywords) : การมีส่วนร่วม, ภูมิปัญญาท้องถิ่น, การทอผ้า

Abstract

The purpose of this research is to study factors affecting participation in the continuation of the local wisdom of Mudmee silk. Case Study: Mudmee Silk, Ban Khwao Subdistrict Ban Khwao District Chaiyaphum Province and study participation in continuing the local wisdom of Mudmee silk Case Study: Mudmee Silk, Ban Khwao Subdistrict Ban Khwao District Chaiyaphum Province. Conducted by quantitative research, collecting data from a sample of 370 people using a multi-step random sampling method (Multiple Random Sampling). The tool used is a questionnaire. The Index of Item Objective Congruence (IOC) is between 0.9 -1.00 with a confidence value. (Reliability) equals 0.95 Statistics for data analysis include mean, standard deviation, t-test, Analysis of Variance, and Multiple Linear Regression Analysis.

The research results found that local wisdom Factors affecting participation in the continuation of local wisdom of Mudmee silk Case Study: Mudmee Silk, Ban Khwao Subdistrict Ban Khwao District Chaiyaphum Province found that Pattern type

Citation : พรชนัน ทูลขุนทด. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ กรณีศึกษา : ผ้าไหม

มัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) :

367-378; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.45>

has the highest average. and the pattern design has the lowest average. Participation in the continuation of local wisdom Factors affecting participation in the continuation of local wisdom of Mudmee silk Case Study: Mudmee Silk, Ban Khwao Subdistrict Ban Khwao District Chaiyaphum Province found that Leadership had the highest average, followed by promoting community activities. Inheriting local wisdom Raising awareness of people in the community and knowledge management had the lowest average. All factors together predict $R^2 = 0.761$, accounting for 76.10 percent.

Keywords : Participation, Local Wisdom, Weaving

บทนำ (Introduction)

ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคมเป็น 1 ใน 10 ยุทธศาสตร์การพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 รัฐบาลมีนโยบายและกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนที่จะทำให้ประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ ได้มีความสามารถช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้นมีคุณภาพชีวิตที่ดีและองค์กรของชุมชนเข้มแข็งด้วยการพัฒนาให้กลุ่มอาชีพต่าง ๆ มีขีดความสามารถในการยกระดับทุนการผลิตและการตลาดให้สูงขึ้นการจัดตั้งกลุ่มภายในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มอาชีพ กลุ่ม OTOP และกลุ่มสัมมาชีพชุมชน

ลวดลายบนผ้าไหมหมี่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นจากจินตนาการและความคิดที่ถูกคิดค้นและถ่ายทอดออกมา สามารถพูดได้ว่าเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่อย่างเห็นได้ชัดของการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งประยุกต์ใช้กับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบกายให้เกิดประโยชน์ เช่น ก่อให้เกิด จิตสำนึกการรักถิ่นฐาน เห็นคุณค่าในภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยภูมิปัญญาท้องถิ่นสร้างรายได้ต่อบุคคลในชุมชนให้มีฐานะ ความเป็นอยู่ สังคม และเศรษฐกิจที่ดีขึ้น มากไปกว่านั้นยังสร้างความภาคภูมิใจทั้งในตนเองและในชุมชน ดังนั้น ภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงควรค่าแก่การอนุรักษ์ให้เป็นมรดกของชาติสืบไป (ชานนท์ วิสุทธิชานนท์, 2558) ผ้าไหมบ้านเขว้าถ่ายทอดวิถีชีวิตความเป็นอยู่และวิถีชีวิตชุมชนของชาวบ้านเขว้าซึ่งเชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมในชุมชนผ่านออกมาทาง

Citation : Toonkhunthod, P. (2024). Factors Affecting Participation in the Continuation of Local Wisdom of

Mudmee Silk Case Study: Mudmee Silk in Ban Khwao Subdistrict. Ban Khwao District Chaiyaphum Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 367-378;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.45>

ลวดลายต่าง ๆ บนผ้าไหม เป็นเอกลักษณ์สำคัญของลายผ้าไหมมัดหมี่ของชาวบ้านเขว้า เกิดจากจิตสำนึกการรักถิ่นฐานของคนในชุมชน เห็นคุณค่าในภูมิปัญญาท้องถิ่น เพราะภูมิปัญญาท้องถิ่นสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน และการพัฒนาผลิตภัณฑ์การมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทอผ้าไหมภายในชุมชน ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะพัฒนากลุ่มอาชีพให้กับชุมชนให้มีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้ แต่การจะบรรลุเป้าหมายได้นั้นต้องอาศัยการร่วมมือของคนในชุมชนสืบสานภูมิปัญญาส่วนท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ยุทธวิธีและการนำไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย การแบ่งหน้าที่ในการทำงาน การกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ของชุมชน เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์การทอผ้าไหมมัดหมี่ภายในชุมชน

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ กรณีศึกษา : ผ้าไหมมัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ เพื่อเป็นการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นการจัดการความรู้การมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ของชุมชนกลุ่มอาชีพมีรูปแบบและมีวิธีการถ่ายทอดองค์ความรู้ในการทอผ้าไหมมัดหมี่

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ กรณีศึกษา : ผ้าไหมมัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ กรณีศึกษา : ผ้าไหมมัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 7,840 คน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 370 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

Citation : พรชนัน ทูลขุนทด. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ กรณีศึกษา : ผ้าไหม

มัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) :

367-378; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.45>

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอนดังนี้ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ กรณีศึกษา : ผ้าไหมมัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิมีดังนี้ โดยแบ่ง 2 ตัวแปรคือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ ได้แก่ 1) ประเภทของลวดลาย และ 2) การออกแบบลวดลาย การมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ 1)ด้านผู้นำ 2) ด้านการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น3)ด้านการปลูกจิตสำนึกของคนในชุมชน 4) ด้านการส่งเสริมกิจกรรมของชุมชน 5) ด้านการจัดการความรู้ และตอนที่ 3 คือ ข้อความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5) มีค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.9-1.00 และความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 370 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ กรณีศึกษา : ผ้าไหมมัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ โดยผู้วิจัยได้ให้กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบข้อคำถามในแบบสอบถามตามความเป็นจริง เมื่อตรวจสอบความถูกต้องของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยกระบวนการทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS มาวิเคราะห์ □ หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) การทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) ทดสอบสมมติฐานโดยการหาค่า ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence : IOC) และนำข้อมูลจากการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) และค่าการถดถอย (Multiple Regression) โดยใช้เกณฑ์การแปลความความค่าเฉลี่ยดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับน้อย

Citation : Toonkhunthod, P. (2024). Factors Affecting Participation in the Continuation of Local Wisdom of

Mudmee Silk Case Study: Mudmee Silk in Ban Khwao Subdistrict. Ban Khwao District Chaiyaphum Province. Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 367-378;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.45>

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย (Research Results)

การศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่
กรณีศึกษา : ผ้าไหมมัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่
กรณีศึกษา : ผ้าไหมมัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ กรณีศึกษา : ผ้าไหมมัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายมีอายุ 39-48 ปี ส่วนใหญ่จบมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวส.

2. ศึกษาการมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ กรณีศึกษา : ผ้าไหมมัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

การมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ กรณีศึกษา : ผ้าไหมมัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ พบว่า ระดับความเป็นจริงโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อทำการพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประเพณีของลวดลายมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และการออกแบบลวดลายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

การมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหม พบว่า ระดับความเป็นจริงโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อทำการพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผู้นำ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมกิจกรรมของชุมชน ด้านการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น และด้านการปลูกจิตสำนึกของคนในชุมชน และด้านการจัดการความรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา มีผลต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ ด้านประเพณีลวดลาย และด้านการออกแบบลวดลาย ส่วนการมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านผู้นำ ด้านการปลูกจิตสำนึกของคนในชุมชน และด้านการจัดการความรู้ ไม่มีผลต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ กรณีศึกษา : ผ้าไหมมัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ยกเว้น ด้านการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น และด้านการส่งเสริมกิจกรรมของชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Citation : พรชนัน ทูลขุนทด. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ กรณีศึกษา : ผ้าไหม

มัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) :

367-378; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.45>

ตารางที่ 1 การทดสอบสมมติฐานพยากรณ์การมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่
กรณีศึกษา : ผ้าไหมมัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ *ภาพรวม*

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์ การถดถอย (β)	Std. Error	สมการ มาตรฐาน	ค่าสถิติ t	P value
ค่าคงที่	.378	.107		3.521	.000**
1.ด้านผู้นำ X_1	.402	.036	.434	11.269	.000**
2.ด้านการสืบสานภูมิปัญญา ท้องถิ่น X_2	.279	.047	.290	5.914	.000**
3.ด้านการปลูกจิตสำนึกของคน ในชุมชน X_3	-.068	.046	-.071	-1.482	.139
4.ด้านการส่งเสริมกิจกรรมของ ชุมชน X_4	.112	.042	.120	2.649	.008*
5.ด้านการจัดการความรู้ X_5	.184	.041	.200	4.464	.000**

$R^2 = 0.761$, $SEE = 0.310$, $F = 231.269$, Sig of $F = 0.000$

จากตารางที่1 การทดสอบสมมติฐานเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ กรณีศึกษา : ผ้าไหมมัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ค่าสถิติ $F = 231.269$ และมีค่า Sig of $F = 0.000^{**}$ ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้กล่าวคือ การมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ กรณีศึกษา : ผ้าไหมมัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ พบว่า ด้านผู้นำ X_1 มีน้ำหนักการพยากรณ์สูงที่สุด เท่ากับ 0.402 (=.402) รองลงมาคือ ด้านการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น X_2 มีน้ำหนักการพยากรณ์ เท่ากับ 0.279 (= 0.279) X_5 ด้านการจัดการความรู้ X_5 มีน้ำหนักการพยากรณ์ เท่ากับ 0.184 (= 0.184) ด้านการส่งเสริมกิจกรรมของชุมชน X_4 มีน้ำหนักการพยากรณ์ เท่ากับ 0.112 (= 0.112) และน้อยที่สุดคือ ด้านการปลูกจิตสำนึกของคนในชุมชน X_3 มีน้ำหนักการพยากรณ์ เท่ากับ 0.068 (= 0.068) นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยทั้งหมด ร่วมกันพยากรณ์การมี

Citation : Toonkhunthod, P. (2024). Factors Affecting Participation in the Continuation of Local Wisdom of

Mudmee Silk Case Study: Mudmee Silk in Ban Khwao Subdistrict. Ban Khwao District Chaiyaphum Province. Journal of Local Governance and Innovation. 8(2) : 367-378;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.45>

ส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ กรณีศึกษา : ผ้าไหมมัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอ
บ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ได้ถึงร้อยละ 76.10 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้เป็นดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Y = .101 + .470x_1 + .296x_2 + .158x_4 + .149x_5 + .086x_3$$

$$Z = .452X_1 + .275X_2 + .152X_4 + .145X_5 + .080X_3$$

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่
กรณีศึกษา : ผ้าไหมมัดหมี่ตำบลบ้าน เขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ เป็นอย่างไร ซึ่งมีคำอธิบาย
สนับสนุนผลการวิจัยกับการศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ ด้านประเภทของลวดลาย และการออกแบบลวดลาย
สรุปได้ว่า ด้านประเภทลวดลายผ้าไหมมีความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ด้านการออกแบบลวดลาย
ผ้าไหมต้องใช้ผู้ที่มีความรู้ มีทักษะและมีความเชี่ยวชาญในการออกแบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ
ทักษิณา พิพิธกุล. (2558) ศึกษาผ้าทอมือ : การอนุรักษ์และการพัฒนาลวดลายผ้ายกดอกของ
จังหวัดลำพูน พบว่าการอนุรักษ์ลวดลายผ้าทอโบราณทำให้ช่างทอลำพูนสามารถสร้างเอกลักษณ์ใน
งานผ้าทอพื้นถิ่นของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของวรวิรัตน์ สัมพันธ์พงศ์. (2559) ศึกษา
ยุทธศาสตร์การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการเพื่อสร้างคุณค่าตราสินค้า หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
(OTOP) ของกลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย จากการศึกษาพบว่า การได้รับการรับรองมาตรฐาน
ผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) การวางรูปแบบและลวดลายให้มีความทันสมัย การสร้างความแตกต่างแก่
ผลิตภัณฑ์โดยอาศัยจุดเด่นในด้านการมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวเพื่อยกระดับตราสินค้าผ้าไหม OTOP
และสอดคล้องกับงานวิจัยของปฐิตา วิปชชา และอนุชา แฝงเกษร. (2564) ศึกษาการพัฒนา
ผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือโดยการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต นักออกแบบ ผู้จัดจำหน่าย และผู้บริโภค จังหวัด
มุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า 2) ผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ต้องการซื้อสินค้าที่มีลวดลายผสมผสานระหว่างแบบ
ดั้งเดิมกับแบบสมัยใหม่

2) การมีส่วนร่วมการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านผู้นำ ด้านการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น
ด้านการส่งเสริมกิจกรรมของชุมชน ด้านการปลูกจิตสำนึกของคนในชุมชน และด้านการจัดการ
ความรู้ สรุปได้ว่า ด้านผู้นำมีผู้นำที่มีความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์เฉพาะด้านของการทอผ้าไหม

Citation : พรชนัน ทูลขุนทด. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ กรณีศึกษา : ผ้าไหม

มัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) :

367-378; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.45>

มัดหมี่ ด้านการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นมีผู้สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ ด้านการปลูกจิตสำนึกของคนในชุมชนภูมิปัญญาจากการทอผ้าไหมก่อให้เกิดรายได้ และเป็นการกระตุ้นปลูกจิตสำนึกของคนในชุมชนสนใจการทอผ้าไหม ด้านการส่งเสริมกิจกรรมของชุมชนเป็นการร่วมกันเพื่อสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นก่อให้เกิดอาชีพในชุมชน ด้านการจัดการความรู้มีการถ่ายทอดความรู้ที่เหมาะสมเข้าใจง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของยุภาพร เจริญวัฒนภณีย์. (2559) ศึกษาแนวทางการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ กรณีศึกษา ผ้าไหมมัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ การศึกษาวิจัยพบว่า 5 แนวทางการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ การเสริมสร้างปราชญ์ชาวบ้านให้เป็นผู้นำในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น การส่งเสริมการสืบสานสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ไปสู่คนรุ่นต่อไป การปลูกจิตสำนึกของคนในชุมชนให้เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น การส่งเสริมกิจกรรมร่วมกันเพื่อการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดการความรู้และการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ดำรงอยู่ ซึ่งพบว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่มีส่วนช่วยในการพัฒนาชุมชนอำเภอบ้านเขว้า ให้มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เนื่องจากส่วนหนึ่งเป็นการสร้างอาชีพ และสร้างรายได้ให้คนในชุมชน

3) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา มีความคิดเห็นที่แตกต่างกับภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ในด้านประเภทลวดลาย และด้านการออกแบบลวดลาย ส่วนการมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านผู้นำ ด้านการปลูกจิตสำนึกของคนในชุมชน และด้านการจัดการความรู้ ไม่มีผลต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ กรณีศึกษา : ผ้าไหมมัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ยกเว้น ด้านการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นและด้านการส่งเสริมกิจกรรมของชุมชน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของหทัยรัตน์ บุญยรัตพันธุ์ เงินทอง. (2558) ศึกษาปัญหาของกลุ่มผลิตผ้าไหมมัดหมี่ในตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า 2) ในปัจจุบันจำนวนผู้มีความรู้และภูมิปัญญาทางด้านกระบวนการผลิตผ้าไหมมัดหมี่มีจำนวนลดน้อยลงอย่างน่าเป็นห่วง การผลิตและการทอผ้าไหมในปัจจุบันเป็นการดำเนินการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ซื้อในปัจจุบัน มากกว่าที่จะเป็นการออกแบบลวดลายและดำเนินการทอแบบดั้งเดิมในกระบวนการย้อมสีของผ้าไหมก็มีการใช้สีเคมีมาแทนสีธรรมชาติ

Citation : Toonkhunthod, P. (2024). Factors Affecting Participation in the Continuation of Local Wisdom of

Mudmee Silk Case Study: Mudmee Silk in Ban Khwao Subdistrict. Ban Khwao District Chaiyaphum Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 367-378;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.45>

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ กรณีศึกษา : ผ้าไหมมัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกันในด้านอายุ และการศึกษา ชุมชนตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิมีความสนใจที่จะสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมประเภทของลวดลายมากกว่าการออกแบบลวดลาย ส่วนการมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ ด้านผู้นำมีความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์เฉพาะด้านของการทอผ้าไหม ด้านการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นมีผู้สืบทอดและเป็นการกระตุ้นปลูกจิตสำนึกของคนในชุมชนสนใจการทอผ้าไหม ซึ่งการทอผ้าไหมก่อให้เกิดรายได้ การส่งเสริมกิจกรรมของชุมชนเป็นการร่วมมือกันเพื่อสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ก่อให้เกิดอาชีพภายในชุมชน และด้านการจัดการความรู้ในการทอผ้าไหมของชุมชนมีการถ่ายทอดความรู้ที่เหมาะสม เข้าใจง่าย

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีหน่วยงานทั้งภาครัฐหรือภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของชุมชนให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น

1.2 ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนในการสืบทอดหรือสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนให้มีจำนวนมาก

1.3 ควรมีการสืบสานถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นตลอดไปจากรุ่นสู่รุ่น

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 มีหน่วยงานทั้งภาครัฐหรือภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของชุมชนเพิ่มขึ้น

2.2 มีการส่งเสริมสนับสนุนในการสืบทอดหรือสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนมีจำนวนเพิ่มขึ้น

2.3 มีการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจากรุ่นสู่รุ่น

เอกสารอ้างอิง (References)

- ศิริพร บุญชู และนันทวรรณ รักพงษ์. (2555). **ภูมิปัญญาการผลิตเส้นไหมไทยพื้นบ้านอีสาน**. กรุงเทพฯ : กรมหม่อน
- สุนทร ไซยะบุตร, ทองเหลือง เมตตาริกานนท์, นารี บุตรวงศ์, ปาริชาติ พานิชย์, มะนิจันทร์ สุวะรัตน์, ปาริชาติ สุขนะชะ, หล่อ นานนท์ และเพลินจิต นามหงส์. (2556) **การใช้ภูมิปัญญาด้านการทอผ้าเพื่อเพิ่มรายได้ของกลุ่มทอผ้า บ้านหนองยาง ตำบลโคกสำราญ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์**. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- หทัยรัตน์ บุญยรัตพันธุ์ เงินทอง. (2558). ปัญหาของกลุ่มผลิตผ้าไหมมัดหมี่ในตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น. **วารสารการบริหารท้องถิ่น**. 9(1) : 100-117.
- วริรัตน์ สัมพัทธ์พงศ์. (2559). ยุทธศาสตร์การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการเพื่อ สร้างคุณค่าตราสินค้า หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ของกลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย. **วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**. 11(2) : 185-192.
- ยุภาพร เจริญพัฒน์มณีชัย. (2559). **แนวทางการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่กรณีศึกษา ผ้าไหมมัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ**. หลักสูตรพัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต ภาควิชาการพัฒนาชุมชน คณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เอื้ออนุช ถนอมวงศ์, ทิพย์วัลย์ สุรินยา, งามลัมย์ ผิวเหลือง, นฤตม์ พรประสิทธิ์ และวิเชียร ปรีชาธรรมวงศ์. (2561). การมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของเยาวชนอำเภอบึงขัง จังหวัดนครราชสีมา. **วารสารสมาคมนักวิจัย**. 23(1) : 115-126.
- อุทิศ ทาหอม, จริยา ดวดไธสง และอันธิกา คงประโคน. (2561). **แนวทางการบริการจัดการกลุ่มทอผ้าไหม บ้านหนองไทรงาม ตำบลชุมเห็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์**. **วารสารพัฒนศาสตร์**. 1(1) : 97-129.

Citation : Toonkhunthod, P. (2024). Factors Affecting Participation in the Continuation of Local Wisdom of

Mudmee Silk Case Study: Mudmee Silk in Ban Khwao Subdistrict. Ban Khwao District Chaiyaphum Province. **Journal of Local Governance and Innovation**. 8(2) : 367-378;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.45>

เนตรชนก คงทน, พีรวิทย์ คำเจริญ และจิรพัฒน์ โทพล. (2561). การสื่อสาร การตลาดผ้าไหมอารย
ธรรมขอม และการออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของชุมชน : กรณีศึกษากลุ่มทอ
ผ้าไหม บ้านตะคร้อเหนือ อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารชุมชนวิจัย*.
12(1) : 56-72.

โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในกรุงเทพมหานคร

Model of Causal Factors Influencing the Development of Cultural Tourism in Bangkok

พณยา เขียวบุญจันทร์^{1*} สุรีย์พร เขียวบุญจันทร์² และสุภาพร สรสิทธิ์รัตน์³

Phanya Khiewboonchan^{1*}, Sureeporn Khiewboonchan²

and Suphaphon Sorasittirat³

Received : February 23, 2024; Revised : August 29, 2024; Accepted : August 29, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อพัฒนาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในกรุงเทพมหานคร (2) เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในกรุงเทพมหานคร ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความแปรปรวน ค่าความถี่ การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equations Modeling : SEM) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อประเมินความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ การวิเคราะห์เส้นทาง และการทดสอบสมมติฐาน

^{1,3}คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต; Faculty of Education, Rattana Bundit University, Thailand.

²คณะการจัดการธุรกิจและการเงิน มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต; Faculty of Business and Finance Management, Rattana Bundit University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : phanya_k@rbac.ac.th

Citation : Khiewboonchan, P., Khiewboonchan, S. & Sorasittirat, S. (2024). Model of Causal Factors Influencing

the Development of Cultural Tourism in Bangkok. *Journal of Local Governance and Innovation*.

8(2) : 379-390; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.46>

ผลการวิจัย พบว่า โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในกรุงเทพมหานคร ตามทฤษฎีสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าสถิติดังนี้ $\chi^2 = 93.90$, $df = 47$, $\chi^2/df = 1.99$, $p\text{-value} = 0.0723$, $GFI = 0.972$, $CFI = 0.99$, $RMR = 0.011$ และ $RMSEA = 0.044$ ตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า (1) อัตลักษณ์ของวัฒนธรรมมีอิทธิพลทางตรงต่อการบูรณาการความร่วมมือ ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว และการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (2) การบูรณาการความร่วมมือมีอิทธิพลทางตรงต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (3) ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวมีอิทธิพลทางตรงต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (4) อัตลักษณ์ของวัฒนธรรมมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยมีการบูรณาการความร่วมมือและศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว เป็นตัวแปรส่งผ่าน

คำสำคัญ (Keywords) : อัตลักษณ์ของวัฒนธรรม, การบูรณาการความร่วมมือ, ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว, การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

Abstract

The objective of this research were 1) to develop a causal model of factors influencing the development of cultural tourism. in Bangkok, (2) to study the causal factors influencing the development of cultural tourism in Bangkok. Quantitative research was employed in this study. Data were collected from 400 Thai tourists traveling to cultural tourist attractions through stratified random sampling. Research instrument was the questionnaire. Statistics analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, skewness, kurtosis, and structural equation modeling: SEM. They were analyzed by using the statistical software package for assessing the consistency with empirical data, path analysis and hypothesis testing.

The results revealed that the structural equation model influencing the development of cultural tourism in Bangkok based on theory was in line with the empirical data $\chi^2 = 93.90$, $df = 47$, $\chi^2/df = 1.99$, $p\text{-value} = 0.0723$, $GFI = 0.972$, CFI

Citation : พันยา เขียวบุญจันทร์, สุริย์พร เขียวบุญจันทร์ และสุภาพร สรสิทธิรัตน์. (2567). โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อ

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานคร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น.

8(2) : 379-390; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.46>

= 0.99, RMR = 0.011 and RMSEA = 0.044. Hypothesis testing results showed that 1) the identity of the culture of tourism influences directly on cooperation, capability of tourist attractions, and development of cultural tourism, (2) cooperative Integration influences directly on the development cultural tourism, 3) capability of tourist attractions influences directly on the development of cultural tourism and 4) identity of the cultural of tourism influences indirectly on the development of cultural tourism through cooperative Integration and capability of tourist attractions acted as mediator variables.

Keywords : Identity of the Culture of Tourism, Cooperative Integration, Capability of Tourist Attractions, Development of Cultural Tourism

บทนำ (Introduction)

การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญมากอันหนึ่งที่จะก่อให้เกิดการสืบทอดฟื้นฟูและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมนำความเจริญไปสู่ท้องถิ่นทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งเจ้าของที่ดินและนักท่องเที่ยวช่วยลดช่องว่างของสังคม จะเห็นว่าการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของหลายประเทศทั่วโลก รัฐบาลจึงให้ความสำคัญในการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อช่วงชิง ส่วนแบ่งตลาดท่องเที่ยวโลก การกีดกันการท่องเที่ยวจึงเป็นภารกิจที่ถูกผลักดันกลับไปกับการพัฒนาประเทศในทุกมิติ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2565) สอดคล้องกับแนวคิดของ Anhot (2004) ที่ระบุว่า มิติด้านการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ สามารถดึงดูดผู้คนได้ทั่วโลกโดยการสื่อสารทางการตลาดก็จะทำให้มิติด้านการท่องเที่ยวสร้างภาพลักษณ์ประเทศนั้น ๆ ได้ง่ายและมีประสิทธิภาพ กรุงเทพมหานคร เป็นเมืองหนึ่งที่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่หลากหลาย และสวยงาม นอกจากสถานที่ท่องเที่ยวอันทรงคุณค่าคู่บ้านคู่เมืองอย่างวัดพระราชวัง อีกทั้งในปัจจุบันกรุงเทพมหานครยังมีสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ ๆ เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองทุกความต้องการของนักท่องเที่ยวทุกรูปแบบโดยเป็นเมืองจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ รายได้จากการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานครมีส่วนเฉลี่ยประมาณร้อยละ 40 ของทั่วราชอาณาจักร แสดงให้เห็นว่ากรุงเทพมหานครเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญของ

Citation : Khiewboonchan, P., Khiewboonchan, S. & Sorasittirat, S. (2024). Model of Causal Factors Influencing

the Development of Cultural Tourism in Bangkok. **Journal of Local Governance and Innovation.**

8(2) : 379-390; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.46>

ประเทศไทย (กองนโยบายและแผนงาน สำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร, 2565) ทั้งนี้การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กำลังได้รับการส่งเสริมให้เป็นอีกหนึ่งยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานคร ซึ่งทางกรุงเทพมหานครได้มีนโยบายการพัฒนาและผลักดันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกรุงเทพมหานครในยุทธศาสตร์ที่ 3 คือการเพิ่มประสิทธิภาพกลไกการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเครือข่ายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเครือข่ายและการสร้างกลไกความร่วมมือ การปรับโครงสร้างองค์กรเสริมศักยภาพชุมชน และสร้างแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับเขตให้มีการบูรณาการและบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน (สำนักวัฒนธรรมกีฬาและการท่องเที่ยว.กองการท่องเที่ยว, 2564) ถึงแม้ว่าที่ผ่านมาการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานครจะเป็นไปในทิศทางบวก แต่ศักยภาพในการหารายได้จากการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานครก็ยังสามารถพัฒนาให้สูงขึ้นกว่านี้ได้ ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นจะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) เพิ่มขึ้นอย่างมาก ดังนั้น กรุงเทพมหานครจำเป็นต้องมีแผนพัฒนา และการวางแผนในการส่งเสริม และพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับโลก และสามารถสร้างรายได้ให้แก่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเท่าตัว (กองยุทธศาสตร์บริหารจัดการ สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล, 2565)

ด้วยเหตุผลสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในกรุงเทพมหานคร ให้สอดคล้องกับยุคสมัยและสถานการณ์ปัจจุบันในมิติวิถีใหม่ อันนำไปสู่สัมฤทธิ์ผลเชิงสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจของชุมชน

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานคร

Citation : พันยา เขียวบุญจันทร์, สุริยพร เขียวบุญจันทร์ และสุภาพร สรสิทธิรัตน์. (2567). โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อ

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานคร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น.

8(2) : 379-390; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.46>

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในกรุงเทพมหานคร

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประกอบด้วย วัดพระอารามหลวง ชุมชนเก่า และตลาดน้ำ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยที่ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ที่วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติขั้นสูง และมีรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร จึงต้องพิจารณาขนาดตัวอย่างควบคู่ไปกับจำนวนตัวแปรสังเกตได้ที่ต้องการประมาณค่า โดยใช้อัตราส่วนระหว่างหน่วยกลุ่มตัวอย่างและจำนวนพารามิเตอร์หรือตัวแปรสังเกตได้ เป็น 10-20 ต่อ 1 Schumacker & Lomax (2010) ทั้งนี้จะต้องไม่ต่ำกว่า 400 คน ในการวิจัยครั้งนี้ มีตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 17 ตัว ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์กลุ่มตัวอย่างต่อจำนวนตัวแปรสังเกตได้ เป็น 20 : 1 ได้กลุ่มตัวอย่าง 340 ไม่สอดคล้องกับเกณฑ์ขั้นต่ำ ผู้วิจัยจึงเพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ให้เป็นไปตามเกณฑ์ขั้นต่ำ คือ 400 คน และสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดให้ตัวแปรสถานที่ท่องเที่ยวเป็นชั้นภูมิ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการวิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีทั้งหมด 5 ตอน ได้แก่ 1) แบบสอบถามสถานภาพส่วนบุคคล 2) แบบสอบถามอัตลักษณ์ของวัฒนธรรม 3) แบบสอบถามการบูรณาการความร่วมมือ 4) แบบสอบถามศักยภาพการท่องเที่ยว 5) แบบสอบถามการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ และได้นำแบบสอบถามไปหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย ซึ่งข้อคำถามทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ตั้งแต่ 0.66 ถึง 1 หลังจากนั้นนำไปทดลองกับนักท่องเที่ยวที่ไม่ใช่ตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลการทดลองได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในสถานที่ท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครที่ได้รับใบไว้ เพื่อขออนุญาตเก็บ

รวบรวมข้อมูลกับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หลังจากนั้นผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากท่องเที่ยวด้วยตนเอง นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูลแล้วมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบและคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อบรรยายคุณลักษณะของตัวอย่าง ใช้สถิติ การหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การตรวจสอบการกระจายของข้อมูล (Normal Distribution) โดยการทดสอบด้วยค่าความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equations Modeling – SEM) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อประเมินความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิเคราะห์ พบว่า โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในกรุงเทพมหานคร มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดัง ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ดัชนีการเข้ากันได้กับข้อมูล

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ในการพิจารณา	ก่อนปรับปรุงแบบจำลอง	ผลการพิจารณา	หลังปรับปรุงแบบจำลอง	ผลการพิจารณา
χ^2/df .	< 2.00	3.582	ไม่ผ่านเกณฑ์	1.997	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	< 0.05	0.093	ไม่ผ่านเกณฑ์	0.044	ผ่านเกณฑ์
SRMR	< 0.05	0.068	ไม่ผ่านเกณฑ์	0.037	ผ่านเกณฑ์
GFI	$\geq$ 0.90	0.870	ไม่ผ่านเกณฑ์	0.950	ผ่านเกณฑ์
AGFI	$\geq$ 0.90	0.820	ไม่ผ่านเกณฑ์	0.900	ผ่านเกณฑ์
CFI	$\geq$ 0.90	0.960	ไม่ผ่านเกณฑ์	0.990	ผ่านเกณฑ์
PGFI	$\geq$ 0.90	0.630	ไม่ผ่านเกณฑ์	0.950	ผ่านเกณฑ์
RMR	< 0.05	0.022	ผ่านเกณฑ์	0.011	ผ่านเกณฑ์
CN	$\geq$ 200	120.27	ไม่ผ่านเกณฑ์	254.52	ผ่านเกณฑ์

การวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของตัวแปรปัจจัยเชิงสาเหตุ ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในกรุงเทพมหานคร ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในกรุงเทพมหานคร

ตัวแปรตาม	INC			POT			DEV		
ตัวแปรอิสระ	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
CUL	.92**		.92**	.74**		.74**	.78**	.59	1.37**
INC							.64**		.64**
POT							.68**		.68**
	.83			.51			.81		
$\chi^2 = 93.90$, df = 47 , χ^2 /df = 1.99 , P = .0723, RMSEA = .044 , CFI = .99 , GFI = .972 , AGFI = .959, RMR = 0.011									

จากตาราง 2

ข้อค้นพบตามสมมติฐานที่ 1 พบว่า อัตลักษณ์ของวัฒนธรรม(CUL)ที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (DEV) มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .78

ข้อค้นพบตามสมมติฐานที่ 2 พบว่า อัตลักษณ์ของวัฒนธรรม(CUL) ที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการบูรณาการความร่วมมือ (INC) มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .92

ข้อค้นพบตามสมมติฐานที่ 3 พบว่า อัตลักษณ์ของวัฒนธรรม(CUL) ที่มีอิทธิพลทางตรงต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว (POT) มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .74

ข้อค้นพบตามสมมติฐานที่ 4 พบว่า การบูรณาการความร่วมมือ (INC) ที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม(DEV) มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .64

ข้อค้นพบตามสมมติฐานที่ 5 พบว่า ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว (POT) ที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม(DEV) มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .64

ข้อค้นพบตามสมมติฐานที่ 6 พบว่า อัตลักษณ์ของวัฒนธรรม(CUL) มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม(DEV) โดยมีการบูรณาการความร่วมมือ (INC) และศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว (POT) เป็นตัวแปรส่งผ่าน มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.12

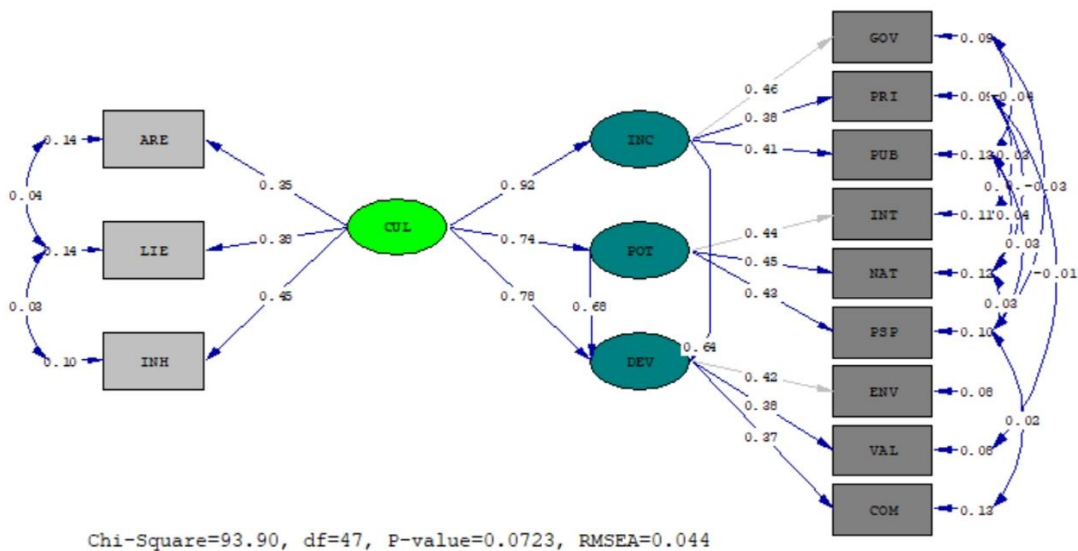
Citation : Khiewboonchan, P., Khiewboonchan, S. & Sorasittirat, S. (2024). Model of Causal Factors Influencing

the Development of Cultural Tourism in Bangkok. **Journal of Local Governance and Innovation.**

8(2) : 379-390; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.46>

ซึ่งตัวแปรทั้งสามสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปร การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม(DEV) ได้ร้อยละ 81 ดังภาพที่ 1

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. จากผลการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (DEV) ในกรุงเทพมหานคร พบว่า โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ทั้งนี้เนื่องจากโมเดลสมมติฐานที่สร้างขึ้น ได้ศึกษามาจากหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จึงทำให้โมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ตามแนวคิดของ Schumacker & Lomax (2010) และผลการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรต่างๆ ในโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (DEV) ในกรุงเทพมหานคร พบว่า (1) อัตลักษณ์ของวัฒนธรรม(CUL)ที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (DEV) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .78 (2) อัตลักษณ์ของวัฒนธรรม(CUL) ที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการบูรณาการความร่วมมือ (INC) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .92 และ (3) อัตลักษณ์ของวัฒนธรรม(CUL) ที่มีอิทธิพลทางตรงต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว (POT) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .74 (4) การบูร

Citation : พันยา เขียวบุญจันทร์, สุริยพร เขียวบุญจันทร์ และสุภาพร สรสิทธิรัตน์. (2567). โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อ

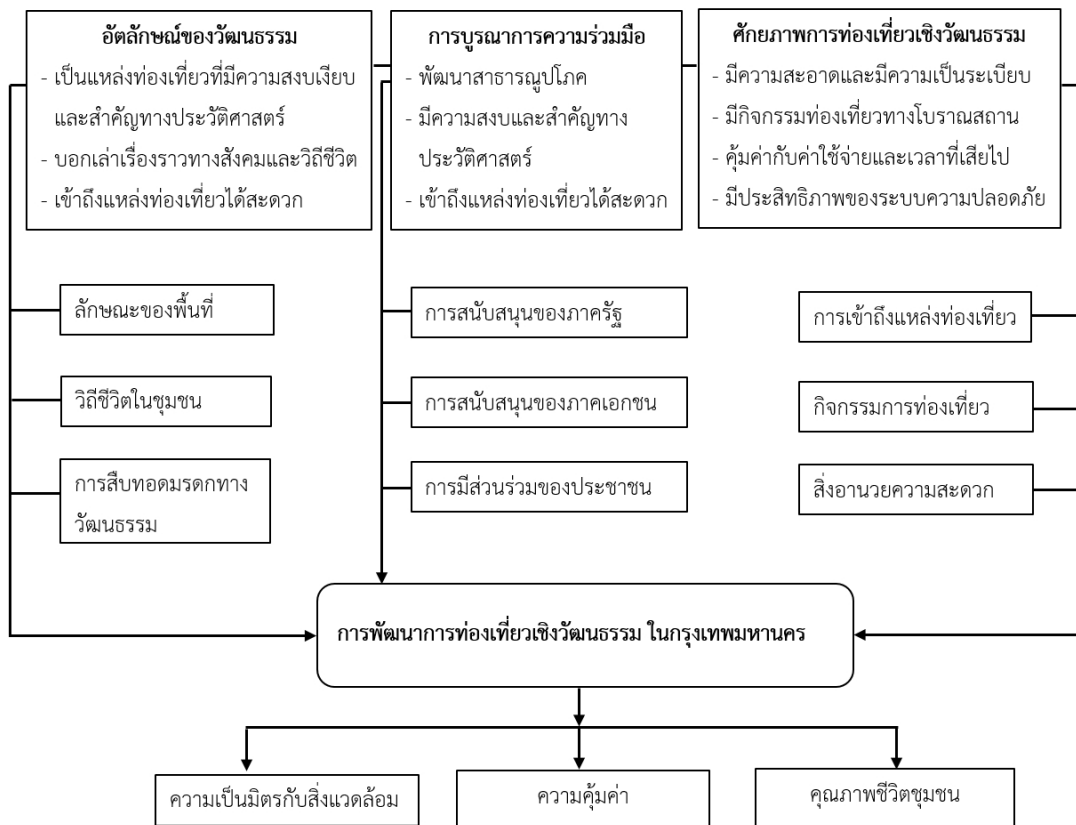
การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานคร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น.

8(2) : 379-390; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.46>

ณาการความร่วมมือ (INC) ที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม(DEV) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .64 (5) ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว (POT) ที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม(DEV) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .68 และ (6) อัตลักษณ์ของวัฒนธรรม(CUL) มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม(DEV) โดยมีการบูรณาการความร่วมมือ (INC) และศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว (POT) เป็นตัวแปรส่งผ่าน มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.12 ทั้งนี้อาจเนื่องจากปัจจัยด้านอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวในส่วนของสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกรุงเทพมหานคร เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีการบอกเล่าเรื่องราวในการพัฒนาทางสังคมและมนุษย์เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิต สถานที่ท่องเที่ยวมีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว ปัจจัยด้านการบูรณาการความร่วมมือ การสนับสนุนของภาครัฐ มีการพัฒนาสาธารณูปโภค มีการสนับสนุนด้านการตลาด การประชาสัมพันธ์ ภาคเอกชน มีบทบาทในการร่วมพัฒนา อนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว และสร้างมาตรฐานของสินค้าและบริการ ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว เช่น การบริการห้องน้ำ ที่พัก ที่จอดรถ ในส่วนศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมและบรรยากาศ มีความสะอาดและมีความเป็นระเบียบ มีการเพิ่มศักยภาพอุปกรณ์และเครื่องมือเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุให้กับนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูติปภา หะสะภาค (2565) พบว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ขึ้นอยู่อัตลักษณ์ของวัฒนธรรม การบูรณาการความร่วมมือ นโยบายการท่องเที่ยวของจังหวัด และศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

การผลการวิจัยสามารถนำประเด็นมาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในกรุงเทพมหานคร ปรากฏดังผังความเชื่อมโยง ดังภาพที่ 1 ดังนี้

จากภาพที่ 2 ผู้วิจัยได้นำเสนอองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นจากการวิจัยที่เป็นรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในกรุงเทพมหานคร ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ ปัจจัยอัตลักษณ์ของวัฒนธรรม การบูรณาการความร่วมมือ ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่าอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้นควรกำหนดนโยบายเพื่อค้นหาอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมที่โดดเด่นที่สุด และนำมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารประชาสัมพันธ์และการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

Citation : พันยา เขียวบุญจันทร์, สุริยพร เขียวบุญจันทร์ และสุภาพร สรสิทธิรัตน์. (2567). โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อ

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานคร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น.

8(2) : 379-390; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.46>

1.2 ควรกำหนดนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อรักษาวิถีชีวิตและอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมในชุมชน ขณะเดียวกันอัตลักษณ์ทางสังคมนั้นต้องเป็นที่น่าสนใจหรือสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้

1.3 ควรพัฒนาและส่งเสริมให้จัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิต ดั้งเดิมที่มีอยู่แล้ว เพื่อสร้างศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

1.4 ควรมีการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครอย่างจริงจัง เพื่อความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) หรือการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) เพื่อช่วยให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและนำมาใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

2.2 ควรมีการศึกษาเจาะลึกเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของวัฒนธรรม ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในกรุงเทพมหานคร ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้โดดเด่นได้ต่อไป เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า อัตลักษณ์ของวัฒนธรรม และศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นตัวแปรสำคัญ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2561). ททท. เปิดตัวแคมเปญ Amazing Thailand Go Local เร่งกระแสท่องเที่ยว 55 เมืองรอง หลังรัฐบาลประกาศลดหย่อนภาษี หวังรายได้สู่ชุมชน ไม่ต่ำกว่า 10,000 ล้านบาท พร้อมสร้างการเติบโตรอบด้านอย่างสมดุล. กรุงเทพฯ : กลุ่มนโยบายและแผน กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2564). รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กองนโยบายและแผนงาน สำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร. (2563). รายงานการศึกษาจำนวนนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2563. [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก : <http://po.bangkokgo.th:90/Web2/SAT/0361.pdf>. สืบค้น 18 มิถุนาคม 2566.

กองยุทธศาสตร์บริหารจัดการ สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล. (2556). **แผนพัฒนา**

กรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2556-2575). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :

<http://www.bangkok.go.th/>. สืบค้นเมื่อวันที่ 18 มิถุนาคม 2566.

ชุติปา หะสะภาค. (2565). **การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดอุทัยธานี.** ปรินญา
นิพนธ์ดุขีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

Anholt, S. (2004). Brands and Branding. In Branding places and nation. edited by R.
Clifton, J. Simmons, and S. Ahmad, Princeton. New Jersey : Bloomberg
Press.

Schumacker, R. E. & Lomax, R. G., (2010). **A beginner's guide to structural
equation modeling.** 3rd ed. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.

Citation : พันยา เขียวบุญจันทร์, สุริย์พร เขียวบุญจันทร์ และสุภาพร สรสิทธิรัตน์. (2567). โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อ

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานคร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น.

8(2) : 379-390; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.46>

ปัญหาการออกเสียงภาษาอังกฤษของคนไทยและเทคนิคการสอนเสียง ที่เป็นปัญหา

English Pronunciation Problems among Thai People and Remedial Techniques

ชฎาพร โพชัยสวรรค์^{1*} นภธีรา จวอรรณ² พิเชฐ สัตย์วินิจ³ และขวัญชนก หนูสง⁴
Chadaporn Pokaisawan^{1*}, Nopthira Jawaut², Pichet Satwinit³
and Kwanchanok Nusong⁴

Received : February 15, 2024; Revised : March 22, 2024; Accepted : March 25, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

ระบบเสียงภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีความต่างกันหลายลักษณะซึ่งความต่างของระบบเสียงทั้ง 2 ภาษามีผลทำให้คนไทยมีปัญหาในการออกเสียงภาษาอังกฤษ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ปัญหาการออกเสียงภาษาอังกฤษของคนไทย และ 2) เสนอแนะเทคนิคการสอนออกเสียงภาษาอังกฤษที่เป็นปัญหาของคนไทย วิธีการที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ การศึกษาเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของระบบเสียงภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาการออกเสียงภาษาอังกฤษมีสาเหตุหลัก 3 ประการ ได้แก่ 1) ภาษาไทยไม่มีเสียงลักษณะนั้น ๆ 2) ภาษาไทยมีเสียงลักษณะนั้น ๆ แต่ปรากฏในตำแหน่งที่ต่างกัน และ 3) ภาษาไทยมีเสียงลักษณะที่คล้ายกับเสียงภาษาอังกฤษแต่ออกเสียงต่างกัน และคนไทยมีปัญหาในการออกเสียงภาษาอังกฤษทั้งในลักษณะเสียงสามัญและลักษณะเสียงพิเศษ ดังนี้ 1) เสียงพยัญชนะ 2) เสียงพยัญชนะควบกล้ำ 3) เสียงสระ 4) เสียงเน้นหนัก และ 5) ทำนองเสียง โดยมีเทคนิคการ

¹⁻⁵คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง; Faculty of Humanities and Social Sciences, Muban Chombueng Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : chporn08@gmail.com

Citation : Pokaisawan, C., Jawaut, N., Satwinit, P. & Nusong, K. (2024). English Pronunciation Problems among Thai People and Remedial Techniques. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 391-408; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.47>

สอนเพื่อแก้ปัญหาการออกเสียง ดังนี้ 1) การใช้คู่เทียบเสียง 2) การฝึกออกเสียงจากแบบฝึกรูปแบบต่าง ๆ และ 3) การใช้แผนผังใบหน้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สรุปได้ว่าความต่างของระบบเสียงภาษาแม่และภาษาที่ 2 ทำให้เกิดความยากลำบากและปัญหาในการออกเสียงภาษาที่ 2 ให้ถูกต้อง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องแก้ไขปัญหาการออกเสียงภาษาอังกฤษของคนไทยซึ่งวิธีการแก้ปัญหาคือการสอนให้ผู้เรียนรู้ลักษณะที่ต้องและฝึกออกเสียงปัญหาให้ถูกต้องด้วยเทคนิควิธีต่าง ๆ ที่ผ่านการศึกษาค้นคว้าอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

คำสำคัญ (Keywords) : ระบบเสียงภาษาไทย, ระบบเสียงภาษาอังกฤษ, ปัญหาการออกเสียงภาษาอังกฤษของคนไทย, เทคนิคการสอนการออกเสียง

Abstract

The Thai language and English language sound systems have several differences, which result in Thai people encountering problems in pronouncing English. The purpose of this study was 1) to analyze the challenges in English pronunciation faced by Thai learners, and 2) to propose remedial teaching techniques. The methodology included a comparative study of the similarities and differences between the phonetic systems of the Thai language and English. The analysis revealed three primary causes contributing to English pronunciation difficulties among Thai speakers: 1) certain sounds present in English are absent in the Thai phonetics, 2) analogous sounds exist in Thai but are placed in different positions; and 3), Thai encompasses sounds alike to English, yet with distinct pronunciation. Furthermore, Thai individuals encounter challenges in pronouncing English sounds, encompassing both segmental features and suprasegmental features. These hurdles manifest in 1) consonant sounds, 2) diphthong consonant sounds, 3) vowel sounds, 4) stressed sounds, and 5) intonation. Addressing these pronunciation dilemmas necessitates strategic methods, including 1) utilization of

Citation : ขวัญพร โพธิ์สุวรรณ, นกธีรา จอรรณ, พิเชฐ สัตย์วินิจ และขวัญชนก หนูสง. (2567). ปัญหาการออกเสียง

ภาษาอังกฤษของคนไทยและเทคนิคการสอนเสียงที่เป็นปัญหา. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรม
ท้องถิ่น. 8(2) : 391-408; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.47>

minimal pairs, 2) multiple pronunciation exercises, and 3) integration of facial diagrams.

This study concludes that the differences between the sound systems of the native language and the second language lead to difficulties and problems in producing accurate pronunciation. Therefore, it is imperative to address the pronunciation of Thai people. The solution involves teaching learners the correct characteristics and practicing pronunciation of the problem sounds using various techniques that have been researched and proven effective in accordance with academic principles.

Keywords : Thai Language Sound System, English Language Sound System, English Pronunciation Problems of Thai, Pronunciation Teaching Techniques

บทนำ (Introduction)

ภาษา คือ ระบบหนึ่งของการติดต่อสื่อสารซึ่งมีเสียงและความหมายเป็นองค์ประกอบสำคัญ รวมทั้งมีระบบกฎเกณฑ์ หรือโครงสร้างของภาษาเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป (อุดม วโรตม์ลิขิตต์, 2563: 1; Wardhaugh, 1972: 3; Gimson, 1970: 3) ซึ่งจากคำนิยามดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าภาษาต้องมีระบบ ระเบียบแบบแผนและวิธีการใช้ที่แน่นอน มิฉะนั้นจะไม่สามารถใช้ภาษาสื่อความหมายให้เข้าใจกันได้ คำว่า “ระบบ” ในที่นี้หมายถึง กฎเกณฑ์ทางภาษาหรือไวยากรณ์ของภาษา ประกอบด้วย ระบบเสียงและระบบความหมาย แต่ละภาษามีกฎเกณฑ์ที่แน่นอนทั้งระบบเสียงและระบบความหมายซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของภาษานั้น ๆ

ระบบเสียง หมายถึง ระเบียบวิธีการเรียบเรียงเสียงให้เป็นหน่วยของภาษาที่ใหญ่ขึ้นและสามารถสื่อความหมายได้ซึ่งแต่ละภาษามีระบบในการเรียบเรียงเสียงเป็นของตนเอง เช่น คำในภาษาไทยมีเสียงพยัญชนะท้ายคำหรือพยัญชนะตัวสะกดเพียงหนึ่งเสียงในตัวสะกดแม่ก กด กบ กก กน กม เกย เกอว โดยเวลาเปล่งเสียงให้อุบเสียงไว้ในคอ (กาญจนา นาคสกุล, 2559: 5) แต่คำในภาษาอังกฤษมีเสียงพยัญชนะท้ายคำได้ถึง 4 เสียง โดยเวลาเปล่งเสียงจะต้องออกเสียงทุกเสียง คนไทยที่เรียนภาษาอังกฤษจึงประสบปัญหาในการออกเสียงท้ายคำภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก

Citation : Pokaisawan, C., Jawaut, N., Satwinit, P. & Nusong, K. (2024). English Pronunciation Problems among

Thai People and Remedial Techniques. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 391-408; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.47>

ตัวอย่างเช่น my /mai/ ไม่มีเสียงพยัญชนะท้ายคำ mine /main/ มีเสียงพยัญชนะท้ายคำ 1 เสียง mind /maind/ มีเสียงพยัญชนะท้ายคำ 2 เสียง minds /maindz/ มีเสียงพยัญชนะท้ายคำ 3 เสียง และ mild /maild/ มีเสียงพยัญชนะท้ายคำสองเสียง ซึ่งคำจากตัวอย่างข้างต้นทุกคำยกเว้นคำว่า my /mai/ จะเป็นปัญหาในการออกเสียงสำหรับคนไทย โดยอาจออกเสียงผิดหรือไม่ออกเสียงพยัญชนะท้ายคำซึ่งทำให้การสื่อความนั้นผิดความหมายไปจากที่ต้องการ ดังวลีต่อไปนี้ “in my mind” หมายความว่า ในความคิดของฉัน “in my mine” หมายความว่า ในเหมืองของฉัน “mild soap” หมายความว่า สบู่อ่อน และ “my soap” หมายความว่า สบู่ของฉัน เป็นต้น

ระบบความหมาย หมายถึง ความหมายของภาษาที่เปลี่ยนไปตามการเปลี่ยนแปลงของระเบียบการเรียบเรียงเสียงและการเรียบเรียงคำเป็นโครงสร้างภาษาที่ใหญ่ขึ้น เช่น คำว่า leap /li:p/ แปลว่า กระโดด peal /pi:l/ แปลว่า ปอกเปลือก ทั้งสองคำ ประกอบด้วย เสียงเรียงกัน 3 เสียง คือ /p/ /i:/ และ /l/ แต่ความหมายของทั้งสองคำแตกต่างกันเพราะการเรียงเสียงที่แตกต่างกัน ในประโยค The dentist hurts John. และ John hurts the dentist. ทั้ง 2 ประโยค ประกอบด้วย คำเหมือนกันแต่มีความหมายต่างกันเพราะการเรียงคำต่างกัน ประโยคแรกหมายความว่า หมอฟันทำฟันให้จอห์นและทำให้จอห์นเจ็บจากการทำฟัน ในประโยคที่ 2 หมายความว่า จอห์นทำให้หมอฟันเจ็บ หรือในภาษาไทยส่วนขยายนามจะปรากฏอยู่หลังคำนามโดยคำนามเป็นคำหลัก (head word) จะอยู่หน้าคำขยาย (modifier) เช่น แมวดำ เด็กดี รถเก่า เป็นต้น แต่ในภาษาอังกฤษส่วนขยายจะปรากฏอยู่หน้าคำนาม เช่น a black cat, a good boy, และ an old car เป็นต้น

จากคำอธิบายและตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่าระบบเสียงภาษาอังกฤษและระบบเสียงภาษาไทยมีความแตกต่างกันหลายลักษณะ เมื่อคนไทยออกเสียงภาษาอังกฤษจึงมีปัญหาหลายประการ อาทิ เสียงภาษาอังกฤษหลายเสียงไม่มีในภาษาไทย เช่น /v/ ในคำว่า vine, van คนไทยส่วนใหญ่จะออกเสียงแบบที่สะกดด้วยตัวอักษร ว ในภาษาไทยซึ่งไม่ถูกต้อง และถึงแม้ว่าเสียงภาษาอังกฤษบางเสียงจะมีในภาษาไทยแต่ตำแหน่งที่เสียงนั้นปรากฏในคำจะแตกต่างกัน เช่น เสียง /f/ ในภาษาอังกฤษเป็นได้ทั้งเสียงพยัญชนะต้นคำและเสียงพยัญชนะท้ายคำ เช่น fan, safe แต่ในภาษาไทยเสียงพยัญชนะที่สะกดด้วยตัวอักษร ฟ หรือ ฝ จะไม่ปรากฏในตำแหน่งท้ายคำหรือเป็นเสียงพยัญชนะตัวสะกด คนไทยส่วนใหญ่จึงออกเสียงพยัญชนะท้ายคำของ safe เหมือนสะกดด้วย ฟ หรือ บ ซึ่งไม่ถูกต้อง เป็นต้น

Citation : ขวัญพร โพธิ์สุวรรณ, นภธีรา จอรรณ, พิเชฐ สัตย์วินิจ และขวัญชนก หนูสง. (2567). ปัญหาการออกเสียง

ภาษาอังกฤษของคนไทยและเทคนิคการสอนเสียงที่เป็นปัญหา. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรม
ท้องถิ่น. 8(2) : 391-408; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.47>

ดังนั้น บทความวิชาการนี้จึงมุ่งนำเสนอถึงเสียงภาษาอังกฤษที่เป็นปัญหาของคนไทยซึ่งมีที่มาจากการศึกษาเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของระบบเสียงในภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และเทคนิคการสอนเพื่อแก้ปัญหาการออกเสียงภาษาอังกฤษที่เป็นปัญหาของคนไทยเพื่อเป็นองค์ความรู้สำหรับนำไปถ่ายทอดและฝึกทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของระบบเสียงภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย 1) เสียงพยัญชนะ 2) เสียงสระ 3) เสียงเน้นหนัก และ 4) ทำนองเสียง เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและปัญหาการออกเสียงภาษาอังกฤษของคนไทยรวมทั้งนำเสนอแนวทางการสอนเพื่อแก้ไขการออกเสียงที่เป็นปัญหา

เสียงภาษาอังกฤษที่เป็นปัญหาของคนไทย

ปัญหาการออกเสียงภาษาอังกฤษของคนไทยมีสาเหตุ 3 ประการ ได้แก่ 1) ภาษาไทยไม่มีเสียงลักษณะนั้น ๆ เช่น เสียง / g v ɒ ð z ʒ / แต่ภาษาอังกฤษมีจึงทำให้คนไทยมีปัญหาในการออกเสียงเหล่านี้เนื่องจากไม่คุ้นเคยจึงมักแทนเสียงเหล่านี้ด้วยเสียงในภาษาไทยที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เช่น นำเสียง /s/ มาแทนเสียง /z/ นำเสียง /k/ มาแทนเสียง /g/ นำเสียง /w/ มาแทนเสียง /v/ นำเสียง /d/ มาแทนเสียง / ð / เป็นต้น 2) ภาษาไทยมีลักษณะเสียงนั้น ๆ แต่ปรากฏในตำแหน่งที่ต่างกัน เช่น เสียง /s/ ในภาษาอังกฤษปรากฏเป็นเสียงพยัญชนะต้นคำ กลางคำ และท้ายคำ แต่ในภาษาไทยปรากฏเป็นเสียงพยัญชนะต้นคำเพียงตำแหน่งเดียว ดังนั้น คนไทยจะมีปัญหาเมื่อต้องออกเสียงคำภาษาอังกฤษที่มีเสียงพยัญชนะท้ายคำเป็นเสียง /s/ โดยคนไทยมักจะนำเสียง /h/ มาแทนเสียง /s/ เนื่องจากความคุ้นเคยกับภาษาไทย และ 3) ภาษาไทยมีลักษณะเสียงที่คล้ายกับเสียงภาษาอังกฤษแต่ออกเสียงต่างกัน เช่น เสียง /r/ ซึ่งมีทั้งในภาษาอังกฤษและภาษาไทยแต่ภาษาอังกฤษเวลาออกเสียงลื่นจะงอ ในขณะที่ภาษาไทยเวลาออกเสียงลื่นต้องกระดก เมื่อคนไทยออกเสียง /r/ ในภาษาอังกฤษก็จะออกเสียงลื่นกระดกแทนเนื่องจากความคุ้นเคยในภาษาไทยและลักษณะการออกเสียงของทั้งสองภาษาคือคล้ายคลึงกัน ซึ่งสาเหตุดังกล่าวข้างต้นทำให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นของคนไทยในการออกเสียงภาษาอังกฤษดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ปัญหาการออกเสียงพยัญชนะ

1.1 ปัญหาการออกเสียงพยัญชนะเสียงกักหรือเสียงหยุด

ภาษาอังกฤษมีเสียงประเภนี้ 6 หน่วยเสียง คือ /p b t d k g/ ส่วนภาษาไทยมี 9 หน่วยเสียง คือ /p b t d k ʔ p^h t^h k^h/

/p t k/ มีลักษณะทางหน่วยเสียงคล้ายกันทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ต่างกันที่ภาษาไทยเป็นเสียงสติด (unaspirated) ซึ่งมีหน่วยเสียง /p^h t^h k^h/ เป็นเสียงธนิต (aspirated) ในขณะที่ภาษาอังกฤษเสียงสติดหรือธนิตเป็นลักษณะทางสัทศาสตร์แตกต่างกันในแง่ของการออกเสียง แต่เป็นหน่วยเสียงเดียวกัน เช่น เสียง /p/ ในคำว่า pan กับ span [p^h] ในคำแรกออกเสียงแบบเสียงธนิต ในขณะที่ [p] ในคำหลังออกเสียงแบบเสียงสติด แต่เป็นหน่วยเสียงเดียวกัน ในขณะที่คำว่า “พาน” กับ “ปาน” เสียง /p^h/ และ /p/ เป็นคนละหน่วยเสียงกัน ภาษาอังกฤษมีการออกเสียงต่างกันเมื่อ /p t k/ เป็นเสียงพยัญชนะต้นคำ นั่นคือ มีลักษณะเสียงแบบมีกลุ่มลมออกมา ได้แก่ หน่วยเสียงย่อย [p^h t^h k^h] เช่น pill, till, kill แต่ถ้าปรากฏข้างหลังเสียง /s/ จะออกเสียงแบบไม่มีกลุ่มลมพุ่งออกมา ได้แก่ หน่วยเสียงย่อย [p t k] เช่น spill, still, skill ถ้าปรากฏเป็นเสียงพยัญชนะท้ายคำ เช่น cap cat kick จะสามารถออกเสียงได้ 3 ลักษณะ คือ เสียงธนิต สติด หรือเสียงอุป ซึ่งลักษณะดังกล่าวทั้งหมดเป็นหน่วยเสียงย่อยของหน่วยเสียง /p t k/ ในภาษาอังกฤษ และหน่วยเสียง /p t k/ นี้เกิดขึ้นในทุกตำแหน่งของคำ คือ พยัญชนะต้นคำ พยัญชนะกลางคำ หรือพยัญชนะท้ายคำ สำหรับภาษาไทยเสียงสติดหรือธนิตเป็นลักษณะทางหน่วยเสียง คือ /p t k/ เป็นเสียงหยุดสติด และ /p^h t^h k^h/ เป็นเสียงหยุดธนิต ทั้ง 6 หน่วยเสียงเกิดเป็นเสียงพยัญชนะต้นคำ แต่ถ้าเป็นเสียงพยัญชนะท้ายคำเป็นเสียงอุปเท่านั้น

/b d/ เป็นพยัญชนะเสียงหยุดโฆษะเหมือนกันทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย สำหรับภาษาอังกฤษทั้ง 2 เสียงเกิดเป็นเสียงพยัญชนะต้นคำ กลางคำ และท้ายคำ ส่วนภาษาไทยเกิดเป็นเสียงพยัญชนะต้นคำเท่านั้น เมื่อเป็นเสียงพยัญชนะท้ายคำจะเกิดเป็นเสียงอุป [p̚ t̚] เช่น กบ กด เพราะฉะนั้นคนไทยอาจมีปัญหาเมื่อ /b d/ เป็นเสียงพยัญชนะท้ายคำ

/g/ เป็นพยัญชนะเสียงหยุดโฆษะ ซึ่งเป็นหน่วยเสียงที่ไม่มีในภาษาไทย ทั้ง ๆ ที่ภาษาอังกฤษมีทั้งเสียงพยัญชนะต้นคำ กลางคำและท้ายคำ เสียงนี้จึงเป็นปัญหามากสำหรับคนไทย ซึ่งมักนำเสียงที่ใกล้เคียงกันมาแทน เช่น /k/ จึงออกเสียง go /gəu/ เป็น /kəu/

Citation : ขวัญพร โพธิ์สุวรรณ, นภธีรา จอรรณ, พิเชฐ สัตย์วินิจ และขวัญชนก หนูสง. (2567). ปัญหาการออกเสียง

ภาษาอังกฤษของคนไทยและเทคนิคการสอนเสียงที่เป็นปัญหา. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรม
ท้องถิ่น. 8(2) : 391-408; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.47>

/ʔ/ เป็นพยัญชนะเสียงหยุดโฆณะ ซึ่งเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะภาษาไทย เช่น อัน /ʔan/ อะ /haʔ/ โดยภาษาอังกฤษไม่มีหน่วยเสียงนี้ เพราะฉะนั้นเสียงนี้ไม่มีปัญหาสำหรับคนไทย

จากที่กล่าวมาข้างต้นคนไทยอาจมีปัญหาในการออกเสียงพยัญชนะเสียงหยุดของภาษาอังกฤษ ดังนี้

1) คนไทยอาจออกเสียงท้ายคำภาษาอังกฤษเป็นเสียงอุบัตินิยมอย่างภาษาไทย
2) เนื่องจากเสียง /b d/ ไม่เป็นเสียงพยัญชนะตัวสะกดในภาษาไทย คนไทยจึงอาจจะนำเสียงที่ใกล้เคียงมาแทน ได้แก่ เสียง /p/ และ /t/ เช่น cab /kæb/ ออกเสียงเป็น /kæp/ หรือ cod /kɒd/ ออกเสียงเป็น /kɒt/ เป็นต้น

3) คนไทยออกเสียง /g/ ไม่ถูกต้องเพราะไม่มีหน่วยเสียงนี้ในภาษาไทย จึงมักนำเสียงที่ใกล้เคียง คือ /k/ มาแทน จึงออกเสียง go /gəʊ/ เป็น /kəʊ/ เป็นต้น

4) คนไทยอาจสับสนในตำแหน่งที่ปรากฏของเสียงชนิดหรือสัทอักษรถิ่นในภาษาอังกฤษกับภาษาไทย เช่น หน่วยเสียง [p] ในคำ spy ออกเสียงเป็น [pʰ] เช่นเดียวกับออกเสียงคำไทย เช่น สะพาน หรือ pepsi อาจออกเสียง /p/ ตัวแรกเป็น [p] แทนที่จะเป็น [pʰ] อย่างลักษณะเสียงภาษาอังกฤษ

1.2 ปัญหาการออกเสียงพยัญชนะเสียงกึ่งเสียดสี

ภาษาอังกฤษมีเสียงประเภนี้ 2 เสียง คือ /tʃ dʒ/ ส่วนภาษาไทย คือ /ch c/ หน่วยเสียง /tʃ dʒ/ ปรากฏเป็นเสียงพยัญชนะต้นคำ กลางคำและท้ายคำ เช่น chain, lecture, rich, Jane, margin, ridge เป็นต้น ในขณะที่หน่วยเสียง /ch c/ ปรากฏเป็นเสียงพยัญชนะต้นคำเท่านั้น เช่น ชาน ฉาย จาน เป็นต้น

เสียง /tʃ dʒ/ และ /ch c/ มีความแตกต่างกันในการออกเสียง /tʃ/ เป็นเสียงอโฆณะ แต่ /ch/ เป็นเสียงอโฆณะ ชนิด ในขณะที่ /dʒ/ เป็นเสียงโฆณะ แต่ /c/ เป็นเสียงอโฆณะ สัทอักษรถิ่น ดังนั้นการออกเสียง /tʃ dʒ/ ถ้าออกเสียงเป็น /ch c/ หรือ /ช จ/ จึงไม่ถูกต้องเพียงแต่ใกล้เคียงเท่านั้น

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับคนไทยสำหรับกลุ่มเสียงนี้ ได้แก่

1) คนไทยอาจพยายามออกเสียง /tʃ/ ซึ่งเป็นเสียงอโฆณะในภาษาอังกฤษให้เป็น /ch/ ซึ่งเป็นเสียงอโฆณะ ชนิด ในภาษาไทยหรือออกเสียง /dʒ/ ซึ่งเป็นเสียงโฆณะในภาษาอังกฤษเป็น /c/ ซึ่งเป็นเสียงอโฆณะ สัทอักษรถิ่น ในภาษาไทยซึ่งเสียง /tʃ dʒ/ ภาษาอังกฤษกับ /ch c/ ภาษาไทยออกเสียงไม่เหมือนกันเพียงแต่เป็นเสียงคล้ายคลึงกันเท่านั้น

2) คำที่ลงท้ายด้วยเสียง /ʃ dʒ/ มีปัญหามากเนื่องจากเป็นเสียงที่ไม่ปรากฏเป็นเสียงพยัญชนะตัวสะกดในภาษาไทย คนไทยมักจะใช้เสียง /t/ แทน เช่น คำว่า rich ridge มักออกเสียงเป็น /rit/ เป็นต้น

1.3 ปัญหาการออกเสียงพยัญชนะเสียงเสียดสี

ภาษาอังกฤษมีเสียงประเภนี้ 9 หน่วยเสียง คือ /f v θ ð s z ʃ ʒ h/ ส่วนภาษาไทยมีเพียง 3 หน่วยเสียง คือ /f s h/ ซึ่งเสียงพยัญชนะกลุ่มนี้มีปัญหามากสำหรับคนไทย ดังนี้

/f v/ ภาษาอังกฤษปรากฏเป็นเสียงพยัญชนะต้นคำ กลางคำและท้ายคำ เช่น fail, loafer, leaf, viel, lover, leave เป็นต้น ส่วนภาษาไทยมีแต่หน่วยเสียง /f/ ซึ่งเกิดเป็นเสียงพยัญชนะต้นคำเท่านั้น คนไทยจึงมีปัญหการออกเสียง /v/ ทั้งเสียงพยัญชนะต้นคำ กลางคำและท้ายคำ และมีปัญหการออกเสียง /f/ เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายคำ

/θ ð/ เป็นเสียงที่ไม่มีในภาษาไทยส่วนภาษาอังกฤษเป็นเสียงพยัญชนะต้นคำ กลางคำ และท้ายคำ เช่น thing, lather, loath, they, father, loathe เป็นต้น ดังนั้นคนไทยจึงมีปัญหาในการออกเสียงทั้ง 2 เสียง

/s z/ ภาษาอังกฤษปรากฏได้ทั้งเสียงพยัญชนะต้นคำ กลางคำและท้ายคำ เช่น seal, pencil, rice, zeal, lazy, rise เป็นต้น สำหรับภาษาไทยมีแต่หน่วยเสียง /s/ ซึ่งปรากฏเป็นเสียงพยัญชนะต้นคำเท่านั้น เช่น ทราบ สาบ ศร ดังนั้นคนไทยจึงมีปัญหาในการออกเสียง /z/ ทุกกรณี ส่วนเสียง /s/ จะมีปัญหาเมื่อปรากฏเป็นเสียงพยัญชนะท้ายคำ

/ʃ ʒ/ ภาษาอังกฤษเสียง /ʃ/ ปรากฏได้ทั้งเสียงพยัญชนะต้นคำ กลางคำและท้ายคำ เช่น shall, fashion, bash ส่วน /ʒ/ ปรากฏเป็นเสียงพยัญชนะกลางคำและท้ายคำเท่านั้น เช่น casual, Asia, prestige เป็นต้น ทั้ง 2 เสียงไม่มีในภาษาไทยจึงเป็นปัญหามากไม่ว่าเสียงนั้นจะปรากฏในตำแหน่งใด ๆ ของคำ

/h/ ปรากฏเป็นเสียงพยัญชนะต้นคำทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย เช่น he have ฮาฮู เป็นต้น แต่ไม่ปรากฏเป็นเสียงพยัญชนะท้ายคำทั้ง 2 ภาษา ดังนั้นคนไทยจึงไม่มีปัญหาในการออกเสียงนี้

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับคนไทยมีดังนี้

1) เมื่อเป็นเสียงพยัญชนะต้นคำ คนไทยอาจนำเสียงใกล้เคียงและมีอยู่ในระบบเสียงภาษาไทยมาแทน เช่น นำ /v/ มาแทน /v/ ในคำ van นำเสียง /ซ/ หรือ /ท/ มาแทน /θ/ เช่น ในคำ thin หรือเสียง /ด/ แทน /ð/ ในคำ the เป็นต้น

2) เมื่อเป็นเสียงพยัญชนะท้ายคำหรือพยัญชนะตัวสะกดจะมีปัญหามากเนื่องจากภาษาไทยไม่มีเสียงพยัญชนะท้ายคำเป็นเสียงเสียดสี คนไทยมักออกเสียงเป็นเสียงอุป /p/ หรือ /t/ แทน เช่น have เป็น /hæp/ kiss เป็น /kit/ เป็นต้น

1.4 ปัญหาการออกเสียงพยัญชนะเสียงนาสิก

ภาษาอังกฤษมีเสียงประเภนี้ 3 หน่วยเสียง คือ /m n ŋ/ เช่นเดียวกับภาษาไทย ภาษาอังกฤษ /m n/ เป็นเสียงพยัญชนะต้นคำ กลางคำและท้ายคำ ส่วน /ŋ/ เป็นเสียงพยัญชนะกลางคำและท้ายคำ เช่น mail, symbol, ram, nail, corner, van, anger, rang เป็นต้น สำหรับภาษาไทย /m n ŋ/ ปรากฏได้ใน 2 ตำแหน่งคำ คือ ต้นคำและท้ายคำ จึงไม่มีปัญหาสำหรับคนไทย แต่อาจจะมีปัญหาอยู่บ้าง คือ คนไทยมักออกเสียงพยัญชนะท้ายคำเป็นเสียงอุป

1.5 ปัญหาการออกเสียงพยัญชนะเสียงข้างลิ้น

เสียงข้างลิ้น ได้แก่ เสียง /l/ ในภาษาอังกฤษและ /ล/ ในภาษาไทย /l/ หรือ /ล/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะต้นคำทั้ง 2 ภาษา แต่ภาษาไทยไม่ปรากฏเป็นเสียงพยัญชนะท้ายคำ เมื่อเป็นเสียงพยัญชนะต้นคำจะออกเสียงชัดเจนเรียกว่า clear [l] ทั้ง 2 ภาษา ภาษาอังกฤษมีหน่วยเสียงย่อยของ /l/ ที่สำคัญคือ dark [ɫ] ซึ่งพบในตำแหน่งตามหลังเสียงสระและในตำแหน่งท้ายคำ เช่น silver, pill เป็นต้น

ฉะนั้นปัญหาที่เกิดขึ้นกับคนไทยมีดังนี้

1) คนไทยจะออกเสียง /l/ ในตำแหน่งท้ายคำได้ยาก และมักจะนำเสียงใกล้เคียงคือ เสียง /n/ มาแทน เช่น คำว่า call /kɔl/ ออกเสียงเป็น /kɔn/ school /sku:l/ ออกเสียงเป็น /skun/ เป็นต้น

2) คนไทยออกเสียง dark [ɫ] ไม่ค่อยได้ มักจะใช้เสียง clear [l] แทน เช่น silver /silvər/ ออกเสียงเป็น /silvər/ illness /ɪl'nəs/ ออกเสียงเป็น /il'nəs/ เป็นต้น

1.6 ปัญหาการออกเสียงพยัญชนะเสียงลิ้นอ

เสียงลีนงอ ได้แก่ /r/ ในภาษาอังกฤษ ซึ่งเวลาออกเสียงลีนงจะอ เช่น red, car เป็นต้น ส่วนภาษาไทยเสียง /ร/ เวลาออกเสียงลีนงจะกระดก เช่น รำ เร็ว โรงเรียน เป็นต้น เสียง /r/ ปรากฏได้ทั้งพยัญชนะต้นคำ กลางคำและท้ายคำในภาษาอังกฤษแต่ภาษาไทยปรากฏเป็นเสียงพยัญชนะต้นคำเท่านั้น

ปัญหาการออกเสียงคือ คนไทยอาจออกเสียง /r/ ในภาษาอังกฤษเป็นเสียงลีนงกระดกเหมือนภาษาไทย และมักจะนำเสียงใกล้เคียงเสียง /r/ คือ เสียง /น/ มาแทนในตำแหน่งพยัญชนะท้ายคำ เช่น pair /peer/ ออกเสียงเป็น /peen/ เป็นต้น

1.7 ปัญหาการออกเสียงอัมสระ

เสียงอัมสระ ได้แก่ /w j/ หรือ /ว ย/ ซึ่งปรากฏเป็นเสียงพยัญชนะต้นคำทั้ง 2 ภาษา เช่น win yes ว่า ยาว เป็นต้น แต่ถ้าเป็นตำแหน่งหลังสระ /w j/ ในภาษาอังกฤษจะรวมกับเสียงสระข้างหน้าเป็นสระประสม สำหรับภาษาไทย /ว ย/ อาจจะออกเสียงเป็นตัวสะกดหรือสระประสม ขึ้นอยู่กับลักษณะการออกเสียงซึ่งเวลาออกเสียงในฐานะตัวสะกดปลายล้นหรือโคนล้นจะติดเพดาน ถ้าออกเสียงเป็นสระประสมปลายหรือโคนล้นจะไม่ติดเพดาน และท้ายเสียงจะเป็นอีหรืออูมากกว่าเสียง /ย หรือ ว/ ซึ่งคนไทยไม่มีปัญหาในการออกเสียงกลุ่มนี้

จากการอธิบายเปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะของภาษาอังกฤษและภาษาไทยดังกล่าวแล้วนั้นสามารถสรุปสาเหตุของปัญหาในการออกเสียงพยัญชนะภาษาอังกฤษของคนไทยได้ดังนี้

1) หน่วยเสียงพยัญชนะที่มีเหมือนกันทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย ได้แก่ /p b t d k f s h r l m n ŋ w j/ หรือ /ป บ ต ด ก ฟ ซ ฮ ร ล ม น ง ว ย/ ตามลำดับ หน่วยเสียงกลุ่มนี้มีลักษณะเหมือนกันทางหน่วยเสียงแต่ต่างกันที่หน่วยเสียงย่อย และตำแหน่งที่ปรากฏของเสียงภาษาไทยทุกเสียงในกลุ่มนี้ปรากฏเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะต้น แต่มีเพียง 8 หน่วยเสียงเท่านั้นที่เกิดเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะตัวสะกด ได้แก่ /ŋ n m j w k t p/ สำหรับภาษาอังกฤษปรากฏเป็นพยัญชนะต้นคำ กลางคำ หรือท้ายคำได้ทุกเสียง ยกเว้น /ŋ/ ซึ่งไม่ปรากฏเป็นเสียงพยัญชนะต้นคำ ฉะนั้นปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับคนไทยในการออกเสียงพยัญชนะกลุ่มนี้จะเป็นปัญหาในการออกเสียงหน่วยเสียงย่อยและปัญหาของตำแหน่งที่ปรากฏของเสียง

2) หน่วยเสียงที่มีเฉพาะภาษาไทยแต่คล้ายกับหน่วยเสียงภาษาอังกฤษบางส่วน ได้แก่ /p^h t^h k^h ch c/ หรือ /พ ท ค ช จ/ ซึ่ง /p^h t^h k^h/ ในภาษาไทยเป็นหน่วยเสียงที่อาจเทียบได้กับหน่วยเสียงย่อย [p^h t^h k^h] ของ /p t k/ ในภาษาอังกฤษ เสียง /ch/ และ /c/ ของไทยมี

ลักษณะเสียงบางส่วนที่คล้ายคลึงกับ /tʃ dʒ/ ของภาษาอังกฤษ เสียง /ch/ เป็นเสียงชนิด อโฆชะ /c/ เป็นเสียงลิกล อโฆชะ ส่วน /tʃ/ เป็นเสียงอโฆชะ /dʒ/ เป็นเสียงโฆชะ ดังนั้นคนไทยอาจจะออกเสียง /tʃ dʒ/ เป็น /ch c/ เนื่องจากความคุ้นเคยเสียงภาษาไทยและความคล้ายคลึงกันของเสียง

3) หน่วยเสียงพยัญชนะที่มีในภาษาอังกฤษแต่ไม่ปรากฏในระบบหน่วยเสียงภาษาไทย คือ /g v θ ð z ʃʒ/ ซึ่งเสียงเหล่านี้นับว่ามีปัญหามากที่สุดไม่ว่าจะปรากฏในตำแหน่งใด ๆ

สำหรับพยัญชนะเสียงสะกดในภาษาไทยซึ่งมีเพียง 9 หน่วยเสียง คือ /p t k m n ŋ w j ʔ/ หรือ /ป ต ก ม น ง ว ย อ/ แต่ภาษาอังกฤษมีหน่วยเสียงพยัญชนะทุกเสียงเป็นเสียงสะกดได้ ยกเว้น /h w j/ เพราะฉะนั้นคนไทยจึงออกเสียงพยัญชนะตัวสะกดที่มีไม่ตรงกับภาษาไทยได้ยากและพยายามนำเสียงที่ใกล้เคียงที่มีอยู่ในภาษาไทยมาแทน

2. ปัญหาการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ

เสียงพยัญชนะควบกล้ำภาษาอังกฤษมีมากกว่าภาษาไทยเพราะมีทั้งในตำแหน่งต้นคำ และท้ายคำ ตำแหน่งต้นคำมีได้ถึง 3 เสียง และมีเสียงพยัญชนะท้ายคำเรียงกันได้ถึง 4 เสียง ส่วนภาษาไทยมีเฉพาะตำแหน่งต้นคำเท่านั้นและมีเสียงพยัญชนะควบกล้ำเรียงกันได้เพียง 2 เสียง ซึ่งเสียงควบกล้ำในตำแหน่งต้นคำมีเพียง 8 ลักษณะเท่านั้นที่ซ้ำกับภาษาอังกฤษ ได้แก่ /khr-, phr-, thr-, khl-, phl-, khw-, fr-, dr-/ ดังนั้นจึงเป็นปัญหาสำหรับคนไทยเวลาออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำภาษาอังกฤษในตำแหน่งต้นคำเมื่อมีเสียงควบกล้ำ 2 เสียงที่ไม่ใช่ 8 ลักษณะข้างต้น และเสียงควบกล้ำ 3 เสียง

ส่วนตำแหน่งท้ายคำโดยปกติคนไทยไม่ปล่อยเสียงท้ายคำ และเสียงบางเสียงก็ไม่ปรากฏในภาษาไทย เมื่อมีเสียงควบกล้ำอยู่ด้วยยิ่งมีปัญหามากขึ้น นับเป็นปัญหาถึง 2 ประการ คือ ประการแรกต้องออกเสียงท้ายคำให้ถูกต้อง และประการที่สองต้องออกเสียงเหล่านั้นควบกัน เช่น คำว่า hold คนไทยจะออกเสียงเป็น /həun/ ไม่ออกเสียงควบ /l/ และ /d/ เข้าด้วยกัน และถ้าเป็นเสียงควบกล้ำ 3 เสียงยิ่งยากขึ้นไปอีก เช่น text /tekst/ คนไทยจะออกเสียงเป็น /tek/ เท่านั้น และถ้าเป็นเสียงควบกล้ำ 4 เสียง แทบออกเสียงไม่ได้เลย เช่น texts /teksts/ คนไทยจะออกเสียงเป็น /tek/ เช่นกัน

ในกรณีที่มีเสียงควบกล้ำ 3 เสียง ถ้าอยู่ต้นคำซึ่งขึ้นต้นด้วยเสียง /s/ คนไทยจะใส่สระอะ หลังเสียง /s/ ซึ่งทำให้การออกเสียงภาษาอังกฤษผิดเพี้ยนไป เช่น ในคำ spring /sprɪŋ/ จะกลายเป็น /saprɪŋ/ strong /strɒŋ/ จะกลายเป็น /satrɒŋ/ เป็นต้น สำหรับเสียงควบกล้ำ 2 เสียงในตำแหน่งต้น

คำนั้น ถ้าซ้ำกับเสียงภาษาไทยจะไม่ใช่ปัญหา เช่น plan, pray, clay แต่ถ้าเป็นเสียงที่ไม่ปรากฏในภาษาไทยจะเป็นปัญหา เช่น shrimp /ʃrɪmp/ ออกเสียง /ʃ/ ควบกับ /r/ ลำบาก เพราะเสียง /ʃ/ ไม่ปรากฏในภาษาไทยและถ้าเป็นเสียงที่ขึ้นต้นด้วย /s/ ก็จะได้เสียงสระอะหลัง /s/ เช่นเดียวกับเสียงควบกล้ำ 3 เสียง เช่น spend /spend/ จะออกเสียงเป็น /sapend/ ,slow /sləu/ จะออกเสียงเป็น /saləu/

3. ปัญหาการออกเสียงสระ

หน่วยเสียงสระภาษาอังกฤษและภาษาไทยมี 2 ประเภท ได้แก่ สระเดี่ยวและสระประสม เสียงสระเดี่ยวภาษาอังกฤษมี 12 หน่วยเสียง คือ /i: i e æ a: ɔ: ɒ ʌ u u:/ ภาษาไทยมี 18 หน่วยเสียง คือ /i: i e e: æ æ: u u: ʌ ɤ: a a: u u: o o: ɔ: ɔ:/ สระประสมภาษาอังกฤษมี 8 หน่วยเสียงคือ /ei ai oi iə eə uə au ou/ ภาษาไทยมี 3 หน่วยเสียง คือ /ia ua wa/

เสียงสระภาษาไทยแตกต่างกันที่ความสั้นยาวของเสียง เช่น /i – ii/ , /u – uu/ แต่ละคู่มีฐานที่เกิดเดียวกัน ขณะออกเสียงสระ /i – ii/ ลิ้นจะอยู่ในตำแหน่งสระหน้าสูงเหมือนกัน และสระ /u-uu/ ลิ้นอยู่ในตำแหน่งสูงหลังเหมือนกัน แต่ภาษาอังกฤษนอกจากความแตกต่างของฐานที่เกิดของเสียงแล้วยังมีความแตกต่างของความเกร็ง (tense) หรือคลาย (lax) ของกล้ามเนื้อปากขณะออกเสียงซึ่งจะมีผลทำให้เสียงสระยาวขึ้นหรือสั้นลง สระที่สั้นเกร็งมากจะออกเสียงยาวและเน้นกว่าสระเสียงยาวในภาษาไทย เช่น food และพูด ส่วนสระที่สั้นคลายจะออกเสียงสั้นและไม่เน้น เช่น cooed กับคุด เป็นต้น

เนื่องจากสระที่สั้นไม่เกร็งจะออกเสียงสั้นและไม่เน้นจึงทำให้มีหลายเสียงที่คล้ายกันจนยากแก่การออกเสียงและการฟัง เช่น cut – cat, sit – set เป็นต้น นอกจากนี้ภาษาอังกฤษสำเนียงอเมริกันจะออกเสียงสระ /ə/ ในพยางค์ที่ไม่เน้น แทนสระที่เคยลงเสียงเน้นหนักแล้วเปลี่ยนเป็นไม่เน้นเนื่องจากเติมวิภัติปัจจัยเข้าไป เช่น able /'ebl/ เป็น ability /ə'biləti/ atom /'ætəm/ เป็น atomic /ə'tɒmɪk/ ซึ่งคนไทยอาจจะมีปัญหาการฟังหรือออกเสียงสระ /ə/ ในพยางค์ที่ไม่เน้นหนัก แทนตำแหน่งที่เคยออกเสียงเน้นหนักดังกล่าว

การออกเสียงสระประสมภาษาอังกฤษเป็นการออกเสียงโดยเริ่มออกเสียงจากสระตัวหนึ่งแล้วเลื่อนไปยังสระอีกตัวหนึ่งอย่างต่อเนื่องซึ่งต่างกับการออกเสียงสระเดี่ยวภาษาไทยถึงแม้ว่าจะมีเสียงสระคล้ายกัน เช่น

ภาษาอังกฤษ

ภาษาไทย

Citation : ขวัญพร โพธิ์สุวรรณ, นภธีรา จอรรณ, พิเชฐ สัตย์วินิจ และขวัญชนก หนูสง. (2567). ปัญหาการออกเสียง

ภาษาอังกฤษของคนไทยและเทคนิคการสอนเสียงที่เป็นปัญหา. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรม
ท้องถิ่น. 8(2) : 391-408; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.47>

say /seɪ/	เซ
cow /kau/	คาว
eye /aɪ/	อาย
bear /beə/	แบ

ดังนั้นคนไทยอาจจะออกเสียงสระประสมภาษาอังกฤษเป็นสระเดี่ยวแบบภาษาไทยข้างต้น สำหรับเสียงสระประสมภาษาไทยมี 3 หน่วยเสียง ในขณะที่ภาษาอังกฤษมี 8 หน่วยเสียง ทั้ง 2 ภาษาไม่มีลักษณะเสียงซ้ำกันเลย ดังนั้นทุกเสียงจึงมีปัญหาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ทั้งการฟังและการออกเสียง

4. ปัญหาการออกเสียงเน้นหนัก

คนไทยอาจมีปัญหาการออกเสียงเน้นหนักดังต่อไปนี้

4.1 ภาษาอังกฤษมีเสียงเน้นหนัก 4 ลักษณะคือ เสียงเน้นหนักที่สุด เสียงเน้นหนักที่สอง เสียงเน้นหนักที่สาม และเสียงเน้นเบา (พัชรี พลาวงศ์, 2563) ในขณะที่ภาษาไทยมีเสียงเน้นหนัก 2 ลักษณะคือ เสียงเน้นหนักที่สุดและเสียงเน้นเบา ไม่มีเสียงเน้นหนักที่สองและสาม เมื่อเราต้องฟังคนพูดภาษาอังกฤษหรือต้องพูดเองจึงเป็นเรื่องยากมาก ความแตกต่างของเสียงเน้นหนักที่สองและสามคนไทยมักจะได้ยินเป็นเสียงเดียวกัน

4.2 การลงเสียงเน้นหนักประโยคของภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับลักษณะของเหตุการณ์ที่ผู้พูดประสบในขณะนั้นหรือเพื่อแสดงโครงสร้างของกลุ่มคำในประโยคซึ่งมีลักษณะที่แน่นอน ในขณะที่ภาษาไทยการลงเสียงเน้นหนักประโยคส่วนใหญ่เพื่เน้นคำพูดตามความต้องการของผู้พูดซึ่งเป็นลักษณะที่กำหนดตำแหน่งแน่นอนได้ยาก ทำให้เมื่อคนไทยพูดหรือฟังภาษาอังกฤษจึงสับสนกับการออกเสียงเน้นหนักในประโยค

5. ปัญหาการออกทำนองเสียง

ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีวรรณยุกต์ซึ่งวรรณยุกต์ในภาษาไทยคือลักษณะเสียงสูงต่ำในภาษา โดยอาจเทียบได้กับเสียงสูงต่ำในภาษาอังกฤษที่เรียกว่า pitch นั่นเอง แต่แตกต่างกันที่วิธีการนำมาใช้ ภาษาที่ใช้ระบบวรรณยุกต์จะมีเสียงสูงต่ำเกิดขึ้นในพยางค์หรือคำ แต่ภาษาที่ใช้ระบบเสียงสูงต่ำในประโยคจะมีเสียงสูงต่ำเกิดขึ้นในข้อความหรือประโยคซึ่งช่วยให้ข้อความหรือประโยคนั้นมีความหมายเพิ่มขึ้นหรือเปลี่ยนจากเดิม ความแตกต่างในเรื่องนี้เป็นสาเหตุสำคัญที่สร้างความยุ่งยากให้กับคนไทยเมื่อต้องใช้ภาษาที่มีทำนองเสียง เพราะเสียงสูงต่ำของไทยเกิดขึ้นในคำไม่ใช่ประโยค

Citation : Pokaisawan, C., Jawaut, N., Satwinit, P. & Nusong, K. (2024). English Pronunciation Problems among

Thai People and Remedial Techniques. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 391-408; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.47>

รูปแบบทำนองเสียงที่สร้างปัญหาให้กับคนไทยอย่างมากคือ รูปแบบทำนองเสียงขึ้นซึ่งใช้ในประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบว่าใช่หรือไม่ใช่ เช่น Are you happy? เป็นต้น

เทคนิคการสอนออกเสียงภาษาอังกฤษที่เป็นปัญหาของคนไทย

การแก้ปัญหาการออกเสียงภาษาอังกฤษของคนไทยจะต้องแก้ไขปัญหามาให้ตรงจุดและเน้นการฝึกเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้น และเมื่อผู้ใช้ภาษาสามารถออกเสียงได้ถูกต้องจะทำให้มีความมั่นใจมากขึ้น ต่อไปนี้เป็นวิธีการที่จะใช้ในการสอนและฝึกออกเสียงภาษาอังกฤษที่เป็นปัญหา

1. การใช้คู่เทียบเสียง

คนไทยมักแทนเสียงภาษาอังกฤษที่เป็นปัญหามาด้วยเสียงภาษาไทยที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน เช่น แทนเสียง /z/ ด้วยเสียง /s/ แทนเสียง /v/ ด้วยเสียง /f/ เป็นต้น ควรแก้ปัญหาโดยให้คนไทยหัดฟังและออกเสียงที่ต้องเปรียบเทียบกับเสียงที่ใช้แทนที่เสียงนั้นเพื่อให้ได้ยินความแตกต่างของเสียงทั้ง 2 อย่างชัดเจนโดยการใช้คู่เทียบเสียง (minimal pair) เปรียบเทียบให้ผู้ใช้ภาษาเห็นความแตกต่างระหว่าง 2 เสียง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

/s/	/z/	/f/	/v/
sip	zip	fan	van
seal	zeal	feel	veel
sink	zinc	face	vase
sewn	zone	fine	vine
said	Zed	fast	vast
Sue	zoo	few	view
/k/	/g/	/l/	/r/
came	game	lab	wrap
cap	gap	load	road
class	glass	lock	rock
could	good	long	wrong
card	guard	lice	rice
cad	gad	late	rate

2. การฝึกออกเสียงจากแบบฝึกรูปแบบต่าง ๆ

Citation : ขวัญพร โพธิ์สุวรรณ, นภธีรา จวรรรณ, พิเชฐ สัตย์วินิจ และขวัญชนก หนูสง. (2567). ปัญหาการออกเสียง

ภาษาอังกฤษของคนไทยและเทคนิคการสอนเสียงที่เป็นปัญหา. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 391-408; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.47>

นอกจากให้คนไทยหัดฟังเสียงที่ถูกต้องแล้วต้องมีแบบฝึกที่ถูกต้องให้กับผู้ใช้ภาษาฝึกออกเสียงที่เป็นปัญหาจนกระทั่งผู้ใช้ภาษาสามารถออกเสียงนั้น ๆ ได้ถูกต้อง โดยการฝึกออกเสียงคำเป็นคู่ ๆ ตามคู่เทียบเสียง และฝึกออกเสียงที่เป็นปัญหาในประโยค โดยการฝึกจากประโยคที่มีคำเหล่านั้นอยู่หลายคำ บทสนทนา โคลง กลอน และเพลง ที่มีเสียงที่ต้องการฝึกอยู่ด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

2.1 ตัวอย่างประโยคเพื่อฝึกการออกเสียงพยัญชนะ

- /p/ Peter and Paul are picking apples and pears.
/b/ Barbara likes giving baby a bath and putting her to bed.
/t/ I've told you time and time again to stop teasing spot.
/d/ Bad Dick drinks and dines in the "Dark Dungeon" everyday.
/k/ Take a cake of soap and cut it into quarters.
/g/ Gregory's dog begged for a bone and got it.
/v/ The lives of five of the sailors' wives were saved.
/s/ Cissy's swimming at the sea-side on Sunday at six.
/z/ Roses and daisies seem to attract bees and flies.
/θ/ The thief stole Cynthia's false teeth from the bathroom.
/ð/ The other brother went with his father and mother to gather durians.
/ʃ/ I shall shine Shieila's shoes if you'll wash her shorts.
/ʒ/ A casual stroll occasionally gives me great pleasure.
/tʃ/ Charlie bought some cheap chocolates at the church fair.
/dʒ/ Ginger is taking an age, and must be in a traffic jam across the bridge.
/r/ There are several lice in the green rice-bin.
/w/ If William were wise, he'd work instead of Whine.

2.2 ตัวอย่างบทสนทนาเพื่อฝึกการออกเสียง /ʃ/ /dʒ/ และ /tʃ/

- SID: It's fish and chips for lunch, Joe!
JOE: Ships!? I can't eat ships, they're too big!
SID: I said chips, you know, fried potatoes!

JOE: Oh, I see, chips with a CH, not ships with a SH.

SID: That's right. You're a genius, Joe!

JOE: Was the fish expensive, Sid?

SID: No, it was cheap.

JOE: Jeep!? You bought a Jeep?

SID: No, cheap, the opposite of expensive.

JOE: Oh, I see, cheap with a CH, not Jeep with a Joe!

(Hancock, 2017: 33)

2.3 ตัวอย่างเพลงกล่อมเด็กที่ใช้ในการฝึกออกเสียง /dʒ/

Jack and Jill

Jack and Jill went up the hill

to fetch a pail of water.

Jack fell down and broke his crown

and Jill came tumbling after.

(Peace Corps of the United States of America, n.d.: 303)

2.4 ตัวอย่างโคลงเพื่อฝึกการออกเสียง /f/

Four Fat Flies

I wish I could fine

those four fat flies

that flew in my window

last Friday night.

Four flies, flew in,

Four flies, not three.

One landed on Fred,

three landed on me.

(Graham, 2013: 71)

Citation : ขวัญพร โพธิ์สุวรรณ, นภธีรา จวอรรถ, พิเชฐ สัตย์วินิจ และขวัญชนก หนูสง. (2567). ปัญหาการออกเสียง

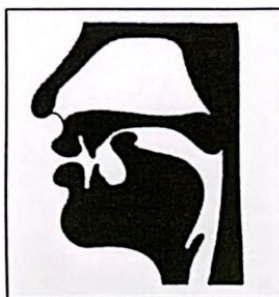
ภาษาอังกฤษของคนไทยและเทคนิคการสอนเสียงที่เป็นปัญหา. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรม
ท้องถิ่น. 8(2) : 391-408; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.47>

3. การใช้แผนผังใบหน้า

การอธิบายวิธีการออกเสียงพยัญชนะและเสียงสระที่ถูกต้องควรใช้แผนผังใบหน้า (facial diagrams) แสดงการใช้อวัยวะในการออกเสียงช่วยให้ผู้พูดรู้จักใช้อวัยวะในการออกเสียงอย่างถูกต้อง ดังตัวอย่างในภาพที่ 1 และ 2

ภาพที่ 1 แผนผังใบหน้าแสดงการออกเสียง /v/
ที่มา: รัชนิโรจน์ กุลธารัง (2547)

ภาพที่ 2 แผนผังใบหน้าแสดงการออกเสียง /r/
ที่มา: รัชนิโรจน์ กุลธารัง (2547)

สำหรับเสียงปัญหาอื่น ๆ เช่น เสียงเน้นหนัก และทำนองเสียง ผู้ใช้ภาษาควรสังเกตลักษณะที่ถูกต้องและฝึกออกเสียงจนสามารถออกเสียงได้ถูกต้อง

บทสรุป (Conclusion)

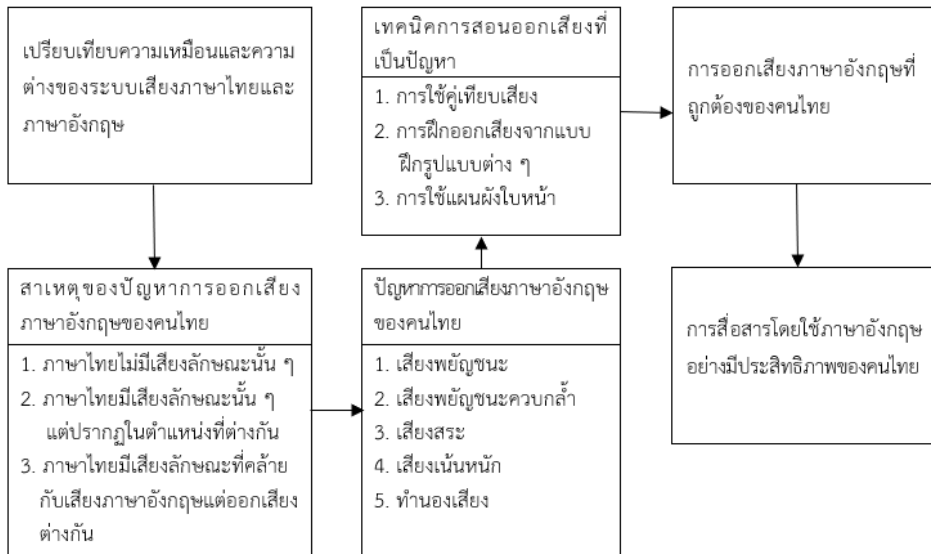
ปัญหาการออกเสียงภาษาอังกฤษสำหรับคนไทยมีสาเหตุหลัก 3 ประการ คือ 1) ภาษาไทยไม่มีเสียงลักษณะนั้น ๆ 2) ภาษาไทยมีเสียงลักษณะนั้น ๆ แต่ปรากฏในตำแหน่งที่ต่างกัน และ 3) ภาษาไทยมีเสียงลักษณะที่คล้ายกับเสียงภาษาอังกฤษแต่ออกเสียงต่างกัน ด้วยสาเหตุดังกล่าวคนไทยจึงนำเสียงภาษาไทยมาออกเสียงแทนซึ่งทำให้การออกเสียงภาษาอังกฤษนั้น ๆ ไม่ถูกต้อง ดังนั้น

Citation : Pokaisawan, C., Jawaut, N., Satwinit, P. & Nusong, K. (2024). English Pronunciation Problems among

Thai People and Remedial Techniques. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 391-408; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.47>

จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแก้ไขปัญหาการออกเสียงของคนไทยซึ่งวิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดคือ การสอนให้ผู้ใช้อักษรรู้ลักษณะเสียงที่ถูกต้องและฝึกออกเสียงปัญหาดังกล่าวด้วยเทคนิควิธีต่าง ๆ ได้แก่ การใช้คู่เทียบเสียง การฝึกออกเสียงจากแบบฝึกรูปแบบต่าง ๆ และการใช้แผนผังใบหน้า โดยแสดงความเชื่อมโยงของการศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาการออกเสียงภาษาอังกฤษของคนไทยดังนี้

เอกสารอ้างอิง (References)

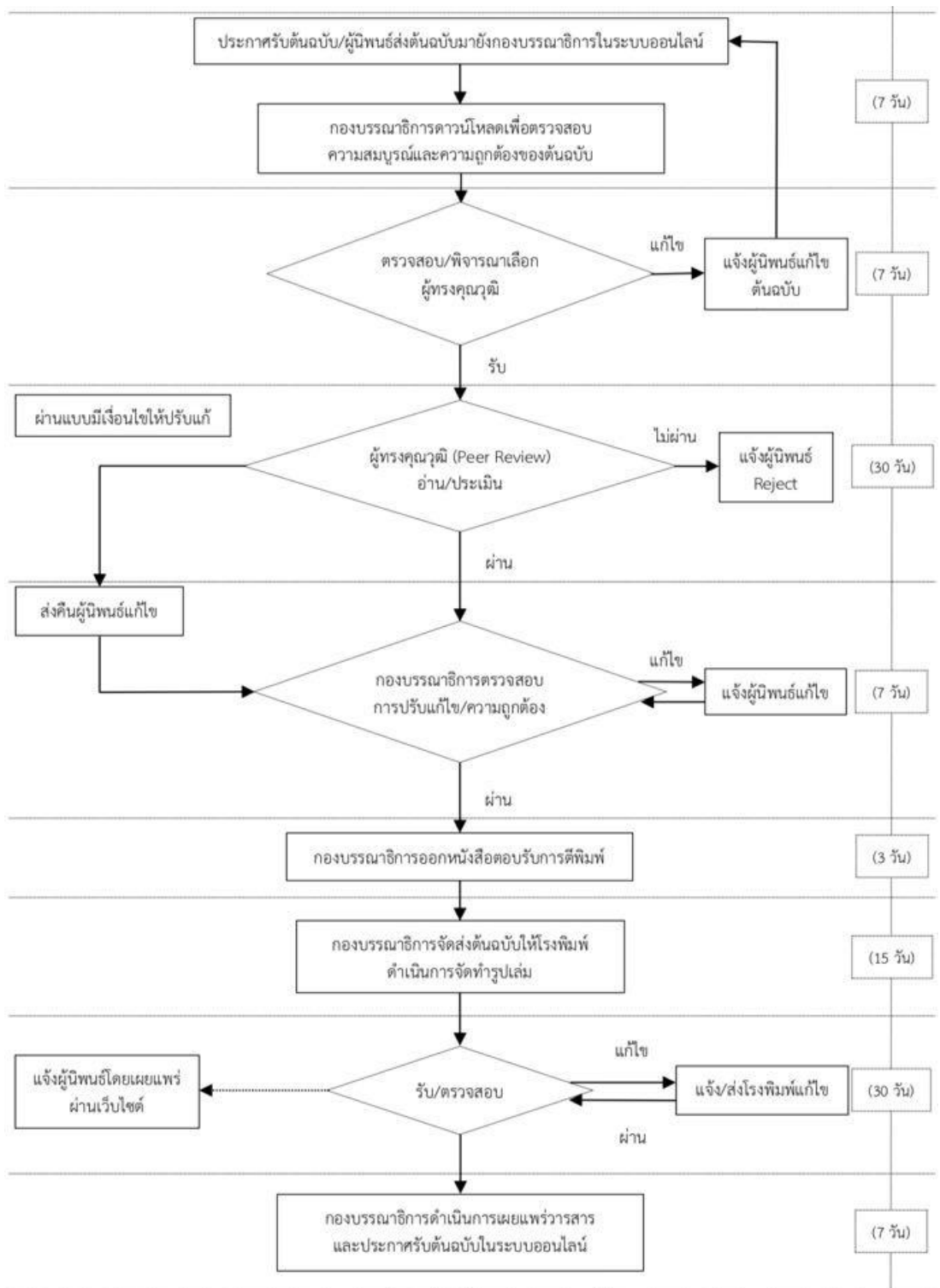
- กาญจนา นาคสกุล. (2559). ระบบเสียงภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรี พลาวงศ์. (2563). การออกเสียงภาษาอังกฤษ. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รัชนิโรจน์ กุลอำรง. (2547). วิธีสอนการออกเสียง. กรุงเทพฯ : เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.
- อุดม วโรตม์สิขิตติธ. (2563). ภาษาศาสตร์เบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 27. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Gimson, A.C. (1970). *Introduction to the Pronunciation of English*. 2nd ed. London: The English Language Book Society and Edward Arnold.
- Graham, C. (2013). *Jazz Chants*. New York: Oxford University.
- Hancock, M. (2017). *English Pronunciation in Use*. 10th ed. Cambridge: Cambridge University. Peace Corpse of the United States of America. (n.d.). *TEFL Manual*. n.p. Wardhaugh, R. (1972). *Introduction to Linguistics*. The U.S.: McGraw Hill.

Citation : ขวัญพร โพธิ์สุวรรณ, นกธีรา จวรรรณ, พิเชฐ สัตย์วินิจ และขวัญชนก หนูสง. (2567). ปัญหาการออกเสียง

ภาษาอังกฤษของคนไทยและเทคนิคการสอนเสียงที่เป็นปัญหา. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 391-408; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.47>

ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น

หมายเหตุ : ระยะเวลา (จำนวนวัน) ที่ปรากฏในขั้นตอนอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้พิมพ์ เพื่อตีพิมพ์ในวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น

สถานที่ติดต่อ

กองบรรณาธิการวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น
สาขารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 38 ชั้น 6
186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000
โทรศัพท์/โทรสาร 044 513 369, 091 835 8558, 088 723 5944
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jlgisrru> E-mail : jlgisrru@srru.ac.th
ISSN 3027-8120 (Print) | ISSN 2673-0405 (Online)

นโยบายและขอบเขตการตีพิมพ์เผยแพร่ (Scope and Publication Policies)

วารสารมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา และ
ผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและผลงานวิจัยทางด้านรัฐศาสตร์
รัฐประศาสนศาสตร์ การบริหารการจัดการ สหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
การศึกษาและบูรณาการศาสตร์เพื่อการพัฒนา โดยมีรูปแบบการตีพิมพ์ฉบับพิมพ์ ISSN 2673-
0839 (Print) ตั้งแต่ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2562 ถึง พ.ศ. 2566 และ ISSN 3027-8120 (Print) ซึ่ง
เริ่มใช้ตั้งแต่ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2567 เป็นต้นไป และได้เริ่มจัดทำในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์
ISSN 2673-0405 (Online) ตั้งแต่ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2562 โดยมีกำหนดเผยแพร่วารสารฉบับ
ปกติ (Regular Issues) ปีละ 3 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน) และฉบับที่ 2 (พฤษภาคม
– สิงหาคม) และฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม) สำหรับวารสารฉบับพิเศษ (Special Issues) นั้น
ทางวารสารตีพิมพ์บทความโดยใช้วารสารฉบับปกติตามกำหนดออก แต่มีความพิเศษเนื่องจากเป็น
การตีพิมพ์ในโอกาสสำคัญต่าง ๆ ซึ่งเป็นการตีพิมพ์เฉพาะเรื่อง (Themes or Specific Topics)
ตามที่มหาวิทยาลัยหรือคณะกำหนด ทั้งนี้ ทางวารสารจะมีการกำหนดเผยแพร่วารสารฉบับเพิ่มเติม
(Supplemental Issues) ที่ตีพิมพ์บทความในฉบับที่นอกเหนือจากฉบับปกติตามกำหนดออก เป็น
การตีพิมพ์เผยแพร่บทความทางวิชาการตามนโยบายของมหาวิทยาลัยหรือคณะในโอกาสต่าง ๆ
ตามความเหมาะสม ปีละ 1 ฉบับ ซึ่งมีกระบวนการพิจารณาคุณภาพบทความตามหลักเกณฑ์การ

พิจารณาของวารสารและคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) อย่างเข้มข้น เช่นเดียวกันทุกฉบับ

การพิจารณาและคัดเลือกบทความ (Consideration and selection of articles)

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewer) จากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อยสามท่าน โดยบทความผู้นิพนธ์ภายนอกได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายในและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกคนละหนึ่งท่าน หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกอย่างน้อยสองท่าน ส่วนบทความผู้นิพนธ์ภายในได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสาร มีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจากหลากหลายสถาบัน และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ ทั้งนี้จะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้นิพนธ์บทความและผู้นิพนธ์บทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ เช่นเดียวกัน (Double-Blind Peer Review) และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร ทั้งนี้ บทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์จะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างพิจารณาเสนอขอตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้นิพนธ์อื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้นิพนธ์ต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อกองบรรณาธิการก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์ สำหรับทัศนะและข้อคิดเห็นของบทความในวารสารฉบับนี้ เป็นของผู้นิพนธ์แต่ละท่าน ไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น ตีพิมพ์บทความประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. บทความวิจัย

รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจทันต่อเหตุการณ์และยุคสมัย ซึ่งไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใด ๆ มาก่อน ควรมีองค์ประกอบดังนี้

1.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและตามด้วยภาษาอังกฤษ

1.2 ผู้นิพนธ์ (Author) ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.4 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล

1.5 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนของเนื้อหาที่อธิบายถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา และเหตุผลนำไปสู่การศึกษาวิจัย ทั้งนี้ ควรอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยที่มีความทันสมัยและความถูกต้องที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ

1.6 วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ระบุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัย

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods) อธิบายถึงกระบวนการดำเนินการวิจัยอย่างละเอียด และชัดเจน กล่าวถึงรายละเอียดของวิธีการศึกษา เช่น ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ขอบเขตการศึกษา วิธีการศึกษา เครื่องมือที่ใช้และวิธีการเก็บข้อมูลในการวิจัยมีความเหมาะสมและคุณภาพ รวมทั้งสถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1.8 ผลการวิจัย (Research Results) เสนอผลการวิจัยที่ตรงประเด็นตามลำดับขั้นของการวิจัย ควรจำแนกผลออกเป็นหมวดหมู่และสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยการบรรยายในเนื้อเรื่อง หรือแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยภาพประกอบ ตาราง กราฟ หรือแผนภูมิตามความเหมาะสม

1.9 อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion) อภิปรายผลโดยวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการวิจัยให้เข้ากับหลักทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำข้อค้นพบของงานวิจัยมาอภิปรายเพื่อเชื่อมโยงผลการวิจัยให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาการวิจัย เพื่อให้มีความเข้าใจหรือเกิดความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนั้น รวมทั้งข้อดี ข้อเสียของวิธีการศึกษา เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ ๆ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์

1.10 ความรู้ใหม่ (New Knowledge) (ถ้ามี) นำเสนอข้อค้นพบที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่จากงานวิจัย เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ ๆ สำหรับเป็นแนวทางที่มีคุณค่าและสามารถนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ โดยแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยผังความคิด หรือแผนภาพ และมีการบรรยายในเนื้อเรื่อง ตามความเหมาะสม

1.11 ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions) ระบุข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1.12 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยที่มีความทันสมัยและความถูกต้องที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ โดยเป็นการอ้างอิง

แทรกในเนื้อหา (In-text Citation) แบบนามปีที่ใช้ระบบ APA (American Psychological Association citation style) คือ การอ้างอิงเอกสารไว้ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของข้อความนั้น ๆ ให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุเฉพาะนามสกุลผู้พิมพ์ด้วยจุลภาค (,) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) และเลขหน้า ตามรูปแบบดังนี้ Author/(Year of Publication : page) หรือ (Author, /Year of Publication : page) เช่น Supsin (2018 : 18) หรือ (Brown, 1997 : 18-22) เป็นต้น

2. บทความวิชาการ

หัวข้อและเนื้อหาควรชี้ประเด็นที่ต้องการนำเสนอให้ชัดเจนและมีลำดับเนื้อหาที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ชัดเจน รวมถึงใช้ทฤษฎีวิเคราะห์และเสนอแนะประเด็นอย่างสมบูรณ์ ควรมีองค์ประกอบดังนี้

2.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและตามด้วยภาษาอังกฤษบรรทัดถัดมา

2.2 ผู้พิมพ์ (Author) ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.4 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล

2.5 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนแนะนำและปูพื้นเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านทราบข้อมูลเบื้องต้นของเนื้อหา

2.6 เนื้อหา (Content) เนื้อหาบทความ มีการแบ่งประเด็นเรื่องย่อย ๆ และการจัดเรียงลำดับเป็นไปตามรายละเอียดของเนื้อหา

2.7 บทสรุป (Conclusion) การสรุปเนื้อหาในบทความทั้งหมดออกมาอย่างชัดเจน กระชับ โดยมีการสรุปปิดท้ายเนื้อหาที่นำเสนอ

2.8 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยที่มีความทันสมัยและความถูกต้องที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ โดยเป็นการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (In-text Citation) แบบนามปีที่ใช้ระบบ APA (American Psychological Association citation style) คือ การอ้างอิงเอกสารไว้ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของข้อความนั้น ๆ ให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุเฉพาะนามสกุลผู้พิมพ์ด้วยจุลภาค (,) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) และเลขหน้า ตามรูปแบบดังนี้

Author/(Year of Publication : page) หรือ (Author,/Year of Publication : page) เช่น
Supsin (2018 : 18) หรือ (Brown, 1997 : 18-22) เป็นต้น

การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ในวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น ต้องส่งบทความผ่านระบบออนไลน์ได้ที่ <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jlgisrru> และสำเนาหลักฐานการชำระเงินค่าธรรมเนียมมาที่

กองบรรณาธิการวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น

สาขารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 38 ชั้น 6
186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์/โทรสาร 044 513 369, 091 835 8558, 088 723 5944

<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jlgisrru> E-mail : jlgisrru@srur.ac.th

ISSN 3027-8120 (Print)

I ISSN 2673-0405 (Online)

รูปแบบบทความและการพิมพ์เนื้อหาบทความ

1. การเตรียมต้นฉบับบทความ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ขนาดต้นฉบับ ขนาดหน้ากระดาษ B5 โดยมีการตั้งค่าหน้ากระดาษความกว้าง 7.5 นิ้ว และความสูง 10.5 นิ้ว โดยเว้นระยะห่างระหว่างขอบกระดาษด้านบนและด้านซ้าย 1 นิ้ว ด้านขวาและด้านล่าง 0.5 นิ้ว

1.2 รูปแบบการพิมพ์ เนื้อหาในบทความส่วนแรก จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ คือ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้วิจัย บทคัดย่อ คำสำคัญ และเชิงอรรถ อยู่ส่วนหน้าแรก ส่วนที่สอง จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ คือ เนื้อหาบทความที่อยู่ส่วนหน้าที่สองเป็นต้นไป

1.3 ใช้รูปแบบตัวอักษร TH SarabunPSK พิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์เวิร์ด

1.4 หัวกระดาษ ประกอบด้วยเลขหน้า ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านขวาบน

1.5 ชื่อเรื่อง/ชื่อบทความภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 20 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ

1.6 ชื่อผู้พิมพ์ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ระบุเฉพาะชื่อและนามสกุล ไม่ต้องมีคำนำหน้า เว้น 2 เคาะระหว่างชื่อและนามสกุล ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ ได้ชื่อเรื่อง

1.7 เครื่องหมายเลข¹ เขียนไว้บนนามสกุลผู้พิมพ์ เพื่อระบุสังกัดคณะ หน่วยงาน และ อีเมลของผู้พิมพ์ เพื่อระบุเชิงอรรถ (Footnote) ไว้ด้านล่างกระดาษ

1.8 เชิงอรรถ (Footnote) ให้เขียนไว้ด้านล่างของส่วนหน้าแรก ที่มีเครื่องหมายเลข ¹ กำกับไว้บนนามสกุลผู้พิมพ์ ให้ระบุสังกัดคณะ หน่วยงานของผู้พิมพ์ ขนาดตัวอักษร 14 ชนิดตัวธรรมดา ทั้งนี้ การระบุสังกัดคณะ หน่วยงานของผู้พิมพ์นั้น ผู้พิมพ์ต้องระบุทั้งภาษาไทยและแปลเป็นภาษาอังกฤษด้วย รวมถึงระบุผู้ประพันธ์บรรณกิจ (Corresponding Author) มีเครื่องหมาย * กำกับไว้บนนามสกุลผู้พิมพ์ เพื่อระบุอีเมลสำหรับติดต่อประสานงาน

1.9 หัวข้อของบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.10 เนื้อหาบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ บรรทัดแรกเว้น 7 ตัวอักษรจากขอบกระดาษด้านซ้ายและพิมพ์ให้ชิดขอบทั้งสองด้าน ส่วนเนื้อหาบทความที่อยู่หน้าที่สองเป็นต้นไปให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์เช่นกัน ทั้งนี้ ควรมีความยาวไม่เกิน 500 คำ และลักษณะของบทคัดย่อควรประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ (Objective) วิธีการศึกษา (Methods) ผลการศึกษา (Results) และคุณค่าหรือการนำไปใช้ประโยชน์

1.11 หัวข้อคำสำคัญภาษาไทยและอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 14 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย ระบุคำสำคัญที่นำไปใช้เป็นคำค้น คำสำคัญแต่ละคำค้นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) ทั้งนี้ ควรมีคำสำคัญ 3-5 คำ โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร

1.12 หัวข้อเรื่อง ขนาดตัวอักษร 18 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.13 หัวข้อย่อ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ระบุหมายเลขหน้าหัวข้อย่อโดยเรียงตามลำดับหมายเลข

1.14 จำนวนต้นฉบับ ควรมีความยาวอยู่ระหว่าง 10-12 หน้า โดยนับรวมตาราง รูปภาพ แผนภูมิ และเอกสารอ้างอิง

1.15 การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (In-text Citation) และการระบุแหล่งที่มา โดยมีรูปแบบการอ้างอิงแบบนามปี คือ การอ้างอิงเอกสารไว้ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของข้อความนั้น ๆ ให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุเฉพาะ

นามสกุลผู้นิพนธ์ค้นด้วยจุลภาค (,) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) และเลขหน้า ตามรูปแบบดังนี้ Author/(Year of Publication : page) หรือ (Author,/Year of Publication : page) เช่น Supsin (2018 : 18) หรือ (Brown, 1997 : 18-22) เป็นต้น หากผู้นิพนธ์มีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อคนที่ 1 แล้วตามด้วยคำว่า และคณะ หรือ et al. (and others)

1.16 ตาราง รูปภาพ และแผนภูมิ กรณีเป็นตารางให้ชื่อตารางอยู่ด้านบน กรณีที่เป็นรูปภาพหรือแผนภูมิ ให้ระบุชื่อรูปภาพหรือแผนภูมิอยู่ด้านล่าง ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านซ้าย

ตารางที่ 1 รายละเอียดรูปแบบการเตรียมต้นฉบับบทความ

รายละเอียด	ขนาดอักษร	รูปแบบ	ชนิด
ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	20	กึ่งกลาง	ตัวหนา
ชื่อผู้นิพนธ์ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	กึ่งกลาง	ตัวหนา
หน่วยงานที่สังกัด (เชิงอรรถ : Footnote) (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	14	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
บทคัดย่อ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	18	ชิดซ้าย	ตัวหนา
คำสำคัญ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	14	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อหลักตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	18	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อย่อย	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
เนื้อหาตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
เอกสารอ้างอิง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	18	ชิดซ้าย	ตัวหนา
ตาราง			
ชื่อตาราง (ตารางที่ : จัดไว้บนตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
รายละเอียดชื่อตาราง (พิมพ์ต่อจากชื่อตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
รูปภาพ/แผนภูมิ			
ชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ (ภาพ/แผนภูมิที่ : จัดไว้ใต้รูปภาพ/แผนภูมิ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
รายละเอียดชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ (พิมพ์ต่อจากชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ)	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา : ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบนามปี โดยใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือ ภาษาอังกฤษ ทั้งผู้นิพนธ์ที่เป็นชาวไทยและต่างประเทศ			
เอกสารอ้างอิง : ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบ APA (American Psychological Association citation style) โดยการอ้างอิงเอกสารให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุ เฉพาะนามสกุลผู้นิพนธ์ค้นด้วยจุลภาค (,) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) และเลขหน้า ตามรูปแบบ			
จำนวนต้นฉบับ : ควรมีความยาวอยู่ระหว่าง 10-12 หน้า			

2. การเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

2.1 การเขียนเอกสารอ้างอิงให้ใช้ตามรูปแบบของ APA (American Psychological Association citation style) โดยการอ้างอิงเอกสารให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ หากผู้นิพนธ์มีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อผู้นิพนธ์ให้ครบโดยคั่นด้วยจุลภาค (,) ระหว่างผู้นิพนธ์ แล้วตามด้วยคำว่า “และ” ก่อนผู้นิพนธ์คนสุดท้าย โดยจัดเรียงตามพยานุเคราะห์ ตามรูปแบบการอ้างอิงตามลำดับก่อนหลังให้ถูกต้อง

2.2 การเรียงลำดับเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ (References) ให้เรียงตามลำดับอักษรของชื่อผู้นิพนธ์ โดยไม่ต้องมีตัวเลขกำกับ ให้เริ่มต้นด้วยรายชื่อเอกสารอ้างอิงภาษาไทยก่อน และต่อด้วยรายชื่อเอกสารอ้างอิงภาษาต่างประเทศ และชื่อผู้นิพนธ์ให้อ้างนามสกุลก่อน โดยเขียนตามรูปแบบเดียวกันกับการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษ

2.3 ในกรณีที่อ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทย หากต้องการอ้างอิงเป็นภาษาอังกฤษ ให้แปลเอกสารอ้างอิงนั้นเป็นภาษาอังกฤษเพิ่มเติม และปีพุทธศักราชให้ปรับเป็นปีคริสต์ศักราช โดยนำไปต่อท้ายรายการอ้างอิงข้างต้นภายใต้หัวข้อ Translated Thai References และให้วงเล็บคำว่า [In Thai] ไว้ท้ายเอกสารอ้างอิงด้วย และชื่อผู้นิพนธ์ให้อ้างนามสกุลก่อน โดยเขียนตามรูปแบบเดียวกันกับการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษ

ตัวอย่างลำดับการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

เอกสารอ้างอิง (References)

จิรายุ ทรัพย์สิน. (2560). **ทฤษฎีการเมือง**. สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สุรินทร์.

วันชัย สุขตาม. (2560). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐศาสตร์**. สุรินทร์ :
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

สิริพัฒน์ ลากจิตร, จิรายุ ทรัพย์สิน และวันชัย สุขตาม. (2563). ผลกระทบของแรงงาน
ข้ามชาติในเขตจังหวัดสุรินทร์. **วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรม
ท้องถิ่น**. 6(6) : 17-35.

Cook, Robert D. (1995). **Finite Element Modeling for Stress
Analysis**. New york : John wiley & sons.

Translated Thai References

- Supsin, J. (2017). **Political Theory**. Surin : Surin Rajabhat University. [In Thai]
- Suktam, W. (2017). **Introduction to Political Sciences**. Surin : Surin Rajabhat University. [In Thai]
- Lapchit, S., Subsin, J. & Suksam, W. (2020). The Impact of Migrant Workers in Surin Province. **Journal of Legal Entity Management and Local Innovation**. 6(6) : 17-35. [In Thai]

3. รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

3.1 หนังสือ (Book)

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์./ (ปีที่พิมพ์) ./ ชื่อหนังสือ ./ ครั้งที่พิมพ์ (ถ้ามี) ./ เมืองที่พิมพ์ ./ :/ สำนักพิมพ์.

Author./ (Year of Publication) ./ Title of Book ./ Edition of Book ./ Place of Publication ./ :/ Publisher Name.

ตัวอย่าง

กฤษฎา วงษาสันต์. (2542). **วิถีสานไทย**. กรุงเทพฯ : เวิร์ดเวฟ เอ็ดดูเคชั่น.

Cook, Robert D. (1995). **Finite Element Modeling for Stress Analysis**. New york : John wiley & sons.

3.2 รายงานทางวิชาการ

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์./ (ปีที่พิมพ์) ./ ชื่อเรื่อง ./ เมืองที่พิมพ์ ./ :/ หน่วยงานที่เผยแพร่.

Author./ (Year of Publication) ./ Title ./ Edition of Book ./ Place of Publication ./ :/ Publisher Name.

ตัวอย่าง

อัคราพร สุขทอง. (2558). การพัฒนาเทคนิคการสอน "เรียมอันเร" จากภูมิปัญญา
ชาวบ้านสุรินทร์. สุรินทร์ : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสุรินทร์.

Hickman, George A. (2010). **The Management of Teaching for Quality
Improvement** Chiang Mai Thailand. Chiang Mai : Chiang Mai
University.

3.3 วิทยานิพนธ์

ชื่อ/นามสกุลผู้นิพนธ์./ (ปีที่พิมพ์)./ **ชื่อวิทยานิพนธ์./วิทยานิพนธ์ระดับ/(บัณฑิต,
มหาบัณฑิต, ดุษฎีบัณฑิตให้ระบุลงให้ชัดเจน)/ชื่อสถานศึกษา.**

Author./ (Year of Publication)./ **Title of Thesis./Degree of Thesis./**
Publisher Name.

ตัวอย่าง

คณินนิตย์ ไสยโสภณ. (2554). **คุณค่าและความเชื่อตำนานนาครที่มีอิทธิพลต่อวิถี
ประชากรกลุ่มชนลุ่มน้ำแม่โขงในเขตวัฒนธรรมศรีโคตรบูร.** วิทยานิพนธ์ปริญญา
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การพัฒนากฎมภาค (กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

Kaewnimitchai, N. (1996). **An Analysis of College Student
Culture in Thai Higher Education Institutions.** Doctoral Dissertation
Graduate School Chulalongkorn University.

3.4 รายงานการประชุม

ชื่อ/นามสกุลผู้นิพนธ์./ (ปีที่พิมพ์)./ **ชื่อบทความ./ในชื่อรายงานการประชุม./**
วันเดือนปีที่จัด./เลขหน้า./สถานที่./สำนักพิมพ์.

Author./ (Year of Publication)./ **Title of Article./In Title./**
Date of Publication./page./Place of Publication./Publisher Name.

ตัวอย่าง

วิสูตร อยู่คง. (2537). การฟื้นตัวของป่าชุมชนดงใหญ่. **ในการบรรยายเรื่องการ
ฟื้นฟูป่าโดยช่วยต้นไม้ให้สืบพันธุ์ตามธรรมชาติ.** วันที่ 11 เมษายน 2537.
หน้า 10-11. กรุงเทพฯ : ศูนย์ฝึกอบรมวนศาสตร์ชุมชน.

Sinlarat, P. (1995). Success and Failure of Faculty Development in Thai University. In **Preparing Teachers for all the World's Children : An Era of Transformation Proceedings of International Conference, Bangkok**. pp. 217-233.
Bangkok : UNICEF.

3.5 วารสาร

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์/(ปี)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร./

ปีที่พิมพ์(ฉบับที่พิมพ์)/:/เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

Author./(Date of Publication)/Title of Article./Name of Journal./
Year(Volume)/:/page.

ตัวอย่าง

สารทิ วรรณตรง. (2559). ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ :

สุวรรณภูมิ-อุษาคเนย์ ภาคพิศดาร. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์**. 18(1) : 129-134.

Cooray, V. (1992). Horizontal Fields Generated by Return Strokes. **Radio Science**. 27(9) : 529-537.

3.6 หนังสือพิมพ์

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์/(ปี,/เดือน/วันที่พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อหนังสือพิมพ์./

เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

Author./(Date of Publication)/Title of Article./Name of Newspaper./
page.

ตัวอย่าง

ปรียา เหล่าวิวัฒน์. (2549, พฤศจิกายน 6). เกียรติอันภาคภูมิ. **กรุงเทพธุรกิจ**.
หน้า 6.

Jewell, Mark. (2006, November 7). Silent Aircraft' Spreads its Wings.
Bangkok Post. p. B5.

3.7 สื่ออินเทอร์เน็ต

ชื่อ/นามสกุลผู้เผยแพร่./(ปี)./ชื่อบทความ./[ประเภทสื่อที่เข้าถึง]./เข้าถึงได้จาก:/
แหล่งข้อมูลหรือที่อยู่เว็บไซต์./สืบค้น/วัน/เดือน/ปีที่สืบค้น.

Author./(Year of Publication)./Title of Article./[Online]./Available:/:
Name of website./Retrieved/Date of Publication.

ตัวอย่าง

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. (2548). พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้
จาก : <http://www.moc.go.th/thai/dbe/ecoco/e-com 3.htm>.
สืบค้น 3 กรกฎาคม 2548.

Costello, M. (2002). Sicl of Stocks? Here Are 7 Alterantives. W.. [Online].
Available : [http://momey.cnn.com/2002/07/09/pf/investing/
q_alternatives/index.htm](http://momey.cnn.com/2002/07/09/pf/investing/q_alternatives/index.htm). Retrieved July 11, 2002.

3.8 การสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์./(ปี,/เดือน/วันที่)./ตำแหน่ง(ถ้ามี)./สัมภาษณ์.

Name of Interview./(Date of Publication)./position./Interview.

ตัวอย่าง

เกษม จันทร์แก้ว. (2554, สิงหาคม 1). นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
สัมภาษณ์.

Waterworth, Peter. (2003, December 1). Principal lecturer, Deakin
University. Interview.

การติดต่อโฆษณาและการสมัครสมาชิก

การติดต่อโฆษณา การสั่งซื้อและการสมัครเป็นสมาชิกวารสารการบริหารการปกครองและ
นวัตกรรมท้องถิ่น กรุณาติดต่อ

กองบรรณาธิการวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น
สาขารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 38 ชั้น 6
186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000
โทรศัพท์/โทรสาร 044 513 369, 091 835 8558, 088 723 5944
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jlgisrru> E-mail : jlgisrru@srru.ac.th
ISSN (Print) : 2673-0839 I ISSN 2673-0405 (Online)

อัตราค่าวารสาร

กำหนดออกวารสารปีละ 3 ฉบับ จำหน่ายราคาฉบับละ 250 บาท ไม่รวมค่าส่ง

อัตราค่าสมาชิก

ปีละ 700 บาท

จริยธรรมของการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน (Publication Ethics)

มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้นิพนธ์บทความ

1. ผู้นิพนธ์บทความจะต้องมีความรับผิดชอบและรับรองว่า บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น จะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่น
2. ผู้นิพนธ์บทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่นอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร
3. ผู้นิพนธ์จะต้องปรับแต่ง แกไขบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสารในหัวข้อ “หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์เพื่อตีพิมพ์ในวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น” โดยเฉพาะหัวข้อ รูปแบบบทความและการพิมพ์เนื้อหาบทความของการจัดเตรียมต้นฉบับ อันจะนำไปสู่บทความที่มีรูปแบบการตีพิมพ์ที่ได้มาตรฐานเดียวกัน
4. ผู้นิพนธ์จะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัย คือ ต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ซึ่งทางวารสารได้กำหนดความซ้ำของผลงาน ด้วยโปรแกรม CopyCat เว็บไซต์ Thaijo โดยทางวารสารได้กำหนดค่าไว้ในระดับ ไม่เกิน 20%
5. ผู้นิพนธ์ซึ่งมีชื่อปรากฏอยู่ในบทความจะต้องเป็นผู้มีส่วนในการจัดทำบทความหรือมีส่วนในการดำเนินการวิจัย ซึ่งข้อนี้ขอสงวนสำหรับบุคคลที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำบทความจะไม่อนุญาตให้ใส่ชื่อลงไปเด็ดขาด หากมีการตรวจสอบพบว่า มีบุคคลที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำบทความปรากฏอยู่ ทางวารสารจะถอนบทความนั้นออกทันที
6. ผู้นิพนธ์จะต้องมีความรับผิดชอบในการอ้างอิงเนื้อหาในผลงาน ภาพ หรือตาราง หากมีการนำมาใช้ในบทความของตนเอง โดยให้ระบุ “ที่มา” เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ (หากมีการฟ้องร้องจะเป็นความรับผิดชอบของผู้นิพนธ์แต่เพียงผู้เดียว ทางวารสารจะไม่รับผิดชอบใด ๆ ทั้งสิ้น) และจะดำเนินการถอนบทความออกจากการเผยแพร่ของวารสารทันที
7. ผู้นิพนธ์จะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการเอกสารอ้างอิง ทั้งในแง่ของรูปแบบและเนื้อหา และไม่ควรนำเอกสารวิชาการที่ไม่ได้อ่านมาอ้างอิง หรือใส่ไว้ในบรรณานุกรม และควรอ้างอิงเอกสารเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่มากจนเกินไป รวมทั้งต้องอ้างอิงจากรูปแบบการอ้างอิงของบทความ โดยจะต้องมีการอ้างอิงตรงตามรูปแบบที่วารสารกำหนดไว้

8. ผู้นิพนธ์จะต้องปรับแก้ไขบทความตามผลประเมินจากผู้ประเมินบทความและกองบรรณาธิการ ให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด หากไม่เป็นตามที่กำหนดจะต้องเลื่อนการตีพิมพ์เผยแพร่ออกไป หรืออาจถูกถอดถอนออกจากวารสาร

9. ผู้นิพนธ์ควรระบุชื่อแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย (ถ้ามี) และควรระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (ถ้ามี) ในบทความผู้นิพนธ์จะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง บิดเบือน รวมไปถึงการตกแต่ง หรือเลือกแสดงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป

11. ผู้นิพนธ์ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่ถูกถอดถอนออกไปแล้ว เว้นแต่ข้อความที่ต้องการสนับสนุนนั้น เป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถอดถอน และจะต้องระบุไว้ในเอกสารอ้างอิงด้วยว่า เป็นเอกสารที่ได้ถูกถอดถอนออกไปแล้ว

มาตรฐานทางจริยธรรมของบรรณาธิการ

1. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแลให้การดำเนินงานของวารสาร เป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ให้ถูกต้องตามจริยธรรม/จรรยาบรรณ ตามประกาศของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) เรื่องการประเมินด้านจริยธรรม/จรรยาบรรณวารสารวิชาการไทยในฐานข้อมูล TCI วันที่ 24 มิถุนายน 2562

2. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล และดำเนินการอย่างเหมาะสมกับผู้นิพนธ์หรือบทความที่ตรวจพบว่ามีผลกระทบด้านจริยธรรม/จรรยาบรรณ เช่น การละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ซึ่งทางวารสารได้กำหนดความซ้ำของผลงาน ด้วยโปรแกรม CopyCat เว็บ Thaijo โดยทางวารสารได้กำหนดค่าไว้ในระดับ ไม่เกิน 20% เป็นต้น

3. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล เช่น การตีพิมพ์เผยแพร่บทความของตนเอง (บรรณาธิการ หรือกองบรรณาธิการ) อย่างมีนัยสำคัญ หรือไม่มีการตรวจสอบคุณภาพบทความก่อนการตีพิมพ์เผยแพร่โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับบทความ เป็นต้น

4. บรรณาธิการมีหน้าที่ควบคุมดูแลและพิจารณาคุณภาพของบทความ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร และต้องคัดเลือกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหา กับนโยบายของวารสารเป็นสำคัญ และจะต้องมีข้อความรู้ที่สะท้อนมุมมอง แนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากประสบการณ์ การสังเคราะห์เอกสารหรืองานวิจัย มุ่งเน้นการนำเสนอแนวคิดทฤษฎีใหม่รวมถึงแบบจำลองเชิงแนวคิด ที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันจะนำไปสู่การวิจัยในหัวข้อวิชาการที่สำคัญ

5. บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้นิพนธ์ และผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ ซึ่งวารสารได้กำหนดในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed)

6. บรรณาธิการต้องไม่ตีพิมพ์เผยแพร่บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว โดยต้องมีการตรวจสอบการคัดลอก ผลงานผู้อื่น (Plagiarism) อย่างจริงจัง และใช้โปรแกรมที่เชื่อถือได้ เช่น โปรแกรม CopyCat เว็บ Thaijo ในระดับ ไม่เกิน 20% เพื่อให้แน่ใจว่า บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และหากตรวจพบการคัดลอกผลงานของผู้อื่นเกินตามที่กำหนดไว้ จะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้นิพนธ์บทความหลักทันที เพื่อขอคำชี้แจงเพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้น ๆ

7. บรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์และผู้ประเมินโดยเด็ดขาด เพื่อรักษาไว้ซึ่งธรรมาภิบาลในการดำเนินงานอย่างเคร่งครัด

8. บรรณาธิการจะต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

9. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง และให้ผลที่น่าเชื่อถือ โดยนำผลของการวิจัยมาเป็นตัวชี้แนะว่า สมควรตีพิมพ์เผยแพร่หรือไม่

10. หากบรรณาธิการตรวจพบว่า บทความมีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูล ซึ่งสมควรถูกถอดถอน แต่ผู้นิพนธ์ปฏิเสธที่จะถอนบทความ บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้นิพนธ์ซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ

11. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาความสามารถของกองบรรณาธิการ และควรมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถของแต่ละท่าน

12. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล ทั้งด้วยตนเองและคณะทำงานในเรื่องจำนวน และคุณภาพ การอ้างอิงของวารสารที่ผิดไปจากสภาพความเป็นจริง เช่น มีการกำกับและร้องขอให้มีการอ้างอิงบทความ ในวารสารทั้งในลักษณะลับหรือเปิดเผย และมีการใช้อ้างอิงที่ไม่ถูกต้องและสอดคล้องกับเนื้อหา

13. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล การเก็บค่า Page Charge หรือ Processing Fee คือ ต้องมีการดำเนินการอย่างโปร่งใส เช่น กำหนดให้มีการประกาศกระบวนการเรียกเก็บอย่างชัดเจน หรือระบุราคาหรือเงื่อนไขของการเรียกเก็บค่า Page Charge ตามที่ระบุได้ประกาศไว้อย่างเคร่งครัด

มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ประเมินบทความ

1. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณ คือ ต้องรับประเมินบทความที่ตนเองนั้นมีความถนัด หรือมีคุณวุฒิหรือมีความเชี่ยวชาญกับเรื่องหรือบทความที่ได้รับการประเมินนั้น ๆ ผู้ประเมินบทความ ควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่มีต่อสาขาวิชานั้น ๆ คุณภาพของการวิเคราะห์ และความเข้มข้นของผลงานหรือระบุผลงานวิจัยที่สำคัญ ๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลังประเมิน แต่ผู้นิพนธ์บทความไม่ได้อ้างถึงเข้าไปในการประเมินบทความด้วย ผู้ประเมินไม่ควรใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความ และควรปฏิเสธในบทความที่ตนเองนั้นไม่ถนัด
2. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณ คือ แนะนำความคิดเห็นทางวิชาการของตนเอง ลงในแบบฟอร์มการประเมินหรือเนื้อหาในบทความด้วยความยุติธรรม ไม่อคติ ตรงไปตรงมา ไม่ลำเอียง รวมทั้งตรงต่อเวลาตามที่วารสารกำหนดในการประเมิน
3. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณ คือ ต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาให้แก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ รวมถึงหลังจากที่พิจารณาประเมินบทความเสร็จแล้ว
4. หลังจากได้รับบทความจากบรรณาธิการวารสาร และผู้ประเมินบทความ ตระหนักว่าตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้น ๆ
5. ผู้ประเมินบทความ ควรคำนึงถึงการพิจารณาในหัวข้อ ชื่อเรื่อง หากเป็นบทความวิชาการสามารถพิจารณาให้แก้ไขชื่อเรื่องได้ แต่หากเป็นบทความวิจัย ควรพิจารณาเฉพาะความผิดพลาดด้านตัวสะกด และไม่ควมพิจารณาให้เปลี่ยนชื่อเรื่องบทความวิจัย
6. ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง
7. เมื่อผู้ประเมินบทความพบว่า มีส่วนใดของบทความที่มีความเหมือนกัน หรือซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่น ๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบ พร้อมแสดงหลักฐานให้เห็นเป็นประจักษ์

หมายเหตุ : แปลและปรับปรุงจาก <https://publicationethics.org> และประกาศของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) เรื่องการประเมินด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวารสารวิชาการไทยในฐานข้อมูล TCI วันที่ 21 กรกฎาคม 2566

แบบฟอร์ม

การส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ลงวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1. ข้าพเจ้า (นาย/นาง/น.ส.).....
2. วุฒิการศึกษาชั้นสูงสุด.....ตำแหน่งวิชาการ (ถ้ามี).....
3. สถานภาพผู้พิมพ์
☐ อาจารย์ในสถาบันการศึกษา (ชื่อสถาบัน)
- โปรแกรม.....คณะ.....
☐ บุคคลทั่วไป (ชื่อหน่วยงาน)
4. ขอส่งนิพนธ์ต้นฉบับ (Original Article) ได้แก่
☐ บทความวิจัย เรื่อง
- ☐ บทความวิชาการ เรื่อง.....
5. ชื่อผู้พิมพ์ร่วม (ถ้ามี).....
6. ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ เลขที่.....ถนน.....
แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....
จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์มือถือ.....โทรศัพท์/โทรสาร.....
E-mail.....
7. สิ่งที่ส่งมาด้วย
☐ เอกสารพิมพ์ต้นฉบับทางออนไลน์ <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jlgisrru>
ชื่อแฟ้มข้อมูล.....
- ☐ ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความนี้ยังไม่เคยลงตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อนและไม่อยู่ระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่น

ลงนาม.....ผู้พิมพ์

(.....)

วันที่...../...../.....

ใบตอบรับการเป็นสมาชิก วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น

วัน.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อ-นามสกุล.....

ที่อยู่ (สามารถติดต่อได้).....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....

E-mail.....

มีความประสงค์จะขอรับเป็นสมาชิกวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

☐ สมาชิกประเภทรายปี 1 ปี 3 ฉบับ ราคา 450 บาท

☐ จัดซื้อวารสาร เล่มละ 250 บาท ปีที่.....ฉบับที่.....จำนวน.....เล่ม

รวมเป็นเงิน.....บาท

พร้อมนี้ข้าพเจ้าได้ชำระโดย

☐ โอนเงินเข้าบัญชีธนาคารกรุงเทพ สาขามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ชื่อบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ (บกศ2)

เลขที่บัญชี 644-0-30330-0 ประเภทบัญชี เงินฝากออมทรัพย์

โปรดนำส่งวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น

สถานที่ติดต่อ ☐ ที่บ้าน ☐ ที่ทำงาน

เลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....

ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....

E-mail.....

กรุณาส่งหลักฐานการโอนเงินและใบสมัคร

กองบรรณาธิการวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น

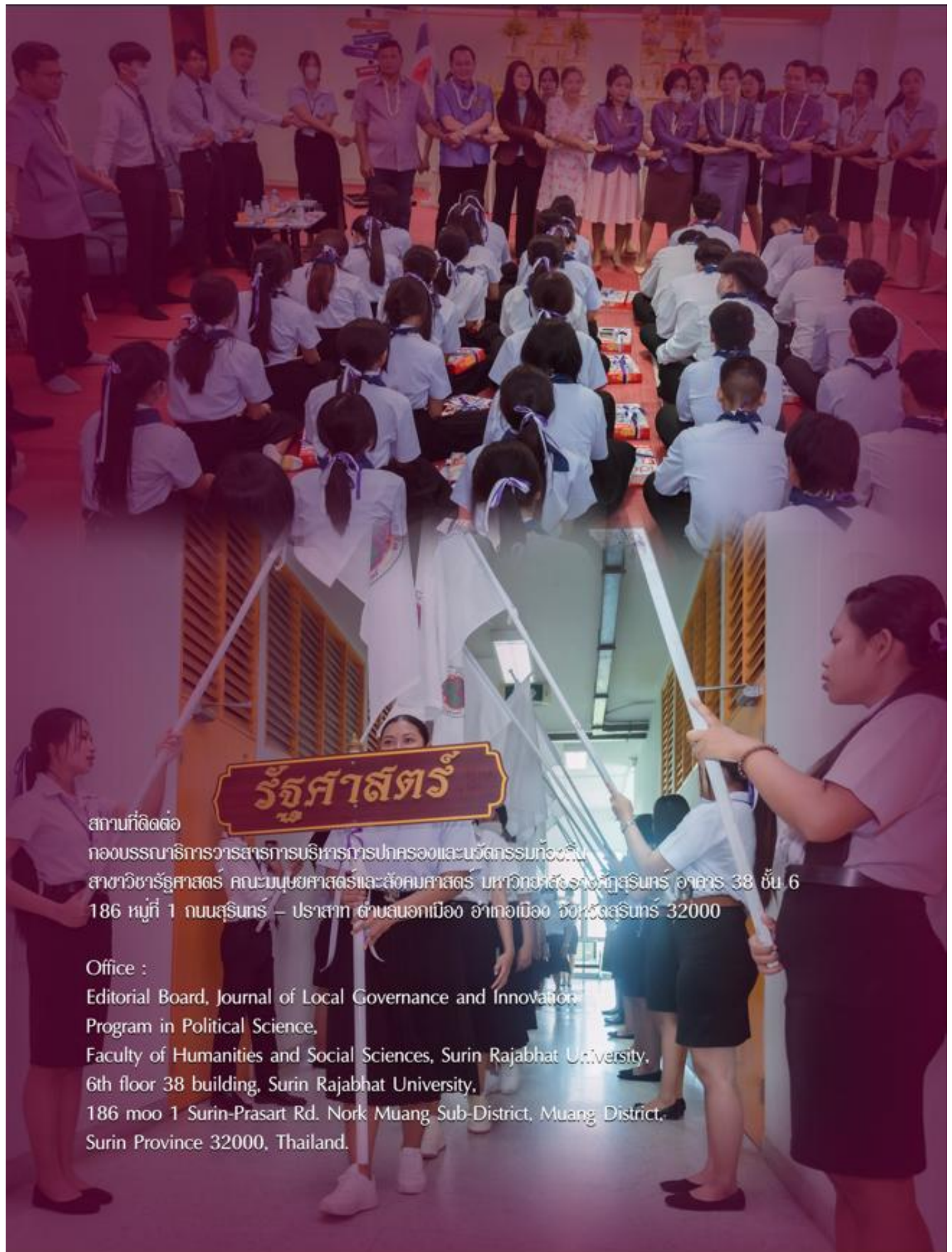
สาขารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 38 ชั้น 6

186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์/โทรสาร 044 513 369, 091 835 8558, 088 723 5944

<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jlgisrru> E-mail : jlgisrru@srru.ac.th

ISSN 3027-8120 (Print) | ISSN 2673-0405 (Online)

รัชศาสตร์

สถานที่ติดต่อ

กองบรรณาธิการวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น

สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 38 ชั้น 6
186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

Office :

Editorial Board, Journal of Local Governance and Innovation

Program in Political Science,

Faculty of Humanities and Social Sciences, Surin Rajabhat University,

6th floor 38 building, Surin Rajabhat University,

186 moo 1 Surin-Prasart Rd. Nork Muang Sub-District, Muang District,

Surin Province 32000, Thailand.